

MIC. # 9826

BAGI, MOSHEH.

בג'י, משה.

MITSVOT MOSHEH.

מצוות משה.

TURKEY: [17--]
ORIENTAL SCRIPT

Rabb. Dr. Abr. Geiger'sche Bibliothek.

Geschenk

von

Mitgliedern und den Behörden

der

hiesigen jüdischen Gemeinde.

Berlin, März 1875.

דרך מצותך ארוץ כי תרחיב לבי

המדר

המחבר משה ב"ר משה טמאלאו בפומב
 מאתעורי חלקי הזמן הם עת ורגע
 ערב וערבית בקר טבוע ועב"כים מאתעריס תלויים ר
 בזמן טעור תנועה שלימה מתקורה מה ער טבוב אליה בלי
 תוספת ומגרעת הם ה וס והלילה חרט וטנה ונבא
 כל אחר מאלו מה שתלוי בהם רבר מצוה בפרק מיותר וקטנה
 יתבאר באמצעותם אנב גרדא והם יתבאר על דרך
 שאלה ותשובה באיך ימה אי זה ולמה בסיבות וכמותם
 ומהות שמותם בלשון העברי וטעור עבותיהם והמשך זמנם

אמנם

שמותם הם כמ"ס בין בעלי החכמות
 וסגלותיהם נבאר אותם בפרקי אהל
 משה כרי טלא נאריך הרברים בקצור הזה טלא טלא ממכון
 הררוט אמנם לטס נבארם באור מספיק כרי להיות
 יגיעתם יגיעה שלימה טכנית להעבירם במסורת הבית
 כגון עת ורגע טקראום הקראומים בטס טעה וכדומה לאלו
 כמעט טרחה באהל משה

מהנה יאהל " ובעזר המלמד לארס דעת איהל "

פרק ראשון

שאלה מאי זה עת מתחיל הערב ועיב?
 התשובה אחר טמאלאו ב"ר
 לו טה קצות!
 העיבים אין ספק טיט

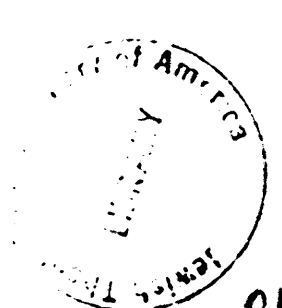
These images are from the collection of the Library of the Jewish Theological Seminary (JTS). JTS holds the copyrights to these images. The images may be downloaded or printed by individuals for personal use only, but may not be quoted or reproduced in any publication without the prior permission of JTS.

קדוש החרט

ערב דאטן . וערב טע טהוא זמן בין הערבים . וערב
טליטי . הערב הראשון מתחיל מעת שיתחיל עגול גוף
השמש לנגד הרדאים להכניס תחת האוסף האערבי ער טיבנס
כל אגן גוף השמש תחת האוסף . וכן כתב הרב יהודה
האבלי י"ה בערב הוא עת ביאת לערב השמש . והערב
גשע מתחיל מעת שיראו ניצוצי השמש ונגהו ער טיאסף
נגהו מעט מעט ויתחילו להראות הכוכבים הקיימים והו
זמן בין הערבים . וטעור המטף זמנו טעה וטליטי טעה
פקדוב . וזו הזמן יקרא גם כן ערב טס תזבח את הפסח
בערב כבוא השמש . ובמקום אחר ושחשו אותו כל קהל
עדת ישראל בין הערבים . וזמן בין הערבים יקרא טטף
גלילה גם כן ככתוב בטף בערב יוס . הערב
הטליטי מתחיל מעת הראות הכוכבים בטלא יקרה טענה
ויטאול אור הירח ככתוב הקות ירה וככבים לאור לילה .
וטאותו העת מתחיל החטף ונקרא ערב מפני שבאותו
זמן יתערבו צורות בע ארס ומעת היא יקרא לילה ככתוב
טטף חטף ויה לילה . ותטלוס המטף זמן הלילה ער עלות
השחר טהוא ככב טגה כפון טיתבאר . ואלו טע
הערבים הם תטלוס היום טעבר . אם כן התחלת הערב
הטליטי הוא בסימנים נראים והם הכוכבים והראות אור
הירח טנטמר את הירח וככבים לממשלות כלילה .
ואת המאור הקטן לממשלת הלילה ואת הכוכבים . כי
הסימן והאות צריך טיהיה טגלה ולא נסתר . כי הבהו לא
טתן לנו סימנים בערדים לא טגלים .

פרק

פרק ב שאלה מאי זת עת מתחיל הבקר
התשובה דע כי כמו שהענין
שלטה ככה יראה שהבקר
הבקר הראשון בעלות השחר והוא כבב נגה הלל בין שחר
והוא הכבב העולה קודם זרוח הכלי השמש סך פאת מזרח
ומאז יתחיל האטמורת הראשונה שנאמר קצמי דע בלילה
לראש אטמורות . וכתב בעל המבחר זל גס יש בקר י
בעוד שליט לילה ויהיה באטמורת הבקר עפל . ואי אפשר
טיכורט מלת שחר לשון שחרות והער אז יפקע משחר
אורך . וכן אמר הנחפס מפל ארס מי זאת הנשקפה שמו
שחר יפה פלכנת ביה בחמה . ואי אפשר לרמות ולאוטו
לרעגיתו בתאר פושית . ומכני שאור הכבב נגה מזרח
ביותה מצד גדלו נקרא בלשון הערב אל זהרה וטעור גוסן
וסגלותיו נתבארן באהל מטה . ובמותו איך נפלת משלי
הלשון שחר . וכתוב פשחר נפון מולאו . וכן ירעת השחר
מקומו . ויכורט וכמו השחר עלה לשון עליה ממש לא
לשון בריתה . כי נפגע במה שברחטו מלשון והוא טיהיה
הערר הרבר אור וסימן אף שהחטך והשחרות הוא הערר .
והבקר השני הוא מעת הראות נגה הכלי השמש ועלייתו
מאוסק מזרח עד עת הראות התחלת גוף השמש לעלות י
ולראות מאוסק מזרח כל אורת העת הוא אטמורת התיכונה
ובתוב ויבואו בתוך המחנה בראש האטמורת התיכונה
אם כן יש אטמורת אחרונה גס כן . ושאג האטמורות האלו
הם תשלום הלילה בעתן בין הערבים . והבקר השלישי
הוא מעת הראות אמן השמש והגלותו מתחת אוסק מזרח

04632

קדוש החרט

והוא עת הכרת פורות בני אדם מלשון יבקר הבקר לשון חמוט
עד עלות כל אגנו יקרא בקר . טכאמר הבקר אור . ולעמוד
בבקר בבקר רל בכל בקר ובקר . ועל השלט אטמורות
נאס זמירות ישראל באטמורות אהגה בקר . קדמו עיני
אטמורות . והנה עמות הערב . והבקר הם בעת החוק
עבולת הסוסק לגלגל היומי . והנה גם השלשה בקרים הם
בסימן גולה . ואם המלאכת בתוב זכרון בקר אחר עלות
אין השמש הוא על דרך מעבר הרחבת הלשון מאר היומו
זמן קדוב לבקר . זמן אם המלאכת ערב . ואם לא מלאכתו בקר
פמו טמלאטו בין הערבים נראה שלט השמש הכתוב לבארם
בפרטות מלכע שאין באותו עת מלכע תלויה בו פמו שיט
בין הערבים יקטירנה הכין . ושחמו אותו כל קהל עדת
ישראל בין הערבים .

פרק שלישי . ישאלה אי זהו המבריל בין יום ללילה .
ובין לילה ליום .

התשובה . רע שהשמש בתנועתו הסזרחית ברע
הגלותו לעין הוא המבריל בין יום ללילה .
שהאטמורה תקרא עדיין לילה ואטמורה בלילה . אמנם
לא נאמר שהשמש מבריל בין היום והלילה בטקיעתו . כי
לא מלאטו אות שיהיה נעדר אלא נעלה לעולם ועד . לא
שיהיה אות באכיסתו והעדרו מלכע שיהיה עלינו גב בירח
שיהיה סימן באכיסת אורו ואם כן יהיה היטן בהסתרו סימן
לראש החרט . וזה אי אפשר שהכתוב אמר והיו לאותות .
ויס היות מורה למציאות . ואמר ולמטול ביום . ובאכיסת
והעדר אורם לא יקראו מוטלים . את אזהמאור הגדול לממשלת

היום ואת המאור הקטן למחשבת הלילה ואת הכבדים והמזל
 בין היום והלילה הם הירח והכבדים ומסני שהירח אינו ר
 מבריל המיר אלא מהירותו במזל טביעי כנגד האש . אבל
 בהיותו קודם המזל הטביעי תטקע קודם סוף היום והתחלת
 הלילה . ואם אחריו הכך זה . ובהיות שאינו אור המירי טס
 עמו בהברל היום והלילה הראות הכבדים באמור כוון טמט
 לאור יומם הקות ירה וכבדים לאור לילה . טיש מאישיהם
 גדולים לעולם ונראים כל הלילה והם הכבדים הקרובי לסין
 הכבוב וזה באופקים הנראים . ועוד טביאת השמש קטה
 להודע במקומות העמוקים מכפי טהאוסק שלהם בלתי נראה
 אלא במקום גבוה . ואפטר טיסברו טהטמט בא והוא ערין
 לא בא . ולכן טס הכתוב הברל היום מהלילה במחשבת
 הכבדים טהם סימנים נראים ולא נסתרים . כרוך יוצר אוריים

ישאלה

כתוב המאור הגדול והמאור הקטן
 ואיך נראים לעינינו טהם כמעט טוים
 טבאור ענן זה כרוך אל אריות רבדים
 להיות טאין ראוי למנוע טוב מבעלי
 וטלא יחטב לסככות הערדי . אבאר זה בעזר כוח . לפן
 לך לך אל אהל מטה . ומשם תבונן ותחטה . לויט
 אל פעל יי ומועטה ירין . ואלוי סורין
 אל עברין

באורים . דין
אמנם

פרק ד ישאלה

אי זה יקרא יום ולילה .
 הרשוכה יום יקרא לנסע
 טאור השמש מוטט על ה . הארץ ומאיר האור
 ולכן יקרא טמט לאור יומם טבהכל המס מורה בסגולה

קדוש החרט

על זמן שאור השמש באיר ולכן נקרא גם כן מאור וכל אורו
הזמן קראו השם יום . ויקרא אליהם לאור יום ולחשך קרא י
לילה זמן העדר אורו האור קראו השם לילה שהוא מעטן יללה
ושמרון כמו ילל ישימון הסך מלת יום שהוא איום וטורח חזק
ובהיר . ואע"פ שהנחת מלת יום ויוזם על זמן היות האור
טובט על הארץ לבר . כמו כל היום ההוא וכל הלילה כל
זמן החשך האור ומצד הרחבת הלשון נקרא הזמן בשם יום
כמו ביום ההוא יהיה י"י אחר ושמו אחר . וכן יכללו כל
הפ"י שעות שהוא היום עם לילו בשם יום . כמו שפורש
יום האבת . ולפעמים יקרא רגע מהיום שהוא חלק זמן מה
בשם יום . כמו כהיום המלאך אורו כלומר זאת העת והקב
קורס עלותו לברך הנבח בעת ובפוענה הנאת המלאך אורו .
ולכן נקרא חלקי היום רגעים כמו ואכלה אותם כרגע בשעה
היא . וכן נקראו חלקי השעות בשם רגעים ברגע קטן ר
עצמית . וכל חלק זמן מה שיוסכס בין בעלי התפנה כר
שיאמר בו דבר אחר פגון רגים ושעות יקראו בלשון עברי
רגעים . לכן חלקו הקדמונים היום והלילה לבר רגעים .
וקראו לרגעים שעות לפי שפתי מפני שאנשים ונוטים חלק
השעות הזמן בכל רגע ועת ושעה מהקודם אל המתאחר
וגיא מלשון שעה מעליו ועבור כ לא נמצא בלשוננו בתוב
שם שעה רק רגע ולשון רגע ענין חלוק כמו עורי רגע .
והבוסף לרגע למה חלקו היום והלילה למספר כ"ד שעות
ולא פחות . והלגל קצתה ל"ב מדרות . וכל מרגל לל
מעלות . והלגל לא מעלות . וכל שעה ומעלה לפי
ראשונים . ובאור חלוק שעותם ילך לו אל אהל משה .

וטעם תבונת ותחטה ככתוב בטאלה הראשונה באהל משי
פרק ה' שאלה למה נקרא השבוע בטעם שבוע
התשובה אגמל פי שאין לשבוע
 תנועה סבובית שלימה כמו היום והלילה וטעם
 אמנם חספי שהזכר במעשה בראשית שבשבוע אחר ברא
 האם הנמצאות כלם ובסוף השבוע שבת וינסט נקראו שבעת
 הימים מיום ראשון עד תלום יום שבת בטעם שבוע והוא
 חלטון שבעה ככתוב שבעה שבועות ומה נודע
 שהשבוע שבעה ימים וזופים ושלמים מיום ראשון עד יום
 מוצאי שבת וכן מצאנו שלשה שבועים ימים הטעם
 שבועות משבעה ימים וכן מצאנו שבועות ימים חלות
 יחל ואינו רבוי אמנם הכונה שבעה ימים אמנם
 שבועות הקוד קציר ישמור לנו הטעם בו רבוי לפיכך
 לפעמים ישמור שבוע מאי זה יום שיהיה עד שבעה ימים
 וזופים ואגמל טלא יהיו גמל חמת אל עת ולא מיום השבת
 הראשון עד יום שבת ואגמל טאין לשבוע סבוב תנועה שלימה
 מכל מקום אחר שאוקרי הרברים הורו שהשבעה ככבי לכת
 הם מוטלים בשבעת ימי השבוע וגם בלילותיהם עד סבוב
 כל ככב ביומו וכל ככב בלילו כמו שנתבאר באהל משי
 הנה מצד זה טובל לומר שיט למטין ימי השבוע סבוב סגולי
 ואף לשביעיות סוד סתום ומזכלא וכל הרועה לרעתה
 ולהפלא ילך לו אל אהל משי ומשם יבין סודותם וסגולותם
 ובאר ענינם ולרעת הקטר המציאות כלן שהוא הפלא ופלא
 נודע תהלות עושה פלא וכבודו העולם
 מלא

פרק ששי ישאלה

בער מה נקרא החרט בטם חרט
ואיך לא באה עליו מצוה גלויה
מבוארת כשאר מצות הפור . כ"ט שקרוט החרט היא מצוה
ראשונה ונדרבת לכל הצבור ובתלמוד נמנע קרוט המועדים
שיש להם כרת . ובמה יבדל חרט מחרט .

הרשוכה

רע שסבת קריאת החרט בטם חרט הוא
אסני שבכל פ"ט יוס וי"ב טענות ומדוק
מתחברים טע המאורות במולר השוה במקום אחר מגלגל
המנלות ואחרי כן נפרד איש מעל אחיו ויתרחק זה מזה .
ופבוס השמש יראה אור הירח כנגד מוצק הארץ וכלו מתחרט
אור הירח נגר עינינו באותו רגע . ומסני זה נקרא חרט בטם
חרט כמו החרט מזה לבס ראש חרטים . וכן החרט בטם יוח
כמו יוח ימים . שלטה יוחים . אם כן המבריל בין חרט לחרט
הוא הירח . ועור ממאמר הכתוב שרמז בבריאתם שאמר
יהי מאורם ברקיע השמים להבריל בין היום ובין הלילה והיא
הסגל הפרטית שיש למאורות שהם מברילים בין היום ובין
הלילה השמש בזריחתו כמו שכתבנו . והירח עם הככבים
בהראותם בלילה מברילים בין היום ובין הלילה . ואח"כ
אמר והיו לאורות ר"ל המאורות יהיו לאורות ולמופתים כעטן
ומתו מופתים בשמים ובארץ . והיתה לאות ביט ובין ר
הארץ . ואלאות השמים אל תחתו . ואות ולופת א'
ואך שהחיל מהככבים שהם הקטנים והשלים בגדולים .
ויפורט לאותות הם הככבים שהם אותות לגולפי דרביס
במדברות אריחנת רחוקים וביס רחוקים באניות . ולמועדים
הוא הירח בהראותו אמצ' הנוערו עם השמש שהוא מבריל

קדוש החרט

בין חרט וחרט בתנועתו המעריבית . ולימים וטעים . והנה
המאור הגדול שהוא השמש מבריל בתנועתו הרצונית .
והטבעית המעריבית בין שנה לטנה . ובתנועתו המזרחית
שהיא התנועה היומית בכל כ"ד שעות שהיא התנועה ה^{שנתית}
למאורות וזכו לימים וטעים . ונטארה מלת ולמוערי לזמנה
בהפחה הברל למאור הקטן בין חרט לחרט בתנועתו הרצונית
ממערב למזרח . כנרמז עטה ירה למוערים ר"ל לזמנה
הברל החרט שהם תלויים בירה לעת שמש ידע מבוואו .
וכמו זה רברו הרשטונים . אמר רבן יוחנן בפתרון ויסמר
אלהים יהי מאורות . בעטה ירה למוערים . אמר לא נברא
להאיר אלא לגל חמה . אם כן לא נבראת לבנה אלא למוערים
לקדש בה ראטי חרטים . ואך משם חרט יורע שהוא חרט
דבר והוא חרט אור גירח בכל חרט אחר שאין בכל המאורות
שום כוכב שיהיה אורו מתחרט כנגד הרואים כמו הלכנה י
ע"כ . הנה ממה שסודנו נתבאר מן ענין פירק יהי מאורות
ובאור המלות הנאמרות בו על אופן נאות ונכון מן הברה
דיוק הלשון . וא"ע שלטן חרט יראה שהוא על עת וזמן
שיתחרט אור הירח וכאלו הוא מוסכם ביום הראשון של החרט
כמו מחר חרט . לא חרט ולא שבת . ע"כ נקראו כל ימי
החרט בשם חרט על שם התחלתו ועלתו כמו בארבעה עשר
יום לחרט . וכך יכונה יום או ימים מהחרט בשם חרט
כמו האבבה וספור בחרט החמשי . ובטיירה לכלול
כל ימי החרט מתקורה מה לאי זה יום שיהיה ער טובו אליה
פעם שנית יאמר לה חרט ימים כמו ויטב עמו חרט ימים
ר"ל שלמים מיום אל יום כמו שנתים ימים . ויום לחרט

קדוש החדש

יקרא חדש ברין היום טרדע ביום יחשב יום אולם למה
 נקראת השנה בשם שנה יבוא באורו בעה
ועולם איך לא באה עליו מצוה גלויה אחר שהיא
 מצוה סזרכת לכלל ובה גלויים זמני קדוש
 המועדים רע שמלות התורה הם על שלטת אופנים
 הא שנת החדשה אינו מצוה שלא היתה טוהגת מקורם
 כלל כמלות המילה ושלות פרה ארומה והגאת מי האמת
 ועגלה טרופה ורומיהם והאופן הטע טהיה טוהגת
 מקורם אמנם באה התורה והוסיפה תנאים עליה כגון
 העולה שהיתה נעשית מזמן הכל וטה ובא הכתוב והוסיף
 עליה תנאים כבמות ובאיכות ואנה ומת ואמר
 כבשים בני שנה תמימים שנים ליום ואמר כבש תמים
 בן שנתו לעולה ואמר לא תעלה גולותך בכל מקורם
 אשר תראה ואמר את הכבש אחר תעשה כבקר ותנאים
 אחרים מלבד אלה והאופן השלישי שקבע זמן
 כגון אבילת מזה בשבעת ימי חג המלות אעפ שאין ספק
 שהיו אובלים מזה בריר מקרה חוז מזמן חג המלות
 וקדוש החדש אינו מהמלות שלק היו נעשים מקורם
 ולא מהמלות טכוסף תנאים כגון העולה אמנם הוא
 מהמלות שהיו טהוגות מקורם מזמן האבות והניחוח הכתוב
 על אותו המנהג והסדר שהיו טהוגים אז ואמר החדש
 הזה לכם ראש חדשים זאת עולת החדש בהרטו תקעו
 בחדש אומר כמו שהניחוח זכ באיכות וכמות האחיטה
 וקטן האטה ורומיהם זאת היא הסבה שלק הוצרך הפתו
 לבארו בכרעות אלא הניח הענין באוסן שהיה על פי ראיית

קדוש החרט

הירח בעת עריבת השמש . וכן הוא מורטה לקבלת יעקב
 סובבץ ההוא ער עתה על פי האופן שמתנהגים ער עתה אטו
 בעלי מקרא כי חק לישראל הוא מטפט לאלהי יעקב . ערות
 ביהוסף טמו בלאתו מארץ מצרים . באטורו אחזה רגלי דרשו
 שמרתי ולא אמ . כירח יבק עולם וער בשחק טאמן סלה .
 וכן היו מתנהגים כל ישראל קודם חרוט השבון העבור .

פרק ז . ישאלה
 אם הרין הוא לקרט בראיית הירח
 אם יקרו עבים בנמן בקטתו או
 טטר או מקרה מהמקרים ולא טרע בדרור אם טראה הירח או
 לא . איך יהיה הענן .

התשובה
 רע טיט טטו סימנים והקרבות מהם קודם
 זמן הראייה . ומהם אחר זמן הראייה .
 ומהם טקריב וטרע אם הוא אכטרי להראות או איטו אכטרי
 כמון טטבאר . ואולם ההקרבות והסימנים טהם קודם
 זמן ראיתו הם טני סימנים חזקים סגוליים מטוסים מקדמת
 רטא מכמה טטות עולם טטות דור ודור . הא טאם הוקרו
 טלטה חרטים חסרים בראיה וראית זה אחר זה . לעולם
 החרט הרביעי טעטאו מלא . הב אם הוקרו ארבעה
 חרטים מלאים בסימן חזק מסימני הקרבה . לעולם
 החרט החמשי טעטאו חסר כי לא טעטאו יותר מנ חסרי ולא
 ולא יותר מארבעה מלאים . אמנם בהרטים טלא כיו אחר
 טלטה חסרים ולא אחר ארבעה מלאים טחוט בלינו טהוא
 אחר עריבת יום כ"ט אם טראה הירח מקרטים יום ל ויקרא
 זה חרט חסר . ואולם אם היו השמים זכים והטאו ולא
 טראה אפילו בהרים הרמים כטראה טאין טדרשו להראות

קדוש החדש

ומעבדים אותו ומקדשים יום לא ראש חדש לבר . אמנם
 אם היה בזמן לילו שהוא ליל כ"ט התקדשות עמים או מאד או היה
 השמים עבד או שהיה סבטס ממקום נמץ טאץ או סקד
 נראה ולא הצליחו לראותו . יש לנו סימנים והקדבות שמהם
 נדע אם ראוי לקדשו בלילו או לא . נאלו הם
 הסימנים והקדבות שהם קודם זמן הראייה גם כן . הקדו
 החכמים וראו שהלבנה נסתרת כמו שני ימים על הרוב
 ואחר כן נראה אחר עריפת השמש . אמנם לפעמים
 נסתר שלשה ימים וזה כשתהיה הלבנה בשתי נקודות השווה
 שהם מזל טלה ומאזנים . ולפעמים תהיה הסתירה יום
 אחר וזה כשתהיה בשתי נקודות הנפוכין שהם ראש סרטן ו
 וראש גדי . וזה נודע בררך הנסיון והבקשה . וכמו
 שכתבנו ג"כ בחכמת התבונה .

עוד

אמרו שאם יקדו שני סימנים מסימני הקדבה
 הא' מקריב להיותו חסר . והאחר מקריב להיותו
 מלא . איזה משהיהם יכריע .
המשל
 אם יקרה אחר שלשה חסרים בראייה ותהיה
 סתרת היטן שני ימים יום כ"ה ויום כ"ט .
 ויבטח זה הסיפן מורה לעשותו חסר וזה בזמן שהשמים נכ"ו
 אמנם מסע שהוא אחר שלשה חסרים בראייה נגביר לעשותו
 מלא מסע שאי אפשר לעשות יותר משלשה חסרים . אחר
 שאפשר שתהיה הסתירה ג"כ שלשה ימים . וכן אם יקרה
 אחר עשות הרבעה מלאים בסיפן חזק מסימני הקדבה .
 ונראה היטן ביום כ"ה וראוי לעשות שני ימים סתרה יום כ"ט
 ויום ל' . ולקדש יום ל"א . והנה יבין לעשות מלא . ומסע

טמהמנהג אן ראוי לעשות חמטה פלאים הנה מן הראוי ר
 לעשותו חסר אחר שאפטר שיהיה הסתירה יוס א כמו טזכרנו
לכך כל ירא יני יהולך ברדכו ראוי לראש
 ולהטגיה ביטן באטמורת הבקר טל יוס כ"ג
 לראות שיכות ובסוות אור היטן ומקום עמידתו אם הוא גבול
 מהאוסף או לא . או אם הוא עב או רך כרי להקריב בספקו
 אם יקרו עבדים ביום כ"ה אם הוא אפטר מרדכו ומטעוון להרא'
 ביום כ"ה או לא . וזה כשהיה בטה תקודות הנסופן טעו
 אפטר שיהיה הסתירה יוס אחר לבר . לדעת לעשות את יעק
 רבר . כל מפקטיה לא יעבו בהרעה ימצאונה . כי מואלי
 מצא חיים ויסק ראץ פי"י . ותהי מטכורתו טלימה מעם י"י
 וזכותו תמן בערו ובער עם אמוני

עוד יש הקרוב אחרת על פי דרך תבועת הירח סתי הוא
 אפטר שיראה או מתי אינו אפטר . וקרא בה"ז
 בין המולד והטקיעה יותר מ"א טענות וחצי ער פ"ג טענות
 וחצי אפטר שיראה ואפטר טלא יראה . ובהיות בין המולד
 והערב הטליטי יותר מ"ד טענות מעלה מטה ער כ"ג טענות
 וחצי אפטר שיראה ואפטר טלא יראה . ואם יהיה סחית מנה
 אין מרדכו להראות לא בארץ ישראל ולא בקוסטריטא עיר ר
 מושבנו . ואם יהיה יותר מנה ר"ל מכה טענות וחצי או
 בין המולד והערב הטליטי מכה טענות וחצי רע טעל פל ר
 פנים מרדכו שיראה . אם לא יקרה טוס סניעה . והנה
 לפי זה כשיהיה בין השמש וגירח במעלות ישראל טענה מעלו
 וי ראטונים לא יראה . וכ"ט סחות מאלה . ופשתיה בינדם
 במעלות ישראל י"ד מעלות עכ"פ מרדכו שיראה וכ"ט יותר .

קרוט יחיד

אפנים אפי תורה שתרע מה טבץ אלו הסעלות מה ער יר
מתו דרבו טיראה אם פה מעלות או בי או בי"א או בי"ב או בי"ג
מעלות כל זה יודע עם טעור כמות קפי קטת היראיייה עם
האזר הראטן . לבן לך אל אהל מטה . ולטם המלאה
לארבע ולירחבם בשאלה דביעית . ורע טלסעמיש ילא
ההטבן טיראה ולא יראה . ונה יהיה מסבות . אם מסב
עבים או אבן . ולסעמיש אפטר שיאא ההטבן טלא יאה
ויראה . והוא מסבי סבות פמו שיתבאר באהל מטה .

כנה אלו הם הסימנים וההקדמות שהם קורס הראייה .

פרק שמיני שאלה ואינהם הסימנים וההקדמות

שהם בשעת הראייה או מה

שאר זמן הראייה שמהן נגביר מתי קרוט יחיד .

החשובה דע טאם נראה הירח בלילו אין ספק עליו י

וטקראים ל . אמנם אם בלילו היו השמי

זכופ' בלי מניעה וחטאו בראייתו ולא נראה אפי' בתרים הרמ'

פנראה שאין מדרכו להראות ופנעברים אותו וטקראים יום

לא . ופנעמט אין ראוי לחטוט ולהדיר אחריו לבקט

עור סימני הקדמות אחרות כי נמו ברעת וראיה . אמנם

אם לא היה ליל יום כ"ט אה וכן יום ל והוקרו סבות ולא נרע

בברור מתי נקרט כ"ט בתרשים המסופקים שעבורה תלויה

בהם והעובר חייב כרת . תחמירו החכמים ע"ה לתפוט

שני ימים מספק כגון ניסן ותשרי כשאין סימן הקדמה אמרת

כגון שלא היה אחר שלשה חדשים חסדים בראייה להיות הר'

אלא . או שלא היה אחר ארבעה חלשים בסימן חזק מסימני

הקדמה שיהיה החמשי חסר . או שלא הצליחו לעיץ סודת

קרוט התרט

הירח שני ימים יום כ"ח וכ"ט לעשותו חסר . אמר התרט טלח אמן
 היטן בכה טנה טורה לעשותו מלא . אמנם התרט טהיה הקוף חמטו
 חסר והגבר טנה יהיה מלא . וביום ל הוקרה ונדמה הירח
 עם השמש ויורה הירח מטעורו כשהוא עם ומרדכו כשהוא
 גבוה ויש לו רוחב ויורה ויעיר טע"ב היה טראה טתמול אן
 יהיה אותו היום בעצמו מקורט . אמנם אם היה הקורט מלא
 ולעשות מלא אחר מלא הרבר מסוסק מקרטיס יום ל . ואם
 ביום ל טראה הירח עם השמש על פי התבאים הטזכרים קורט
 זה אן יהיה אותו היום עצמו לבר מקורט . וואים ט לא
 טראה עם השמש אלא אחרי עריבתו כפי המנהג מחללים
 אותו ועושים למחר . ואם אינם יכולים להבין הרבר
 מסני העבים עושים טע ימים מסק וטובתים מעשיית ^{למחר}
 עבודה בטע הימים בטוח ער טיבין הירח ביום ל"א מג טיה
 רדכו וטעורו . מכע פטיקרה פטוגה אן נצטרך להקרות
 האחרות טוק אחר הטעור . ומין תלקח ראיה על זמן ר
 ראיתם כפון טטבאר . וכאב הרב רבינו אהרן ז"ל בעטן
 יום תרועה ז"ל . ואם יקרה ויקראן היום הראטן מססק
 ויראה הירח בליל יום טע ויעיר הירח מטעורו ומרדכו ט
 עתה זמנו טיראה טומרים היום הטע . ואם עדיין
 תופט הראטון מחללים אותו להבין בטע . ואם לא יראה
 ג"כ בליל יום טע מאר מניעה וטמרו הטע וכטע טראה
 בעור היום גדול והיה טראה מטעורו טהוא בן טע ימים ה
 מחללין עליו את היום והיום הראטן הוא העקר טע"ל .
 זכרב אליאו בטייצי אמר ואם לא יראה ביום ל ולא בערב ג"כ
 וואים ביום ל"א ואם יראה עם השמש סמוך לטקיבתו רע טהיום

ההוא הוא מקודש . ואם יראה עם השמש בעוד היום גדול
 כגון בשעות או בשעות קודם השקיעה דע שהיום הקודם
 לו הוא המקודש ע"ל . ולטען הרב מכל מה שכתב בעטן
 יום תרועה הנזכר קודם נג לא הביאו בשום מקום . ואף
 פירש מה שאמר הרב בעוד היום גדול נתן טעור בשעות
 אן בשעות . ומה שכתב הרב והיה נראה משעורו שהוא
 בן שני ימים הסיר מלת משעורו . וגם בלשון הרב על
 שאמר ואם עדיין תופט הראשון מהללים אותו להכין בשני
 העלים שינוי מלשנו . והירא את דברי ין ימים עכמו אל
 אהל משה . ומטעם יראה באריכות את אשר על זה אקשה .
 ואמר החכם רבנו לוי על בתשובותו שאם יצומו שני ימים
 ביום כבוד זה לשונו לשם . אבל מקודם יום הכוס יבואו
 הגרות באשר יוסף ויעריף אחר מן היומים על חביו כי
 אם נראה הירח באחד המקומות או כי יהיה עמהם המקום
 טהור ולא נראה . ופיהיה מן אין עליו חיוב זולת יום א'
 ובן אשר ואולי יתבאר לו מרוב רוס הירח וחונק אורו ביום
 שני או בירידתו ושכלותו ובאשר הוא דק ויעריף א"כ היומי
 באשר יהיה לו סיחן ויעטפו עליו ע"ל . והיות שהרב
 אליהו בשי"ש הוא כמטך ברוב לרעת רבנו לוי היה ראוי
 לו לבזק בלשונות אלו שכתב רבנו לוי טע שאמר ואולי
 יתבאר לו מרוב רוס הירח וחונק אורו או בירידתו ושכלותו
 ובאשר הוא דק וכו' . אמנם עשה עמנו כמתכר . וכל
 טוב במשפט קטע הכר .

10 החכם רבנו יהודה האב"ל כתב בספרו באפסול
 הכופר באלפא ביתא קמ"ז זה לשונו . 10

רומו ועבדו רוס ועבד קרעונו בטעורו ועלנו ועבדו ואורו
עובי וערולת גופו והעברת אורו בטבילו ומסלולו . מכל
אלה טבין וטוב מספקו ונעמור בעקרו וסלסולו . מתי
בעת טנסתפקנו ביטן ובחרט כי נחכה כללנו . עכל
מכמו אלה ובאלה החזוקים העלים עיניו מהם .

פרק השיעי

לכן אמרתי אלה אגן מלים מכתן
וארמט קטט אמרי אמת .

ומטפנו לאור עמים ארצית . ואמלא לטכטי באחריתי
מרדע . כי ראיתי אהדי אטטי . הוטן דורכיס אחרי הרעל
טהרגילו לומר עיר אררטופולי . והמטן הולך ונמוג אחרי
דרך המנהג הנקל . ועל החמרה והאזהרה בעיניהם יקל .
ותופטים העמינים בטקל . על פי הלטון המקוצר טכת
בעל האררת בין בלטון בעור היום גדול בין בלטון ואם עדין
תופט הראטון מחלפין אותו להבין בטע . ואם ממה טכת
הוא בלטון גזרה וסברה ואמרה כללית . ונה לטוטנו כפק
יו והוא טאם ביום ל נראה הירח עם הטמט דע טהיום הוא
הוא מקורט . ואם לא יראה עם הטמט אמטס יראה אחר
עריבתו דע טהיום למחר הוא מקורט עכל . הנה
עטאם הקדמות מוחלטות תרדיות מוסכמות אכלו .
אמטס לפי האמת צריך להיות מוחלטות ותרדיות ומוסכמות
אכל הכל . ואילו אפילו לפי מאמריו אינם מוחלטו גרדי
אכלו מפת טכעכמו גמרי אחד בפרק טמיני בקרוט התרט
באררתו היקרה כמה טהטיב לטבו הנה מרדפי כוסטייטו
על מה טהטיב לרבתו אהרן האחרון . ועל פס . ומה
טאמר זהנה לעולם אף אור הלכתה . הטמט על האוסק

טגט

9

ע"פ"ל הרב מרדכי . והנאיב לו הרב אליהו בשי"י טווח ערן
בביראת פיו ואמר איטו כן לעולם כי לפעמים יראה הרע
עם השמש הסמוך לטקיעת החמה וזה בשבתה קטת הראייה
בגדולה .

ראו . אתם שבת ^{י"ז} המעיינים יראי י"י והושט
שמו איך נפל האמת במקרה . והוכח
נכח הכל שאין הקדמותו טבת בדרך מטולה ומוחלט
תפישות . והוא טאם ביזם ל נראה הירח עם השמש רע
טהיזם הוא הוא מקורט . ואם לא יראה עם השמש ופול .
והיה ראוי לכתוב כל התנאים המתחייבים לענין הירח ולפול
וזה בשלם יהיה הירח בגדולה . ולכתוב גם שאר כל התנאי
שהתנו הכפוינו קדוטי . עליון פגון רבנו לוי ורבנו יהודה ר
האכל ורבנו אהרן האחרון כפי שכתבנום לעיל . פגון אס
עדין תוסט הראשון . וכן פאר רוס הירח ורחבו ועביו וחוק
אורו או דקותו וטפלותו והטאר . אלא קצר ועלה .

זאת . היתה הפונה להורע ולהתפרסם לפני כל
יורע דת ודין טאכטרי הוא בקאת חרטים
טיראה הירח עם השמש . וע"כ לא יתחייב טנפסוק ר
טע"כס היה נראה מתפול . כי כטראוי לסבור שהוא נראה
מתפול כריף טיפלאו בירח התנאים שהזכירו הכפוינו ר
קדוטי עליון . והם טיהיה הירח עומד במקום גבוה ורחב
מן השמש וטיהיה אורו חזק ויהיה טעויו טב ועדול טראים
קרינה לעיני כל רואיה ואז ראוי לסבור טהיתה טראית מתפול .
אמנם אם יראה עם השמש קרוב לטקיעתו והירח הוא נמוך
והוא רך ואין לו גבה ועובי אז ראוי לתפוט היזם הבא שהוא

יום ל"א כי כך דרכו ולא כגזר גזרה מוחלטת זכאמר
 אחר שראה עם השמש שעב"כ היה נראה מתמול אלו
 הם הראיות והסימנים של יום שלשים שהם אחר זמן הראיה
 שאריך לחטוט בהם בטיקרו מניעות ולא נזכה להטניה בסימני
 ובקרבנות הנזכרים לעיל שהם קודם זמן הראיה

פרק עשירי

ועתה נזכיר גם הסימני והקרבנות
 אשר נאמר לחטוט בהם ביום ל"א
 וזה בטיקרו מניעות ער שלא נזכר לכיר עדיין אי זה יום
 מקודם אם יום ל' או יום ל"א שטבתנו בהם וזהו סימן אחר
 בעוד היום גדול ביום ל"א ועל זה כתב רבנו אהרן ואם
 לא יראה כליל יום שני מאר חניעה ושלרו הטני ובטני ר
 נראה בעוד היום גדול והיה נראה מטעורו שהוא בין שני
 ימים מחללין עליו את היום והיום הראשון הוא העקר
 עכ"ל וזהו מה שפירט הרב אליהו בשייזי נ"ע ב"שעות
 או ג' שעות קודם הטקיעה והתימה מכבודו איך הזכיר
 הענין ברך מטולח ולא זכר שאר התנאים שהתנו הכפוינו
 קדושי עלין ע"ה כגון רבנו לוי ע"ה שאמר ואולי יתבאר לנו
 מדוב דוס הירח וחונק אורו ביום שני או בירידתו וטפלותו
 ובאשר הוא דק ויעריך אחר מן היום ב"ש באשר יהיה לנו סימן
 ויעשהו עליו וכן מה שכתב הרב רבנו אהרן נ"ע
 שאמר ובטני נראה בעוד היום גדול והיה נראה מטעורו
 שהוא בג' שני ימים הבונה באמרו מטעורו טיהיה
 עב ואורו חונק ע"כ טס התנאי טעורו לא בטיקרא בעוד
 היום גדול אפילו שהוא בטפל דוס חונק ואורו בלתי חונק טעור
 המון העם בעבור זה נהגו ומחללין אותו בלי בחינה כלל

קדוש הקדוש

ואינם מסתתרים לראות מה סברת לומר. הרור או לשאת
ולתת עמיהם לעיין להוציא לאור מטעם אלא גזרים המון
העם כי כך מנהגנו מכמה זמן ועד עתה. והסבה היא
מפני המטעם אשר לטען בעל הארדה טאמר בדרך משולח
כלי טוס תנאי. ואם יראה עמם השמט בעוד היום גדול
ב' טעות או ג' טעות קודם הטקיעה רע שהיום הקודם לו
הוא המקודש. וזכ אינו מופת חותך מוחלט כללי לא הוא
פריך תנאים שהזכרנו לעיל. האל יצילנו מטעיות.
ובמה פעמים הוכחותם לטוב ממהגם המטובט ולא טמו
על לב כי מהגם טב בטבע ויין יכסר בער. ועל
פחו אלה התאונן וכחב רבנו יהודה האבל ס"ע בסתמה פוס
הסוסוק ונ"ל טס. מפני שאין ספרים מוצאים אצלם ר
ואפילו אינם חוששים לעיין בהם אלא הם חכמים בעיניהם
ונגד פניהם נבונים ואפילו אינם מסתתרים לראות מה
סברת לומר. הרור או לשאת ולתת עמיהם לעיין ולהוציא לאור
מטעם אלא גזרים כי כך הוא מנהגינו מכמה זמן ועד
עתה וגזרים להיות על פי מהגם המטובט בלי בהינה ועיין
ע"ל. אבל הרין הוא שיראה בעליל ר"ל גבוה קרוב לחצי
הטמים ויהיה קודם הטקיעה שלט טעות ופריך טיהו לו
תנאים שהזכירו חכמינו קדושי עליין כפי טעמו כפרק
הבא. ודי בזה מה שהעירונו על זה. אמנם הרוצה
למצוא דברי הפך לרדת לסוף הענין ולהשיג ולמצוא ר
לענין הניצוצים ולהבחין בין ניצוצי גוף השמט ובין ניצוצי
ניצוציו לפי שנתקנהו כל אחד בזמנו ותכלית סבתם ר
וכמהגתם. ילך לו אל אהל מטה פי לטס אמריך. כלמה

טעריך

שארץ . ולשם אבאר גם שרות שתי טעות שהזכיר רבנו
אהרן ובעד מה הוסר להביאן אע"כ שאינה הקרבה וראית
הנה חלו הסיכונים של יום לא .

פרק י"א . שאלה

איך הוא אונק קרוט הירח לפי
דין תורה .

התשובה דע שהדין הוא אחר שהכתוב אמר החדש
הזה לכם ראש חדשים בלשון רבים .

ותלה הענין לכלם בראשון לסנהדרין ולחפמי ישראל וללוטרי
שבכל דור ודור דור דור ומדרשין דור דור ופרעסין וכל
עדת ישראל צריכים לחקור ולרעת ולהטוט בענין ראית
הירח להיותם בקיאים ברוב הקרבות בין בראית היטן בין
בראית החדש לבוא להעיד בראית הירח וטמוטו ואיכות
וכמות החדש . אמנם להטוב ולרעת אם מרובו או לא
ולפרך היום המקורט מנולתו תלוי בידי פ"ו שבכל דור
ודור מהלוטריס המפורסמים אם יעלמו או מהיות
לומדים שבכל זמן ועין . ויפתח ברורו כשמואל ברורו .
ועל כיהם יצא לאור מטכט ולהכריז בקהל שכלוני יום ראש
החדש הוא . אמנם מכל עדת ישראל שיט לו כח הראו
ופ"ט שמקום מוטבם נגד מצט האופק הרבר תלוי עליהם
להשגיח בראית היטן והחדש פ"ט טעל . כי לפעמים
יסתר הירח טע ימים ולפעמים טלטה ימים ולפעמים יום
אחר כמו טעל . ויראה בליל יום פ"ט אחר שקיעת השמש
בזמן טעת בין הערבים . והנה אם זפוטו וראיתו הירח
אחר בין הערבים של יום פ"ט נקרא יום ל' כי פבר טראת
בלילו ונקרא החדש טעבר חדש חסר . ואם בטעת בין

להראות

קדוש החדש

הערבים היו גשמים זכים וחדים וחטטו לראותו ולא נראה
 אפילו מההרים הרמים נראה שאין מדרבנו להראות כפי
 שזכר לעיל ונעבר החדש הוא ונקדש יום לא לבד
 מפני שהוא פרעה הורא שאין להרהר להקדבות בתחנות
 ויקרא החדש שבער חדש מלא שלשים יום . ואם
 באולי הוקרו מניעות וסבות ולא האלחנו לראות היטן
 והחדש בלילו נתפוט יום ל . וביום ל קודם שקיעת
 החמה נבויין לראות הירח . ואם יראה קודם ביאת ה
 השמש או בטעת שיתחיל אמך גוף השמש להפנס באופן
 ויראה משעורו ומדרבנו . משעורו שהוא רק . נדרבנו
 שהוא נמוך פמו שכל סהלל יום ל ונקדש יום לא אפילו
 שנראה עם השמש כפדו שנראה עם השמש כפדו שנראה
 כמה שספק יבטו אהרן בענין יום הרועה שאמר ואם
 עדיין תוכיח הראשון מחללן אותו להפין בשמי .
 אמנם אם נראה הירח עם השמש או מוכה עבים לא
 נראה בתאום אפילו אחר ביאת השמש מיר ונראה הירח
 משעורו שהוא עב חזק הסור ופדרבנו שהוא נרחב ונבוב
 אז נדין שהיה דרבנו להראות מתמול ונקדש אותו היום
 לבד שהוא יום ל ולא נחוש אם לא נראה עם החדש
 אלא אחר עריבתו מיר נראה בתאום כי היה מפוסה בעבים
 אלו הם הקדבות של יום ל גם כן . אמנם אם יראה אחר
 ביאת השמש כמנהגו נעבר החדש ונקדש יום לא לבד .
אמנם אם יקרו מניעות ולא יהיו לנו בקדבות
 כלל לא ביום הל ולא מתיטן אז תגביש
 שני ימים מספק וירואים ביום לא בעוד היום גדול שעור שלט

" עשה שמש אלא
 נראה בתאום

טעות

קדום הארץ

שעות ואם נראה הירח ויעיד מרוב דום הירח וחונק אורו ועביו
 וגדלו וגבה קדמותו כי הוא בן שני ימים . אז אחר שלו
 התנאים עדין שהיה נראה מתחיל ונחלל היום האשטק על פי
 ראות לומר הרור ועצתם ורשומם ונקרא יום קדום לו לברי
 פ"ט אם יש לו שדות הרבה עד שיטקע בוסן שהוא רדומי .
 אמנם אם נראה הירח ביום לא בעוד היום גדול אפילו קודם
 ג' שעות ואינו בעליל בחש' השמים אמנם הוא נמוך ורק חלש
 גדאות עדין שלא היה מרדפו להראות מתחיל ונתפוט אורו יום
 עקר . והיום טעבר טפל ואפל ויהיה הארץ טעבר טלא .
 אם לא יהיה אחר איבנה פלחים בסימן חנק טאין לספק מן לפי
 הקרבת לומר הרור . אלו הם הסימנים וההקרבות של יום
 לא שהן אחר זמני הראיה כאלה יהיו מהסימנים והקרבו קודמו
 הכל . כי העקר הוא הקרבת הדיונים אל הירח והערוב לא
 טעת הראיה לברי .

אמנם כהרש משרי אם הוקרו מניעות פגע שהיה
 הזמן מעושן או מטר ולא הצלחנו לראות
 היטן והארץ לא בלילו ולא בליל עבודו ולא ביום לא גרסן
 ואין לנו טום קרבה חושיית ואף מרדכי התכונה הוא אפוא
 מסופק ותכטטו שני ימים מספק . אמר רבנו לוי טע
 אבל מקודם יום האום כבר יבואו הדעות באשר יוסף ויעדיך
 אחר כן היומים על חפרו כי אם נראה הירח באחר המקצועו או
 כי יהיה עמהם המקום טהור ולא נראה ופי יהיה כן אין עלינו - חיוב
 גולת יום אחר ע"כ . אמנם אם יקרו מניעות הרש אחר
 הרש ולא הצלחנו לראות היטן והארץ ראוי טעעטה הרש
 טלא והרש חסר . אמנם מפני שהמלאים יורו כן החסרים

קדוש החרט

כפי שנראה שחמאמר נח הנב מן הראוי לעשות טנים מלחים
ואחר חסר . והסברה נוטה במאמר נח שחמאמר האמלכע
מהחמטה חרשים היה חסר מטמאמר טעשה ארבעה חרשים
מלחים זה אחר זה בלי הקדבה חוטיית פי איך יתכן זה . אלא
לתוכן וחונה . לרעה מה זה . ועל מה יקרה כזה .

פרק יב . שאלה . אחר טקדוש החרט תלוי בראיית

הידיה . וראיית הידיה צריך עדים
בראייתו . ואם כן כמה הם טעמי העדים שצריך להעיד בפר

התשובה . צריך בתחלה להביא סברות הפלוגתא ע"ה .

ואחרי דעי איך ע"ה . דיע . טרבתו
אחר ע"ה אמר וכו' שלא ראנו סומך
על מי

טראנו אפי היה אחר סומכים על ראיות . לבר טיהיה
אלס ירעה בין איש בין אשה כטרים בראיית הידיה מפי ר

שכל אחר מצווה לעצמו וכל ישראל בחזקת כטרים ויסמך
האחר על דעת חברו מפני יראת דינו . לבר שלא יהיה

חלוק ברעתו בקדוש החרט מרעה הקדשים לפי אחת מהדעות
שהקדמותו ושלא יהא מקל במצוות מוטעם רי"טו און שמפקט

להטתר במעלת המצוה . אך אם הוא מוטעם ישראלי וכו'
מדרבו כי א"ה שיכוב בראיית הידיה הדין טומן להסמך על

ראייתו . ואין לשמע טאם פטמט ברבירו נהיה מברבים
אותו כי כמה טראה הגיר ולרבר המוצר אטו טוטאים פנים

לא לעצם המציר והיש מעולה מן האין ע"ה . ואמר
גור וערות גור אחר לא תהיה טופלת מן סימך הקרובה .

ורבר ירוע שימלא גור א' ערוף מטעם עדים אלא כוונת
התורה שלא יקום ער א' א"ע טהוא טאמן ביצר אלא ג' ע"ה

הגבלה

קרוט החרט

הנבלה והסגלה בשני מקומות לחיובי האיש בין לענין ריע נטאו
 בין בריע ממוטות שהרי הכתוב אומר בענין ע"ג על פי שנים
 עדים יומת המות וא"א להקיש שאר דברים בע"ג ואמר
 במקום אחר לא יקום עד אחר באיש ובין שאל באיש הסגלו
 וידוע כי לעמוט אדם בין בריע נטאות בין בריע ממוטנו ע"ג
 הסגולה הוא דע ואריך לעשות בערות ברורה חכע טנה ^{ברורה}
 והרבה אשר בשבילו יעשה לו הוא מוקרב ואריך ברור יותר
 בענין הערות אבל בין שאל לשהור בין אסור והתר או
 לענין קרוט החרט אם נראה הירח הם דברים שאינם יעשים
 בעצמם אך הם דברים שאלוים בחלואה ומכע טהם דברים שי
 לו לאדם ביטו ובין בוראו על פי יט לחוט אפילו ע"ג עד אחר
 הלח היראה שאלמלא אמר איש אחר טנה הבשר או זה הלח טמא
 יש להשטן על פי אותו המגיד ויזהר מאכילתם הוא הרין
 אם אמר כי ראה הירח יש להשטן על דבורו ע"כ וזו
 הסברה קדמה הרב רבטן ישועה ועליה הסכים גם הרב רבטן
 אהרן ז"ל

והחכם

טבטן לוי אמר ואשר יראה לי בזה הסעף פי
 לא יבאר שנקבל עדות עד א' חסע פי הנה
 טמלא על מנתג העולם מי שיאמר כבר ראיתיו פטוב ופאמ
 ויבוקט ליל לא על אמריו ולא ימלא ופבר ידעטו פי לא
 יהי חרט יותר מן ל יום ולפי טהיה הסקנות בזה השער
 הרבה בעבור כי הוא דק ונפלא היה טוב טעמטה על פי טע ר
 עדים יודעים ומנוסים בזה הדרך ואם היה יעבור עליהם
 גם בזה השגיף לא טוכל טעמביר דבריהם לפי טלא טוכל על
 הרבה בזה הרבר ולא יע יע אל קץ טעגור ונכרות עליו ובעבור

קדוש החדש

זכ שמונו אמו כסו הערות על זולתו מטאור הרברים ומקל ר
והסוד הוא חייב על זה שני ערים מוכני כי אם יהיה ברבר אשר
כוא תלוי באחרים ולא רייטן רברי א ולא נעשה עליהם ופ"ט
הרבר אשר יתלה בישראל ואם זה כחשפט אשר יחלל אותו
היום כתוב עליו וספרתה הנכח היא וגם פי המועד לא
נתקדש אלא בערותו וכן אלה האופנים היה קרוב שלא
נעשה אלא על ערות אנטים טובים טאלנים ואם
היה זכ כסו הערות הא יתחייב טיהיו השני הערים במקום
א בעת שיעירו וגם על עת אחר ומקום באשר שני
הערים שיעירו על איש אחר על הנעשה א ואם לא
שנקדיב פי רבריו אמת בין הקהל מזהבורים או מנולתם כסו
הגוים באשר נתחייב עליו שנטאמר עכל וזו
הסברל כתב בעל האדרת ושאק כי הוא ברוב נשטך אחר סברת
דבנו לוי

וכתב מעלום שמואל זל וראיית החדש לא תקיים
לענין שנקבל אותה הערות כי אם בשני ערים
טאלנים בעלי חונק הראות שהם יכולים לראות ולרעת את זכ
ואם יאכ א והוא מהחכמים יספיק בער א אם היה חכם נודע
ויורע לושר א"ך היא אורת הירח אם נשאל אותו עליה ויאמר
כל הסיטנים שהם נראים בעת ראיייתה אבל אם היה ער
אחר בלבר לא יספיק לטו על מאמרו אם הוא מהעמים אחרים
ואם הער כזה איש עברי או עברית אטה שהם נודעי טראוק
או קתלה אחת מקהלות טאנים ישראל מחוייבים אנו להשמר
למאמרים ער מאן לשוטו
הנראה לי לכסוק אחר טענין קדוש החדש
המכנס

ויורע לטו טהיא
איש עריק טאלו
ירא אליהם וירע

לעשות

תלוי

קדוש החרט

הלוי אצל מטיב העין בעלי השערה בקיאים בדרפי הקרבות
 טובני נפט לא בעלי נפוח דאון שיהיה הענין הלוי בגשעדותם
 מכני סימן והקרבה חזקה שראוי לסמוך עליה והיא גם עדות ש
 אחר שהוא סן הראויים לקבלת עדותו יצטרך אנתו הסימן או
 הקרבה היתה עם עדות עד אחר שזכרנו . עד שיהיה
 רוב הרעה סובלת והם יכריעו אחר היתר ונעדרק לפי הסכמת
 רוב הרעה ועל פיהם יקראו החרט אם חסר אם מלא ואם פסוק
 כי בעלי נפט המה . ואם לא דאון להיות על פי שנים י
 עדים לפחות בדאיה ברורה . ואמר רבנו אהרן גב והרין
 נותן לעשות על פי עד א' וגם בדרך הקרבה הנולדת מן הסימן
 וירעה רעה קלה הכמים שסוברים על מה שכתוב על פי שני
 עדים או על פי שלשה עדים שהוא כמו אך אם יוס או יומיד
 יעמוד שיש יוס שלם יותר מיומים כי טעה קודם הערב השלם
 וקלה טעות אחר הערב השלם יקראו יומים . כך הענין
 בעדים שאפשר שיהיו שני עדים מומחין ודאויין יותר ראויין
 משלשה דיומים ויותר . כך הענין בקדוש החרט . שאם
 יעידו שנים על איש על הרוב שהוא אמת גם הרעה סובלת
 גם כן די . אבל אם הרעה אינה נוטה להאמין מסכי סבה
 צריך שלשה . ובתב החכם רבנו ישועה זל שהראיה
 הגדולה מדין תורה שראוי ללכת אחר הקרבה כשאין רעה
 בפרור מן אזהרת השופט שלם ישמע על פי עד אחד כרי י
 להיות אזהרת השופט חזקה . והראיה על זה שאעדות העדים
 בעד הקרבה שאם ינימו אותם עדים אחרים תבטל עדותם .
 הנה יראה מזה שאעדות העדים הוא בעד הקרבה אל הרין
 שהקרבה היתה נולדת מן הסימנים . והראיה על זה שאמר

קדוש החרט

הכתוב יד העדים יהיה בו בראשונה להמיתו . וזה כרי
שיתאמת הרץ הוא אצל היין בהקדמה שתולר אכלו מן הערי
על הרץ הוא שיבוקט ויהקדמה תולר מן הסימנים . אמנם
כשהוא בררר רחוקה או בים הגדול או בתוך ספינה או שטטה
בתוך הגוים סומך לפי ראייתו וסברתו אם יוס או יומיד כי

פך רתו תפיר

פרק י"ג : שאלה מה הם תנאי ואסורי הערי ש"ל
להעיר לבית דין לפני כל

יורעי דת ודין . יושבי על מדין .

הרשוכה התנאי הא' צריך שיהיה העיר טלס-התע

בין איש בין אשה והם כשרי

להעיר בפד בראיית הירק . מכפי שכל אחר מצוה עליו ר

לקדטו . וצריך להיותם קרובים לבגרות לא שושה וקטן .

התנאי הב' שלא יהיה חלוק ברעתו ובסברתו בקדוש החרט

ברעת הכפויטו ע"ה . והנה מצד זה ראוי לטו

לקבל עדות הישמעאלים המיוטבים בסברה זו לא ליהייר

המאפינים לשמע אמן הגדרים אחרי רבים להטות . אלא

תמי טראחו בעצמו ונגיד ברבור ברור . ואפילו גוי מטיח

לפי תמו אף ראנו או הראונו לו והביט בו הבטה ברורה אז

ראוי לחשונש על רבורו האכפטי לפי הגברת הטופט . ומי

שמגיר מפי אחרים טראוהו צריך לבוץ מאמריו על אופן הגרת

הסגידים שלא להוסיף ולגרוג במה טאכפטר ולבוא להגיר תוסן

מאמרי הרואים המגידים בעצמם . לא איש מפי איש אחר

אמצעים בינו ובין הרואים משפה לאלפא . ולפי אלו התנאי

צריך לקבל עדותם כ"ט שהישמעאלים טהם הולכים אחר רעת

הכפויטו

קרוט החרט

חפמיטן בענייני הראייה . התמאי הג' שלא יהא מקל
 בפלות חמטוט דיטן . פי . המקל בפלות הוא
 מסבת אהבתו בתענוגים . והאחפה והטנטה יעורו המקטפה .
 התמאי הג' שלא יהיה מהפקטיים להתכפר ולהשתייר במעלת
 ובגאון הנלות פגן טיהיה חכס בעיניו וירוצה ר
 להשתייר לעיני בני עמו ומכונן לקיים רבירו בעניי הראים
 אפנס אם יהיה פרטעי ישראל וכפר טורע מררכו טא"א
 טיפוב בראיית הירח . אחרי הנסיך ראוי לקבל עדותו .
 ולרבר המונר אטו טוטאיים כנס לא לעמס המגיד .
 התמאי הג' ראוי לחקור במדות אורו המגיד שלא יהיה ר
 מאוהבי הבטאות ראטן לכל רבר ואוהב לסט
 רברים חרטיים וחרוטיים וטלא יהיה טקן ברוב . או
 טיאמר כפר אכ ראייתו ואכ יורע הרין לעממי . ואם
 ישאלוהו ממאן להטיב רבר לטואלו ומניח הערה בכלבול
 ומבוכה . כ"ט אם יסרב בכונה להכעים . כל זה מרות
 רעות בלי הטובות אינם על פי הרין והיוטר . אלא צריך
 להיות על פי הכוטר . בעיני אלהים ואדם . בתפארת
 מעלת הורס . פי הם מעידיים לכפי יורע סורס . ואין
 ראוי לקרב יוס אירס . ויני יכפר בערס .
 ומה טצריך שתרעהו טאעפ טכל אחר חייב לבוא
 להעיר בראיית החרט אין ראוי לחלל את השבת
 והמוטר כרי טיבוא להעיר לרוב סוס או באניה בטבת לעו
 להעיר או לכתוב כתבים לטלחם ע"י עופות וכיוצא באלו .
 כיון טרעת הקרבה ראוייה וכטרה להטתמט בה וכל טפן
 בקרוט החרט . ואף טפלות טבת חסורק ויתרה וערוסה

15

קדוש הקדש

מחצות המועד . על פן א"ל לחלל השבת מפני המועד .
ובמו שיקרו מניעות כגון עבים וחמר סוחר ולא נוכל
לראות הירח ונעטה בדרך הקדבה כן נעטה בזמן חלול
השבת או המועד .

פרק יד . שאלה . אם יעירו עדים בראיית הירח
ויהיו בר' מסופקים . איך

יבחנו עדותם

הרשוכה . טואלים להם באי זה מקום ראוהו וכמה י

טעור קולות היה בינו ובין האופק . טאם

יהיו דבריהם טוות בקולות כגון שיאמר האחר טהיה גבורה

טעור טתי קולות . והאחר יאמר טעור ג' קולות טאשר טים

בעדותם . אהנהם אם יאמר האחר טתי קולות . והאחר

י קולות יט הפרט ביניהם . וכריך לטאול להם כמה טעור

הקולות . ואם ירעו טעור גבה כל הקולות ועב"ז מתוכהים

וטנגדים אחר לאחר רין לתקור אם יט עדים אחרים טישוק

רבורו עם רבור א' מטניהם טיאורכו טע עדים בטאמר י

עדות אופן גבה טל הירח מהאופק מעלה מטה להתקבל י

עדותם . וכן טואלים מאנה פונים קרנותיו ופנותיו אם

לפאת כמון או לפאת ררום או כנגד מזרח ובר' יודעים אם הירח

ררומי מהטמט או לפונע או אם פראט הלי ונעבו או קרוב

אליו טאז הוא על גב הטמט טאין לו רחב טרגט ואז קרנותיו

וכגימותו פונים למזרח . ואם ררכו הוא טהיה לפונע או

ררומי עליפי חכמת התכונה או על טע התקורים הוא .

ונער העיר הקך מלכו הראוי טעומר עליו מטבטי עדותו

כי הזא טכחייט המורגט . וכן טואלים לו באי זה אר פונעם

קרנותיו

16

קדוש החרט

קדוּתוֹ אַחַר שְׁאֵלַת מַלְאָךְ הַיְיָ אֵם פְּנִיִם קְדוּתוֹ לְעַד
 אֶפְסָן אִם לְעַד דְרוֹם אִם לְעֵלְמָה . וְאִם יַעֲבִיר בְּפִי הַרְאוּי פְּאוּן
 נְטִיית קְדוּתוֹ לְפִי מַלְאָךְ שֶׁעוֹמֵד אֵן הַיְיָ הַיּוֹם . וְאִם
 יִשְׁתַּבֵּשׁ וַיִּוְרֵה טַלַּח הַשֵּׁשׁ בַּל כֶּךָ לְפִיִּי קְדוּתוֹ אֵן הַשֵּׁשׁ בַּל
 כֶּךָ . אֲמוֹנָם אֵם יִתְחַזַּק בְּעֵבְרָתוֹ וַיַּעֲבִיר עַל שְׂמַאל יְמִין י
 וְעַל יְמִין שְׂמַאל יִשׁ גְּמוּלוֹס בְּעֵרְוָתוֹ . וַיִּשׁ לְהַרְהֵר
 עֲלֵינוּ כִּי עֵרְוָתוֹ מְסוּכָּת בְּנְטִיית קְדוּתוֹ . וְנִשְׁאָר הַעֲטָן
 אֶלְבָּד אֵם יִשְׁבֹּטוּ גַם אֵת רְאִיית הַיְיָ שֶׁהַעֲבִיר עַל זֶה אִם לֹא
 לְפִי חוּזַק הַקְּרֵבָה שִׁיקְרִיבוּ מַרְבְּרִיו וְלִהְיֶה מַלְאָךְ הַיְיָ בְּאוֹן
 הַרְשָׁה לְפִי הַכְרֵחַ הַכְרַעַת קְדוּשׁ הַחֲרֵט לְפִי הַיְיָ וְהַעֲדוּקָה .
 וְכֵן מִנְסִים קָטַח עֲמִידָה אֵם הֵם בְּקִיָּאִים בְּמַלְאָךְ הַיְיָ .
 וְאֵם הַשֵּׁשׁ בְּרְאִיית מַלְאָךְ וְנְטִיית קְדוּתוֹ לְהַבִּין אֵם אֲמִית
 עֵרְוָתוֹס בְּזוֹן אֵם הִיא נִשְׁכַּחַת וְעוֹמֵרַת בְּרְאוּי אִם בְּכּוֹפֵה , וְאִם
 וְנִבְהֵה לְמַעֲלָה הַכֶּךָ הַרְאוּי לְהַבְחִין רְבִיָּהִם אֵם רְאוּי בְּכֵרוּי אִם
 וְכֵן הַיִּישׁ שֶׁהוּא מְסוּכָּךְ בְּאַרְבַּע פְּאוֹת הַעוֹלָם בְּמַקְוִים מוֹשְׁבֵי
 וְאִפְּלוֹ אֵם מַקְוִים מַלְאָךְ תְּפִלְתוֹ אִינוּ מְכִיר וְאִינוּ יִכּוֹל לְבַרֵּךְ
 אַרְבַּע רִיחוֹת הַעוֹלָם אֵלֶּא הוּא בְּטוֹכָב בְּלֵב יִם אֵן רְאוּי לְהַשְׁמִיט
 בְּעֵרְוָתוֹ כִּי הוּא בְּעֵצְמוֹ מְטוֹבֵשׁ וְטוֹבֵלֵבֵל בְּאֵלוֹ אִינוּ יוֹדַע
 בֵּין יְמִינוֹ לְשְׂמַאלוֹ . וְכֵן אֵם עֵבְרוּ טַלַּח חֲסִידֵי בְּרְאִיָּה
 בְּרִירָה וּבֹא עַד וְהַעֲבִיר אֵן רְאוּי בְּחֵרֵשׁ הַרְבִּיעִי בְּלִילוֹ שֶׁהוּא
 לֵיל יוֹם הַכֵּט מְטַבְּשִׁים אֹתוֹ כִּי אֵן לְעֵשׂוֹת יוֹתֵר מִגְּ חֲסִידִים
 וְלֹא יוֹתֵר מֵאַרְבַּעַת מוֹלָאִים . וְכֵן אֵם רְאוּי לְהַבְנֵה שְׁחִרִית
 בְּמִזְרָח וּבֹא עַד וְהַעֲבִיר טִירָה אֹתָהּ עֵרְבִית בְּמַעֲרֵב מְטַבְּשִׁים
 עֵרְוָתוֹ . אֲמוֹנָם אֵם הַרְאִיָּה בְּשְׁחִרִית מְסוּכָּת רְאוּי לְקַבֵּל
 עֵרְוָתוֹ . כִּי אֲנִלִּי הַתְּקַטְרוֹת עַבְיִים הִיא וְנִדְאָה רְמוֹת לְפִנֵּי

קדוש הקדוש

פרק יג . ולכן מקיימים ערותו אחר כל הנסיונות שנוכרו .
 אמנם אם אמר נראה אותה בלילה ביום פ"ט וערבית ^{בשבת}
 ראוי לקבל ערותו אחר ששכרו כל התנאים שנוכרו . וזה
 מפני שהקדמתו בערותו אינו אלא בדאיית הערבית בלבר
 ופבר יאה אותה בזמנה . אמנם ראייית שחרית אינה בזמנה .
 לכן אין חוששין עליה כי אפשר הוא שהוקרה התקטרות עבים
 כדמות לבנה . אמנם אם אמר טראנו בלילו ובלייל
 עבדו לא נראה ראוי קבלת ערותו טקבלו אותה כי כבר היה
 ראוי עב"כ להראות בליל עבדו . אמנם מפני סבו לא נראה
 אם אמרו טראיטוהו בלי כונה וכיון שהתבונטנו בו בכונה
 לראותו פרו להעיר בקטנותו ולא מצאנוהו . אין מקדטים
 על אופן זה שמא עבים נתקטרו ונראה דמות לבנה .
 אבל בלה עמך וילך . קורר בלי לבוש הלך . אלו הם שבועי
 הערות . על פי החקים והמשפטים והעדות .

פרק טו . ייחלה ^{במה ראוי להיות דייט הב"ר מקבל}
 עדות הירח . ומה הם הנאיהם ^{ואשוריהם}

התשובה ^{דע שבנה השער לא מצאנו ברברי הכמיטו}
 ע"ה שער מוכרר ידבר בו . אך בעל הארת
 דבר על זה . ואף הרב רבנו אהרן לא חשט לבאר . אמנם
 לפי הנראה נאות ואמת טוב העטן ראוי להיותו על זה האופן ^{שאמר}
 אחר ^{טאנו בעלות ולא נוכל במה שטרצה . נרצה}
 במה שנוכל . כי ביכול הכתוב מדבר ד—
 להתנהג לפי מנהג המקום לט הזמן ולפי הרור ההוא . ואמרי
 לפי הרור ירצה טאם ימצאו בערה התיא וברור ההוא ופקהלב
 התיא חכמים וטבועים וירועים אפילו שלטה ראוי להיותו ^{המושב}
 הוא

קדוש החרט

הוא במוטב לפתוח תלתי . אמנם אם מנהג הקהלה היא
 להתנהג על פי כללם חכמי הרור המפורסמים הי' זה מה טוב
 אמנם אם מנהגם והסכמתם שא"כ טיט לומר ים וחכמים
 הרבה טיסמכו על רעת חכם א' ראש כ"ז מומחה טברור ישרי
 כ"ט אם יתעף החכם הוא עם קצת מחכמי ולומדי הרור מפני
 שאין רן יחירי אלא אחר . כרי להיות על פי עצה הגונה מרה
 טוב ומה נעים . להיות שלטה גביעים . מטוקרים פרוץ הוא
 אבל עולם בקנה אחר . אמנם אם לא ימלאו באותה ר
 קהלה או באותו המקום לומדים חכמים ונבונים ראוי לקהל
 היא לסמוך על פי קביעות קהלה קרובה להם ויקראו
 לפעמים שני ימים מספק ער שתיגע להם בשורה מהקהלה
 היא . אמנם אם הם יחוקים מקהלה או איש א' או שנים
 או בתוך הספינה ראוי לעשות על פי הקרבתם . וגם על
 פי ההקרבות שהזכירו חכמינו ע"כ מפני מוכרחים בזאת ר טהם
 הפעולה בקדוש מועדי יו' . ולכן ראוי לכל אדם שיהיה
 זעיל ברדפי ההקרבות לקבוע החרט . כי א"א בלתי . ואחת הנהגות
 הנאי ואשורי הריינים שראוי לקבל עדות
 ראיות החרט והיטן . אלו הם
 התנאי הראשון שיהיו הריינים אנשים משכילים טובי העין
 בעלי השערה כי ברעת ההקרבה לרף שיהיה
 כח המטען חזק לשער חזק ההקרבה היא .
 התנאי הב' שיהיו חכמים בחכמת תורתנו האלהית יודע
 דרכיה ונמוסיה ורדפי הקט שיעשו בחכמת
 תורתנו כפי רעת חכמינו .
 התנאי הג' שיהיו בקיאים ברדפי ההקרבות שהזכירו חכמינו

קדוש החדש

התנאי הר' שיהיו יראי אלהים נכבדים לתורתו ושלל יהיו
בעלי תאוה וחפץ ובעלי גאון שירצו לקיים מצוות
בדרך הנסוה מפני שהחפץ והרצון והמאץ מעותים החושבה
התנאי הר' שיהיו ג"כ אם יחולאו ביניהם מקיאים בחכמת
התבונה שיהיו הדיינים הנזכרים כהם מפני שהחכמה
הנאלת תעזור בנו הדרוש ודרשו הקרבות שהזכירו הפסוק
בספריהם הם פנהכמה הזאת וחלילה חלילה שיקבע
החדש על פי השבוע הכחף התבונה לבר אמנם היראו
שיקבע על פי האופנים שזכרנו והקרבות יודע דת ודין ושלל
יהיה יולא משרשי התבונה הכוללים וחכמי הסטה
חייבו לבית דין שיחשבו וידעו מקומות הככבים ומהלכס
ושיחקרו וירקרו לרעת אם אפשר שיראה הירח בזמנו או אי
אפשר כי כל זה עוזר לבחינת העדים הכנים רבריהם אם
לא והרוצה לרעת באי זה חדש ראוי לחקור אם אפשר
להראות הירח או לא ילך לו אל אהל משה ומשם התבוא
מה שמשאל ותנסה

פרק יו' שאלה היחוייב עלינו לשבוע המלאכו

החדופות בראש החדש או לא
ההשובה דע שא"כ שבאו קצת מאמרים שמראים
שהיו טובים בראש החדש אינם פי אם לפי
מנהג שהיו נו"גים בזמן המלכות כשהיו איש אחת גפנו
ואיש אחת האמת בהשקט ובשלום שהיו טובים ובהי
שלמים ואוכלים אותם בחבורה והיו עושים שמחה וששון
ומטוט כנראה מיעורי הרע שאסור והטבת כל מטוט
חג הרה ושבת ואם הוזכר החדש בין הגז והטבת הוא

למנו

קדוש החרט

המטוט והטפחה
לא לאופן הטפחה

לאופן הטפחה מהמלאכות . פ"ט שבאו סמוך צדדי פעשיית
מלאכה הרוסה כראש החרט פגן ביום החרט הראשון באחר
לחרט תקים את מטפן . פ"ט שראוי להתחיל בהם מלאכות
לפני רעת הוברי שמים ולהתמסק גם פן בענייני טפוח
ועלה ושטן הפך רעת הוברי שמים . ולקצוע בוסן הבית
בהצדקות על עולותיכם ועל זבחי שלמיכם . וזה על צד
הטנה לא ע"ד מצוה . ולרעת כל העיירו סתי יום קדוש החרט .
פרק י"ז שאלה
למה תקראת הטנה בשם טנה ובאי
זו סימן תברל טנה מטנה .

התשובה

רע שיט לגלגל חמה תנועה רצונית
טבעית שהיא מתערב למזרח הפך ^{התנועה}
היומית הכרחית לו שהיא מזרח למערב בכל כ"ד שעות .
ותנועת השמש הטבעית מתקורה מה ער טובו אליה פעם ב'
כלי תוספת ומזרעת תקראה בשם טנה והיא מספר ימים
שיתנועה השמש בגלגלו והם לפי הטבע שמלאו החכם ר'
אלבתי הם ט"ה יום ורביע פחות י"ג ראשונים ול"ה שניים .
ולטע טנה מלשון ועל השמות החלום אל פרעה פעמי בעבור
טובה פעם שנית לתקורה שהיתה אז . ובעבור שהטנה באה
מימים תקראת בשם ימים על שם בונה באמור ימים תהיה ר'
גאולתו . וכשתהיה טנה שלימה סיוס אל יום יסמך ליה
מלת ימים באמור שנתים ימים . ופירש בעל המבחר
ימים שלמים שנתים . י"ל בלי הסרון יום .
באי זה סימן תברל טנה מטנה זה הוא .
רע שארבע תקופות יט למהלך השמש .
מה תקופות לשתי תקופות השווי טהם מול טלה ומאזנים .

קדוש החדש

ושאר תקודות הפוכין טון ראש פרטן וראש גרי . לפן אמרו
החכמים ארבעה ראשי שנים אלן החדשים ניסן ותשרי תקודות
שווי היום והלילה . והמוז ושבת שתי תקודות הפוכין המוז
הוא תכלית גדול מעלת היום . ושבת תכלית גדול הלילה .
לכך ראוי להבחין לפי דעת הכתוב אי זו רצה מהר
תקופות שיהיה ראש לשנה . ואולם שתי
תקודות השווי הן בתחלות אמותיהן יותר משתי תקודו הפוכין
ומדבר מאמר ולמימים ושנים נראה שהשנה תלויה במהלך
השמש על פי תנועתו המערבית . ומעת שיכנס השמש
במזל טלה ויהיה אותו החדש נמצאת בו התקופה הנה הוא
חדש הראשון . וכבר על זה . חדש שני . חדש שלישי .
על כן אם חל טלה תהא התקופה בו היו מעברים השנה והיו
עושים שנה יג' חדש עד שתאוינה והפוננה שנותיו .
במהלך השמש אשר א"ה זולה זה . ונראה שתי תקודות השווי
היו בתחלות כל אחד מהן מתקורה עד תקורה שנה תמימה .
וכן היה הסדר קודם הנהן התורה ניסן ראש לחדשים . ועל
אותו הסדר הניחנו הכתוב ואמר חדש שני חדש שביעי בעק
חדש הראשון . ועוד באמור הכתוב עוד כל ימי הארץ זרע
וקציר וקור וחום פטאמר זרע וקציר התחלת השנה מתשרי .
עוד באמור קבלת הולך אל ריוס וסובב אל כסע הנטיה אל ריוס
מתקופת מאזנים . ולהיות שיריעת עת התקופה קטה אפי'
כדעת הוברי שמים . לפן כונה הכתוב לשנים התחלת
השנה ברבר מוחט טהוא מציאה האביב מסכים לתנועת השמש
כמו שעשה בתחלת החדש על ידי הראות הירח לבני אדם .
כן האביב סימן נגלה ומבואר לעין טלח כצורך להשבין ר

מהלכי

קדוש החדש

פעם יש ביניהם טעם פשוטים בין שני מעובדים ופעם א' ולמה
מתעבר על זה הסדר ולא על סדר אחר . אם מלך הכרה החשבון
נתקן ככה . אן אחר הנסיון והבחינה לכך . גם כל זה יתבאר
באהל משה איך מלך התחייבות השבון יתרות ימי טל כל שנה י
וטעם נתקן ככה . על זה הדרך והסדר . והסייע והגדר .
והרוצה לדעת למה הוטס טיסן ראש להדשים ולא
חדש אחר . ומה הראשי שבניסן נבדא
העולם . ילך לו אל אהל משה . ומטס יתבונן הטעם שלהם
ניסן וסבתו ונדאיות שבניסן נבדא העולם . ברוך המצלה
כל העולם . מהעולם ועד העולם .

עד כאן נשלם ענין קדוש החדש והבדל שנה

משנה

ומעתה נחל בענין האביב

פרק ראשון
הרבוז במהות האביב וטמו . ומה
היא צורתו ונסן בקטתו ואיכותו .
ומאי זה מקום ראוי להיות האביב . וכמה טעור טעור
כמות חלקת הטרכ אשר יקוצר ממנו . וטעור פמות העמור
ומתי היה טקצר . ואם פנחת העמור היא פנחת כבורים . אן
זאת זולת זאת .
מה הוא מהות האביב . ולמה נקרא בשם
אביב .

שגולה

התשובה

התשובה

יע שהאביב הוא גרגרי טבול. השעורה.
 באמור כי השעורה אביב. אביב קלוי סוף
 גרש כרמל. וכרמל בצקלוטו. ומה שאמר גרש כרמל
 היאט של הקנה עם הגרגרים בעורם כרטיבותם מטימיו אותם
 כבלים ומטימיו אותם בתנור ומיבטים אותם עד שיוקלו
 לצאת ולהפטיט בנקל מן מלבוט הטבולת שהם בתוכם ואוכלים
 הגרגרים קלויים או בותשים או מוחכים אותם ועושים אותם
 לחם שעורים כמו לחם בכורים עטרים לחם שעורים.
 וסידוש גרש כרמל מלשך ויגרום בחפץ שני שהוא ענין טבילה
 וכתות. וכרמל בצקלוטו יל הטבולת עם הקנה שלה.
 והנה מפני שהשעורה אביב יל אב הכבוד מכל מיני הבואה.
 ומפני שהיא עומחת קודם מכל מיני הבואות היא חביבה בעיני
 הכל. והדבר הקודם הכל האביב לאכול ממנו. ומפני
 האותם מהגרים לתקנו ואינם ממתנים עד שיתבטל האביב
 באפו בקנה עזו אבל בורותים אותם בטהם לחים ואביבי בטבולת
 ואוכלים אותם יטובים והם בפיהם מתוק מחלב פליות חמה.
 או עושים זאת התחבולה שקולים אותם ומוחכים אותם ועושים
 קמח שעורים ולשים לחם בכורים וטולחים אותו מנחה חרשה
 בכורי לחם שעורים. וזהו שהגיהר הבתוב באמרו ולחם וקל.
 וכרמל לא תאכלו עד עצם היום הזה עד הביאכם את קרבן י

אלהיכם הקת עולם.

ושם

אביב נגור מטש אב אעפ טטם אביב
 טרטו אבב;וטס אב טרטו אבה. כבר
 יתכן שני טרטים פעמיים אחר. לפן לא מאמנו טנקיט אביב
 זולת בכור השעורים שהוא הקודם כמו האב שהאביב יאטק לכל

ענין האביב

התבואות . ואחר שהוא נקרא אב הבא אחריו הוא כמו פן
הבבוא . לפי הנקצר אחריו נקרא בבוא מנחת בבואים
והוא המופחר בעתו שמביאים אותו למנחה . כי השעורה
היבשה היא מאכל בהמות . ומדרך סברה יש לנו אפשר
שבעבור זה נקרא הכלי המטונק נקבים נקבים אביבה בלשון
הערב שהיא קרובה ללשון הקדש שמשימים בו השעורה להיות
אביב קלוי באש . וכן אמרו בעלי הקבלה נהגוהו באביבה
כדי שיטלוהו בו האור .

פרק שני בשאלה איך היא צורת האביב ומתי זמן
בקטתו .

התשובה יש לדעת אחר שבארנו שהאביב הוא מה

שישיג החלה וראשון פקמות השעורים .
והנה האביב הוא בער שתי תבליות . הא' שיהיה סימן לראש
השנה . ולכן צריך להיות הסימן קודם התחלת הקדש אשר
ראוי לבוין בו אם ראוי שיהיה קודם ראשון . לא כפי
שסופר זולתו . יעויין באהל מטה . שלא תטעה .

והתבליות השניה במקדש הבאת העומר במחרת השבת .

ולפעמים יסול הפסח קודם ראשון כפסח יהושע וצריך בו ביום
להקריב העומר שהוא בטו' לחדש . אם כן צריך שתהיה

צורת האביב בצורה שישיג עכ"פ להקצר עד טו' ימים לתפוחה

שראוי להקרא בטס קציר . כי לא הקרא הקמה בטס קציר

אלא עד שהיבש שתהיה אפשר להטבר אבי העץ של הקמה

להיות קט לתבן ושיבטו גרגרי השבלים עד שיהיו מופני

גרגרי השעורה להתפור מהשבולת בעת דישתמכוס הגדיש

בגין כניסתו שלחו מלך כי בטל קציר . אם כן אותה הצורה

שהיא

ענין האביב

שהיא ראוייה להשיג להתייבט תקמה הריש עד טו ימים היא
צורת האביב ונה לא יודע אלא ע"י בחינה והשערה ונסימן
ואמרו החכמים שצריך להיות טבולי השעורים או בצורת
פיטתיקי טעם שיצאחר טו ימים להיות פתוחה קצר טראו
להקצר או להקריב שזמנו העמד טאס יהיה בענין פרנס יתק
טהוא קודם הפיטתיקי עדין יקרא עטב ולא ישיג עד טו ימים
להתייבט שיהיה ראוי להקצר ואם יהיה בענין הנהב כפר הוא
נתייבט וישא מגדיר טפ אביב טמחורו לח ורשוב וטכנס בטס
קאיר אב צורת האביב בצורה פיטתיקי טהוא פן הפרנס
והנהוב הארוס טהוא בענין זהב וכתב רבטו טוביה ז"ל
אביב זה ספור יודע יענה השעורה הרשוב אשר נתמלא
רבטו ונהיה בענין ונהה זו הצורה א"א
טהווה פתאום אלא בהמשך קצת ימים מיום שיתחיל לצאת
מעין הירק ויכנס לענין פיטתיקי עד שיתחיל להכנס לענין זהב
ויתארס מעט ואמר רבטו לוי עד משל כמון נער
ובחור ונקן עכל ובאמצעות זמן הבחרות יתגבלו
קודם ראש החדש אם אפשר שיש להקצר בעד העמר או לא
וכוסקים לעבר השנה או לפטט ולעולם צורת האביב ראוי
להיות מוטב ונראה ונמצא בכ"ט לארר עד שיהיה הסימן
והראיה קודם לחסוקן ושתיה הסבה קודם מהמסובב לא
ההפך כי מפני מציאות האביב בראש החדש יכולה כל
החדש בשמו חדש אביב פמו שנקראו כל ימי החדש בטס
חדש מסבת התחדשותו הלכנה בראש החדש אף שיריעת
חדש ראשון מצוה בראשה וצריך לברר התחלת החדש שיקרא
חדש ראשון להכריז טהוא חדש ראשון עד שיודע קודם י"ד יום

ענין האביב

שבנה החרט יתיה חג הכסה כרי טיביטו עצמם לעלו לחוג
את חג הכסה וטוב למכון אמנם אם הוא
בצורת הזה עכ"פ יטיג אמנם הסכך נפלה במה שהוא
רעוב ביותר שמוא יטיג או לא ומנחת הכפורים נקצרת
אחר קצירת העמר

והנה בקטת האביב קורס תלונס ארר דאטון
גיו מעיינים בצורת האביב איך הוא
אם הגיע בצורת עין הפיטיקי טאכטר לענת אותו האביב
קורס מחרת השבת שהוא סמוך לכסה או בתוך שבעת ימי מזה
בצורה שהיא ראויה להקצר וכוסקים לפי סדרתם לעשות
החרט הבא דאטון הוא לחרטי השנה ואם לא היו מקריבי
בסדרתם שהוא אפשרי להגיע קורס יום הנפת העפר היו מעבירי
אותה השנה ועשטים אותו אדר טט ויהיה השנה ההיא יג חת
והיא שנה מעוברת טפירוטה הרה פרטות אטה הרה ר
מעובר העמוס לפי כנוי החכמים טכטוה

במעיה

הפרק השלישי ישאלה מאי זה מקום ראוי להיות
האביב

התשובה אחרי שאמר הכתוב בתחלה פרק החרט
הזה לפס ראש חדשים ואחריון אמר
והיה כי תבואו אל הארץ אשר יתן יי' לכם וכו' ושמרתם
את העבודה הזאת ואחריון אמר והיה כי יביאך יי' אליוך
וכו' ועברת את העבודה הזאת בחרט הזה יראה מזה
טבקטת האביב הוא במקום ארץ בטען ובכרשת מטטי
טלט דגלים תחוג לי בשנה והחגיגה במקום המובחר ואחר
כן אמר לטוער חדש האביב מכלל טראוי להיות בקטת האביב
כארץ

ואח"כ אשר היום
אתם יוצאים בה

ענין האביב

בארץ כנען . ואחרי כן אמר בטנת הארבעים כמטת תורה
שמור את חרט האביב וכו' . ואחרינן נבחת פסח ליוני אלהיך
במקום אשר יבחר וראוי שיהיה הכל במקום המובחר או קרוב
אליו . ואת להיות באביב של ארץ מצרים שבפירוש אמר
כי הפואו אל הארץ וכו' . וקצתם את קצירה והבאתם את
עמר ראשית קצירכם אל הבית . וכן כתוב בער מנהיגתה
של יוסף הכורים ממוטבותיכם הביאו לחם תנופה שמים .
וכמו שנה הוא ממוטב בני ישראל שבארץ הקדושה כך נקטת
האביב בארץ הקדושה . והואיל ואמר וחג האסיף וחג הקציר
והם תלוים בארץ ישראל ככה חרט האביב תלו בארץ ישראל .
עלה לנו מכל המאמרים האלה שבקטת האביב צריך
להיות במקום ארץ כנען . והראוי ג' שיבוקט
במקום קרוב למקדש כי הוא המקום הנכבד טוב המוג' יותר
משאר המקומות שבארץ כנען . והוא אמנם ייטוב .
וראו לענין שלא יהיה המקום שיבוקט האביב מקום חולני .
או מקום גבוה ויבש או נמוך ולה ביותר או במקום שערבו
בעפרו גללי בקר או אשכול וכדומה מפני שאלה מחממן
ומטיג האביב קודם זמנו . אמנם יבוקט במקום טוב ר'
המוג' טוב בעפרו וגבהו ושפלותו וחומו וקורו ויבשותו ולחמו
והחמים הרחיבו הבאור בכל ענין בזה . אמנם אמתו ^{בגושה}
שבת דקטנו מארץ הקדושה ואין לאל ידנו בבקטתו נמטפטנו
על פי השבן המתזור לפטט או לעבר לפי טעור היסי העורפי
בכל שנה ושנה . ולכן לא הרחבנו הבאור בזה מפני שנה
החשבון דורך ג' אחרי השבן האביב הכללי שבארץ ישראל
על הרוב על פי מהלך השמש לא שיהיה האביב הפואו פפי

ענין האביב

מקום ומקום . ואם תקרה שנת בצורת ולא ישיג האביב טעמה
על רעת הקדמה שאין רעת הברור .
וכתב רבנו אהרן בע"ה וספ"פ שיקרה החלוק לא ענה ר
המלכות שאמחטן סחוייבים לעשות על פי הקדמתו
ואמחטן מקריבים היות סדר המחזור אמתי יותר מהיות בלתי
מסודר וטעם עליו . ואע"פ שאכ"ט ארץ ישראל יעשו
בחלוק מה טעמה אמחטן הדבר סובל טהם עושים ברעת
הברור ואמחטן עושים ברעת הקדמה ואם יבוא בחלוק לא
תבטל המצא מעלינו אלא מה טעמה טעמו וראוי . ובין
יורג כל טעם .

פרק רביעי . שאלה . כמה הוא טעור כמות חלקת
הטרה אשר יקוצר מוטו

האביב . וטעור כמות העמור . ומתי היה נקצר .

התשובה . אמנם טעור כמות העמור יורג מעט
הסכמת הלשון וממאמרי הכתוב .

והנה מוצאנו שלא מלא כפי קוצר והכטו מעמור . והנה
מנהג הקוצרים שתופטים בכפס קצת מטבולי הקמה ובירן
האחר החרטט וקוצר . ואחרי כן מקבץ אותו תחת אזעילו
וכשמלא ארובת ידו מעמור וקוצר וכורך בדפו ועושה לאומן
ומעמור עמרים . ועליו נאמר וטכחת עמור בטרה .

זהו טעור העמור שאמר והניף את העמור לסחות .

ולפי הסברה אפטר לומר שמה שיתקבץ מחנוט ר

עמור אלומה אחת . היה כטעור מאכל אדם א

על כן נקרא טעור המדק שהיא עטירית האפה עמור לגלגלת .

אמנם טעור החלקה אשר ראוי שיקוצר מוטו העמור

יורג

13

ענין האביב

יורע מואמרי הכתוב גם זה . כי אחר שאמר וקצרתם את
 קצירה והבאתם את עמור ראשית קצירכם אל הכתן . אם כן
 צריך שיהיה חלקה אחת בטעור שיקצור ממונה העמור הראשון
 שהוא ראשית קציר ותואר ג"כ שארית החלקה שיקצור ממונה
 אחר מן קציר טעורים כי ראשית הקציר הוא חוץ מכלל הקציר
 כמו ראשית גז לאטך . וכבראה שיהיה נקצר גם זולת העמור .
 וע"כ הוהיר ולחם וקלי . וכדמל לא תאכלו עד גמס היום הזה .
 וכל זה מהטעוריה החרטה ואם כן היו קוצרים אחרי ראשית
 העמור בן ביום אם כן הנראה מזה שראוי להיות לפחות חלקה
 אחת מלבול שרה אחר . ופאה סך השדה לא תספיק כ"ט
 להיות שכלים מלוקטים מכה ומכה טכך אומר שלא מלא
 כפו קוצר . והחלקה ראויה להיות טעור זרע טעורים .
 ויספך הזמן עליו באמרו חרט אביב . למועד חרט האביב .
 כי מה שיהיה אביב בראש החרט עמה כהיה יבט ויהיה לחם .
 וטעוריה השעה בצורת האביב להיות כדמל קלנו . באט .
 והתקצר אחריו יקרא בבור . ומי שיראה מביא ממונה
 נרבה בפורים אל הכתן והוא חוץ מקרבן העמור שהוא ממונה
 העמור שהוא עמור התנופה . וההכרה מביא לעיין באי .
 זה מקום מטיג קורס כי א"א להטיע בכל המקומו בבית אחת .
 ולהיות גבול שרה אחר שהגיע בצורת האביב כל הגבול א"א
 כי מה טעם בפבור כי בעת שיכפר אביב עד הגיע אביב אטרי
 לא כבר ילא הראשון מתורת אביב וא"כ אינו רוצה שיעוק גבול
 א' באביב . אבל הבונה פתלק אחר בלי החבולה כפי טעורו
 אכונם . מתי היה נקצר העמור או הנרע . מן המוען
 כשהיו רואים איך כבר הטיעה הקמה בצורה

ענין האביב

שראויה להקצר שאם יתאחר וישנה עזר יתכוננו גרמי הנדע
 אין ספק שהיו קוצרים אותו מיד אפילו שלא הגיע עדיין חג
 המולות . והער מכסה הושיע ביום ספרו ויחבלו
 ויהי יום מועד ואיך אפשר לקצור במועד . וגם היום
 הקודם היה שבת ולא יקצרו בו גם כן . אבל כנראה שהיו
 קוצרים אותו קודם קצת ימים בעין אמרו טלחו מנעל כי בטל
 קציר כרי שלא ישחת הנדע . לכן טעם חג הקציר . יום הכפורי
 חג האסיף . הבונה בחג הקציר זמן חג הקציר . לא שהיו
 קוצרים במועד . וכן יום הכפורים אין הבונה טבאותו יום
 לבר היה מכבד הנדע לא קודם זה אבל יש להם רחב ימים
 לא יום א לבר שמוי שחשבו קצת אנשים . אבל הסכה
 מכני טעו מקריבים באותם הימים ראשית קציה השעורים
 טבוא העמר וראשית לחם הכפורים נקראו על שמם .
 ככתוב וקצרתם את קצירה והבאתם ראשית קצירכם לכהן
 שהוא העמר . וכן חג הקציר כבורי מעטיך כיאן הטעם
 באמרו חג הקציר זולת אמרו חג הכפורים אלא על מנת
 קציר הכפורים כי כן כתוב וחג שנועות העשאלך כבורי
 קציר השמים . לא בעצור שהיו נקצרים באותו יום אלא ר
 בעבור היותם נקריבים באותם הימים . אבל היו נקצרים
 קודם המועד בזמן הראוי והיו מוכנים לקריבם ביום המועד
 כל אחר ביומו . וכן חג האסיף הבונה בו שהיה אסיפת
 התבואה קודם לו . לכן נסמך לו שם חג אליו באמרו
 וחג האסיף תקופת השנה .

פרק חמשי . שאלה האם טענת כפודי ליוי אביב קלוי
 באש הוא העמר . או זה זולת זה .

התשובה

התשובה

דע שזה זולת זה שהעמר הוא מונק
 והוא מקדשים קלים שהוא מונק ונאכל
 לזכרים ולטקבות כדן שתי הלחם שהן קדשים קלים ולא יהיה
 העמר חמור משתי הלחם ואפילו שלא נתבאר תקונו ידענו
 אותו מן התולדה שהיה נטחן והיו אופים אותו והיו אוכלי אותו
 בקדושה ואינו הוא מנחת בבורים כי הוא קדש קדשים
 ונאכלת לזכרי כהנהג לכהן והיא מנחת יחיד ומנחת נדבה ואינה
 ראשית בכור והיא קרבה אחר העמר והעד שהיא
 מנחת יחיד ונדבה טענתה בין קרבנות יחידים בפרט ויקרא
 ונסמכה למה שאמר למעלה ארם כי יקריב מכם קרבן שהוא
 בקרבנות היחידים ומנחת הנדבה והנה יוב קרבנות י
 היחידים נכללים עמהם ואין לשעון כי מן הטרה שטלקח
 העמר שהוא יבש אם היו מביאים מנחת בבורים נראה שהיה
 נקשר קודם העמר כי לא הכטרה הבאת מנחת בבורים רק
 אחרי העמר אם נזדמן למי שנזדמן והיא מנחת נדבה
 והקרבנות העמר היא חובה ומנחת הבבורים נדבה והיא
 חביב קלוי באט גרט כדמל והיא כהית ונותנים עליה לבונה
 ומקטיר הכהן את אנברתה ר"ל חלק ממה חזרטה ומשחמה
 על כל לבונתה אטה לעי והעמר הוא מונק עם קני
 הטבלים של הקמה וטאר הנאים
 טנוכרו לעיל תם

והשבה לצל יתעלה
 לפי גדל מעלתו
 וכפי הטבתו לבואיו
 וחסדו לעבדו

טעמור ענין אביב"	"	הרט
הגולה תל אביב"	"	בוא אל
ראש הרט אביב"	"	הגלות
לראות מערי אביב"	"	ארץ
אם השערה אביב"	"	הגפן

25

הנקרא משאת משה	פירוש ענין שבת
הוא אשר שבת בינו לבינינו	מצות יסוד שבת להיות לצות הוכחה
ברא יסוד הכל בורא אלהינו	ששת ימי החול מופת וצות לכל
מלא ליש הוציא מי צור כיוצאנו	הצות אשר הוציא מורה לסוד מציצא
ייחוד שמו סהר כי הוא ארונו	בחר לעם אחר פרסם כלי כחר
הורה שבות עכו יער מעורדנו	גבר מאד חסרו לאוט לסעדו
השכל וידוע נפש לנפשנו	יום זה יתור דיעה להיות למרגוע
ואשמרנה בכל לב	הבינני וצורה תורתו

להיות

שיום השבת . אשר האל בו שבת .
 קדשו אלהים וברכו . לסבות
 הלא יטו והרדיבו . להיות לאות ברית עולם . כי שבת
 ימים ברא השם את העולם . ועשה את השמים ואת הארץ .
 את הים ואת כל אשר בהם וכל השרץ השורץ . את הארס
 ואת הבהמה . וכל רמש הארצה . בגדול החל ובקטון כלה
 ומלכותו בכל משלה . והכל המצוי מלא רבב . וזה
 לאות מבואר ונבר . כי אחר שהעולם מחורט ונברא .
 זה אות ראיה אשר למציאות בורא הורה . ולנרע אהובו
 אזה לנבור קדושתו ולשמרו . ולבלתי עשות בו מלאכה
 הנהירו . כי ביום השביעי שבת ויניח . ולנאת הסבה
 עב הוציאם מעפרות לחופט . והסגיל השבת לעמו למען
 יטו . כל אשר לו למצוא מנוח . כי כך ראה בהכמתו .
 טיאות לבעל חי לפי חיוב טבע סגלתו . לטוה אחר ששבת
 ימים מרובג עבודתו . למצוא מרגוע לגופו ונטמתו .
 ועור טזה היום סורו מובא . לרשת חיי העולם הבא .
 על כן נתנה התורה למצות שבת טוב טעם . אשר רדפה
 רדכי טעם . ואמר ובור את יום השבת לקדשו . להנבילו
 מטאר הימים ולנפריטו . ואמר כי שבת ימים עשרה יו
 את השמים ואת הארץ את הים ואת כל אשר בהם . ושם
 תכלית מצות שבת בריאת העולם והמטך טובס . ופא
 מטה רבנו עב במטנה התורה . ושנה תכליתה ליסיאת
 מצרים וסדרה . להורות ולהודיע שתכליתם אחת טיסיאת
 מצרים כבריאת העולם מונחת . מתוך עשיית האותות
 והמופתים . שמורים לטנו טבע פתחיית המים . כי
 לא

לא יוכל לטעות טבע הנבראים . כי אם הבורא ברואים .
 ותכלית שתי הסבות מורים למציאות מלאים . אשר יש
 מאץ הוציא . ולכן ראשית התורה בתורה . ואחרית תורה
 בתורה . ולזה החל בראשית ברא . וחתם לכל האותיות
 והמופתים ולכל היר החוקה ולכל המורה . וירוע
 טהורע ידיעת מציאות הטעם . ידיעה אמיתית יש לנו ידועם
 בטלול ממנו במופת השכל רברים המוטעים . ביטול ובין
 השכל הטעים . ורבקותו והתאחרותו בחובו . ער
 שהמלך במסכו . זה הוא אמרת חיי הטפט . לעולם
 הבא למאור טופט . להיותה פרורה בפרור החיים . הפלת
 פלים התמיריים והנכחיים . ועור שנה היום לא יכליה . ר
 למלכה . לך יי המלכה ולך האות המלכה . אשר
 הלאיטטו והנהילטו . וחיי טמות הנחילטו . לא עטה
 כן לכל גוי ואמה . למען אהבתו הקדומה . אשר פרס
 מציאות בורא במופת השכל והמרע . וילך למסעיו ולכל
 מציאותו ואחרותו הורע . ויקרא בטעם אל עלין . נעלה
 מכל והוא רר בחביון . קונה טמים וארץ בחכמתו . אין
 חקר לתבונתו . אשר מעלת קדושת זה היום הודיעטו . על
 ידי נביאים וחזיטו . באמרו אם נטיב שבת דגלנו ומורשת
 מעטות דעון חכסו ויפרטו . ונקרא לשבת יום עטג ועדון .
 למען תרעון טרון . לקדט יום המכובר . מעבורה הקטה
 אשר בה עבר . וכבר יום השבת מעטות דרכך .
 והמלאה הסך ותאות טפטך . ודבר רברי הבאי והתוליס .
 אוכלים ומטקים סובאים ונוללים . כי אם בתורה יי חכסו
 לעטות דעון יוצר בראשית קוטטו . להבין ולרעת ולהשקט

כמעט ברמיה . לרעה השתלטות המזיאות ער אחיה .
 כי יוס זה הוסגל לאות בריה . ומחלליה יהי אחיהו להביג .
 כי כל המכחט במעטג ברמיה ותכליתו . כאלו
 מעריר ומכחיר מזיאות הבורא ואחרותו . ולכן לזה
 הבורא להערינו חן מן המזיאות ולסקלו . כאשר עשה
 סן יעשה לו . וכל המדברו ברבי תורה ומקראו כיר יי' המוכח
 עלינו . הבטיחנו אז התענג על ארוננו . והרפתק
 על במתי ארץ מרום הר קראנו . והאכלתך נחלת ברבות
 אבינו . כי פי יי' רבר . הוא הנאמן ברבות לתה ספר וטבר .
 בעולם השפל הזה . לעטיר ולאביון לטמן ולרזה . ובעולם
 הבא יעמוד גמול טוב . שגול על מי מנוחות בעץ רמק
 רענן ורמוב . מתענג על יי' ומתערג . סניזי השביע
 בגן עדן . ברך יי' אשר לא עזב חסרו . כי לא יעטג יי'
 אלהים רבר כי אם גלה סורו . אל עבריו כי יש לטביעו סור
 סרוס . על פי מערכות הכבדים חרוס . וכיר יי' אלהינו
 המוכח עלינו . כבר בארנו מקצת סודותיהם למעלה בקרוט
 חרמנו . לפן בא יוס השטי בהא הידיעה . להודע
 טהיוס הבא אחריו הוא השביעי הקבוע . ולכן הונח עליו
 גם כן השביעי בהא הרעה . כדוראת עץ החיים ועץ הרעה
 ולהיות זאת בכל הארץ מודעת . פי אחר השטי השביעי .
 קרט . והמעין בסגלתם בו רוח בינה יתהרט . והטס
 אמר לחברי אב איוב תקס להטלים . קחו לכם טבעה סרוס
 וטבעה אלים . מ. ז. ג. ע. ט. ע. לים . מי כמור באלים .
 וטבת מוטל ביוס השביעי . בגזרת אל מטאתו מוטיעי .
 כי-בטמוי כן חמו . וילך טפי ובמרוס טס קטו . וטמן חלק

לשבעה

לשבעה · ואל קין ואל מנחתו לא טעה · ורב טוב לבית ישראל
ויהי להם לחוטיע ·

שאלה ראשונה · על מה הוסכם טס שבת ושבתון ·

הרשונה · דיע · טיש טמות

טל לטון וטמות של תורה · וטמו הקדוה

התורה הם טני מינים · יש טמות של תורה טאן להם חלק מן

הלטון כטס חלב טהוסכס ליותרת הכבר ולכליות ופרומה ·

ויש טמות של תורה טיש להם חלק מהלטון כטס שבת ·

וטבתון ופרומה · והנה טס שבת טס של תורה והוסכס

ליום השביעי בסגולה · ולכן בא ברא הידיעה ופורר את

יום השבת שהוא שבת בראשית והוא נקרא שבת הטס טנא

את שבתות השמורו · ויום כטור נקרא שבת ישראל גטבת

שבתס · וטנת השמטע נקראת שבת הארץ טנאט והיות

שבת הארץ · ולכן לא יכול טס שבת על שלטתם בשוה ·

אמנע טס שבת יאמר עליהם עד הסכוק · והטעם בקריאה

ואחור · טטס שבת יש לו חלק מהלטון הוא רומה לכר את

לטס המוסכס מן הלטון · ומאד אחר רומה לטס המוטל

מן הלטון · אמנע האר שהוא רומה לטס המוסכס מן

הלטון הוא כטמו טמועיל טס טל לטון בהופרו אל מה טהוסכס

מן התורה והוס מתמיר אל מקום טיחנה · ומאד אחר

רומה לטס המוטל כי כטס טאן לכ רטות ללכת מן מוטל

אל מוטל · כן אין לכ רטות להקיש מטס טל תורבלת מקום

טיקנה הטס התורי · טס יחטו האסורים והטס לא יעק · ר

מחטבן · טאס יטבות ארס יוס אחר מימי החטטק לא יקא

אורו היום יוס שבת · כי סגלת יוס השבת כבר נתבאר לעיל ·

ומשם ימלא ירו כל שואל . וטעם שבת דומה לטעם שבת
 והוא טעם תורה ג"כ והוסכם לזמן מנחת השבת שהדין הוא מוטן
 להוסיף מחול אל קדש בראשיתו ואחריתו . שבער הסכמת
 טעם שבת הוא מתחלת הערב השלישי . שהוא עתהראו הכבד
 עד השליש גלגל היום . המועד שלמה לטוב לטקנות ערב ר
 השלישי . הבא אחריו שהוא השלש יום השבת כמו טעם שבת
 של יום הכבודים מערב עד ערב השבת וטעם . וטעם
 שבת הוסכם לפי הסכמת התורה לזמן מנחת . השבת
 שמוסיפים מחול אל קדש בתחלתו מערב יום השלישי שהוא זמן
 בין הערבים ובסופו מערב יום ראשון והוא ער שהטעם השם
 כראוי . ומה שמוסיפים מיום שלישי לשבת נאמר שבתון
 שבת ליל שבת קודם וטעם אחר . כן . ולמה שמוסיפים
 מיום ראשון למוצאי שבת נאמר שבת שבתון ליל שבת קודם
 ואחר . כן נוסף בו שבת . ולכן נסמך השבת אל
 המקדש שנאמר את שבתות השמורו ומקדשי היראו ליל כמו
 שיש למקדש מנחה כך יש לשבת מנחה שהוא השבתון . והם
 ענינים מלשון כבוד לאיש שבת מריב .

ענין

כלל העולה
 טעם שבת ושבתון הם שמות של
 תורה . וטעם שבת הוסכם לשבת
 בראשית שהוא שבת הטעם ליל יום השביעי לא ליום אחר .
 טעם שבת ארס אפילו במועד כ"ט ליום המעשה לא יקרא
 שבת . כי טעם שבת טעם תורה . ובמקום שיאמר טעם ימנה ולא
 יעתיק ממנו . ולכן יום אחר לא יקרא שבת . ויום כבוד
 שנקרא שבת הוא שבת שלמו לא שבת ליו . שנאמר השבת
 שבתכם . וטעם השמחה נקראת שבת הארץ לאוסן השבית
 לבר

לבר . אמנם הטבת יט לן סגלות מוסגלות כמו טבתבארן
 מה שאין כן ליום אחר . ולכן לא יאמר טס טבת לטלמס
 בטוב . אלא בקרימה ואחר . ולכן בא בהא הידיעה זכור
 את יוס הטבת היום הירוע שאנו חייבים לקדשו ולהפרישו
 מטאר הימים כי קדוש היום ליה . וטס טבתון טמא בטבתון
 ובמועדים הוא מוסכם על טעור בין הערבים זמן טמן רבין
 הוא להוסיף מחול אל קדש בראשיתו ופאחריתו . מה
 טמוצי בראשיתו נאמר טבתון טבת קדש . ומה טמוצי
 באחריתו נאמר טבת טבתון . וטמך אלל המקדש טמא
 את טבתון הטמורו ומקדשי היראו טכמו טיש למקדש
 כן יט לטבת ולמועדים מדרט טהוא הטבתון . ולאוטן א
 נקדאו המועדים טבתון ולא טבת . ובא בטון להורות לקטן
 כמו טטון בת ען טנראה בתוכה איט קטון . והס נגזרים מלואן
 כבוד לאיט טבת מריב .

שאלה שניה על מה יאמר טס מעטה עבודה ומלאכה .

התשובה דע טסברות החכמים עה רבו באלא המלות . אמנם רבסו אהרן אחרן המוסקים הסכים על רעה א לפי חונק סברתו . ואמר טטס מעטה הוא סוג גבוה כולל תלוי במעטה האברים בין טיעטה בעמו . בין בלי עמו . בין טהוא חתוקן בין בלי חתוקן . וטס עבודה ומלאכה הם ספורי המעטה . ופסי חלוק אותן התאר יקרא בטס עבודה ומלאכה . וטס עבודה יטתקט המחוייבים והמוכרחים להעשות . פעמיני החובות טמחוייב

האדם לעשותם כגון הקדמתו לזית פלה והקדמתו וכלומר וכדומה
 ובענינים שהם מוכרח בעשייתם כגון להרוג טרונו ולזרוע
 ולקצור ולרוט גרנו כענין עובד ארמיתו שבעלם וכן
 כל מה שדומה לאלו מוכני שהוא מוכרח לעשותם להביא טבר
 רעבון ביתו וכן נשמתו אפילו שמוט אברים כמון עבדו
 את יי ביראה . אם כן כולל מה שיעשה בענין בין בלי ענין
 ומה שיעיר על זה היות שם עבודה בהכרח מה שפאמר ר
 ועבודה לא יעבור . ואין הטעם שלא יעבור מאומה פאומה
 העבודה שהרי אמר ושרת את אהיו רק שלא יהיה על צד הנפח
 ונקרא בעבר עבר לאופן שהוא מוכרח ומחוייב במעשה ר
 ארעו . ושם מלאכה ישתמש למעשים הכלה מוכרחים
 אבל הרצונים שנופלים ברצון והפך עוטיהם בין שיעשו ביצע
 בין בלי יגע בין מתוקנים בין שאינם מתוקנים . וזאת
 הסברה לקנחה מרעה רבנו לוי נ"ע . ואלו נן הרעה נמשך
 גם בעל הארדה הכר אליהו בטיילי נ"ע . ולאופן זה נקרא
 המלאך מלאך מוכני שהוא מטלים רצון הטובה . וישתהך
 גם למלאכה שמים לעטן דין ומטכט והמלאכה לא ליוס אחר
 ולא לשנים : א"כ יתחייב שהיה כל עבודה מעשה . ולא כל
 מעשה עבודה . וכן כל מלאכה מעשה . ולא כל מעשה
 מלאכה ועבודה . וכל מלאכה עבודה . וכולל בין שהיה
 מלאכה טלחה בין שהיה חלק מזונה . ולפי דעתו שכולל
 כל מה שהוא לאגודה כסף כגון טומר וטוטר וטוטר וטוטר וטוטר
 מוכני כי גם הם כועלים במראית עיניהם שאם יראו הגב שבא
 לפרות העפבים יכואו ויבריחומו . וכן אם יראו כל בהמה
 טכנסת בטרה או כפרס יבריחה . ואם יראו הנאב שבא

לשרף

לטרוק ידפו אחריו להכריחו והאוער יטעיה ויחשוט
 שלא יבנס איש זר לתוך השער . אם מן כל אלו חושש
 ומטורלים למטמדתם כל אחר למטמעתו סר וועק
 וכל אלו מלאכות יקראו בני בעלי הלטון פי אם האל להס
 מה מלאכת ישיב טוטר וטוער ודומיהם מפני שהם בעלי
 טבר . וטס מעטה ועבודה ומלאכה הם שמות
 טברלים טכל אחר יורה בענינו אף ג"פ טלפעמי מועל
 זה במקום זה באטר במקום אחר יתפרדו ולאוסן
 היות טס מלאכה כראון וחפץ אמר הנביא ממלוא הפך
 ודבר דבר . עטות הפלץ ביום קרטי . וטס מלאכה
 לפי הנראה טהוא מוסכס מלטון הכתוב לענינים האסודים
 להעטות בטבת . לא לענינים המותרים טהם אינס ר
 נכללים תחתיו לפי מטמע הכתוב .

כלל העולה

שמות טנטמט פהס הכתוב
 טהם מעטה עבודה ומלאכה הם
 שמות טברלים וכל אחר יורה בענינו אף טלפעמי מועל
 זה במקום זה ומעטה הוא סוג גבוה כולל עבודה ומלאכה
 ותלוי במעטה האברים בין טיעטא בעניו בין כלי עניו
 בין טהוא מתוקן בין פלגי מתוקן בין כללו בין פרטו
 וטס עבודה יאמר בענינים המוכרחים והמחוייבי לעטו
 פגון הקרבנות והתפלה והקדישה והלמוד וכדומה
 ועבודה הארמה טהוא מוכרח לעבוד ארמנו טיטבע
 להס . וכולל בין טיעבוד בעניו בין כלי עניו ואפילו
 כלי טמות האברים פטען עפרו אה יי בידאה . ולאוסן
 זה טקרא העבר עבר מסכי טהוא מוכרח בעבודתו .

וזה מלכה יאמר בענינים הנעשים ברצון וחסך בלי הכרח
ואיוב בין שיטעו פיגע בין בלי יגע . ויאמר אפי' למלכות
שמים כמו והמלכה לא ליום אחר ולא לטעם שהוא לענין
דין ומשפט . וכולל מלכה שלמה וחלק מלכה בין ר
מתוקנת בין בלי מתוקנת . וכולל גם כן לפי רעתה כל
מה שהוא לאגודת כסף כדן סוחר ונוצר וטוחר כי גם הם
מטעמים ודואים וטוחרים בעיניהם ומלכותה למעשיהם
כל א' לטכר עבודתו . וזה מלכה כנראה שהוא מוסכם

וטוער

מלשון הכתוב לענינים האסורים להעשות ביום השבת
לא לענינים המותרים שהם אינם נכללים תחת שם מלכה
ישאלה שלישית
אם המעשה סוג גבוה כולל

מאין יתרו המעשים ההכרחיים
להעשות בשבת .

התשובה

לפי הנראה אע"פ ששם מעשה
כולל . הנה הכתוב החפץ
להרמז ולא הנהיר במלת עשיה כדן לומר לא מעשה כל
מעשה כי כל העושה מעשה ביום השבת סותר יומת .
והכוונה שלא להכליל כל המעשים המותרים להעשות בשבת
אלא אחר בעטרת הדברות ששם ימים תעבור ועשיית כל
מלכותך . ולא אחר מאמר כולל ועשיית כל מעשיך .
ואמר וביום השביעי שבת ליהי' אלהיך . ושם יחשב
ששם שבת צריך שיטבות מכל וכל . לפיכך הוכונה
מיד ואמר לא מעשה כל מלכה להודיע שהכוונה לאסור
לבר כל מה שכולל שם מלכה לא כל מה שכולל שם מעשה
שהמעשים המותרים בשבת לא יכנסו תחת כל מלכה מרצ

הסכמת הכתוב ומרין הסכמת הלשון כי האוכל והשותה
 והנולץ ולובט בעריו לא יאמר עליו שהוא פועל מלאכה ה
 מהסכמת הלשון הלא ראה במועד כשהגזיר כל מלאכה
 לא יעשה בהם מפני שבטעם מלאכה נכלל האכילה והשתול
 הוצרך להוסיף באך כן אם היו נכללים כל המעשים
 המותרים בשבת בטעם מלאכה היה הכתוב מוסיף באך
 לפי שבא בפרישת ואלה המעשים להגזיר אמר שבת ימי
 העשה מעטץ ולא אמר כל מעטץ מפני שלא יכלול בכלל
 המעשים כלם המותרים בשבת אלא הכונה שהטבות ביום
 השביעי המעטץ שאמה מורטה לעשות בשבת ימים
 ע"י טורף והמורץ ונתן העלה ואמר למען ינוח טורף
 והמורץ וינטט בין אחיך והגזיר כי אף הכונה להגזיר המעט
 בשבת ימים אלא כרי לאסור כל מה שאמה מוכרה לעשות
 בשבת ימים שהטבות מהם ביום השביעי וכן בפרישת
 כי אלא הגזיר בטעם מלאכה ואמר כי כל העושה בה מלאכה
 ונכרתה ואחר כך שבת ימים יעשה מלאכה וביום השביעי
 שבת נזבת וכתב רבנו אהרן האריץ כי מה שכולל
 לא העשה כל מלאכה הוא מה שכולל טעם שבת ע"כ
 ושמא תשוב שיבא האסור חטם שבת באר כונתו שאח"כ
 ימים יעשה מלאכה בין על ירך בין על ידי טורף ונולץ
 אבל ביום השביעי מפני שהוא שבת טבת ומקרא קדש אמר
 כל העושה מלאכה בעמלם יום השבת מות יומת העושה ה
 בעמלו המלאכה הוא יומת לא אם נעשה ע"י אחר יתחייב
 הפעל מיתה לפי לא אמר אם יעשה מלאכה ביום השבת
 מות יומת ולכך לא אמר כל העושה מעשה מות יומת

אלא אמר כי כל העושה מלאכה טהור מלאכה המטבין
 עור בפרישה זו אמר שבת ימים תעבוד שפולל לפי הנראה כל
 סוף שחוספס בטס עבודה ואמר זה פרי טיאה ופוס הטביע
 הטבות וטמא תחטוב טאסי מטוס הטבות טאטבות
 מכל מיני עבודות אפילו במה טהם חוב להעשות בשבת ו
 כגון התפלל והקריאה וטולתם אמר טאין הכונה פסך אל
 לבר בחריט ובקציר הטבות מענין יגע לחטן ינוח טורך ו
 וחטור ויטט בן אחרץ והגר ואפילו טאתה מוכרת
 לעשות מפני עובד ארמתו יטבע להם הגהירו אפילו ר
 במוכרתיס לא בטאר העבודות המותרות להעשות בשבת
 וכא בפרישה ויקהל והגהיר מעטיית מלאכה בשבת וטתי
 הלוואות בעבוד תפליה א באו בעבוד אזהרת מלאכה ^{שבת}
 הא ספר טענה הטס למטה רבנו ע"ה להגהירס מלחלל יוד
 הטבת אפילו טהוא מלאכה הקדט והכ ספר טהגהיר
 טטה רבנו ע"ה לישראל פאטר צוה יי ומה טבארטו
 באומס הפסוקים פכה יתבאר דס בזה אין צרך לטעות הבאור
 פי על מתכונת אמת באו טעהס ועל האוסף הנה
 יתבאר ג"כ מה טאמר בפרישה אמור טוכר טס מלאכה וטבת
 וטבתן ואחריו אמר כל מלאכה לא תעשו וטמ טבת
 היא ליי בכל חוטבותיכם לכורות טמטס טבת וטבתון
 לא יאסרו המעטיס טאינס נקראים בטס מלאכה כי טס טבת
 וטבתון וטבות טד טמות תודיות טבת טס תודיילטבית
 יוס הטביעי מכל העציעס האסוריס לא מהמותריס ואמר
 רבנו אהרן האהרין נ"ב או נאמר ע"פ אמר טבת בעבוד ר
 טאלת טבת תקנה המעשה והבילה חוץ מדברים ע"פ אמר

שבת ליהי אלהיך למה שהגבילה המזוה ע"ל   ולכן אמר
 בכל מושבותיכם לא למוטב פבור השם ש'אמר חבון לשבת
 פעלת יי' מקדש יי' פונטו ירך שלטם לא אמר אלא זה לעשו
 קיבנות הגביר והמוספים שהם מעבודות החובות שבעשר
 הזמן   וכן כל המעשים והטלעות הנצרכים מפני שכן
 מזכות הצבור והפני שמים ומותרים להעשות בשבתות ו
 ובמועדים כגון זבח פסח וזבית המילה   והער הנאמן
 על דברי שמה רבנו ע"ה בהגהות על מצות שבת לא העניט
 בענין עבודה ומעשה לומר כל העובר עבודה וזוה המעשה
 שלא להכניס כל הענינים החת העניט אלא מה שכולל כל ה
 מלאכה לבר   והמעשים המותרים אין שם מלאכה
 כולל אותם אלא האסורים לבר   ועד שני ישיבובן אמוץ
 אשר מאמריו מאשרים המוצ   אשר אמר אם תטיב
 משבת רעלך עשות הפסך ביום קדשו שמענה הפסך הם
 המלאכות הנעשות בחפץ ורען האוה והטק על פי פירוש
 הפסוק הנסתר שכן נכנסות החת שם מלאכה   ועל
 אופן הגדולה הוא סובב סבית רבנו יוסף הקדקסני ע"ה
 ששם מלאכה יאמר על אומנות כגון תוכר ואורג   והנה
 האמת העיר על עצמה שאם היה בונה הכתוב לאסור כל
 המעשים היה אומר מאמר כללי כגון שאת ימים העשה כל - מעטין
 וביום השביעי לא העשה מעשה   ואז היינו מופרחים
 להוציא כל המעשים המותרים בשבת בראיה שכן הכתוב או
 מן הקט וההעתיקה כמו שהזכירו הפמיליו הקדמונים ע"ה
 אבל אחר שהוכח שלא כוון לאסור אלא המלאכות האסורות
 שהוסכם עליהם שם מלאכה נשארו אותם שאינם נכללים

בשם מלאכה בהר מזר עזרם . וזהו שרצונו להודיע לעם
טבר . ולהטיב לשואלי דברי . למען סבב את כפי הדבר .
ברוך יי' אשר לא השבית היום מדינוק מאמרו גואל . ויקרא
שמו בישראל .

כלל העולה

להיות ששם מעשה כולל כל עניני
המעשים אשר יעשו . ולכן החפץ
הבאוב ולא הנזהיר על ענין מעשה בדי שלא כלייל את ה
האזהרה הענינים המותרים המעשים בשבת פנין הטלמול בער
מאכל ומלבוש וכל הענינים הנכרבים שהם אחר האפייה והפטול
עד כלות המאכל והמשתה . וכן לא הנזהיר על עניני
העבודה לומר כל העובר בעבודה בשבת יומת כפי שלא יפול
כל מה שפולל שם עבודה . פייט עבודות סנעטות בשבת
עד רחוב כגון הקרבנות של המזיד והמוספים והטעון והתפלה
והלמוד פנין שטאמר מזמור טיר ליום השבת . טוב להודות
ליי' . ופנין שטיטת זבח פסח וברית המילה שהם טוב להשא
חפני שהם מצות הצבור והכפי שמים ומעשים בשבת .
ועוד שהם מצות תלויות בעצם הזמן כגון שטאמר בעצם
היום הזה נמול אברהם . וחוב לעשותם בעצם זמנא אל
אמר העבודות והמעשים האסורים בשבת שהם נכללים תחת
שם מלאכה . לא המעשים והעבודות המותרות להעשות
בשבת כיון הם אינם נכללים תחת אזהרה העניט ולא תחת שם
שבת ליי' אלהיך . פייט שם מלאכה ושם שבת ושבתך ואשבות
הם שמות מוסכמים מלמען הודיה על המעשים האסורים בשבת
ולכן הנזהיר על שם מלאכה לבר . פייט שם היו נכללים עניני
המעשים המותרים ביום השבת היה ראוי להוציאם באר פשו

טהיה האכיה והבטול שהם תקן מלמדה המאכל נכללים תחת
מלת מלמדה והוצרך להוציאם במועד באך ומונה יראה
שאיןם נכללים תחת כל מלמדה אע"כ שהם נעשו כהפך וברצון
ולכן לא נצטרך לראיה וראו מהבית או מהקט ומהענינה
להורות בהגם כי הם מותרים מזה עכ"ל . הנה זאת הקטנה
כן היא שמוענה ואתה רע לך

ואמנם

המעשים המותרים מזה עכ"ל והמלכות
האסורות מזה מלמדה אבארים למטה הם

אם יסייעוני מן השמים כל אחר במדרגתו

שאלה רביעית

הנה הראיתנו לדעת שאין

הענינים המותרים להעשות

בטבת כולל אותם שם מלמדה . אמנם הם מותרים מזה עכ"ל

אבל לפי סברת הכותב הקדמונים טעמו כי כלם נכנסים

תחת שם מלמדה מאין הוציאו התר המעשים הנעשים בטבת

התשובה דע טעמו הקדמונים ע"י החמירו

מזה בעניני המלות אמנם

הבאים אחריהם יאו בהר קצתם ואינם מסכימים לסברת אחת

והורעת כל זה יארך . ובספר חבור הנה קצר במלע מהטתיע

ולכן לך לך אל אהל מטה ושם אציעה לך הענין ארוכה ורחבה

ושם המלע ידונך וחכמי . ויטן מפני ארץ תוציא . אמנם

בבאן אפרי טאלתך בקצור . ונכבת שם על הצור

לכן

פי אונך ושמוע דברי חכמים ולבך תטיה לדעת

דע

טעמו הקדמונים ע"י אמרו שהם ידענו כל מה שהוא

אסור כל הנשאר היה בתור . ואם ידענו כל מה

שהוא מותר כל הנשאר היה אסור . לכן הוצרכו לומר שאין

להעביר בהרים קצתם מן הכתובים וקצתם כן הקט וקצתם י
 מההערה . ואמנם מה שהוציאו מן הכתוב הוא הדר
 האכילה מזה שאמר בענין המן אכלוהו היום . ומאכילה
 הקישור הטהור . ומה שכתוב בנבואים מדוע את הולכת
 אליו היום לא תרש ולא שבת תתירו ההליכה . ומן ההליכה
 הקישור העמידה . ומכאן האכילה תתירו החפשי האחרוני
 העליונים הנצרכים בענין המאכל והמטה . כגון להעריך
 השלחן ולסדר כליו וההשמה והנטיאב ושאר כל הענינים
 הנצרכים שהם אחר האכילה והבטול ער הטלום האכילה .
 ותבחיטו בקדמונים אמרו שכל אלו צריך להיותם מוכנים
 מיום ששי מזה שכתוב והיה ביום הששי והכינו . והכמיטו
 האחרונים השיבו כי הוא נאמר בער לקיטת המן ומרירתו .
 לפי תירו לשאת השלחן ולהשימו . ולהעריך הכלים הנצרכים
 ולקנותם ולבצולם קמ ולכרות הכטן ולהפך הידקות וערוכ
 תבלץ כגון טמך ותומץ ומלה ולנקות הכלים ולטלטל אבן
 לטבול אגונים וטקרים לוגים וכדומה ולכרות המזרי בסטן
 והתרטובלים ולשחוט ליטון לאכלו וכדומה לאלו . ולהקים
 הכלים הרקים ולהקים השלחן ולפנות הכלים כלם במקומו .
 ואמר הרב רבנו אהרן האחרון שכל אלו ענינים שצריכים בין
 האטה והבטול ובין האכילה לא טא מורה באסורים . ומן
 תתירו לשמש לאורחים במאכל ובמטה וכל מה שיצטרכו
 לספוק מאכלם ומשקם ויך חבן ומספוא לבהמתם . ומותר
 לעלול ספרים ללמוד בהם בשבת . ולטלטל בגדיה ומלבושיו
 ללבטם . והנה אלו הם המעשים שהוציאו התרם מן הכתוב
 וכן הקט וברומה . ומה שהערה פגן לקטור קטר

של אזור ולהתירו . אמנם אם ינתק ויחרך לקטרו ולהקטנו קטרי
 של קימא הוא באסור . ומותר לישראל לסגור השערי טלן
 ופתיחתו וזה המסגרת עליו ופתיחתה . ומתקן עמלו בלמנו
 לתקין ע"י אבן או בגר או מים . ורוחץ סנו . ומן ענינים
 אחרים נזכרים בער כבוד השבת כגון להניח בית המצא
 נמים כפי יכולתו . וללבוש בגדיו החמורות אם ילכו וישארו
 לאלה . ובן ענינים אחרים מותרים מההעסקה המטלטלת
 דור אחר דור לא מפלגות אסורות אשר נזכיר . ואמר
 ואם יקרה לאדם כטלובט בגדו ואזורו שיחרך או יקרע .
 או שמוטף ססל ועוטה חרוץ . וכטלולו בלוי שיטבר
 מהם וכרומה להם שאינם בכונה וצורך אין הטט כי אינם י
 באסור . והרברים הרחמים מותר להריח בהם בריטותו
 בכונה מצד טעם השבת ויהנה הגוף והנפש מהם כמו ר
 שנהנה הגוף ממאכל ומיטה . ומותר לטלטל מאכל
 ומיטה וכלים מביתו אל בית חברו ושכנו מחצר אל חצר
 הסמוכה שהם בריטות יחיד ובריטות ישראלים ובחוקים ר
 המוטבת ברברים הקלים שהם מותרים לטלטלם בתוך ביתו
 והנראה לי שאם היה להם ידיעה קודם השבת לצורך זה הטלול
 ראוי להקדים אלן הנכנות ולבולבם במקום הגוערים שלא
 יצטרכו לרבו טלטולים ביום השבת . שהכבוד חייב נופט
 וכמותה לבן אומר ולגר ולבדמור וכ"ט לעצמך . והנה
 הראית לדעת מאין הוציאו הכפיתו ע"ה הנה המעשים בשבת
כלל העולה אחר שהכפיתו סברו טללל הענינים
 הנפטיים בשבת נפטיים החפטיים
 מלחכה לכן הוצרכו לחטט מן הכבוד ומן הקטן ומן הקבוצ

למלא רצו להקיר המעשים הנכרפים להעשות בשבת
 והנה ממה שמלאו כתוב בענין ענין המן שכלוהו היום כי
 שבת היום התירו האכילה ומהאכילה הקיטו השתיה
 וממה שמלאו בנביאים ספור מדוע את הלכת אליו היום
 לא חרט ולא שבת התירו ההליכה ומההליכה הקיטו
 העמידה ומההר האכילה התירו הטלול במאכל ופמטיה
 והטלול בכלים והטמיה השלחן ונטיאתו ועריכתו ועריכת
 פליו ונטיאתו וכן התירו החכמים האחרונים כל המעשי
 שהם אחר האכילה והבטול ער הטמיה האכילה כגון לכבוע
 הפת ולפרות הצטק ולהכין ירקות וערוך תבלין טמן ער
 חומץ ומלח ולטקות הכאים ולטלול אתן לטבוח אגונים
 וטקרים וכדומה אעפ"י שהכמיטו הקדמונים אמרו כי
 כל מה שאפשר להבינם מבטור יום צריך לעשות קודם
 השבת ממה שפתוב ויהי ביום נשתי והכינו והכמיטו
 הבאים אחריהם השיבו כי הוא נאמר בענין לקיטת המן
 ומרידתו לכן התירו כל המעשים הקודמים והתירו
 לפרות המצרים בסכין והתרנגולים ולטווח ליתן לאכלם
 וכדומה לאלו וכן אמרו שמונה לשמש לאורחים
 במאכל ובמטתה וכל מה שיצטרכו לספוק מאכלם ומטתם
 ואת תכן ומספוא לבהמתם ומותר לטלול סמני ללמוד
 בהם בשבת ומותר לטלול בגדין ומלבושין ללבשם
 ומה שהתירו מההעסקה כגון לקטור קטר אגורו ולהתירו
 אסכס אס יקרה וינתק או יחתך לא יקטרו לתקנו כמעשה
 אסכס שיהיה קטר של קיימא כי הוא באסור ומותר
 לישראל לסגור השער שלו ופתיחתו ומה המסדרת עליו

ופתיחתה

וכתובה . ומותר ללבוש בגדיו ומטעמיו ומתקן עצמו
בצאתו לנקביו ע"י חבן או בגד או מים ורוחץ ידיו ופניו .
וכן ענינים אחרים נצרכים לאדם חוץ מהמלאכות האסורות
שנזכרו . ואם יקרה ויחתך אצבעו או ארץ בעליו ^{לשם}
או שמוטף סכסל ועושה הריץ ובעלשל כליו שיטבראמו
אסור מפני שאין עשייתם בפונה . ומותר להריח בדברים
הרחניים . ומותר לשלשל מאכל ומטה וכלים מבתו לבית
שכנו ברשות יחוד וישראל . לא חטא כבר כי הוא אסור
אפילו בביתו . אלא בדברים קלים שהם מותרים לשלשל
בביתו . אמנם מכל מקום ראוי שלא ישמש וישלשל
הרבה בשבת בחול . כי אין ראוי שיהיה טרוד ולהוטר
השמוט והיגע שהבתו אמר למען יטו .

שאלה חמישית

א"י זה הם הדברים שהם חובות
להעשות בשבת .

התשובה

לפי הנראה שהחובות הנעשים
בשבת לא כלל אותם תחת אזהרת
לא לעשה מלאכה פי אם היה בולל אותם היה ראוי להוסיף
בזך . או היה ראוי לעוות במאמר פרטי לאסרם בשבת כל
א"ו בפרטות ולא כן עשה אלא אמר בעד ענין קדבן דתלמי
בעבור היותו מותר לעצמו כשרצה לעוות בעשיית חוספי
השבת והמועדים אמר על עולת התמיד יעשה ונסכו .
ולפי לא הוצרך לתיר קדבן התמיד בשבת ולהודות בהתיר
בעשייתו בשבת . ואחר כך לעוות במוסף השבת והמועדי
וכן בשחיטת זבח ססח כנראה שלא כיון לאסורו הכתוב לכך
לא בא מורה בעשייתו אחר צאת השבת . וכן מצות המילה .

וכן קצין עשיית הקדמות שהם מצות הצבור וכל המעשים
 הנעשים במשכן השם לא בא מורה בהתרים אלא הניחם
 בתקונם ומנהגם ובלווי עשייתם קדום המלידיי בימי החול
 ובימי הקדש ולא אסרם מלהעשות בשבת . לכן אמרו
 החכמים הבאים אחרי חכמינו הקדמונים שכל אלו הם מצות
 קודמות שהיו נעשות בעצם זמנם והם הפליטו שמים ומצות
 כלליות חובות של הצבור ולא דחה אותם מצות שבת ומועד
 אלא הניחם כפי שהיו קודם לכן מומן אברהם אבינו ע"ה ולא
 בא השבת לרחות החובות שהיו נעשים קודם בעצם זמן
 שפילתם אפילו שהיה יום שבת . ועוד הביאו ראיון אחרות
 חכמינו ע"ה אשר לא זכרנו אותם כרי שלא נאריך .
 ועוד שגם מצות המילה נקראת ברית עולם ואז ברית
 ביני וביניכם כמו השבת . ומפני שהחובות רובם מצות
 קדמות וערכי צבור והפליטו שמים . לכן התירו אותם החכמי
 פה זמן זמן ומצות המילה והמוספים מפני שצריך להעשו
 בעצם זמנם . וכן התפלה והקריאה והלמוד וההליכה
 בבית המדרש ובבית הכנסת וללכת אל החכמי והנביאים
 והנשיאים לקחת חוסר השכל בלם לקחו החכמים רמזים
 מהכתוב והתירום . מפני שהחייבים גם השכלתם מעצמי
 החובות המסופים להעשות בשבת . וכן אמרו שראוי ללכת
 ללוות האב וטוב לכת אל בית אבא ולכת אל בית מטתה
 וסעודת מצוה . ולבקר חולים בלם דאו בהתרים . וכן
 סבת נפשות . מפני כי חייב כל בר ישראל להשתדל
 בבריאותם והצללתם וקיומם . לכן אמרו החכמים ע"ה שכל
 המקיים נפש אחת מישראל כאלו קיים כל העולם כולו .

ענין שבת משאח חטה

וזכרנו שהסבים הכתוב להעשות אלנו בשבת שהם מצות קדומה
 לא בא מצוה פרימי לזכרים . כמו שעשה בעניני העריות שהיו
 קצתם בהתר קודם נתינת התורה ובא מצוה פרימי לזכרים אח"כ .
אמנם עניני חובות פרימיות שאין היוכם מעצם הזמן
 והיום כנתינת בפורות וטרדנים וטרדות ה
 ופעולות ורופויהם . אינם מותרים להעשות בשבת מפני
 שאלה אינם חובות הכרחיות להעשות בעצם יום סגולי בכך
 להרש פלוגי כמו שאמר במקלות המילה בעצם היום הזה .
 וכנראה כפי שם הנזכר את הפסח בערב כנראה הטמטט פוער
 צאתן מהצרים . ובקרבנות השבור כתוב עולה הרט ה
 בהרטו . עולה שבה בשבתו ר"ל בו ביום דברי יום ביומו .
 והדאיה שהכתוב אמר במוסף השבת על עולה התמיד יעשה
 ואין הכונה כפי לצוות בעשיית התמיד בשבת אלא צוה שעל
 עולה התמיד יעשה מוסף השבת . ואחרי שגדא שהכתוב
 שהתמיד יעשה בשבת לא בא מאמר פרימי לצוות בעשייתו .
 יראה מזה שהדברים המחוויבים להעשות מצד עצם הזמן יאמי
 שיעשו לעולם בין בשבתות בין במועדים . על כן גזר
 החכמים ואמרו שאם כי זה יתחייב שיעשו מוספי המועדים
 והחרטים מפני שהם מחוייבים להעשות מצד עצם הזמן .
אמנם גלוי המצורע והטואי טמא מה בטליטי ובו
 וכדומה אינם הכרחיים להעשות בעצם הזמן
 עצמו שאלה הם לא יעשו היום יעשו לאחר . וכן קרבנו
 היחיד יתכן שידחו . אמנם קרבן התמיד והמוספים וכדומה
 אם עבר זמנו בעל קרבנו . ועוד שבקרבן יחיד יש לפתן
 מנה מטנו והוא כשפיר וזה אסור בשבת .

אמנם

זכה כסח כסך זכנו לוי ע"ה טא"טו מחץ ר
 קרבות היחיד . וכן עשיית המילה היא מלכות
 כללות שנקמה המול לפס כל זכר . טאס לא יחטוט אביו
 להמול בנו מהו"ב הצבור למול אותו . ועוד טאץ למול
 ממנו הנאה טאס יקח המוהל בטבת טלומים עובדי הלוקח
 והטוץ אפילו דרך מתנה טידנה ממנו . אמנם התר
 מעשה אכל ביום הראשון והטביע בתג המלות טהוא קורס
 מלות שבת אם יכלו בטבת אין הדין טוץ להתיר בהם מעשה
 אכל . כי מלאכה אכל ישות ואינה חובה . ונהה אחר
 טמלות המילה צריך להעשות בעצם יום השבת והמועד .
 אם יקרה ולא נמצאו כלי המילה או הסמים מוכנים בטבת
 יאוי להביאם אפילו דרך ישות הרבים ברי טלא יסתכן הילך .
 וסבת נפש דוחה את השבת . וטץ השבת דוחה את מלות ר
 המילה מעצם יומן הבלת מסופק . ועוד טההוצאה מדין
 אל ישות א"ע טמנות ב"ה כמטץ אבות מלאכות . אמר
 יבטו טתן בעטן המלות טאץ טעם למאחרס טאחרו טיש
 מלאכות אסורות מטוס טבות . אף טמלות המילה היא
 מלות צבור ולא תדחה מעצם זמנה הברור מטע עטן טלטול
 ברישות הרבים טלא נתבאר בעדה מלוא גלויה . והכמיטו
 ע"ה נכובו ער היום ולא הסכימו לרעה א מאץ נתברר ר
 אסורו ונה אמר בכה ונה אמר בכה . ער טרבנו לוי ע"ה
 אמר טהטלטול ברישות הרבים אין אסורו מהכחוב אלא ר
 מההעקף . ואמר כי יעבור ליטא המאכל והספרים והכלים
 כן חזר אל חזר ומרשות אל ישות לטלטלו . ונה אטר חייב
 אותו הרשית . והטוב להטמיר ע"ה ובעל הארדת אמר

חקירת

הקידת זאת המצוה קטה מאד . לפן ראוי להפליג הרביר בו .
 כלל העולה אמנם החובות שהם בהתר בטבת
 הם כקרבן החליר וקרבן השבת י
 והמועדים וקרבן ראשי חדשים כמו שהורה הפתו ז"ל בהתר
 לעשותם הפהנים בטבת מפני שלא רחה אותם הטבת כי הם
 הפלי טמים ומצות כלליות של הזבור ומפני שהם מצות י
 מעצם הוצק והכתוב חייב לעשותם בעצם זמנם ככתוב עולת
 שבת בטבתו . עולת חדש בחדשו . ומעצמי החובו טראוי
 להעשות בעצם יום השבת הם התפלג והלחזור וההליכה בבית
 המדרש ובבית הכנסת וללכת אל הנביאים והחכמים ואל הנשיאי
 לקחת מוסר השכל וללוות האבל וטובלבת אל בית אבל ופרומה
 טמחייב אותם השכל גב . והחכמים ראו בהתרים וכן סבת
 נפשות חוב להשתדל בבריאותם והצללתם . וכן זכה פסח
 והמילה הם מצות הזבור וחוב להעשות בעצם זמנם
 ואם באולי לא ימצאו כלי המילה והססים מוכנים בטבת או
 במועד ראוי להצאם אפילו בדרך ישות הרבים שלא ירחה
 המילה . ואף מצות שבת רוחה החובות טבעצם הוצק כ"ט
 מפני הטלשול בדבר קל . והמעין בדברי בעל האדרת בסוף
 פרק חמישי . ובאגרת טר טבת שאגד הכר אברהם בלי י
 כמו שיבוא יבין דברי

שאלה ששית

מאי זה פסוק הודיעו חכמי הקדאי
 ע"ה אסור הטלשול ברשות הרבים
 בטבת וההולאה וההבאה

התשובה הנה

דע שההולאה וההבאה והטלשול
 ברשות הרבים נבופו כלל חכמינו

ולא הסכימו בסברה אחת אלא כל אחד חלוק בסברה אחת (ועדין
 לא באו להכלימו . לכן אביא לטון רבנו אהרן האחרון להודיע
 טעור דבריהם וזהו לטען הרב ז"ל . אכן החכם רבנו יוסף הדואה
 טעמך היות ההוצאה מרשות אל רשות מלאכה על מאמר ב"ה
 שהפוזיא מרשות אל רשות עושה מלאכה שהם היו קדושים אל
 אט"י הלטען א"ע טעם מלאכה מוסכם על מעשה מתוקן .
 וכמו שנקרא מעשה שא"י ממתוקן מלאכה מטוס לקייחמו י
 הכסף עליו ובלקייח הכסף נבדל המעשה ממעשה . מן
 נטיות דבר מוקדם אל מקום אם יהיו שני המקומות רשות א'
 אינו נקרא מלאכה . אבל אם יהיו שתי רשויות נקרא מלאכה .
 ורבנו יוסף הקדקסני נ"ע אמר כי ההוצאה מרשות אל רשות ד'
 תהיה אפילו בדבר קל . וזה לא יקרא מלאכה ואם מן אינו בא
 במצות לא מעשה כל מלאכה אבל הוא ענין בראשו והיה להם
 בהעמקה ענין זמן ירמיה . ובזמן ירמיה כשראה הטעם שפרעו
 צדק זה נתנו במצות לא מעשה כאשר אמר ולא הוציאנו ד'
 מטא מביתכם ביום הטבת . והרמיה על זה כי המטא אינו
 מלאכה שאמר אחרי כן וכל מלאכה לא מעשו הודיע שזה
 זולת זה בעבור אות הו"ו על מלת וכל . ונתלקו החכמים
 במלת מבתיכם . מהם אומרים שרצונו חוץ מכלל הבתים
 ר"ל שיוצאים במקום טקינו מוטבת האסור . אבל במקום
 המוטבת שיוצא אדם מביתו לבית חברו מותר לו . והרמיה
 על זה שאמר והבאתם בטעמי י"לם . ומהם אומרים שרצה
 בתי חצר אחת שהיא ברשות א' . ויש הפרש בין העיר ובין
 החצר . והחכם רבנו ישועה נ"ע לקח אסורו מן מאמר אל
 יצא איש מקומו והרצון שאם הישיאה במקומו אסורה שהלקים

פולל

כולל המדינה . הוצאה מהבית ג"כ תהיה אסורה . ואין רצוננו
 במטא הכבוד כי נופל החת כל מלאכה . אבל רצוננו ברבוקל
 כגון מפתח או ספר יהיה באסור על אי זה צד ישאנו . עכ"ל
 וכן אמר רבנו אהרן ז"ל ולי נראה שההוצאה מרשות אל רשות
 נכנסת במלת מחלליה מות יומת . ואם אמר כי כל העושה
 בה מלאכה ובא בלא ז"ו החבור כבר באר החכם שטעמו ופי
 כל העושה בה מלאכה יומת . מכלל בענין הלול תכנס ד
 הוצאה מרשות אל רשות . והנה תחלת הכסוף ושמירתם
 את השבת . ואמר בה אמר י"י השמרו בכפשותיכם ולאטאו
 מטא ביום השבת . ונאמר ולא תוציאו מטא מבתיכם ביום
 השבת וכל מלאכה לא תעשו . ואפילו הוציא קצת יאסר עלי
 שאמר זה יצא ראשונה . עד כאן לשון רבנו אהרן ז"ל
 והשיב עליו בעל הארדה ואמר כי זה הפירוש לא יסבלהו השט

הנכין .

וא"כ
 הרל באלפי סודר טרעת רבנו יוסף הרואה ד
 ראוי ששאר שהמוציא מרשות אל רשות נכנס
 תחת כל מלאכה . וגם רבנו יוסף הקרקסני אמר שם
 שטלטול רבד קל לא יקרא מלאכה . ואם כן אינו בא במצות
 לא תעשה כל מלאכה אבל הוא ענין בראשו . וגם אמת
 הוא מאמר רבנו ישועה ז"ל ששטא כבר הוא הנופל תחת
 מלאכה . ובתב בעל הארדה מטא רבנו לוי ז"ל . סוף
 דבר היוצא מדברי החכם שאסור הטלטול ברשות הרבים אין
 אסורו מהכתוב אלא מההעתיקה . ואמר כי יעבור ליטא
 המאכל והמטה והספרים והכלים אשר יצטרך בהם בשבת
 מן חצר אל חצר ומרשות אל רשות לטלטלנו וזה על אשר חייב

אמתו הראיה . והשוב להשתמר . עב"ל . והכ והכונה טוב
 להשתמר שאם נתייר הדברים הנזכרים כדרכים המון העם
 ומשתמטו בדברים כפריים סגור שהקרה להמך בעלי הקבלה .
 וכך פורת יבנו אהרן שאמר שנכללת במלת ה
 מחלליה שנת יומת . אמת אמר שאפי' הנושא
 מוטא כבר ברשות יחיד יקרא מחלל השבת כ"ט ברשות הרב
 והראיה שהביא ואל הטאו מוטא ביום השבת . ונאמר ולא
 תוציאו מוטא שבתיכם ביום השבת . לפי הנראה שט"ס מוטא
 בפאן הוא מוטא כבר . והנה משה שכתוב בעזרא יראה
 שהמטא הוא מוטא כבר . שנאמר וחביאים הגדמו ועומטו
 על החמורים . וכסוף כתוב הלל כה מוטא אבותיכם .
 ואמר רבנו לוי נ"ע כי אל זה גמא . ד"ל לרוד ידעיה פוק ד
 באשרו אבותיכם . ואמר ואם יאמר אומר כי אלה הדברים
 הם אמורים לעשותם בבתי ואיך ידבר על הנזאתם . נאמר
 לו כי האמנים החלו לעשותם ודבר הנביא על פי הצורה שהיו
 עושים . ובאין כונה כי עונם מוכפל על זה . ד"ל שהיו
 עוברים משהי אנהרות . הא שהיו נושאים מוטא כבר .
 והב שהיו עוסקים במכר וקטן . לכן עונם מוכפל . ונהו
 יצה באמרו וכל מלאכה . לכן באס בנ"ו להורות שהם נלכדי
 ברטח המוטא כבר . ובענין המלאכה שהוא מכר וקטן .
 פי טלמול רבר קל למכר וקטן אפילו בחוק ביתו הוא באסור
 כל טקן בדרך רשות הרבים ובטוק .
 עורר כתב בעל האדרת ונה לטוטו . הקידת זאת
 המלכה קטה מאד כי הפירושים שהזכירו ד
 החבמים נשענים בקנה ירוץ כפי מה שבאדם רבנו לוי נ"ע

בבאן

ומעולם

ומעולם לא נטא פניס בתורה אמנם בכל מצוה ומצוה גלה דעתו
 בה ומאן יוצאה ושרטה ומקורה וצדיק יסוד גולם ואמר
 טלא מצאנו בה טרש ועקר מהתורה התמימה אמנם
 קבלנוה עלינו מוצר השמירה והחמרה עכל אמנם לפי
 סברת בעל הארית שאמר והנראה לי שהטלנו בכלל נכנס
 תחת סוג מעשה הפול טענה עליו אם כן מה טעמו
 במועד כל מלאכה לא יעשה בהם אין ספק לפי פירושו ר
 טעמם עמה גם הטלנו והוצאה מרשות אל רשות אחר שהם
 מעשה ובאמור הכתוב אך אשר יאכל לכל נפש הוא לבדו
 יעשה לבם אם כן בהכרח יוצא טלנו המאכל והמטה ר
 והוצאה מרשות אל רשות ואפילו ברשות הרבים במאמר אך
 אשר יאכל לכל נפש ויהיה אם כן לפי כה הוצא ממאמריו
 הטלנו בעד צורך ענין המאכל והמטה במועד מרשו הרבי
 אל רשות היחיד בהר פי הוא יוצא עם כלל אך אשר יאכל ל
 וקם לפי דעת האומר שהוצאה מרשות אל רשות יוצא ממאמר
 שבו איש תהיו אל יצא איש ממקומו מכלת טענה אם ביום
 הכקור טלא נאמרה עליו זאת האזהרה מאן יבוא אסור ר
 הטלנו בו

אמנם

הנראה לי שהטלנו מרשות אל רשות במטא
 כבר הוא האסור בשבת כמו שהוא אסור
 ברשות היחיד והוא הנכלל תחת כל מלאכה לא יעשו כ"ט
 אם הוא לענין חבר וקטן שאפילו דבר קל הוא אסור אחר טבל
 מה שיהיה בעד ריוח והנאה הוא אסור בשבת כענין הרב
 שהיו מביאים בנותן עזרא ע"ה למכרו אע"פ שהוא אינו מטא
 כבר אלא אפטר שהוא קל הוא אסור מטוס חבר וקטן והוא נכלל

תחת וכל מלאכה לא תעשו . אבל טלטול הדברים הקלי ברשות
 הרבים בשבת שאינם מוכר וקנין נאסור אותם מחמתו והיה כיום הששי
 והבינו את אשר יביאו כי כל דבר שאפשר הכנתו מיום ששי
 ראוי להבינו להיותו מנומקן ומוכן בשבת עד שלא נצטרך
 לטלטלו ברשות הרבים כגון להוליך ספר לבית הכנסת ושלית
 ומטה ולטלוח מאכלים דרך רשות הרבים לבית הכנסת לסעוד
 כי כל אלו הם ענינים שהם תלויים ברשות . ואין הרבים שהם
 רצוניים ראוי לרחות השבת . אבל דברים שהם הפרתיים כגון
 לטלטל בעד סכנת נפשות . וכגון להביא כלי המילה דרך
 רשות הרבים . או כגון ללכת החולה בחוץ על משענתו
 שנה אינו אפשרי להיות מהרברים הם שיתכן הכנתו קודם
 השבת והוא כמזכיר להטעם על משענתו הוא וכדומה אינו
 נכנס תחת מלת והבינו . וכגון מראית העינים שהוא
 מוכרח ונצרך בהם להיות עינים לעבור להוליכם במקום הצורך
 כגון לקדוח וללמוד שהם חובות דמות אין השט לכמו אלו .
 אמנם הרברים שהם ברשות אשר אפשר הכנתם מיום ששי
 המטלטלים בשבת ברשות הרבים הוא עובר מחלוצות עשה
 שהוא והיה כיום הששי והבינו . ועל כמו אלו רמז הנביא
 עשות הפלץ כיום קרטי . וכברו מעשות דרכך מחלוצות
 שהם דברים תלויים בחפץ ודאץ ויתכן לבטל רצונם להשמר
וכתב   ה"ר אברהם בלי הרופא ב"ר יעקב באגרת
 ער שבת זה לשונו . כל מחטידי המילה
 יעשו בשבת ולא תרחי המילה בעבורם כגון אם לא נמצא
 תער להביאו מחקום אחר או אם לא נמצא סממנו מוכנים
 להביאם ולתקנם אם כבר נטפה כל זה שיתוקן מיום ששי .

כי אם המילה חובה להעשות בשבת ולא תדחה אותה השבת
והיא אם שמתעשה רק על ידי אלה יתחייב להעשות גם אלה בשבת
אם יקרה ולא הובטו קודם השבת מעד שבתה . אמנם אין
ראוי להתירטל בעשייתם קודם השבת כי העושה בדרך רב
יהי בזה ואת מצותו הכי . אכן הריב רבטו אהין זל כסק טאין
מכטידי המילה מעשים בשבת אחר שיט לגם לעשותם קודם
השבת . והנכון שעלי מה שבארת . עד כאן לטון הרב ר
אכריתם בלי טע כפרק שלישי מטער שלישי .

כלל העולה

דע שהטלטול ברשות הרבי ובהוצאה
וההבאה מרשות אל רשות לא באה
עליו מצוה גלויה לאסרו . לכן נחלקו חכמינו ע"ה ולא הסכימו
לדעת א' אלא כל אחר חלוק בסברתו . עד שרובנו לוי ע"כ אמר
טאין אסורין מן הכתוב אלא מה העתקה המטלטלת . ואמר
כי יעבור ליטא המאכל והמטאה והספרים והכלים אשר יצטרך
בהם בשבת כן אשר אל חצר ומרשות אל רשות לטלטלו וזה ר
אשר חייב אותו הראיה . והטוב להאמר . אמנם
החכם רבטו יוסף הרואה טע שטען היות הוצאה מרשות אל
רשות מלאכה . א"ע שכלי רעמו טס מלאכה מוסכס על
מעשה מתוקן . אמנם אמר כמו שנקרא מעשה שאינו מתוקן
מטוס לקיחת כסף כגון הפועל על מנת לתקן . ובלקיחת
טבר נברל מעשה שמעשה . כן נשיאת רבר ממקום אל
מקום אם יהיו טני המקומות רשות א' אינו נקרא מלאכה .
אבל אם יהיו שתי רשויות נקרא מלאכה . ורבטו יוסף
הקרקסני טע אמר כי הוצאה הדיה מרשות אל רשות תהיה
בדבר קל וזה לא יקרא מלאכה . ואם כן אינו בא במצות לא

תעשה כל מלאכה אבל הוא ענין בראשו . והיה להם בהעתיקה ער
 זמן ידמיה ע"ה . ובזמן ידמיה כשראה השם שסרצו בגדר זה
 נתנו בפצות לא העשה כאשר אמר ולא הוציאו מטה מבתיכר
 ביום השבת . והראיה על זה כי המטה אינו מלאכה שאמר אה"כ
 וכל מלאכה לא העשו הודיע שזה נולד זה בעבור אה"כ על
 מלת וכל . וכן נחלקו החכמים במלת מבתיכר . מהם
 אומרים שרצונו הו"ך כלל הבתים ר"ל שיוצאים במקום שאינו
 מושבת הוא באסור . אבל במקום המושבת שיוצא ארס מביתו
 לבית חברו מותר לו . והראיה על זה שאמר והבאתם בשערי
 ירושלים . והחכם רבנו ישועה לקח אסורו מן מאמ' אל
 יצא אי"ש מקומו . ואין רצונו במשאת כבד כי נופל תחת
 כל מלאכה . אבל רצונו ברבר קל כגון חפתה או ספר
 יהיה באסור על א"י זה כר שישאנו . ואמר רבנו אהרן ע"ה
 ולי נראה שההוצאה מרשות אל רשות נכללת במלת מחלליה מות
 יומת . מכלל ההוצאה מרשות אל רשות תכנס בענין החלול
 ואפילו הוציא קצת תאסר מחמת זה זה לא ראונה .
 ואצ"י הדל באלפי סובר שההוצאה והשלטון וההבאה
 מרשות אל רשות הוא במשאת כבד והוא האסור
 בשבת כפי שהוא אסור אפילו ברשות היחיד . והמטה כבד
 הוא הנכלל תחת כל מלאכה כ"ט אם יהיה לענין חבר וקנין שזה
 יקרא מטה ומתן שאפילו ברבר קל הוא אסור בשבת . ומה
 שאמר הנביא ולא הוציאו מטה מבתיכרם . יראה שהוא מטה כבד
 כי לא אמר לא הוציא רבד . והמטה כבד הוא מה שאסר
 להביאו בשערי ירושלים שהוא רשות הרבים . וכן אמר
 ולא הוציאו מטה מבתיכרם ר"ל מטה כבד . ובגרי רבד קל שהוא

לענין

46

לענין חכר וקטן אמר וכל מלמדה לא תעשו . וכל אלו
 והרומה גאלו הם באסור לטלטלם בכל מקום כ"ט ברשות הרבי'
 וטבלים תחת אזהרת וכל מלמדה לא תעשו . אמנם
 הטלטול והגודעה ברבר קל ברשות הרבים בשבת בגן סכר
 ומאכל וכדומה לאלו שהם מותרים לטלטלם בביתו בשבת ו
 נבנים אמורים לפי סברתי מפסוק והיה ביום הששי והביטו את
 אשר יביאו כי כל אלו אפשריים להבינם ולהולך אותם למקום
 הנצרך מיום ששי יום רביים תלויים ברצון ואין ראוי לטלטלם
 ברשות הרבים בשבת . אמנם אם יש רביים שהם הברתיים
 הם כחובות בגן להתהלך בחוץ על משענתו החולה וכן
 בגן מראית העינים שהם הברתיים להיות עינים לעבור יצטיל
 להוליכם במקום הצורך בגן הכנסת ^{בית} ובית המדרש כדי לקרוא
 וללמוד שהם חפצי שמים דוחים אין חשש לכמו אלו .
 אמנם הרביים שהם רצוניים המטלטלם ברשות הרבים בשבת
 עובר ממצות עשה שהוא פסוק והיה ביום הששי והכינו
 ועל כמו אלו רמז הנביא אם תטיב משבת רגלך עשות חפצך
 ביום קיטוי . וכתוב ופברתו מעשות רובך ממצות חפצך .
 אמנם כל חפצירי המילה אם הקרה ולא פבינם להביאם קודם
 השבת מופרח להביאם בשבת מרשות לרשות חפצי חוב .
 עשיית המילה בזמנה כמו פנתבאר .

שאלה שביעית

מה יתחייב חמלת זכור את
 יום השבת לקרטו . ומה
 באר מ"ע"ה בשטותו מלת זכור לחלת שמור . ומה תפליה
 הזכירה והטמירה . וכן מה באר בהחליט תפליה מצות שבת
 חבויאת העולם לשיאת מצרים ברצות השפיות .

ענין שבת מוטלת חטה

הרשוכה הודעת כל זה הוא יציאה מכוונת החבור
הזה שהוא הקדור . אמנם ספני אל ד
המטע טוב אפוא לך . לכן לך לך . אל אמל חטה . ולטע
אוריטך כל מה שמתאל ותנסה . לדעת את מעטה אשר
עטה חטה .

ישאלה שמינית איך באה אזהרת שבת למעטיית חלפה
פעם בלשון בנין הקל לא העטה כל
חלפה . וכעס בלשון נסעל שטי ימים יעטה חלפה .

ופן שטי ימים העטה חלפה . ופעם בלשון זכר יעטה ופעם
בלשון נקבה העטה . ואיך אופן התייחס אל הסועל .
הרשוכה דע שעיני המעטים יחלקו לארבעה מיני

יט מעטים שהם מעטים פוגיעת ד
האברים ביר ורגל בלי אמצעות בליס . פגון גליטה והסמטת
העור והקטירה וההתרה וכדומה הבאים מעצם הפח בלי בלי
אמצעי והם הנקראים מעטה'נותחל . ויט מעטים
מעטים ע"י נענוע האברים באמצעות בליס כגון הקדור
שכועל על ידי בלי המוגל והחרחט . והטוחט במלפלת .
וכחוטב העצים בגרן . וכדומה טכל אלו נעטי באמצעות
בליס מטלמימים עבודה שלמה וכל אלו הם הנקראים מעטים
הטולרים בחבור המוליד . ויקראו מלפכות ויכנסו תחת
אזהרת לא העטה כל מלפכה שהוא מבנין הקל וכולל מה שנעטה
אנחנו בעצמנו ע"ד האמת . עור הטולרים באמצעות בליס
יחלקו לטני מינים . יט שמרהויס בחבור המוליד ד
מגתחלת ועד סוף כגון הקדור שהוא מחובר המור ע"ד פלות
מלפכות . וזכו יקרא מוליד מלפכה שלמה . והלמן

הטע

הטעם שיתקנה המעשה הנולד בחבור המוליד בהתלהב ואחר
 סן יבדל מלמנו פגון המעגיל הנתיים שינוב השמן ולרפין
 הריחיים לטחן אחר כך על ידי המים אנו הרוח ואחר כך יטחן הרוח
 מעצמו והנזרע הנזרע בארץ ואח"כ יצמח מלך טבעו
 והדולק נר ובושר אח"כ מעצמו וזה המין יקרא גוטהו עוטה
 מלאכה ע"ד מעבר הלשון לא ע"ד האמת ואם
 שיתקנה המתקנה בלי געיעתו כלל לבר בצווי או ברמז בצווי
 משדתינו או כהטקפת האיס לבהמתו לטחן וייזחמו
 אלינו מבני טלויטוס והם הטכנסים תחת לשון טטה ימי
 יעשה מלאכה שהוא מבין נפעל

והחכם

רבנו יוסף הרואה נ"ע אמר טחפמינו ע"ה
 אמרו טחפיות לא תעשה תלה לר מינים
 האחר שיהיה במקום הכח י"ל מעקר היכולת בלי אמצעי
 והטעם המתקנה במקום הכח על ידי בלי אמצעי
 והג' שיתקנה ויתקנה בעבור רבדים היו בעבורטון ר
 עם טכנול ממוקום הכח הרביעי שיסמך
 אלינו כי צויתנו י"ל שיתקנה הנולד בלי געיעתו
 כלל והחכם הנזכר לא העמיד מצות לא תעשה מדרך
 החקירה אלא על הטעם היעש היאטונים י"ל המותקח והטעם
 מתחלה ועד סוף והם יקראו מלאכה באמת אמצע
 הטעם מינים האחרים שהם המעשים הטלמיים והטלמי מעצמם
 בלי חבור המוליד והמתחיל לא יקרא גוטה מלאכה אלא ע"ד
 מעבר וכן הנעשה בצווי ובהטקפת לבר ולפי
 בחינת אלו שני החלקים שיוצאים לפי חוק הכרתי נכלל
 י"ה גוטיים טסדרים רבנו ישועה נ"ע שמהם באסור שאות לא

תעשה י ומהם אינם בחלות לא תעשה י האחר מה שהיה
 מותרתל בעקר היכולת הטעם מה שהוא מותר בחבור המוליד
 השלישי המעשה הטובל בלי חבור המוליד כגון טהינת
 הכירי והמים לטחן הרביעי פריכת הזנים
 לנפליה הטען החמטי בפתיחת התעלה
 להטקות המן הטעם פהטקפת האיש לבהמתו לרוע
 ולחיות ואמר טפל אלו הם באסור ויש
 להם יחס אל הפועל שהתחיל בהם טהבונה הפעולה אליו
 אך אם הסיר הוא יטותו מהם ויסוכנו אל אחר תהיה מותרת לא
 תעשה טופלת למי טענתק אליו אמנם המעשה יאחר
 אינם נכנסים תחת מותר לא תעשה מוטע פי יחוסד אל
 העושה יחס ידוע ואלו הם האחר כגון טיהה
 על צד עווי כטו ויבן שלמה את הבית האמתי הוא הבטאי
 וישנבה שלמה פאלו הוא בטאו הטעם סי סתך העטן
 אל הרוצה כגון הרצחת ועם ידעתי השלישי באשר
 לא יחטוט למנוע המעשה אע"פ שאינו יוצא בעט"תו כטו
 אז יבנה שלמה במה הרביעי באשר יניח הקיריה
 כגון חטא ישיאל בעטן עבן טרין היה להם לחקור טחא מעל
 טוס ארס פחרס החמטי הסמכת ההרדעלמיו טיטק
 סס המות או להטלץ באט ובטלג וכבר באר
 החכם כי טחוטו אע"פ שהוא מעבר יחוסן נראק ביותר
 הטעם בעזרת האיש לנולתו בהרעה כפתינת העצה או הרפת
 צדויות כגון טאמר כי לאתי' היה הרבר הטביעי
 פטתיה ההרמה מולטו באשר לא חפץ במו אנפי סבותי כפל
 כטט בית אבץ הטמיע להודיע לנולתו אשר לבסוף

טהבונה

111

יבחר אותו כמו הנני קורא לכל משפחות מחלכות זכונה
 התשיעי באשר יניח העזרה כמו מה זאת עשה אלהים לנו
 העשירי בהשלך הפעל חי לפני מי ישרוק אותו פאריה טורף
 היא אשר ימנע מן האיש מאכל ומטתה טזי יהיה סבה למותו
 הי"ב טיסמך מעשה הטולר אל עושהו אחרי הפרדו כגון היות
 החץ לאדם אחר והבהו ואחרי כן מת הנה תיזחס הפעלה
 שהיא הרגו אם כן היוצא מוכח בפדי החכם הנזכר הזה
 שהטעה עושים הרצונות יתיחס עליהם ע"ד האמת
 ונכנסים תחת לא תעשה כל מלאכה אמנם הטעני עשר
 הפשאים תיזחס עליהם הפעולה ע"ד מעבר אמנם יש
 הפרט באלו הייחוסים כי אם תהיה הפעולה היא מעשית יהיה
 היחס ההוא יחס אמתי אמנם אם תהיה טבעית לא יהיה
 היחס יחס אמתי כי אם בדרך מעבר

מאמר

והנה באמרו תעשה ויעשה טהם מבני נפעל פולל
 מן תעשה טהוא מבני הקל כי מה טהם
 מבני נפעל בולל מה טעשה אנהנו ומה טיעשה לנו
 ומה טהוא מן הקל בולל מה טעשה אנהנו לבר
 והנה כווננו החכמים בכל אלו באמרו יעשה טהוא
 טהוא בלשון זכר ובין תעשה טהיא לשון
 נקבה ורמו אותו בפסוק ער בוא השמש תשיבנו לו
 והכונה טטס בגר ושמלה אחר ולפעמים יבוא זה תמורתו
 א"כ בטאמר ער בוא השמש תשיבנו לו טהוא בלשון זכר
 ישוב לבר טהוא לשון זכר ולא לשמלה כי היא לשון נקבה
 כך הכונה בזה מסעי טמעשה ומלאכה א יבוא זה תמורת זה
 ורזה בטאמר בלשון זכר יעשה ישוב למעשה באלו כרוב
 יעשה מעשה

יותר

והנה כונת הכתוב בכל אלו בלמוד יעשה ותעשה
 מלאכה בטבת ימים אלו הנה אהנה
 הכונה בטבת ימים יעשה מלאכה אהנה ביום השביעי
 הטבות ולמעין סימין שבטלטה מקומות שהוציא
 עשיית המעשים בלשון נסעל נראה שהכונה ליהם אלו ר
 המעשים אלינו מפי טעמים באווירנו וביריעתנו
 אהנה אם נסיר רשותנו מהם יסמכו אל העושה הוא לא
 אלינו לכן החכים הכתוב ותלה הענין בטע מקומות
 לעצם העושה וסמך בפרט כי תשא מחלליה מות יומת
 וכן אמר בשוטה הצוטה שטת ימים יעשה מלאכה ואמר
 כל העושה מלאכה ביום הטבת מות יומת וכן בפרט
 ויקחל שטת ימים העושה מלאכה וכו' כל העושה בו
 מלאכה יומת וטת הפרטיות צוהתם סבה אחת
 ואמר בפרטת אמור שטת ימים העושה מלאכה וכו' אחכ
 כל מלאכה לא העשו להכליל יבעל ובעי ביתו ומטרתו להורו
 פשיסיר הוא רשותו מהם יטוב הענין לעושה בעצמו לא
 לבעל ולארץ לכן הוציא בלשון רבים להורות שהענין
 שב לכל מי שיעשה המלאכה ההיא ולא נהיה אהנה נכללים
 אחת הענין מפי טאן אהנה עושים מלאכה ע"ד האמת
 והנה אם יעשה העבד והאמה והגד מלאכה ולא
 יחוש לטוח לא נהיה אהנה נכללים אחת
 לא העושה מלאכה להמיה טפשות אשר לא תמותנה הם וחלילה
 ועוד שמהם נעשים ע"י בהמיתנו חזר טבעם שתולשים ר
 ועוקרים עטבים וגם אילנות ופרמים ולא יתחייב מזה שיהיה
 אהנה נעשים בכחו אלו הנה קח נתבאר מה שטאלת

ואין

ואיך אופן התיחס אל הפועל . כאשר אתה טואל .
כלל העולה צריך לרעת שהמעשים נחלקים לר'
 מינים . האחד שיהיה במקום
 הכה י"ל מעקר היפולת בפניעת ובפענוע אברי
 האדם בכח זרועו בלי כלי אמצעי כגון הלש הבזק בידו .
 ובגוף המפטיט עור הבהמך באגרוף . והקוטר והמחיר ^{שאינו}
 ופרומה . ואלו הם הנקראים מעשה המוחל בחבור המתחיל
 מהתחלה ועד פלות הפועל . והשני המתחיל במקום
 הכה ע"י כלי אמצעי כגון ר' הקוצר בחבל .
 ובחריט . ובחוטב העצים כדגון . והשלישי המתחיל ^{במחיר}
 ואלו הם הנקראים מעשה המוליד בחבור המתחיל ועד
 פלות אותו הפועל . ואלו השני מינים נכנסים תחת
 לש המטה כל מלאכה ע"י האמת ואלו אלו כגון להכיל במלח
 העטה שהוא מבטן הקל . והשלישי יסמך אלינו בעבור
 מעשים שהתקיימו אצלנו בעצמותנו ^{במחיר}
 אחת לברי ובתקן קורם ואחריו כן נפרדנו במקום הכה והם ר'
 מעשים ומתלדים מעצמם ע"י הכלית פעולתם כגון להפך ר'
 הרחיש לטחן ע"י הרוח או המים . ומדלקת האש להיות ר'
 בוערת מאד עצמה . ואלו הם מעשה המוליד בלי חבור המוליד
 והמין הרביעי יסמך אלינו בעבור שצויתו או רצונו ^{שאינו}
 אפילו שלא נגענו בו כגון שצוה לצולתנו ר'
 לעשות מלאכתנו ולהטקף לבהמטנו לטחן ופרומה . ואלו
 שני המינים יסמכו אלינו ע"י מעבר לא ע"י האמת . וכמו
 אלו כגון להכניס תחת מלוח יעטה והעטה שהם מבטן הפועל
 והם כוללים יותר ממה שכולל מלת העטה מלאכה שהוא מבטן

כל
טקטט

מבנין הקל . ולפעמים בא בלשון זכר . יעשה מלאכה .
ולפעמים בלשון נקבה כגון כסוק ער בוא השמש תשיבנו לו
שטס בגר ושמונה אחר ויבוא זה המורה זה . ובאמרו
תשיבנו ישוב אל הגבר . כן מלה יעשה כולל מעשה ומלאכה .
ובאמרו יעשה שב אל מעשה שהוא לשון זכר . כאלו אמר
יעשה מעשה וביום השביעי יהיה לכם קרש . ובאמרו
תעשה שהיא לשון נקבה תשוב אל המלאכה שהיא לשון נקבה .
ובשיסיר רטותו מהם ויסמוסו אל אחר תהיה מצות לא תעשה
נכפלת לחי שנעתיק אליו . ואליו יפול הענין לא לבשל .
להמית נפשות אשר לא תמותנה חם וחלילה .

שאלה השיעור

איך הצריך הכתוב להזהיר מצות

שבת בהרבה מקומות . ומה

תכלית כוננת האזהרה שהזהיר בהם

קודם ראוי להעיר המקומות ה

שנזכרה בהם השבת לרעת למה

התשובה

נכפלו מצות שבת . ומה תכלית הכונה באזהרה שהזהיר בהם .

והנה הזכירו בעשרת הדברים הראשונים ואמר

זכור את יום השבת לקדשו . וכבר הרמב"ם

הבאור במה סודריך להעיר על זה הדרוש באהל משה מה שבאר

משה רבנו ע"ה בשמותו חלה זכור לחלה שחור . ומה באר

בשמותו מצות שבת ^{תכלית} מבריאת העולם ליציאת מצרים . ומשם

תראה צמחונך בבאר עינים נאריים שלם בתבנוס קנה סכע

שלם נאריך ונלא מחכונך דרוטנו קאר .

אמנם

לפי סבירי באמרו זכור את יום השבת לקדשו .

איך הזכירה שבת אל עשמות היום אלא אל ענין

הקדוש

44

הקדוש . באלו אמר זכור קדושת יום השבת להכריטו ולקדושו
 מטאת ימי המעשה לסך הרבין ואמר מטאת ימי מעבורי
 ועטית כל מלאכתך . והנה כל מעשה טיעטה האדם לא יעשה
 האדם כי אם ע"ז הכפרה או ע"ז הרצון . ועל כן כולל ב'
 האדם באמרו מעבור ועטית כל מלאכתך . ובהיות
 טעם עבודה כולל המעשים המופרחים לענין פרנסתו ומעשיו
 המחוייבים לעבודת בוראו . ולהיות שלא יצא להפיל ב'
 האדם במלת שבת ל"ז אלהיך אמר מיד לא מעשה כל מלאכה
 להוריע טאינו רוצה לאסור הענינים שהם חובות להמטו בשבת
 אלא מה שנקראים ונכנסים בשם מלאכתך . לא העבודות
 המותרות בשבת כגון החלה והלסור ועטיית זבח כסח ועטיית
 מצות המילה וברומה . מפני שבמו אלנו הם חפצי טמים
 ומחוייבים לעשותם בשבת כי טעם שבת טעם של תורה הוא מסב
 למה שכולל טעם מלאכה לבר טאין הוונע להטבית מכל המעש'
 עד שנקטרך להוציאם בראיה מתחת האזהרה . לכן
 אמר כל מלאכה להוריע טכונתו אינו להפיל המעש' והעבוד'
 המותרות בשבת . ואמר אלה ובנך ובתך וכו' . ולפי
 הנראה בתחלת המחשבה באמרו ובנך ובתך טמזניה גדולי על
 קטנים . אבל אחרי העין ממה שאמר ועך אשר בטעריך
 מי יהיה חייב מות בער אחרים . לכן אמר רבטו יטועה ע"ה
 טעריך לומר לא מעשה אלה מלאכה ולא יעשה בנך מלאכתו
 כלם . ולא טעם האב או הארץ כמטפט המזנה . ואמר
 רבטו אהרן האחרון ויכה פירט פי הנה הרג מי יהיה חייב מות
 בער הרג . ואמר בעל המבחר ע"ה והתורה נתנה לקבאים
 להוציא רבר מרוך רבר להוציא ממה טוב טעם פי א"ך יתכן

להיות כל מאמר הכסוף כמאמר עב"ל ואלו הנזכרים
 אינם על מדרגה אחת . הנה הבן והבת לפני ספריה אחת אינם
 בוגרים שיהיו בעי מלוא כו הבוגרים נכנסים במלת אלה שלא הם
 קטנים נהלים לאב להקטיב ולהשוט בהם מעטות מלאכה בין
 מלאכה עצמה בין מלאכה האב . והבנים הקיטו מעטות
 התינוקות שהם באסור על הבוגרים . והבנות לא אסור לפי
 זכר מלאכה הקטנים . ובאמרו עבירך ואמריך ששאלה
 בעבור הארון הוא הבא אחת האזנה . לא מעטה עצמה .
 ועל כן אמר בשערך שאם יעשה מלאכה בסתר אין אחרוני
 חייבים עליה . ואמר כי שטת ימים עשה י"י את השמים
 ואת הארץ . ששמו והועלתו הוא שנתן הסבה שבשמים
 הטבת יודע שתכליתו להורות שהעולם מחורט . וחורט
 העולם מאתפס מורה למציאות מחדשיו וחורטו בשטת ימים
 המעשה מאתפס ליש . ואמר וינה ביום השביעי שנה היום
 החלה הנחה שהנחה העולם מהמעשה בראשית על כן בירך
 י"י את יום השבת בברכה הנחה המטך הנהיה מחלה יום ה
 השבת והלא על כן צדיקה הנפש מנוחה ונופש להתבטל
 בשבת מעסקי המלאכות להתבודד ללמוד ולהבין מעשר
 השם ונפלאותו שברא והמציא יש מאין בשטת ימי המעשה
 ומחלה יום השביעי הוטס ונטאר הטבע להוליד ברוח האמת
 מצאיות יש מיש ע"כ אמר ויקרטהו בהבדל זה לזה .
 ומה יהונן לרעה מצאיות השם וכל מעשה הקטן וגבורתו
 על כן אמר במנוחה יום השבת כי שמחתו י"י בפעליך בידעי
 כלד פעליך . ובמעשה ידיך ארץ פענן את ידי טוטטו
 בשטת ימי בראשית . וכל אבאם לויה ושטת האווי פענן

כי הוא צוה ונבראו בשבת ימים ואחר כך ויעמידם לעד לעולם
למשך הדורות על פי החק שנתן להם חק שכן ולא יעבור .

אלא בורא בכל יום ויום ונתן טעם לעם עליה ורוח לחולבים בה .
והזכירו בפרט ואתחנן בעבור שהיא משנה תורה
ומכאן ומורה כונת קצת מלות שבאו ^{בשבת}

דברות הדאטונות כגון ופור שאמר פירושו טמור . ותכלית
שהי הפרטיות ה' וחלופי אחרים שבאו בין שהיא נתבאר ונתן
האלי עין שם .

והזכירו בפרט ואלה המטפשים להכליל עקר מצו
שבת בברית ראשונה ואמר שבת ימים

העבור . ופיוס הטביע הטבות . למען ינוח וכו' וטה
אורו בסוף פרט כי הוא להכליל בברית שניה גם כן .

ואמר שבת ימים העבור ופיוס הטביע הטבות . ובעבור
שלא יחשב שהטבות מכל מיני העבודות באר ואמר בהריש

ובקציר הטבות שהם הפרטיות לרעבן ביתך לא מהעבודות ^{האחרות}
שהם חכמי שמים . ותכלית שהי הפרטיות אחת טאם למען

ינוח טורף וחמורף וינפס בן אמתך והגר שהם המשתלטים ר
ועובדים בהריש ובקציר . מכלל בעבור הטבות הברית

פעמים טטבת גם מצות שבת בטע אלו המקומות . אם
בן גם שתי אלו כאחד הם .

והזכירו בתחלת פרט כי הוא אחר צוה עשיית
המטבן וצוה אבות למטה עה כרי לצוותו

גם הוא לישראל . ואמר ויאמר יי אל משה לאמר . ואמר
דבר אל בני ישראל לאמר יל לאמר להם . וכבר טמה

טפירטנו לעיל יתבאר המכונן בפרט הנזאת אין צורך לטעות

הלכות . אמנם הפונה שהזכירו כאן להגיד לישראל שלא
יעשו עור מלאכה לתרומה הקדש אע"פ שהיא מלאכה שמים
ויכלא העם מהביא . ונתן הסבד כי אות היא היא ביע וביעום
לרזותיכם לרעה כי אני יי' מקדשכם ר"ל מקדש אתכם משאר
האמות לרעה כי אני יי' ר"ל להודיע שבשמירת השבת ע"י
ישראל יודע כי אני יי' בורא מעשה בראשית כי אות היא
ביני וביניכם לרזותיכם לרעה כי אני יי' מקדשכם להיות
לכם לאלהים ואתם תהיו לי לעם סגלה מכל העמים אשר
תחת כל השמים .

והזכירו בקדש ויקהל קודם צוותו מלאכת המטבן
וגם זה בעבור צואת המטבן טענה השם
להזהירם שלא תעשה בו מלאכה כי כל העושה בו ביום ר
השבת נעמו מלאכה יומת .

מלאכה

ומכורז כסוק לא תבערו את שהוציאו הכתו בראשו
ומוטבותיכם הוסיף עליו ונתן לאשר לו
הטעם לפי סדרתי חפני שאמר קודם ששם ימים תעשה מלאכה
והמלה שבנתן טבעל וכולל מעשה המותחל והמולר בלי חבור
המותרים והם דברים הטבעיים שהם אסורים מזה שהם טעמי
בגבולמו . לפן הנרה מלב המורה לענין הרעות ואמר
בכל מוטבותיכם ביום השבת ולא במוטב כבור השם שטס
מותר להיות האט בוערת א"כ הותרות האט בשבת הוא מותר
היותה ברשותנו לפר כי היא טבעית וטעמית מאליה .
ואם ייחס ייחוס אלינו ע"י מעמד הלשון בטענת הותרה וא"כ
נכנסת תחת האזהרה על כן כטרה מיר ואמר לא תבערו
אט בכל מוטבות שלכם . ומה שהבניסו בה המבעיר והמכבד

תחת

41

ענין שבת מטאת מטא

הנה אבות מלאכות . כתב רבנו אהרן האחרון ז"ל . אפן
הנראה באמרם המבטיר והמכבה דעתם היא בהתחלת ההדלקה
אפן בהותרה היא בצורת הפטור עכ"ל . אמנם מה
שאמר ביום השבת היה נראה לנו קודם יום השבת פב"ה לא
תחוס טור בדיטו . אבל רבנו אהרן כתב במבחר מהברית
בפרטת פינחס בפסוק גולה שבת שבתו אחרי אמרו וביום
השבת נראה כי לא תבערו אש בכל מושבותיכם ביום השבת
בשבת עצמו על כן הוצרך לומר בשבתו כלומר ביום
כמו חרט בחרטו עכ"ל . וכל זה מבואר בתוך האהל .
והנה מבואר ששבת צוהת אלו שתי הפרטיות הם בעבור בוא
צוהת מעשה המטפן נכטו גס אלו והכלית הוראתם אחת .
והנה אלו השלטה מיני הצואות נכפלו ולכן הם כתובים בשטה
תקומות . אמנם עקר צוהת מצות שבת אחת היא בעשרת
הדברות הראשונות .

והזכירו בכריתת אמור בהזכירו כלל מועדי י"י אשר
יקראו אותם מקראי קדש . ואמר וירבר
י"י אל משה לאמר . שטת ימים תעשה מלאכה וביום השביעי
שבת שבתך מקרא קדש כל מלאכה לא תעשו שבת היא ל"י
בכל מושבותיכם . ולמה שבארנו יודע כל ענין אין צורך
להכפיל הענינים והנה גס זה לסבג נזכרה .

והזכירו בהחלת פרטת קדושים מפני שכבר דמו י
החכמים ע"ה פרטת קדושים לעשרת הדברות
דבר רבוב על אופניו . לפן בא הנה ואמר אי ש אמר ואביו
הידאו ואת שבתותי תשמורו . והקדים האבות מפני שצדיק
להקטיב ולהטיח לבניהם הקטנים מלחלל השבת . ואמר אפי

י. להוריע טטמירי השבת התעוררות גדולה ליריעת השם
ולכן הספיק אל תפנו אל האלילים טאין בס ממטות כי הם
אליל ותרמית והוא מענין ויטס לאל מלת .

והזכירה בסוף זא' הפרטה ואמר את שבתותי השמורו
ומקדשי גיראן . וחבר המקדש אלל השבת
המקודש להוריע כי כמו טיט למקדש מגרט סן יאוי להיות
לשבת מגרט והטעם להוסיף מחול על קרט מבעור יוס .
וסן מגרט למולאי השבת . ואע"פ שהזכיר למקדש יראה
טאין מלשבת המושכן רוחה את השבת . לכן אמר בשניהם את
שבתותי השמורו .

והזכיר בסוף פרשת בהר סיני בספת העבר לטמור
השבת ואע"פ שהיא ברטות אחי . ויסבול
לומר את שבתותי השמטות והיובלים . גם טיעלה העבר לחוג
טלט פעמים . ומקדשי גיראן כרי להקריב מטהה עולה וזבח .
והזכירו בפרשת פינחס מספת שהזכיר הקדמות י
להכליל כל המוסטים .

טכוללת

הכה באלו המקומות הצרך הכתוב להגיד ולהזכיר
מלות השבת בכונה מכוונה ובסבה נכרבת
לא ע"י ספור והגדה נחשבת בעבור סבה היצונית . והנה
העירותי המקומות שהוזכרו בהם מלות השבת . והכלית
כונת האזהרות שהוזכרו בהם מפני סבה עצמית . ומלאתי
טאלתך אשר שאלת מאתי .

וכזערה נטאר עור להעיר המקומות שטנפריה בהם
מלת שבת מפני סבות שהוקרו מאד מקרה
הספור אשר סופר להם יאן ואשר טמטו התבונטו . מקדש
י. פונטו .

47

כלל העולה

צריך להעיר המקומות שנגזרו בהם
מזכות שבת להודיע מכוון תכלית המורה
שגזירה בהם הנה גזירה בעשרת הדברות הראשונות שהם
מתן תורה לפני שהיה מצוות העקריות והיא מצוה קודמת
מימי בראשית ואמר זכור את יום השבת לקדשו ואריך
להתבונן שמשם גזירה לא ישוב לעצם היום אלא לעצם קדוש
היום כאלו אמר זכור לקדש את יום השבת דל להבדילו ולהפרישו
ממטאת ימי המעטה בכל רבי שבקדושה לכן הרבין אלו שבת
ימים העבור ולהיות שמלת העבור כוללת שני מיני העבור
האחד מה שמזכיר האדם למחיייתו כגון עובד אדמתו יטבע
לחם והשני מה שהוא מחוייב לעבודת בוראו לכן
אמר שאמר ביום השביעי שבת ליי אלהיך אמר לא תעשה כל
מלאכה דל מה שכולל הסכמת שם שבת מהסכמת התורה ומה
שכוללת מלת מלאכה שהם הענינים האסורים להעשות בשבת
לבר לא עניני החובות שאריך להעשות בשבת כיהם חפצי
שמים ואינם נכללים תחת המורה ואמר אמר ובן ובת
והיה נראה שחזירה גדולים על הקטנים אבל רבנו יטועה ע"ה
אמר שהוא שבונו לא תעשה את מלאכה ולא יעשה בך
מלאכה ולא תעשה בך מלאכה וכן כלם ולא שם האב
כחשט המורה ואמר רבנו אהרן הארץ נ"ע ויפה פירט
כי הנה גזר מי יגיה חייב הוא בעבור הגר ואמר גברך
ואמרת שמעוהם בעבור הארץ ולא תעשה עמם וע"ה
אמר וגר אשר בשעריך דל בסריסא טהר יעשה מלאכה כמ"ה
אין אמרו חייבים עליה ואמר כי שבת ימים עשה יי ופולי
נתן הסבה שבטלית השבת יודע שכליתו להיותו שיהיה

לאסור

מחודש . והיום העולם מורה למציאות מסוימת ומחודש
כטטת ימי המעשה מאכס ליש . ואמר וינה ביום השביעי
נה ספני טנה טבע העולם מיום השביעי והלאה להיות המאך
מציאותו מיש ליש על אנפן התנהח להוליר ברומה לקיום המן
ונה ברבת היום טגיא תוספת טובה לכך אמר על כן כרך יי .
את יום השבת ויקדטו בהבדל זה מזה . וכל זה מבואר
לרעת מציאות הטס וכל מעשה תקפו ועבודתו ופרשת גדולת
דרכיו אשר הפליא לעשות .

והזכירו

בפרשת ואתחנן בעבור שהיא מטנה תורה
והואיל מטנה באר את התורה הזאת כגון זפור
באר שפונתו טמור . וכן באר שתכלית יציאת מצרי בתכלית
בדיאת העולם ע"כ אמר וזכרת כי עבר היית בארץ מצרי במקום
כי טטת ימים עשה יי את הטמים ואת הארץ . וכן הלופים
אחרים טבאו בין שתיין טבארו בתך האלהי עיין טס .

והזכירו

בפרשת מטטמים להכליל מצות שבת כבוד
ראשונה ואמר טטת ימים מעבוד וביום
השביעי הטבות למען יטח וכו' . וטנה איותו בסוף פרשת
טטא להכלילו בברית השניה ואמר טטת ימים מעבוד וביום
השביעי הטבות . ובעבור טלא יחשב טטבות מכל וכל
אמר מיר בחדיט ובקציר הטבות אע"פ טין הכרחיות למחיות
האדם לא שפונתו לטבות מכל מיני העבודות המחוייבו לעשות
בשבת מטוס טהס חפזי טמים ואינס נכללים במלת הטבות
כמו התסלה והלמור . ותכלית צואת טתי אלו הפרטיות אהת
לפן אמר למען יטח טארך והמורק ויטכטן טמור טהס י
המטתלים בעבודת החדיט והקציר . אס טן טגיא אלו הפרטיות

טאת

כאח הן חבורות אשה אל אחותה כי חפני השנו הפרית פעמים
נטנית גם זאת .

והזכירו בפרשת כי מטאח אחר צוותו מעשה המטאח
כרי לאמרו מטאח רבנו לישראל . ואמר

אך את שבתותי תשמורו כי אות היא ביני וביניכם לדורותיכם
והכונה שהזכיר כאן כרי להגיד שלא יעשו עוד מלאכה ר
לרומת הקדש אעפ שהיא מלאכת שמים לא יעשה בשבת .

ונתן הסבה כי אות היא ביני וביניכם לדורותיכם ולהיות
שהשבת אות היא ביני וביניכם לרעת כי אני יי' אל לרעת בני
הבורא ולרעת כי לכך הקדשתי והפרשתי והבדלתי אתכם להיות
לכם לאלהים ואתם תהיו לי לעם קדוש והייתם קדושים לאלהיכם
אני יי' אלהיכם . וממה שבארנו יודע בנות שאר כל הפרט .

והזכירו בפרשת ויקהל קודם צוותו מעשה המטאח
וגם זה מסבה שהזכירו בפרשת הנזכרת

שלא יעשו מלאכת המטאח בשבת . אם כן גם אלו בפרשת
תכליתם וסבת צוואתם זאת . וכאפי צרך מלאכת המטאח ר
כצוותו גם שהיה . כי בהקדשם לדבר מטאח רבנו ע"ה לדבר
בהם בעד נדבת הרומת הקדש קודם צוה להם ואמר שעת ימים
מעשה מלאכה וכו' . וממה שבארנו למעלה יודע בנות זאת
הפרט ובאר אופן המלות הנאמרות בה ותוכן בנותם אין צרך
לשנות באור הענינים .

ואמנם מכונן פסוק לא תבערו את ככל פושבותיכם
שהוציאו בראשו ומושבבותיכם הוסיף עליו

הטעם במושבבותיכם לא תבערו את . אבל במשכן כבוד הטעם
הוא מותר באשר כל זה במלות מטאח מבואר בהרחבה ובתוך

האכלי גם כן כי בונתו הקצור בזה ענין שם : לבלתי סור סין
המזון : וזנה שלש חייב אלו הצואות שנוכחו נכפלו
לכן נכתבו בטא חקומות : אמנם צואת מצות שבת עקה
היא בעטרת הדברות :

והזכירו פכרשת אמור מפני שהוא עקר מועד
י"י ואמר ששם ימים העטה מלאכה ופיו
השביעי שבת שבתן מקרא קדש כל מלאכה לא תעשו שבת
היא ליי' בכל מושבותיכם : ומזה שבארנו יודע אופן ר
מכונן כל זה אין צורך להאריך הקצר : והנה גם בכאן לסנה מופת
והזכירו בתחלת פרשת קדושים מפני שרמו רחמי
פרשה זאת לעטרת הדברות : ואמר
איש אמו ואביו תיראו ואת שבתותי תשמורו : והקדים האבות
לירוא מהם להקטיב ולשמור וללמוד כל מה שירגילו להם האמו
בשמירת מצות שבת : למען תזונו את בניכם : ואמר אני
י"י להודות ששמירת השבת התעוררה גדולה ליריעת השם
ולכן הסמיך אל תפנו אל האלילים שאין בהם מחטאות מדגרת
וישם לאל מלתי :

והזכירו בסוף זאת הפרשה ואמר את שבתותי תשמורו
ומקדשי תיראו : להודיע כי כמו שיש ר
למקדש מצד כן יש לשבת מקדש שהוא השבתן כמו שמבאר
במצות משה באר הישב :

והזכירו בסוף פרשת בער סיני בסבת העבר לשמור
השבת אע"פ שהוא ברשות אחר : והנה
גם זה מסבת העבר צוה :

והזכירו כפרשת פנחס מסבת הגזיר הקרבנות
להכליל כל המוספים :

והנה הערות המקומות שנוכרה בהן מצות השבת

וכונת האזהרות לאי זה אופן בוונו להלכה

ואשר אסף המלמדים   הנה באלו המקומות המכוננות

ומערה   צריך להעיר המקומות שנוכרה בהם מצות

שבת מצד מקרה הספור אשר סופר להם

ואו ואשר שאלו התבוננו   מקרה יי' בוננו

שאלה עשירית   אחר שהעירות המקומות שנוכרה

בהן מצות שבת   העיר לי גב

המקומות שסופרו בהן ספורי שבת להעיר לי און לטמוע בלמודים

התשובה   הנה להיות שהקדים בפרשת בשלח

ואמר והיה ביום הששי והכינו את

אשר יבאו   הנכרחו ששאי העדה להעיר למטה עג' בער

לחם משנה ויאמר אליהם הוא אשר דבר יי' שבחך שבת קדש

לוי' מחר   ויאמר משה אבלוהו היום כי שבת היום ופיו

הטביעי שבת לא יהיה בו   ולולי לקיטת האן ביום הטביעי

לא היה צורך לומר ואו כי יי' נתן לכם השבת   וכן לא היה

צורך להזכיר פסוק שבו איש תתנו אל יצא ממקומו ביום שש

מבל מקום אחר שהבאים כללן עניני המעשים בטס מלאכה

לכן הוצרכו לבקש מהכתובים דמונים מפה ומפה להוציא את

המעשים המוכרחים והמחוייבים להעשות בשבת   ומכ

טלקו דמונים מטעם התשובות והאזהרות שנוכרו בן ר

הפרשה ומגדלגול הדברים וספורי הענין הודיעו קצת ענינים

מועילים לענין שבת   וכן מהעירות וספורים ואזהרות

שבאו בדברי הנביאים לפי הרור גם כן לקחו ענין וסיוע מאו

בין לאסור בין להתיר   ונעזרו למצות התורה התמימה

חזאמר הנביאים והכתובים כפי מה שנראה לכל אחר לחזק
סברתו ודעתו והגברת שכלו

והנה חמה שאמר והיה ביום הששי והכינו את על
פי שנאמר בעד לקיטת המן ומדידתו

לקחו הכמים רמז שכל דבר שאפשר בחזק לעשותו ולהכינו
קודם השבת ולא יעשה הפסד ושנוי אורה ושנוי טעם וריח
ראוי לעשות אותו ולהכינו קודם השבת כגון להציע
מטהו סבעור יום לשבת בלי שבת ולצטק המצטר
וכרומה כמו שאנו עתידים לבאר בענין

וממה שאמר את אשר האפו אפנו ואה אשר גבשלו
בשלו אע"פ שגם זה נאמר בעד המן

יש ראייה מזה אחר שהעמיד האגודה ער מלאכת האפי והבשול
ולא נזהיר יותר אלא אמר אפלוהו יום כראה שכל המעשים
הנצרכים שכן אחר האפי והבשול ער האפילג כלם בהתר
למעשות כגון שלטול המאכל וליעות הבטול להוריקו
מהפרור ושאר שלטולי פלים וכרומה כמו שיתבאר כלם
בהתר למעשות ער גפליה האפילג והטתיה

וממה שאמר ששתימים לקטוהו והסגיל לקיטתה
בששתי ימי המעשה לבד לקחו רמז
לאסור לקיטת הסרי מהאילן ולחבוט גתים ולפאר אחריק
ולקיטת הפרי הטובל אפילו בתוך גבולך כי צריך להיותו
מוכן מיום הששי ששאר והכינו

ומזה לפי הגברת ראוי לאסור כל מה שנוכד בו
לשם לקיטתה בכל הגדות המקרא כגון לקט
אורות ולקט סקונבות שרה כולקט שבלים זכרית

כרמך

כדמך לא תלקט . וללקוט טוטנים . וילקט יוסף את כל הכסף .
 וילקט עשר יהונתן את החטים . לקטו אבנים . קבנים
 מלקטים גרים . כל אלו יהיו אסורים בשבת משנת טהם נפלו
 קצתם בטם עבודה . וקצתם בטם מלאכה . וקצתם מטוס וקצתו
 ומכה טאמר שבו איש תחתיו אל יצא איש ממוקדו
 ביום השביעי . לקחו רמז וראיה שלא לצאת
 מן המטה . ומן המטה הקיטו מחוג העיר עם מדרט גבול
 וגבול הכפרים עם מדרטיהם . וגבול שדה הארץ ומדרטו
 שהוא אלפים שמה טאמר ומדותם מחוץ לעיר . אלפים
 שמה במדה . ותכליתו סוף התחום . עד כן תחום שבת .
 ותחתיו ומקדמו אי אפשר לקחתם על הגר או מקוד ביתו
 לבר כי כבר נמצא התר יציאת הבית טאמר וימצאו איש
 מקוטט גלים ביום השבת . ויקריבו אותו המוצאים אותו .
 אבל יסורטו עד הרחבה . תחתיו כמו הארץ אשר תחך
 ברזל . ויטמירוס ויטבו תחם . ומקדמו כמו ויטל את - אגטי

ומכה

מקדמה . מקומך אל תנה .

ומן

מרוע את הולכת אליו היום לא הרט ולא שבת .
 לקחו ראיה על הגליפה בחוץ . ומנה יראה
 אם יהיה העיר או המדינה או הכפר או הכפר גבולים יוכל
 ללכת בתוכם עד תכלית התחום לרבר מזה . כמו טנפאר
 אם יעזור האל . ואין ראוי לצאת חוץ ממקום גבולו ללכת
 לגבול אחר כי על כמו זה אמר שבו איש תחתיו טהם מקום
 גבולו טהרטה לו ללכת בתוכו מטעם תחתיו . כי מי
 טיעבור מקום גבולו עובר ממאמר אל יצא איש ממקדמו
 שהוא חוץ למטה ישראל טמהמנה הקט מקוד העיר

שלא לצאת מחטו . לפי הצורך לפי רעה להכפל הלשון שחמו
 טבו איש אחיו שהוא מקום גבולו . ורחמי ומקומו סכל
 לשון במלות טנות כי טעמו א' כפתוב ויניחוהו אחיו י
 ויעמוד במקומו לא ימיט . ואל תחמה אף לא אמר
 טבו איש במקומו ואל ילא איש במקומו . כי כבר הפטתי
 בכל המקרא ולא מצאתי אחר מלת ישיבה לשון מקום . לבר
 אחר יחיד ברוד והוא ויושיבום במקום הזה . ולהיות הענין
 כן אמר אחר מלת טבו אחיו כי כך נשתמש לשון הכתוב ברוב
 כפתוב וירטום ויטבו אחים . ויטבו אחיהם עד הגולה .
 ויטבו אחים במחנה . ויטבו אחיהם . ויטבה אחיה . ויטב
 אחיה . הטעמים ויטבו אחים . הנה לך טבעה עדים
 פטרים . לפי אמר אחיו ולא אמר מקומו . ופתוב יטב
 נא עפרך תחת העפר עבר לארצי . טהבונה במקום הנער
 וכן פלס . ברך מילה כל נעלים . וכל רבר קטה . ויריע
 רכבו למטה .

ומזה יראה שאין אדם רשאי לצאת חוץ מן החום
 והמדרג אלם בעד סכנת נפשות . או אם
 יקרה מצות מילה צריך לצאת המוהל חוץ מן המדרג .
 וכתב הר"ם אברהם בלי והנראה לי שהיציאה חוץ לחום לצורך
 המילה אומנם תאמר בהיות שם מי שאמר טהבונם המצוה
 על ידו . אמנם כשאין שם מי שיתלה המצוה על ידו יתחייב
 שליו לצאת חוץ מן החום להטלים המצוה בשקרה ולא הלך
 שם קורם השבת אם מאד מביעה או שבתה או מאד שלא
 נודע לו הדבר רק ביום השבת . וזה שאם המילה דווקא אה השבת
 יתחייב שיהיה צ"כ היציאה חוץ לחום להטלים אורה בשבת ע"כ

והזכירו

בפרטת בראשית ואמר ויכל אלהים ביום
 השביעי מלאכתו אשר עשה . . . לשמרתו
 שבטטת ימים נהיה כל הווה על סדורו וכיום השביעי שבת
 שבת השם ממוכח דבר . ואמר ויברך אלהים את יום השביעי
 ויקרא אותו וכו' . ואמר אשר ברא אלהים לעשות . ובאור
 כל זה צריך הקדמה ואריכות ענין . לכן בחרתי בבאן הקצור
 ואמרין אותו באהל משה . פי לא ימיט מתוך האהל .
 ולא יבצר מהם את אשר האל . ואז הוא לקרוא בשם יי'
 אבארהו בתוך לעני

הנה

העירותי לך גם כן המקומות שסופרו בהם
 ספורי שבת בתורה להעיר אונן לטמוע בלמורה

כלל העולה

הנה העירותי המקומות אשר נזכרו
 בתן מצות שבת . ועלה אעיר לך
 המקומות אשר סופרו בתן ספורי שבת
 שהקדים בפרטת בטלח ואמר והיה
 ביום הששי והכינו את אשר יביאו .

להיות

הנזכרו נטיאי העדה להגיד למשה ע"ה בעד להם משה
 ויאמר אלהים הוא אשר דבר יי' שבאן שבת קדש ליי' מחר .
 ויאמר משה אכלוהו היום כי שבת היום . וביום השביעי שבת
 לא יהיה בו . ואע"פ שכל אלו ספורי ענין האן מכל מקום
 חכמים לקחו דמגים והקטיסו וראויות מאלו הספורים להוציא
 התר דברים שהכלילום בשם מלאכה לטי ספרים ולמסורם
 כן קצת ענינים מהוראת אלו הספורים . והנה מוצלח דברי
 האן הודיעו קצת ענינים מועילים לענין שבת בין למסור בין
 להגיד .

והנה

משה שאמר והיה ביום הששי והביטו
לקחו חכמים דמו שכל דבר שאפשר להביטו
מיום ששי שלא יגיענו הכסר וטנוי פורה ולא נמר ריקו ולא י
טונה מעמדו ומדאית עינו ראו להביטו ולנמנו קודם השבת
כגון להביע משהו מבעור יום ולצטוף המצטפת ולהביע
ביתו ופרומה

וממה

שאמר את אשר תאסו אפן ואת אשר תבטלו
בטלן יט דאיה מנה אחר שהיה
אלו ולא הגהי יותר מנה יראה שלא כלל כל מעט הטלולים
הנצרכים אחר האפיה והבטול ער הכלית האכילה כמו שאנו
עוהדים לבאר פה וממאמר אכלוהו היום גם מן התירו
לטלטל הכלים ולהביע השלחן ופרומה כל הנצרך לענין
האכילה ומהאכילה הקיטו השתיה

ומה

שאמר ששית ימים תלקטוהו לקחו דמו
לאסור לקיטת פרי האילן אף שהוא בתוך הגבול
ולקיטת גמרי הטובל כי צריך להיותו מוכן מיום הששי
ומזה לפי סברתי ראו לאסור כל מה שנסמך לו לשם לקיטת
כמו שבארתי בהרחבה במלות משה

וממה

שאמר שבו איש תחתיו אל יצא איש ממקומו י
ביום השביעי לקחו דמו מתחתיו טיש יטות
ללכת תוך המחנה ומאמרו אל יצא איש ממקומו אסרו
לצאת חוץ מהמחנה שמתחתו ומקומו אחר הם שאמר י
ויניחוהו תחתיו ועמור ממקומו לא ימוט כי א"א לקחתם על
הצד או מקום ביתו כי נמצא הרב יציאת הבית ששאלו וימלאו
איש מקוטט עמים ביום השבת ויקריבו אותו המוצאים אותו
אבל

אבל יפורטו ע"י הרבה . אחיו כמו הארץ אשר תחיר .
ומקומו כמו וישאל את אבטי . מקומה .

וכן מרוב את הולפת אליו היום לא הרט ולא שבת
לקחו דמיה על הכליבה בחוץ . ומזה יראה
שאם יהיה העיר גדול יוכל ללכת לרבה מצוה עד סוף העיר שם
מגדטיה שהם אלפים אמה כמו שנבאר בה . ואינו ראוי
לצאת חוץ סף המגדט שהוא סוף תחום שבת כי על פן אמר
אל יצא איש ממקומו כי אסר להם לצאת חוץ מן המצפה אלא
אם תקרה סכנת כפשות . או המוהל כטלח ימצא מוהל יחי
למלאת מקומו . והרטה להם ללכת למקום המחנה שהוא ר
תחיו כי תחיו ומקום אחר . הם כפל לטעם במלות שונות .
פאשר בארתי פל זה במלות מטה על פי שבעה עדים ככתוב
ישב נא עבדך תחת העיר . שהכונה במקום העיר .

והזכירו כפרשת בראשית ואמר ויכל אלהים ביום
השביעי מלכתו אשר עשה . ללמדנו
שבטטת ימים נהיה כל הווה על שרורו וביום השביעי שבת
השם מלכותו דבר . ואמר ויברך אלהים את יום השביעי
ויקרא שמו ופנו . ואמר אשר ברא אלהים לעשות . ובאור
פל זה שריך הקדמה ואריכות . ופנה קצר המלכע אבל ר
באהל מטה אשיעה לך המלעה . ושם תמצא זאת

המלעה .

הנה העירות לך גם פן המקומות שסופרו בהם
ספורי שבת בתורה להעיר אונק לשמוע כלומר
ישאלה יא אחר שהעירות כל המקומות שטובות
בין מצות שבת . והמקומות שסופר

בין לטען שבת הכתובות בתורה . תעיר לי גם כן המקומות
שבאו בדברי הנביאים בענין ענין השבת כדי ללמד מה מצאנו
החכמים טוב טעם מהם לאסור ולהתיר אסורים . ומה הועילות
נמשכות מהם .

התשובה . הערת כל אלו הארך . אבל בכאן אקצר
ואעלה . להודיע סברת החכמי ותובת

הנביאים בעבור שמצות שבת שקולה כנגד שאר המצוות .

והנה . עמה שנוכרה בענין אלי טעם ע"ה ידענו

שהיה מנהג ישראל לשבת בשבתות אצל

אנשי החכמה והלמוד ואצל הנביאים לחקור בדברי תורה .

מלעסוק בש"ח בטה . ומנה לקחו ראיה להתיר ההליכה

לדבר מצוה בשבת . כמו שבארנו לעיל .

וממה . שאמר ישעיהו ע"ה אשרי אנוש יעשה זאת וכן אדם

יחזיק בה שומר שבת מחללו . ידענו מעלת

השבת כי פשאתחיל לדבר נגד בני הגולה להשיב דרביהם

לצאת מהגלות הרמז להם שבשמירת השבת יצאו מהגלות כי

בענין השבת גלו מארצם כמו שאמרו חכמינו ע"ה לא חרב

ירושלם אלא בטביל שחללו את השבת באמור ואת שבתותי

חללו מאד . ומשבתותי העלימו עיניהם ואחל בתוכם .

ואמרו ב"ה אלמלא משמרו ישראל שתי שבתות מיד נגאלין .

שנאמר אשר ישמרו את שבתותי . ובתוב אחריו והביאותים

אל הר קדש .

והזכירה . אחרי כן להודיע כי בעניבת מצות השבת

לא יוכלו לנהול את הארץ . ואמר אם

תטיב משבת דגלך חלבת בשבת חוץ מן התחום . ומעשיות

חפץ ביום קדשי הרצונים שנהגת לעשותם בימי חול
 וקראת לשבת עמך מנוחה מן העמל והיגע שלא תעשה שום
 מלאכה כטאר הימים . וכברתו מעשות דרכך ר"ל שלא תגיד
 בשבת ללכת ער סוף החום למעט הדרך שרוצה ללכת אחר
 עבור הטבת . כי זה יכנס תחת כי כלם לרובם סנו איש
 לבצעו מקצתו מקצת הלך החום . כי עיננו על דרכי איש
 וכל מעדיו יראה אם הליפתו לטעם שמים . או לבצעו מקצתו
 ללכת ער סוף החום שבת לבצעו ולהטאתו בדרך הארמים .
 או אם תהיה עיר גדולה פקטוק העיר ובקוסטניניא רבתי
 ובמזרים אין ראוי ללכת למייל מקצה גבול מזרים ועד קצתו
 כי זה יקרא יגיע מזרים וסחר כוונת . ענה בדרך כתי .
 מחלוקת חפץ ר"ל המלאכות שהם נעשים בחפץ וראון עושים
 ודבר דבר לענין ריוח מטא ומתן איש ברעהו יהתלו . דברי
 נרמן במוטב לשים מחטויאי ארס בדברי הכל כי אש בתורת
 י"י חסדו לעשות חפצי שמים . אבל אם תקרא לשבת עמך
 או תתעטב על י"י למלאכה מטאלותך ותתעטב על רוב שלום
 והרכבתך על מרומי קרה קריית מלך רב שהם על במותי ארץ
 מרום החר חמר אלהים ירוטלס הרים סביב לה והר הבית מטוט
 כל הארץ ארץ ישראל גבוהה מכל הארצות . ושכר
 כעולותך כפול טיאכילך נחלת שכר ברכות אפיך גברו על
 ברכות הורי כי בניו מיוחדים בנחלת הארץ . כי פי י"י דבר
 כי נאמן בעל מלאכותי טיטלס לך שכר כעולתך . כי
 בטמירה שבת ועטייתה על פי תנאי יוכו בביאת הגאלה
 וירושת הארץ לך אמן את ארץ כנען חבל נחלתכם . וכן
 דרך נעלה של הלשון .

הגדולה

אמנם יתכן לכריתו לפי דרך הנסתר אחר שהמלות
 שבאו בזה הפרק הם ממלות הטהור והכסוי
 לענין התמיכה והמשגל כגון שאמר טומר טבת מהללן
 והחול הכך הקריט והחלול מצאנוהו עם כסוי הטביבה
 כגון ובחללנו יצועי אביו וכן כי חלל יהודה קריט יוי אשר
 אהב ובעל בת אל נכרי וכתוב וטומר ידו מעטות כל דע
 וקריט נמצא כסוי לטביבה ואף אמטה הרעה הגדולה ה
 הוצא והטאתי לאלהים וכגון אם תטיב מטבת דלך
 טהוא כסוי ופטליתא היוצאת מבין דגליה ותפטיקי את
 דגליך את מימי דגליהם טהוא כסוי לאמר המוליד
 וכן יפורט אם תטיב מטבת דלך עטות הכפץ כענין כי
 הכפץ בבת יעקב טהוא הכפץ ודלך גתאזה והחטק במפורט
 חטקה נפשו בביתם עטות הכפץ דל מעטו הכפץ
 ביום קריטי דל ביום הנטרט וכנברל והמקורט מעסקי הגן
 נגדק המגואל בגאולי החמר והראיה מזה טאמר ה
 הטם למטה ע"ה וקריטתם היום ומחר ובכסו שמלותם
 טהכונה לכפטיט מלכום מוצאלי החמר טהם התאוו הדוסטו
 ולהתלבט בטבליות כענין הסירו הבגדים האזאים והלבט
 אותך מחלצות ומטה ע"ה באר בונת הקדוטה ואמר אל
 הגטו אל אטה ואמר קורס היו נכונים לטלשת ימים
 דל נברלים למרוס ומזמנים לקבל הטבע האלהי
 וקראת לטבת ע"ה טהטובת והנה מעסקו החמריות הדוסטיות
 מתענג בענג המוטבלות הכפטייות הנרמזות כגן ערן
 להתענג ברטן נפטיים בעולם התענגוד לקדוטי יוי
 מכובר אחר טקדוטי הוא בטוה הוא סמוך והסמוך הוא חוז

ענין טבת משאת משה

מעטס הנסמך א"כ לקדושי יי' הוא תאר לטבת לא תאר לטס
כענין טבת ויקדושי אורו וכן ביום קדושי וכן כנוי
וכברתו תאר לטבת מעטות דרכי כנוי לחטול כענין
דרך גבר בעלמה כי מי שהיא טמאה אף בקדושה יכבדנו
ממלוא הפסך הוא הפך המלה ורבר רבר דברי חטק
ומלוא ומה כענין וירבר על לב הנערה כי הרהורי עבירה
קשים מעבירה א"ו תתענג על יי' דל תהיה אכלו חביבי
ידי יי' ומתענג עליו כענין כי אנו על טרי התענג
והתענגו על רוב טלום והרפכתך על במותי ארץ
ואם הובטחו בפאן בהטבת זה העולם הוא מפני טוב ספק ועל
לעלות במעלות הסלס אשר יעקב בו חלס

והזכירה ירמיה ע"ה ואמר ואל תטאו משא ביום ה'
הטבת וכו' כבר באור כל זה הפירוש העירוני
בשאלה טתית אן צורך להכפיל המאמרים בפאן וכן סג
טובה עזרא הסופר ע"ה זכרה לי אלהי לעובה טבתאר טס
באר היטב

הכה העירות לך ג"כ המקומות טנוכיה בן י
אנדרת וטובת הנביאים והמועלות והרמזים
הנמשכות מהם ומצד שמאלות טבת טקולה גדר טאר
במלות רמז הנביא ואמר ואת טבת קרטך הודעת להם
ומלות והקיס ותורה שניתה להם ביר משה עברך וכן
הזכירה הנביאים ע"ה במקומות אחרים מפני מענים אחרים
כפי צרך הטעה וכפי ההפחה והרצון לכל אהר מהם ורי
בוו הנערה טהעירותיך

כלל העולה

אחר שהעירוננו כל המקומות שנוכריה
 בגן מלכות שבת בתורה נעיר
 גם המקומות שנוכריה בגן ברבייה הנביאים להעיר התועלות
 הנמשכות מהם והרמזים והראיות שהביאו החכמים מהם
 והנה ממה שנוכריה בענין אליטע נודע שהיה
 מנהג ישראל ללכת בשבת אל אל אטו החפזה
 והלמוד ואצל הנביאים לחקור ברברי תורה מלעסוק בטיחה ר
 בטיחה ומוציא נודע גם הנליכך לרבר מלכות שבת כמו שנתפאר
 ומה שנוכריה ברברי יטעיה ע"ה שאמר אטרי ז"ל
 יעטק ואת וכו' שומר שבת מחללו נודע
 מעלת שבת שרשנו בהם שבשמירת השבת יסאו מהגלות
 שנאמר אטרי ישמרו את שבתותי ואחריו כתוב והביאותם
 אל הר קדשי ואמר עור אם גטיב משבת רעץ שלא ללכת
 למקום רחוק אלא תוך החום לענין שונה שעות חסדך
 ביום קדשי הרצועים שנהגת לעשותם בימי חול ופלו כי
 חסך שבת יעקב שהוא חסך ורעץ והטק התאנה ומה
 לקחו ילדו שבינת האטה ג"כ משתוק רגל וקראת לשבת
 עמך מטובה מן העמול והידע שלא העטה מלאכה מביאה לוי
 יגע ועמול כשאר ימי החול כי צריך להיות הברל ביניהם
 לקדוש י"י אחר שהוא בט"ו הוא סמך והסמך הוא חוק לעמול
 הנסמך ע"כ לקדוש י"י הוא האר לשבת לא לשם בעין
 שנאמר עליו ג"כ ביום קדשי מכבודי וכבודי בכל דברי
 שבקדושה ואפילו מהתשמיש שאם הוא טמא איך בקדושה
 יכרי השבת מעטות דרכיך שלא תלך בשבת בדרך כל
 הימים בעין ללכת ער סוף החום שבת כדי למעט הדרך שותף

לאמר

ללכת

ללכת אחרי עבוד השבת . כי זהו ארץ לא טובה אהלך . כי
 עיניו על ריבוי אש וכל צעדין יראה . אם גליטו לטמטמו
 או לכפשו מוקדו . ואם היה עיר גדולה כמזרים אינו רשאי
 ללכת סך הקצה אל הקצה לדרך טיול כי זה הוא יגיע מזרים וסתי
 כוונתו . אפוא הכפך רמז למלכות שהם טענות בחפץ
 ורצון עוטיהם . ומשואף דרך והפך לקחו גם כן רמז למסור
 התמימי כסו דרך גבר בעלמה . ונאוב למבון .
 ורבר דבר ריוח והנאה משא ומתן או דברי הבאי דברי טעם
 מוטב לעיס מחטיאי אדם בדברי הבל ודיק . כי אם בתוך
 י"י הפכו לעשות חפצי טמים . או תעטג על י"י .
 למלאת משאלותיך ותהיה מתעטג אצלו כעטן כי אז על י
 טרי תעטג . והדבתיך על במותי ארץ שתחל מיום
 היום קרית מלך רב ההר חמר אלהים וטכר כפול שיאכילך
 נחלת יעקב אבן שישראל מיוחדים בנחלת הארץ . כי
 כי י"י דבר טמאמן בעל מלכותך שיטלם לך טבר בעולתך
 טבטמירת השבת על הנאיה כי יוכו בביאת הגולה .
והזכירה ירמיה ע"ה ואמר ואל תטאו משא ביום
 השבת וכו' . כבר באור כל זה הפרק
 העיריותו כפרק טטי אין צרך להכפיל המאמרים כאן
 וכן מה שזכרה עזרא הסופר ע"ה זכרה לי אלהי לטובה .
 נתבאר טס באר היטב . זכן הזכיר והו הנביאים ע"ה ^עמקדו
 אחרים דכתי צרך ענינים אחרים כפי ההכרח והדאן לפלא מה
דנה העיריותך ג"כ המקומות שזכרה בהם אנהדו
 ותוכחות הנביאים ע"ה והתועלות והרמזים
 הנמשכות מהם . ודי כנו העירה סהעיריותך

שאלה יב

אם רכיבת הספינה בשבת כהתרה
או לא

התשובה דע

טרייבט הספינה ביום השבת בעצמו
היא אסורה מפני שהיא והיבטה

כטני החומים אבל ברכיבת הספינה קודם השבת פבר
מלאנו עברי שלמה ע"ה שהיו הולכים^{ע"ס} הספינה ע"ד אופיר
אשר ט"ס הזהב וביס הגדול אינם יכולים לבוא המירץ נמול
להטיל ברזל לטבוח בשבת ואם סוכל הענין שעברי
שלמה לא היו ישראלים ולא עברי מקנה כסף אלא היו ר
מחמות העולם שהיו תחת רשותו לכל מקום לפי הנחת
החכמים אחר שהיה כהנה מהנהב אם היה אסור לא היה ראוי
לשלחם ומעטן יונה הנביא ע"ה שכנס בספינה אם
היה אסור איך נכנס הנביא אחר שאין ביכלתם לרדת אל
נמל בכל עת אירצו אם כן מה טראוי לפסוק טרייבט
הספינה בים הגדול אחר שמלאנו טרייבט הנביא ע"ה יבטר
לרכוב בספינה קודם השבת אע"פ שימצא בחוק הספינה בשבת
ואף אם הן תרנס ופרשו נס והספינה נוגעת והולפת לרכוב
והיגורים בתוכה טובים ואינם עושים רושם בעולה כל זמן
שאין סכנת נפש היגורים אבל ראוי בספינה הגדולה
להגביל לו מקום לטלעל בתוכו ואם בא'הספינה בשבת
ונחה בחוף הים היבטר לצאתה לא יש לו מר ביאן
מאטרפת היבטה עם הספינה אפן הקוטי בבוא הביצית
בשבת ונמטבה אל היבטה איך יהיה הענין אם יאטרך לצאת
לעקביו וכחכס יבטן אהין ע"ע אמר כי צריך לצאת אבל
יחזור למקומו ואע"פ שהיה סמוך שהתוב אמר מלכות הטע

ע"ה
חוקו

והמה

על
מאין

ותמה בעל הארות עליו ואמר אחר שהרשה לצאת מאינה ה
מחוייב להכנס

ואני המחבר

זכרתי ימים מקדם איך באה לידי

אצרת אחת והיה כתוב בתוכה

שמי שאלות ששאלו לרב משה המיסווי במקום אחר הא

אם יבטל להתפלל האדם בעוד שהוא מלא והב האם

יוכל לצאת האדם לצורך גופו מהספינה בשבת והטיב

הרב על השאלה הראשונה שמי שהוא תחת מלכות ארנס

כמשך מנהגים ומתפלל שהוא ומי שהוא תחת מלכות ה

ישמחאל מתפלל בשבת ועל התשובה הב לצאת

מהספינה אחר שיבטל לצאת אבל שיחזור למקומו אלו

הם תשובותיו וכבראה מפני שלא יעדימו בפונדה

לצאת ואחריו בן ללכת לביתם וכפי הנראה שדבמו

אחק ראה תשובה המורה ונמשך לסברתו על כן אין ה

לתמוה עליו אמנם רכיבה הספינה בשבת כשיהיה

בנהר או תוך ים שאינו כל כך רחב שיכולים להתורגל הישי

אסור להכנס בפונדה להיות תוך הים או הנהר בשבת

אמנם אם סבר כשנכנס שמוציע למחוז הפשו קודם השבת

והקרה מקרה ונתעכבה הספינה עד יום ששי צריך להשתדל

לצאת מבעוד יום אל היבשה במקום שאין יראה סכנת נפשו

אמנם אם אין בא מידו אחר ההשתדלות לצאת כמצא שהוא

מופדה ואל עליו השבת יושב בתוך הספינה עד עכו השבת

ואחר כמשך והולך למחוז הפשו

כלל העולה

אין צורך בכו השאלה מפני שלא ראוי

לקצרו יותר מכו השעור לסן יורשם

על
למאריך

פאטר הוא טס . בספר ששאת חטה . לעולם לא ינשא .
שאלה יג . סכנת נכס דוחה את השבת או לא .

התשובה בשאת היה סכנת נכס

וראית מהללים עליה . השבת . כדן מי
טנפל פים וראי אם לא נמנעו להעלותו מן היסוד הנגד
יטבע בלויס וימות . וצריך לחלל עליו השבת כדי להציל
הנכס . וכן מי שנטל עליו פירץ ש נבעה חומה נטענה
מהללים עליו השבת להוציא או מתחת האבנים . ואם
היו יותר שאחר חופרים עד שיוציאו כלם . וזה פער ישראל
שנקרא אחים . ואם מצאנוהו מת מכיחן אותו עד שיערב
יום השבת ואחר כך יוציאוהו . מצאו עליונים מתים
אל יאמרו כבר מתו החתונים אלא מפקחים עליהם שמה
עדין הם חיים . ואם מצאנוהו מרוצץ שאינו יכול להיות
אלא לפי טעה מפקחים עליהם . וכן אם יש חולה והיה
חליו כבר ויכריע רופא מומחה שצריך לחלל השבת כדי
שלא יסתכן החולה ויבוא לטערי מות עושים ע"פ הרופא .
ואין ראוי להתמהמה בחלול השבת . ואם באולי לא ימצא
הרופא וכבר יראה בעיני משתדלי החולה שהוא מסוכן ויש
על פי טעה הדונה ומחללן עליו השבת ע"י היותר חשוב והגן
שבבני ביתו מפני שמצות שבת נטרטה בלב נפון ואפס .
ואפילו אם יחלל השבת לא תקל מצות שבת בעיניו כמו איש
הגריוע . וכן מדליק אש . אפנים אינו בוקע ענינים
לפגרה . ואם יבטל מאכל בעד החולה אין ראוי לשמש
מחטו אפילו המבטלו . ואם ישאר מיט בשמי ומדקחו
רפואיים הפרחיים לחולה ראוי להבינם מיד שטי להיות

מוכנים

אחר

57

מזבנים בשבת . אמנם אם לא הצליחו או לא היו סגורי צדק
אותם הרטאות ההכרחיות אז מורשים להביאם בדרך רשות
היבוי ואפילו מחוץ לתחום . וכן אם יצטרך הקנהצקניו כו
ביום כדי להטקוט רתיחת הרס מיר שלא תגבר הארומה
יותר ויבוא החולה לירי סכנה .

אמנם

אין מעלהין בשבת מפני שאינו מלתבן ענין
החולה אם יום או יומים יעמוד . כ"ט
להוציא שנו מפני כאב עתי כי ראוי לסבול הכאב עד עמוד
השבת .

אמנם

עצם שיא במקומו מחזירים אותו למקומו
וכן אם יבואו רופאים או אנשים בביתו
מתקומם ומתקומט גמס כדי שלא ירגזו . וכן כשתקרה
מלחמת חובה מעריכים מלחמה מערבה לקראת מערבה
מזויעים בכלי זין ברשות הרבים לעמוד על נפשם . כי
הנה מלאנו שערנו ישראל ארבעים יום מזויעים במלחמת
גלית הפלשתי . ומעשה המילדת ביולדת וביולד פשוט
הטבור וקטורתו וכל צרכי היולדת והיולד שכל אלו הותרו
מפני סכנת נפשות . כי היולדת בעת טפורה לילדה היא
תחת סכנת נפש ומחללץ עליה השבת אפילו עד שבוע אחי
עד חיותה . ואם מתה ההרה והילד מתנועע בפשטה קוטע
בשנה אולי יוציאן הילד חי . כבתוב וחי בהם .

וכתב

בעל האדרת אם נכלה אט בביתו ויספנו
נפשות מותר לכבוח ולחרוס הבתים אשר
סביביו שלא ישרף העיר ויספנו נפשות ע"ל . וכן די
שנשפו כחט ארסי או פלב טוטה וחייה רעה . או נפל במקום

גבור כ"ט אם נטבר אבר מאבריו עושים להם כל צרכי יפואה
למהר להצילם . ואין מחמתנים עד גבור השבת כן יסכנו
אכל מחמרים וטולחים מותרלים לכל ענין טעריפוס לויכוחים
ופלס הם פטורים . אם יצטרך להטח עוף בער החולה
כדי לסעור נפטו . טוחט אותו הטוחט במנהג עליו
ברכה . אמנם אינו עושה בסווי הרם בשבת . אלא
חוטט לכסותו אחר גבור השבת . מכני טכסוי הרם מאוה
בראשה אץ לה תליאה בשחיטה . בטול טנתבטל בשבת
בער חולה או עוף טנטחט בשבת אינו נהנה מחמתו אפילו
החלה טעמו אחר גבור השבת . כי אלן הם מחבטידי המאכל

אמנם הבאת הבטאים והמרקחות מרשות הרבים
אינו מותרים ומבטידי אפולתם . וכן
אם על המנהל את הילר והקרה מאר סבה ולא נמצאו סמי
המילה . מותר להביאם דרך רשות הרבים מפני שלא ר
יסתכן הנמול בשבת .

כלל העולה גם בנו השאלה לא ראיתי לקאר מנה
השעור . כדי שלא יקאר הבאור .
ולכן צריך להכתב בלו באטר הוא במשאת מטה . לרעת
את אשר העטה .

שיעור יד אסור לעגל הגוים קודם השבת להיותם
זבים בשבת . או לפתוח התעלה להשקות
הגן . או להפץ הריחים לטחון מעצמם . או להדליק אש או
להיותם גרות דולקים בשבת . וכדומה לאלו . או לא .

התשובה דע שהמלאכות אעפ טרבו חלקיהם
כבר ין נכללות לשע חלקים .

אל

אל מותחל . ואל נולד . וכבר כתבתי לעיל . והנולד
 יחלק . ממנו מה שהוא נולד בחבור הפועל ל"ל המתחיל .
 וממנו מה שהוא נולד בלי חבור המתחיל . ובטעם זה החלקים
 נכל הפרט וחלוקה בין סברת הכמיט'נ' ע"ה ובין בעלי הקבלה .
 כי ב"ה ע"ה לא אסרו שאלו טע החלקים בשבת רק טע החלקים
 הראשונים . והם המעטה המותחל . והנולד בחבור הפועל .
 שאלו יקראו עושיהם כזו פועל באמת כי באים מזה הפועל ע"ה
 אבל המעשים הנולדים בלי חבור הפועל לא יאו באסורם
 כגון להנגיל על הזתים קודם השבת להיות זבים בשבת .
 ולכתוח התעלה מבעור יוס להטקות הגן . ולהפך הרחיס
 לטחן פועליו בשבת . ולהניח קריה בתנור להתבטל ע"ה
 ולהרליק אש ונרות להיותם דולקים בשבת . ופרומה לאו .
אמנם הכמיט'נ' ע"ה יאו באסור כל אלו אפילו ר
 טיקרא עוטה מלחכה ע"ה מעבר . כי
 סברת הכמיט' היא שכל מעבר שנתכטט ונטתמש בלשון דיט
 הוא כרין האמת . ולא רנו כל המעשים הנולדים מאליהם
 בענין האסור . כיהמעשים הנעשים מאליהם יחלקו לטע
 מינים . מהם שפעלתם טבעית . ומהם שפעלתם מעשית .
 ולפי משמע הפתובים לא יאסרו אלא מה שפעלת מעשית
 כגון לשים אפן על הזתים ועל החרצנים להיותם זבים . או
 להפך הרחיס לטחן . ולהפך המים להטקות הגן . והכונה
 שאלו לפי שמתיחסים אל הפועל המתחיל המלחכה בהתיחס
 בעור האש אל המתחיל . אבל מה שפעלתם טבעית לא אסור
 כגון השלכת הנרע בארץ לצמוח . ונטיעת האילנות לצמוח .
 ופרומה להם . כי לא נתיחסו אלו המעשים הנולדים אל

ענין שבת פשוט משה

הפועל הראשון מדרך הלשון . והוא שלא יקרא הגורע וקטוע
מכחיה מהסכמת הכתובים גם כן . ובגור האש אף על פי
שפעלתו טבעית שמוט הלשון ייחסה אל המתחיל . ויאמר
חנה הצד בשבת .

ומה שצריך לדעת שהכחיותו הראשונים ע"ה היו אסור
בגור האש מכסוך לא תבערו אש בכל מושבותי
ביום השבת . והיו מפלילים את האסור המותר והטולר
בגור המתחיל . וגם הטולר בלי חבור המתחיל . וגם
אם הרליך האש או הנר קודם השבת להיותם דולקים בשבת .
ולפי זה היו מייחסים כל הפעלות אל המתחיל בין בשעת חבור
האש במאכלה בין בשעת הותרה בין שהמזליאה אחר ונתיחסה
לו פלס הביאוס את אזהרת לא תבערו . וצאת דעת החכם
רבנו עמ"ש . ונמשכה זאת הסברה לפרה ע"ה זמן רבנו
יוסף ורבנו ישועה ע"ה .

וכי"ש רבנו יוסף הרא"ה ורבנו ישועה ע"ה הוציאו
ההבערה והכבוי ממשמור כל מלאכה כפיר
דעת פ"ה ע"ה . ואמרו כי בשעת חבור האש במאכלה שהוא
בחבור המוליד והמתחיל יקרא עושה מלאכה המחבר באמת .
וכתב רבנו אהרן אהרן ז"ל . אכן החכם רבנו ישועה ע"ה אומר
שמאמר לא תבערו כולל שני המינים י"ל בין שעת התרשה
בין שעת הותרה מאסור לא תעשה כל מלאכה בין ששע"ה
המינים הם איבות יחס אחר אל הפועל . וצאת האיבות נקרא
בשם מלאכה ונתיחסה אל הפועל על פי הגורע . אם כן
המתרשה או המותרת או שמתיחסת אליו יקרא עושה מלאכה
אע"פ שפעלת האש נעשית מאליה .

והחכם

59

והחכם

רבנו אהרן יאה באסורה מפאה אהרת ה
מפולת יעשה ותעשה שבאה בשבת

כי אמר טאה שטאמר שבררר מקרה דבר ככה רל מפני ה
נפעל וכוונת הכתוב תעשה מפני הקל כפי שסבר רבנו
טע אמנם אחר שהמלה מפני נפעל אינה מוסגלת למה ה
שנעשה אטחטנו לבר אלא כוללת ג"כ המלאכה הנעשית מאליה
ואם כן סובר שזאת המלה כוללת מה שיעשה בשבת עצמו ה
ועה שיעשה מיום ששי והוא נעשה בשבת מאליה

ורבנו

לוי כתב ואמר נאמר בנה הוא כי הוא יהיה
מבער בשבת כאמר תהיה בוטרה בשבת

בין שיתחיל בבעורה בשבת בין שיתחיל מיום ראשון לטבוע
ונטאר ער הטבת מפני שהמעשים ער כלותם הם תלווי בעוטיהם
וכללם מתיחסים אליהו כדרך מוכר הלשון אשר השלימו לא ער
אמת מפני כי בעלי הלשון שלהו זאת המלה על חי התחיל וכו'
וכתב בעל הארות יש להטיב כי אפילו שתיחס פעמי
האט אל הארס תתיחס אליו ער מעבר הלשון
לא ער האמת

פרק שני משהלת יד נאולם המקומות אשר

נחלואו ככתוב
טמייחסו ומתלו

הותרות האט אל המתחיל הנה מאמר הכתוב כי תלא'
אט ומעשה קוצים ונאכל גדיש או הקמה או הטרה שלם ישלם
המכעיר את הכערה והנה החכמים נחלקו בפסוק זה
באחדים אם הכונה היא ליהם כל הכעור אל המתחיל בין הראשונה
בין האחרונה או הכונה לבר אל הראשונה שהיא חבור האט בקתם

ובולם

מתוך ארבעה דרכים הורה רבנו ישועה פ"ג
 להסמיך בעור האט בעת הותרה אל הארס
 האחר מפני שהפחוב אחר לא הבערו אט בכל מושבותי פד
 פיוס השבת . וכפי טקדס לטון פו העתים שהאט יולק
 ופיה ברטותנו פקרא אפחטון מבערים . והטט טאם
 יפיה באשורן לא הבערו אט פרי להוציא האט
 בשבת . והוצאת האט הגרמה לאכול וכרור אשר הוא מוגם
 להוצאת האט . ואם הגרמה תיה באסר . גם המוגרים יהיה
 באסור . הטליטי טאם ישיאת האט מן הכרול תחייב ר
 המלכה . והיא אזהרה מאסור פל מלכה לא יעשו
 גם יאסר המוגרים מוצאת המלכה . הרביעי פיה
 תהיה אפחטון פחטפח המוגרים .
 זולתנו אשר אינס מיוחסים אלינו פגן שאמר לא תעשה
 כל מלכה אתה ובין ובין עברך וסמך וכ"ט פי אשר
 יהיה מוגרמותו והוא מתלה לטון . ועל פן יהיה באסור ר
 להוציא האט פרי שאמר בשבת . אבל יתחייב לכבותה
 טרם השבת ופולי .

וכרב

רבנו אהרן האחרון ז"ל וצריך לדעת כי אפי
 פליטו מפועל הארס יתייחס פעל האט
 אל הארס . וירוע שאין הכרור והאכול טעמה האט
 במלכה בטעה התפר האט במלכה . ואין הכרס
 בין אותו האכול טעמה בעת התפר האט במלכה ובין טיעה
 באחרית עתות הותרה הפרל . ואם פן לא יסדק מוי טיספין
 האכול הראשון ולא האכול האחרון אחר שטניהם נקראים פאר
 בטס בעור . וחוב טיהיה מאסור לא הבערו לוקח טתי השתו

בין האכול שבתה האט במאכלה בהתחלה . ובין שבתה
בשעת הורה . ואמר עור פי המבעיר האט לא תפשי
לאכול הגדיש והקמה אלא לאכול הקוצים . וכתוב ייחס
הבערת הגדיש אליו באמרו המבעיר את הבערה . ואם
ישמען טוען פי המבעיר את הבערה אינו חוזר על הרלקת
הגדיש אלא על הרליקה הראשונה . ואמר יש להשיב שאם
תהיה שרפת הגדיש כשרפת הקוצים ואין האטור מתחלק יהיו
מתייחסים שניהם אל המבעיר . ואין הטעם פילא מתחייב
בעט אלא בעבור שלא שמר האט פרו שלא תלוט בגדיש
מפני שאמר מאמר גלוי המבעיר את הבערה וייחס בעלת
האט אל המבעיר הראשון .

וכתב

הכר אברהם פלי בכר יעקב נ"ע באגרת
שבת שחבר . ואם הרליק האט או הנר
מיוס טטי וכלל טרם הטבת להיות דולק בשבת שהבערה
שהיא המוטא הנולד מאליו היא מהטבע אין ספק באסורו .
לפי שכבר נחטף המנהג להקרא מחבר האט עם הרבר הנא
טרוא בער אותו א"ע שהבעור הוא בא מהאט . וזה
מבואר ייחוסו אל המתחיל בין בהנחת הלשון בין מהסתו טעם
הוא נחטף אחר הסכמת הלשון . ולכן יאמר על המרליק לחבר
האט עם הנחבל קודם הטבת להיותה בוערת בשבת . וכן
לחבר עם הפתילה לפי שזה מתייחס אליו . עכ"ל
עור כתב במקום אחר בנו האגרת וזה לשונו . פגון
שהפילו הפמיוט נ"ל יאיה במלת לא הבעירו אט מן שלם שלם
המבעיר את הבערה . ופן ויבער מנדיש ועד קמח הסו
בשמשך להורות שהכונה בזה לכלול גם הבערה האחרונה ההוא

ענין טבת מטאת מטת

פלי חבור המתחיל כי כן הוא הענין כס מטמוט בעלי הלשון
 ר"ל שהם מורים על המערה שהיא פלי חבור הפועל . ע"כ
 וכן הרבה לדבר במקומות רבות בזה האגדה כדי להורות ייחוס
 המותרות והטובי פלי חבור המתחיל אל המתחיל בעת הותרות
 האט . וגם הכבוד הנמשך מהגדלות המבטיר את הפעיה
 וגם הנעשה ע"י זולתנו מפני שהוא בעוונתו או ברשותנו .
 או טראיסותו וטתקנו ולא עכבנו עשייתו . או מסע
 טעמיה במוטבותיו ובזבולטו וכדומה בכל אלו . הנזכר
 שהם מתייחסים ונמשכים אלינו על דרך מעבר הלשון .
 הנה הטתדלו אלו החכמים בכל מאמצי בהם ליהם
 הבעור מתחלתו ועד סופו אל המבטיר .

הראשון

פרק שלישי מהשאלה היד המכב החכם ופני

ההון בעל
המבחר אל

במסוק כי תלא אט ופלאה קוצים . מאותו מקום טבעי אודו
 האט אותו המבטיר — ופלאה קוצים וכוספה . ואחריו פן אלו
 ג"כ טלס יטלס טלא טח לבו אל הקוצים ויפאה האט והניקה
 ע"כ . טראה לפי האמת טכונת בעל המבחר לפי הטראה
 ממהות לטוטו הוא טכונתו טלא ליהם הותרות האט אל .
 המבטיר הראשון אלא תמיד התייחסות האט אל המבטיר הוא
 בטעת חבור האט במאכלה שהוא הבעור הראשון שהוא פועל
 מלאכותי ולא יתייחס אליו הבעור השני הנעשה מוצר עצמו

שהוא מטבע האט

החכים לטוטו ואחר מאותו מקום טבעי האט

לכן

ר"ל

61

ענין שבת מוטאת מטה

יל בתחלת הבעור והבור האש במאכלה ולא אכל בעבור
 טבער הקוצים כי יסבול מאמר הכתוב שלא חבר המבעיר ה
 הראשון האש בתחלה אל הקוצים אלא בדבר אחר ענין
 שמחברים אש בשרה לאכול בתחלה שרש קט השרה ואחרי כן
 חודשים אותו פרי לתת דהאריך כל כחה לצמיחת הזרע תנועה
 בה אחרי כן ולא יעכבו כחה שרשי הקט הקורס שהם בקרקע
 השרה ומפני שחבר המבעיר הראשון האש בקט השרה
 או ברדרי ונוספה ונתרחבה האש מאותו מקום כעדר הקט
 וכאזנה קוצים ושרפם ומהקוצים שהיו בחור שתי השרה נאכל
 גריש וקמה ושרה חייב הכתוב למבעיר האש בקט מפני שלא
 טת לבו אל הקוצים לשלם ההנך שהניקה האש אחר הבערת
 הקט שהוא הגריש או הקמה או השרה וזהו אמרו שלא
 טת לבו אל הקוצים כי קוצים כסוחים באש יתנו
 לכך חייב לשלם לא מפני התייחסות בעור האש ליו
 כטעת שרפת הגריש והקמה והשרה לא מפני
 טלא טת לבו בקוצים מרחיב לשלם המבעיר הראשון ד
 כבעל טור טגה טלא חטט לשמור טורו לכך התייב בענט
 על פי הרין א"כ כנראה לפי דעת בעל המכתב ע"ה טהא
 טטמר להמיה כפטות אשר לא המורגה פי א"ך יתכן מפני
 התייחסות או מפני ענין טהוא ע"ה מעבר ואינו על פי החמת
 טיהחייב מיהת בר או פרה בירי טמים לא טחכ דעתו כנה
 עליו עין אשר חטא והמטתכל כמה ספירט במאמר
 טמטין ויטלה בקמות כלטמים יבין דבר טלא הטחז על פי
 הנחתו הראטונה טהוא ענין טליחות האש על ידי הטועלים
 אלא פירטו כמו ואת העיר טלחז באש טפירטו טרפכ באש

טלא

לטאת

לכז

הכרחה לא לפי דעתו שחזר הדליקת היאטווי
טעמיה ע"י המלחיל היאטן שהיא על דרך
האמת והוא פעל של אבותי שהוא חבור האט במאסלה העשה
בעצמו ביום השבת בעצמה הוא החייב לפרק והוא הנכנס תחת
לא תעשה מלאכה ותחת לא תבערו אש במב"ה לא פועל
האט העשה אחר מן שהוא טעמי שהוא האכול והפרוה ה
שהוא כנבעד אחרי מן

לכז

בא בפה אלה ואמר בפאורי פסוק עולות
שבת בטבתו אחר שאמר וביום השבת
טראה כי לא תבערו אש בכל מוטבותיכם ביום השבת כטעמי
עצמו על מן הצדך לומר בטבתו כלומר בו ביום כמו קרט
בחרטו . ער פאן לטוואכפריטת פינחס שכל אלו הביתים
מתפרטים על פי אמרתם לא שיוצאים קודם יום השבת כמו בבית
ולקחתם לכם ביום הראשון כי חפני הפרה יוצא זה הבית
מאמרתו ומתפרט קודם היום השבת הראשון כמו שפירט
דבנו לוי מלך טבתוב בפכות הטבו טבעת ימים . ועור
שהקדמות הקון הפכה מיום המועד הוא ירוע ממאמר אחר
מן של אפנה לא יעשה פה . לכן אין ראוי להקיש פסוק
ביום השבת בפסוק ביום הראשון . וכן פסוק אך ביום הראשון
הטביתו שאור מבתכם . כי זה יתחייב שיטבת הטאור
קודם היום הראשון חפני שאמר טבעת ימים שאור לא ימלא
בפתיכם . ומזה יתחייב להטביתו קודם היום הראשון .
מז שאין מן ביום השבת מפי שלא נודע לנו אסורו מתקום
אחר . וכן פסוק יין וטבר אל הטל וכו' בבוטבס אל אהל
מועד שהטעם סמוך לביאתם לא בבוטבס חוט כי הגולה

בזה ידועה והיא שלא תסור רגלם כבודם אל הקדש או
 בהודותם החקים והמטפות וגם טעמו מבוואר אל
 השכל וכן פסוק לא תחוסם טור בריטו גם זה עלתו ידועה
 והיא החטונה עליו לכן יכורטו כל אלו הביטויים ופרומה
 להם קודם מפני שיש להם מורה מחקום אחי טמוציאו ^{למחלתו}
 מה טאין בן בית ביום השבת שלא תורה עליו מורה מחקום ר
 אחי לקוציאו מאמתו ונטאר על אמרתו טביוס השבת
 עכמו הנגיד לא תבעיואט בכל מוטבותיכם מפני טבעור
 והכפוי מלאכות כפי עמון ואסור לעשותם בשבת עכמו
 אע"פ טבא בפסוק לא תחוסם טור בריטו ואמר יפה השיבו
 קצת חכמינו ז"ל טגה טענה לב"ה כי פמו טהם מפרסי
 לא תבערו אט בכל מוטבותיכם ביום השבת אסור הוא לבער
 האט אבל קודם השבת אינו אסור כפי מאמרם בריט
 עכמו הוא באסור לסגור פי השור אבל קודם בריטו יחסמו
 השור וידוט הנה מאמרו קצת חכמינו יראה שלפי
 סברת החכמים הראשונים טהם רבנו עמך וסייעתו טמוציאו
 אסור ההלכה מפסוק לא תבערו אט יפה השיבו קצת חכמינו
 ע"ה טגה טענה לב"ה וכו' וזה פרי שלא תעבור סתירה
 בדברי הרב הנחפס בלשון כי כבר זה החפס גלק רעתו
 בפסוק עולה שבת בטבתו ועוד טכבר רבנו לוי אמר
 טאין ביום השבת פמו בריטו ובעל המבחר ראה
 דבריו וידוע מהן ולא השיב עליו ועוד טאם היתה פונתו
 כפך היה ראוי להפליג הדבור בפסוק לא תבערו אט
 אבל אמר גואיל ומלמדת החטפן אינה מוטלת את השבת
 בן לא היתה האט בחזכה ע"כ טפראה חזנה טכונתו

כן לא היה האט במובה ביום השבת בער דרך מלאכה המטק
 לכן באר ואמר כי הבעור בכלל כל מלאכה לא העשה
 והטראה לפי דעתו שהמבעיר קודם השבת ויהיה רולק בשבת
 לא יקרא מבעיר באמת ועושה מלאכה באמת בעצם יום השבת
 משום כי ההבערה הטעית העולרת מחבור האט במלאכה
 ופוערת אחרי כן בטבע שהטעית לא הבורא איתו ענין מלאכות
 אלא טבעי וכן קמעותים הטעמים מאלים בטבע או ע"י
 אחרים כגון הגר והבהמה אפי' סביר הכלים שמיחסים אותם
 לארון ע"י מעבר הלטון שיתחייב הארון מיתה וברת זה
 לא יעלה ברעא ולא יכלנו הטבל וגם הכתוב לא העניט
 על זה והטבל ברברי בעל המבחר עליו הטלום
 שבת בהקדמתו שאמר ולא אתעיר לעלות דבר שאין דיטו
 הגלוי אך אסבב את פני הדבר כדי שיכיה קרוב להפץ הקורא
 המשתכל ואמר אחרי כן ופן ירין טיהא המענין כסו המה
 לרעה מליעות החפור ואמר אחרי כן כיכל הכס אינו פורץ
 גרר לעלות מה טלח גלו אחרים לכן סתום הדברי פי סתומי
 והתומים הדברים

פרק רביעי משאלת יד וצמנם
 ה"ר אברהם
 בלי טע"ב
 יעקב טע"ב

עמוד בזרע פחו להטיב בבית הארית וקבר ארית אחת קראה
 נר שבת ועושה טענות ומקצת קטיות ועושה הטעות ומטע
 הטובות לבעל הארית לא נתנו הטב רוחו ואתם טעה
 החסם אכיר יעקב התאור ותטב באיתן קטתו ופוגו זרועי
 ידיו קולע ולא חטוא והציו לדולקים יפעל

אחנס

המכנס בספירת בעל המבחר לא מטוך הקטת לתמו י
אלא ירה החזי להעבירו . עדי טאמו בתחלת
הטעם השלישי מהטעם הטני שפירט רברי בעל המבחר לפי
סברתו בהמטך לאוננו . וכתב פי מציאתה והיותה מבעל
הטבת להיותה נכנסת תחת אמרו לא תעשה כל מלאכה ע"כ .
עדי טחייב והמציא מציאה ואמר טמציאתה והיותה מבעל הטבת .

המכנס המטתכל ברברי בעל המבחר יתבונן פי הוא
לא כן ידמה וכלככו לא כן יחשוב פי הרב ר
הרחיב טקבי המטבית מכל החפכים האחרונים להראות תבוא
הזהב ועמוד על הפרק טלא להפריח פלטינו ויעמוד בין החי
ובין החמים ותעשר המזכה מעל בני ישראל . הוא אהרן
אשר הוציא את בני ישראל מן המצרים האלה . ובזה טמרי
בעל המבחר באמרו ביום הטבת בטבת עמנו י"ל המוציא האט
ביום הטבת עמנו הוא ככלל תחת לא תבערו ותחת לא תעשה
מלאכה והוא המיתחייב בעמט פי כל העושה בו מלאכה ימות .
אבל המדליק אותה קודם בוא הטבת או המטאיר אותה לא
יתחייב בעמט פי לא מטאה בעמט יוס הטבת כפי טהורה ר
פעמיו אמרת בית ביום הטבת . וכתב בסרטה פי טאול
ואינו חייב מות ב"א העושה מלאכה . וכן העושה מלאכה ירה
ורר כזה הערה פי אין פלתי לעמוד כנגד הפרסום פי
אני כמטתיק הרברים להעיר טבעל המבחר רוח
אחרת טטבה בו והולך הולך סוכב הולך הרוח וכתוך סביבותו
טב הרוח על דברת חי יטרעץ חייה דיו שליט אלקא .
והנפתרות לייף אלהינו והנעלות לנו טלא הסבים בעל המבחר
ולא הטלים ליהם המעטים הנעטים בלי חבור המתיחיל המולרי

במעשים חללים אחר כן בעבד אע"כ שהחלה עשייתם רדיה
בועל מלאכותי לא השלים ליהם אל המות הילך ומבשרי הקטן
כאשר הובנה ספרתו כחה טעבר

אמנם בעל הארית חכמי שהטלים בייחוסם כפי ה
ספרת הפמינו ע"כ שייחוסם מדרך לעבר ה
ומצד ייחוס בעלי הלשון כפי שהכר באריותו הכנים עלמנו
פין המצרים ובמטעול הכרמים אשר גרר מזה וצדד מזה ה
ולחץ רגלו במטעול השועלים הנשאלים בדרך מוטאל ולא
יכול לצאת לשלום ולכן טלם לו ה"ד אפרים בלי טעמלי
מה לו דרך לשמות ימץ ושמאל וירק את הניכין ילדי ביתו
וידחכונו ער חובה באגרת אודות מחוט וער שרץ טעל וגם
דרך אחרי האגרת טעשה בעל הארית להודות התר הנר ולא
הסאיר שריר ופלט לבועל הארית האריתו מולוטי כלטה

ויאמר כה וטע כה והנה סוסי אט ודכפי אט ויפירופין טעום
וישג אליהו כסעתי השמים וואברתם הלך לחסעיו מקדים לבתל

אמנם בעל המבחר נכנס בטלום וישא בטלום ולא
הורה אלקמה טבא עליו חוכת וראיה ברורה
ולא סמוך ירו על הקיר ולא כנה אל יהבים רחט לטן ולא עבר
דרך טעבר לעבור החעברה אלא עמד על אס דרך הלשון
כבאנו כבאנו אמת והשרט הנשרט מעקר הנחת והסכמת

הלשון נחמה הקרמונה
ישאלה טו מאי זה מאמר הוציאו הפמינו ע"כ אסור
כאסיה ותבטול בטבת
החשובה דע טסכמינו הראשונים ע"ה היו אומרים שהאפה
והבטול הוא אסור בזכרון את אשר תאפו

64

ענין שבת מטת מטת

אפו ואת אשר תבטלו בטלן וכו' ומה אסרו להטות התבטול
קודם השבת להתבטל מעצמו בשבת כי אמרו שהאפיק
והבטול תתייחסו כדור טחוט הלשון אל הפועל הראשון החטוי
בטור קודם השבת להתבטל בשבת.

אמנם בעלי הקבלה התייחסו להטות התבטול להתבטל

מעצמו בשבת מפני שהוא נעשה מעצמו
בשבת ואינו זה בהטות האיש אל הבהמה לטות שהוא ע"י
בהמות שהוא ב"ח אמנם החכמים הנעשים מעצמם
בשבת בשבת והם באמצעות דברים וכלים שהם רוחמים
לא ראו באסורם כי הנה אסרו לתת ולהטות ולהלוות
בהמה בשבת לגוי ואף החיות מהקראים באסורם
למכור בהמה דם לגוי פרי טלף יעבדה בשבת ותצטעד
הבהמה ויהיה גובר מטוס למען ינוח טורף וחמורך
אמנם להטות כלים או להלוות כלים לגוי קודם השבת לסט
בהם בשבת הכל ראו בהתרו מטת שהם רוחמים ולא יפול
בהם מטוחה ולכן לא אסרו בהם אלו ומה
בוטל ע"י וסברו והתירו החכמים הנעשים מאליהם
בשבת בשבת ע"י כלים ודברים רוחמים כגון להעביל על הנה
קודם השבת להיותם נכונים בשבת וברוחם לזה ופירוש
האש קודם השבת להיותם בוערת בשבת והטות התבטול
בטור קודם השבת להתבטל בשבת אפילו עם גלים התייחסו
כי אמרו שחיי שטא ירו הפועל הראשון מאותו העטוי ועל
נעשה מעצמו בשבת ואינו שטעיה ומקטוב ולא כוונתו לטוס
עטוי מלכותו בשבת והוא פטוי מכל עסק והם נעשים על
שבת ע"י דברים רוחמים והבטול שבת יושב ושקט ונה מכל

יגע ועמל ומה שבתו סרה מהם אין השט לעשות כחו אלו בשבת
והכליל כל המעשים הטעמים במעב מאליהם והטון אולם כלם
כגון השלכת הזרע בארץ ולפטוע האילנות והצמחי קודם השבת
וצמחים בשבת מאליהם במעב כפתיחת הארץ כחה להם
להצמיחם ולגדלם . ופתיחת התעלה מבעוד יום להשקות את
הגן בשבת . אלו ופרומה להם הטון כהדלקת הנר כזריעת
הזרע . והמוץ המהמלץ . ופתיחת התירוש . ובטול
המאכל . ולא שמו ביניהם הפיט והבדל כלל .

אמנם

הכמינו ע"ה החמירו בקצתם ואסרו המעשים
המתחייחים אל הפועל הראשון מטמוט הלשון
ואשר סברתם שנתחייחו מלשון הכתוב גם כן אל הפועל הראשון
אפילו בעגיעה אחר פשוט שנתבאר לעיל . ואסרו להטמן
המאכל קודם השבת לכתבטל בשבת . וגם כן להדליק הנר
מבעוד יום להאיר בשבת מפני שיש בו עושה יקרא מן הלשון
מבע"י . **מפני** כן השלכת הזרע והמוץ המהמלץ שלא
יקרא מלמיה ומחמיה על דרך הלשון והכתוב .

ואמר

דכנו לוי ע"ה וחי הבעיר האט בשבת ואשר יהיה
מזה המין נשים אותו במעלתו . וסנה
נרע פי מי הביא מים על פוליס יבשים וזריעונים וזולתם
בערב יום שבת להכליל אותם בשבת כי מעשהו אסור . וכבר
נתחלפו בו הדבנים . ואנחנו נוטה להחמיר .

וכתב

דכנו אהרן ע"ה בפתר תורה גם הכנת המאכל
היה מיום שטי ע"כ אמר את אשר תאכו אפן
והאפיה והבטול הם אבות מלאכות תחת לא מעשה כל מלאכה .
וכתב משה ויש להבין כי מואמר תאכו אפן יאמר להניח הלחם

בתנור

בתורה או הכטול על המוקד אשר יבתים בכטול ואפי' אם כבת
האט . והתורה אשר הכטול בשבת הוא הרץ להאסר על
דבר כטול בשבת כגון הכובט כבטים בשבת מטוס כטול
ל' במלח או שדרכו להתבטל בטמט . אחסם להתחמם
בטמט הכך ליעטן המאכל עבור להטמט . אמנם שמולה
כרי שיאכל עבור . ויאסר להטמין בשבת בדבר המוסף בין
בשבת עצמו בין קודם השבת להיות בשבת אך לעצור החמימו
הדבר עבור . ואולם כן הרץ היה לאסור ההטמנה מכל וכל
כפי שהחמירו רוב החכמים מפני שפירשם בדבר זה מפני ר
טאם יותר לשמון בדבר שאינו מוסף גזכרים גם בדבר העז
המוסף . והדברים שהתירו להניח הכטול מיום שטי על
גפי האט ומתבטל בשבת עצמו . אך לשמו בשבת עצמו
אסרוהו בדבר המוסף כגון האט וזפת וזבל וחלה וסיד וחול
או זוגין ומובין ועטבים בזמן שטלנתם להם ואפילו חממת
עצמן אלו הם הנקראים דבר המוסף . ויש דברים שאם
טמן בהם הבטיל יטאר בחמיותו בלבר ואינם מוספים לו
כטול אלא מונעים אותו מלכטמן כגון מובין זוגין ועטבים
יבטים וכסות ופרות וכנפי יונה ונעורת ונסורת הרטיס
ושלחין וגני צמר ודברים אלו נקראים דבר שאינו מוסף .
אבל אסרו להטמין בדבר מוסף אפילו קודם השבת כגון האט
גזמא טמא תרתי הקרדיה בשבת ויצטרך לגלותה .

אבל

כדינו בין בשבת בשבת בין קודם השבת אסור
ואין להקטות מעניני הכבטים שמולחים אותם
קודם השבת ומתבטלים בשבת . טקרי הדלטון בתיים כגון
חסיף . וחכמינו יטמאם אסרו להטמין בדבר טהם זריכו

שלטון בשבת כגון הסמיכה שבתין חופני טאכטר טי שבר
 דבר ממונו ונמצא מחלל שבת ונחבס רבנו יטובע טע
 אמר לא נתקיים דוע נביעתנו בתין ער אשר יהיה הוא ה
 המונע אבל החוב כאשר הקדמותו שלא להטמן ברבר ר
 המוסף אי זה טיהיה שלא יהיה סוגר למאמר את אשר תאנו
 אפו ואת אשר תבטל בטלו וסנחנו בשנותינו כבטלים
 בכל זה ואיע יורט מאי זה דור עברה זאת התחילה ופרוצו
 ברבר זה שמעתיים התבטלים בתנור ודוחה בטעבוע ר
 אף שמימיים אותו בשבת נאמנו ולא עוד אלא שמכניס
 תכלים בשבת נאמנו ופתיבטלים ונולס אין חטט בחלה
 אמן אם יהיה הקטבה טיהבטל כל צרכו יהא הרצף לקטון
 החלמות לא טיהוסף פו טוס בטול עובר ואכילו דבר
 דבר קו פמו המים והתבטיל להתחמס אין מניעה מזה
 א"כ יט חכמים טאסרו ההטמנה מכל וכל וחכמים
 הלא דוחה דין פותן טיהיה הענין כפי טסדרנו ונולס
 מהקטת הבטול אסרו לעגב הבגר טנטרה במים על ידי
 התנור נעל בע"ה ומה טאמר בעל הארדת טעל
 כל פנים א"א טלא יחסר מכמותו מי לא ידע בכל אלה
המנם אין ספק טרכנו אהין טע הרצט בסברת
 רבנו אהין פ"ה וראת ג"כ סברת החסו
 פמו שבת וקפמים הורוה ועב הכריע הדין טיהיה
 כפי טסדר ופאוב הטיב ה"ד אברהם בלי לבעל הארדת
 טהתיר הרלקת הנר ואסר החמץ וכטיב לנו ואמר מי יאן
 ואטער מה הפרט יט בין הבטול טי טיהנו על האט און ר
 בתנור מיום טטי להתבטל בשבת ובן הרלקת הנר טירליקנו
 מיום

לב

מיוס שטיי טייה דולק בשבת עד כאן לשונו
 וכתב בעל המבחר בפסוק הוא אשר דבר יי' והיה
 ביום השטיי והפיטו ופונתו שהוא חוזר למה
 שכתוב בראש הענין לא אל הקדוב אליו שהוא את אשר האפו
 אפו וכן כתב אחר סן זל והבטול והאפיה בשבת למדנו
 אסורס מן לא תעשה כל מלאכה לא מזה הכתוב כאשר חטבו
 זולתנו כמובן ממשטו ע"כ הנה הנראה מכוונתו זל
 אחר שאחר והבטול והאפיה למדנו אסורס מן לא תעשה
 כל מלאכה וכו' וכבר נזכר בזה שער שאינו מסכים
 ליחס המעשים הנעשים קודם השבת אל המוחיל א"ב
 סברתו בסברת פא בעלי הקבלה ע"ה שחס יוטס התבטל
 בתנוד קודם השבת להאמס לא יוחס הפעל הוא אל המשימו
 קודם השבת זל לנקרא חבטל בשבת אמנס אסי שיחה בשבת
 עצמו להתבטל הוא אסור מן לא תעשה כל מלאכה וזכ
 פרי שלא יחייב ענט אלס לעושה ענין מלאכותי בשבת עצמו
 ודנה אלהים יחקור זמח החוקר פלית ולב אס פונתו
 לכך או אפחטו עשינו לה פוונניס להעציפה
 אי זה הס המעשים האסורי לתעטו

שאלה יו

בשבת
 טעריך לכתוב קודם הארבעי אבות - מלאכות
 הרשוכה ריע
 פחות אחת כאשר בתבוס פ"ה
 והעתיקוס גס חכמינו ע"ה מפני שרוב המלאכו האסורות
 נכללות בהן ובתולדותיהן ואלו הן וזהו ג"כ דבא
 משה ע"ה בער חזקה שחבר
 מלאכות שהיכים עליקסקילה ופרת פתגיר
 האמר

ענין שבת בשבת

או קרפן חטאת בטונה . מן אבות ומן תולדות . ומן
כל אבות ארבעים פחות אחת . ואלו הן

החריטה והגריעה והקצירה והעמוד והדישה והגרייה והברייה
והחייטה וההקרה וכליטה והאפיה והגזירה והלבון והטבוח
והכביעה והטויה ועטיית הטיין . פי טיין הם החושי המדולדלן
פי מן אש יאריג . והטפת המסכה בחושי הטמי בטרדן האורג
מחלפן ראשי . והאריגה והכביעה רגלו של מטה ומוטך הני
עם המסכת . והקטירה וההגרה החושן של הטמי להעביר
והחפירה והקריעה הערב בין הטמי לארוב .

והכפן . ונסתירה וההכאה בכטיט . הידיעה

והצריה והטחיתה וההפטה ונהרעברה ופתיקת העור והמוכו

והכתיבה והמחיקה והטרטוט וההבערה והכבוי וההולאה
מרטוט לרטוט . כל אלו המלאכות וכל שהיא

מעמינס הן הנקראין אבות מלאכות . כיצד הוא עמינס

אחד החורף או החובר או העושה חריץ . הרי זה אב

מלאכה אחת שכל אחת מהן חפירה בקרקע וענין אחד

כוס . וכן הנזרע גרעיס או הנוטע אילנות או החברץ

אילנות או החרכיב או הזומר . כל אלו אב אחד הן מאבן

מלאכות וענין אחד הוא שכל א' מהן לצמח דבר הוא מתבון

וכן אחד הקוצר תבואה או קטנית או הבוצר עמינס או הגוזק

המרים או המוסק גמיס או האורה תמיס . כל אלו אב

מלאכה ין שכל אחד הן מן העוקר דבר מדולן מתבון

ועל זו הדרך שאר האבות . התולדה היא ממלאכה

הרומה לאב מחלפן האבות כיצד החחרך את היק מעט

מעט לבטלו הרי זה חייב שנו המלאכה תולדת שמיטה

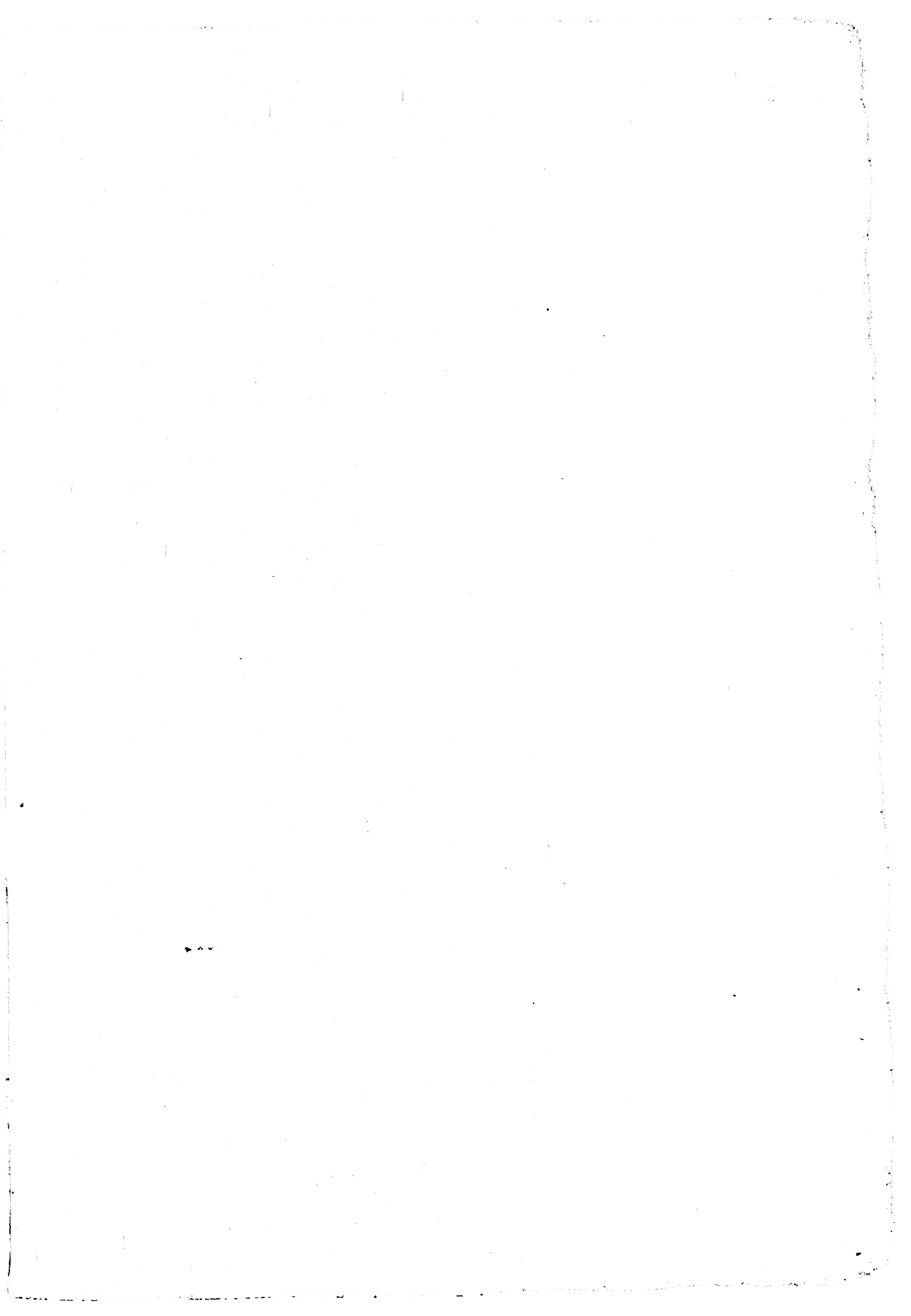
שיטות

67

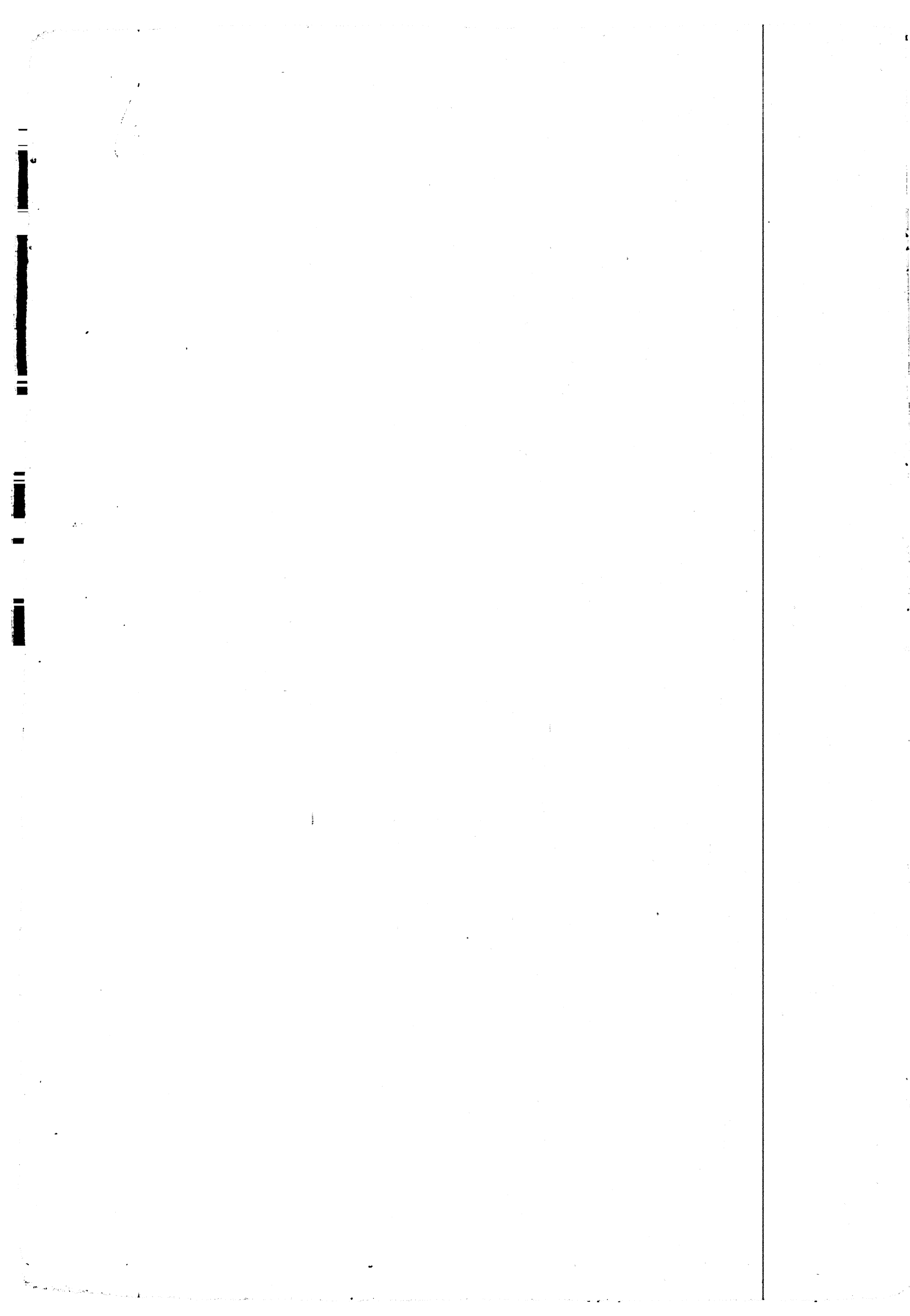
שהטותן לוקח גוף אחד ומחלקן לגופים הרבה וכל העושה
 דבר הרומה לזה הדין זה תולדות טותן . ע"כ לשון ה"ס .
 והקט על זה . וההבערה והכבוי והמוציא מרטו אל רשות
 שהזכירו בה . כבר דבנו אהרן האהרן אמר שכונתה
 בהבערה וכבוי בשבת עשהו . וכן הוא האמת . כי הם
 חייבו הרלקת נר שבת מבעור יום . והמוציא מרטות אל
 רשות כבר מבואר שהוא במטא כבר אחר שהוא נכלל בשם
 מלאכה כפי שנתבאר לעיל בטאלת . אע"כ שבע הק' הכלילו
 קל וכבר מכל מקום הסבילו שאינו חייב ע"ד שיעקוד חפץ
 מעל גבי מקום ויניח על גבי מקום . אבל אם עקר ולא הניח
 או הניח ולא עקר פטור . ועוד תנאים דב"ס האטו . והנה
 מזה שכתבנו יורעו רוב המלאכות האסורות להעשות בשבת
 ותולדותיהן . וגם מזה שיתבארנו למטה
 בעצרת האל .

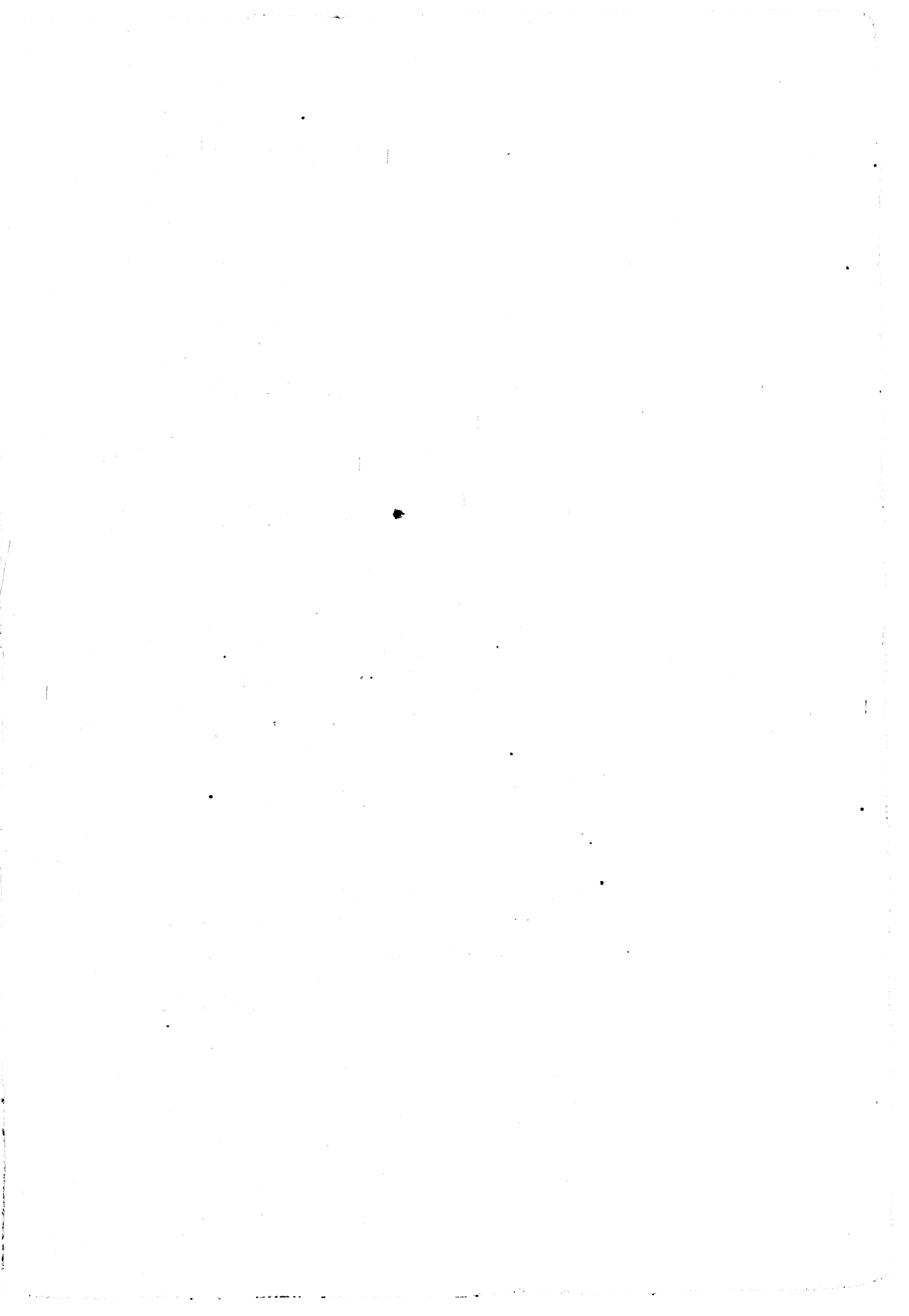
אחר המתחיל מלאכה ומטלילה . ואחר מי שהתחיל ולא השלים
 כדון מי שכונן לשחוט וקורם השחי' המאכלת "להחריפה ואפי'
 טלא שחט עובר כי כבר עשה חלק מענין ערך השחיטה ואמו
 החלק מלד עשהו יקרא מלאכה שהיא השחי' . וכן אם חפש
 המאכלת וברק אותה קורם השחיטה כדי לשחוט ואפי' אם
 לא שחטבה חפני מניעה עובר חפני . שעשה חלק מלאכה .
 ואכילו טלא הקרא הבריקה מלאכה שלמה ואף לא יכנס ר'
 בגדר שם השחיטה שהיא פריית הארבעה סימנים . ואלו
 שני החלקים באים בלא תעשה שנאמר ועשה את מאחת מעני
 טרל קצות המלאכה . ואמרו החכמים שחוף סוף ב' החלק'
 יאסר מטום שהיא הקדמה לרע . כי עשיית כל אלו תכליתם
 בער מלאכה . והקט לכל מיוצא בזה המין .

במטתו

אסור לעשות כל האבות מלאכות שמנו בעלי

הקבלה שהן לט

ויש גם כן אבות מלאכות אחרות חוץ מאלו

ולכלם יש תולדות ואלהם שאם להפיל פסע

כל האבות ותולדותיהן מאה שבתבו יורעו ויוקטו מהם

האסורים בין מהאבות בין מקצת התולדות האסורות ע"פ קרין

תורתנו התמימה וכן כמה טעמים

מעשה

אסור לרין בשבת חספי שמצאנו לא ליום א ולא לשנים

אסור להחריס ולטרוח לאדם

כי הם

טעמים בהם בשבת

דין ומשפט

אסור לטרוח טרדים ולתת טרפה ולתקדש או להחריס

דבר ולתרום ולהעריך הפקד ולקטף

תקדשות ולתת צדקות ומתנות ולכנות ממונו ואינו משלך

טעמים בחול טורח ואינו משלם טרוח

אסור להתיעף בכונה מה יעשה מעשה בחול מה יקנה

מה ימכור מה יתן

מה יבנה מה יתקן ולציייר תכונה ותמונה הפנין באי זכ אופן

יעשה כ"ט להורות אחר לאחר שייעשה באופן כך ולא י

באופן טובון מקודם בעל הפנין כדי להעתיקו מכוונה אל כונה

אחרת וכתוב וכל מלאכות התבנית כל אלו ופרומה ללו

הם מענין חבר וקנין ומלאכת ואיור תבנית הכנאי כל אלו

מראה עינים ורעיון לב כענין ואקוס ואעשה את מלאכת

החלף

אסור להטוב הטובות שהם להנאת בים למנו ולספור
למרוד ולטער טעור' ולזרים

מלאכותיים או הנרסיים ותמונות תפוזיות כו' היא מלאכת ר'
להטבת והכזב בקטו הטובות רבים' ואם יעלו ברעיונו
ורמיונו דאו' להסידם חלבו ויכנה דעתו חתן

אסור לריחץ השמא כל גופו לצאת לירי טהרה בשבת
ובשבתך מופט שהוא ר'

מעטה הריוט שיכול להעשות אחר השבת ומעטה
הריוט אינו רוחק את השבת אלא מפני סכנת נכטיישראל

ומעטה הריוט הם פגץ הזאת מי טרה ועלום המצורע וברומה
טאלו אינם הפרחיים ומחוייבים להעשות בעצם הזמן וביום
מעויץ פמו שהם מוספי המועד שכתוב בהן בסך להרשע
וכמו זבח כסה ומצות המילד שהם מחצות הכבוד והכפי טמי'
ונעשים בשבת עצמו ובמועד

אסור לרדות הרבט מבורת הרבורים ולשים כלי תחת
תמליות הרבורים

הזבים כמון זמים וענפים ופרומה כו' אלו שיכיר הכנה
מבעור יום להיותם מוכנים בשבת לאכלם ועוד שאינם
מזכרמים להעשות בשבת פו הם ענינים רצוניים ויכול אדם
לעמוד בלחם אפילו שיצטרך לאכלם בשבת ואינם כחו
הפרות המוכנים לסחורה שבעליו אוכל מהם

אסור לקבץ הפרות העושים מהאילן ואפילו תוך הגבול
כ"ט לעלות לאילן לעולם עוללות או

לאכול אותם בפיו לפלעם ברונטו
אסור לשלוח בתים ע"י עונות ולשלוח טלומון על ידי שליח

70

למיוצגיו מעיר לעיר ומחרינה למרינה

הסור לטחוק בקוביא ובטבלא ובאטקן וברומה טהבנו
קראו שבת ליי

הסור ללכת בשבת ובחומר חוץ מן החוס העיר שהם
אלפים אמה אלף אם יהיה בעיר כפי

מטות וכן מעיר לעיר אפי' שתחוס עירגן נכנס לתוך תחוס זה
הסור לטלטל בלי אומנות בעיר ערך ענין מלאכה
מכונות פנין פלי הייט וסוד

וצורק וסוכר וברומה פי הם הקדמה לרע אפילו לא עשה
מלאכה בהם שיאלו כלים שאינם לערך השבת

הסור לטלטל ברבים כברים ומיגעים ומעמלי אפילו
הוך הבית והגבול כל טק

פירך רשות הרבים בשו שבתנו לעל

הסור לקטור טרוך טעלו שבתק א או אגוי חלזין קטר טל
קיימא והוא מעשה ר

אופן לא מעשה הריזט ואם יקרה כזה המקרה סירו אן
הטט אם נעטמכטגד ופינו בכונה ופינו עובר במזיד כי

הוא כמו המושך סכסל ועונה חריץ וברומה

הסור ללכת בשבת עיר קלה התחוס פרי לקרר הדרך טרוף
ללכת אחרי מוצאי

השבת כי זה עושה חפצו בשבת והנביא אמר מוצאים חפץ
הסור למלוה כבטיס ורגיס וברומה בשבת עמנו לאפס
אחר עבוד השבת כי הוא

משן בטול וכן מה שמנהגו להתבטל בשבת אן ראוי לטאנו
כנגד השמש בשבת

אסור לסבב לבתחלה לעשות הגוי מלאכה בשבת שנתה
חמנה

אם הוא שותף עמו . או לעשות עבודה והחבולה להתו' עמו
שתהא הנאה יום השבת לגוי והנאת יום ראשון ליהודי וכדומה לזה
אסור לרכוב על בהמה בשבת או להעמיס עליה משא
אפילו שלא יולץ אותה

למקום אחר . כי הכתוב חייב לנו לנוח בהמתנו .
אסור להוציא בהמה להראותה לסוחר אפילו שלא יעשה
ולא יכבדו סחור

פי זה הגדלת סחורה והקדמת לרע .
אסור להלוות בהמתו לגוי אפילו קודם השבת להשתמש עמו
או לרכוב עליה ביום השבת .

שכתוב חייב לנוח בהמתך .
אסור להטביר בהמתו בטבירות יום ליהנות מעבודת
בהמתו ביום א' . לחור בשבת

ובמועד . או לתנו בטבירות במסכרי חיים רצופים ויהיה
השבת נחמה לטבירות יומיו הוא אסור מטני פנים .
אסור ליהנות ישראל ממלאכה שנעשית על ידו בין בפני

בין בשוגג והוא לא ידע
ואשם . בין בצוואתו ע"י זולתו . או טראה וטתק . או נעשית
מאליה ביום השבת ע"י תקן בעל הבית . כ"ט אם תהיה המלאכה
היא מוכשרת האפילה כדון השחיטת שהיא אסור עולמי עליו
ולפל ישראל .

אסור ליהנות ממלאכה שעשה ישראל בשבת עמו
במזיד אסור עולמי לעצמו .

171

- אסור ליהנות ישראל מחלופה טענה חברו הגוי בשבת
אם יטלו יריעה
- אסור ליהנות ישראל מחלופה טענה הגוי בער ישראל
בשבת עזמו לבר אכל
- אחר השבת יפטר ליהנות מזמנה אחר שלא היה לו חובע בעשייתו
אסור ליהנות מחלופה טענה בשבת בער חולה לכל
בר ישראל
- אסור ליהנות החולה בעזמו אחר עבור השבת מחלופה
טענה בשל בערו כיום השבת
- ומהעוף שנטהט בערו בשבת מטע סכנה
- אסור לעשות פסוקי הרש בשבת לעוף שנטהט בער חולה לא
יבוסה אחר עבור השבת
- אסור ללכת בלא זיכר עם כל מחלופה פנין הרב והניחוקות
והצ'ים וטריין קטקסו
- אין צנה וסוחרה אכילו לחגור אומם כמחנץ ובכרפיו טכל
אלו אינם ממין מלבוש האדם
- אסור לעטם בצוואתו בשבת בכל מיני כלי זמרה ובקלי
קרנא מטרזוקיאל כי בתוב
- אכלה המטורדים ואחריון בתוב עליהם בחלופה
- אסור לשמש מטתו מטע טהור מורייע זרע ופלו אש
בי תזריע כי היא כחו הארץ
- אין מפני סבות אחרות שזכרנו למעלה
- אסור לרכוב בשבת עזמו מהיבטה אל הספינה מפני שלא
יצטרף היס עם היבטה
- אסור לעשות חלופה במים רבים בשבת להיות פסן ומלח

ענין שבת דרך המות

והשוטט ולפרוט נס ולהיות חובל ולהטליך ולהטיל ברזל.
הספינה בשבת . ומזה יאסר להיות ראש החובל בספינות
גדולות שאין באגז מדין לרדת אל כמל בכל ערב שבת ומועד
לשבתיה המלאכה . אמנם אם הקרה ונמצא בספינה ביום י
שבת מאתדל בער סכנת נפש היהודים ובער נפשו כי כל ה
סכנת נפש רוחה את השבת .

אסור להפקיד פקדונות ולקחת פקדון ולשמור שומר
שכר . ולהטיב הגוול ולהלוו
הלוואות טען מטא מתן . כי פתוב לפמו אלו אם לא טלח
ידו במלאכה רעהו .

אסור להטיב אברה לפעליו אבל לגוריע טמא אהאן השט
אסור להטמין ברברי המוסף
הכל . כגון האט זכר וזבל
וכסולת טל טומטמן סיר וחל . או זוגין ומופן ועטבי בזמן
סטלטתם לחים בשבת עצמו . כ"ט בשבת להחל בחול י
כגון להניח הלחם בתנור להעשות קלי . או החטה הפלוטה
להתעב בתנור . או כגון מלח להתייבש בחוץ התנור
וכדומה לאלו טנטארים בתנור .

אסור לבגן לקבץ מימי המטר או ימים הנגיד ארצה
מבחוץ לתוך גבולו לעזק
עניניו . אמנם אם יעברו מבחוץ לתוך גבולו ומגבולו י
לגבול אחר בטבע המים הנגידים במורה אין השט . לא
טיענה אוק בכונס להטקוח גטו וכדומה ולשחם רמים וכדומה .
אסור לפתוח העלת המים להטקוח או להניע הרמים
לשחם בשבת . וכדומה לאלו

72

כי הפותח התעלה להטקות תולדת זורעה הוא על פי טקדים
הסוד להפץ או לתקן הרוח שיטתו ע"י הרוח בשבת אפי
טהוא פנטיעה אחת מלאכות

ואחר כך נפרד סמנו כי זה מתחיל מלאכה הוא

הסוד להעביל קוים או הענבים והטומטמן שינופו
בשבת ופרומה א"ע ש"אחר כך

זכים בטבע התחלת מלאכותיה היא והיא אסורה בשבת
הסוד להדליק נר או להפציר אט בשבת א"ע טהם דולקים
ובוערים בטבע כפי התחלתם טהיה

הבור האט במאכלה הוא פועל מלאכותי והוא אסור בשבת
היא אחת מהל"ט אבות מלאכות שהזכירו ב"ה להעטו בשבת ע"פ
הסוד להטות ולפרוט הבגדים הלחים להתנגב בשבת כי
טלולס לכך יקרא

בטם מלאכה מנסחת הלשן כ"ט לקטור חבלים ומיתרים
שיטתם עליהם וכן אין יאוי אפ שכתו ונטאו שטות
חיוס המעטה להורידם ולקבצם ולהכבילם ולקלס כי טלולס
לכחו זה הוא באסור כל עת שאינם לצורך לביטה וכסוי

או לשבת ולטכב עליהם בשבת כדן כבוי האט לדעת האחרות
כי היא בפני עממה וראוי למעט הטלול בשבת כפי מה
ט"אכטרי ואפילו טלולו תפריכי מת והכנתם בעצם הטבת

והלו האסורים הנזכרים לעיל טהם אסורים
בשבת ע"פ:

ואחר רוב החפטים ע"ה טהם אינם מותרים להעשות
אפילו קודם הטבת להעטות מעשה בשבת
כפני טהם מתייחסים אליהו ואנו מתוועלים וטהני דתן בשבת

מלאכה

ענין שבת ידרך החיים

גם כן בין על ירינו בין על ידי אחים בין בכוונתו בין
בידיעתו אם בדמיונתו או שנראה ונרע בעשייתם ואפילו
ע"י פוזמתו כ"ט ע"י גברתו ואמתו אלא ראוי לעצמם
ולעצמם ולמנוחם שלא ישליכו מלאכתו אמנם
בלי יגיעת כל אלו אף עליו ענין כלל

מחוייב כל בר ישראל לזכור קדוש יום השבת
שלא יחללנו

מחוייב להוסיף מחול על קדש בראשית יום השבת וסוטה
שהוא השבת

מחוייב להתפלל ולקדש וללמוד וללמד ולשבות ולנוח
ולתענג

מחוייב להורות ליוני ולומר לטחך עליך להערבך
חסדך ואמונתך בלילות

ומחוייב כל אחד לפי השגתו לעיין או ללמוד ולהשתפל
במעטת בראשית לדעת

מפעלות טרא עלילה כבתוב כי טחתי י"י במעלך ב"א
זה גדלו מעשיך י"י מאד עמקן מהטבותך ופגעת

למי טחתי חוטט לדעת גדול מעטיו ועומק מהטבותיו
כבתוב איט בער לא ידע וכמו שבתוב כפאן מעשיך

כך כתוב כי ארסה טחך מעטת אכבעומך ירה וכפבי אשר
כוננת ואמרו כה אף לקחת כבתובים בשעת בית המדרש

אמר גרה מטוס בשול בית המדרש שלא יהיה כל אחד יושב
בקיו וקורא ויחנע מבית המדרש

ומחוייב לקדש את יום השבת בכל להברילו ולהפרישו בכל
ענין

71

ענין מימי החול שלא יתגאל בגאולת החומר שלא יטמא
 משהו מעשותו יע כל כפי שהתחבטו הבטור למעלה
ומחוייב לספור השבת ולקרשו בפוס יין בפואו ופואו
 או בכל משקה
 הטמא לפי מקום ומקום ולעשות ברפת המזון ועטילת
 ידים קודם אכילה ואחר אכילה ברפת בורא יסוד החיים
ומחוייב לכבדו כפי כחן בחאכל הטוב ובפניה פ
 זכו כבוד היום
 ולשמוח ולהתענג בפחוב וקראת לשבת ענג לקרוט ין סכור
ומחוייב להצניע עמלו כבדו חסודות אם ידו מטמא
 ולא כבדו
 אומנות כי זה הוא הלול שבת
ומחוייב להצניע בילד בחצנים סאים לכבוד שבתאיש
 כפי כחו
ומחוייב להטגיה ולהקטנם שלא יעטו בעו הקטנים
 מלאכה בשבת בין לעצמם בין
 במלאכה האב ולחנכס ולהרגילם בחיות שבת
ומחוייב כשיהיה אדם בדרך ומלעלון השבת ומה במקו
 בשות
 שיגביל לו מקום ע"י סימנים לטעול בתוכו כטמור חדר וילא
 גר סוף תחום אלמים אמה סביב וכן כשיחנה בבית גוי
 וכן שיטכור ישראל וגוי בית אחר בחברה להגביל לו מקום
 טיהיה תחת רשותו וזולת זה אין ראוי לטעול אן וכן
 פטיקרה להיות אף הספינה חייב להגביל לו גבול כדי לטעול
 בתוכו אם הספינה טל גויד אפנס אם הספינה קטן כסמ

או טלחה בלוי בטכירות מהספן אין דריך לכל זה כל זמן
טלאי טכיר גוים בתובה

מותר לטלטל בענין מאכל להעריך השלחן

ולא העריך כליו ותשמישין ולהעריך הלחם וליענות המאכל מהלחת להצקו
ולגוריקו לתוך הקערה ולנתח הבשר בספן ולבצוע סתירה
לחם בספן ופרומה לאלו

מותר לפנות הכלים כל אחד למקומו ולסיים כלים וכלי

מכלים טובים הנצרכים לענין המאכל והמטותה ולהסייעם לפנותם למקומם

מותר לפצוע ביצים לנקליפם ולברות מיני ירקן וצטקן

בספן ופרומה

מותר לערוב תבלין פגון טמן עם חומץ ומלח ולטחוח

ליטון ופרומה

מותר לפצוע טקרים ואגוזים באבן או בעלי כרי לזבלם

ולקליק רטוב ותסוחים

בספן ופרומה לאלו ולהסיר קשרי התרנגול שחלאן בטוח

מותר להסייע בלי השלחן ולהרים השלחן ולקחת טשילת

ידיים ולהסייע לחמות

מותר לבלול מאכל לבהמתו ותבן ומססוא לחמוריו ולבל

חייב ועקש שאלו

מותר להספיק מאכל לאורחים וכל מה שיצטרך לטקן

מאכל ומטות ומססה

לו מקום וטוון תבן ומססוא לבהמתו ונמשך בעל החיה

לרעה

114

ענין שבת דרך הטוב

לרעה פ"ב ואמר גוי שבא אורח לישראל בשבת חכמים סקודותיו
בבית ישראל ונותן לו מקום לטוב ומזונות לאכלם . ואם
לקחם ויבא חוץ ברך רשות הרבים אינו אסור עליו כי זה פתי
שיתן לחם לכלב ויקחטו וילך ברשות הרבים . וא"ע שנהגלשן
לקוח ממאמר יבנו מטה אחר שחזכירו נראה שחפזי לשברתו .
מותר לטעול מאכל ומשתה להוליכו בשבת לבית שבת
שהוא ברשות יחיד לאכול

ולסעור . וכן מחזיר לתור רשות היחיד שהם ברשות ישראלים
וצריך שיהיה מקום גבול החסדים כשעור חצר החטין שהיא חצר
באמה ורחב חמשים אמה על פי התנאים שנקדמו
מותר אם יש מיני מאכל ומשתה בביתו בעיר חבירה לקחת
מהם לאכול

מותר לטעול בגרין ומלבושיו ולבטח ולחזור אחריו
וטרף נעלה

מותר להכשיל בגרין ולפתוח קטר אגוריו ואם נפסק ר
לקטרו קטר עתי לקטר טלקיחא
ר"ל קטר הריוט לא קטר טל אומן פרמג ב"ה

מותר להציע מטתו לשכב בשבת ולהציע ביתו בחצו
ולסדרו לכבוד השבת

מותר כשיצא לבקביו לטקות עצמו במים או בגדי
וברשות הרבים לוקח אמן סמוכה
לו ומתקן עצמו ואחריו כן טעל ירין במים

מותר לרחוק פניו במים ואפילו טרם פוטריו ובחמי עבריו

מותר לרבר בעניני התורה
והמסור ודרך ארץ ומה שהוא לדרך מצוה

מותר לטלטל ספרים ללמוד בהם שהם מכתובת חכמה
הקדש

מותר ללמוד בבאורי ובפירושי תורתנו הקדושה ובפסגת
הנביאים ע"י וסודותיהם ולעשות

הקיום וכלפול בעצות וברכי הקדשים הנעשים בה
ובתכנות החלק העיוני מהם מה שאינו חולק לרעת תורתנו
ובתכונה החלק העיוני מוחנה

מותר ללמוד בלשון הרגום אי זה לשון שיהיה לא בפניהם

מותר ללכת בשבת בישות
הרבים ובמקום בלתי מושבת

בא מורה באסורים

מותר ללכת לתוך עירו עם מדרשו לענין מלוא כבוד בית
הכנסת והמדרש וללכת אל ר

החפמים והנשיאים לקחת מוסר הטבל וללכת לבית החולה
ולסעודת מצוה וללוות האבל ולפקד חולים

מותר לטלטל וללכת בלבושיו מה שהוא מחמתו ללבוש
בין איש בין אשה על אחר

במנהגו ואם יקום יתהלך בחוץ על משענתו לא יאמר ר
מטום טוטא ומטום מוציא כפי שבארנו לעיל

מותר לטלטל בער סכנת נפשות אפי' ברשו הרב' ולשתתף
בהצלתם אפילו לחלל

שבת כמו שבארנו לעיל בשאלת סכנת נפש בלס
מותר לצאת תארים בחוץ שעל גבי המכה ובקליפת בלל

וכרומה
מותר לשמור ביתו ולסגור השער שלו ולתת החסד עליו

וסתחתו

75

ענין שבת ירך הטוב

ופתחתו . אמנם אם תקלקל המסגרת אין ראוי לשבור אותה
או לתקן המסגרת .

מותר לשבור גגו ופירסו כדמו ושדהו גפנו ותאמתו
טורו וחמורו . ולקיות צמנו פשוטים
בחוץ מפני יבויים וישראל שומר אותם . ואפילו טרועים
במקום בלי פוטטת ותולשים עשבים לעמדם .

מותר להטביר בהמתו בשנה או בחדש לגוי ואפי' טיעגיה
בשבת . לא להטביר בימי ליגנו

בטבירת יום השבת והמועד .

מותר להטביר ביתו לגוי בחדש ובשנה לא במספר
ימים במספרים .

מותר לתת ישראל ביתו לגוי ע"ד חסד ואפילו שיטלטל
הגוי בו בשבת .

מותר אם הלזה בליס דוממים לגוי קודם השבת לטלטל
בהם הגוי בשבת .

מותר אם יעשה הגוי חלצה בשבת לעצמו ליגנו ישראל
אחר עבור השבת .

מותר לתת לגוי בחור השבוע לעשות מלאמתו ואפילו
טיעטטה הוא בשבת עצמו לפר טיעיה

טעיה זמן טיעיהו פטעוד עט"ה .

מותר ללמוד בשבת בלי שבר מעויין ליום ביום . אמנם
ראוי לתת שכרו לפתוח ד

משבוע לשבוע או מדי חדש בחדשו .

מותר להתפלל החן ולטמט הפרנס ~~בשבת~~ שבת
במקום זמן .

מותר להריות בשבת כבשמים פינה עטמ ועוד שחוט

הריות מתפעל ולא תבוא אנהיה ר

עליה אלא באשר יעמה בריה במקום בלי מושבת

מותר לכבות האש שנפלה בשבת ברי שלא תתפשט

יותר ויסתכנו נפשו

פ"ט לפי דעת חכמינו הקדמונים כמו שנתבאר אמנם

לפי דעת בעל הארדה שבת אם נפלה אש בבית או יסתכנו

נפשות מותר לכבותה ולהרוס הבתים אשר סביביו שלא יסוק

העיר ויסתכנו נפשות אמנם לדעת האחרונים היא נכנסת

תחת מלת מלאכה ואמרו בה מותר להציל מהדליקה כל

בתבי הקדש וכו'

מותר לכוול בשבת שהוא יוס שמיט להולדו כמו ר

שבת באר לעיל

מותר מי שהוא אסור ובבבלי בתל רגלו ללכת בהם ר

בשבת

מותר להחזיר ולהטביע פ"ט להתרות בענין קיום הדת

על מצוה וחק תורי"ט שפרטו בו

גרי ברי להגדיר הגדר התורי"ט ולקיימו

מותר כשיהיה צורך הכרחי בקהל ויאטרפו לעשות תקון

ואסור בענין ההכרחי

הוא ויתקיים בחמרה שיחרימו מפני שהוא מצדכי האבוי

ונעשים בשבת פ"ט כשיהיה מעול מלכות והטובשים אצ"ס

והטעה דוחקת והמלאכה מרובה

מותר אם הגיע אדם מצדוד יוס ונכנס לתאוס העיר

שילך לביתו

76

מותר לאכול ולשתות דברים שהם ראויים לאכילה והם
 מועילים גם כן לריפואה
 כגון מנא ופרונט וקטיא ופיטמולא וכוסבה וזולפי ודומיהם
 מותר להטמן בדברים שאינם מוסיפים לו חבל אבל ר
 שומרים
 החמיותו ומזונתו ופירותיו וכל המצטנן כגון מוסן ונגין ועממים
 יבשים וכסות ופירות וכנפי יונה ונעורת ונסורת חרשים ר
 ושלא יזני דמר . כי אלו נקראים דברי בלי מוסף
 מותר אחר שנתבטל התבטיל כל דרכו . יהא הקטנה להטן
 החמיות לא
 שיתוסף לו בטול הרב עובר לפי סברת הרב רפנו אהן
 מותר לשים דברי קד כמו מים ותבטיל להתחמם בטבלת
 סברת הרב
 ואמרו בה מותר לתת על פי קדחת חמין בטבת התבטיל שנתבטל
 כל דרכו מערב טבת כגון פניט וכיוצא בהלחמחם לפי
 שאין בטול בכך . וכן אמרו מותר לטבוח חבצני יוס כלי
 שיש בו דברי קד על גבי קדרה חמה שאין זה בטוחן בדברי ר
 המוסף הכל
 מותר לצרוק מים על הידקות התלושים . אבל טמון ככל
 מים פרי טל
 יבחנו העממים שנאכלים בטבת
 מותר לאסור החכל שקטור בקדחת חמה או בצואה העל
 פרי לקטור באבוס
 וכן התיר . דל לקטור החכל שהוא קטור באבוס לקטור ר
 בקדחת חמה ובצואה העל אבל אין ראוי לעשות חרות ענין

להביא הכל מהבית לקטור הפרה קדמנו באבוס או פרימה לזה
 ומותר להיות הסוס אסור בלצועה טבירגליו וכן
 החמור תוך אבוס בעליו פרו
 טלא יפרחו אהנס אין ראוי לקוציאם בלצועה ומתג ורמן
 עדיו לבלוס בריטות הרבים בטבת חפני צער בה
 מותר לעזא במפא טתולים בצואר למי טייט לן חכה
 פירו או בזירעו וכן בסמירטוטין
 הכירופן עלהיר אז על האצבע טייט בהם חכה
 מותר לתת ולשים כלים תחת הרלף השורד ביום סגיר
 ואם יתחלח פוטלטלו וטופכו
 ומחזירו למקומו פן רעת בעלי הקבלה

עין רצוי ללכת ללא תועלת בטווקים וברחובות
 בחנהג הטוילים בחול
 פ"ט טכא לו הנק ומיין מהפסר מנעעליו וענת גופו ולאות
 מצעדי רגליו פ"ט שיהיה סבה להרדר ולעורר לאחרים ר
 טילון ללכת עמו ומצא חוטא ומחטיא ואח' הנחפס מכל
 אדם איש חמס יסתי רעהו והנליכו בדרך לא טוב
 עין רצוי ללכת חוק מן החוס לדבר מצדה אלא בער
 סכנת נפשות והלחל
 פרי למול הילד כשאין לשם מי שיתלה המצוה על ידו
 עין רצוי לטלטל בריטות הרבים אפילו דבר קל בלעז טאם
 להביטו מצד עז יוס
 אשפס מצטיי המילה אם הקרה ולא הופטו ראוי להביאם ר
 בריטות הרבים

אין

17

עין ראוי להטליך ולפנך דבר פרישות יחיד אל רשות יחיד ב"ט שיטלי פתח

בדרך רשות הרבים או מדרך רשות הרבים לרשות יחיד
עין ראוי לטמט ולטלטל בבית ובמקום שיטבו חלול
שבת מעלם התורה

ויכול לעכבו ב"ט אם הוא ברשותו אמנם אם אינו בא ברשות
וגם אינו בא מידו לעכבו אין חטט אם יטמט בתופו כן
דעת רבנו לוי הלוי ע"כ

עין ראוי לרקד ולרצג ולרוץ במטהגו בחול ולהניע
ולתטט בחו ולהתעמל

עין ראוי לטלטל ולטמט בכלים שנעטיית בהם
מלאכה בשבת

עין ראוי לסגן המטגנים בכלי שיר במוטבותיט
ברשותו ולפון ליהנות

מטגנים במקום שאינו מוטבת

עין ראוי לגמות להריח במקום שאינו מוטבת או
מקום שאינו מוטבת אמנם

אם הוא עובר ונדק'יה באינו אין חטט אחר שאינו מוטבת
עין ראוי לפון לטמט בשרי מבר וקטן וברברים ר
גתירים טעיע לו מועלת

עין ראוי להרבות ברברים בטלים וברברי התול' דברי
טרין במוטב לימים

עין ראוי לאכול בשבת דברים רכואיים שאין מניע מהם
חנן לגוף האדם

כגון אטקלוניא וריאו וקולוקינטרא וטורביט ורומיהם

ולא יאכלו גם כן אלא קורס חמטו בכרי זמן שיטעו מעלתם
עין ראוי ללבוט בלי צור כלי זין כגון שרין וכובע ר
ורואיהם אעפ

הין פרמות מלבוט

עין ראוי ללבוט בגדים ותבטיטים כדי לנעתיקס חרטו
אל רשות

עין ראוי להתקוטט ולהכות אחר לאחר כ"ט לתת שרט
לעור וכצע וחפות

עין ראוי להאבק ולהתחבק לנכה אחר אחר או להפילו
אדעה כינה יצע ולא ענה

עין ראוי לסרוק זקנו כמסרק כדי שלא ימתק טעירותיו
עין ראוי להטות

בגדים לנעב אפילו קורס הטבת
בתווי לנעטב וכן נגד הטמט לקתנב בעודם לחים
אמנם להתחמם בתווי הכך לנצטטן הדבר גובר

עין ראוי ללמוד בספרים טאן בהיבטם הכתב הקדט
עין ראוי לטלטל פלים

שלא לעק מאכל ומטתה ובעי
עין ראוי לצום ולהתעטות בטבת מטוס וקראת לטבת עמ
וקענב הוא באכילה ר

וטתיה אמנם אם יקרה צום ערה גדולה כללית ראוי לקווי
אפילו עריו מעליו כ"ט לבלוט עריו

עין ראוי לנרוד להתעטות או לצום לעמות נפט אפילו
אם לא עיין את הטבת אלא

אחרי סתם שבוע או חרט לא יעבור לצום בטבת ובער
החודש

המועד הזה ואמר לכו אכלו סטמנים ושתו חמתקים ושתו
מכות לאין נזקן לו כי קדוש היום לארוננו ואל העצבו ופולו
כל שכן בשבת .

ענין רצון להתאכל בשבת לבבות ולסטר ולזעוק כ"ט
למה שרע בעד נפש המת

טאכילו בחול זה באסור . חכמי שהם מקרא קדש ויוד
מועד י"י ויום משובד . ובעד המועד כתוב והלויים מהטו
לכל העם לאמר המו פי היום קדוש ואל העצבו כ"ט בשבת
שהוא ערוך בכל דבר שבקדושה . וכתוב ושרט לנפש לא
הטוב בשרכם . ואחריו כתוב את שבתותי תשמורו .

ענין רצון ליהנות ממה שהוא אסור להעשות בשבת
אפי' אם יעשהו

גוי לעצמו אבל אחר עבור השבת יבטל ליהנות מהטו פי י
לא עשה בבנותינו .

ענין רצון לשמט' בכלים שהם בלי אומנות בבונה
חכמי שהם התחלק ליע .

ענין רצון לפתוש מלח במתוך ובמבט . וכן כל
מיט' בטח' לא חכמי סבת נש

ענין רצון ללבוש מצטייץ ואין טמים הטמים בסס אם
פון לרפואה .

ענין רצון לתת מלאכה סגור לשבת ויהנוי לקחתה בחול
שבת . ועני' גמור שהיא

טפיר אין רבו מצווה על שבתותי שלכם ואל תכרתו ומהפולו .
ענין רצון לגזי' אהבה במת' ובדן ובדעות שבתיו
ובפר רגל ובחריעת

לכל בחנה כפי סוגה קטום אשר בה . אבל לחטוף אותה בחבל
קטור בצומרה כדי להנהיגה לכלת בריטות הרבים יבטר .
ואין ראוי ליהנות מהאש שהדליקו אותה בעש יוסהטל
כי זה קטור מלוא התורה .

נכלל בצומרה לא תעשה כל מלאכה .
ואין ראוי להתרות לענין מסון וכפסד רבני פ"ט להחיים .
או לטום בקרבן בעדן לומר

היה הקדשה טבל מי שיוצע ערות פלוני שיבוא ויעיר .
או לנטיב אברה אחיו ער יוס כך וכיוצא בו . וכן לברך לכל
מי שיוצע ערות טיהיה מחוייב להעיר . או להחיים ולהטביע
ברבי הריטות לבוא להעיר בערות פלוני או להטיב בקרבן .
או אברה . ולהטביע בקרבן טבין איש לאיש . כי עלפחו
אלו אמר מלוא הפך ודברי רבני . כי הם עטנים פרימיים .
ואין ראוי להדיח הטבת בער קנאת בים .

ואין ראוי להניח הריטות וקטן ועבר וטפיר וער
טער לעשות מלאכה

בפרקסיה במוטבותינו ופגבולטנו אשר תחת רשותנו .
אבל ראוי מבעוד יוס להקטיב ולטאול בלשון רבה לאנטיביות
לפטט כלוי מעטיהם קורס טתבוא הטמט . וראוי ליהוץ
יגליו ולכרות פכודתיו ולנקות פגדיו ולהכניעם קורס הטבת .
ואין ראוי אם יבנס עוף או חית הטרה לתוך ביתו
או לטעול הקלת והטער פרי

לצור אותו אפני שמרחה עלפחו בטבת . כ"ט לירוף אחרי
היה להניסו תוך הבית או תוך החצר ולטעול בפניו . או
להפריח את העוף כדי שיפנס למגדל וטעל בפניו .

אין רצוני לפי סביר קצת הכמים לשאוב מים מן הבאר
מפני

אחרים טראוי להיות החיים מוכנים כפרים מבעוד יום
וכתב רבנו לוי ז"ל כי הטוב והיתר בן להשתמר

אין רצוני להלוות בשבת אחר לאחר אפילו מאכל ומשתה
שיקדענו לו אחר עבור השבת

כויט הפרט בין הלואה ובין השאלה כי מותר לשאל מאכל
ומשתה לאכלם בשבת כמו שחזקו לו להספיק מאכל לאורחיו

אחנה דרך הלואה ופרען הוא דרך משא ומתן וויט הפרט
בין מאכל ובין מלבוש

אין רצוני לקרות אגרות השלוחות לשאלת טלום אפילו
לענין

ביום כלי קדימה ובטני - שבתים
אין רצוני לטלטל כדברים מאוסים סדוהים ונבאטים

טנה הלול שבת קמך
קרוט היום

אין רצוני לעלות באילן בשבת שא"כ טלם ילבוש ודבר בעליו
וכדדמו וכה"א עלה צדיק

בשבת בשוגג מותר לידר בלוגי אסור לידר
אין רצוני לחלל השבת ער שיחטך ברסוי טנא מאטת

חטך ויהי ללא
ואם הטמים זכים יאוי לחטוט לראות טלטה ככבים מככבים

הקיימים טהם טרטים דקים קדובים זה לזה לא מפוגרים הרבה
אלא ידובים ואם הוא ליל מעטן ימאן ער שי"א הספק מלבו

מפני טחוסים מוחל אל קרט שבת טבתן לוי כל העושה בו
מלאכה יומת

הנה כתבתי לך ארבעה טורים והם ימדין לארבעה דאטי

גם סין והם החיים והטוב את המות ואת הרע
ובחירת החיים וטוב לעשן יטב לך ולבניך אחרך כי תעשה
הישר בעיני יי' וטאום ברע ובחלות כי הנפש החטאת היא
המות והוא ינהגו עלמות

ובחור אלן הארבעה טורים הוא באוסן טנוכיר כל
אחיהחר וחר

החיים הם המעשים החובות שהיויב על בר ישראל
לעשותם בשבת והם שבתותי פנה מחייב
לעשות כך וכך

והטוב הם המעשים המותרים שבעשים בשבת והם
מה שכתבתי בהם מותר לעשות כך וכך

והמות הם המעשים האסורים לעשותם בשבת עלמנו
הארס עלמנו שהם המעשה המותרת

והטוב בחבור המותרת חתלה ועד סוף טאלו יקראו
עושים עושה חלפה באמת והם שבתותי בהם אסור לעשו
כך וכך אפילו טרוב חכמינו ע"ה סברו טאפילו המעשה
הגורע בשבת בלי חבור המותרת בשבת עלמנו וכן המעשים
המעשים בשבת ע"ה זולתנו לנכאטנו אואפילו טנעשו קודם
השבת על ידנו או על ידי זולתנו הכניסום תחת האסור אפי'
טסקראים עושים חלפה ע"ה טעבר לא ע"ה האמת אלא
מייחסים אותם רוב החכמים אל המותרת

והרע הם המעשים הרעים שאין ראוי לעשותם בשבת עלמנו
והם מה שכתבתי בהם אין ראוי לעשות כך וכך

טאלה

11

ענין טבת

שאלה

הרשונה דין

מה דין ומטעם חייב העושה מלאכה בטבת
עלמנו בדין או פשוט

טעמוטה כל מהשקופים עליו טס
מלאכה מהשכחת הכתוב ע"ד האמת

והוא מעשה המותר והמולד בחבור המהיל בעצם יוסטט
מתחלתו ועד סוף המלאכה העושה זה המלאכה בעצם יוסטט
בדין ובכונה ע"פ שני עדים כטדים ובהתראה חייב מקילת ע"י
ב"ד ואם בעלות אין סוקלים ואין מוסרים ביריגוים נטאר
דינס בירי טמים בפרת

ואם אין עדים כטדים נטאר דינו בירי טמים בפרת גס טן יוכן
המתחיל טבת כסתר חייב בפרת בירי טמים טנאמר מחללי טות
יומת כי כל העושה בה מלאכה וכפרתה הנפש היא מקרב עמה
כי חפרת בעולם הנה קודם זמנו הטבעי וזכרת ג"כ מעולם
הבא כסעיק הנפרת מהאילן טלח ארבע אל טרטה לטוב אל
מקומה להתאחד במוטבלה לטוב כל לאור באור החיים י
הטעחיים אלח תטאר לטותו איש הבינים נפרדת ונפרדת ה
חלקית מדורשת ממעונה ומקורה מקור חיים בלי הרבן אל
טרטה טכוא עמיה

ואם כשנגדה

חייב קרבן וזרוי ובבלות טווק קרבן
במקום הקרבן וזרוי טיחכפר

טנאמר ונטלמה פרים טפתימו ויהם המעטיס טכתברי
בהם אסור לעטות כך וכך בטבת עלמו ויהם המכונע

בשם מות

והמעטיס טחייב כל בר ישראל לעטות יטטי
רב למעלותיהם בנה העולם ובעולם הבא ויהם המכונע

בשם חיים

ענין טבת

חיים המלמוצאיהם ולכל בטרו מרפא ורפא ירפא אמונם
אם ירשל לעשותם עובר מחצות עטה טבתורה והיוצאים

מכה הרטום בכתב אמת

וכסעשים המוררים עוטיהם פטור מכל וכל והם מועילים

לעשייהם בטבת מטום עמנו קרוט ^{זכר} היום וכבוד הטבת

טתמכברו מכבר בורא העולם יתעלה שמו לעד ער

ויטבת זכרו לרור ורור והם המעשים המוררים להעשות

בטבת המכונים

בשם טוב

והמעשים הרעים טאן ראוי לעשותם המכונים

בשם רע

כל עוטיהם פטור ובמניח חייב מפת מרירות

על פי ע"ד ואם בטענה ראוי להתודות להתפטר על טענתו

אשר טען וכתב רבנו בנימין ב"ר אשר האונגרי"ל בפלל

העופר במעלות תורה ופ"ט במעלות לאון פי מי קצרה טע

במטעמי מופים או שאר רינים שלל רינים בעלות ישוב ויפיים

ויקבל עליו ואם לא יקבל עליו מטעמי שרי קהלים אותה וקבל

אותו מחמת ככתוב יחידם על רכושנו והוא יברל מקבל העולה

וכן הוא האמת פי המורה והסודר והמורד מפעלות התורה

ואיגו מקבל רבי תורה ודברי החכמים היוצאים מכה הרטום

בכתב אמת ראוי להחרימו ולטרומו ולהבריחו מעדת ישראל

על פי החכמים אשר ב"ר הנמצאים בזמן ההוא וכל

הקבל מחוייבים להטען אחר גזרת החכמים

הנמצאים בזמן ההוא יור דור

וסדרטיון אס

81

ענין זבח פסח

שורות לו חכמו ישכילו זאת יבינו לאח

הזו חזו כלבב נטבר " בדל טפתי מספר רים

כולל נקרי אמונה " וסוד קרבן במהקרים

והלא הוא סר מנינו " אבל זהו מנין חציו

אבותינו במה מעט	"	ידרו אל ארץ המצרים
יהיו טס לגוי גדול	"	עלום ורב בין אכזרים
נידעו לאבותינו	"	ועבדים בחמריה
ולאמתו הטב רוחם	"	והטביעום במרומים
ויאמרו מעבודה	"	ויצקו לאל הוריה
ויצור להם בריתו	"	וישיעם סוד צרים
וירב אמות ומופתים	"	בטנוי טבעהיצורים
ובמסות עטר יצרים	"	והטם הבה בכוריה
למען רעה כל עמים	"	הוצרי מזרותשטחים
כיון הוא הגזר	"	והס גרן כיר גזרים
כל אשר יחפוץ יעשה	"	את זה מטפיל ונהמיה
יבוטו יחפרו לעד	"	עובדי גזלים ופאורים
המכתישים חרוט עולם	"	ומאמינים קדמות הרים
יראו גוים יבוטו	"	ישימו יר על פה כסמים

לסכל רעת נמחרים	"	לשוב אחור ימין קולמים
און ותרפים מפצירים	"	כי בחטאת קסם מרי
וקוסמים חנו שקרים	"	תרפים רפרו און
להראותך לי יאורים	"	בעבור זה העמדתך
יחז שמו לרור רורים	"	ולתפרסם מציאותו
והוא יהיה גומל חוקים	"	כי הוא היה והוא הוא
בלי שטני ותמורים	"	בלי ערך בלי רמיון
ואחרית יקיצ כנענים	"	קורא הרורות מראשית
לבע ישראל מישרים	"	מוריע ררכו למטה
מבחר סברת סוררים	"	מנבא שאר נביאים
אמת אלהי העברים	"	עדי הורו המבחיטים
אני ועמי הממרים	"	כי יי הוא הצדיק
מטה טפטים ויסורים	"	ולכל אלהי המצרים
ועל מלכים ארורים	"	לפקוד על לבא המרום
טהט שלאים וטעירים	"	ופדי להכניב תוהלתם
לפסוח על הטערים	"	וטס דחס על המטקוק
משלחת מלאכי מרים	"	לקיות לכפרת עמו
וגוף נגוף לפגרים	"	לתת נפש תחת נפש
חברי חוברי חברים	"	היות כלום וחיוט
אמת לוי להרים	"	להיות לריח ניחוח
בלב סדק ונטברים	"	להתורות על חטאיו
למזוא נחת זכפורים	"	להציל נפשו משחת
	תפ	

נחל ענין המועדים " וראוי שנקדים ענין

זבח פסח לפי שהיא מצוה קדומה

פרק ראשון שאלה

למה נקרא זבח פסח
בט"ס פסח וזבח

מיני פסח הם וזכה הם תנאים

התשובה דע בט"ס פסח הוא חלשין גמין והניל

פסוח והמליש והכתוב הורה

הסבה באמרו ושמרתם זבח פסח הוא ליי אשר פסח על בני

בני ישראל במצרים בנגפו את מצרים ואת בנינו הציל

ועל ט"ס שחמל ורחם השם לבכורי ישראל והגין בערס ופסח

יו"ע על הפרה ולא נתן המשחית לבוא אל בתיהם למנוח

נקרא על ט"ס הסעלה זבח פסח

והנה חזקתנו בכתוב שלטה פסחים פסח מצרים

ופסח דורות ופסח טע' אמנם נקרא

האחר פסח מצרים בעבור שנעשה במצרים והטעם נקרא

פסח דורות בעבור שנעשה בכל יור ודור והטעם נקרא

פסח טע' בערך שהוא נעשה בארץ הטע'

אמנם בפסח מצרים כתוב בעשור לחדש הזה ויקחו

להם איש טה לבית אבות טה לבוג' אמנם

הסבה שזכה להכינו חמשור לחדש בעבור שישראל היו

חטועבדים במצרים והלאץ היה תועבת מצרים

וחפני זה לא היה נמצא בקלות לכל אחר בעמ' לכן טוה

לגם בעשור לחדש להכינו להיות טוהן לעמו

המנחם

בכסח דורות לא יתחייב זכי לבטל כרים
הצאן . וכן לא אמר לרודותכם תקח עולם
כמו שנאמר ושמרתם את המצות וכו' . ושמרתם את היוס הוד
לרודותיכם תקח עולם . וכן הלופים אחרים יש בין כסח אלה
לכסח דורות וכן לכסח טע כמו שנבאר בה .

והנה בכסח מצרים בתוב אמן למשכחותיכם ושמעו
הכסח . וכתוב מן הכבשים ומן העגלים תקחו .
ואין הכונה שכל בעל הבית יקח כבש ועגל אלא מי שירצה יקח
מן הכבשים ומי שירצה יקח מן העגלים . והער שאין הכונה
אלא לעקף אחר שנאמר ואם ימנעו הבית להיות משק ולקח
הוא ושכנו הקרוב אל ביתו ב"ל שאם ביתו הם מעמיים י
ולא יוכלו לאכול כל גוף הנטמא יבחר משכניו אי זכ בית
טיהיו שמור אנטיו מאטרפס עם אנטיו ביתו טיספיקו אנטיו
טני הבתים לאכול אותהטה או העגל במקסת כפסות בעבוד
שכתוב ולא תותירו שמתו עד בקר והנותר מחמתו עד בקר
באט תטרופו . ואמר תבוסו על הטג . ולא אמר על הטה
והעגל . ע"כ כתוב ושמעו אותו ולא אותם . וזו וכן
העגלים הוא במקום או כמו ומכה אביו ואמו . ולפי
להיות זכר תמים בן טנה . ונהנה בכסח דורות בכסח
טעמו במדבר בטנה הטנית כתוב ככל הקותיו ובכל ר
משפטיו העטו אותם . ולמר זכ הפסוק טכמו טכסח
מצרים מן הכבשים או מן העגלים כן יהיה כסח דורות . אך
במטנה תורה כתב מטה ועבת כסח ליוי אלהיך צאן ובקר .
לכן הוכרחו קצת - מהחכמים ואמרו טנה תבול בין כסח ר
מצרים לכסח דורות . טכסח מצרים מן הצאן לבד . וכסח

אנטי

זרות מן זמן ובקר . ואחרים השיבו עליהם טא"ה זה חכמי
 טקדס ואמר פסל תקותיו ופסל משפטיו הגשו אותו . ואח"כ
 אמר וזבחתי פסח לוי' אלהיך זמן ובקר . וא"ה שיהיה המאמר
 האמר פנני האמר . לכן פירשו מאמר וזבחתי פסח לוי' .
 אלהיך זמן ובקר זמן לפסחים ובקר לשלמים . אמנם
 מענין פסח יאטיגו טאמר וידע יאטיגו לפני דעם זמן כפטי
 ובני עגזים הכל לפסחים ובקר שלש אלפים . כיון שהמריש
 ביניהם ואמר הכל לפסחים מלמד שלא נעשה פסח אלא ר
 מרבשים ובני עגזים . אמנם הבקר נעשה שלמים לאכול
 הנשים והטף כי אכילת כסח לא נתחייב אלא לזכרי רבועי'
 אמנם הנשים והטף היו אובלים מנבחי החג . ואין הרעת
 סובלת לומר שהזמן לא הותר לשלמים . אמנם בעבור שיה
 העם הרבה בלואי נספיק להם הזמן לפסחים מנרבתי המלך .
 לכן עשו הבקר שלמים אלו הם שנאמר והקרשים בשלנו בסירו'
 ובעד הפסח אמר ויבטלו את הפסח באש כחשפט ר"ל זלי אש
 כי בשול יאמר גם לזלי .

אמנם קצת מהבחינו הקדמונים סברו ששניהם לשלמים
 ואלו הסבירה נמטר רבנו אהרן הראשון והאחיו .
 וכתב רבנו אהרן נ"ע אכן יורה הרעת נוטה שיהיו שניהם ר
 לפסח או שניהם לשלמים . ואם אי אפשר להיות מן הבקר
 נקרב פסח פאטר קרס גבאור . ועוד שמאכנו מעמ
 יאטיגו שהיו מקריבים ביום י"ד שלמים . באשר אמרו וקרשי'
 בשלנו בסירות . יש לפסוק וזבחתי פסח לוי' אלהיך שניהם
 לשלמים . והטעם בו וזבחתי פסח לוי' אלהיך וזבחתי זמן
 ובקר . היות מאמר וזבחתי מספיק לשנים . כמו ולא למדת

84

הכמה ורעה קרוטים ארע . והפסח לא הזכיר מאי זו טעם הוא כי
 נטען על מה שנתבאר לעיל . ובעל המבחר כתב ומטיח
 פסח בוחמו . כמזכירים לילה טוסם על ומטיח פסח וכולי .
 ויל' הוציאך יי' מזכירים לילה כמו שנתהיה צאן לפסחים ובקר
 לשלמים . ויא' צאן ובקר לחוג חגיגה . והפסח ידוע .
 וכתוב ויבטלו את הפסח באש כמטעם וקדשיו בטלו בפירות
 עבלי . וכן עזרא כתב וזבח פסח צאן ובקר . צאן לחיוב
 הפסח . ובקר לשלמים . והנה רעה שלטתם אחת היא .
 טעמן ובקר לחגיגה המועד . והפסח נטען על מה שנתב'
 לצד וזבח פסח וזבח צאן . שהיו נטענים מבעור מ
 היום גדול .

ביום י'

אמנם

בפסח טעם טוב איש איש כי יהיה טעמו
 לנפש והוא הרץ לכל טעם . או ברך
 רחוקה לפסח או לדורותיכם . והרחק טעם אלפים חמב ולא
 הצליח לבוא להר הבית או שהיה חולה . או לסבה מה הפסח
 מן הפסח . ועשה פסח ליו' ככל חקת הפסח יעטו אותו
 ואמר ולא יטעמו מזמו עד בקר ועלם לא יטעמו בו . אבל
 הכתוב לא הודיע על אכילת מצות טבעת ימים וקרא קרט
 ביום הראשון והטביעי כי כפראה שהיו עושים אותו בחרט
 הראשון . מפני שכתוב לא אסר לטמא לאכול מצה כמו
 טעמו באכילת הפסח . אמנם כל טעם המא' פסח
 ראשון היו עושים בפסח הטעם בארבעה עשר יום מן הפסח
 ועטו אותו על מצות ומזוירים . אבלוהו וכו' . ככל חקת הפסח
 ועטו אותו טעם יאכל נא . ונא מירושו בלתי מבוטל כל
 צרכו . ויקרא בלשון ערפי ניי . ולא מבוטל במים כי אם

עלי אט ראטן על פריעו ועל קרבו . לא תאכל עליו חמץ י
 בליל ט"ו . והלשכה שהיו אובלים אותו היתה בבעור י
 חמץ וטאר תנאי פסח ראטן שהיו אובלים אותו בחבורה
 בחכמת נכטות בהר הבית . ולא תוציאו מן הבית מן הכשר
 חוצה ועצם לא תטבירו בו . ולא תותירו חמטן ערב בקר
 והנותר חמטן ערב בקר באט תטרוכו . כל ערה יטראל
 יעשו אותו . לא בן נכר וערל זכר ואפי' נחול פמו ישמעע
 ותוטב וטביר לא יאכל בו . ולמי טייט לו עבר ערל מן
 הארץ ישאי לעשות הפסח ער שיחול אותו שטאט' החול
 לו כל זכר ואפי' קרב לעשותו . ומי שהיה טמא או היה
 בריר ולא הצליח לבוא יגור בהרט הטע כי לא ירחק עוד בהרט
 הטליטי . ומי טהרל לעשות הפסח בכונה ונכרה .

פרק שני שאלה

באי זה זמן טטח הפסח ובהאי
 זה זמן יאכל ובהאינו זמן טרפת ישיג

ואולם זמן טחיטתו הוא בזמן בין הערבי טבין יוס
 יד לחרט ראטן ובין ט"ו בו . זמן בין
 הערבים הוא מעת ביאת כל גוף הטמט תחת האוספקויתחילו
 טילוצי הטמט להראות חפני טסר אור הטמט החונט לעין
 חקביט בהם טירס בואו ער זמן האסקה נגהם מעט מעט ויהי
 חטך וימטול אור הירח והכבבים וטעור זמטן טעה וטליט
 טעה בקרוב . וזה העת נקרא גם כן ערב חפני טהוא בין י
 טני ערבים . ובעד ובהעלות אהרן את הנרות בין הערבים .
 וכאובאחר אחר ופנטורת המאור ונרוניה לבער בערב בערב .
 וכתב החכם בן עזרא ז"ל בספר יסוד מורא יש חלות
 נעשות בין היום ובין הלילה כטחיטת הפסח

והרלקת

11

והרלקה הנרות וביאת השמאים . הסך רעה רבוינו שאם
 מעת נטות השמש לכר מערב . עור כתב בבוא השמש
 הסך השמש ילא על הארץ . וכבר השיבו הכחיסו עג' י
 הטובות נכוחות . לכן אין צורך בזה קצור להטיב ולהעריך
 כפי הצורך . פרי שלא להאריך . והער שכתוב ולא ילין
 כן הבשר אשר תזכה בערב ביום הראשון לבקר . טיוס ראשון
 הוא יוס' טו' . מכלל הכסח היה נטחט בערב יוס' טו'
 אמנם מה שכתוב בארבעה עשר יוס' להרש' . רע שטעט
 בין הערבים נחשב עם יוס' יד' והוא הנקרא בין השמשות ופגמו
 הולך היה נטחט הפסח והיה נטחט ע"י סנטיס הרבה . לכן
 נאמר בזמן שהיו הכהנים מעמיים ויחזקום אחיהם הלויים ער
 בלות המלכה . וזהו קדונו שהיה מביא אחר מן החבוק
 הכסח וטוחשו והבין לוקח הרס במזקן וטופכו אל יסוד י
 המזבח וכפטישו תוך העצבים ומנדיהם החלבים ולוקח הגוף
 והולך לו . וכל עור שהיו עוסקים בעבודת הפסחים היו
 שטורים ומשבחים ומהללים כנפלאות השם טע' הנפלאו'
 הוליא יי' את ישראל ממזרים שטחמר השיר יהי לכם

כליל התקדש חדוטי

אמנם בפסח מזרים נטחט בכל בית ובית והרס
 נטחך בסך ונאל להנטיס ולנטיס בחובה
 במכסת כפסח לטחט ולטהור טאו לא היה רין טחקה י
 ומתניהם חגורים נעליהם ברזליהם ומקלהם בידהוואבלו אמו
 בחכזון כסח כרי להיותם מוכנים לצאת . ומקלם בידם
 לטהור בהמתם . ומתניהם חגורים כטבר וחמוטיס עלו
 בני ישראל ר"ל חגורים כלי מלחמה . נעליהם ברזליס

מזרי זריזותם לצאת פתאום כפתוב ותחזק מזריס על העם לצד
 באפ"ח . וטאר תבאים טעמטיס לרורות . ונאמ' בהעלות
 העולה והחלבים ער לילה טהיה מעלה עולה תחזיר ואחריכן
 מקטיר החלבים עם חלבי הפסח ער אשר"ן כן הלילה הרבה .
 כי קודם הקטר החלבים לא היו יטאים לאכול בשר ולכן אמר
 ולא ילץ חלב חגי ער בקר . ואמר ולא ילץ כן הבשר אשר תזבח
 בערב ביום הראשון לבקר . ומה טבתוב לא תזבח על המז
 רם זבחי הנה פשוהו לא תאכל עליו חמץ . והכל מזריס
 שהפסח נאכל בלילה שנאמר וטבלו את הבשר בלילה הזה .
 וזולם זמן אבילת הפסח בלילה ער חציו . והכל קודם
 הבקר מותר להאכל שנאמר והנותר מחצו ער

חלף

בקר באס תטרוטו . מכלל קודם הבקר מותר להאכל והוא שרע
 עלות טאר כמו שבארתי בענין שלטה בקרים בקודם חרטי .
 וחולם זמן שרפת הנותר והעלמות וכלי ימים הוא בבקר
 יום טו שנאמר והנותר מחצו ער בקר באט
 תטרוטו . טבנו הלילה והיום היו מצות טוספות מנולתו .

פרק שלישי . ישאלה א' זה מקום הקרבת הפסח
 ומקום טחיטתו . ומקום

אכילתו . ומי הראוי בקרבנו ואכילתו .
 אולם מקום הקרבנו במקום הנבחר טפאח לא תוכל
 לעבוח את הפסח באחד שערץ וגו' . כי אם

אל המקום אשר יבחר יי' אליך לטכן טחו טס תזבח א"כפה'
 וחולם מקום טחיטתו בעזרה וטפיכת דמיו אל יסוד
 המזבח והקטרת החלבים כמזבח

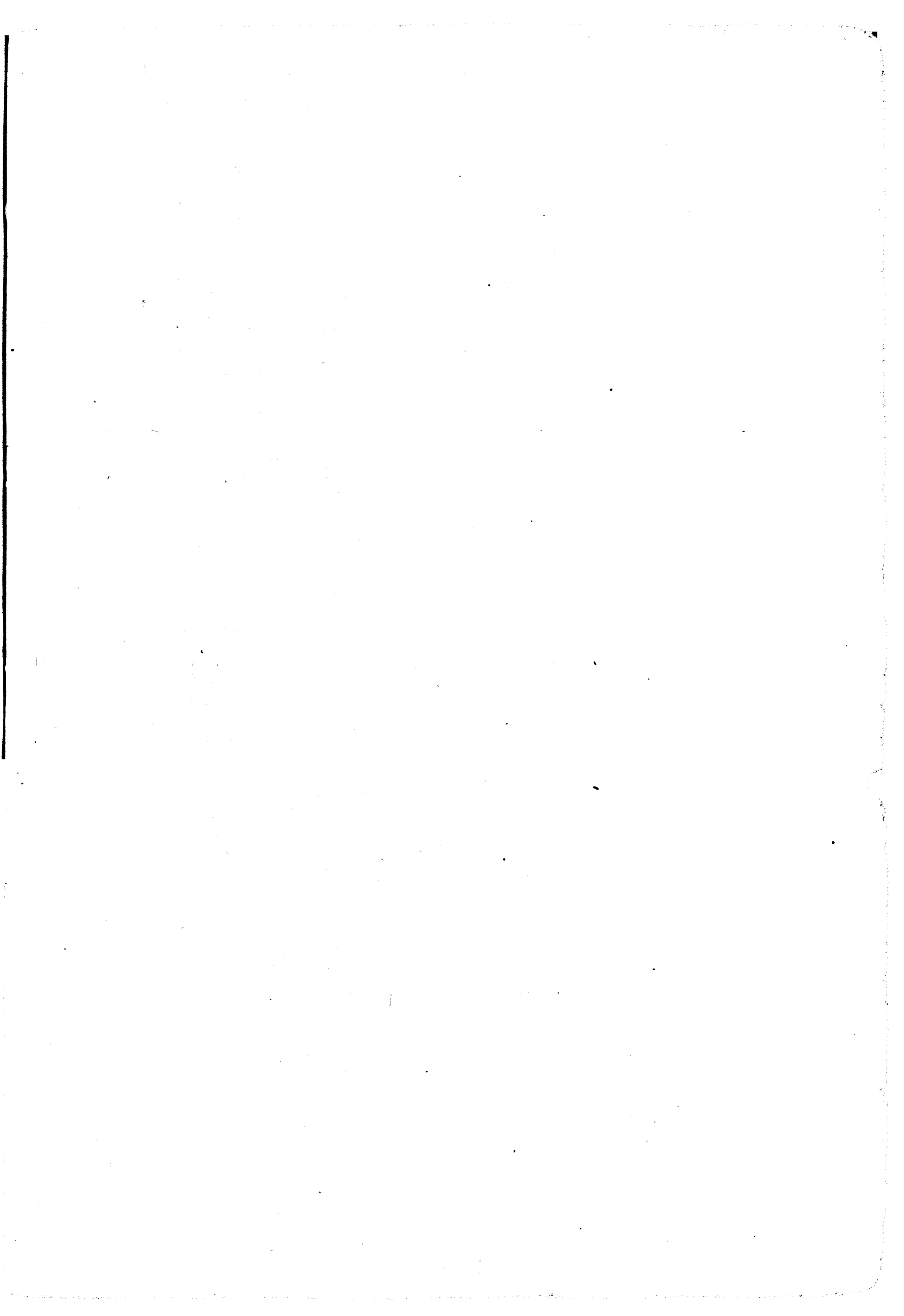
וחולם מקום אכילתו היו לטבות סביב בית המקדש לטס

Handwritten mark or signature in the top left corner.

ה' יצא אל אבות ואובלים אבות הטורים הבוגרים על מצות ומידו
 ובבקר הטבם היו הולכים לאהליהם שישראל הבאים לחוג היו
 תוקעים אהליהם סביב ירושלים על פן אומר הכתוב ובטלת
 ואכלת במקום אשר יבחר יי' ופנית בבקר ותלכת לאהל יי' וכן
 אומר ביום השמיני שלח את העם ויא' וילכו לאהליהם שלמים
 וכתוב וביום עשרים ושלשה שלח את העם שישראל
 טלוח לאהליהם סביבות ירושלים ביום השלישי לחלל המועד
 והטני לעריהם ולבתיהם כי טבעה וטחנה ימים היו
 חוגגים לבית הבחירה שישראל טבעת ימים לחוג ליי'
 אהל יי' ובאמר בחג הסוכות טבעת ימים הקריבו את
 ליי' ביום השמיני מקרא קדש יהיה לכם ואל עלות היא כמעלה
 והולם מי הראוי בהקרבת הפסח הם הזבחי הבוגרי
 שישראל יראה כל זבור שישראל יראה כל זבור
 את כל זבורה ואתרי בן כתוב רק הנטיס והטף וא"כ
 כמלה זבורה אינו כולל רק הנטיס הבוגרים והם החייבים
 חגיגה שישראל טלח ידלים לחוג ליי' בטנה ובתוב ג"כ טלח
 פממים בטנה יראה כל זבור אהל יי' אהל יי'
 והולם מי הוא הראוי באהלתו שישראל טלח טלח
 טראוי בהקרבתו הוא הראוי באהלתו טלח
 הזבחים הבוגרים אפנים אפני הבית והנטיס והטף היו
 אובלים מן טלחי הטב כי לא היו נשאים לאכול כסה לא
 טלחים שישראל ויבטלו את הפסח באט פמטט והקדשים
 בטלו בסירות וזבחים ובדלפת ויריכו לבני העם אלו הם הטלחים
 פרק רביעי שאלה אם יקרי הפסח בטבת
 אף יהיה דינו

התשובה דע   א"ע שיש רעות חלוקות בזה   כבר
 אהחטו הודינו בעמך שבת שסבת   ר
 התחייבות עטיית הכסח בשבת יודע מכמה פנים   מטוס
 שהיא מצוה קודמת ממצות שבת כבדית המילה   והואיל
 וקרמה מצוה כסח מהטבת רץ הטבת לפסח כרץ שאר הימים
 ואם תאמר שמצוה שבת קדמה למצוה בראשית שנאמר ויבדק
 אלהים את יום השביעי ויקרא אותו כי יום שבת   נשים
 שהוא הגדה וספור ואינו מצוה   ועוד שהבתו לא הכליל
 כל הפליטות תחת האזהרה כגון חוספי הטבת והמועדי
 וראשי חדשים חפני שהם לדין להעשות בעצמם וסניס כגון
 קרבן תמיד שנאמר תמידו להקריב לי במועדו שהרצון   ר
 בטעמו   וכבר נאמר בפסח ושמרת את החקק הלא למוע
 שהוא זמן כן הערבים שאם יעבור זמנו בשל קרבנו
 והכתוב חייבם להעשות על דרך חיוב וא"א לשוב לאסורם כי
 תעבור סתירה בדברי הטעם יתעלה מכל חסדך   ועוד
 שהפסח היא מצוה הצבור וכל מצוה צבור נעשות בשבת
 וא"ע שראה נאפסח שני מצוה של יחידים העמך ידוע שמצד
 שהיא בכלל ואין ראוי להוציאם מהכלל חפני הטמאה   לכן
 צוה לעשות הפסח בחדש השני להכלילם עם הכלל שלא יחטב
 חוץ מכלל הצבור   והנה מקרא מפורט בספר יהושע ר
 שנאמר ויעשו את הפסח בארבעה עשר לחדש בערב
 בערבות ירחו וכלי ספק היה יום יד בשבת

8/17

88

ענין חג המצות

פרק ראשון שאלה מה הוא ענין אמרו ויהי היום
 הנה לבב לזכרון וחדות ד
 אורו חג לוי . ונאמר שלט יגלים תחוג לי בטנה . ונאמר
 שלט פעמים בטנה יראה כל זכורך וכו' .

התשובה דע טהרות חייב בראיון וחדות
 וטהרה . ולפיך לרעה מה

הוא טעם כל אחר . אולם טעם הראיון טהרה בתורה יראה
 כל זכורך . ולא יראו פני ריקם . הוא לבוא בטלס הרגלי לחוג
 בבית הבחירה ולא יעלה בידים ריקניות כהאר הריקים . ולכן
 חייבנו להוציא מעטרי שני וקראוהו החכמים מעטרי למור .
 בעבור טהרה הסבה טלס טהרה למטן תלמד ליראה את יי
 אלהיך ומחטו היו טהרים עולות ונבחים נדרים ונרבו וטלמי
 מאנה וטלמי רצון בטר ולחם ויין ישמח לבב אנוש ובכל אשר
 תאנה נספך כדי לטמוח הנעל וכל הנזכרים . ולא יראו פני
 ריקם אלא בעולות ונבחים ונדרים ונרבות מסת נרבת ירך
 באטר יברכך יי אלהיך . ונהו דרך כבוד ויראוי וחיבה יתה
 ונרבות לב פעטן עולות מחים אעלה לך עק"א אעטה בקר
 עם עתורים סלה . נדרים לוי אטלס נדה נא לכל עמו וכו'
 ונאמר בנדרה חובתה לך וכו' . ונאמר כבר את יי מהוסיך
 ומראשית כל תבואתך . ויחללו אסמיך טבע וכו' . פי
 מחך הכל ומירך נהנו לך . ונהו תכלית כונת ולא יראו
 פני ריקם . כי אשר חכמה ולא נכה ורעה אלהים מעולות .
 אלא תלמד ליראה את יי אלהיך להטיבך באחריהך . פי

תעשה הישר בעיני יי' . ראשית חכמה יראה יי' שכל טוב י
 לכל עושיהם . לכן היובטו בראיין להתהלך לפני יי' בארצות
 החיים . כאשר יחנן בעל המבחר כי לא דבר בתורה בין
 ספור בין זולתו כי אם לצורות יראה ורעמ להיטיר לבות בני
 האדם ולהעירם במחנה מרה טובה להעזר איש באחיו על ה
 האמת ואין להם תחרות ולא קנאה אחר לאחר . וכבר יחנן
 בפרשת ויקחן לי תרומה כי התוער בעת אדם במקום ילמד ה
 מרות ויולד רבות הלב . ואם יהיה האדם במרה יעבד עובת
 כי יבט מפני בני אדם ויסגיל עצמו ליהוא את השם בראותו
 תקון ישר מותמר בישרות . ואף כי המון העם וקנטיים י
 כטיראו דברים נכבדים ובנינים נאים ותקן ומורא יושב
 בעיניהם ובקבוצם יראה בין עובד אלהים לאשר לא עבדו .
 ואשר ספק אצלנו יורע למרחוק וביוצא באלה הרבים ילמוד
 אדם מוסר וישמע דברי אמת וינסר העול ורוב דברי חלבר
 אלה . עבר . זהו תכלית הראיין כי לא דבר ריק הוא
 וברבר הנה תאריפן ימים . כי באור בני מלך חיים באורך
 נראה אור דרך יטכין אור מה ידירות משפנותיך . אמר
 בנה ידיר בן ידיר . בחלקו של ידיר יי' . למשן חלק ידיר
 למכנה טיר ידיר . והחייבים בראיין הם הנפדי
 הבוגרים שטאמר יראה על זכורך זכר וראי חוץ משוטה
 עור וסולה ועלל ושמה מכל מיט טומאה .

והוא **לם**
 טעם החגיגה ענינו זביחה . וטעם זביחה הוא
 ענין טבה כענין כי זבח ליי' בבירה זמבה
 גדול בארץ ארום . וכגוף הנשמה והנשמה נקראת שטאח
 אסרו חג בעבותים טאעמו אף חכו ומאכלו בריאה טה

כריאה שהרי כתוב זבח חג הפסח שהוא ככל לשון פסח כתב פסח
וכתוב ולא ילין חלב חג וקיום טעם זביחה וטחימה ענין כריאה ר
שומר חגים ינקוט שהוא ענין כריאה ואברו ונקט סבבי יש
לפן תקרא הגוף הנזבח בטעם חג ועל טעם הנזבח והחג תקרא
בטעם חג פסח וטחימת בחג טבעת ימים תחוג לך אלהך
טלש רגלים תחוג לי בטעם

וכתב

החם רבינו יטועה אהרן המכונה אבו אל פרג
הרון בפירושו בתורה ואמרו חג

המזות יורה אל הנמשית כל יום מן שבעת ימי פסח טעם טעם
תקרא חג באמור חג הפסח ואומר אמרו חג בעבדות
וי"א בטעם פירוט חג הוא התקרא בערבי אל חג והוא חג
מן מושבותיהם אל המקדש בכל יום מן שבעת הימים מפי
לג היה פירוט חג הנביאה להיות כל יום יועיל זביחה יקרא חג וזה
אין ראוי והטיבו האומר הדשא שזה אין חיוב אלל פיהם
בו קריאה רתיית טאיונו זביחה קריאה חג תקרא אותם הימים אשר
היתה בהם ימי חג כפון שבת התקרא בכך עם תועלת הטבות בו
עבר"ה חנה לפי זה לא הסכימו שיקרא חג מלשון סבוב
ולפי זה סובל טעם התענים ולפי סברת קצתם סובל מטעם
טלשי טאומרים שהיו עולים בדרך סבוב לעלות להר הבית קורם
המועד ופאהליהם למקדש במועד גמורו מלשון וחוג טמים ר
יתהלך על כן הוציאו מלשון רגלים ואמר טלש רגלים טפיר
כפון טלש כעמים מלשון כי הכיתב זה טלש רגלים עבר אהרן
מזביאים זביחיהם לעזרה והיו מוטמטים ומטלילים סביב ר
למזבח כענין ואסובבה את מזבחך יי' לכן תקראו
אלו הטלש מועדים בטעם חג ולפי יום תרועה וטלש

עצרת אעפ"י שהיו עושים בהם יושבי ירושלים ואיט' יהודה שלמים
 וזבחים וכל ישראל היו מוזבחים בבמות זבחים ושלמים בעריהם
 ועבדו לא נקראו בטעם חד לא הם הזבח ולא המועד כמו שנקרא
 הזבח בטעם מועד גם כן שנקרא ויאכלו את המועד שבעת ימים
 פאלו אמר ויאכלו את הזבח שבעת ימים וזהו לפי דעת
 אמתות הענין משמעות מלות לישב הלשון ולומר פי ויאכלו
 זבחי המועד פי שטעם שטעם זמן המועדים נקרא בטעם חד
 כן נקרא המועד טפירוטו זמן בטעם חד ובטעם זבח וכפי
 לפי דעת פונת אסרו חד כאלו פתוב אסרו זבח ונקרא על טעם
 סוכו כי כל המזבח על קדנות המזבח סוכו להשאט כמו ר
 שנקראו הגופים שנדרו להקריבם לטעם זי קודם הקדבתם בטעם
 קרבן על טעם סוכס באמרם זה לעולה זה לחטאת זה לנדר
 כך לעתיד לבוא על תנאי זה לנדר זה לשלמים ואף על פי ר
 שערין הם חיים נקראו על טעם סוכס קרבן עולה חטאת נדר
 נדבה שלמים ככה נקרא הזבח והחד

כלל העולה

שם חד נאמר לזבח חספי טהור
 נשחט ונכרת אואר הגוף
 המזבח ועל זה נקראו ימי המועדים בטעם חגים מועדן אובלים
 וטוהים וחוגים ועל זה נאמר וחגותם אותו חד ליי הקת
 עולם תחגותו ועל זה פתב הביטו אהן האחרון זל ויש
 לומר טבל יום ויום צריך לחוג על כן אמר תחוג ואין משבת
 חגיגה פי החגיגה היא בקרבן שלמים ער פאן לשוטו
 ועוד נרמז על תפלות הראיון והחגיגה

זמן ענין השמחה בפרקים

הבאים

פירק

פרק שני ישתלה

מהו הכבוד שיש בין כל מלאכה
ובין כל מלאכת עבודה

התשובה דע

טב"ח ימים שקראם הכתוב
מועדי יי' הזהיר בימי המקורב

מעשיית מלאכה ככתוב בחג המצות וביום הראשון מקראתה
וביום השביעי מקרא קדש יהיה לכם כל מלאכה לא יעשה בהם
אך אשר יאכל לכל נפש הוא לבח יעשה לכם וזאת בפרט
אמור ואמר ביום הראשון מקרא קדש יהיה לכם כל מלאכה
עבודה לא תעשו ואחריו ביום השביעי מקרא קדש כל
מלאכה עבודה לא תעשו וכן במחית השבת אמר מקרא
קדש יהיה לכם כל מלאכה עבודה לא תעשו וכן ביום
השביעי באמר להרש יהיה לכם שבתון זכרון תרועה מקרא קדש
כל מלאכה עבודה לא תעשו ואחריו ביום השמיני עצרת
יהיה לכם כל מלאכה עבודה לא תעשו וכן בפרט
פיטחם בחג המצות ובחג השבועות ובחג הסוכות בו מקורבו
כתוב כל מלאכה עבודה ואחריו ביום השמיני תורה
בפרט יאמר ואמר וביום השביעי עצרת ליו' אלהיך לתמו
והנה צריך לשים לב לענין בחלופי אלו המאמרים פי לא לחנם
ופדרך מקרה באו כן אלא ככונת מכון על פי החסמה

ובחג הסוכות אמר
ביום הראשון מקרא
קדש כל מלאכה
עבודה לא תעשו

ונאמר אמנם כמה טב"ח ביום הראשון מקרא
קדש וביום השביעי מקרא קדש יהיה לכם
כל מלאכה לא יעשה בהם אך אשר יאכל לכל נפש הוא לבח
יעשה לכם כבר בארנו פעם שבת שכל מלאכה אינה
כוללת כל המעשים הנעשים בשבת אלא המעשים האסורי
לבד ואין באים תחתיה מעשים והטלולים המותרים בשבת

והנה כל מה שכוללת אזהרת כל מלאכה הנאמרת בשבת
 כוללת ומוסגלת ג"כ אזהרת כל מלאכה הנאמרת בהג המלות
 ולגיות שרצה טוין הגוריה להתיר מעטני אבל במועדים חוץ
 מכפור בא פטן והוציא מלאכת אבל ג"כ מכלל המלאכות
 שנכללו ונסגלו במלת כל מלאכה באחריו אך אשר יאכל לכל
 נפש הוא לבדו יעשה לפי . ובהיות טאין הפרט לפי
 האמת בכל הימים המקודשים של המועדים . ובכלם היה
 צריך להוציא מלאכת אבל ולומר אך אשר יאכל לכל מהליל .
המנם מפני שלא להאריך בכל פעם ופעם בכל
 ה"ב אזהרות שהיה ב"ה והועיל במאמר
 קצר מוסגל על אסור המלאכות האסורות בימים המקודשים
 כלם ואמר כל מלאכת עבודה לא תעשו . טהבונה בו כל
 מלאכה חוץ ממלאכת אבל והוא טס הסכמ"י טל גוריה .
 וברומה לזה עשה בחי"ע הקלבים בשרשה לאסור ששה חי"ע
 חלבים טן הכבשים . הטלטה חי"עס הם הנקראים בט"ס
 חלב מהסכמת הלשן . והטלטי הם מהסכמת טס תו"י .
 טין האליה וככליות ויותרת הכבר . וכרי שלא להאריך
 בכל פעם לומר והקריב חובה הטלמים אשר לוי' חלבו הלוה
 תמימה לעשות העצה יסידנה . ואת החלב המכסה את הקרב
 ואת החלב אשר על הקרב . ואת שתי הכליות ואת החלב
 אשר עלין אשר על הכסלים ואת היותרת על הכבר על הפליו
 יסידנה . ופסוק פתח אשר יוח ניחוח כל חלב לוי' .
 פאלו תקן תקון לשן תו"י טקרא כלם בטס חלב טבכל טקוס
 טיגה לאסרם כל אשר שלח יפתוב ירבה דברי'ם לבארים
 פפרטות כל אשר אלא אמר אחרי טן בכלל ואת כל חלבו
 ידים

ימים מלטו ונקטיר המזבח . וכן כללם באזורה כל חלב
 טור וכבש ועגל לא תאכלו . וכן כל חלב וכל דם לא תאכלו .
 וכן כל חלב לוי . כן עשה בכאן וקצר ואמר כל מלאכת ר
 עבודה . ובא משה רעה אחר כך ואמר טטת ימים תאכל
 מצות וביום השביעי עשרת לוי אלהיך לא תעשה מלאכה .
 בלי מלה כל למודות שאיטו כולל יותר מן כל מלאכת עבודה
 האמורה גם כן על זה גיוס שהוא שביעי עזרת ולא מן פלי
 מלאכה אך האמורה בזה גיוס גם כן . כי בלעדי זה אם
 קודם אך אשר יאכל והוציא כדט מן הכלל . ובא אחריין
 להכליל בעצם אותו גיוס תעבוד סתירה ברברי הטס חס וטלוס
 אם כן אפילו שאמר במועדים מלת כל ותפסק מצר זה טובל
 לומר טכך היה הרץ לכלס לומר אך אשר יאכל להוציא פרט
 מהכלל . ונתעלל הכתוב לבתוב קטר ההתמאה בכל טעם
 ופעם חפני בטחו במאמר הקודם שאמר אך אשר יאכל ר
 טאם לא כן תפול סתירה ברברי הטס חו" וכרי להסביר
 ברעהטו זה הכתוב עשה רוטס וכתבו בלטאן מלאכת עבודה
 ולא בטס כל מלאכה .

וכרב
 בעל המכחי לא תעשה מלאכה בלי כל התיר
 מלאכת אכל . עכל . ועוד טעם לטון
 מלאכת עבודה היא לטו ההבדל טיט כן פסוד וטבת טאין
 בהם התר מעטה אכל ולטן החליף הצורה .
 פרק שלישי ישאלה
 מה באור מאמר אך אשר
 יאכל לכל טפט הוא ליל .
 באור אמרות מאמרי זה לטן
 יסוד בטט הכתוב הוא להוציא
 הרשובה דע

כגן

מלאכה אבל במועד בכלל המלאכות הנכללות במאמר כל
מלאכה לא יעשה בהם שהוא הוצאת כרע מן הכלל ובארו
הכפוינו שהוצאת כרע מן הכלל צריך שיהיו לו איבעה תבאים
האחר שיהיה לו אחר מולות התבאי אך רק אם בלתי בלעי
נולתי לבר . כמו לבר מאכריו אל האבות וברומה
לאלו . והשני שלא יהיה שם אחר . השלישי

שיהיה מועט מהרבה . והרביעי

שיהיה הפרט ממין הכלל . א"כ הכוונה באמרו

כל מלאכה לא יעשה בהם אך אשר יאכל לכל נפש להוציא
מלאכה אבל מכלל המלאכות הנכנסות תחת כל מלאכה
האסורות במועד . ולפי זה היה די לומר אשר יאכל לכל
נפש יעשה . אם כן מה כוון עור באמרו הוא לברו יעשה
ועור מה כוון באמרו לכם .

אמנם הנראה לפי מכוון פשט הלשון באמרו הוא לברו
להוציא כרע מן הכלל לבר שהוא מועט מהרבה
שהוא מלאכה אבל לבר אשר אחריה האכילה לא המלאכות
הקורמות לה שכן אכסוריות להעשות קורס המועד למעט
המלאכות הטניות למעט מן הסעודת שאם לא כן היינו אומרי
כי מלאכה אבל הותרה בכלל הסוד על מיני בלליה ופרטיה
מואמר אך אשר יאכל לכל נפש לכך אמר הוא לברו לאסור
המלאכות הטניות . ושיהיה מלת הוא לברו שב אל
המלה הסמוכה לה שהיא מלת יעשה לכם כמו שבארנו החמור
בתבאי המוציא כרע מן הכלל שלא יהיה שם אחר אלמא שיהיה
סמוך לו . לכן החפץ מוטן הגורד והוציאנו בלשון ובר
ואמר הוא לברו יעשה לכם . ולא הוציאנו בלשון תקבה לומר

היא

היא לברך מעשה לבס כרי טלא יחזור לחלאת אבל לכלול
 כל המעשים הנכללים והנדרשים במעשה חלאת אבל בכלל
 אלא המעשה שאחריו האכילה מיד על כן קדם ואמר אך אשר
 יאכל לכל נפש יל אותו המעשה לברך יעשה לבס לא כל
 המעשים הנמשכים לחלאת אבל שם קוראים לתקן האפי
 ובטול כגון לשחוט חולים את הבעלי חיים והכשתם ולתקן
 לקורי הרס פי הם אינם מעשים מבוועים לאופה ולבטל לא
 הם מלאכות הטבחים . וכגון יקירת הסלמנטה לתופים
 הפסולת . וצריית הרגים וכיוצא באלו אלו כלם מעשי קורמי
 מאפיא ובטול וכל אלו וכדומה לאלו יתכן לעשות קודם
 המועד . ואין ראוי לעשותם במועד . אם כן המעשה שבטול
 מלאכת אבל לא התירם טוהן התורה אלא מעשה האפיא ובטול
 שאחריה האכילה מיד . לכן הכונה היא להוציא פוט אחר
 מפרטי חלאת אבל אשר לא יתכן להעשות קודם המועד .
 כגון ללוש הבקק ורחיצת הבשר ומליחתו שהם מעשי סמוכי
 ונלוים לאפיא ובטול טלא יתכן לעשותם קודם המועד הם
 המותרים להעשות במועד לבר .

סוף דבר עליה לטו מכל אלו הדיוקים שמלת הוא לבר
 יעשה אינו חוזר למלת אך אשר יאכל לכל
 נפש פי אם לענין התר מעשה אבל כסו שהוכח האמת מרבי
 אלהים חיים וממאמרי רבנו לוי ורבנו אהרן לפך הוציאו
 כלשון זכר כמבואר לעיל . ואינו חוזר מלת הוא לבר
 לטעור עשיית רוב מאכלים ומעוטים באשר חוטבים רבים .
 ער שמעך זה אונסרים לתקן מאכלים הרבה טיספיקו לשני ימו
 כטיקרה לגיות שבת אחר המועד אבל מבטלים מאכל יום שבת

~~אחר המועד אבל מבטלים מאכל יום שבת מיום חמישי לאכלו~~
 ביום השבת שיקרה להיות אחר המועד . וזה בגמ' וזו
 מהבין רבוי אלהים חיים . כי הנה ראיות ברורות גלויות ר'
 ומפורסמות שכל ישראל כשהיו עולים להר הבית שלט פעמים
 בשנה אין ספק שהיו מבטלים מאכלים ביום המועד שהיה קודם
 יום שבת להספיק לטע ימים ולילה א' כי א"א לתקן מאכל השבת
 מיום החמישי כי היה מאכלם שלמי מצוה ולא יתכן לטעם
 מיום חמישי לאכלם ביום השבת כי אין השלמים נאכלים כי
 הם לטע ימים ולילה אחר לא ביום השלישי כי הם האכל האכל
 ביום השלישי שהוא יום השבת כגול הוא לא יראה . וכתב
 והטור מבשר ובה שלמיו ביום השלישי לא יראה באשי יתקן .
 והנפש האוכלת כחמץ עונה תשא .

וראיות אחרות באריות על עמץ והאין לדרך להאריך
 כי כל זה העמץ ברור בשמש אין יכולת ר'
 להכחישו . מוי טענינו ברמטו . ודודט האמת ולבקטו .
 לכן אין ראוי לסמוך על סברת בעל הארית טאמור כי ראוי
 לתקן ביום המועד טעי הרמטוליס דרך מטל לאכול הא במועד
 והטע בשבת וכו' . לא שיתקן בכונה מאכל פלוני בעד
 המועד ומאכל פלוני בעד השבת .

וראוי אומר כי העושה כחן זאת התחבולה הכל הוא
 מעשה תעושים כי פומט הוא מרבה ולהתל
 לחוקר כליות ולב . כי לא לפניו חנק יבא . וחמתו בערה בו
 כי כעסו בהבליהם . ועל כחו אלה ימו דוד ע"ה באמרו
 טקר טנאחי ואהעבה תורתך אהבתי . דרך טקר
 הסר חמתי ותורתך חכמי .

המנוח

אני גדל באלפי אחלי יכונו ריכי לטמור ו
 חקך ררך אמונה בחייתו חטפטיך טוית
 ואל תצל מפי רכר אחת ער מאר פי למטפטיך יחלתי כי ידבר
 חפמות והגות לבי תבונות וארברה בערותך ער מלפי וא
 ושיהיה הפרט מחין הכלל ול מלאכה מחלאתות לא
 טיפורט על טעור המאכל טימכל בו ביום
 כי כטוי הוא שכ למעשה חלאתת אבל לא לטעור כמו המאכל
 כי לא יהיה מחיטו הפרט ואם ישאל טואל טהיה מספיק
 לומר אך אשר יאכל הוא לבדו יעשה ומה הועיל בבלת לכל
 טפט תהא התשובה לפי רעת המפריט טפירט לכל
 טפט כמו כנטפך טבעך בכל אוח נטפך ובכל אשר
 יאוח נטפך טהכונה כל חיטו חטעמי אבל טיקאוח ויחפוז
 טפטך אוחו המעשה לבדו יעשה לכם כענן ועטה לי מטש
 כאשר אהבתי והופרך במלתת לכם בעבור טחמר לכל נטט
 טפנולל כל בני אדם אמר לכם ול בערכם לא בער ירי בכונה
 וטמרי רבנו אהרן האחרון ול ואסור להפן בטביל גוי מטט טחמ
 לכם אלא אם הפן לעממו אוכל הגוי מחמו אם נזרמן עכל
 והכונה למעט רבוי אותה מלאכה כמות טאפטך כרי טלא
 יבטלו חטמות המושגר וסובל לוטור פי לכך הוא מעטה
 חלאתת אבל בלטון נפעל להדמיט טאם היה אשר להעטות
 חעצמה אונה החלאתת הלואי טמעטה ואף על ידי אחריט
 לבתקיים והיית אך טמח

עלה לנו

מנה טהתיר לנו הכתוב מה טאסר בטבת
 מחממר את אשר תאפו אפו ואת אשר
 תבטלו בטלו טהם מעטיט אפטריים להעטות מקורים היום

המוטבת לעטף מלאכה האכל לבר שהיא האפיה והבטול
 כי הנשיאים לא טאלו אלא לעטף מאכל המן בעד לחם מטי
 טורה לחם והיה ביום הששי והפיטו את אשר יביאו והיה ר
 מטינה וכו' ובטאלו באר לחם מטיה עטף ההכנה
 אמור בעדם והפיטו ואמר את אשר האפו או"ת"ב שהיא
 המלאכה הקודמת לאכילה לבר והנהיר להם אט על הלחמה
 שהיא רומה ללקיטת המן הפירות ולצריית הדגים ולקניית
 מיני מאכלים ומשקים וכדומה לאלו שהם מלאכו קודמו לצד
 מלאכה אכל ולפי זה אמור לבקוע עגלים ולסעף זמורה
 מהאילן כדי להדליק להב האט ולקוטש קוצים בסוחים באט
 יצאו ולהוציא האט ע"י פליס כגון להכות אבן עם ברזל או
 ע"י זכוכית ופרומה ולטחוק תבלין כגון כיפר ולכתוש
 סקרים ואגוזים בתוך הריכות בעלי ולקרקר הסלת להוציא ר
 הפסולת ולשחוט עופות וזבחי חולים לבר לא זבחי שלמים
 שחייב הכתוב הגיעתם בעצם ימי המועדים המקודשים כמו
 שיבוא באור כל זה מפני שעשייתם לא כלל אותה תחת אזהרת
 כל מלאכה ולא תחת כל מלאכה עבודה כי אלו הם חכמי
 שמים וכל חכמי שמים נעשים בעצם זמנם וכבר
 הרחבנו באור לפי אופן הנצרך בענין שבת ובענין האל
 נרחיב הדיוט לפי צרך המועדים בסקרים הבאים לפי שרש
 לשון הכתובים הנאמרים בסגולה על פי הסכמה תורנית
 והנה כל המלאכות שנוכרו וכדומה לאלו אע"פ שהן מלאכות
 סמוכות למעשה אכל כבר הן קודמות למעשה אכל והכתוב
 לא התיר אלא האפיה והבטול לבר ומלאכה משרתת לרתקון
 מעשה אכל שא"א להטיל מלאכה אכל בלתי כגון הליתה
 של

על כפך ורחיכת ומליחת הבשר והבערת האש ופרומה לתן
 טהם מעשים דבקים עליוס לתקון מעשה אבל אשר לא תתכן
 עשייתם קודם ימי המועד . טהם פתיר פמו אוחן טהם מלמדי
 קודמות היצוניות נבדלות מעצם מלאכת אבל טאפטר ר'
 עשייתם קודם זמן המועד . נלא מובול טהגביל הכתוב
 טאמרי הוא לברו יעשה כפי מה שפירטנו טהם נקיש מלאכה
 מן מלאכה לא נובל לעמוד בגבול . ואפטר טיטלאל הענין
 להגיר יותר מחצי ארבעים אבות מלאכות . ונלא מתנאי
 המוציא פרט מן הכלל טהוא מעט מדרכה . כמו טהוציאן
 הכתוב בלשון פרטי באמרו הוא לברו יעשה . ולא אמר הם
 יעשו לכם כ"ט טתיר מלאכות יותר קודמות מן כגון הפאת
 עזים מהיער וטהינתנותם להוציא שטן וטהינתן המאכלת
 פמטמו והספינים או להלבינס באש ולכתוט החט להוציא
 הסוכן או לקלותו בתנור . ופיוצא באלו טכל אלו הן מלאכות
 יאטיות כל אחת לעצמה ונכנסים תחתיהן תולדות מלאכות
 והכתוב לא תיר אלא המלאכה טאחריה האכילה לבר .
 והנה האופה דרך מטל עקר מלאכה הוא ללוט להם לאכות
 אותו אבל אינו מוטל עליו ללכת להר לברות עזים כי היא ר'
 מלאכת חוטבי עזים ביער . והקט על זה . ואתה חנוה .
 ותבין כל דנה . השמן הוא הרוה . ואתו בנה . על פי
 דברי חנוה . ואל תנה יריך חנה .
פרק רביעי שאלה אחר טאסרת הוצאת האש
 בעצם יום המועד .
 אנה נמלא האש לאפות לחם ולבטל בטר כי האש צרך לפל
 מאכל .

התשובה דע

טאפטרי מאיאווה קורד המועד י
 והשארות כי ישמינו גמלי אש י
 בטמון בתוך האפר וישארנו מערב עד בקר . או שירליקו
 לדות בפתילי ארץ וישריך השמן מערב עד בקר . ואם
 תטאל הנח בנג השבועות שהוא אחר יום השבת תמיד שיט בן
 אסור השארות האט מה נעשה שחייב בו הפתוב מאכל ומטת
 כפתוב ועשית חג שבועות לוי' אלהיך כנסת נרבת ירך וכו' .
 והיית אך טחח . אם כן איך היו מתנהגים כל עדה ישראל .
 ועם הטלמה אם נקבל סברת האומרים שהיו לוקחים מאש
 המזבח וקור בו שארית כל ישראל הרחוקים מאין היו לוקחים .
 נטיב שהיו לוקחים מצרי שער שהיו רדים בתוכה ולקח הוא
 ושבתו הקרוב אל ביתו ושאלה אשה משכנתה ומגרת ביתה
 מציטי בית בבית עד אפס מקום . כן נתנהג גם אחריו
 טנקח אש משכונת אחינו הרבנים היוטבים בערי ובכפרים
 מהגוים הגרים והגרים המתגוררים חקקה גבול הקארים .
 ועד קצתו . אחזנס אם יקרה ולא ימלא מכל אלה טנקח מהם
 מה נעשה . והחכם בעל הארית כסק שיותר טוב להביא
 מדרך רשות הרבים ע"י אמירה לבני מבע שנה יקרא עושה י
 מלאכה ע"י מעבר מטנווליא אותה ע"י ובופית טגיה מלאכה
 בראטה . הלא תראה שהחכם רבנו לנו לא נכנס במטעול י
 הרדוט הנח להתיר הוסאת האט על ידי ברזל או ובופית טפל .
 ואמנם . הוועלה באור נחלקו החכמים . מהם
 התירוהו במקום הכטול לבר בעבור שהוא
 מענין מלאכת אכל ובער שמירת המאכל שלא יפול בו טום
 שרץ טמא אומנס כוונתו ומהם אמרו שאינו אסור אבל הוא מותר

זה אינו מותר

למאכל

להתועל בכל מקום מפני שאנו ערבים למצוא את האש פיוס
טוב מפני ערך המאכל וקיום האש לא יהיה בנחשך אלא ע"י
האור . אמנם בזולת הבית שמשתמשים בו לערך מאכל
אינו ראוי בעין בית הכנסת . ומהם התירו הנר בכלל מפני
שאמרו אחר שאנו לא מצאנו אסוריו בסבת אלא חמאמ' לא
תבערו אש וזה לא נזכר במועד . לפי הו'א חותר להתועל
באור בכל מקום . ואל זו הרעת נחטכו החכמי הקדמו' וזו
אשר בארץ מצרים חזרה במצרים ובארס נהיה שהיה רחוק
והקבלות הקדושות אליהן : ומדליקים נרות בבית הכנסת ערבים
ופעל האדרת החליט אומר ואמר והאמת אתם מפני שהוא חלול
הטעם להתפלל בחשך . ועכ"פ כתב ואסור לכבות הנר או
האש במועד . אמנם להדליק חותר וזה בעבור השארות
האש . אמנם בבית הכנסת אסור להדליק במועד עשנו .
אמנם ראוי להדליק חבבור יוס מפני שהמבעיר והמכבה
ה' מל'ט אבות מלאכות . ע"י כ"ן תורה רב"ן וסתרי
מצפונינו . ומעלות כנינו . רבי ר' בור

על אופנינו .

פרק חמישי שאלה

אחר שהורו חכמי הקדמו' ע"י
ע"י שהבערת האש בשבת

הוא מאונקרת לא תבערו אש מה היה הצורך והסבה להכניסו
החת כל מלאכה להאסור לנו לפי שבריתם שנתועל באור ר
במועד בכל מקום חוץ מבית הבטיל ולהאכל ולהאסר
בבתי שבינות החמדה ובבית הכסא לא יבוא ובבית הכנסת
לא יאיר אור . עם שנה אסור וזה מתיר והאמת טסקרה וצ
טמא וחריפה לנו . לכל הקבלות אשר סביבותינו . לפי

חג המצות

לאהבת האמת טוב טעם למדנו . אי זה דרך יטבן אור .
 ובטל טול בדרך ראות הרבים במועד שם דרך ישע הראנו .
 ומלפניך יקיים אל הטיבנו . נטאלך והודיענו . כי לא
 רב ריק הוא . כי תכלית הכל לרעת האמת חנו .
התשובה . הקטית לטאלו אי זה דרך יטבן אור .
 וכודעת סור האמת מהו העסק טאלה או
 גיבן למעלה . אחנס הכרע בקטת האמת הכריעני . אך
 עתה הלאת . מבטן קראני . לפן קרנן חלץ וארמיני יו . על
 דרך מליצה וסרו . ובין הבין את אשר לפנך אם בעל טפט אתה .
תבנית . מה טאלו קדמונו ע"ה והנהירונו והורונו .
 טאלהרת האט כטבת הוא מלוא תבערו אט .
 ועל זו הסברה העמידונו אז וטליאט . אחנס רבנו
 יוסף הרוסה סבר אך טג ברואה כן פליה כי למה יקן לעטו
 ענפים ויעט באט . והבניסנו בין החיס ובין האט . וסבית
 קדמונו הבטיט באט . ונטטך לרעת הרבנים והסבים
 גם הוא להבנים ההבערה והכבוי לאט פריים . מלצות
 מלצות הראטיים . והלא הם מורים טאלט אבות מלצבות
 כי הם מבערת רבותים . לפן לא יאו חפמי קרס הקדמוני .
 להבניסו תחת כל מלכה במלצבת היוצר על החבנים . והלא
 סברו טטס מלכה מוסגל על מעשה מתוקן בלוחותיים .
 והנה מעשה מתוקן לא יתוקן בתוקן מותרל בלי חבור . וכל
 מעשה ידים . וההבערה והכבוי הם מעט . מותרלי לירבנים .
 ולפן התירו אותם רבותיהם מבעור יוס או יוחים . ונגה
 באור תהיה קרנים . מידו לו ויהי לו פי טנים . ברוב סרעפים .
 להטעמטע במנה אחת אפים .

ואך

96

וואך הסכים ונמטך לסברתם להיות יהוואה והטלעל
בחלותיים . נקראים בכלל בטם מלאכותיים .
מפני היותם קרובים לבעלי לטף שפתיים . והיה משהו
לירוק אחריהם בחורר חורוניים .

המנם הפמינו ע"ה עמוסי מעים . לא ישרו
בעיניהם ישרות אלו הלט שורותים . אלא
עליהם הוסיפו ומהם גרעו פרעיונים . כי לפי האמת הם
כפלי פלים . ובצדק הטיס תתייפוטניים . ועל פיהם ישק
טפתיים . ערת ישראל ואפרים . רכב אלהים רבותים .

ורלמידו רב יטועה טאב חלעינו מים . איט גביעם
רובץ בין משפתיים . ורב להוטיע חלק
כבוד באחת מטתים . ונמטך לרעה רבו טהכנים גבעור
והכפוי בטת מלאכותיים . ואם תשפן בין שפתיים . פנטי
יונה נחכה בפסק ובידקרק חרוץ אברותיים .

המנם כדועלג באור בחושר יטטפו מרבריו סברתים
באחרו ואין הטעם כל מלאכה לא יעשה .
טבתלה אסר ואח"כ התיך בהתרותיים . אך כונתו גואחוז
מועטה אכל ומבוא החמו לט לא נטרך להוציא חללים
פריטיים . כאשר יתבאר כל זה בטאר טעריים . אם מן לפי
התחייבות מאמריו טאך הבערת האט בחושר טהיא הכרית
לחיות אט מיקור במלךחיים . ולחטוף מים מנבא לאטענו
חח אזהרת כל מלאכה ולא במלאכה עבודתים . ער
טטאמר טבעבור מעשה סכל הותרה האט להנהר מוטחאלתים .
אלא מתחייב טנה כי מותר לפתועל באור אט ונרותים . ככל
פיקוס טיהיה ופטררים .

המכנס

בהוצאת ובטלול חזק בריש . וטמ
 מחבים . ולא הפנים פנתים . אלא
 הוציאו מן אל יא איש מוקדם מחנים . והביל בין שוא סמי
 פרים . הנשא על פתים . ובין מוטא קל מוטא פרי
 ואמר לטלול פחזותים . ורבתו לוי נלהם עמו פאי
 הפינים . ולא טק לחוש רגלים . אלא אמר שהוא מקבלת הורנים
 ולק מוסבל תורניים . לפן העביר לטלול משבת פרים .
 ופלים ומאבלים מן חזר אל הצרותים . ומרשות אל ראותים .
 והטוב לנשתמר על צר חמריים .

המכנס

רבתו יוסף קרקסע ארך אפים . האריך זמן
 צוואתו עד סך לטבעתים . עד גלות יושלים
 ולא הספיק ברעה רבתו יוסף לגבילון תחת מלכות שמים .
 ורבתו אהרן זל הכלילו בחלה מחללה מות יומת ולא יוסף
 פרישעתיים . אלא יסקל באבנים ובדבני נחלים . ובעל
 האררת טער סדרתו חפל אלה וקבילו בדבול מעשה ידים .
 כפל חמשיים האסורים פחוטתים . ובכבלי ברזלים .
 ואם לא ירע תלא שחוב לטחוב אוננים . בו המעשי המותרים
 בטבתותים . אינם נכנסים תחת האזכרותים . ולפן לא נתב
 סורה טרק שישל העושה בה מעשה ונכרתה בפרייתם סרעמים
 סלא יומתו נפשות נקי פנים . לפן תורת יי תפוי מה שייבחר

והגי

בעניי הפינותיו לון ספן פנתח עינים . מכסוקותיה
 פיוס הששי והפינו פי שנים .

והנה

ההוצאת והתפאה רב שרדו . ולא יפלו לעמוד
 על עמודו . אלא פל אחר מדעברת אמרו .
 לקח מנה מן הפא צירו . והטלול טלעלה גבר מרשות אל

יטות פנה שמים הורו . ויפקטובו ולא נמצא וילאו למצוא
 פתח התיבה בצדו . ויסגורו יי' בערו . ויהפכו סמכותם
 אולי יסרו יסורו . ולא יכלו לעמוד על פני האלהים
 אנה לירו . ולא טס לו מקום אשר למצרו . אלא פלא נא
 פני פתו ופנהגת ירו . ירו גודל לצור צרו . ופל אחר
 החפץ למלא אה ירו . ויהפכו בלבו כי אץ בלערו . ופל
 איש ואיש אל עבר קמו ילכו להפך עברו . ולא הסכימו לספק
 אחת טבס אחר לעברו . אלא כל אחר חרר בעץ שכלו להפיט
 ולסערו . לערו גרו ולבנות מצורו . ולטמור משמרת
 הקדש השתרל כל אחר בכל מארו . פאשר עשוהבמי פג
 לתקו ולעוררו . והפליטם בכלל סבות מלאכות לתחיר
 העם חרו . ולבעת אותם טאתו להפיל עליהם כהרו .
 וכלב כל איש להעיר רעו . ליקר השבת כפן יקיר אלהים
 חרו . אפן רוח והצלה ליהודים ממוקום אחר העפירו מעורו
 טאם יוציא טלא כרפו . כסותו וריריו . וילבט הדון
 ונורו . ועל צוארו רבירו . לא יהטבו לו למרר ועומד
 פמרו . ובתוך קרית ארבע על ארבע הגירו שלטולו
 ונורו . מטום טבו איש תחמו אל ילא איש ממקומו וטעד
 ירו . ועל ירי ערוב הגירו הטלטול בטוקים ומקום רהבת ירו .
 ועל ירי גרים נכרים מטלטלים כל צרכו ומעברו . ומפשי
 בעירו פנת מטליך קרתו לחמס גלרו . טפס ועולליד
 האשה וילרו . אפן המועד הקלו ככבורו . וההוצאה
 מרשות אל רשות לצרך מאכלו ומגרו . ולצרך אחר להביא
 פגרו ופבו . הורו פהתרו ער היום הנה מעורו .
 ואץ יאוי לעשות מן לצלות סורו .

לכז

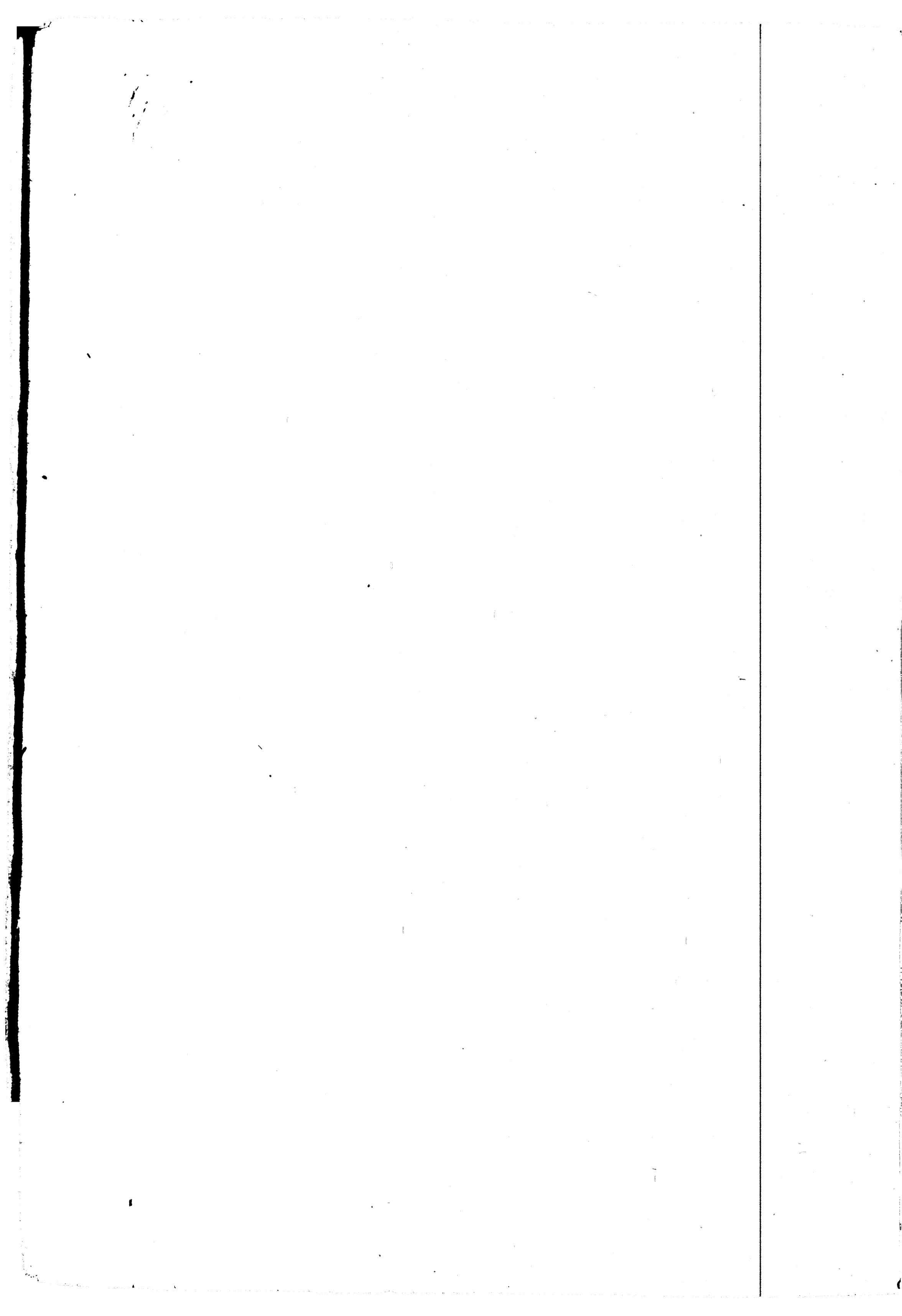
חכמינו ע"ה אמרו שאין הפרש בין שבת לחנוכה
אך אשר יאכל לכל הוא לברו . לפי ראו .
לנו לחטוט לכבודו . לטטאו לכבודו ולכבודו . ואין ראו .
ממעלתו לתוריו . עולת שבת בשבתו על עולת החנוכה
בחנוכה . ואחר שכתוב בט"ס מקרא קדש קדים קידו .
ובט"ס חנוכה י"י רפר רפרו .

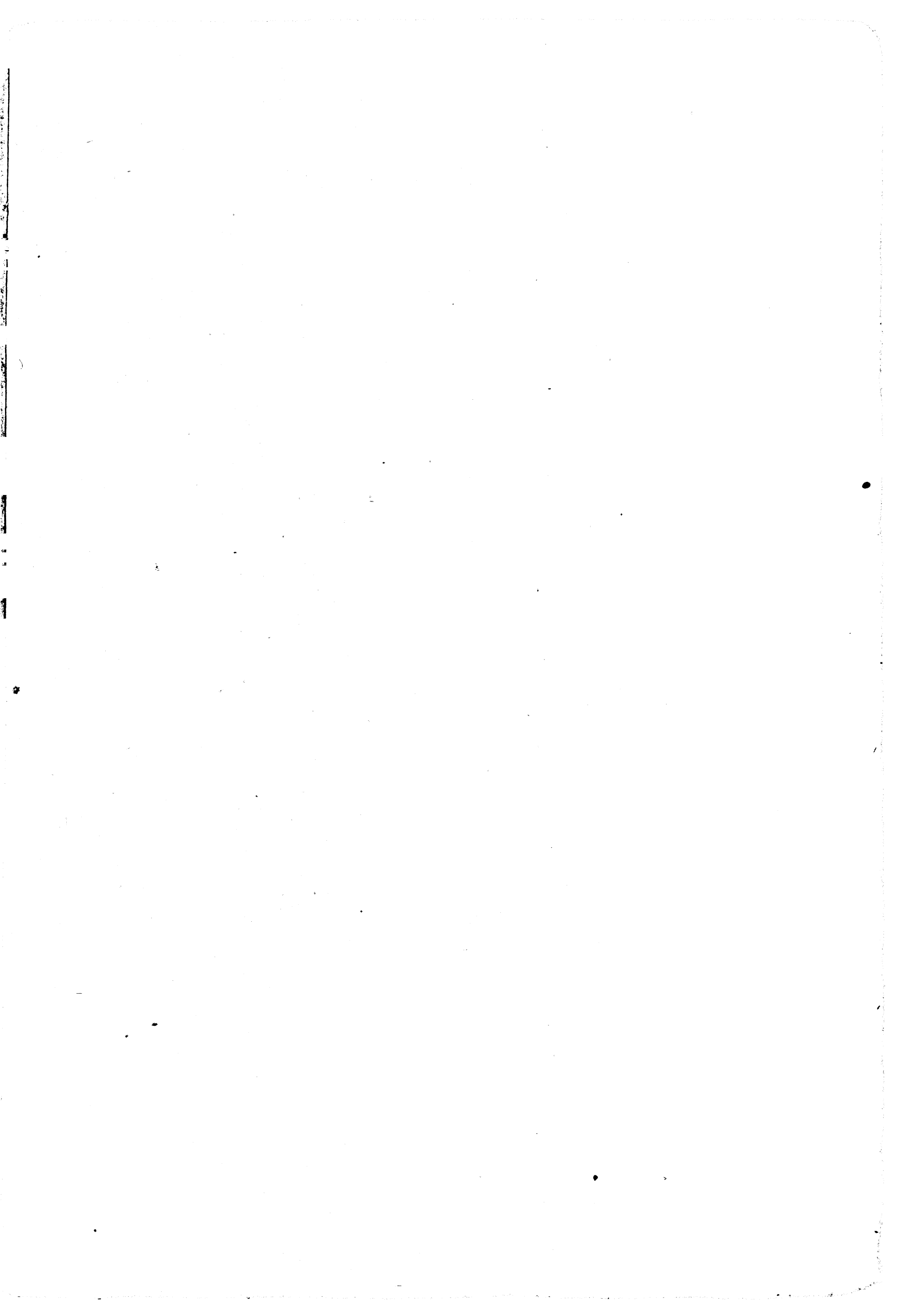
לכז

ראו לכל איש מבעור ינס להפך צידו . כל
יטורף לשאת בו משא להטורו . ולא
ישלשל בררך ארץ רחבת ירו . אבל יוכל לשלשל מביתו אל
בית ריעו וידו . ומרשות אל רשות אהובו ידיו . ומחצר
אל חצר בר מיצר חמורו . לשלוח מנות לאין נפץ לו הברכה
לסערו . לפי כבודו משה נרבת ירו . להרשות כן עוברת
לאשר לא עברו . והקונץ ירו ומאמץ לבבו יכלהחץ פברו .
יטוב עמלו בראשו וחמסו על קרקרו . וכן ידע פעיט ארועו
אשר לו יעדו . והסרו לעם נכרי לא ימטול פברו . הלא
פרוס ליעב לחמו לעניו ומרורו . אז יבקע כסתר אורו .
וצדקו ילך לנגרו . לא יירא מפני יקוט מקטב ישור לטדרו .
השמוסן יהיה דבר עם לבבך בליעל להפחירו . פי תנה
בטמים ערו . ובמרומים סהרו .

סוף דבר

י"א הכל נשמע את האלמים ואת מלכותיו שמור
ותבול מפירו ואירו . כינהו מפליט שמיות
המפנות לחושן תלמד ליראה את י"י אלהיך כל הימים . וינרו
לי"י חסרו לטוב לנו כל הימים .

שאלה

על הועלת האור במועד

התשובה על זה אמנם

מה שראוי לרעה שכל חמיו
הראשונים האיתנים אשר
בארץ מנחה עליהם אור ערה אמרו שאסור הרלקת האש אט
בטבת הוא סכסוק לא תבערו אש בכל חבה ובטבת נזכר
לא במועד לפי אמרו שאינו אסור במועד להרליק נר בכל
מקום ולכל בני ישראל היה אור במוטבותם על כן פאורים
כברו יי' ואיך באפלה יהי כבוד לעולם פי נר מלכה ר
ותורה אור והארץ באירה חכבורו אור עינים יטמח
לב ואיך כיום חיוב שמחה ויום טוב נטב בחטך במחטבים
גוטיבני ואיך נטמח בחגגו וטגיל וטעלוג בתענוגים והיה
במחטך מעטיהם ופאץ עינים נטמח ער יא לא לאור
לאור משפט ופאטמטי לאור עמים ארציע

לכן

חכמי קדם מימי קדם ועד יום בנורה שמוט
ובאדם נהרים ובמלרים בכל מקומות מוטבותיהם
אור נגה עליהם יאירו במקרטה ואור לטחבתם לכן וטלבה
באור יי' פי שם לוח יי' את דברכה

אמנם

רבנו יוסף קרוואה ע"ה מספי גיותו נמטך י
לבעלי הלמך הכנים הבערת האש ואת כל
מלאכה לא תעשו לפי דעת כ"ה מספי שהם קרובים לבעלי הלמך
כפי שהזכיר רבנו אהרן ז"ל לפי הסכים ונמטך רבנו יוסף
לדברי כ"ה שמונה הבעיה והכפוי מארבעים אבות מלאכות
כמו שנמטך גם כן לרעתם שההולאה והטעול ברסו הרבו
היא מלאכה בראשה אע"פ שרעתו שטס מלאכה יאמר על

טעלעך על הועלת האור במועד

מעשה מתוקן . ועל רעתו נחטך תלמידו רב ישועה
עג בפעור האש . ואחרים נחטכו חכמינו האחרונים
כגון בעל המבחר ובעל עץ חיים ובעל הארדה . אך על
פי טבלס הם מתחלטים בענין הטלעול כל אחר לעלתו .
ויחליטו את משכורתו . עשרת מונים . וכלים מפלי טונים
ומפני חלוק הרקטונים והאחרונים בענין אגרת האש לכן אמר
האחרונים שאין ראוי להדליק נר ואורה חוץ מחקום יקן
מעשה סכל לבר . ויזיה ברבר . הבית אטרו בו עובר
ומתוך הקהל יאבר . ובעל הארדה בספרותו ובר ומרבי
עירטו רבר . ואמר טחלול השם הוא טיתפללו

בחסך

עמר משה בני יאוי לחטוט במאמר רברי הק
רבנו ישועה נע טהביאם רבנו
אהן נע טאמר ואין הטעם כחמורו פל מלמכה לא ישעה
טבתחלה אסר ואחריו ק התי במאמר אך אטרי יאכל לני
אך כבוטג במאמר פל מלמכה לא ישעה הפונה חוץ מחטטה
אכל וסבוא החתו על כן אמר אך אטרי יאכל לכל נסט .
והוא הדין במאמר למלמכה עבודה טרזוטו בנה האסור ר
חוץ מחטטה אכל ע"פ הנה הטרסה לפי רבריו טמולמכה
אכל איטו בא תחת פל מלמכה . ואחר טחזיאות האש
וכרלקת הנר הם מזרבי מלמכה אכל כי בלתם לם יבוטל
האכל . אם כן גס טחזיאות האש אינה טכללת תחת פל
מלמכה ואינה באה תחתיה . ולפי זה לא יאסר מחזיאות
האש בכל מחקום טיהיה בכלל . ואולי סובל זה המאמר
כונה אחרת והיא טכלמט בעיני ע"פ אמרתו אטמרה טפרי

שאלה על הועלת האור במועד

יבות אחר בלטוני . בגדולות ובככלאות חמני .
והם . שאל שואל ואם כן לפי זה מהו ענין אמרו
 אך אשר יסכל לכל נפש הוא לבדו יל .
 אחר שאין פירושו להוציא כדמין הכלל ולהתיר מלמדת
 אכל . וכפיראה ללא הועלת בא .
נאמר . שמוע אמרי בינה לו יטפילו זאת יפינו ר
 לאחריהם . איפה ידוקה הרדפת לטון חסנו
 אהק עה בהוכירו שלטה הלקים יל שלט סבדות בענין הלך
 וטנוי השלט לטונות טבאו בפתוב באוסן הר מועט אכל .
 הסברה האחת היא שיהיה מתקן הלשן אשר מענהו טורע ר
 מנוולתו . ובסוף הרץ זאת הסברה כמו שסמרי ונה אם
 מרין הלשן . עין טפ ברברי רבנו אהק מופני שלט פתבת
 בנה כל לטוננו כרי טלא נאריך אלא המכונן היוצא מן לטוננו
 בקטור . והסברה השנית היא שיהיה מתקן המלוח
 בתורה יל מרין הסכמה תוריי . ותרץ גם לזו הסברה באשר
 אמר ועל כן אם להיות כל מלמדת עבורק טס מתקן התורה .
 אמן החלק השלישי להיות קטירת ההתנאה בכל המאמרים לפי
 דעת רבנו ישועה הרבר נראה כי אין הכרח בין אמרנו כל
 מלמדת ובין אמרנו כל מלמדת עבורק ובכל ארץ קטירת
 התנאה . ואין הטעם באמרו כל מלמדת לא יעשה טבת חלה
 אשר ואחרי כן התיר במאמר אך אשר יאכל לכל נפש .
 והוא הרץ במאמר למלמדת עבורק טרעונו בנה האסור חוץ
 מלמדת אכל . וקצו קטר התנאי טבטח על מה שקדם במה
 אך אשר יאכל לל . ואמרנו זה מבוא סתירה ברברי השם
 חסני כי סרף אלה מועדי יי חנוך פרק הארש הנה ע"ל .

הנה העולה מכלל

זה המאמר לפי הגר"א שסביר
 רבנו יטועה ע"ה היא טמה
 טבא בכתוב באזהרת כל מלמכה לא יעשה בהם . לא כלל
 בכלל כל מלמכה מעשה אכל עד שיצטרך להוציאן בארבע
 שפירטו אותן שאר הפנים . אבל בתחלת המחשבה ה
 בעוונתו כל מלמכה לא יעשה היתה הכונה חוץ ממלמכה אבל
 וכרי להוריע בוונתו שהיה על זה האוסף בארו בלשון אך
 אשר יאכל לא שהכונה להוציא פרט מן הכללי כי לפי סברתו
 לא שלל בכלל כל מלמכה מלמכה אבל עד שיצטרך להוציאן
 מכלל המלמכות כי היא בהתר מקדמת רמא וכל המלמכות
 המותרות בעצם היו אינם נכללות תחת האזהרות . פשו
 שפירטו אך אט בענין טבת שבאמור הכתוב כל מלמכה לא
 תעשו לא מן הכלל המלמכות והמעט המותר להעשות
 בטבת עד שצטרך להוציאם כראיה ולהודות בהתירם ה
 מהמתובים . כאשר סברו שאר החכמים . לכן לא עלה
 מירם את אשר יצמו לעשות . ולכן חכמינו חסד ומנה
 למצוא דמונים להתירם אם מהבתוב ואם מרביי הנביאים
 טסובלים פירושים ואם ע"ה הקט . וכטלא ימצאו ימו
 תולים הענין על פי העתקתם מלך דהק .

לכן

בארתי אך אני פוסח הענין בפסן בעד ענין נבחי
 טלמים פי לא כלל אותן באזהרת כל מלמכה לא
 יעשה בהם חכמי שכבר התיר וחייב חגיגת טלמי מצות במועד
 ואיך אפשר שיכללם עור תחת האזהרה כללית .

לכן

הוא הרין לכל חכמי שמים כגון קרבנו המוסטס
 ועשיית קפסח וטלמי חובה וטלמי מצות וטלמי
 טלמי

שלא כן לקדים להיות שהיה הכונה ללוות בעשייתם פמו
 וביום הטבת שני כבשים ולא דוסרך להוסיאם באך כי הוא
 מביד מראשית אחרית ומקדם אשר לא טעמו .

וכבראדה לפי זה כי כך היא סביר רבנו יטועה עג
 באחריותן הטעם באחר כל מלמכה ר
 טבתחלה אשר ואחריו כן היר פמו טרמו באחר כי פרק אלה
 מועדי יוי חזוק פרק החדש הזה . דל טכפרק החדש הזה
 חייב עשיית הפסח להטחא בעלם זמן בין הערפם . וכן
 חייב בחגיגת המועד באחריו וחגותם אורו . וכן קדם
 ואמר בער פסח דורות כהן טכאז בסוף הכרטה טגה לוואה
 לעתיד באחריו והיה כי יביאך יוי אל ארץ הכנעני וכו' .

ועברת את העבודה הזאת פחדשהוה . ואשר מקודם
 וביום הרקטק מקרא קדש יהיה לכם כל מלמכה לא יעשה בהם
 אך אשר יאכל לכל נפש וכו' . אם כן אף יתן את שחב
 של אלו לטוב להכלילם עור במאמר כל מלמכה עבודה לא
 ובעבוד שדעה לתודיע טלס כללם תחת האזהרה הועיל בחאמ
 אך אשר יאכל לכל נפש לתודיע טלס הרן לכל אזהרות כל
 מלמכה עבודה שהזכיר אחרי כן שהיה צריך לכתוב כל
 מלמכה עבודה לט תעשו אך אשר יאכל לכל נפש . ופרו
 טלס יטעה הרעה כי אשר טמאמר כל מלמכה עבודה
 מועיל בטעמו כלל המלמכות חוץ ממלמכה אכל על כן
 אחר כטביעי עזרת לוי אלניך לא תעשה מלמכה . לעזיר
 טהרען בו בחסדן קטר התנאה בכל המאמרים שהזכיר .

ולפי הסבירה הזאת הזכיר רבנו אהרן ואמר מקודם זה לטוען
 ופבר ירעה חרין טכל טאין הברל בין אמרנו של מלמכה וכן

שאלה על הועלת האור במועד

אמרנו שלמכה שמלת כל מחזקת ע"ל . ואחר שלפי ספרי
דבטו יטועה שלטת מיני האגרות הן בתכלית אחת טוים .
לכן אמר שבכל מקום שהיה היה צריך לכתוב בקרו קטר
התמאה וקצרו הכתוב טאס לא פן העבור סתירה ברברי השם .
אבל מה שהועיל בזה טאמר אחרי כן הוא לבדו יעשה לבד .
להודיע שלם כוון כמעשה אכל רוב מלמכות לא מלמכה הקדמת
בהכרחית הכלוית למעשה אכל אשר היא האפיה והכטול .
טאמריה האפילה . ולפי אופן שבארנו על זה גם אכתוב על
לשון הוא לבדו

פרקו שאלה

מהו ענין השמחה שאמר הכתוב
ושמחת בחגך

התשובה דע

שהשמחה האמורה במועד היא מלוא
תלויה לכלם באמורי ושמחת בחגך

אתה ובניך ובתיך ועבדך ואמתך והלוי והגר והיתום והאלמנה
אשר בשעריך וכל אלו חייב לשמחם ועקר השמחה

היא בלחם בבשר ובין ובטבר והם היו באים מלמעט שני
המאכלים לבעלים ולעבדים והקדושים למקום המועד

היו נהנים מעמם המעט והדחוקים ממקום המועד
ברמי המעט ככתוב אשר מעט את כל תבואת זרעך

היוצא השדה שנה שנה ודרטו בה עטרת מעט מעט
ראטון ומעט למור וכתוב ואכלת לפני יי אלהיך במקום

אשר יבחר לפני שמו שם מעט רצון הרוח ויעהרך ובכור
בקר וצאנך למען תלמד ליראה את יי אלהיך כל הימים

וכי ירבה מטך הדרך כי לא תוכל שאתו כי ירחק מטך המקום
אשר יבחר יי וכו' ונתת בכסף וזרת הכסף ביד והלפת

אל המקום וכו' ונתת הכסף בכל אשר תאזן נפטר בבקר
ובצאן ובין ובטבר ובכל אשר תשאלך נפטר ואכלת שם לפני

יי אלהיך ושמחת אתה וביתך והלוי אשר בשעריך לא תגיש
את כל תבואת זרעך כל מיני פירות וקטנית של ארץ ישראל

ואכלת עם הבעל מדברי שהוא מעט שני ונאכל לו כי
מעט ראטון חינו ווסה בו הבעל לפני יי אלהיך

כשלת רגלים בעלותם לחוג בבית הבחירה וזעך
הרוטך ויעהרך פרו העקרים אע"פ שגם אלו בכלל בתבואת

זרעך ובכורות בקר צאנך של ערד ונאכלו לבעלים

כי בפור פטר רחם נאכל לכהנים בפורש בסרטה קרח ובולתו
 גם מעטר שני של בהמה נאכל לבעל במקום המזבח
 טעמו מעטרותיכם פחמור כולל וטאת הכסף כפל
 אשר תאוו סכטך כלל בכקר ובלטן וביין ובטכר כרמ
 פי עקר השמחה הם בבטר וביין טעמו ויין טמח לבבאט
 והבטר וזבחת שלמים ואכלת טס וטמחת ואמר לחטן
 תלמי ליראה את יי אליך כל הימים וכבר נתבאר למור
 היראה בפרק דמטן מזה העטן אין צורך לטעות העטן לכן
 קראוהו החכמים מעטר למור טמו טס בבית הכחיה
 כאמור ובאת טמה והבאתם טמה וטמחת אתה וביתך
 עם הסוכרים בעקר השמחה המטמח איט כמותת ירו
 ופתוב קורס לכן בסרטה זו והיה המקום אשר יבחר יי אליך
 בכל טעריך טמה תביאו את כל אשר אטפי מצוה ועולותיכם אתכם
 הקבועות והכלת קבועות כגון עולות הרחיק ועולות נדר
 ונרבה ועולות תורה טכל אלו אינם טמחלים אלא טעטן ר
 אטה ריה טוח ליי וזבחיכם זבחי קבע כגון פסחיוחמי
 המועד וטלמי נדר ונרבה וטלמי תורה טמחלים לבעלים
 מעטרותיכם טלכם לא מעטר ראטן טמחל ללוים ולא
 מעטר עמי טהוא מטלט שנים לטלט שנים כעס אחת פי הוא
 לעמי ולגר ליתום ולאלמנה והוא טחלק בטערים טטמור
 והנחת בטעריך ואכלו וטבעו גם מעטר פתחה טמחל
 לפני יי לרעת המזבח לראוי לאכלו לט סברתו טהוא חטן
 וחכמים זל אמרו זה בפור עדר ואמר פה ואינו מטעם
 העטן פי אחר טיאכלטו הפעל פה טעם טלא יקח קבו
 עפל וקנת בעפור קבו אמר פה טאיטו בפור עדר וסכל

100

טורה כל ההקדמות שסופל הענין . ולפי דעתו שמה
 שאמר הכתוב לא תעבור בכבוד טורף ולא תגזל בכבוד זאנץ .
 הפונה שלא תאמר בלבבך אעפ"י שאני חייב לשלם ולפי יי
 אעצבנו עד שיגדל ואתה מעבדות הטור ומגזל האן ואחר כך
 אוליך אותו לשלם לפי יי . לכן אמר לא תעשה זה האל
 לאחר לשלמו עד עבור זמן הרבה אלא תאכלנו בעודו דך וטוב
 לכן אמר שנה בשנה שלא תאחר אותו אפילו לשנה שניה אלא
 תוך שנתו תאכלנו . ולפי פירושי הולכת כל הפרטה על
 נכון והוא בכור ערי . ולאופן זה כתוב בפרטת משפטים
 מלאתך ודמעת לא תאחר בכור כניך תוך לי . כן תעשה
 לטורף לאתך טבעת ימים יהיה עם אמו ביום השמיני תהנו
 לי . וזהו אמרו מעשרותיכם בלשון רבים להכליל בהם כידו
 מטקיס זרעים . ואת הדומות ירכס על מה טידיס כל א'
 מחנה טייט לו מחמונו איט כמחמת ירו . כי אין לתדומה ר
 טעור . ונדריכם ככל היוצא מפיו יעשה . ונדבותיכם
 מאשר נדבה דוחו אותו ופרד סכמו פפר נהיה פחוב אף ע"פ
 שהיה אז פרען בלי אנס אם נתייב לשלם בענין נדבה אטר
 דברת כניך . ופתוב גפחי שלמים עלי היום שלמתי נדתי .
 ולפי דעתו שכל אלו ופאלו מכני טחייב הארס לשלם
 נקראו שלמים כי מחנן אלו היו נעשים שלמי
 החג ושלמי חובה ושלמי שמחה ונדריס ונדבות שטרדו ר
 בהיותם בטעריס הכל מחוייבים להביאם לשלם בבית דבתיך
 שלמים ושולות ומנחות ונספים דברי יוס ביודו . כפתוב
 לא תוכל לאכול בטעור מעשר דעך . גרו מעשר טני .
 דעך תירושך ויאהרך וכבודות כניך ואאתך וכל נדריך אטר

הז

תרדוד ביומך בשעריך . ותרבותך ותרומת ירך . הרי
 בתריא בארם טהיו טאכלים כל אלו בחובה פהר הבית לפע יני
 אלהיך ואכלטן בסקום אשר יבחר . שלמים ועולו ופתו עולה
 או שלמים נרבה ליו . וכתוב ועשית חג שבועות ליו .
 אלהיך מסת נרבת ירך שהוא חוץ ממעטר טני הטעם בו
 שלמי נרבות . וכירטו אורג הכמים מלטן כס וחסר טון
 והטעם מה שירים ירו תרומה . ואחרים אמ' שהוא מפעלי
 הכפל מעטן והיו לך למס ועברך . והטעם שיתן אותה
 הנרבה כמזן חובה כפורע המס המטוער עליו כי אחר שהו"א
 מסין נהיה עליו בחובה וגובים מלטנו בכפרת אם לא יאבה
 לתתו . ותרצום הו מחסורו מסת עכל בעל המבחר .
 וכתב ודכונה לנדרים ונרבות כי יעטו למחרת המועד אכל
 העולה והשלמים חובת היום . וסוף הפרשה איש במדת
 ירו עכל בעל המבחר . ופרץ השיב עליו בע"ה
 שאמר הקך כונתו באמרו לא כוון הכתוב בלו הפרשה לבאר
 קרבנות היום אלא מה שיבואו דרך נרבה על כן לא אמר ה
 ומסת נרבת ירך עכל בע"ה . אם כן סתו מה שאמ' בעל
 המבחר שהנדרים והנרבות לא יעטו בעצמם יום חג השבועות
 אלא למחרתו . ואנחנו נמלא דברי בע"ה בפרקי הפסוק
 בעזרת האל . ובאמצעות יודע עטן חוב וביתת
 הנדרים במועד . ובאור טס חג ומג'נה . וחוב טחיתת
 שלמים בכל מועדי יני בכלל .

פרק ז' שאלה

האם היו טוחטים שלמים
 בימים המקודשים אם לא .
 התשובה

התשואה כתב

רבינו אהרן בעל עץ חיים
 עליו השלום מלאנו טעם
 הפסח היו נטחטים שלמים מחולקת מפסח מצרים . וכן
 ארמיז הכתוב ונבחת פסח לוי אלהיך לאן ובקר באשר הרחבסן
 בן הבאור ומלאנו ויבטלו את הפסח באש כמחטמט ר
 והקדשים בטלו בסידות . והרבר בספק מתי היו נטחטים
 הטלמים כבר בארן החפמים פי אחר גולת התמיד של
 ערב לא היה נקרב דבר אחר כל הלילה שפאמר היא העולה על
 מוקדה על המזבח כל הלילה עד הבקר שאין מעלים דבר עד
 הבקר גולת הפסח שפא הבאור כי היה נטחט אחר
 גולת התמיד .

אמר המוכר משה בני חכמים לקחו רמז

מן היא העולה על
 מוקדה על המזבח כל הלילה עד הבקר . שאין מעלין
 דבר על גולת הערב . והיה זה מפני שהסמיכו חלית
 כל הלילה אל הרחוק אליו שהיא העולה . וכטראו בטעם
 שחלבי פסח נקטרים בלילה נתנו טעם שקדבן פסח קדום על
 על כן היו מקריבים חלבי פסח בלילה . וכן קאתם
 ייחסו על הא מוקדה שהיא חסרה מפיק ליחס הכני לעולה ר
 שהיא על המוקד שלה כל הלילה עד הבקר עד שפאר זר
 נסתייעו קאתם לאסור שהיטת הפסח בשבת מפני שלא יתן ר
 חלבם נקטרי בלילה . וכן קאתם נסתייעו חנה ר
 לאסור שהיטת שלמי החג ביום המקודש מפני שאין אמוריין
 נקטרין בלילה חוץ מחלבי הפסח שהיב הכתוב בשרפת בלילה
 באמרו ולא ילך חלב חג עד בקר . הנה כל אלו

אלו התואמות נחשבות לפי שנתפרט בזו האופן זו הפסוק
אמנם לעניות דעתי שבאור זה הפסוק לפי קטר העטף
 ולפי פתיכות המלות ולפי מפתח האלהים
 הוא מובל פירוט אחר כמו שאמר . וזה שמה שהוכרחו לומר
 שהא מוקדה חסרה מפיק ער שיטוב הכטוי אל העולה דוכה לומר
 היא העולה על המוקד שלה לא ראי . כי אחרי שיבט
 פירוט הפסוק יותר מובלי חסרון למה אכנה מכתב אלהים בחסרון
 לא יוכל להפוטות . והלא פירוט בן עזרא מעיר לעמוד
 באמרו והא מוקדה גוסק . או מוקד ומוקדה והם שני
 שמות . ודרך הנאות דאוי להיות מלת כל הלילה שבה
 אל המוקד הסמוך אליו משיטוב אל העולה העולה למעלה .
 ותפן יישוב פונה הפסוק בזו האופן זאת תורת העולה היא
 העולה על מוקדה שהמוקד בוער על המזבח כל הלילה ער הבקר
 באמור את תמיד ^{הוקד} על המזבח לא תכבה . לא שהכונה
 שהעולה לבדה תהיה על המוקד כל הלילה ער הבקר כי לא יובן
 תכלית זו המצוה ^{כונה} שלא יעלה חבר על העולה כל הלילה והעולה
 נטרפת והמוקד נשאר דולק לבדו כל הלילה . ולאי
 זו תכלית לא יעלה דבר עליה או על המזבח כל הלילה מי יתן
 ושרע לזה תכלית מה . והנה לפי זה הפירוט לא
 יקשה מקשה אלא מותר להקטיר בלילה כל מה שאריך הקטר כגון
 חלבי הפסח וחלבי השלמים שאדרבא הסתוב חייב להקטיר עליה
 חלבי השלמים ואיננו התר כי לא בא על זה מצוה גלויה . וכן
 חייב להשרף הנותר כזבאר הזבח . והורן

החבמים שאף העצמות והגידים מטוס
 ולא ילץ לבקר

ושאוב

ונשוב למכוון

ואחר כך בתם רבסן אתן זל
ואולם על אלו השלמים לא בא

דבר מבואר אכן מאמר הכתוב ונבחת כסח ליוני עליך זמן
ובקר ובהכרח שגפך הוא לשלמים ונהנה הכתוב אחר
מן הפסח ולא ילא זה משמע כנים . קם שטאמר כי פסח
היה עליהם א"עם שלא באר לטחמו עם הפסח . וחלבו היה
נקרא כחלבי הפסח בלילה כי א"א בטרם יקטירין החלבי להאכל
הבטר . ויהיה זה פרץ שלמי מצוה בחג שבועות ע"כ .

ראה

אתה המעיין לפי זה האופן שבאר הדב א"ך
נראה שהיו שוחטים שלמי החג במועד ר
עמון כמו הפסח והיו מבטלים השלמים אחר הפסח ככתוב
ויבטלו את הפסח במשכט עלי אט והקדש בטלו במיוחד .
והיו נטריטים החלבים של הפסח ועליו הם חלבי השלמי ואח"כ
היו מריאים השלמים לבני העם ואחרי כך מכינים הלויים ר
לעצמם ולבניהם מאכלם כי לא היה להם פניות לאכול ר
בטעה שהיו אוכלים עם ישראל מפני שהיו מטתרלו לאפות
ולבטל ולהטירן החלבים ולהעריך העצים על האש והיה עובר
זמן מה מההלילה . זהו סמח והחלבים ע"ר לילה . והיה
להם לחוג בחובה שבעת ימים ככתוב ויאכלו את החסוער
שבעת ימים מנבחים ובהי שלמים ומתוריים ליוני . פ"ט
אם נקח רמז שהיו עושים שלמי תורה מסע קמרו ומתוריים
ליוני טרינים להאכל ביוסם ולא יטאירו בחטון ע"ר בקר .
ונהנה מזה יראה שא"א להטחמ קורים היום המקורט . פ"ט
בחג שבועות אלא בע"פ ימים המקורטים שבך חייבם הכתוב
לפן אמרת שטחית שלמי מצוה שבכללם שלמי סוד נעבה

לא כלל אותם בכלל אזהרה כל מלאכה כמו שלא כלל הפסח
 והמוספים שהם נעשים בעצם זמנם כן אלו מה שאין
 כן שחיטת החולים שהם בשר האזהרה ויתכן להעשות קודם ה
 כמו שצריך דעות אם ירצה לכן מה שהוא דעות אינו ד
 רוצה לחוב לכן אין ראוי להקיש משחיטת קרשים לשחיטת
 חולים כמו שאמר גולתמו בימי חרמו . עד שהשב
 במרוצתו למשוא רחמי מהבתוב והביא ראיה מכפסוק אלה
 תעשו לתי במועדיכם וכו' ואמר אם כן מה טעם ה
 ולבחיכם אלא הטעם בן להתיר גבוי חולים בכלל שהיה
 מלה בוללת למו ובפרט לגבוי אורך לפר שאינם מן הטובי
 שהם ע"י חיוב . טכבר נזכרו בפרשות . ע"ב תרף
 ובריו אשר טרף בפיו על זה . בנבחה כסה . וירע
 מטה כי קלו המים ויסר את מכסה היבבה אשר עשה מטה
 בטיי . ויען מטה ויאמר למטה לא כן האיש מטה כי לא
 פתב מטה האיש ע"ג ולבחיכם אלא אמר ולנספכים ואין
 נסך עליהם רוח ממרום ויסך ברלתים ים וסכסך נסכים
 בנבחים וטלמים . והטלים עם סבירת רבטו יוסף ה
 הקרקסני ומלא כרסו מערבנו והטנו אליו אל דרך התרים
 אשר תר בלבו אחרי טובו מן הדרך אשר הלך בה דרך הקדש
 יקרא לה אחרי טובו מהכות את המכים את סבירתו הקדומה .
 כמו שיבוא כל זה בסוף הבש . בסוד קדושים רבה .

פרק ח שאלה

האם הוא חייב לשחוט חולים בימי
 המועדים או לא .

התשובה דע

כי יבטו יוסף הקרקסני נ"ע שחייב
 ספר המצות בשר שחיטת החול'

במועד היא באסור ואחרי כן כשעשה באור על התורה
הזי מספרתו הראשונה וססך התר החולים במועד בכלל
ונבו העתק לטאן רבנו יוסף הקרקסני נ"ע

וזו כי את ססקת טס על אסור הנזכרה במועד ר
אחרי כן נתבאר לי טחותו ונתברר לי התר ר

הנזכרה במועד ואני אזכור מה שהשטתי עליו טס
באסורה אחר שאורה על התורה ואראה טחות זה ואמר
פי הכתוב כבר התיר זביחת השלמים במועד ורוב הדק
הטחט חזונו טכל לטאר העם והורה זה על טעם הנבילי
למה שאוכלים אותה העם ראוי במועד ע"כ עקר

רבוי רבנו יוסף הקרקסני נ"ע ולנו הספירה נמוך טטה
בטיילי נ"ע ויקח מטה את עלמות יוסף עמו פי הטעם
הטביע אותה אכינו להחל ולגמור אבי הטביע לי אמר

ויען מטה ויאמר בקול ענות גבורה פי מאחר
טטעלת טעם הטחיטה במועד פותרת לנו

כני ארס זאת ועוד אחרת והנה מנזיחת השלמים בקט
זה האיש מטה להתיר זבחי חולים וכלי מבלים טועם
חמורים וקלים מוי זה טעם מעלים וכלי מכתב האלים
גביר מלים ער טהטתרל זבחי ארסי מפתוק וטמת
כחך אתה ובטך ובתך ובן והלוי והגר והיתום והאלמנה

אמר בטעריך ויאמר מטה פאן רחנז הכתו התר
לטהיטת חולים במועד ואפילת בטר האור פער היתומים
והאלמנות שהיו טטארים בטערים ולא היו טולים כרגל טאן
מלות הללו מוטלות עליהם זולת הטחה כחפורט וא"כ
כיון שהיו טטארים בטערים ולא היו טולים טוחטוחול לטעום

בשמינת החודש בבשר האור כחמור בטעריך האכלנו לא
בבית הבחירה טטס מוקר מנבחה ופקן מטיח ולפיכך אמר
אשר בטעריך וקא ליתוס ולאכלמנה טהיו בערי ישרא

יאמר משה בני

תשובת זה אינו ממה טיקטה

פי הלוי הגר היתוס חייב הכהן

למחוס וטלא לעובס בטערים אלא להנהיגם ולהלנותם ר
עשו להעלותם לחוג בבית הבחירה ופסה טטיס ופלגטיס
עברים וילדי בית ואלמנות ויתומים היו עולים עמם לה

ישות

הבית ע"י לחוג את הג' ו' ולהפרנסם ממעשרי טע ומסת ר
טרפת הסריבים והטכנים הטובנים עמם בטערי ובערי
ישראל ובאות וצובאות יהר להר הבית ועליהם אשר הכתוב

אשר בטעריך פי הם מאנטי טער עירן מיורעו ומכירן

ממכריו אל האבות להטיב לב בניס על אבות ופתוב

הקהל את העם האנשים והנשים והטק וצרך אשר בטעריך

כבוא כל ישראל לראות את פני יי' אלהיך למען תלמד

לידעה למען ישמעו ולמען ילמדו וידעו את יי' ובניהם

אשר לא ידעו ישמעו ולמדו לידעה את יי' אלהיכם כל הימי

ופתוב בספור כל אשר יעלה חמולג כפה יעשו לפל ישראל

הבאים טס בטילה ואחריו כן אשר יטכבון את הנטיס

הצובאות פתח אהל מועד ויתכן להיות הנטיס הלמנות

הצובאות לבית יי' אלהי הצבאות ועל זה כתוב

אחר גס כן כי אם לפני יי' אלהיך האכלנו השמר לך סן

תעבוב את הלוי פל ימיר על אדמתך ד"ל לא תעבבנו על

אדמתך אלא תעלטנו עמך לאדמת הקדש וכן אחר

פרטת עשר העשר מעשר למור כתוב והלוי אשר בטעריך

לא

לא תעזבונו . אלא בטערי יו"י תעלטנו . טאם לא בן מרה
טעם אלו הפסוקים אחר אלו הפרטיות . והיא אגורה על
כל בית אב . וכן הרץ לצד ליתום ולאלמנה הגרים עמך
ביתך בשעריך . לא שטאריס כלס בטעריס . כמו
טאטב המתידי אסוריס .

סוף דבר לא הטיב משה ירו ועוד ירו טטויה עד טעל
בלבו להפחית מעלת זבח פסח . אשר יו"י
על פתחו פסח . והעלה מעלה מצות המילה מעלה מעלה .
וזבח פסח הודיר משה משה . וזה לטת סבות . האת
פעבור גזרת אמר שאמר וז"ל . זה הכלל יהיה
בדרך טכל אוסרי פסח בטבת מתיריס השחיטה במועד פתוח
עב"ל . לפן החליט פונתו לסבריה זו ויחלטו החמוטו
להט תהרב המזהפכת לטמור דרך עק תח"ס .

ויאמר משה בטי"ז ז"ל והמדמה את הפסח למילה
בחסבו כי כטס טעמטה המילה בטבת ר
בחובה . פן נמי חוב להעשות הפסח בטבת . יסחול
על כבודו כי אין לו דמוי כלל שמלות המילה פליאה דעת
מחמי טטובה לא אובל לה . והרבה לדבר . ומליס לחבר .
טבר על טבר . עד טכסוק כתב טאין פן קרבן פסח פי
עקר זבח פסח מעריס היה לעלת מטפט אלהימס . ופסח
דורות נמי לצפון פי ביד ^{מג} חזקה הוציאנו יו"י ממזריס ר
ופאלהימס עטה יו"י טפטיס . ואין לעשות הפסח פי אס
במקום המובחר בטהרה אס בן אץ נובל לומר ולסבול למו
טאומר שהפסח דומה את המילה ויעטה בטבת בחיוב . ועוד
טוט אחריו כמה מלאכות אחרות מחללות את הטבת פברקטיא

ועל כלם הבערת האש שהיא מלאכה בראשה וזולתה מה שאין
כן במילה . ער פתן קנני מליו . ואלומי הלוליו .

אמר המחבר אם כליאה רעת מחטו טענה לא
יובל לה . אף זבח כסה הכלא

וסלח מה שאכלו לשמו והוא כלאי מאר מבעלות בעולות
טורא עלילות על בע ארס . עושה גדולות ער אין הקר ונסלחו
ער אין מוסרי . ונטגב ין לברו ביום ההוא . ואולם בעבוד
זאת העמדתך למען גדלותך את כחי ולמען ספר שמי בכל
הארץ . פי אין פמוני בכל הארץ .

ועוד זבח כסה מהולל בתלולים . ומוכלל במכוללים .

באמור מה הערות והתקיס והמטמטמים .
ואמרתם זבח כסה הוא לין אשר כסה על בני בני ישראל
גמון והאיל ססוח וקמליט . אין עודך להאריך בטבתה .

ולראות העמים והשרים את יפיה והא מוסת ואות שהבתוב
העלה מעלתה . ועלל מעלת עלתה . טעשה אותה עלה .

והמולה לה עלולה . באותו ובהגדיו ובחייבו . המול
לו כל זכר וכל ערל לא יאכל בו . ויחר לו מקום קדש

להאכל בשמחה ולחבבו . ולאכלו בהסבה כל ופורך כולך
בחסבו . ואכטר לכך מקרא זבח כסה בטס חג פי היו

אובלים פסכה ובהבורה כי לא יוכלו לחלקו ועמם לא תשבח
בו . אלא יקראו לפניו אברך . וכורעים על ברך וטוק על

ירך . יברו עליו חברים ולא יאזונו בין כנענים . ויברו
עליו כרה גדולה חוגגים ואובלים למעשרים . מה יפיו ומה

טיבו . נפברות טרובר בו . ואם מעלתו יפיל ורוממותו
יפיל . וזמר אודו יאסיל . ראשו לעב יגיע ולעליו הנה

יעטל

הג המלות

יעבול . והסבה הטמית בהוריו אותו מכסא מלכותו .
 נסיק . הפארת גדולתו . היא לרמותו
 ולהשוותו לטלמים שלמים וכן רבים . להקיש מנביחת הכסה
 לטלמים ומטלמי הג המוער בחובה . לטלמי טמחה וטמן
 וחבה . ומטלמי טמחה לבשר תאוה . ומטחיטת קרשי ד
 קלים . לטחיטת חולים . הנטחטים ברשות בכל גפולים .
 להלל פרי קרש הלולים . זה מטפיל ונה מרים . ויראן
 הפסחים כי טמבזו בו . ויאתום הטבץ . אגדלג פאיל
 פסה ותרין . לטק אלס ויקרא ברין . וכי גיטן חולה וכסה
 אן דע הירפך אן היטא כנך והפאת גוול את הכסה . זאת
 החולה הארצה זאת מירכס . ונרית פרט על פרט חגבים .
 מי ככס יאנץ זאת יקטיב ויטמע בקולכס . ועל
 זאת הרים קולו " ויטא מטלו "

התרד מעלת כוכב	בעת לוקים ילקוהו
ואם ירל כבוד שמש	בעוד עבים יחפרוהו
הימלט גנוז פסח	וינצל מעדיירו
ויתבזה זבח פסח	ואם בוזים יכזרוהו
	תם

ובעבור

הסבה הזאת השנית הרים מעלת השלמים

עד שפירט ובטו יוסף הקדקסע ז"ל ואם

ישאל שואל בעד מאמר ובטלת ואכלת וכי זה הפך מאמר

ובטל מבוטל במים פבר אטיב בזה טעם הטובות

האחת שהפסח על טעם פנים האחד הוא אשר נאמר בו

ושחטו אותו כל קהל עדה ישראל והוא

אשר הוכן סך העשירי והאופן הטעם שאר הקדשים

אשר הם השלמים והם פבר נקראו פסח

להיותם נקדבים ביום הפסח ואותם הם אשר נאמר בהם

ובטלת ואשר נאמר בו אל האכלו ממנו לא יגא אותו

הפסח האמתי הנטחט בין הערבים סוף הארבעה עשר ע"כ

וכן כתב הר"ד משה בשי"צ מקורם לכן ז"ל ולטעם סבות

נקראו השלמים הנטחטים בליל פסח בטעם פסח האחת

פי בהיות הלילה היא ערוסה בקדושתה משאר לילות החג

נקראו אפילו השלמים הנטחטים בכלל באותה לילה לפיכך

פסח שאר חמלתו יתעלה טבליה היא והשנית מטעם

שהיו מקטירין את חלבין בלילה היא בכלל פחלי

פסח האמתי מה שלא היה כן בשאר לילות החג פ"ט בליל

כל השנה בלה ע"כ

ראיה

אתה המעיין השתדלות טניהם להעלות מעלת

השלמים עד שהם כיוון לקדושת השלמים

בטעם פסח לרמותם במדרגה שיהיה להקיש מהפסח שהיה נטחט

במועד לטהיט השלמים בכלל בין שלמי חוב בין שלמי

טהיט באשרם שאר השלמים טבליים לעם ומם נטחטים

במועד הוא הרץ לחולים שהם טבליים לעם שיהיו נטחטים במועד

M

אמור המחבר

יש להשיב טאָעפּ טאַטנהס נאָכליס
לעס לאַ דאָ זי פראַ זי . כי היס
נטחטים בררר חיוב ונטאכליס בררר חיוב . אמתס החוליס היס
רשותיים ורצוניים ואכטריס לגאחט תמיד קורס הטוער מה
טאין פן הטלמים כמו טכאריטו . ואין החוב עם הרשות
מאטריסס אכל מתעדיס ואין יוקט זה מזה אחר שהוא טעקט
דרכים . ואין יהיו הטעקטיס הקטיס ומוקטיס .

סוף דבר

אי אפשר לקיט מזה שהוא על צד
החיוב למה שהוא על צד הרשות .

ועוד פסה טענות יסכול זה הענין כי הנה גם הרגיס המופנים
טאכליס לעס אס כן יצורו רגיס כן אגס מים טבתן הגבול ר
להיות למאכל העס וזה אי אפשר . כי נכט כל בטר .
ומה שצריך לדעת טכל המועדיס המקורטיס היס טוי בטביות
מלאכה אעפ טקרא קלתס בטס טבתן כגן יוס תרועה ככמו
פארט הטביעי באחר לחרט יהיה לפס טבתן זכרון תרועה .
וכן בחג הסכות ביום הראטן טבתן וביום השמיט טבתן .
כט ביום הפבוריס טנאסר כן אפילו מלאכת אכל טבת טבתן
היא לפס . אמנס היום הראטן וטביעי טל פסח ויום חג
טבועות לא קראס הכתוב בטס טבתן . וקצת חכמי נתנו
סבות וסכרו סברות כלי נסכרות לסבית החכמים .

אמור המחבר משה בני

לפי סביות שהספה טלע
הנזכר באלו המועדיס

טס טבתן היא טטס טבתן הוא פחות מטס טבת .
וכתב רבנו אהרן האחרון סבית החכמים בנה באחרו זל
אכן טס טבתן טאמר על חלק הנוסף מחול אל קרט . והוא

זמן בין הערבים . ובעבור טעוה הפתוב להטחא הפסה ר
 בשעת בין הערבים והנה אותו העת לא היה מוטפת ואף יקראו
 הפתוב שבתון . וכן גם כן בשעת בין הערבים של חג השבועות
 היו מופרים לטהור שלמי חג שבועות כי היום הקודם לו
 לעולם הוא שבת ובאותו העת היו ממהרים להתעסק בשלמי
 החג ולא היה כל טעם בין הערבים מוטפת . לפי לא קראו
 הפתוב גם זה בטעם שבתון מפני שהוא הבריה המכין .
 ואם ישעין אם כדברך כן הוא אף לא קרא הפתוב יום שביעי
 עצרת בטעם שבתון אחר שאין בו עשיית פעולה הבריה בטעם
 בין הערבים שלו . והוא התשובה בטוב טעם הפתוב
 לפי סדרתי הסבה שלא כנה הפתוב יום שביעי עצרת בטעם
 שבתון היות שלא נקיים מרץ ק"ו לומר הוא הרץ להקרא גם כן
 יום ראשון של פסח בטעם שבתון מפני שהוא יותר ערוך ומשנה
 מכה אופנים משביעי עצרת . וכבר אנוחנו בארנו הסבה
 שמפני שחייב הפתוב בשעה ההיא שקיימת הפסחים . ולא
 היתה אותה טעם בין הערבים מוטפת לא כנה יום ראשון של
 פסח בטעם שבתון . וזה חלוקת לא יתכן .

פרק ט שאלה

מה טעם חג ורחוק והדומים אלו

הרגשוכה פכר בארנו

שהנבחה נקרא בטעם חג ונקרא
 המועד בטעם חג . והנה בארנו טעם ימים החג ליהי אהין .
 וכן והדומים אותו . סבול טעם הענינים שהוא חגיגת זבחים
 וענין המועד שהוא ענין שמחה ושטח כמו המזן חוגג .
 אופלים וטוים וחוגגים . אם כן לפי ענין הראשון שהוא
 ענין זבחה חייב לזבח זבחים ועליות טורים וטריבות פתו

אלה

116

אלה מועדי יי' אשר תקראו אותם מן זבתם בעל החמור
 אלה מועדי יי' להפיל גם ימי וכו' ויום יק' לחג
 אשה פרי לבארו עולה ומטה וכו' וזכה הוא זכה שלמי
 של צבור ושל יחידים גם הפסח בשם זכה דברי יום ביום
 כמו חרש כהרשו והטעם מה שהקבע בכל יום טאם עבר
 היום בשל הקרבן ע"כ וזכה אם שבתו שלא היו נשחטים
 בימי המועדים המקודשים שלמי חג לבר שלמי מוצה טהם
 טע פבטיס ביום הכבודים לזכה השלמים סופי טהם קבועים
 בעצם יום המקודש כמו זכה פסח שהוא נקבע ביום שו' וטקט
 בין הערבים אפילו שיקרה שבת לפני ולאחריו כפי שפסק ר
 בעצמו וכו' וזו הסברה א"כ בחג הכבודים לא היו נשחטי
 שלמי חג לבר הטע פבטיס בני טטה ואם כן מה היו אובלי
 עולי רגלים בחג שבועות שלא היה אפשרי לאכול משלמי יום
 שטי כי זה החג לעולם מוחזקת הטבה וכו' חג הוא כגול
 לא ידעה וצריך להטות ביום החג ככתוב והטות לבטור ר
 הזבח ער יום השלישי באט ישרך וכתב בעצמו ביום
 השלישי דבק עם באט ישרך לא עם והטות ולפי
 זו הסברה נטארו ביום המועד בלי טמחה וטקט כי כבר
 זכרנו שעקר הטמחה היא בבטור ככתוב וזכה טקט וטמחה
 הדוג בקר וטחוט אמן אכול בטור וטחוט יין וכן כטיקרו
 בימים המקודשים שלם אחר שבת וקודם שבת והפסח
 והיית אר טמחה וכן ועשית חג שבועות ליי' אלהיך מסת
 נדבת ירך וכו' וטמחה לפי יי' אלהיך ומייב טמחה
 כפרט כזה היום וזכה באין ספק שלמי חג היו נשחטים
 ביום חג שבועות והוא קרין לכל הימים המקודשים אפי

ביום הרועה כי בעצם זה היום נאמר לנו אכלו משמנים וכו'
 ושלחו מנות לאין שבין לו וכו' . וכתוב אחריו לאכול ולשתו
 ולשלוח מנות ולעשות שמחה גדולה . וכל זה היה בירושלם
 שלמים . ואף אמר מוסת מדבת ירך לטרררים ולטרבות כי
 יעשו למחרת המועד אבל העולה והשלמים הם חובת היום
 וסוף הפרטה איש כמדתה ירו . ואם יסבה בעבור י
 שהם מין מוסת אל מדבה ומדבה לא יעשה בשבת ובין שהיו
 המועד עם השבת ואין ראוי לעשות נדר ומדבה במועד על
 כן אמר כי יעשו למחרת המועד . כבר אנהנו הורית
 שהנדרים וטרבות טעמים שלמי חובה במועדים הם חמה
 שמהנדרים בעודם בעריהם ואינם ראויים להאכל אלא בפית
 גבחירה ככתוב שמה תביאו וכו' . וכל סבה נרדריסר
 אשר תררו ליה . שכל מנה ינה ומיטב האין והבקר היו
 מתרבים וטרררים לשם יי . הן לראיין הן לשלמי החג והם
 חוץ ממועד שני שהוא חוב ומס תרומת יריכס בכל משלה
 ירך . ככרבת יי אלהיך אשר נתן לך . וכתוב אלה מועדי
 יי אשר תקראו אותם מקראי קדש להקדיש אשה ליי וכו' .
 וסוכת דבר יום ביומו ובולל כל היה ימים . ואחריו ומלכר
 מתנויכס ומלכר כל נרדריכס ומלכר כל נרבותיכס .
 וכתוב וביום שמחתכם ובמועדיכס . ואחריו ועל גמחי
 שלמיכס . והנה גם יום הרועה ושמיני עזרת הם בכלל
 מועדי יי .

ומה שכתב בעל הספח ע"ה במועדיכס ולא ד
 מועדי יי להכליל התמיד . ונכפך שאין
 בשבת קרב זבח שלמים כי בשבת כתוב אלה הם מועדי ע"ה

כן האמת והנכון אמנם מה שכתב אחר כך ואף על פי כי
השלמים במקצת מועדים ולא בכלל מועדי שבתון חלבי
אשר קבע בה הכתוב ורומה לו והפאת שמה עולותיכם
וגבתיכם וגו' ואחריו כתוב ואכלתם שם לפני יהוה אלהים
והעולות אינם בכלל ואכלתם אבל האכילתם בכלל הנזכרים
וגו' ער כאן תרף דבריו

הנה

בעל עץ חיים ע"ה השיב עליו ואמר והאמת ר
שכלם בכללים בחלת מועדיכם ואם אמר לבר
מטרידיכם הטעם חוץ מן הטבת ע"כ והנה נראה שנת
ומה שכתבו טעמם היו שחשבו שלמים בכל ימי המועדי
כליטה י"ח מועדי י"י להקריב אשה ליהוה וכו' כי על שם
הנעה זבחים עולות ושלמים נקראו השלשה מועדים בשם
חגים שכתב בחד המלות ובחד השבועות ובחד הסוכות וגו'
בהספדה תזריית לאלו השלשה לבר' ואע"פ שבטורי המועדי
שם יום תרועה ושמיני עצרת היו נעשים עולות וזבחי ר
ישות לא כנה אותם הכתוב בשם חגיגות ושהם ימי טובי חסני
שלא חייב להם לשחוט שלמי חובה אלא שלמי ישות שהם שלמי
ישות שמה שהיו עושים יושבי ירושלים ואיש יהודי כי לא היו
שחטים חולים במקום המובחר כמו שספר בעל החבחר ר
כמו שהזכיר רמנו אהרן בענין השחיטות כל זה ברמיו נטוהו
ואף שאר כל ישראל בעריהם אכילו שהיו יגולים לשחוט
חולים קודם המועד לקבלם ביום המועד כפר נראה שהיו
שוחטים שלמי שמה בשעריהם בבמות שלא פראוי ובכל
זמן היה מנהג זה בענין הכתוב פכתוב רק הכמות לא סדו
אור העם מזבחים ומקטרים בבמות ואפי' ער זמן שלמה

המלך ע"ה כי לא נבנה בית לט"ס י"ן . וכתוב ויאהב שלמה את יי.
ללכת בחקות דוד אביו רק בבמות הוא מנבא ומקטיר . וילך
המלך גבעונה לנבואה ט"ס כי היא הבמה הגדולה אלף עוללות
יעלה שלמה על המנבח הוא . ואפילו שהיו אז משכן יי.
בבנין אמנם ארץ הברית כבר העלה אותו דוד אביו ויבן ר
אותו בתוך האהל אשר נטה לו דוד בעיר ציץ .

ולפי הנראה סוף בוסן המלכות כל הנטארים בשל
יגלים בטעמים וכן ביום ירועה כל ישראל שהיו

אז בעריהם רובם היו מנבחים ובהיהם שלמי שמחה בפלות
ופ"ט בימי ירבעם שטרדה מפני שהיה מהמנהג לנבוח ביום
הראשון של המועד נחמה גם המלך במנהג שהיו נהוגים ר
ישראל ביום הראשון לעשות נבחים ויעל על המנבח אשר
עשה בבית אל בחמשה עשר יום לאחר ויעש חג לפני ישראל
ויעל על המנבח להקטיר . הנה הופח מכל זה האמת .

וממה שכתב בע"ה שכל יום ויום אריך לחוג .
וכן משה שכתב עור וצריך לעשות חגיגה
בכל שבעה הימים בחיוב . כמו שכתב בפרק הבט מה ר
שהפריע משהי הרעות .

פרק י' שאלה מה הם השלטה טמות טקרא
טקרא הכתוב שאור חמץ ר

ומחמלת . ולא יראה לך חמץ ולא יראה לך שאור בכל גבן .
טבעת ימים שאור לא יחמץ פתכם כי כל אונבל מה ול יאחמ
התשובה דע ט"ס שאור יאמר על הערופת

קמה עם מים טית חמץ .
וכבר החמוץ שנתנה טעמו ואינו נאות לאכילה לא עושים

אותו

אותו כדי להחמיץ עמו הבצק להיותו חמץ ומשמידין אחריו
 קצת מאותו הבצק להחמיץ עמו עסה אחרת ולגיות טאיש
 מדרבו להאכל לא בא הכתוב שינהיר באכילתו לומר כל שאור
 לא האכלו עמו שאמר כל מחמצת לא האכלו וכן לא
 האכלו עליו חמץ והחמץ הוא שאמר לבצק טיש לו ה
 שאור מעורב ולטף אותו לעשות לחם חמץ ככתוב עלתו
 לחם חמץ וכתוב חמץ תאכילה בבורים לוי
 ומחמצת יאמר על מערובת טיש בו חמץ והוא נאות לאכילת
 כגון שבר המרי ופיוצא בו שהוא לחם חמץ שטורין אותו ה
 במים תך הכלים ומטימים אותו עדי הטלש ויעבור ימים
 רבים ואחר כך כותשים אותו כתישה רבה ויתערב עם מים
 ויהיה שטקה מטפר ולפי זה נמצא שכל מחמצת היא חמץ
 ואין כל חמץ מחמצת והנה הכתוב הזהירנו על שלשה
 אופנים בכל ימצא שנאמר טבעת ימים שאור לא ימצא ה
 בבתים ובכל יראה שנאמר ולא יראה לך חמץ ולא יראה
 לך שאור בכל גבולך ושלש ימצא שנאמר כל מחמצת
 לא האכלו לא האכלו עליו חמץ והנה השאור ה
 הוגדר בכל יראה ובכל ימצא והמחמצת בלא האכלו
 והנה בעבור שהשאור אינו מדרבו להאכל לפרו לכן לא הזהיר
 עליו שלש ימצא וכן המחמצת יכול עליו אטלה ושמה
 לכן לא הזהירו באכילה והאכילה כוללת גם השמה כמז
 כלים לא האכלו והדין שם לכלם לבל יראה ולכל ימצא
 ולבר ימצא כדן רוב האגרות שלמדים זו מזו ויש
 להקטות אחר שאמר הכתוב טבעת ימים שאור לא ימצא
 בבתים מה טעם ולא יראה לך שאור בכל גבולך שם

ולכל

לא ימצא לא יראה . אבל נראה הענין מספני שיט מלות ה
סקבלו עליהם גוי שער שלא יעטני אותם בארץ כפרהם ירא
למד עינינו כי על תנאי זה נתיח אותם לגור בגבולנו פנין
הלול שבת ועטיית אפן מטפית או לזר וטבנית . וכן
הענין בשאר התועבות בענין לא ימצא בך מעביר בנו ה
ובתו באת . ומפני שומאת הארץ שלא נתיח אותם ה
לכתחין בעריות ולעשות כזו ארץ מצרים . והנה כפנו
אמנו מחוייבים למעמם שכל אלו כן אנו מחוייבים למעמם
סלם יביאו חמץ בגבולנו כפרהם ירא לכן אמר לא יראה לך
טאור בכל גבולך בין טאור טלך בין טל גויס בגלוי .

אמנם כל ימצא בביתם אין אמנה בגוי . לך
לא הרמיז מציאותו בגבול . וכתב בעל
המכתב בכל גבולך גם גויס מוזהרים לעשות . אמנם
בביתו ופגלות לוקח המקום טבוא ברשותו באותו העת .
אמנם בביתו טבוא מקום מושבותיו הנזיר בכל יראה ובכל
ימצא . אמנם אנדרת כל יראה הוא אפסרי ט הנא מהטגלו
לסו . אמנם טוהרת כל ימצא הוא מהטטרות הטגלמו
ואיך אפסר טיזוה לטו הכתוב בדבר טאיטו תחת יבולתטו
ט אפסר טימצא במקום נסור ונעלם מעינינו ומידיעתנו
לכן נאמר טמאמר לא ימצא הוא כזו לא ימצא בך מעביר
כזו ובתו באת טטעמו לפרוג אותו שלא יטאר מציאותו
ולא יחטיטו אותו לי . וכן בבונה כזה טאם ימצא כל
בטבעה ימים בכתבתאום חמץ ברשותו אנו מחוייבים
להעבירו מיד ולהבטירו לטריטו כרי טלא יראה לך חמץ
ולא יראה לך טאור בכל גבולך טבעה ימים . ויהיה

מהסאמרים שהגלו. שלהם אנהרה והסתר שלן לווי. ומאמ'
 לא ימצא סובל שלא נחמיץ הבצק אלא נמחר באסייתו.
 וכן שלא נפקיר הסזינו לגוי. לשוכ לקחת אחר השבעה.
 וכן שלא נקבל חמץ של גוי ע"י פקדון. וסמה טאמר
 טבעת ימים טאור לא ימצא בבתיכם כולל בין שלטו בין ה
 שהטברטו אותם בטפירות מהם בין שלקחטו אותם דרך השלב
 או טנתנוס לטו ע"י חסד. אבל בתיטו שהטברטו אותם
 לגויים או טנתנוס להם דרך חסד אף אנתנו מחוייבים ה
 בבעור חמץ והוא מבעת שיקבלו עליו. אמנס אס
 יעזבטו תוך השבעה ויחסרנו לבעליו ראוי להטוט בעטו
 החמץ של אותו המקום מטוס לא ימצא טאור בכל גבולך.
פרק י"א שאלה
 מה הם הדברים טעריבים בעור
 חמץ מיום י"ד

הה'שובה
 הכתוב אמר ביום הראשון האביתו
 טאור מבתיכם. ומאמר טבעת
 ימים טאור לא ימצא. יורה שהב"ת ב"ת הקודם בב"ת ה
 ולקחתם לכם ביום הראשון כרי ע"ז הרר מאמרו בסכואטבו
 טבעת ימים. ומאמר לא תשא על חמץ יום זבח.
 וטחיטת הפסח ביום י"ד בין הערבים והטעם שלא יבוא יום
 הראשון של חנוכה אלא והטאור יהיה מוטבת והטעם ה
 טיהיה הבעור מיום י"ד כמו ויטבות ביום השביעי. והחמץ
 שהנהיר עליו הכתוב הוא מחמטה מיני רמץ והם חמץ ה
 וטעורה וכוסמת וטפלת טועל וטיטן. וכן הדמץ
 מפני שמכל אלו נעשה חמץ וטאור.
אמנם טאי הזרעונים קמח שלהם אס יולט איטו

מחמץ ער שיעשה מהם שאור אלא אם תטאירנו מסריח כגון
פולים וערשים ואפונים ואורז וכדומה מסריחים ואינם
מחמצים . וכן יתחייב פרוחן . וכל אלו לא יורעו בלא אחי
הנסיין והבחינה .

אמנם

השבר העשוי מן הטטה מיעדן שנשרן
במים הוא נחמץ והוא אסור . וחייב
האדם לפטפט ולחפש אחר החמץ במחבואות ובחורים
לפרוק להוציאן מכל מקום שהוא תחת רשותו במה שאפשר
בין החמץ שלו בין של אחר . וחייב האדם לבער החמץ
אם ימצא בכל שבועת הימים . אמנם מה שיעשה
כחמץ מערובת קמח או ניטטטא להרביק בו דבר כגון ספיר
וניירים וכדומה שעבר זמן עליו ויצא מצורת שאור אין
הטט להפביקס מרבקות מסני שאינו ראוי להכילה ולא
מרבבו שימצא בו שהכתוב עלל עלה להטביתו כרי שלא
יחבל פאשר אחר הטביתו שאור מבתוכם כי כל אוכל חמץ
ועלל האכילה . ולא ענין הכתוב פדת אלא על האוכל
לפר שנאמר כי כל אוכל חמץ ונברתה . אבל בלא ימצא
ושלא ידעה חייב מלקות . והמתחבמים ואינם אוכלים
טוס חמץ כמות טבתוב כל מחמצת לא האכלו כמות החלב
החמוץ ושריית הפירות במים ואינם אוכלים לא פולים ולא
אורז ולא טוס מין זרעונים טעות פירם . ואם נמצא
חמץ שנמצא ברשותו אחר עבור הטבעה ימים מותר להאכל
פ לא נאסר בהנאה אלא חוק הטבעה . אמנם אם נמצא
לכתחלה אסור .

מנהג

טוב הוא שמטפטים ומבררין החטה טעוטי

המצה

המלכה חמנה שלפעמים נחזאים כמים חמץ בתוכו או
יחללו בו גורמים רבקים שנשרו במים להוציאם אמנם
אם יש בתוכו מטארי מיני הרצן או חזרעונים או דומין אין צורך
להוציאם וכן ראוי להעביר הקמח והסלת בנסה שמלא
נפלו עליו מים ונחמנו ואף ראוי לבשל כל השטה מיני
דגן במים טהים יטהו נחמלו בהעושה זמן

נהגו כל ישראל ומקצת ומצניעין פליהם ובגדיהם
וטלמולי טמוט ביהם הראויים לרחיצה ר

ומקנים אותם מהחלטה והעבירות בעבור רבוק החמץ
פרק י' שאלה חמה תעשה המלכה

התשובה המלכה תעשה

מהחמטה מיני דגן ומחרותן ובכלל מכל
מה שיעשה מחמו טאור תעשה המלכה מחמו ואף
להעשות מעסה שלא באה לירי חמוץ ולא נחמד בכה שאור
וצריך למחר בעטייתם ובאפייתם בחמרה שלא יבואו לירי
חמוץ כי כל עור שיטה מחחיל ומחמץ מעט מעט
והכתוב אמר ושמרתם את המצות וצריך לשמורם שלא יבואו
לירי חמוץ אמנם נחמד באפייתם בכל מה שנוכל
ולכן ראוי ללוט גסה מעושה כרי שנוכל למחר עטייתה ר
ואפייתה ובכלל כשעור המתעסקים בה וצריך להסיק ר
התנור קודם שיחילו לעשות החלות מצות כרי שיבא חוץ
להאפה המלכה וכן לא תאיר העסה בלי מתעסק לט ומותר
אותה תמיד בלי השקט

אמנם בטעם טס לחם עונע נחלקו המכרטיים
מהם אמרו שנקרא לחם עונע מפני שהעניינים

מצר עניים אין להם יכולת לעשות להם לחם חמץ בכעס אמת
 אכנס בעת שיזדמן כשירעבו עושים בעת יעבון מצה ר
 בטעה תרץ ואובלים . ומהם אמרו שנקרא עוני
 שהם מאכל האורחים שמתענים בדרך כענין ענה בדרך כתי
 ומהם אמרו שנקרא עוני בערך החמץ שהוא חזק . ומהם
 אמרו שנקרא עוני בעבור שמענה גזוף ומזיקו . ובע"ה
 נ"ע אמר שנקרא להם עוני הכך החמץ שמתוסף . אבל
 החלה אינה מופיטה בשעורה ובטוב שער . והמלות
 צריך שיוולטו במים צונן מתוקים . ובה חייבו במים שלטו
 בלי לה . מסע שהמים החמים וכן המלות חמדים
 להחמיק . אכנס במי פירות פנן יין ומי דחוטם ר
 ודומהם שהם פירות מתוקים מותר שיוולטו עמהם לפר טלא
 יתערבו במים מפני שהם עם מי פירות מחמיק יותר מהם
 ויכשר גם כן לעשות מצה עם רבט וסוקר טאין ברבט הוא
 סלת . מסע שלפעמים מערימים ומשימים תוך הרבט
 סלת שיתלבן ושיתוסף ושיתמעט רבובן ויתעבה . ואין
 יאוי לבטל קמח או סלת או חמים או דימות או לכיבות .
 וכן כל המלות שיצטרפו עמה ובפק פנן טעושי ביה קבול
 מעסה ומטימים בתוכו כשר או מוי ירקות לא יעשו כאלה
 וביוצא הם . ואף שמותר לעשות המצה קמח ויוולט במים
 אחר כך לעשות דימות ולכיבות וכל המאכלות שזכרנו ר
 ואפילו אם יתאחד אינו מחמיק מפני שבה הקמח טאבר ר
 בתנוד ע"י האש ואינו מחמיק .

אמנם

אין ראוי להעשות כן יראנו מעם הארץ ר
 ויטעה ויחשוב טעמו המאכלות ההם מקמח

טלית

עלוט ויעשהו גם הוא ויעטט . ויהיה לחתמיאלי אדם ברבי
ויעג בתוהו צדיק .

פרק ג' שאלה

אם אכילת המצה חובה בכל השבעה
ימים או ימות .

התשובה דע

טחכמינו ע"ה רייקו חזמאמרי הפתו
והכריעו רובם שהם חובה להאכל
בכל השבעה . קצתם חייבוהו מפסוק בערב האכלו מצות
עד יום האחר ועשרים לאחר בערב . כי אמרו אחר שחייב
שתי הקצוות באמרו בערב עד בערב מכלל כרי להכלילו
בכל שבעת הימים כוון . וקצתם הביאו סמך מפסוק שש
ימים האכל מצות כאשר צויתך כי אמרו שמלת צווי לא ר
תבוא אלא על החוב לא על המותר . ומהם אמרו שכל
מצוה שפאה בעלה היא חובה שנאמר שבעת ימים האכל עליו
מצות וכו' . ואמר למען תזכור את יום צאתך . ומהם
לקחו החיוב מחאמר ושמרתם את המצות שאמרו שהוא פשו
ושמרתם את הטבת כי כמו שנה על צד החיוב כן גם על צד
החיוב . והחכם רבנו יוסף הרואה ע"ה חייב אכילתם בשבעת
הימים מדרך התקידה התורית מפסוק שבעת ימים האכל
מצות כאשר צויתך משני אופנים . הא' כי אם כל לשון
צווי שבא בתורה מורה לחיוב משמע הלשון חוץ אם יבוא
אחריו מצות לא תעשה שאז יהיה הצווי ע"ה ר"טו פ"גון שטת
ימים תעבור וכו' . וביום השביעי לא תעשה כל מלאכה .
ואחר שאמר שבעת ימים האכל מצות ולא אמר אחריו וביום
השמיני לא תאכל מצות מכלל הצווי אינו ע"ה הרשות אלא
ע"ה חובה . והשני כי אמר לא היה אכילת המצו' מוטע

מן השכל עד שיצטרך לווי כשהיטה הכתוב וקטית העברי
ואחר שנאמר בו פאטר לוייתך מכלל הצווי פס לחייב על
מה שקדם שהוא שבעת ימים האכל מצות

סוף דבר בין שהוא רשות בין שהוא חובה הכתוב
לא חייב ענין לחי שלא יאכל מצות מכל

שבעה . ואכילה מצות חייב בין בוסף המלכות בין בוסף
הגלות שנאמר בכל מושבותיכם האכלו מצות . ונאמרו
לטהור ולטהא לנחול ולעגל מה שאין בן בפסח שאינו נאכל
אלא לטהור ולנחול מיוחד לפי

אמנם אכילה מצה עם חרורים ואע"פ שאין לנו אכילה
המיוחד לחור כן הכתוב מפני שהכתוב חייב לנו

אכילתו עם פסח . אמנם הכמינו חייבו אותו לנו מסכל
הירושא מפני שיט לנו עלה מיוחדת היצונית מלנו מפני ר
שמררו המצריים את אבותינו במצרים . ואף שהמרור אין
לו תליאה בארץ בעטן הססה . ולכן חייבונו אף בגלות .

כהגור ישראל וקורין פליל ראשון קורס קרוט חייך הגדת
יציאת מצרים זכר ליציאת מצרים שנאמר

והגדת לבנך ביום ההוא לאמר בעבור זה עשה יי' לי בצאתי
מצרים . בשעה שמצות וחרורים סרורים . ומצוה לזכור
אותו שנאמר זכור את היום הזה אשר יצאתם . ובליילה
שזה נוספת שנאמר ליל שמורים הוא ליי' וכו' שמורים

לכל בני ישראל לרבותם . והתמיד השמירה לרובו לזכור
מעשיו הנוראים ונסיון העלומים אשר על ידיהם יצאו ר
אבותינו מצרים מבית עברים . וארבעה משמרו נגפלי
לסבת יציאת ישראל מצרים שנאמר שמור את חרש האביב

ונאמר

ונאמר ושמרתם את המצות ונאמר ליל שמורים הוא ליל
ונאמר זכור את היום הזה אשר יצאתם כי זכור ושמור
ענינם קרוב ועבד אנו הייבים לזכור ולשמור

אמנם

היום במועד טעמו בימי אסתר המלכה בנייה
טהיה בימי חג המצות מפני שהאגרות נפתחו
בחדש הראשון ביום כו ואחריו בתוך ומרדכי ידע את כל
אשר נעשה ויקרע מרדכי את בגדיו וכו' וכתו וזומו עלי
ואל האכלו ואל הטנו שלטת ימים לילה ויום כמו שזכר
ספור כל זה הענין לבן אמרו קצת חכמים שיגבור לצום בימי
המועדים וכתב רבנו לוי ז"ל היגבור לצום בימי
המצות אם לא ונאמר כי הוא אינו עובר בעבור שהייב
אכילה המצות בהם ואכילתו חובה על המנהג אשר הוא ידוע
והוא כאשר יאכל בחצי הלילה או בהתחלת הלילה על מנהג
העולם ועל זה לא יגבור לו יום שלם אלא ויאכלו מפני
כי אינו חוב לאכול המצה בכל עתות של היום וכאשר יאכל
בלילה כבר נשלמה המצוה ע"כ והלא הוא אמר כי אכילת
המצות בטבעת הימים על המנהג אשר הוא ידוע וכשיאמרו
ביום אינו על המנהג הידוע מפני כי טעם אותו במקום החמץ
וכאשר יהיה מנהגם בחמץ בן יתנהג מנהגם במצות ונתה
בתוך ויאמר החמיה ועזרם הכין היום קרוט לילי אלהים אל
תאכלו ואל תבכו ויאמר להם לכו אכלו משמנים וט' חמ
כי היום קרוט ואל תעצבו וכל זה ראה שאף ראוי לגתעמו
במועד כוס נדר ומרבה וצום חלום של הידוע אמנם כיום
זרה בגן צום מרדכי ואסתר והיגורים באותו הזמן שהיתה עתה
וצוקה ליהודים וסכנת נפשות כזה הצום ראוי לעשות אבל
גדול וצום ובכי ואספר

פרק י"ד שאלה

התשובה אמנם

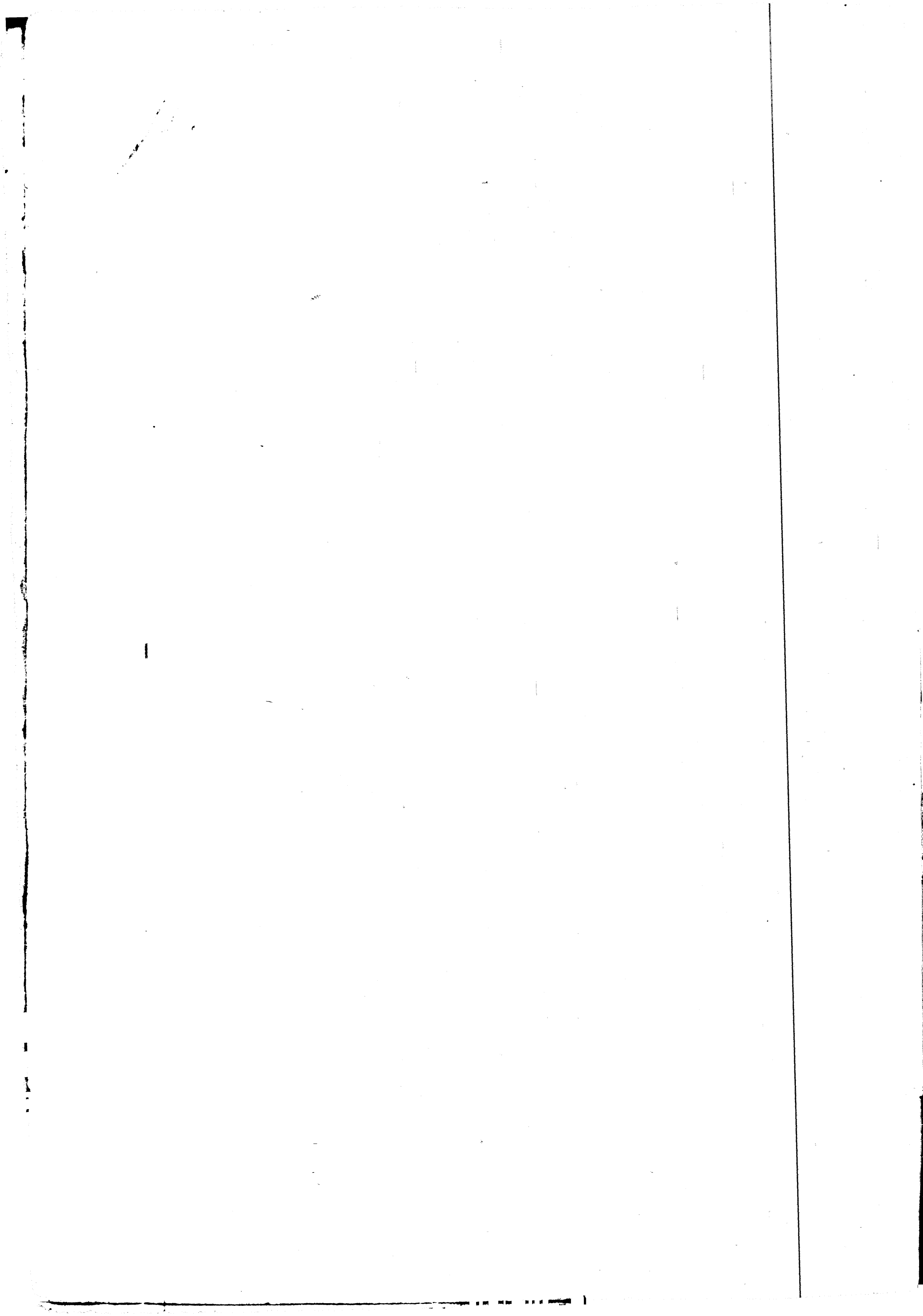
האם מותר להתעסק במלאכות
החיוניות בחולי המועד אם לא
חולי המועד קראם הכתוב מועדי
י"י וט"ס מועד ענינו זמן

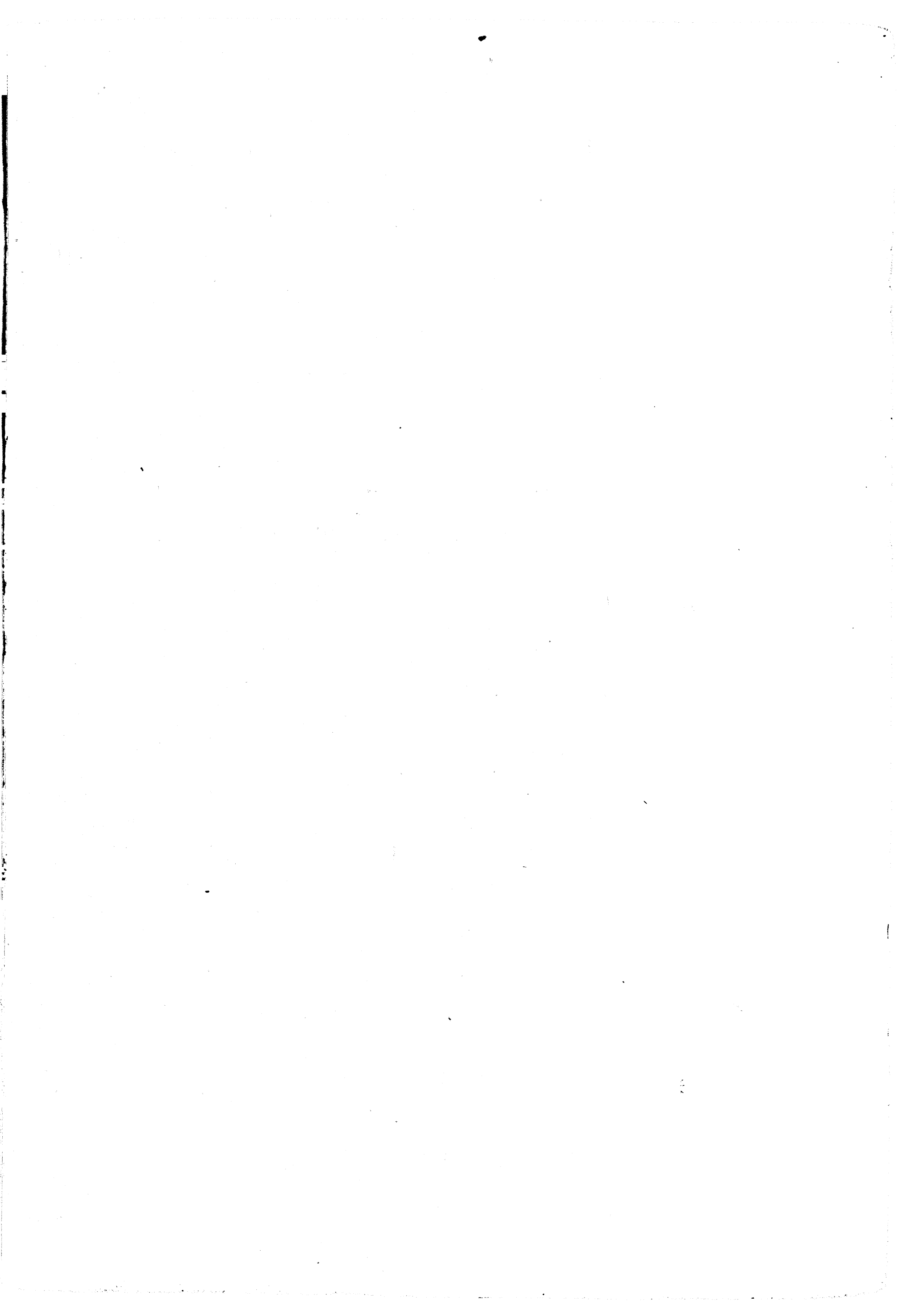
כמו ער עת מועד ויחזי לן המועד אשר יעדו
וקראם ג"כ מקרא קדש ויחזי שאלו הימים ייערם הכתוב
ובפירוש משאר כל הימים להקרא מועדי י"י בסגולה תורה
וקראם בט"ס קדש ובכלילם עם ימי המועד המקודש בטתוק
טמס ובתקדשת הקדושות והשלמים ובחיוב שמחה בכל ר
הימים כל ישראל חברים במקום המופחר בטלטיגליה
והעיקר מעריהם ומחמוטבותם להטביתם מלהתעסק בכל
מעבדיתם לטוח מעמלם ולהתענג בענג המועד בהטקט
ובבטחה ועמלם לא יכרו עור כי אין האיש בביתו הלך ברוך
מרחוק ויהי בשלם סכו ומעונתו בציץ טס עמלו חללו
דג וטס יטחו יגיעי פה יחר עברים שאמנו לא שמעו
קול טוגט והנה צוית למקודש גס קראתי גבורי עלני גאתי קדותי
והחור טהסגיל קראתם בטס מקרא קדש כמו הימו
המקודשים טיש בהם טבית מלאכה ומקרא
קדש וטס קדושה נסמכה בטבית מלאכה טנאמו ולקרא
את יום השבת לבלתי עטות בו כל מלאכה ע"כ צריך טיהיה
הכרל ותכרוט בטבית ובקדוש משאר ימי החול ועוד
טהכתוב חייב בחולי המועד באכילת טלמים וטמא ויחבלו את
את המועד טבעת ימים מנבחים ובהי טלמים ומתורדים לוי
אלהי טבותיהם ופתוב ושמחה בחג ושמחתם לטע י"י
אלהיכם ש"י והשמחה היא טיגיו מתעסקים לנבוח ופח

ימים וזבחי החג לאכול אותם בהסבה ובחבורה להרבות האהבה
 והאהבה ביניהם וללמוד חרות הנדיבות ע"ב חייב הכתוב ד
 מעשר שני להיות מופץ הוצאת המועד לפגרו במועד שלא
 ייע לבבו בבגובו שמוץ להוצאת פגרו המאכל והמטרה כי
 כבר מהקדש הזה יוצאים והיה פגרו למאכל לכל הצובאים
 על ארץ ישראל כל באי שער עירו כל באיה לא יטובון דיקס ואכלו
 וטבעו כבודת יי' אלהיך אשר נתן לך ואם מעט מוסף
 כל איש כחמת ידו מסת נרפת ירך אשר נתן כאשר ד
 יבוסך יי' אלהיך להרבות הטחנה פחה שאמטי וכל
 זה לא יהיה כשיהיה האדם טרוד במלאכתו ולהוט אחר מחטבו
 לבד בשאר הימים ע"ב אין ראוי להתעסק האדם במלאכות ד
 החרוכות בחולי המועד כגון צורף וצבע והרט פתול עגור
 ופרומה באלו שהם מיני מלאכות טנקראים בעלין בעלי
 אומנות אין ראוי להתעסק בהם במהרה בשאר הימים
 אבל אם יצטרך לעטן טחוט ועשיית ענינים קלים בלתי
 חיצונים אלא פרך טיול כגון לחטוב חטבן לכתוב ולטלטל
 פריים קלים לתקן הבית ולסדר בעטן מאכל ומטה לקטו
 מיני מאכל ולחפור מיני מזונות שהם מעשים בלתי חיצונים
 ונדרים לעטן עונג המועד להעגור איש מאהיו ואיט מרענו
 פאלי ובאלי יתכן להעשות פנחה ובקלות מבלתי עמל ואפילו
 שהם מעשים שאסורים להעשות בימים המקודשים אבל תקום
 אינם אסורים להעשות מיני המעשים הקלים כגון לחגור
 סקדנות ולקבל סקדנות לשלם נרדים ונרבות ללוות ד
 מעות ולעלות וברוחה שהם מעשים עניים בלתי חיצונים
 וע"ב אין ראוי שיהיה העסק בהם במהרה בשאר הימים אלא

שיהיה הפרט ביניהם בכל דבר וענין ואפילו שהוא טומא וטומא
 וטומא לעולם צריך לעשות הפרט והפרט חטא ימים ויהיה
 פוגמתו לחטא בסמחת ובעג המועד ככתוב והיית ארץ
 טמא וכתוב והיה לך לאות על ירך ולפרץ בן עיניך למען
 תהיה תורה יי' בפיך וכתוב והצרת לבקר ביום ההוא לאמר
 וכתוב ולמען הספר בארץ בן ובן בןך שכל אלו ימים
 שלא יתבטל הלמוד וההוראה ושאלה ותשובה ער ועונה
 מאת ה' יעקב

(וכן) חייב הכתוב לקרוא על התורה ענין כל ישראל ו
 בטנת השמחה בחג הסוכות ככוא כל ישראל
 לראות את פני יי' למען ישמעו ולמען ילמדו ליראה את יי'
 וכן עשה נחמיה ויקרא בספר תורה יי' יום ביום מן היום
 הראשון עד היום האחרון וכתוב ויקראו בספר בתורה אלה
 רביעית היום ורביעית היום מתורים ומטתמים ליי'
 וכתוב ויקראו בספר תורה האלהים מכורט וטוס שכל ויביט
 במוקרא ואחרי כן ויאמר להם לכו אכלו משמנים וטמו
 ממתקים וכן הדין להעשות בנשך הזה להתפלל בקר
 ואחר כך להתעסק בלמוד ואפילו הכלי יודע לגרום מחוייב
 לבוץ לשמוע תורה לצאת לידו חובו ככתוב והיה עקב ר
 השמיען את המשפטים האלה כי בשמעכם הנה אתם מכורכי
 וכתוב למען ישמעו ולמען ילמדו ליראה את יי' וגו' ואמר
 זה ילכו לאכול משמנים ולשתות מתקים ולשמח
 כמו שכתוב ביום תרועה

ענין חג השבועות

פרק ראשון ישאלה מה שאמר הכתוב וספרתם לכם למחרת השבת

אין זו שבת הוא ואם המחרת בתוך שבועת ימי המצות לעולם או לא

ההשוכה דיע שכלל חמשי ישראל ע"ה ספרה אחרת

אין חולק על זה שמחרת שבת הוא תוך

שבועת ימי המצות משה שהכתוב אמר בפירוש קמור אלה

מועדי יי' מקראי קדש ובסוף גם כן וירביר ששה את ה

מועדי יי' אל בני ישראל והזכיר יום הנפת העמרי בכלל

אחר חג המצות מיר ואחריו אמר וספרתם לכם למחרת

השבת מיום הביאכם את עמור התנופה שבע שבתות המיסות

ואמר עיר למחרת השבת הטביעות הספרו חמשי יום והקרב

מנחה חרטה ליי' ואחריו כן וקראתם בעצם היום הזה

מקראי קדש יהיה לכם והנה הכתוב לא הזכיר בפירוש

זו אלה מועדי יי' המקודשים ולא הזכיר הכתוב בפירוש

זו פער יום הנפת העמור יום מיועד לחור בכמה לחרש הוא

מכלל שנה מורה שמחרת השבת בכלל ימי חג המצות לא ה

חוק מוטו

אכזבם

החלוקה נפלה בין חמשי ב"ה ובין חמשי

ב"ה שבה אומרים מחרת השבת

הפונה לחרת המועד ובעלי המקרא אומרים שהוא

מחרת השבת המוסכם מטעם של תורה הירוע שהוא שבת פראשית

והראיה שבא בהא היריעה . ויש לומר שהא הטבת רומנו
 לפיו הטבת הנזכר בראש הפרק שבת היא לוי' שהיא טבת
 בראשית . הרי אם כן סופל שני המענים ידוע ונזכר .
 והטבת היריעה והטבת לעיל אינו אלא טבת בראשית לא
 מחרת המועד . ואם ישען טוען שאף המועד סופר לעיל .
 יש להשיב ששני ימי המועד הנזכר היום הראשון והשביעי .
 ואם היתה פונתו בער המועד היה ראוי לבאר אינו רוצה
 משהיהם ואחר שלא בא בכלל אינו רוצה מחרת המועד .
 ואם ישען טוען שזו הטענה גם כן נופלת גם עליונו שאם
 יקרה להיות המועד יום ראשון לשבוע כפיס היום ידוע אינו
 טבת רוצה משהיהם . האם הטבת הסמוך למועד או הטבת
 שתוך ימי מזה שהוא שביעי עצרת . תהא התשובה
 כבר הורינו למעלה שהמחרת הוא לעולם תוך שבעת ימי
 מזה לא אחריו ולפי כך הוא מבואר שהוא הטבת הסמוך
 למועד לא הטבת האחרון שהוא או השביעי עצרת . ועל
 הטבת הנזכר הנזכר סמוך שהוא הסמוך למועד או לטבת
 הנזכר בששת ימי חג המצות . וכן הכונה באחריו וספירה
 לפי מלחמת הטבת שהוא מיום הביאנים את עמר התנופה
 שבע שבתות המזיבות תהיינה שהוא ער מלחמת הטבת
 השביעית שעולים במספר המשיים יום והקרבנות מנחה
 חרטה לוי' . ונאמר וקראתם בעצם היום הזה מקרא קדש
 יהיה לכם . ולא באר בכמה לחרט כי אינו ידוע כי התחלת
 הספירה גם כן אינו ידוע כי הוא נופל בא משהיה ימי מזה
 שאחר הטבת בראשית . וזו דתיה חזקה שאם היה מחרת
 המועד היה ראוי לומר בששה עשר יום לחרט הראשון ער

טטה

ששה ימים לקדש השלישי . ועוד שלא פאטאנו טנקרא
 המועד בטעם שבת אפי' טנקרא בטעם שבתן והכרטי גדול בין
 שבת ושבתן כמו אפי' ואיטן בת עין . ועוד כמה
 דאיות הרבו הכתינו ע"ג על זה והטובות השיבו על פי ר
 מסופר בחריה המועד וסתרו סתירות בטול הסותר וקטנות
 והטענות הנוספות על סברתנו . מה שאין צורך להאריך
 לפי מוכן החבור הזה . ולעלו המראה הגדול הזה . אשר
 מחנה שרי יחזה . מענין כסא יחושע . רב להושיע .
ולדורות על שהם שבת בראשית אמר טבע שבתות
 וטבעה שבועות . טעם שבוע הנחמ
 הראשונה מתחיל מינו ויהי ערב ויהי בקר יום אחד שיהיה
 שבוע של ימי בראשית לכן אמר במקום אחר טבעה שבועו
 מספור לך ואמר טבע שבתות המיוסות להודות מסוף השבוע
 והטעמים הם שבתות בראשית ער מחמת הטבת הטביעות
 שהיא גם כן שבת בראשית . ואם היתה בונת הבתו פוערים
 דין היה להיות טבעה מועדים והטבת הטביעות גם כן מועד .
 ועוד שאם היו שבועות מאי זה יום טיקרה היה מספיקו ליום
 כמו טלחת שבועים ימים . ואם אמאל טנקרא הטבוע בטעם
 שבת הסבה היא מפני שהטבת הכלית הטבוע כמו בפי הטבת
 יוצאי הטבת . וכן באמרו טבע שבתות ענינו טעם הטלוחי
 הטבועות . נראה כמה טנזפר שהמחרת תוך טבעתימי
 מזה . בלי מריבה ומזה . ופי הטבת שבת בראשית והוא
 אם סמוך למועד או בתוך טבעת ימי מזה .
ועולם הכתוב חייב לספור לכן הימים והשבועות
 והטבתות שבין קציר טעורים ובין קציר

חטים ואמר וספרתם לכם מחרות השבת וכתוב עוד
 שבעה שבועות הספור לך ועוד כתוב עדי מחרות השבת
 השביעית תספרו חמשים יום וכל אלו הן מצות עשה ה
 לספור ימים ושבועות ושבבות וזו הספירה צריכה להיות
 בטה לא בלב פי וספירה לה שבעת ימים היא בלב וזו צריכה
 לחנותה בטה וארץ להיות הספירה בבקר לא בערב פי מעת
 הקרבת העמר שהיה בקרב פחוס היום נחתי בה הספירה בשעה
 שהיה מונק לפי אומר הרמב"ם לא קודם הקרבתו טאם נספור
 הימים מהערב יטאר בלילה הראשונה לפי זה כל שטירה פי ה
 הספירה חיבה והספירה הכתוב אל הקרבת והבאת העמר לא
 קודם הבאתו ולפי זה יתחייב שיהיו הספירות מ"ט לא חמשים
 וכתוב אמר תספרו חמשים יום ועוד צריך לך להיות
 הספירה בכל יום ויום עד יום החמשים פרבור לבואר היום
 כך ימים שספירת חמשים יום מבטלת העמר ותספיק הספירה
 להטה לא לפי פירוש שחמור קצירה וספירה בלילה ה
 והבאת ביום והטיב עליהם רבנו אהרן האריך ז"ל ואמר ומה
 שאמרו להיות הספירה בלילה הרי הכתוב לא אמר להיות הספירה
 בלילה אלא ביום והראיה שמהרת השבת שכולת מחרת תמיד
 נוסלת על היום וזוהי הלילה וזו ראיה נמורה שהספירה ביום
 ולא בלילה שיהי הקדמות מבקר לבקר והעראת הכבש
 אחר העשה בבקר ואת הכבש הטע העשה בין הערבים
 וקדם ואחר פבשים בע שנה שנים ליום והראיה שכלת
 מחרת נוסלת על היום וזוהי הלילה מה שכתב ויכרי רוח
 מהשטק ועד הערב למחרתם דל מחרת טעי ששים מכלל טעלת
 מחרת תמיד על זמן היות השמש על הארץ והכתוב אומר

חיוך הביא כפי בעת ההבאה תהיה הספירה וההבאה בפרק ג' גם
הספירה בפרק א' אכן חלת המיחזות פירטטו שטעמו השבת
גם ימותיהם ע"כ

פרק ב' ישאלה

מה מכוון ענין מחירת וער
מחירת השבת ת"ח

התשובה

בתב עור דבנו אהרן י"ט פ"ג
המתחבליים בזמננו זה טעמו

עד מחירת השבת הטביעית שבת בראשית בעבור שאמר
מחירת כלל השמוט ומן הרץ היה לומר עד מחירת השבת
שמלת עד גורג על הכלית והגבלת ענין ואות מ"ס גורג לגורג
והנה אמר עד ומ"ס זהם דבר והכבו על כן קטט לפרט
לאת טעם לשטתה שמלת עד גורג לתכלית הגבלת אמנם אות
מ"ס בעבור ששבת הוא שבת בראשית והמחירת יום ראשון
ובירוע לש' דעתם שסופרים מחירת המושב ומסתדר בכל
ימי השבוע על כן בטיקרה ביום ראשון הוא עד מחירת וכו' וטעם
בטאר ימות השבוע ימותו כזכר שמוט מ"ס מחירת אל טהם
אחר המחירת והנה לפי דעתו מה יעשה במאמר ביום זכרם
יאכל ומחירת טהרי ביום השלישי בשט יטק' לכן פירטו
הבחינו טהמ"ס מוסף מפני שמלת עד גורג על הכלית הגבלת
ואם יתאונן כי א"א טיהיג טדיה מוספת אות מבל טעם א"ע
טתמלאו לאלפים טוספים טאם לא כן מתקלקלת טומה הפירוט
בירוע ע"כ יש לתת טעם כי ע"כ אמר מחירת בעבור טאמר
הספרו החטים יום ולעולם כל מספר הוא מוגבל ויש לו טתי
קצוות תהיה סוף והתחלה למחירת על כן כל יום טיספר יהיה
נגיע מחמטים יום פאטר מנהגנו היום כמה ימים מספירת

ועל סתת מוטת
הקצוות תהיה

אחשיׁם יום ועב׳ אמר מחזרת הטבת הטביעית הספרו חמשׁו
יום כדרך ער למרחוק . לכן היום אשר ברא עליהם ארבע
לפי שכן הרקדוק עב״ל .

יאמר המחבר משה בני

יש לתמוה לפי מה שאם
לא פן תקלקל טוה
הכירוטיב . טאדרכא

כשלא ימצאו לומר טעם לאות אלא יאמרו שהוא נוסף ה
יתקלקל טוה בונת הססוק . והעקר הוא להתפרט הססוק
והאות לפי שמוטא לא טנאמר טאא נוסף טנה אינו תוספת
טובה אלא אדרכא הסרף לפי המכתב . ועוד שכן יורה

המתאוסף מטושן בטאובת האומרי שהאות נוסף טנה פדף
הגוב לנאמץ ולא תרף הקוטיא לא שוברת על תלה .

וצכי המעירין

משתאה מחריט לרעת ההצליח יו״

דרבו אס לט . אולי אובל לרהביל

בשכלי להמתיק לחכי טוב טעם . ולא מצאתי טועם .

ואע טרם אכלה אל לפי ואטא עיני ואראה מה ידבר ומה ישיב

על גובחתי . וראיתי טאן כתב רבנו אהרן אשר כן ואמר וכן

למאמר ביום זבחכם יאכל ומחזרת בעבוד טיום הראשון אכל

חובב ומחזרת רשות טעל זה והנודר טטעמו אס חוקר ה

הנותר על פן אמר ומחזרת להבדיל בין חובה לרשות ביום

היה אומר ביום זבחכם יאכל ומחזרת היה מראה טחוב לאכלו

כטני ימים ועל פן אמר ומחזרת טהיה נקטר למטה במאמ

הנותר מחמו יאכל עב״ל .

טמעתו ולא אכן כי אין יתחייב מחלת ומחזרת

להבדיל בין חובה לרשות . ואיך אס היה אומר

ומחזרת

לרבי

וצכי

ומחרת בלי מ"ס היה נראה שחייב לאכלו בשני ימים בחובה .
 והראוי לחייבו לזכות ולא לחובה . כי הלשון לא אבה . ופעם
 באיבה . אך את הפטא בכל המתחות המחרת שבמקרא .
 ויעשו ומלמתי כונת המכתב מה היא וההפדט טיש בין מהת
 וכן מחרת הב"ט באות הטמוט פי לא לחנם ב"ט . אלא לצורך
 ולסבה . בערב היא באה ובבקר היא שבה . להודיע מה יום
 מיומים לבר ולא שלשה ימים ולא ארבעה ימים ולא חמשה ימים
 כדברי המחכמים ולא ער חמשים יום כעשן ער למרחוק . ופעם
 פיה לבלי חק . אלא ארבעה חק חג על כ"ט מ"ס להורות ליום
 תמוול וליום שני לא לשלשה ימים שהוראת מלת מחרת מורה
 לעצם יומו לבר ולא יעבור גבול יומו אלא לילו ויומו לבר פי
 טיקרה עטן מה או ספור בערב או בלילה ההיא יאמר למחרת
 יהיה האות הזה כגון ויקם העם כל היום ההוא וכל הלילה וכל יום
 המחרת שבקט הלילה שלו אמר כל יום המחרת שהוא מחרת
 לילו . ולא יעבור חוץ מגבולו . ה"ל מיום הלילה שלו . ולא
 יורה ליום בלי לוי . וכגון ויבס דוד מהנטף ועד הערב למחרת .
 שבקט הערב אמר למחרת . וכתב רבנו אהרן הנז
 ז"ל והראיה שמלת מחרת טופלת על היום וזאת הלילה מר
 טמאמר ויבס דוד מהנטף ועד הערב למחרת ע"כ . וכגון
 ויבן מ"ס האלהים תולעת בעלות השחר למחרת והר"ם את הקיקין
 כי בקט השחר טמא למחרת . וכן ויקם העם כ"ה ה"ה וכל
 יום המחרת . הנה כל שלו יורו למחרת הערב או הלילה או ד
 הנטף למחרת ד"ל לעצם מחרת לילה ולא למחרת היום גב"ט א"י י"ס

אמנם
 מחרת הוא יום תמוול ומחרתו . א"כ מלת
 מחרת עם מ"ס הטמוט מורה למחרת היום הפ"ט

שיקרה אותו הענין או הספור או העובדה יהיה ביום שיקרה
 לא בערב או בלילה אלא באור יומם אז יאמר ליום השני הבא
 אחרי היום הקודם לו ממחרת כגון ביום זבחכם יאכל וממחרת
 שאינו רוצה לפר בליל שנטחט ולמחרתו לבר כגון שלמי חג
 הפסח שנטחטים בערב יום המועד . וכן שלמים אחרים
 שנטחטים בלילה של חג השבועות כמו שיוצא מזה מאמר
 הכתוב כמו שנתבאר הכרח שהייתם בלילה בחיוב מפני
 מאמר ביום זבחכם יאכל וביום השני הבא אחריו שהוא מאמר
 הלילה הטעיה יקרא ממחרת היום הקודם לו שהם שני ימי וביום
 השלישי באש ישרף . המטל כשיקרה ענין מה בערב מוצאי
 שבת יאמר מחרתו לעצם יומו שהוא יום הראשון לשבוע .
 אמנם אמרנו כשלא יקרה אותו הענין בערב או בלילה של מוצאי
 שבת אלא ביום ראשון אחר אור היום אז יאמר ג"כ ממחרת ליום
 השני של השבוע בעבור שהם שני ימים יום ראשון לשבוע ויום
 שני ואינו יום א' לבר עם לילו הקודם לו . והן הפרש שיש
 בין מחרת שהוא מחרת לילו ובין ממחרת שהוא ממחרת היום
 שהוא הבא אחריו כמו שנאמר ויהי ממחרת ויבאו כלשון לפטט
 את החללים בהצטרפות שאמר למעלה וימת שאול וכו' . ביום
 שהוא שהוא יום המלחמה אחר בער היום השני ויהי ממחרת
 ויבאו כלשון לפטט את החללים . וכן ויהי ממחרת ויגד את
 הגנה כי ביום הקודם היה התנאי והוא אם של יהיה . וביום
 השני השנים בבקר ממחרת היום שבא אחר יום התנאי .
 וכן ויהי ממחרת ויטכיוו העם ויבנו טס מנבה בצדק טאמו
 מקודם ויבא העם בית אל ויטבנו טס ער הערב וכו' . ואחר כך
 כתוב להפך היום מישראל שבט אחר נאמר ויהי ממחרת
 ויטכיוו

וישכמו העם וכן וישכמו אטרודים מחחרת והנה רגון
 כוסל כי מחמול הצינו כלטיים הארון אל רגון ופיוס הטע
 השכמו בבקר והנה רגון טוסל לפני הארון וכן וישב אודיה
 בירושלם ביום ההוא ומחחרת והנה על הרדך יפורטו כל
 מחחרת לל תמול ומחחרת והנה במקום א נאמל מחחרת
 ליום הטע והופרה לבארן טהכונה מחחרת ביום ההוא נאמל
 ברברי הימים ויעלו גולות לין למחחרת ביום ההוא לל ביום
 ההוא בעלמו כי ביום א היה הטרבה לבני הבית וביום הטע
 העלו גולות ויאכלו וישמו ויאליכו את שלמה שנית וכן
 לטעון מויהי מחחרת ותאמר הככירי אל הצעירה הן טכתי
 אחט את אבי כי בצרוף ביום הקורס טטמו העצה לטכב עד
 אביהן נאמר ויהי מחחרת לל בצרוף האמט כי האמט טב לטכתי
 לל לאמירה וכן מה טכתוב ויאכלו מעבור הארץ מחחרת
 הכסח בצרוף טאמר קורס ויעטו את הכסח בארבעה עשר יום
 לחדט בערב לל בבין הערבים של יום יד נאמר ליום טו ה
 מחחרת הכסח טמוג לקחו החכמים ראיה טהיה הכסח נטחט
 בעור יוט הטבת כי היא מזוה קודמתולל הכלילה תחת המחרת
 כל מלכה באטר נובאר וכן מה טכתוב אמרו וישבותי
 המן מחחרת באכלס מעבור הארץ הכונה טכיום המו הקדיבו
 העמר ואחרי כן הותר ואכלו מתבואת ארץ כנען החדטה
 ולא היה עוד לבט ישראל כן מחחרת אכלס שלל יוד ביום יו
 כי לפי טכירטו החכמים טכמועד לא יודי המן ואס כן
 אמר טאין מדרכו טימזא בואץ יאמר טטבת ביום המועד
 וכן יפורטו כל מחחרת הסמך ליום הכסח פמו וישעו ה
 מדעמס מחחרת הכסח וכתוב במקומו והיה לכם לחטמרת

ערי ארבעה עשר יום לאחר שחטו אותו כל קהל ע"י ישראל ב"ה
הנה זאת הקדמה בן היא שמענה ואתה רע לך והנה בפאורי

כונת המפתח נתייטבו פלס והשיבות גם תשובה טובה . : חסר פכאן
פרק ג' שאלה מה ענין מנחת בכורים שהיתה ר קצת טורו

תקדמת בזה היום ובעד מה תקרא יום
בכורים וחג הקציר וחג שבועות

התשובה כבר בארנו בענין האביב שמנחת

הבכורים זולת קרבן העומר שנו
תקראת מנחה ובעמוד לא בן ושאר הנאים והכרטיז שביניהם
יעויץ טס . ומה שצריך לרעת שמנחת הבכורים שהיא ר
מנחה הרטה לויי התקדמת בזה היום זולת מנחת בכורים שהיא

מנחת יחיד הפתובה בפרשת ויקרא שנאמר ואם תקריב מנחת בכורים
לויי אביב קלוי באט . ואחר שבארנו שטס אביב אינו טאח
אלא על גשעורה לבד . ועתה המנחה היא שח הלחם ר
והיא נעשית מראשית קציר חטים הרי זאת זולת זאת פי היא

באט ע"י נרבה והיא מנחת יחיד ומנחת שתי הלחם היא ע"י
חיוב והיא מוצלות הצפור והם נאכיס חמוץ ושאר כל המנחות

לא תאכה קחמוץ . וגם איפה מנחת ראשית בכורים שנאמר
ראשית בכורי ארצותך תביא י"י אלהיך . ונאמר ולקחת מראשית
כל פרי הארצה אשר תביא מארצך . ועתה המוצה היא על

הקדושים בבית המקדש אטלו שכלן תקראין בכורים . ולא
בפור עסה פי היא טאבלת בכל מקום שנאמר ראשית ערי סוף
חלה תרימו תרומה פתרומת גין בן תרימו אותה . מראשית
ערי סוף תרומה תתנו לויי תרומה לדרויתכם . ובתב
החכם בן עזרא ז"ל ואם תקריב מנחת בכורים לויי רבים אמרו

טמלת

בית

שמלת אס חיוב ולפי רעיו שאין צורך כי החיוב הוא ראשית
הבכורים לא הבכורים והרואה להביא מנחה מבכור נרבה
יביא עב"ל הנה גם זה החכם הבדיל בין העמר ובין הבכורים
ואמר שמנחת העמר חובה ומנחת הבכורים נרבה

הנה נתבאר מכל אלו שמנחת בכורים אינו העמר
כסברה בעלי הקבלה

ואמנם קרבן היום הם קרבן שתי הלחם מעשרין סלת נקיה
כל אחר כי כל הקרבים הם מן המובחר והסלת

היה מראשית קציר חטים שהיה נקצר קודם כל הקציר קודם יום
ויזמים וטלטה ימים והיה נעשה לחם ונקרב ליומו שהוא מזה
השבת השביעית והיה בא מתבואת ארץ ישראל שנאמר ה
ממוטבותיכם תביאו לחם תנובה שתיים חמץ תאפינה בכורי
ליוי מה שאין מן העמר שאם היה אפילו מחוזה לארץ ישראל
ואלו סמכות העבור ואם קדם להביאם נפטרו הכל

ובעבור לחם הבכורים הנקדמים בזה היום נסמך י
היום אליו שנאמר וביום הבכורים וכן

נקרא חג הקציר מפני שקרבן היום היה נקצר קודם כל הקציר
ולכן נתייחס היום אליו אפילו שלא היו קוצרים אותו במועד
אבל הלחם הבא מזה היה נקרב בו ביום ולכן הנהיר
מיד וקדשתם בעצם היום הנה מקדש קדש יהיה לכם כל מלמדת
עבודה לא תעשו שלא יקצרו במועד וכן נקרא חג
שבועות שנאמר וחד שבועות תעשה לק בכורי חטים
בעבור שהוא אחר ספירת שבועות מהחל חידוש בקלות
קציר השעורים ועתה ראשית קציר חטים ומעלתה היה י
מתיר לקצור קציר חטים ולהביא לחם הבכורים ולכן הנהיר

אין עשרותם
סלת תהיינה

במקו ואמר ובקצרכם את קציר ארצכם . ואמר והקרבנות
על גלגלם שבטג כבשים ופר בן בקר אחד ואילים שנים ושעור
עזים ושני כבשים לזבח העלמים . ואלו הם חוץ ממוסק
היום ונקרבים אחר מוסף היום והער שהיו עמו שלמים שהם
קדשים קלים וא"ה לקריב קודם מוסף המועד . ועוד
ראיה אחרת שמוסק היום מתהלך כי בפרטת פינחס שמוסר
מוסק המועדים לא מן קרבן אחר בתוב פרים בע בקר שנים
ואיל אחר . ובמנחת הכבודים להקן פר אחר ואילים שנים
מוסק עליהם שני כבשים לזבח שלמים . והער הנאמן
שכל יום שיטלו שני קרבנות מוצרי האחר בפרטת אמור
והשני בפרטת פינחס . אמנם מי שיטלו אלא"ה אינו
מבאר אותו בפרטת אמור . ובתוב אחר כך הקת עולם ר
לדורותיכם בכל מושבותיכם . הנה מזה חייב עשיית ושלח
המועדים בכל דור ודור ובכל המושבות בין בזמן המלכו בין
בזמן הגלות ואף שאין בגלות נקרב קרבן ואין קציר טרה מכל
מקום הקות קציר ששמור לנו ויום שהיה נקרב העמר מתיר
לנו קציר שעורים ואכילת תבואת הארץ מכל מן כגון שעורי
חטים למיניהם וקלוי וכרמל ופול וערשנים וקלי וכדומה .
והיום הוא המתיר כי לולי זה לא נשכל לחם בגלות ואיב לנו
טנסבור מיום הנפת העמר חמשים יום שהוא ער געת קציר
חטים וקריב מנחה חרטה לוי' ונקרא מקרא קדש וכל מלאכת
עבודה לא נעשה בכל מושבותינו . לא לפי סדרת קצת
קבחים שחושבים בעבוד שאין בגלות הקות קציר טנה בטל
חייב עשיית המועד וספירת חמשים יום . כי אע"פ שאין
הקות קציר ולא קרבנות ומוספים ולא זבחי פסחים מכל מקום

הכתוב

הכתוב הסמיכו לזמן עשייתם ואטלו בלי עבודת הקרבנות ו
 טמאמר שמור את חרש האביב דל זמן הגעת האביב ונאמר
 ושמרתם את היום הזה לדורותיכם חק עולם ונאמר ליל
 שמורים הוא לילי למח' ה"ה לילי שמורים לכל בני ישראל לה'
 אפילו שאין זכה חג הפסח מחוייבים אנו לשמור היום כשמור
 ושמרתם את היום וכן מה שכתוב ולחם וקלי ושרמל לא
 תאכלו עד עת היום הזה והסמיך הענין אל היום לא
 לתמי הבאת הקרבן לבר מי אס' היהכונה בער הקרבנות הקרבן
 היה מספיק לומר לא תאכלו עד הביאתם את קרבן אלהיכם
 וכתוב גם כהן חקת עולם לדורותיכם בכל מוטבותיכם
 ואע"כ טמאמר הזמן אל האביב והקציר אין הכונה שבמזמירות
 אלה יתקיימו המועדים כי אע"כ שיקרה שנת בצורת ולא ישע
 האביב וטמא רעבון ולא חקת קציר לעולם הזמן למקומו מזמן
 ועומר ושמירת החקת המועדה מימים ימימה

ובעבור יוה המטך הזמן פועל מחטבי ולא יודע
 כראוי התחלתו וסופו וכמותו אלא לחפז
 יודע העתים אבל המן העם אינו יודע אצלם התחלות ו
 הזמן בבדור אלא כטיישימו התחלת זמנם מרוטס א' טיהיה
 בעולם מבואר טעלה תכלית ההדמות ומפני זה הסמיך הכתוב
 הזמן לאביב ולקציר לדעת ההמך כירקי הזמן ממעשיהם ו
 הנעשים בשותם הזמנים הנצדיכים ועוד הנה הכתוב תלב
 ענין זמן עשייתם בספירת ימים ושבועות שהם מחטבי הזמן
 ותלקיו

פרק ד שזולה

לא יז סבה ולא יז תכלית נצטוה
 ז' החג

התשובה

בטעם זה המועד נחלקו החכמים ע"ה
 החכם רבנו יוסף נ"ע אמר כוונת הימים
 יש פחד על הגרע ומספרים יעורר ויקיץ דמותו על אשר הלך
 מהם ועל נשאר אשר להיות זה ימנע אומנו לטאול מהשר
 רחמים שיוציאם בטלום מעלינו בתפלתנו וטובתנו בעבור
 כי הוא אמר ולא אמרו בלבם נירא נא את י"י אלהינו הנותן
 גטס יורה ומלקוט בעתו שבועות קליר ישמור לנו עת
 סומטיר ועת סלא ימטיר וכה אמרו בעבור טוג
 היום מתן תורה ומזמן זאת ישראל עד זה היום חמשים יום
 על סן צוק להיות סומטרים הימים לחבב היום סנתנה בו התורה
 ורבנו אהרן טען עליהם כי אין כל יום טנעשא בו נס להעטו
 יום קדש אך כפי טאטחטו דואים הסכמות אומתנו ד
 מסדר התכלות טמתפללים ליום זה לעטן מתן תורה יש
 להעיר כי בידוע החכם רבנו ישועה טירט בהרט גשליטי אינו
 מרמז על יום דאט הרט כי היה ראוי להיות טלטה ירחיק
 מעת זאת מומטרים אך בתמוח ביום הזה אינו מרמז ד
 שהוא דאט הרט אבל היריעה אפטר טאטוב על יום טנסעו
 מרמזים בו ביום באו מדבר סיני ואת ביאת מרמה
 טהיה ביום דאטן מימי הרט עכ"ר רבפודטועה ע"ה
 ואמר רבנו אהרן אע"כ טיט לטען כי לא באה הכתו באי
 גג יום מההרט והטיב עליו בעל התרית ואמר טאין
 צורך אחרי טטס הרט כולל הל יום ועוד היה ראוי לומר
 באחד להרט כמו בהרט הטליטי באחד להרט ועמטך
 לדעת רבנו ישועה וסויע לו ואמר ומה טיט לעזור בזה
 הוא טאיך אפטר להיות יום נכבד בזה ולא יפיר דכתו בעבור

יום אחד קדוש להיות לזכר היוזם הוא בכל שנה כשאר המועדי
 והנה לפי דעת זה החכם ולפי האמת זה היוזם הוא לזכר י"ד
 תורה כמו חג המצות שהם לזכר יציאת מצרים . ובעבור
 שלחם הבבורים היה משיע בנה היוזם שהחברו שתי הנפירות
 בנה היוזם . עד כאן תרף דברי בעל האדרת .
 והמשתכל בפרט ממשטים ישכוח באמרו והג קציר בסוד
 מעטיך . ואחרי כך והג האסיף בלאת השנה באספיקא
 מעטיך כן הטרך . ונתן תכלית סבת האחר בעד קציר .
 וסבת השני בעבור האסיף יוסף דעה כמון שאין סבת השני
 בעד ענין אחר חוץ מעצם האסיף . כן הג הטבועו מסבה
 לזכר הכתוב שהוא קציר החטים . כי אם אין קמת אין תורה .
והנה התחלת המעשים מקציר שעורים עד קציר
 החטים . ובעבור ששעור השבת קציר
 השעורים עד קציר החטים שבעה שבועות חייב הכהן לספור
 שבעה שבועות . ואחר שלא חייב הכתוב לספור לזכר
 החטים יום אלא חייב לספור שבעה שבועות מלמד שיש
 לטביעות סוד . ולא לזכר לאו אלא לטבע טביעות גס כן
 לפיכך שם תכלית שבעת הימים שבת קדש ליו . וסוף
 שבע שבתות מאחרת קדש . וארש הטביעי שבעת ימי
 מקרא קדש שהם יום תרועה ויום כפור ושבעת ימי סנה
 ושמיני עצרת וארבע שבתות לפחות תוך הקדש הימים
 ושנת הטביעות שבת הארץ ושבע שמיטות כנגד שבעה
 שבעות . ושנת החמשים קדש שנאמר וקדשם את שנת
 החמשים כי יוכל היא קדש תהיה לפי . שמופיל איש אל
 משפחתו ואיש אל נחלת אבותיו ישוב . וכתוב בחזקתניאל

הַשְּׁבוּעוֹת

אֵיךְ הַחֲזִירִים שֶׁבָּעִים נִהְיָ עַל עֵמֶק וְעַל עֵרֶק קִיטָּץ
וְאֵם בֶּן גִּזְלָהּ תְּלוּיָה בְּמִן אֶלֶּוּ הַמִּינִים . וַיֹּאמֶר לֵךְ רַחֵם
כִּי סְתוּמִים הַדְּבָרִים כִּדְבָרִים הָאֵלֶּה הֵבֵר הַדְּבָרִים בִּי . וְאֵם
הַדְּבָרִים אֵין בִּי .

ענין יום תרועה

פרק שאלה

למה נקרא זה היום יום תרועה ושבת
זכרון תרועה

התשובה דע

טקלה חכמים נתנו טעם ואמרו כי
 יום תרועה דומה בזמן המלכות שאז
 מריעים בחצוצרות וקול סופר קריעו לפני המלך יי' ובאמרו
 וביום שמתבס ובמועדיכם ובפראטי חרטיכם ותקעתם בחלוצ
 על גולותיכם ועל גבהי שלמים והיו לכם לזכרון לפני אלהים
 ובאמרו שבת זכרון תרועה דומה לזמן הגלות שנטבתו ר
 חטטי הקרבנות והמוספים וזבחי שלמים ודממו פלי טיר
 ולא נטאר אלא בזמירות נריע לו ככתוב למרות ולהלל ליי'
 ועל פי הסברה הזאת טעמו שאין אורך בזמן הגלות לתקיעת
 סופר כפי שהיינו ב"ה ואמרו שהיא תקיעת סופר ונסתפקו
 בענין תרועה אם דמיון זבוחי ואם ילולי ילולי וחכמים
 טעמו עליהם פי הכתובים כמו זה היום יום שמה כתוב אל
 התאבלו ואל תבכו וכן ולטלוח מנוח ולעשות שמחה גדולה
 זהו סדרת קצת חכמים שהפריטו בין זכרון תרועה ובין יום תרועה
ואמנם לפי סדרת שאין מחנה הפה לבשר קלקלה
 עד שבעבור זמן הגלות הקצר לרפואה ופתיח
 זכרון תרועה ולמה לא נטריט זכרון תרועה בענין ותקעתם
 בחצוצרות והיו לכם לזכרון ופתוח והרעותם בחצוצרות
 ונטבתם לפני אלהים וטור השיבו חכמים שחלואנו
 שהתרועה היא הדמות קול ככתוב עלך אלהים בתרועה יי' קול

הכתוב

טוֹפֵר וַיִּהְיֶה שֶׁתְּקִיעַת הַחֲצוֹצְרוֹת וְלֹא תְרוּעַת הַכֹּהֵן שֶׁהָיוּ
מֵרִנְנִים וּמְרִיעִים הַכֹּהֵנִים בְּפִיהֶם כְּכַתוּב וּבַעֲתָה אֶחָד הָעוֹלָה
אֶחָד טוֹר יִשְׁמַחְצוֹצְרוֹת וְעַל יָדוֹ כָּלִי רוֹר מִלֶּךְ יִשְׂרָאֵל וּכְתוּב
וְהַטוֹר מִטוֹר וְהַחֲצוֹצְרוֹת מִחֲצָצְרִים וְכַתוּב בַּהוֹשֵׁעַ ד'
וַיִּרַע הָעָם תְרוּעַת גְּדוּלָה וַיִּתְקְעוּ בַטּוֹפְרוֹת וְלֹא הָיוּ טוֹפְרוֹת
כִּי כָל הָעָם אָלֵף שָׁבַע שׁוֹפְרוֹת הַיּוֹבְלִים לִפְנֵי הָאֵלֶּיךָ

וְעוֹד שֶׁלֹּא מֵצֵאנוּ תְקִיעַת טוֹפֵר בְּמִזְבֵּחַ אֵלֶּף חֲצוֹצְרוֹת וְכֹה
שְׁכַתוּב תְקַעוּ בַחֲרֹט טוֹפֵר אֶפְסָר שֶׁהָיוּ תוֹקְעִים בַטּוֹפֵר בְּרֹאשׁ
הַחֲרֹט לְהַכְרִיז וּלְהוֹדִיעַ יוֹם קָרוֹשׁ הַחֲרֹט כְּכַתוּב כִּי אֶקְלִישׁ אֶל
הוּא עֲבוֹת בַּיהוֹסֵף שֶׁלּוֹ וְעוֹד שֶׁכְּכַתוּב אֶמַר וְתִקְעֶנָּה
בַּחֲצוֹצְרוֹת עַל עוֹלוֹתֶיכֶם וְעַל זְבָחֵי שְׁלָמֵיכֶם וְלֹא חַיִּיב לְתַקְעַת
טוֹפֵר בְּכָל אֲרָצְכֶם בְּיַד הַמוֹעֵד כִּמוֹ שֶׁחַיִּיב בְּטַעַם הַיּוֹבֵל כְּתוּב
בַּיּוֹם הַכְּבוֹרִים תִּמְכִּירוּ טוֹפֵר בְּכָל אֲרָצְכֶם לְהַכְרִיז וּלְהוֹדִיעַ ד'
טַבָּא זִמְן טַבָּא הָאֲרָץ וְהַשְׁמַעֲתָ קוֹקְעוֹת וּרְרוֹר עֲבָדֶיךָ מִה
טַחֲן כֵּן בְּטַעַם הַשְׁמִים וְהַכְּתוּב תִּלְהֵא הַפִּרְוֹן לִפְנֵי יְיָ כֵּן
עַ"י תְרוּעַת כֵּן עַ"י תְקִיעַת חֲצוֹצְרוֹת

וְהִנֵּה בַעֲבוּר שְׁנַת־חֲבֵרוֹ בּוֹה הַיּוֹם כָּל הַעֲמִינִים יֵחָדֵשׁ
שְׁמֹחֵה וּמוֹעֵד וּרְאֵת חֲרֹשׁ וְעוֹלוֹת וּזְבָחִים ד'
וּזְבִירָן תְרוּעַת וּמִקְרֹא קָדֵשׁ לִפְנֵי נִסְמָךְ קְדִישׁ הַיּוֹם אֵלֶיךָ
וּמִצֵּד שְׁנַת־רֵבּוֹ הַקְּרִבּוֹת בּוֹה הַיּוֹם מִטַּעַם יְמֵי הַמוֹעֵדִים
סָפְטֵי הַיּוֹמוֹ רֵאשׁ חֲרֹשׁ נִתְרַבּוֹ תְרוּעוֹת וּבִקְנֵי הַיּוֹם כְּשֶׁם
יוֹם תְרוּעַת מוֹסֵבַת הַפְּלִגַּת הַתְרוּעוֹת בּוֹ בַיּוֹם כְּעֵתָן וְאִזְכָּרָה
בְּאֵהָלוֹ זָבָחֵי תְרוּעַת אֶשְׁרֵיהֶּ וְאִזְכָּרָה לְיָיִךְ וּכְתוּב הַלְלוּהוּ
בְצִלְצְלֵי תְרוּעָה וְכוּ' וְכַתוּב אֶשְׁרֵי הָעָם יוֹדְעֵי תְרוּעַת יְיָ
בְחֹדֶר כְּנֶטֶךְ יִתְלַכֵּן וְגַם יַעֲבֹר כִּי בְכָל עֲרֵי יִשְׂרָאֵל הָיוּ

מִתְקַבְּלִים

מתקבלים ומריעים בטיור ובהלל והודות וזכרם בזה היום
ראויה התרועה בסגולה מטאר המועדים לראות פנו בתרועה
לעורר רעיון רוחם שהגיע יום פירתם לעורר לבם כי לבטבר
ודעוה ונרבה אלהים לא תבנה ובהיאלהים רוח טברה
לשוב בתשובה טלמה באלו הימים לפטפט במעשיהם לשוב
אל יי' שירחמם לכתבם בספר זכות בספר חיים ועדנה

ולכן

נקראו אלה הימים ימי רחמים וימי תשובה
לשוב אל יי' לרחמנו ואל אלהינו כי ירבה

לסלות ולכן מטורדים ומתפללים באלו הימי בתחנוני
וסליחות וורויים ופסוקי תשובה אשר הם תקובל תשובתם
לכפר עליהם בכפי ובכוס ככתוב קחו עמכם רברים וטובו
אל יי' אמרו אלנו כל הטא ענין וקח טוב ונטלמה פר' טפ'
וקצת ידאי חטא טהבו וזאת ענינים שבעת ימי החול שאחר יום

תרועה ער ערב יום כפור

פרקב שאלה

לאי זו תכלית נכטוה זה החג
ולאי זה טעם

התשובה דע

טבתכלית טוואת זו החג נחלקו
החכמים חכמי פה וקצת

מחכמינו ע"ה אמרילטהוא ראש השנה טבו נברא העולם
וביניהם חלוקה אם בניסן נברא או בתשרי וזכר נתבאר
בראיות טופחות טבניסן נברא ומה טמתפללים בעלי
הקבלה שהיום הרת עולם טבו נברא כל יצור הט
הבתוב מורה טאין ראש השנה נברא החרט טהרי הכתוב
אומר וזה האסוף תקופת השנה שהוא חג הסכות ואמר
בלאת השנה באסוף אמוה והנה תקופת השנה הסמיכו

כחג לא במועד יום הדינה . וכן הוא הענין שברוב תקומת
 הטובה היום בחוק הדין לא בהתחלתו . וכן תקופת ניסן
 לפי אמר הכתוב שמור את חרש האביב ולא אמר יאט החרש
 כי תקופת הימים אל גדול היום ואל גדול הלילה ברוב בתקלו
 החרשים לא דוקא בראשיתם לפי הסמיכס אל החגים שהם ר
 פאמצע החרש . ולפי זה עדיין לא נתברר טעם הכליה
 זו יום בפרטות . וכתוב והעבדת טוסי הדינה בחרש
 השביעי בעטור לחרש . ולעולם הכרוג יהיה קודם חמט
 ימים . וזה ראיה כי התחלת הטנה אחר הכרוג לא קודם
 חמטו כי א"א להכנס טנת הרדוד ועדיין לא נשתחררו העברים
 וכתב רבנו אהרן זל א"ע"כ יל כי החרש בכללו יקרא ראש
 טנה כגון שנאמר לחרש ניסן ראשון הוא לפי לחרש . הטנה אף
 על פי טנת יחסה יליאת הטנה לחה הסכות לבר ונתתיחר
 ראש טנה לראש חרש החרש . ואולם אחרי האמת מה ר
 שארץ להאמץ כי יש לטנה טני ראשי טנים ניסן ראש לחרש
 ולחמטן הטנים . וטרי ראש לטמות וליובלים ולהטמטת
 כפטים ולרדוד העברים והטמטת קרקעות . וכך יאות
 להיות תחלת אלו הענינים מתטרי . טאס פניסן נכרא העולם
 הנה אף קודם חמטו טוס עמץ אלא אחרי טנכרא העולם
 לטביות אלו הענינים אשר פעלתם קודמת . הטביעי יהיה
 קודם עכל הרב .

נאם משה בני
 להיות שלטביעיותסוד וסחר
 טט הטביע קודם וכן היה ראוי
 להיות כל חרש הטביעי בכללו מקרא קודם כמון טטנת הטביעת
 בכללו היא טבת הארץ . וכן טנת היובל בכללו מוסבת

תוכנם

להיות שביום העשירי של קדש זה היה
 כפרה ישראל מעשיית העגל והזקבע זה
 היום לדורות לבקר על בני ישראל מכל חטאתם ועבב מן
 הראוי להקדים שבעה ימים למלא יריהם בטובה ונחת להיותם
 מוכנים לקבלת המחילה בעטן נכון לבי אלהים נכון לפי אטיה
 ואגורה ואם היו אלו הימים שבין יום תרועה ויום כפור ר
 כלם מקראי קדש וימי שמחה לא היה אפשר שני הכפיד נומן
 אחר כי השמחה היא גבה לב וטוב לבב והתשובה הפרוה
 שצריך הכנעה ושכלות לב נשכר ונרפה לפן לא צוה ר
 להיותם מקרא קדש אלא צוה להיות היום הראשון של קדש השביעי
 שבתון מקרא קדש להרמז שבך היה ראוי להיות פלו נטבת
 ומכע הסבה שהוכרמו לא היה אפשר לפן השבית וקדש לב
 היום הראשון ונטאח עד יום הכפורים עוד שמה ימי ולעלם
 ביניהם שבת א נטארו שבעת ימי מלואים להפן לבס אל יני
 אלהים בעטן טובו בנים טובים ארמא טובותיכם הנט
 אמאנו לך כי אתה יר אלהינו ואת הסבה ועוד אחרת
 שהיו כל ישראל חייבים לעלות לחוג את חג הסכות מחרת
 יום הכפורים מן הערים הרחוקים והנה הנשיעה ביחוד
 קדש הוא חלול ולכן הסבה לא היה אפשר להיות הימים
 שבין כפור לסכות שבת קדש לפן אחר בואם בבית מועד
 ירבו לבן קרית מלך רב צוה לעשות חג שבעת ימים ויום
 השמיט עזרת להעזר בבית מקדשם יותר מכל הימים ר
 ולמחרתו היו חולפים לעריהם כי לא היו יכולים להתעכב ר
 יותר אלא בשבעת ימים שנטארו עד כלות הקדש הלואי חז
 חספין לנסוע מחר הבית לגעת בכל גבול עריהם ולעשות

ראש חודש חשון בבתיים כי טוץ להם המורה לפרקה בעתו וטע
 זמן החריט והזרע ולא היה אפשר להתעכב ולנו הסבה ג'
 לא צוה להעשות כל החודש שלשים יום רצופים מקרא קדש אלא
 חזים ימי החודש נעשו מקרא קדש שהם שבועים ושבועים ימי
 חול לסבוב טברנו . לכן מקדש ונטבת היום הראשון להודו
 טכך היה ראוי להיות כל ימי שאר החודש פלו כמו שנות השבת
 של הטמטה ודיובל שהם מושבתים מראשית הטמטה עד אחריה טטה
הנכה זו הטעם טעמתי פטעם יום הרועה וקבלתו
 לכן טעמו וראו כי טוב יי כי טוב טעם ורעת
 למרנו כפי מה טראה בחכמתו ללמנו למנויים כי ראוי על
 כל מעטין ולא יבזי ממונו מומה . ופלט עטה בחכמה . פי
 לא יעטה יי אלהים דבר פי אם גלה סודו לראיו ולנוכרי כקדיו-קדיו
 יי יטרים מטמתי לב מלות יי ברה מאירת עינים

זאת יאה לבי ואספרי לכן הגרתי ולא אבין טסלאות
 מחט ולא ארע . לפו חנו מופעלות אלהים טורא
 עלילה על בני אדם . אלהים בקדש דרכך מיאל גרול פאלהים
 יי יעדרכו: לטטה לבני ישראל עלילותיו .

פרק ג' שאלה האם טוה זה המועד לחג הכסה
 בענין מלשפת אכל ומלשפת
 עבודה . או יט לזה ערפנות ספטי טוג מקרא טבתון ולא הוא
 באטר ספרו קלת חכמים .

הרשוכה סבר בארנו בחג המלות איך יבוא במחאו
 מלשכת עבודה הגר מעטה סכל ומה
 סנכלל תחת כל מלשכה אך . ומה ענין אפרו הוא לברו
 יעטה לכס ר"ל מעטה מלשכת אכל לברו לא המלשכו הקודמו

מלכו האסורות בשבת ופי לא אשר אלא המלאכות האסורות אבל
החובות כגון המוספים ושלמי החגים הם בהתיר לא כגון הכתוב
לעסרים מקורם עד שיצטרך להוציאם בארץ . לפי הותרה
שחיטה הקרשים ביום המקורט ולא שחיטה החולים פי כל דבר
שאפשר להעשות קודם השבת או המועד נאסרה עשייתו בשבת
יום השבת וכן המועד . אמנם מה שהם חובות ומוכרות
והתרות הם מותרות להעשות בעצם המועד פי לא באו תורת
האזהרות כמו שנתבאר . כ"ט לפי סברת הרב רבנו יטועה
שאמר שאפילו מלאכה אבל אינה נכנסת ונזהרת ועוברת
ונבללת בכלל כל מלאכה לא יעשה בהם ולא תחת מלאכה
עבודה כגון עבר זכרון סברתו . וכל מעשה תקפו ועבודתו
ומעשה צדקת מרדכיו אשר הגדיל מעל כל השמים אשר כתב
בערו רבנו אהרן ז"ל . וכן הסכים רבנו יטועה ז"ל שאין מלת
והכינו מיוחדת למאמר את אשר תאמרו אלו אלא מרמזה לרבו
אחר וסברתו ידועה לקורא דבריו . ואולם מאמר לאין
נכפן לו הידוע בו מאמר אך אשר יאכל ומה שלא נכרת ולא
נבלט לא יקרא נכפן ע"כ . אמנם שהחכמי' נחלקו בענין
שאמר ושלחו מטות לאין נכפן לו בעבור שמלאו ביום הרועה
ושלחו מטות לאין נכפן לו שאמלאה היה התיר לעשות מלאכה
אבל היה עושה מי שהיה לו ולא היה אומר לאין נכפן לו פי אלו
היה טעמו ושלחו מטות לעניים היה אומר לאין לוי' . ואולם
בארן שהסבה מפני שהיה ראש חרש . ומהם שטענו שידעה
בזמנו והכפן להם . ומהם שטענו להיות אלו מלא ולא הכינו
הנצרך לכביט קודם המועד . וכשנראה הירח בזמנו ד
נשארו אלו בני הכנת לרפי המאכל . אבל לפי דעת החכמי'

א"כ אם היו היה באותו
יום לבשל מה טעם ד
לאין נכפן לו . ואולם

פ"ל

הנזכרים שטעם התבנה על האסיה והפסול הם ביום תרועה ר
 באסור . אכן היה התיר להם לכוז' יא מרשות אל רטו' כיץ
 שאמר ושלחו חטות . וחלקן אלו החכמים הימים במעלת
 ואחרים מותר לכך לא נקרא שבתן לאופן התר מעשה הכל .
 ואכן נקרא יום תרועה שבתן לאופן אסור מעשה הכל בהם ר
 מכלל שטע' ימי כסח וחג שבועות שלא נזכר בהם שבתן יש
 להם התר מעשה הכל וההוצאה מרשות אל רטות באסור .
 אבל יום תרועה וחג הסוכות ושמיני עצרת שנקראו שבתן מעשה
 אבל באסור . וההוצאה מרשות אל רטות בהתיר .

וכתב רבנו אהרן ז"ל ואנ' תמיה בזה שלקחו ראיה
 מרברי הנביאים שסובלים פירושים להורו
 על דברי הורה . ובעל האדרת כתב על זה בענין חג המנו'
 בסוף פרק טע' אמר אליהו מוי יתן והיה זה החכם מסכים
 בזאת הנקדמה בכל מאמריו אמנם לסעמנים נעמד מרברי ר
 הנביאים במקום שיט סיוע לדבריו ולסעמנים בורה מזה וכו' .
נאם המועיין משה כג' כל השושן והמוכיה לחברו
 ראוי לחטוט לזייר ה
 ולהשתכל בכל היוצא ר
 מפיו כאשר כתב בעל המבחר בהקדמתו באמריו ומן הדין לפיו
 המשיץ כמו המחבר לרעת מליצת החבור ולא יטלח פיו במעוט
 השתכלות להשיב לטבט לחבר עכל . לכן היה ראוי
 להשתכל בלשון הרב באמריו מרברי הנביאים שסובלים פירושי'
 אם הוא לענין בטול או לענין הזמנה . אמנם כשלא תהיה אמת
 הראיה סובלת פירושים למה לא יוקח ראיה מרבריהם כלל .
 ונשוב למכוון .

עוד

כסף רבנו אהרן ואמר אולם מה טרואו לכסוף שמא
 לאין נכפן לו הוא מרמז לענין הכנה והזמן קודם
 המועד כדי לחפות ולפאל במועד והיה העלה כפי ספרדנו
 מצד שהיה ראש חדש ולא הכין מה שהיה לו במועד לאפו ולבטל
 ומאמר ושלחו מנוח ענינו כבר ידעת שבטבת בעיני חז"ל
 מועד קיים מבית אל ביה וע"כ אמר ושלחו מנוח במה שלא יקרה
 החלול ואולם העלה שלא נקראו ימי כסח הראשון ונאחריו
 בשם שבוען ונס הם שבועות בהיותו יודע והעלה מה שיקרה
 מענין מחירת הטבת על כן לא נקראו ימי הכסח הראשון והאחרון
 בשם שבוען וכן הם שבועות . ע"כ חז"ל .

וכה

שיש לטוען לטען שאם היה הכונה לפי זאת
 התשובה לכונן כמה שיקרה לאחרית הימים מענין
 מחירת הטבת שלא להתעורר ולטען בספרות לענין מחירת
 המועד יותר טוב היה לומר מאמר נעלה ומבואר כגון לומר
 מחירת הטבת שהוא טבת בראשית או מחירת הטבת שהוא יום
 ראשון לשבוע להסיר הספקות והטענות כן אלא ארבעה אחר
 במקום אחר שבטבתות ובמקום אחר טבת שבועות .
 ומתעוררים שהטבתות הם שבועות .

המכנס

לפי הטעם שנתה אפי אף לא נקרא חז"ל הכסח
 והם שבועות בשם שבוען מפני שבטבת .
 הטבתון שלהם שהוא זמן בין הערבים צוה וקייב לטחוט הטבת
 והטלמים וכן בתוך בין הערבים של חג השבועות היו מתעסקי
 לטחוט טלמי חובה מסת נרבת ידם ולא היה הטבתון שלהם
 מוטבת לכך לא נקראו שבוען אלא
 מועדי חג .

ועם

זה הבאור שבארתי יתויטב טובה נכונה אף ר
לאוסרי מלאכת אכל בימי שבתון ויבן ג"כ פונת
לצן נכון לו כפי שבארנו שכל מה שאפשר להכינו ולהגמיטור
קודם השבת אסור לעשותו ביום המועד פנוכי לעיל
ומזה יודע שאין חלוק ושטוי בכלל המועדים חוץ שאין דין
לשחוט קדשים ביום תרועה בטעמים וחוף מועטה אכל ביום

להיות

הכפורים שנקרא שבת שבתון
טיוס תרועה חוף ראש הרט לפעמי כטיקרו
סבות ולא יראה היטן וההרט בנחנו מפני
טלא היה השמים נך ובעבור אלו הסבות עושים שני ימים
מספק שניהם טוים בכל ענן ער שיתברר איון מטעמים ר
ראוי לקדש עלי פי העצה היעוזה ועל פי דרכי סיחמי ההקדבו
שבארנו הכמיטו קדוטי עלין ככל האותות והמוכתיס ונסערו
והדרכים שבארתי בעטן קדוטי החרט . ולהכריע על פי
הדין יום הקדט .

נשלם ענין יום תרועה " לא תאוונה יאליו

רעה

וכחל ענין יום כפור " אשר בו הפיל פור

פרק א' שאלה מה ענין אמרו בעטור לחרט

הענו את נפשותיכם

התשובה דע שאלת ענין מצאנוהו נאמר

לענין הצום וכפרת כתב

מן עזרא כל ענין דבק לנפש טעמו לזם ככתו ונפש טענה

הטביע וכן למה צמנו ולא ראית ענינו נפשו ולא ירע

הן ביום כומכס המלאו הכן הרי כלל טניהם בטס לזם

ואין לטען ספסוק עניתי בצום נפטי שהיה לסי' די לומר עניתי

נפטי כי יל טעמו בצום הירוע אצלם ביום הוא עניתי

נפטי לכן בם כפרת להורות על הא היריעה ואינו סמוך ר

לנפש אעפ שהוראת אלו הסולות לא תורה להסגלת הצום אלא

נראה שהרצון על כל אי זה ענין שהטענה הנפש והער מה

טאמר הכתוב כל נרד וכל שבועת אשר לענות נפטי אך

בטמוט הלטען לא מצאנוהו אלא מוסגל על הצום וכתב

בעל האררת אעפ שהענין עם נפטי גם לזולת הצום כמו ר

שמצאנו כל נרד וכל שבועת אשר לענות נפטי אמנם

דבנו אהרן זל לענות נפטי כנראה שלא יהיה הלוי על רשות

האב והבעל אלא מה שהוא לענין נפטי ובמקומו יבוא

באורו אם יעזור האל ונטוב למכונן

והנה לא מצאנו ענין נפטי אלא במניעת המאכל

והמשה כפי הספורים והגלוי אכן מכל

מקום יחכן להיות משמעות אלו המלות מורה גם בזולת זה

לפן צריך להתנהג בכל ענין שמענה הנפש לבר שלא יהיה
 בו חלול היום . כי הם לאוטי דרכי התשובה שבהם יהיה כפור
 העונות . ולפן אין ראוי להעבירם להרשיב הגוף מחוץ
 ברברים מרטיבים כגון לסוך גופו בטמן או להשרות מפה ד'
 עם מי וורדים או מים להרשיב בטרן או לרחוץ פניו בכל טעה
 וידיו ועורקיו כדי לקרר חוס הלב ולהרשיבו כי כל אלו הם הפך
 העבוי אלא אם יתעלף מותר להשתדל ולצרוק מים על פניו
 להשיב נפשו כי כתוב וחי בהם . אך עקר משמעהו המלות
 לפי דעך הכתוב הוא במניעת המאכל והמשתה . לפן מי
 שעבר על מצוה זו חייב בריה כסוף שכתוב כי כל הנפש אשר
 לא תעונה בעצם היום הזה ונפרתה מעמיה . וזה בירי
 שמים לבר . מה שאין כן בטבת שכתוב בו מות ימות ע"י בר'
 ונפרתה ע"י שמים העושה בסתר גם כן . וכתב בעל הארת
 ועכ"ז אם יאנו בר' לאיש א' עובר בה היו מחייבים לו דגימה כי
 היא חמורה כמלות טבת ויותר .

נאם המחבר

ראוי לדייק במלות טנטתמש בהר
 הכתוב בזה היום כגון מה שאמר
 כי כל הנפש אשר לא תעונה להיות טמס נפש מטותך פגון
 כל נפש חיה שהיא הנפש החיונית שבלב . וכגון חלב ודבן
 הטבע נפשי שהיא הנפש המתאווה הבהמית שבכבד . וכגון
 ברזל באה נפשו שהוא הגוף . ולגון ונפשו מאכל האנה ד'
 שהיא פנוי לכה הגן ולכה החושך חלקי המזון . וכגון
 כנפסך שבטך . אם בעל נפש אתה דל' אם אתה גרדקן וחושך
 לאכול הרבה . הנה צריך להבליט כל אלו השמושים למלת
 כל הנפש אשר לא תעונה . לענות כל אלו הפזרות שהן ד'

מעוררות

מעוררות לבח הגן למטוץ המגן לזון האברים המיוחרי לפחות
 הכפיות והגופיות טיהור חרי הטבע ונכפעות ומעונות
 להתגבר הנפש המטבלת למצוא נחת ושובה לטוב בתשובה
 טבענוי כל כפא אלו הנפשות הגופיות יהיה הגוף נגוע מזה
 ומעונה ויהיה הסוס טפל לרובב ומצא רוח נהלה לעורר
 האדם ע"י תשובה כי עקר כל מעשה יום הכפורים הוא לעטן
 התשובה וכן מלת המטה ראוי לקחתו כולל עני הצום י
 והכנעת ועטוי אלו הנפשות שהזכרנו והכנעת גבה רוח
 טהור זה יקרא בטעם נפש וצריך להיות טפל רוח ככתוב לאגמ
 לפי ולא הלכת בגדולות להיות טפל רוח ונרבה נפש כי לב
 נטבר ונרבה הוא מעטן לטכונה וכתב בעל המבחר
 וחס נפש טס הטרוף ואף טרוף האדם לא יעמוד בלי נפש
 וגם מזכיר נפש כדי להיות הכנעה בנפש להסיר כל הרעיו
 עבירה כי בלא זה לא תועיל התענית עכל וכן
 בעצם היום הגו כי היה מספיק לומר אשר לא תענה ביום הזה
 לבר אהנס בעצם היום דעה שאפילו אם טבת עטן מעשה
 יום הכפורים שהוא מעשה כהן גדול ובטלו הקדבנות ואין כר
 יום הכפורים לכפר כהן נטלמה כרים שפתינו ועצם היום
 מכפר בכתוב כי יום כפורים הוא כי ביום הזה יכפר עליכם
 שנה היום בסגלה נסגלה ונקבעה לכפר על בני ישראל מכל
 הטמאם אהת בטנה כהן ליל שמורים הוא לילי שמורים לכל
 בני ישראל לרורותם כן זאת לכס לחקת עולם לכפר על
 בני ישראל כהן טנתבאר גם כן בענין הקדבת העמר שאפילו
 טאץ עמר התובה להתיר אכילת התבואה החדשה הגעת היום
 מתיר ואל תמזה למאמר רבנו אהרן בע"ה שאמר בסוף פרק

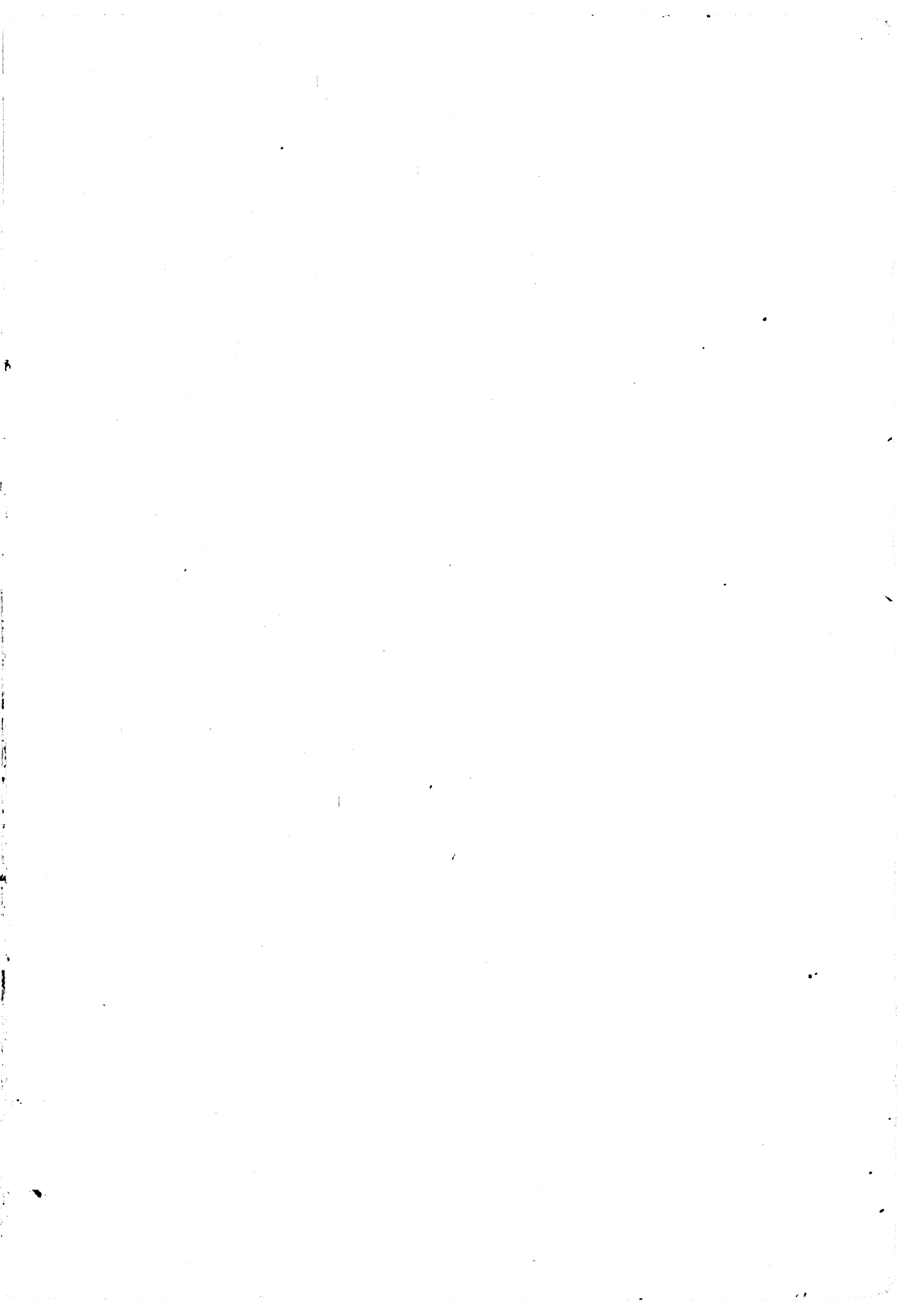
שלישי על כן מי שאומר כי יום הכפר אין רביון כפונס ע"ל
 כי כדומה לזה כתב בעצמו בטרק שמי מחג טבועות ז"ל .
 על כן בזמן הגלות אטלו שלא נקריב קרבן יום יהיה חתיר .
 כן זה היום הוא מוסגל לענוי נפש ולטביתת כל מלאכה כרין
 יום השבת ויותר כי יאסרו בזה היום כל מעשי טלטולי אטלה
 וטרייה לכן נקרא שבת והסגיל הטביתת בעצם וראשונה לעצם
 זה היום כפתוב וכל מלאכה לא תעשו בעצם היום הזה . כי
 כל הנפש אשר תעשה כל מלאכה בעצם היום הזה והוסיק י
 הענש יותר באמרו והאפרתי את הנפש ההיא ועלל העלה
 לעצם זה היום באמרו כי יום כפורים זה ולכן הוציאו בהתחלה
 בלשון מוסגל בחלת התנאי באמרו אך בעטור לחרט הטביע
 הזה יום הכפורים הוא פרי להטוותו בטביתת כיום השבת טעם
 בטבת אמר אך את שבתות השמורו כי זאת היא . להזהיר
 מעשיית כל מלאכה באזהרת אך אל הפרדת לא יבוא והתמיהה
 לחקת עולם בכל דור ודור באמרו לרורותיכם בכל מוטבותיכם
 והזהיר גם כן מעשיית מלאכה האזרח והגר הגר בתופמן .
 ואף שלא הזכיר עבר ואמה אין ראוי לעובס לחלל יום הכפורים
 בכרהסי"א בענין השבת בעשיית מלאכה אבל לא נפרחים לנוס
 כי אף בעינו ובנותינו הקטנים אנו חייבים להרגילם ולהרדיבם
 בדין מוסר לגלגאישם ולהנהילם בלחוש ההכנעה והשפלות
 כפי מה שאכטר לפי כחם ולפי שיכולים לסבול הענוי והכנס
 לא להכריחם בכורח ובאונס אלא חנוך לעשר על פי דרכו גם
 כי יוקץ לא יסור ממנה . פרי שלא יבואו לירי סבנה וטנק .
 לקחו החכמים דמו בזה מצוס צרת בטנתן ר
 יהושפט המלך פענו לדרוש את י"י ויקרא צוס על

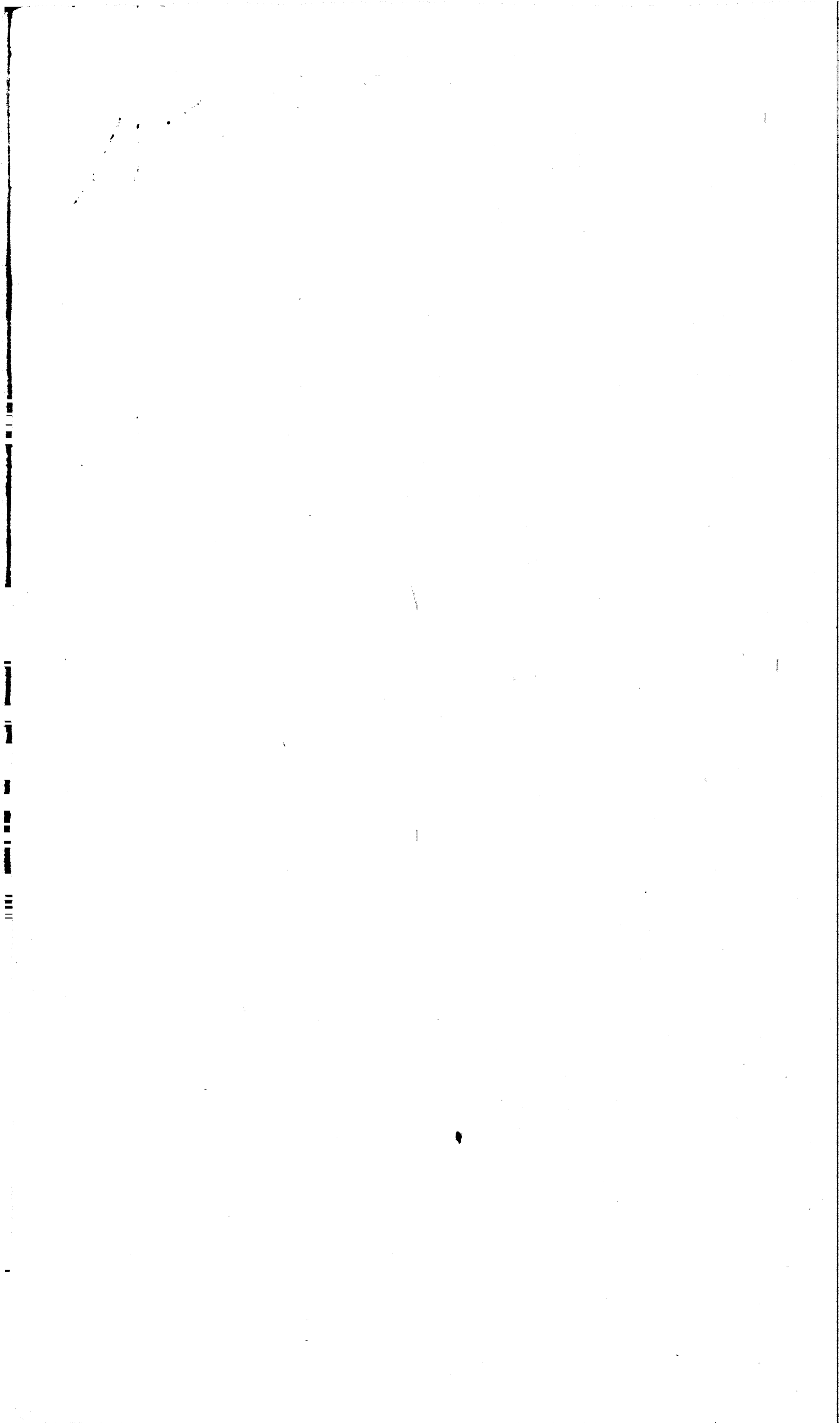
יהודה וטם כתוב וכל יהודה עומדים לפני יי' גם טפס ושאי
 ובניהם ונאמר קדשו כוס קראו עצרה קבצו זקנים אספו
 עו ללים ויונקי טרים אומנם טגלוו מטחע הכתוב טזא
 המצוה תהייב על הבוגרים חפט טבא עליו כרת ועור
 טנה יהיה לכפר עונות ועור טנה צריך כונה לכאן לבו י
 בעטוי כפטו טאפ יכוס בלי כונה אצב לא יועיל לו ולכן
 ייחס העטוי אל הנכט טועצור כפטו כן הנאה גטמית וכל
 אלו לא יאותו לקטן וכן כתב רבנו יפתעה ואין העטוי
 מתקיים על כל כי יטבו ספק נטט כי אם יטיג החולה אל
 ספק הנטט ראוי טיאכל דבר כרי ספוק קיוס נטטו עכל
 וחייב הכתוב בנה העטוי לקחת חלקים כן החול מטת קצוות
 היוס כמטר אחר ועניתס את נפטותיכם בטטעה לחרט בעט
 מערב ער ערב הטבתו טבתכם וקראו טבת טבתן
 וכבר נתבאר טלטן טבתן הוא נאמר לזמן בין הערבים כפי
 מה טפידטתי בטג המלות והסגיל הטבתן אחי הטבת ולא
 קודם חפט טהעס רעבים בבין הערבים האחרין וכרי להגה ידים
 טלא ימתרו לחלל אותה הטעה אמר טבת טבתן ולא טבתן
 טבת כי כבר אמר בטטעה לחרט בערב

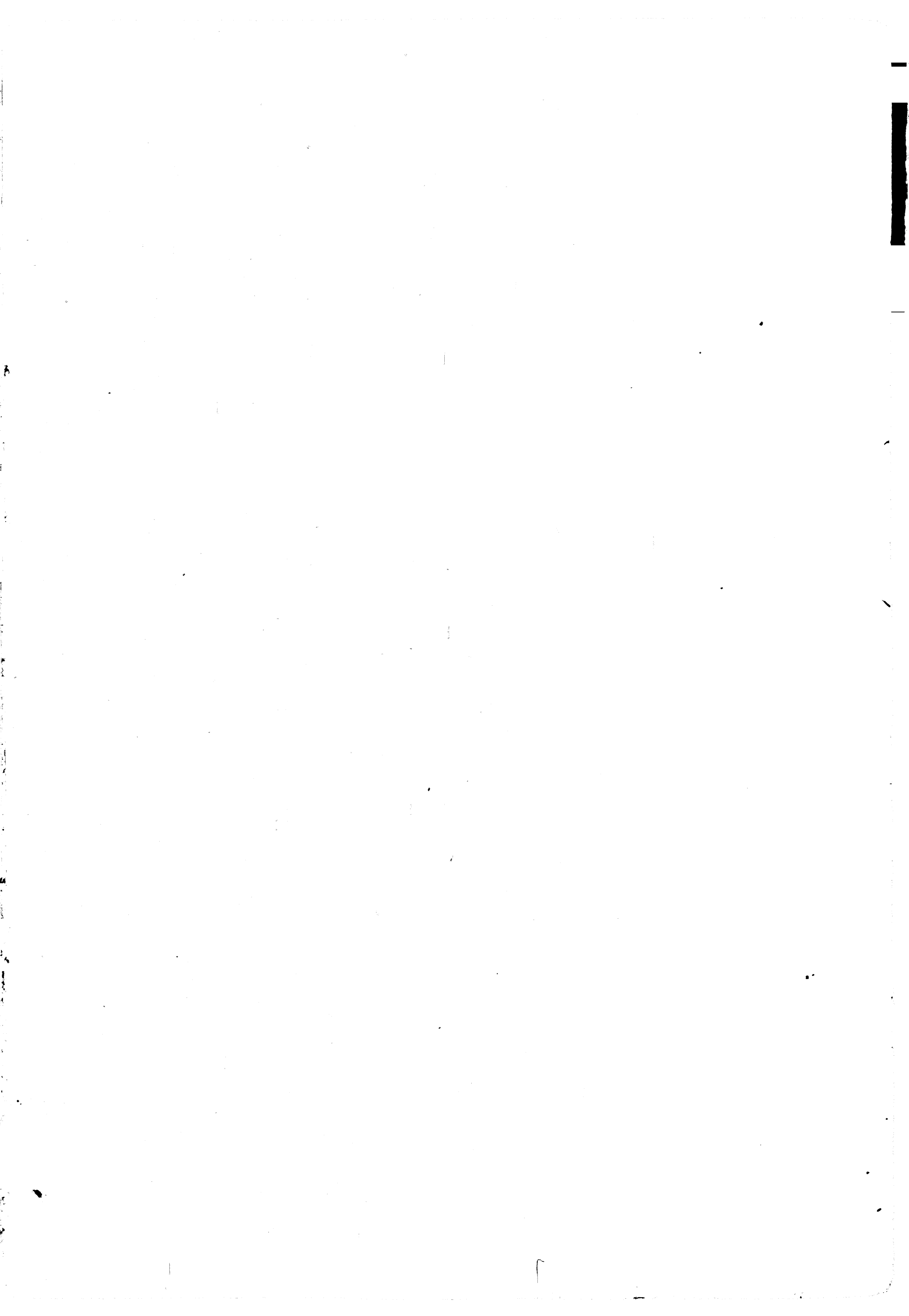
וכי שאר

מטעה לבאר כסוק כי ביום הזה יכפר עליכם
 לטהר אתכם מכל הטאתיכם והוא למה
 הוקבע זה ביום מטאר הימים ומה עטן הכפור ומה עטן
 הטרה ואי זה הם הטטאות הטובכפרות בעעס היוס הזה
 ויבוא באור כל אחר בפרק

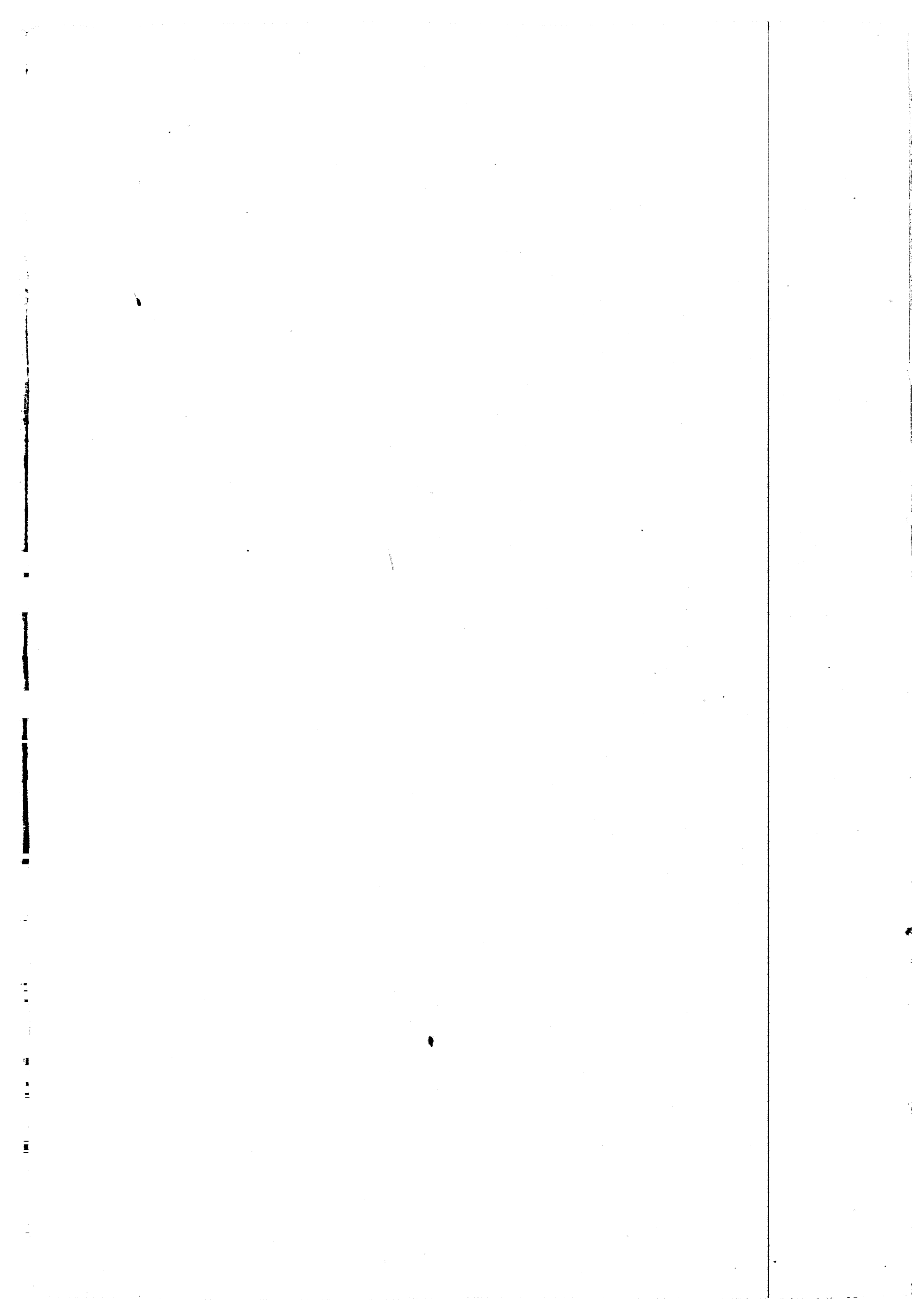
פרק שני שאלה למה הוקבע

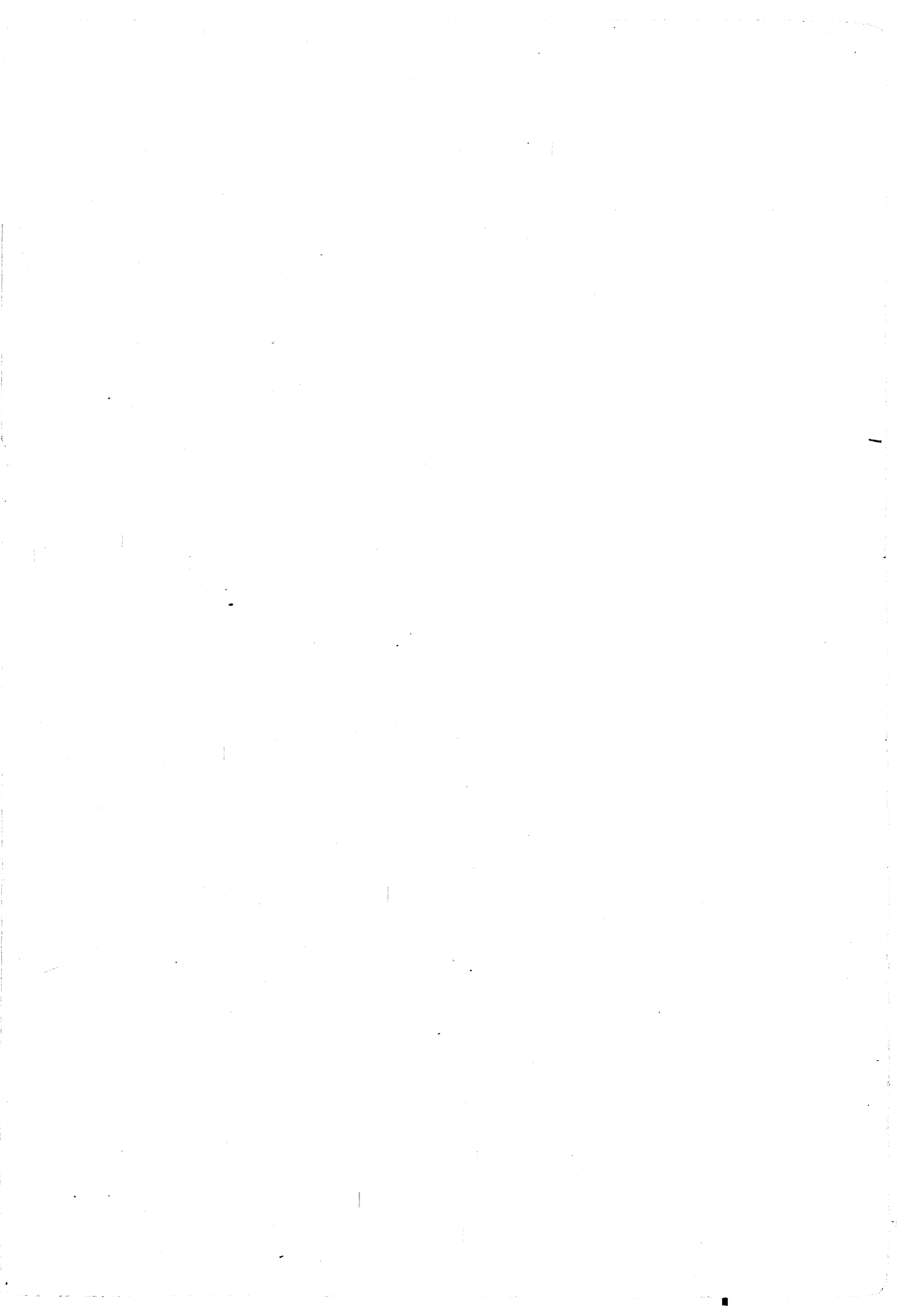

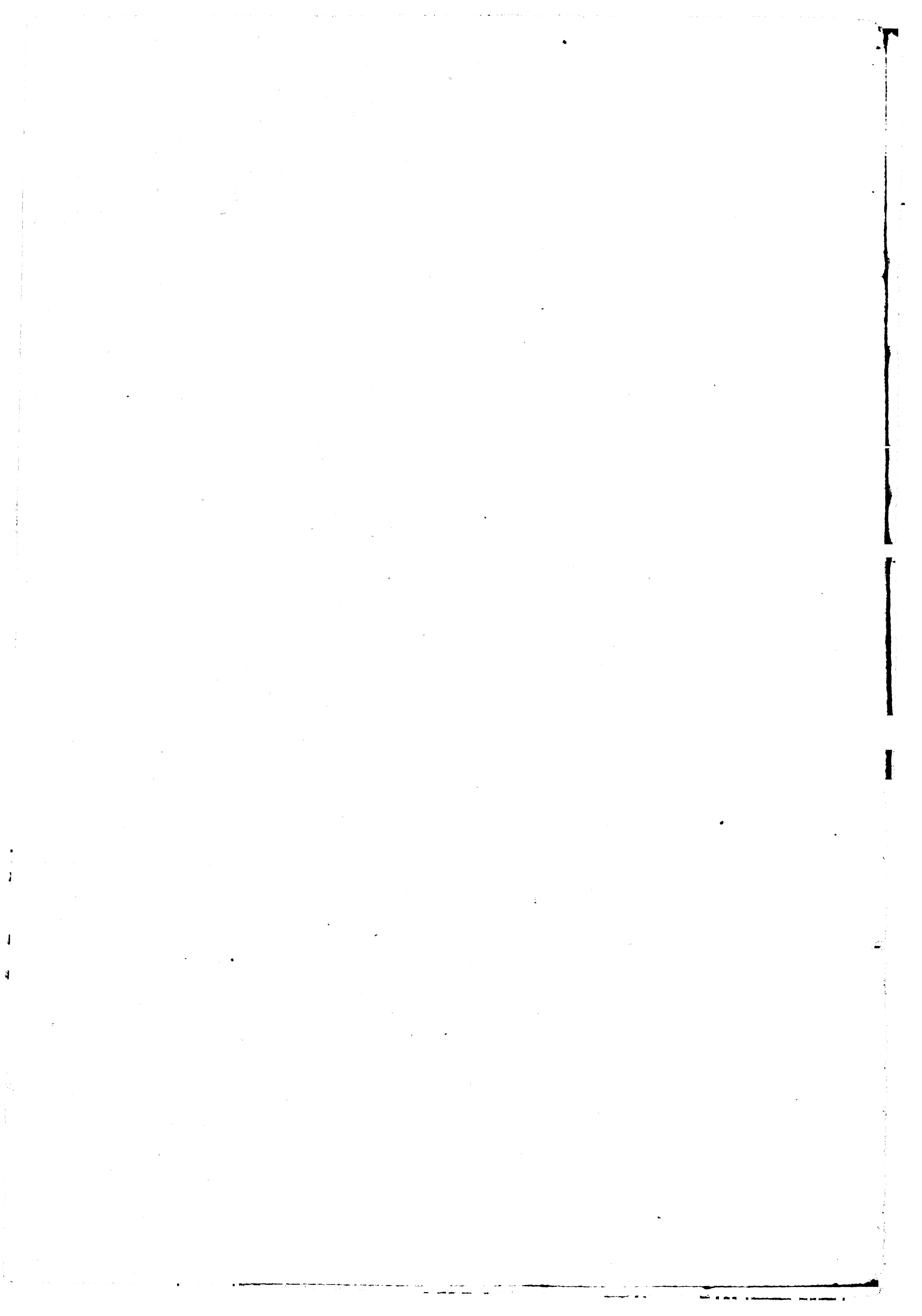

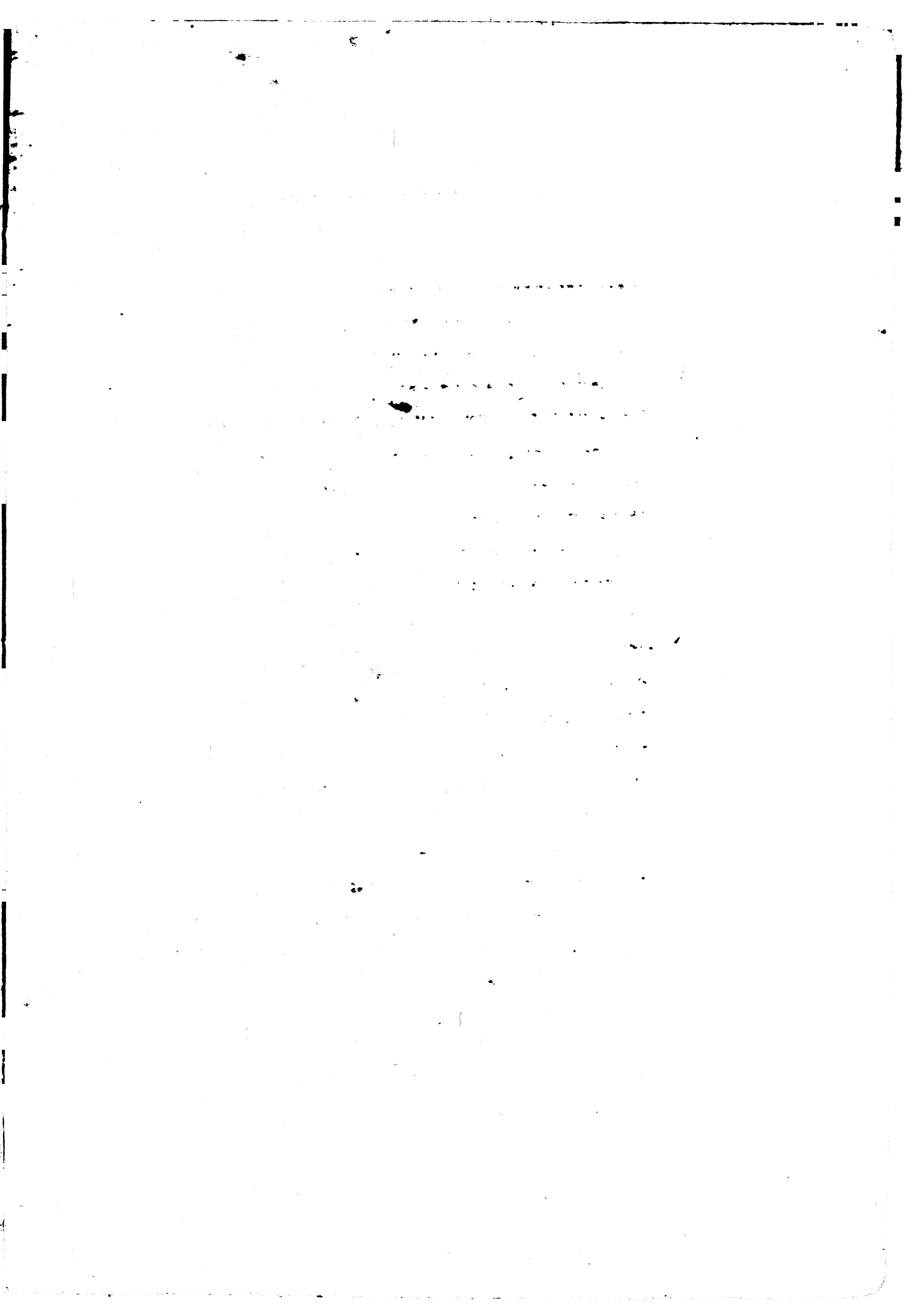

11

11

ענין חג הסוכות

שאלה

חאי זה דבר יעשה הסכה ובאי זה מקום
מבאר עשיית הסכה

התשובה דע

שכל דבר שיתפעל יש לו ארבעה ספוד
והם חמר פועל צורה תכלית
ובהיות שהכלית עשייתה לטבת צה . לפן צריך להודיע מי ר
החייב בישיבתה . לפן ראוי לבחור על זה הסדר .

אמנם

חאי זה חין יעשה הסכה . הנה הכתוב אמר
ולקחתם לכם ביום הראשון פרי עץ הדר כסו

ואולם

המרים ועטף עץ עבות וערבי נחל ושמחתם לסע יני אל טו .
החכמים מחלקו בפאור זה הכסוק לחלקים .
ונה לזה חולקים . חכמי ב"ה אמרו ש זו
הלקיחה שאמר ולקחתם איפה בעבור הסכה אלא היא לקיחה
לשמחה בו כמעטונו . ובאר הכסוק על זה האופן ואמרו
כי פרי עץ הדר הוא ארבע ודרטו בו הדר באילנו . ופסח
המרים אמרו שצריך וזו וכבות ואנו ין הלולבין . ועטף
עץ עבות הוא הרס לאופן שהוא מטולט בעטפו כעבותים
והם החבלים וזה אי אפשר . כי בעצרה מבואר שההרס ר
זולת עץ עבות ככתוב ועלי הרס ועלי עץ עבות . מכלל
הש"ע סינים . והרבו דברים מדברי סופרים לא חפי ר
ספרים . שהכתוב אמר ולקחתם לכם ביום הראשון והם כללו
כל הטבעה ימים בעטן מאות הלולב . וכבר הרבו חכמים
להשיב עליהם ודי כי אין כונת הספר לצריך . ואף

שקלת מחכמי הקראים נרחקו בעמקן זו הלקיחה ואמרו כי ר
ולקחתם לכם שהדצק לקחת פרי עץ הדור כגון תרומים ותפוחים
וזולתם . והוסיפו על הכתוב ביה ר"ל ככפות תמרים לעשות
אותם מגודות לטחוח בהן באכילת הפרי ובטלשולו שאמר ר
ולקחתם ושמחתם . ומה אמרו שצריך מ"ס ר"ל מפרי עץ הדור
והם התמרים .

והכי אמרו שאין סגן הדין לפרט הכתוב ע"פ בנותם
בכנים נרים ובתוספת אותיות להמשיך הכתו
לפי סברתם . עד שכסבו הכתוב ואמרו כי הוא מעץ פרי
הדור . ולמה נהפוך דברי אלהים חיים כל עוד שנוכל ר
לפוט הכתוב על פי הדטוס בלי תוספת ומעריעת כמחכונתו
על נתיב .

ואמנם רוב חכמי הקראים ע"ה אמרו כי מאמר ר
ולקחתם לכם הוא בער עשיית הסכה .
ואמנם נרחקו קצתם טאם אלו המיעט בער עשיית הסכה
מה טעם פרי עץ הדור . והוא אינו סכך ולא יגדור . על
סן הזכרו מהם ופירשוהו מעמקן ויעט פארות . בפעם
גדור . והאומר שטעם זו הלקיחה לטעם אחר מפע שפרי
עץ הדור מה יאות בעשיית הסכה ואך שהוסף ונדע .
בעמקן עזרא . מכלל אין טע המאמרים פאחד . ע"פ
יט מי שפירט מאמר לעשות סכות כמו לעשות את יוס ר
הטבת עמקן שמירה . או שמלת ככתוב חוגר לעצם מולת
סכות ולא למלת לעשות . עד שהחכם דבנו יוסף נ"ע
באר כי עשיית הסכה סן הכתוב בעמקן לא ברבור חמה ר
שאמר הכתוב בסכות אטבו . ואם היטיבה תורה על

חיוב

חוב עטייתה יש לנו חוב עטייתה . מפני כי לא אלו תקחו
והעטו סכה אלא אחר ולקחתם לכם ביום הראשון ואחריו כן
ושמחתם .

והגורלם

מי שחשביר הכונה על מאמר ולקחתם
שהוא בטביל עטיית הסכה הוא אחר
שהכתוב לא הורה בעטייתה ואי אפשר שלא תבוא סוכה
בעטייתה בגלוי הכתוב דין לומר שגם הכתוב מורה על עטייתה
ולפי זאת שגם הלקיהה היא לצורך עטיית הסכה
לענין אחר . והערך שכתוב בענין אלו
ההר והביאו עלי גית ועלי עץ שמן ועלי גרם ועלי תמרים
ועלי עץ עבות לעשות סכות ככתוב . והנה לא מצאנו
ככתוב להורות על עטייתה גולת זה הפסוק מכלל זה הפסוק
הוא בער עטייתה . וזו שנתקן בער הלוקח המיני ותוספת
וערום האילנים ועל זה טעמו שאין זה מורה בעטייתה
שהוסף שלט מיעים עלי גית ועלי עץ שמן ועלי גרם .
וגרם ערבי נחל ואומר מכלל אין שניהם כאחד . לפי
הזכרהו קצת חכמים והשתדלו להטות בין שני המאמרים
והביעו פירושים ואמרו כי כפי עץ הרר כולל הגית ועץ
שמן מספי שמאלו ויהי בגית הורו והרר אחר .
ואולם הלוקח עלי גית מעלי עץ שמן אמרו שהגית שני מיעים
גית עושה שמן וגית שאינו עושה שמן . ולפי זה הפירוט
שהביעו היה ראוי לומר וכפות תמרים . ועוד שר'
דניאל קובסי אמר כפי עץ הרר יותר ראוי להיו' ככפו תמרים .
דמיון שאמר זאת קומתך רמזה לתמר ושריף לאטפלות
התמרים . ואולם בענין הגרם אמרו שהם ערבי נחל

כי מצאו בין הגרסים אשר במצולה ונאות להיות ערבים
 ומהם פירוטו כי על כן לא אמר ערבי נחל בעזרה מפני שאמרו
 לאו הדר ושעמו עלו אתם בהר והביאו אשר נמצא ואנחנו ביר
 נפלא ערבי נחל . והנה על צד הדחק השוון בין שני המאמרים
והנה שמעת דברי החכמים וחירותם ולפיך השוון לדעת
 כי אין צורך בכל אלו הפירושים . המשתנים
 והנכרשים . ודחק המסרשים . להציע פירושים . להשוו
 המאמרים . בפנים זרים .

המנהג לפי דעת יושר לפי אמריו ודעת שפתי הפתו
 ברוח מללו . כלם נכוחים וישרו למוצאי דעת

ומה שצריך לדעת הוא שאין כונת הכתוב להעשות הסבה
 בחינים מוסגלים עד שיצטרך לשווי המאמרים . אלא
 הכונה להעשות לפי כל מקום ומקום מאיזה מין עסק עבודת ה'
 הנמצאים באותו מקום . לכן כשהיו במדבר צוה לקחת מן
 פסולת המרים מפני ששם נמצאים אילני התמרים וצוה לקחת
 הפרי עם העלים באמרו פרי עץ הדר רל פרי עץ הדר שהם
 בפסולת התמרים עם אשכולות התמרים שלהם . וכן היום
 עושים אחינו במצרים ובדמשק מקדמות שיט שם אילני ה'
 התמרים שבורתים ברי פארות התמרים עם אשכולות התמרי'
 ביהר ומבשים על הסבה . ולפיכך חלת הדר היא תאר
 לעץ הסמוך לו שהם בפסולת המרים . כמו שטבעה אותו
 החלק שלמה ע"ה . ובאמרו וענף עץ עבות אין הכונה
 שעץ עבות שם פרוי לאילן א' אלא הוא שם כולל לכל מיני
 אילנות שעליהן מסובכות ועבות מפני רבויין . ככתוב
 ביהושע ויראו כל גבעה רמה וכל עץ עבות וינבחו שם .

וכן תחת כל עץ רענן ונתת כל אלה עבודתה . הרי לפי זה
 יאיה שאין כונת הכתוב להעשות הסכה מאילנות מוסגלות
 פריטיות בשמים אלא מפל מין אלה עבודתה מסובבת בעליה
 מהנחליות בפי מקום ומקום הנחליות בטקלה . לכן לא
 הגביר בעצרת ערבי נחל והוסיף מינים אחרים מהנחליות .
 והנה מזה יאיה שאין המינים הנזכרים בתורה מוסגלי לעצמם
 ועוד שאם עבודת שם כולל כל עץ מסובך בעמטיו .
 ועוד יראה מענין שגרא אחר שלא הגביר פרי אלא עלי תמרים
 לבד שאין הפירות חוב לטוס עמין לא הרר בשילסו ולא הבלת
 דר . והחוטבים מבעלי מקרא שעושים מצוה בתלות
 אחרונים בתוך הסכה ארבעה מוסיפים על מצות התורה ר
 לחטוא בהן .

אם כן

נתברר מהאמרי הכתוב שכל אלו הד
 בער עשיית הסכה לא בער עמין אחר
 כלל כמבואר בגלוי לעשות סכות ככתוב . ומיר וילאו
 העם ויביאו ויעשו להם סכות וכנ . וישנו בספוד ותהי סכות
 גדולה מאד בישיבת הסכות לא כנענוע פירות ועלים . אלא
 בשבת בסכות לזכר כי בסכות הושבתו את בני ישראל בהוצאת
 אותם מארץ מצרים מעברות לחרות ובאפול וטה ויקומו
 לצחק בשמחה וזהלה ככתוב ושמחתם לפני יי אלהיכם ט .
 הנה מכל עץ עבודת שהיא רענן ורטן יעשה הסכה לבד שלא
 יהא ריחו רע ועליו סובלים בטהרה ומשתנים מוראיתם .
 ומה שאמר ולקחתם לכסודים הראטון . יש לרעת טבית
 האטוט מוצאנו משרמט בטלטה ומניס בעבר ובינוע
 ועמוד דל קודם ועמה ולחחריו . ובכאן לא יאות שתיב

כונתו לקחתם ביום הראשון בעצמו סוכת שהיא חלול המועד
 כ"א אם יקרה טבת בוביום ואף שהיא סוכה מאחר שירחן
 להעשות קודם המועד ואף יבוא מסורו גם כן מהאחר
 אחר כן כל מלאכה עבודה לא תעשו אף אשר יאכל לכל
 נפש הוא לפרו יעשה לכם וגם לא ימות להיות הכונה
 אחר היום הראשון מוכן שחייב ישיבת הסכה כל טבעת הימו
 ואלו הימים צריך להיותם שלמים בראשיתם ובאחריתם
 ולפיכך לא נשארו דק להיות כונתו קודם יום הראשון בבית
 אך ביום הראשון השביתו שאור חבתיכם הוקרה מניעה
 ולא נעשה קודם היום הראשון או עשאה ונכלה יתחייב
 לשאותה בכל שאר הימים שהכתוב חייב ישיבתה בכל השבעה
 ימים ועוד שהיא לצבור יציאת מצרים ג' ונתרחקה
 כרי לחבב ועוד שבאותו הזמן מצטרף בסך יותר מוכן
 הצנה והטלג

ב שאלה במו יעשה הסכה

התשובה יט לרעת
 טיט להם ה' י"ז
 שהחבמים הברילו בין המזות
 בטבל ובין המזות שאין להם תליאה בטבל ותייב
 להעשות המזות שאין להם תליאה בטבל ע"י ישראל מאמין
 בגון עטיית הצזית ושטיפת הכלים השמאים ועטיית סכך
 הסכה אבל המזות טיט לתן תליאה בטבל יתכן עטייתם
 על ידי גוי בגון עטיית מעקה וכסוי בור הפתוח כי לפתח
 השאת רובץ ואחר שחייב הישיבה לכלם יתחייב עטייתם
 לכלם אם מי שקדם מכל אט"ז הבית ועשאה נפשוו הכל
 כי היא מהמזות הנעשות כרי

שאלה

שאלה

מה פלות ואיכות נורת הסכה

התשובה נדיך להעשות במקום

מגולה תחת השמים ותייה מסוככת ומסככת

בעלי עץ גבות חמיש האילנות הנמצאות באותו מקום

כפי שבארתי ותייה קומתה פטמור אדם לטבת בית

כפתה ובמזונה ואין השטאם יחלוא נדי הרפנות

כוחלי אבנים או קישים ועצים ועכפ יאנו לעשותו פלות

סכה ונדיך להיות פטמור בית טיספיק להכנס בו אנו

כמליאנו לטבת לאפול ולטתות ולטכב בתוכה

שאלה

מה תכלית עטיית הסכה

התשובה תכלית עטייתה

היא בעבור ישיבתה וחיוב ישיבתה בארה

הכתוב למען ידעו דורותיכם כי בסכות הושבת את בני ישראל

בארץ בהוציא אותם מארץ מצרים כי בלאת ישראל

ממצרים נסעו בני ישראל מרעמסס סכותה עטו כל אהר

סכה לעצמו לחסות בכל חורב ולזכרה נתייב עטייתה

לזכר יציאת מצרים גם כן והאחירה ער הרשט הטביע

טיהאטו הלכבות מחד הפסח וחד המלות לעשות חג הסוכות

כחכה יתרה והורה לעשותה ער תקופת השנה פמו טעמיה

חד המלות בהרשט האביב טפבר נתבאר טטע ראטי טעס חס

לכך האחיר עטייתה ער חג האסיף תקופת השנה כי

טעס ישיבת הסכה זולת טעס חג האסיף כמו שבארנו בסוף

ענין חג שבועות האל לנו אל לחושעות

שאלה

מי החייב בישיבת הסכה

התשובה הכתוב אומר

בסוכות הטבו טבעת ימים . וכלל כל ישראל התושבים כל
האזרח בישראל יטבו בסוכות שכל מי שיט לו מקום נחלה
אחונה יתחייב בעשייתה ובישיבתה שה טאץ כן הגר טפא לגור
טאץ לו עדיין מקום אחונה לעשותה לכן לא חייבו פי הוא כמו
אזרח טשה ללן . לכן חייב פנסה הגר צדק ולא בסכה .

אטנס הם באים צדק עובר כען עוברי דרך . ומאמרו
למשן ידעו דורותיכם נראה טחייב ישיבתה בכל זמן בין בומן
המלכות בין בלמן הגלות אטילו טחיובה עם החגיגה והחגיגה
תלויה בארץ בבית הבחירה פי יש פמה עטעם טתלוים בתגיה
אטנס הם מתחייבו גם בצולת החגיגה . וזה ביוצא בס .

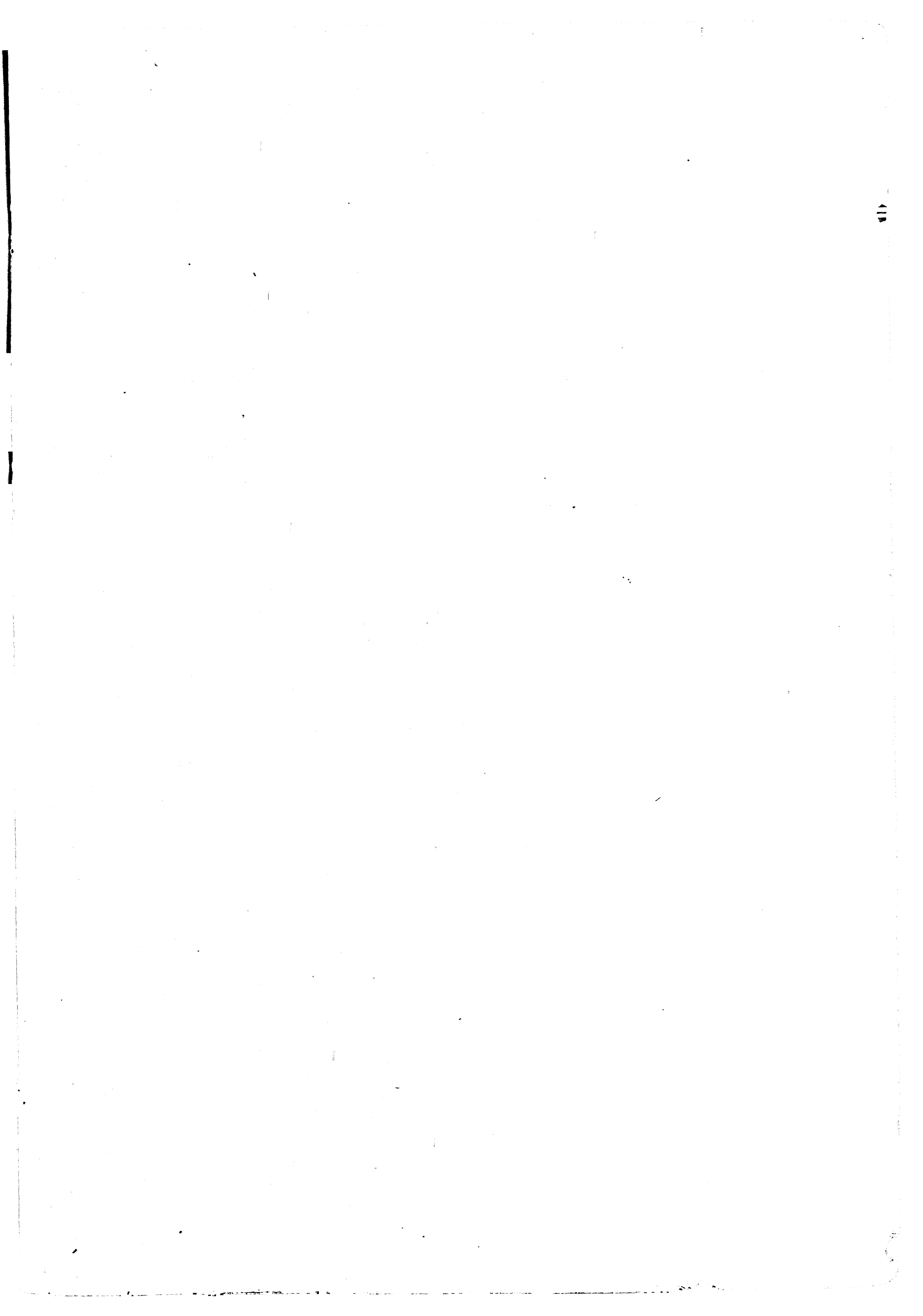
וצולם איכות ישיבת הסכה הואיל ואמר פי בסכות
הושפתה את בע ישראל ונראה טהפונה בצור
הישיבה לטבת ולטכב ולאפול ולטמות ולקרוא ולגתלל ד
ללמוד וללמד פטי טיעטה בביתו . אבל לא יעשה בה ד
מלאכות כחומות פי צדק ליקר המצוה ולסחרה . ולא יבטל
בתוכה כל ימי החג ולא יקטור בה בהמה וביוצא בס פי הן
דרך בנין .

הדבור בשמיני עצרת זה היום אינו מעטס חג
הסכות לכן לא קראו חג
אלא הוא מועד יי . וכבר כתבנו בטפיעי עצרת כל החגיגות

והתנאים התלוואים בשמיני עצרת . ואין צורך לטנותם גם
בזה . ואף הורינו גם כן כל הענינים והדרושים התלוואים
בהג המצות באריכות בכל דבר ועטן בפלל ובכרט . ומהם
תלקח גם בזה חג כל השוה צדן זה החג וכל התלווי בזה ד
ובחולי החוטה טען צורך לצפרס בפריטות פי רבו דהיונס
פיניהם

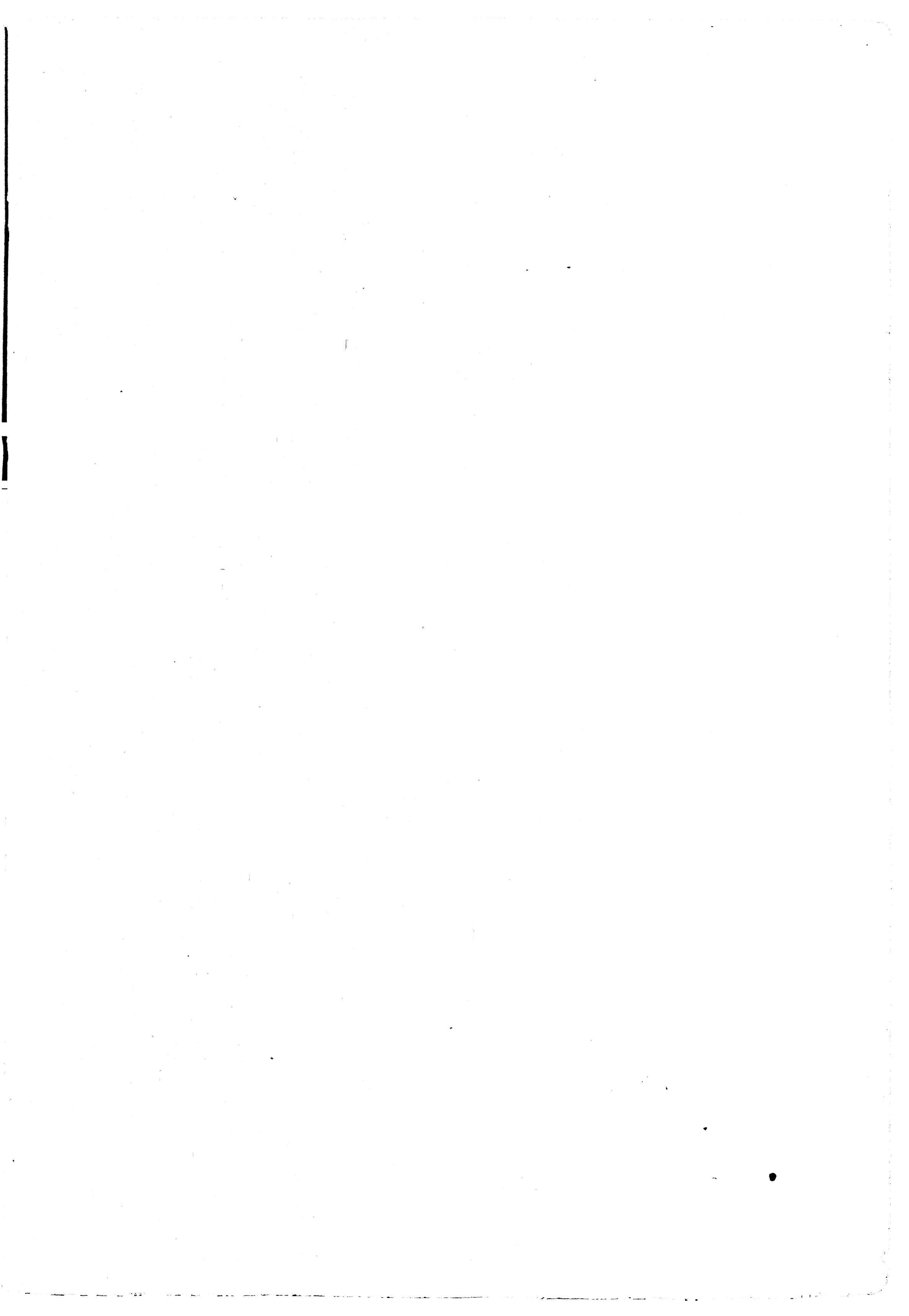
שלישי עשרה

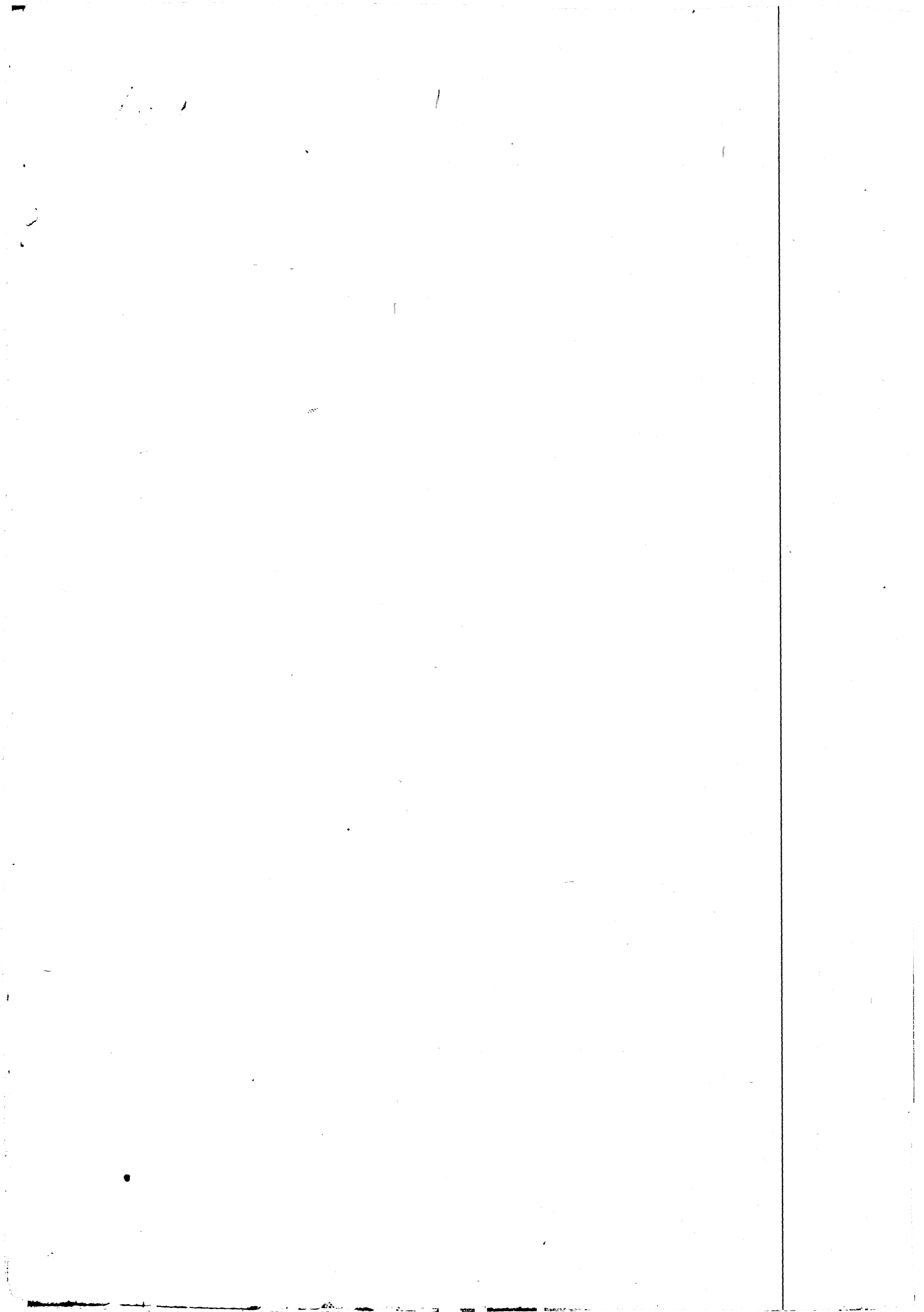
ביניהם . ובפרט פלמה שכוללת טאלת מ'הו השמחה ר
שאר הרבות בעטן חג המצות והפרק
הסמוך לו .

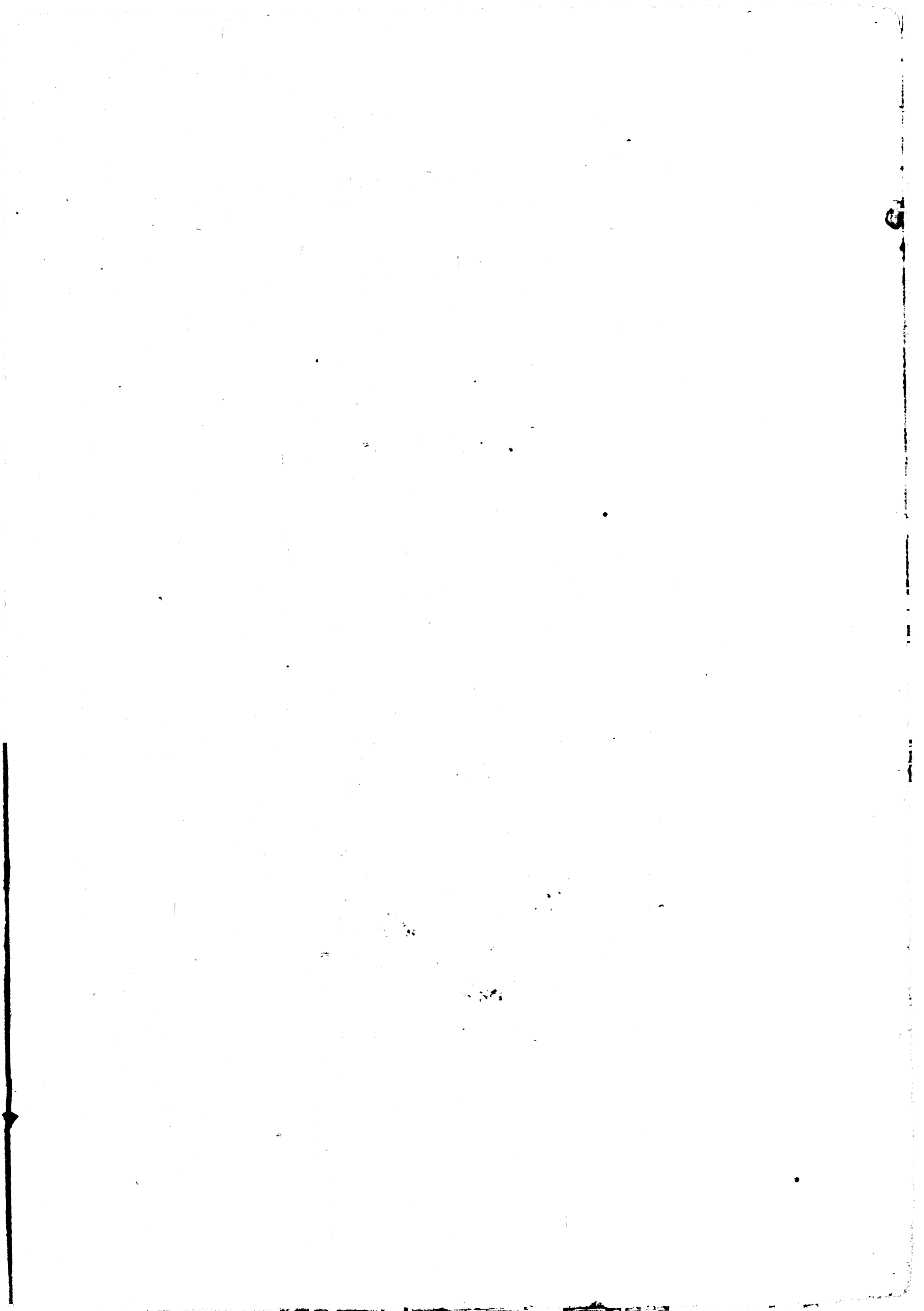

1

ענין הציצות הציצות

יאמר משה בגי המוכר   מצות עשה מן התורה לעשו
 צצית על כפפות בגדי בני
 ישראל ולתת על צצית הכסף
 הכסף כחיל תכלת לראות אותו   לזכור כל מצות יי לעשות
 אותם   ככתוב בספר צצית דפר'אל בני ישראל ואשרת איהם
 ועשו להם ציצת וגו'   והיה לכם לציצת וגו'   וצאת השמחה
 היא מהמצות הנשנות במשנה תורה כדי להוסיף באור יותר ר
 רחב בכתוב הואיל משה באר את התורה   והנה החכמה
 ע"ה הטיהרלו כל אחר בכל כחו לתקן טעם המאמרים ולהשוותם
 באחד ולהורות עטיית הציצת ומתינת כחיל תכלת על ציצת ר
 הכסף לראות אותו   וחשבו למי שב בניו יאמרו משה
 כי מלת ציצת על מתכונת לטון נקבה על מטקל הרביעה לילת
 ואיך יאמר עליו לטון זכר באמרו וראיתם אותו   ואם הוא
 שב אל שניהם ד"ל לציצת ולכחיל תכלת היה ואנו לבוא בלטון יב
 לומר והיו לכם לציצת וראיתם אותם   טאם יהיה שבא כחיל
 תכלת לבר היה ראוי לומר והיה לכם לכחיל וראיתם אותו לא
 ט'אמר לציצת באמרו והיה לכם לציצת וראיתם אותו ער טמשי
 זה הענין הוכרחו על כר הדחק להוסיף מלת ציצת השניה כמטעמי
 ומהנחתה הראשונה ~~מטעמי~~ ויקחע בציצת ראשי טהר
 החושים הנשארים בקצה הארץ ~~הטעמי~~ בלי ערב טהוטים
 היה נקראים בטם ציצת מפני שיהיה לטהרות דלת ~~הטעמי~~
 קווצותו תלתלים כצמר ערר העצים טהולדלים בקצה הארץ

של הידיעה הקיוונה . כגון מחלפות הראש ושערו והיו טהור
 עקר פירוט לשון ציצת . ומצד טרצו ליטב הכתוב לפי
 סברתם טבו ופירוטו והיה לכם לציצת מלשון מציץ מן החריץ
 יל לשון הבטה והצצה כמו שפירוטו והיה לכם לציצת דואלומ
 להטביח בו ולראותו . ולפי הפירוט הזה אחר שהוציאו י
 בלשון יחיד לא ימלט מהלקה אם טטב לציצת הלשן לכר או
 לפתיל התכלת לכר לפן הוציאו להכליל גם הפתיל פשם ציצת
 ולומר אותו בלשון כולל שהוא לשון הבטה כפי להכליל שניהם
 במלת וראיתם אותו . ועם כל התקנות האלו והבאורים
 שבארז החכמים לא יתנו כל עור שחוטפים שהציצת הורא
 טווי לבדו והפתיל קטור בקצהו כפי שזמנהים בקהלתנו
 כיום מה שלא יסבול פשט הלשוניות והמלות שבין טותן התורה
 למורים בלש בלשן יחיד ולא בלשן רבים אחר שהיה ביבלתו
 למורים בלשן רבים מה היה ההכרח למורים בלשן יחיד .
 אבל לפי האמת בונת וראון היחיד להיות שניהם יל הציצת י
 הלפן עם הפתיל תכלת למורים כדרך . באשר בארז ואודיע
 בקנטימולים . בעזרת המצוה לך לעשות גרילים .
 ובאר הכתובים לפירוטו לבוא שר הכותמים ולהורות גם
 מן איכות הקן הגרילים שהם הציצת עם פתיל התכלת כפי יו .
 הטובה עלי . וכפי שמעת רברי חכמים ולפך תשית י
 לרעה .

והנה

באמור הכתוב ועשו להם ציצת על כוונת
 בגדיהם הורה לעשות ציצת יל קווצות
 תלתלים על פשפי בגדיהם . ואחר שלא הורה בעשרים שום
 עין צבע כמו שהורה לפתיל תכלת ידענו שהוא לפן הסך
 הפתיל

ענין ציצת

הפתיל שהוא צבוע בענין תכלת שהוא תכלית כל הצבעי שהוא
בתכלית המדינה ענין האחר . אם כן הציצת הם חושי לבנים
עשויים על כנפי בגדיהם כדי לתת על ציצת הכסף פתילי
תכלת טווי לעצמו . והפתיל הוא לפחות שלשה חושים
כפוליס עד שיוכל האדם לתפוס באצבעותיו לטווח אותם
לפתול אולם נפתולי פתלתולים לעשות פתיל ואחר כן
נורח הפתיל תכלת ומטווח אותו על ציצת הכסף ממש ופותר
אותו על כפפות הציצת ונארג אז הפתיל תכלת על חושי ר
הציצת ביהר . באופן שיהיו חושי הציצת נארגים מלמטה
ופתיל התכלת אחרי גזתו פתיל יהיה טווי על הציצת מלמעלה
כגון רקמה על הציצת ואריך לטווח פתיל התכלת על הציצת
כרמות טבכה להיות נקבים נקבים כנפת הוא פרי שיראה
הציצת הלכן שבתוך הפתיל תכלת כגון מעטה ותקן שפתל
הים כזור איש צורי בציר טבכים מעטה טבכה גרילים
מעטה שרטרות שהטבכים הם נקבי המטבית להראות מה
"מתחתיהם לא שיהיה חכוסה כל ענין הלכן של הציצת אחת פתיל
"התכלת אלא יהיו גרילים מעטה שרטרות . שהשרטות גם
הם נקבים נקבים נארגים זה בזה ונראה מה טבכזרם כן ר
הפתיל נארג על הציצת כמעטה תקן השרטרות מפותחים על
ציצת הלכן אלא שיראה מתוך מטביות התכלת כזיץ מן החרבי
כזאת הצורה והתקן שצירתי בתוך שהפתיל תכלת עשוי טווי
ונפתל על ציצת הכסף הלכן המדולדל שבקצות כנפי הכנר
כרמות טבכה גרילים מעטה שרטרות .

וכדע

אני מדבר אל לבי ותמיד מאריט ממתאה
לדעת ההצליח יי דרכי עד שהקרה יי אליך

טלא יכסה הסביל
כל ענין ציצת הלכן

לפני איש אחר מבני מקרא שבת בקום שכינת מאריך מרחק
 ממדינות דושייח ותורוק ומעיל אכור ידר בירו דל הביא
 עמו הטלית שהיו לובשים כמותו בגלילות ההם וראיתו אותו
 ממש איך הוא טווי פתיל תבלת על ציצת הכנה כפי אופן
 שתוריתך לעיל . ושמחתי בעל כל הן ושאלתי אותו על
 איכות תקון הציצת ההוא . והשיב לי שכנה התקן וכנה
 האופן ובגאת הצורה היא הציצת שלובשים במקום ההוא ר
 והאמת אתם . ובאשר ראיתו תמחתי ושמחתי וקראתי
 לרעה פי יי' הוא האלהים אין עוד . אשר אנה לבוא לירי
 הטלית עם הציציות שהביא אותו האיש מארצו ומקום פלגיה
 לפן הוכרתי לטאול גפן לאחיסון הבאים ממזרים ומרמטק
 ואמרו שפך תקון הציצת שלובשים שהפתיח תבלת טווי על
 ציצת הכנה .

לכז

כל ידא יי' מבקט אמונה צדיק לעשותו עם
 התורה אשר יורוך ועל המטפט אשר יאמרו
 לך מאמרי מורה צדק ואמת לא תוסיף על הרבר אשר אנכי
 מצוה אתכם ולא תגרען מן הרבר אשר יעירו לך ימץ ושמל
 למען תלמדו ליראה את יי' אלהיך אשר הוצאתי אתכם מארץ
 מצרים להיות לכם לאלהים .

פרק א נשוב מערה לבאר ענין הפרשה

והמכוון שמה לסי
 ירשום בפתב אמת . הנה יש לחוש באמרו רבר אל בני
 ישראל ולא אמר עו את בני ישראל כמו שצוה במקומות
 החפץ יבן רבר מ הרבר רבור על אופניו ולא אוקל לפרט .
 וקפסמתי אל בני ישראל לפני ישראל ולא לבטות . וסן

באמרו

ענין ציצת

באמרו ועשו להם ציצת ולא אמר ונתנו טיהיה עכב טמן ר
מחוץ: ולא אמר מחוטו יהיו כמו שנתמר למטה יהיו .
וכמו מחוטו תהיינה קדמותיו . להורות בין שהיו מעצם חוטי
הטת בין שנתנו לו מבחוץ יהבן ואין מעכב . ואמר
ונתנו על ציצת הכנה ולא אמר פתיל הכנה . ולא הורה
הכתוב לטן בחוטי הציצת יראה שאינו צריך הציצת להיות
טווי ולעשותם פתיל כמו טווה בפתיל התכלת ולא הורה
שהתכלת הוא חוט בתופס כי הכתוב אמר פתיל תכלת .
והפתיל אינו חוט רק הוא נעשה פתיל לפחות מטלטה חוטים
וכן לא הורה הכתוב היות עליו קטרים . ולא ציצת בסו
ויצף ציץ . כי לטן ציצת הם חוטים ארוכים מרובלים י
בכני הבגד . ולא קצרים כמו ציץ הטרה . כציץ יצא
וימל . ולא יפול ^{עליו} גם לטן הצצה מלטן מציץ מן החיטים
כאשר יובן עם התבוננות למורים על החמת והצדק . וכן
באמרו על כנפי בגדיהם והבגד פולל התפור ויריעה וירי
ומעיל ולא יתבררו בהרייח כזה כנפים רצון הכתוב ומה יצונו
באמרו בגד אל מוי טרוצה מכלם . לכן הוסיף משה באר את
התורה באר היטב ואמר בפירוט גרילים תעשה לך . ולטן
גרילים הוא מלטן גדל פיע שער ראשו . כנים גרילי וירוחל
ומכני כטיהנו על ציצת הכנה פתיל תכלת יתעבה הציצת
ידוס ויגדל טעורו יותר . והם הם חוטי ציצת הכנה הנטאיים
מן האריגה על כנפות הכסות אשר תכסה בה גופך ומלבוסך
ויטמן הפתיל תכלת על חוטי הציצת ואז יתעבה ויתגדל גריל
הציצת עם הפתיל תכלת ויהיו לאחרים באחים מתגדלו גם יחד
ושפיהם יקראו גריל גרילים תעשה לך על ארבע כנפות כסותך

ענין ציצת

ובאר שפכפי בגדיהם הם כנפי המעיל אשר תכסה בה ר
מלמעלה כמו סדין בארבע פנפות שהוא מטלית וטלית
טלית גבר ועוטף עטה כסוי שמכסה כיוס מלמעלה
ופתו בפנתחמיה הוא יבטן וישללנו שפידוטו יכסנו כלומר
יטיו עליו התקת של הבטן ויכסנו וכן תרגום בסבות
במטלית לכן תקנו ב"ה לומר בלביטת ארבע פנפות לחו
להתעטף בציצת כלומר להתכסות מעטן ועמקיס יעמסו ר
בר שפידוטו יתכסו מרוב התבואה וכן אמרו פ"ה ע"ה
עטיפה טלית פמטופת ישמעאל אינה עטיפה והוא
שמכסה שפמו ונקנו והוטמו במעטפתו או בטליתו
והברו המחלכות והמעטפות תהי לו כבגד יענה

לרורותם

טיתחייב לאנשי הגלות כמו טיתחייב
לאנשי המלכות הנה דבר אל בני ישראל
ולוקח את הכל וממה שאמר ועשו להם ציצת ויתחייב עליהם
ובאר החכם רבנו יוסף ז"ל מה שמע הפרשה לחייב הציצת ואמר
כפתוב אמר ועשו להם ציצת ובי"ט מצוה בעצמה ואחריו
אמר ונתנו על ציצת הכתף ומאמר והיה חומר על ר
הציצת ולא על התכלת ואכילו אם נאמר כי הציצת היא כוללת
גם התכלת הקרא ציצת פיון שייחד שם ציצת בלתי התכלת ר
באמרו ועשו להם ציצת אמר שאמר והיה להם לציצת חומר
על הציצת המוקדם וברו ע"ל והחכם רבנו אהרן
האחרון ז"ל כתב וכבר בארנו שאינו נראה כן מוכח הפשט
כי שם ציצת הוא שם נקבות כמו אך שם הדגיה לילת
ומאמר והיה הוא לשון זכר וכן מה שאמר וראיתם אותו
וצריך להיות חומר על פתיל והוא אינו נקרא ציצת ולמר

החשיג

141

החטא במלת לציצת מורה כי הכתוב סמוך על הציצת למדת
 מכאן כי תכלית הרצון אינו כי אם על פתח תכלת . או יהיה
 הרצון שגם הכתוב יהיה גם האלציצת . ומזה שבאר תכלית
 הקנה זאת המצוה באמרו וראיתם אותו ונכרתם את כל מצות
 יי . נראה כי תקון הראייה היות פתח תכלת על הציצת ונראה
 שהיוב לעשות זאת המצוה בצורה הזאת עד פאן לשאף הרב .
רצה אתה המעיין הטבון לחט המשתאה לרעת
 האמת לבוא עד תכונתו איך שט החכמים
 האלו סוככים סביב הנקודה בתוך העגולה . ורוח אלהים
 מרחפת על פניהם סוככים בכפיהם על הכפרת ופניהם איש
 אל אחיו אל הכפרת לא יסבו בלכתם אל עבר אחר ילכו הלך
 ודבר והיה כטוח עליהם הרוח ויתטבאו ולא יסכו כי חח החיה
 באופנים . ורוח לא יבוא ביניהם . ורוח אחר לכל . כל
 אשר היה ברוח עמו . רוחי עומדת בתוכם . רוח יי דבר פי
 ומלתו על לשוני . ואף ברוחו רמיה . פי טעם ברוח
 אלי העיר האלהים את רוחו ותעדכס ברוחך ופקודתך י
 שמרה רוחי ורוח מבינתי יענני אפן רוח היא באנוש ונשמח
 טרי תבינס . רוח אל עטתני ונשמח טרי תחייני . כי
 אלהי רוחך טובה . פי נאמנה אל אל רוחי . לכן העגולה
 על רוחי . אשיב לאיש אשר רוח אלהים בו מלא רוח חכמה
 הרב רבנו אהרן ורוח על פני יחלוק . אביעה לכם רוחי .
 שלפי כך נקרא גרילים בהיותם נה על גב זה רכובים ובעטור
 שהורכבו שניהם גם יחד ויהיו כאחד לפי הצורה שציינת לעיל
 ועיו שניהם קווצות חוטים תלתלים פציצת יאט ודלת ראשך
 בארצות מלך אסור ברגמים . לכן פנה אותם בלשון יחיד גם

יחד ואמר והיה לכם לציצת יל מרוב רב ותלוי הציצת עם הפתיל
 התכלת לפן הוציאו והכליל שניהם באחד ובלטן גרילים הזכיר
 הפתיל בלשון זכר הנפתל על הציצת ובלשון זכר וראיתם אותו
 מתוך נקבי פתיל התכלת הכריך בוך תכלת ואור ומתחתיו
 יציץ נזרו פי הוא שבכיס מעטני שבכה גרילים מעטה ה
 שרשרות מטפלות מפותחות פתוחי מפתחות מטולבות א'
 אל ע' ויחבר את הציצת ואת פתיל התכלת לגיות אחר ויהיו
 תואמים מלמעלה ויחדו יהיו תמים תומים ואורים אל הטבעת
 הא' לפן בלשון יחיד יחדם שניהם באחד ולפי זה הטובת
 הרב מזה נתיישב לפי הטעם המושב ולפי הצורה אשר
 הראה י' למטה מורטה כן העטה לארבעת רבעיו על ארבע
 פנותיו על ארבע קצות הככרת ועטית לולאות תכלת
 לארבע הפאות בשבעות ורמות אחת לארבעת שולי המעיל
 כמבואר גרילים העטה לך על ארבע פנות בסוף אשר
 תבסה מה מלמעלה מעיל צדקה ומרבה בכנפיה זהו עטף
 ועשו להם ציצת על כנפי בגדיהם לרורותם כפי שהקדמנו ה
 והיא מצוה בראשה וכן לרורותם ונתנו על ציצת ובסוף
 פתיל גם היא מצוה בראשה והיותה תכלת ולא צוון אחר
 גם זו מצוה בראשה והיה לכם לציצת אחר נתינת
 הפתיל תכלת וטווחו עליו וראיתם אותו גם זה מצוה
 בראשה להביט אותו ביחד כי נפתלו ויהיו שניהם באחד ה
 מטופלים מעטה שבכה ונהיו גרילים מעטה שרשרות
 ולפן הוציאו בלשון יחיד

וזכרתם את כל מצות י' גם זה מצוה בראשה היא חפץ
 שאות הראות בשכה להתעוררו הזכיר ולפן

הוא קורס

קדם הראיה ואחר כך הזכירה המלכות היא סבה והגדלה ה
לעשיית כל מצות יי' . וכל מצוה מאלו הם אש ונהול לאחרי
ולפי החליט אומר ואמר ועשייתם אותם ולא אחרי לעשות י
אותם באכשרות .

ולזה התנדרו אחרי לבבכם גם זה מצוה בראשה
ואחרי עיניכם גם זה מצוה בראשה חפני

שכל חוש נבדל אע"פ שהאחר נגדר אחר האחר ומגדלים אותו
וממחר האחר לעשותו . ומסבה שחוש הראות יראה בתלמי
והלב חומר בשניות ושניהם סבות בנעלות מסלמו ומעוותו
מעקטות כחלילות מרחיקות ומרחיחות ומזניחות לבו בני
אדם לתור ולדרוך אחרי האות הגוף הטעם החמיו הסותריו
הנעשות לתאבון יעבון הגוף ללא צורך בלי מורך לדרוך
אחרי תאוות יצרנו ולצנות מאחר יצרנו . זהו ענין אשר
אתם זונים אחריהם . ברצונו אחרי טבעיו . לארבעת
רבעיו . הפונים לארבע פנותיו . וארבעת נהרותיו .
אשר איש אל עבר פניו לבן אחרי טרירות לבם . כירוח
זטונים בקרבם . שמן עונם בחובם . ומלכודתם עלי נהפם
לכן על הרואים חרה אפו ועל העתורים סקר ואף אותם ה
הפקיד להיותם סקירים על פקודת ושמירת הגוף . לבל יגוף
גוש עפר . וברית שלום לא ימר . כי לצורך הועלת מק
האדם נבראו להיות עקרים . לא להיותם לעוקרים . ע"כ
טס אותם שומרים חומות עיר הגוף ומוטרים את בראו . לבל
ילכד ברשת חבמו חרמו . אלא להיותם לעזרו לסערו .
לחזקו ולתמוכו ולעודדו . להיות עיניהם מטיהו לתכלת
פתליהם . ומציצים קץ החרכים לציצת חוטיהם . לעזור

140

פה הזכר להיותו לזכרון . להיותו טוהר ושומר הפזלת השון
 זכרון לבני ישראל לרורותם . על אודות ועל אודותם .
 וישימו באלהים כסלם . ואל יטובו לכסלם . כי כסלם מלאו
 נקלה . על כן אמן יעיונס גולה . ולא תהווה אחרי לבבכם .
 ואחרי עיניכם . אשר אתם זונים אחריהם . לבל יזנו במעלליהם .
 ויטמאו במעשיהם . ללכת לזנות אחרי אלהיהם . לזנות
 מאחרי יי אלהיהם . ונטשו את זנותיהם . זנות רעי רבים
 אחרי טקוניהם . כי רוח זנונים הנה זנות יין ותירוש ושכר .
 וזנה אחרי אלהי נכר . אחרי ילדי זנוניים . וילדי נכריים .
 וילד טעמועים . ורוח שעוים . ומעשה תעמועים .
 כרובים מעשה מעמועים . מהר כועה להפתח . פתח
 כועה זונה לפתחה . לתור אחרי דרך האתרים . וזרובו
 זרים . נטכרת את לבם הזונה אשר סר . היט וקלקן פורע
 מוסר . אחרי עיניהם הזונות . כי הם יסרדו עם הזונות
 ועם הקרטות עיניהם נודמו מי חבה מהבט . ועם לא יבין
 לבט .

אשר אתם זונים
 אחריהם . פ

למען הזכרו ועשייתם לפי הנראה בתחלת המחשבה
 שנה כסל לטן כי כבד הזכיר והעשי
 הזכיר בפסוק הראשון . אחנס המטתכל יבין דבר . לכן
 אודיע דברי ארבע .

דע שהרצל התמדת חוט הראות יעשה רשם קטן
 חזק לפח הזכר שאפילו אחר סור הרדבר
 המוחט יטאר רשם קטן הנכבר הווא בכח הזכר לכן לא
 הזכר להזכיר הנה הראייה כעם שטייה אלא הססיקה הזכיר
 לבר . והזכיר הית סבה לשמירת המלות ועשייתם . לכן
 הואיל

הואיל חטה באר עטף זכור את יום השבת שמכלית הזכירה
 היא השמירה ככתוב ואת מצות השמירה ועשיתם אותם
 וכתוב לשמור ולעשות טעם אינו זכור וישבחו אינו עושה
 לפי דעה הכתוב להודיע באור העטף ואמר פעם שנית למען
 תזכרו ועשיתם את כל מצותי דל אפילו בטעם טיקרה ולד
 תעשה בציצית ותשאר בלי מצות הראייה אין חטא אחר שמצד
 הראייה הקודמת נשארה השמירה ככה הזכיר כל זמן שהיא ר
 זכור הוא שומר ומכלית שניהם אחר ויהי עשיתם כל מצות
 יי' לכן הלא העשייה מחמת הזכירה כי הזכירה סבה לשמירתם
 ועשיתם

את כל מצות

הם מצות עשה ומצות לא תעשה

ומצות המצוות כמות מצינו שכלל
 ומצות המצוות הנביאים ומצוותי המדברים ברוח הקדש וכולל
 בין מצות תודיות ובין מצות שכליות כי בעשיית כל המצות
 תהיו קדושים ומצוותי מצוותי המצוות מהרהורי לב תעשים ולא
 תגאלו בתאוות הלב וכל אשר שאלו עיניו ותהיו עבדלים
 לחיים ונרדפים לאלהים

אני יי' אלהיכם

אשר הוצאתי אתכם מארץ מצרי'

להקים את בריתי ביני וביניכם

לרדותיכם לברית עולם וזהו מה שאמר הנאמן ברבריו ד
 לאברהם אבינו והקיימות את בריתי ביני וביניך ופן זרעך ד
 אחרך ללעלל לא יזנהו טעם להיות לך לאלהים דל להקים את - ברית
 ביני וביניכם וכן כתוב בברית וארש אל אברהם ויאמר
 אליו אני יי' ואחר כך ועם הקיימות את בריתי אתם לכן
 אמר לפני ישראל אני יי' והוצאתי אתכם מתחת סבלות מצרים

ענין ציצת

ולקחת אתכם לי לעם זה ייתן לכם לאלהים וידעתם כי אני יי' ר
אלהיכם . פעם רביעית יל' אני יי' יל' המבטיח והמקיים
בריתי . וגם טעם בהוציאך את העם מצרים תעבדון את האל
של הגר הזה . ועבודת השם היא מה שאמר ויעלו עולו וינבחו
זבחיהם שלמים ליי' כרים . וכתב הנה רש הברית אשר כרת יי'
עמכם . לכן שנה ואמר אני יי' אלהיכם יל' הנאמן ברברי ר
והמקיים בריתי . עם בשר הפסוקים הנאמרים בענין ציצת .
וקל מן שמיא נחיה

ידוע

שמצות ציצת איך היא מצוה תורנית . וכבר
ידעת מאמר החכמים שהמצות התורנית הם ר
אמרים ונהלים למצות השכליות . להבטיות לתלפיות .
לכן ראוי לנו להשתכל ולהשתדל לדעת לאוש ונהול מצות ציצת
ולהבין ולדעת לאי זו תכלית פתיל התכלית ילאיש וינהיל . כי
איך רברי תורה ללא תכלית ברבור הדבורים ושדוקת הנחיל .
אלא טוב טעם ודעת למר למתחיל . ולכל תכלית הוא חוקר
וטוב ינהיל . לפני בניס גיון יתיר ינהיר וינהיר ודור רחיל .
וידאה אור כי יחיל . וכידה יקר היל טרו יתחיל . יהב חפמחא
לחפומן . אשפן גזרין חרשומן . הוא גלא עמי קתא וחסתתא
יהב חפמחא ועבורתא . ומנדעה לידעי בינה . כי עם חכס
וענין המד ויש בהם תבונה . אך חכמו ישפילונא את יבינו
לאחריתה . לבוא עד תפונתה . ש טוב אחריה רבר חרשטיא
לפן צבית ליצבא על יציפתו . יל' רצית לעמוד על אמתו .
כי גבר עלינו חסדו ואתנו .

לכן

הפכת ושמע ישראל .
יעקב פחד לו אל . וסיחו
לפכס

לבבכם לכל הרברים אשר אנכי מעיר בכם היום אשר הצום את
בניכם לשמור ולעשות את כל דברי התורה הזאת . כי לא
דבר רק הוא חכם כי הוא חייבם וברבר הנה אמריכו ימים על
הארצה . כי ראית הציצת ראטית חבלה . ואמלעיתו לומר
לעשות כל מצות יי' עד פלות . ותכליתו לבוא עד תכלית
פתיל תכלת כי סודו טובא . לראת חיי עולם הבא .

לכן

כתב הרב רבנו אהרן האחרון ז"ל ואמר ולא בשר
התורה צד טובה ולאומה אעפ"ן מהקדמת
דעתו טעיר אופני טהולה ולאומה ולא אש' מס ברך גזריה שלא
נטיח העטן עליו . ען שהוא עטן הטוב ומחטבה צורקת
וצריך בלב יודע צדק מבקטי יי' . בעבור טגוף הארץ
מורכב מארבעה טבעים אשר נחטפו אחר כל אחר שתי
איכות ואינם טוים בהחברים כחוג טהא אפל יחלף מין האדם
חלוק באיטיו בהחלף יתרון וחסרון בתכונותיו לפי התבאר
טבעיטי אחר מאיט אחר לערבעת טבעיהם . ואכונות
הטעיות נחטפות פט טבע התגברות הטבעים . ויחלפו
חלוקים במדותיהם כמעט טהם נגדיים זה לזה אעפ"י שכלם
מין אחד . מה שאין כן בחמרי השמימי אשר אין לו נגד
והכך בעצמו וגוא' מתמיד נכחי בלי חסר . על כן צוה
טוף התורה עטיית ארבע ציציות כנגד ארבעה טבעי טהורט
מהם גוף הארץ והתחבר פתיל תכלת עם כל אחר שהוא יאר
הרקיע שמרטיג על החסר השמימי לתרמיג טאס גוף הארץ
מורכב מהכפיים ולא כן החסר השמימי שמרטיג טאין בעצמו
הכך אין בו טנוי . הנכ יט לו לארץ פטייאה פתיל תכלת
שמרטיג על גוף השמים טאין לו הכוך וטנוי שהוא הפך חסר

הטפל הם ארבעה טבעים אשר הורכב מהם גוף האדם לזכור
את כל מצות יי' אשר נתנו לישראל הנעקשים בארצות וכלונאי
במעלותם להיותם פאטי אחר בלי טעו וחלוקה על כן
סמוך לנו ולם התורו אחרי לבבם ואחרי עיניכם אשר אתם
זונים אחריהם למען תזכרו ועשיתם את כל מצותי והייתם
קלטים לאלהיכם . את יי' אלהיכם . עבד הרב

ובעל המבחר וטוב המסחר דרכו בחר ונתן טעם
וגל אחר ולא התורו אחרי הרגו

הלב וראיית עין . אשר אתם זונים לא התורו אחריהם אחרי
העין והלב כענין הכולכים הדרך לא טוב אחר מחשבותיהם
וראו לאדם שילחם ליצרו הרע מלחמה חזקה טאם יש לאדם
אויב ינצחנו פעם או שמים ירף מוטנו אבל יצרו אם ינצחנו
מלאה פעמים מורנו מתחזק ומתגבר . לכן מורה התורו
אשר בחר בנו נתן לנו סימן פרי שטכחירטנו לטעה ואז נזכור
את כל מצות יי' ומהי קרושים ולא נהגאל בטמך הישר .
אפי' יי' אלהיכם . ונתתי לכם סימן בפגדיכם שאתם עברי
והארץ עושה סימן בפגדי עבריו פרי להיותם מופרים שהם
לפלוע ולא יצאו מרתתו . עבד בעל המבחר .

הכה מדעתך רעות החכמים וספרתם רברי
חכמים והירודלי רברי חכמים כרבוטות

וכסמרות טועים בעלי אסופות . אמדותיהם סמדי' טהורו
מזקקות טבעתים זכות ואסות . טכל טוב לכל אוספיהם
מוסיפות . הטכל וירוע מעדיפות . ויותר שהיה קהלת
חכם עור למר דעת את העם אגן והקר . עדי אגן מספר
ולא חקר .

לכז

אף אני הטיח אצני . וחקרתי בחקירה עיוני .
ולקחה אצני שמץ מטהו בהשתכלי במיני מילואו
גוונ עיני הפרכת אשר עשה אותו מן ארמץ ופרמיל ותבלת
כפתוב ויעט את הפרכת תכלת וארמץ וכרמיל ובוצ . וסן
למדתי דעת מתקן עשיית הכתילים שעשה הגדילים מעשה
שרטות פרמות מעשה כתיבת תכלת על ציצת הכפת טורה
הכתוב . ומדמניס אלו תוטס בפי מעשה .

לכז אענה

אף אע חלקי . וענתה בי לפניהם צדקי .
לי שמועו ויחלו מה ארבר ומה אטיב טוב
טעם ודעת הרוטי . מה נמלצו לחץ אמרי טעם מורה מלקוטי .
ולפניהם טובת כוונת ורפטי . התדלת את רבטי ואת תירוטי .
ער אבוא ער תכונת כונת קרוטי . אבינה לתכלית כתייל ר
תכלת עין ריוטי . אשר עמו העטיף ציצת לבוטי . תפוצ
בוץ נאחו בסכך פוח כתילתכלת רוכסי מעקטי . ימי עברו
זמנתי מתקן ער יחשו רחטי . יחש לכירבר טוב
טעם לחש לחטי . ער אשר יצא לאור משפט ואנפטי טובטי .
ומצאתי מרגוע לנפטי . ואצא חפטי . ואברך את יי אשר
יעלמי והופיע טור חוטי . ונה חזיתי ואספריה לחבקטי האמת
ורורטי . ולכן הט אונק לאמרי פי ותקיימלבי אל
הטי .

וקודם החלי

אקריס לך יקרמה נארכת לענין דרוטנו
וגו היא .

ידוע

טגוף האדם מורכב מארבעה יסודות
והם אש מים רוח ועפר ואעפ"י שדתיגם
טוטניה נחמוצו כחוצ שיה לפי צורך צורת ערובם . והנה

ענין ציצת

גשם השביעית יולדת מנג גוף האדם באופן שזה מכל מנג
 שאר ב"ה כדי להיותו חמור מאוד מוכן לקבל צורת נפש המטל
 פי היא הראויה והמכוונת מכל מחלואי מטה . ולכן צריך
 שיהיו הארבעה יסודות המונעים בלוג שזה בשווי הראוי והנאות
 למנג תולדתם איש באהיהו כחול יודקו . ורצפי טחל ידבקו
 איש ברעהו יעזרו . וממלקוממיהם אחר נעזרו . שאם
 יתברר אחר מהם ועלתה ידו על יד רעהו אז יעזרו אדמותם
 ואיש אל עבר פניו ילכו ואיש לדרסו פנו פי כפי איש לא נשא
 ראשו חלק לבס עתה יאמרו . דותחו ולא דמו . ולא טוב
 היות אויב איש אנשי ביתו מבקשים לבחיתו . ויסורמר
 חיו . אבל צריך לישראיהו ומעגלו למכוא עזר כנגדו .
 כל ימי חלדו . כי כנגדם זה לעומת זה יש לאדם ר'
 ליחוד וזה שוים ורומים באיכויותיהם לארבעה היסודו שהורכב
 גוף האדם מהם . והם ליהה לבנה . וליהה ארומה . וליהה
 ירוקה . וליהה שחורה . ולפי מנג איכויותיהם יתלדו וימטנו
 גוונם ועיסותיהם . לכבעותם למיניהם .

ודכה בהצטרפות הליחה לבנה צוה לבנות ציצת רבץ
 לכן כנגד הליחה לבנה שבדגם האדם והיא
 בחמור נושאת למרומה וכן השאר . והפחיל שעל האיצת
 צוה להיותו בעין התבלת מפני שעין התבלת לא יבוא ער
 אפונתו אם לא שיהיה קודם עין ארום כגון ארבעין ואח"כ טובלו
 בבר הארבעין ר"ל הארבעין בתוך שחמט היורה של עין התבלת
 ויבא עיניו כעורו לה בעין ברפס שהיא בעין פירמיל ואחר
 שיתייבש יטאר תבלת . הרי התבלת לא יתלס להיותו תבלת
 אם לא יהיה קודם ארום שהארום הוא רומה לעין ארבעין . ואחר

שיטתו

שיטבלוהו במימי עין התבלת להצטבע ר"ל בגוון הנקרא ציורט
 בלשון יטבעאל יושא בעץ כרסם עמוק ידוק כירק עשב .
 ואחר כך ישרו אותו ויטבבו אותו באויר ויתגבב וישוב תכליתו
 תבלת . ואלו השלטה גוונים נזכרו במעשה בית המקדש .
 מסודרים זו אחר זו ככתוב בדברי הימים ובארגון וברמיל
 ותבלת . וברמיל הוא עץ ידוק טן וכרמל באקלוטו . ובגן
 הנזכר אחרים הוא עץ לבן בעץ הביצה שהוא לבן מופטט .
 מכל העינות לבן מקבל כלם . וכתוב בדברי הימים המקדש .
 ותרגום ומכנסים בר . מכנסין רבוצ . וכן האיש לבוש הפרס .
 עולה מכל אלו הרמזים שאריך להיות הטלית חיינה
 לבנה וקווצותיו תלתלים כציצת שערות האט
 שימתן פתיל התבלת על הציצת . והנה בציצת הראש נמצאו
 השלטה עינות שכללנו בעץ התבלת שנאמר קווצותיו תלתלים
 שחורות כעורב . ונאמר ראשך עליך ככרמל ודלת ראשך
 בארמון מלך אסור ברהמים . כבר פירטנו המדרש כיצת
 כל אחר כפי רצונו . ואין טעם ברצון כי פירושו אסור .
 ברהמים בטקנות המים ר"ל גודעם . ולפי הנראה מדברי
 רעית שלמה שאמרה קורות בתנו אנונים ייטטנו ברותים
 כיום העצים הערופות על כתלי הבית כן הקצה אל הקצה שהקווי
 אל התקרה נטענים עליהם טעם אלו נקראים גודעם בלשון
 ין אעם שאין בהם בית קבול . וכן אמרו ב"ה אבני ביתו של
 אדם ורהיטו ביתו של אדם מעירים בו . והנה דמדהלת האש
 בארמון ר"ל קווצות תלתלים טעושים ציטיות משי כמו דלת
 שערות ציצת הראש ותוליים אותו באמצע ספון הבית טתח
 רהיטי הבית ואותו הציצת טאוסרים בער טוי באמצע הבית

ענין ציצית

פנה אומר כשם חלק פשוט עיר שהמלך בחסכו ודנה פירוט
 הכסוק כך הוא דלת האשך כפיצת משי ארבעת שהוא אסור ברהט
 הערוכים לבית כבוד קווצות הלולים מדולדלים כדלת
 צדק שערות היאט והמלך שאסור ברהטים הוא לכבוד ולתפארת
 לכבוד מקום מקדשו ואמנם האר דלת היאט לציצית משי
 הארבעת ופנה אותו כשם חלק מופני שפיצת משי הארבעת
 תולים אותו באמצע טבור ספון התקרה פולק בחסכו שכן
 אופן ושוכב המלך בתוך המעגל והעם חונים סביבותיו כמלך
 בכבוד כבוד אל ארץ רחבת ידיים לטוב יצטרך צטפה
 וצניף מלכותה צניף טהור על האשך ודלת האשך כארבעת
 וכן מחשבל זנב הזניף מפר שהיא בעלת שער בקצה בנימו
 זניף מתנים או איש ומלך אלקום עמו טכנה קצה זנב
 הזניף כשם חלק אלקום מבע זנב הזניף היא מקומה כבוד
 בלתי ישרה לכן כנה אלקום עמו

ישאלה

מה תכלית צוואת מצות לביטת ארבע ר
 כנסות בציצית וראיתם

התשובה דע

שמשדות הפחותות המשרדות שכל האדם
 ועופרי שארן ומשנה שווי סגנו הם
 התעוררות החשק והכעס על כן אמר כי לאויל יהיה כעס וטוב
 למות קטנה אל תפגל ברוח לפעום כי כעס בחק כפילים
 ינוח ולחיות לפי שקול הרעת היא עבירה גדולה עד מאד
 כל מי שלא יפגוש כעסו כי כשיעלה עברות חרף אכזריות
 בעיה בו משתנה טבע חוג זכור מאידהעוררות קצף רמת
 התפעלות הכעס ומשתנה רמות טנין יקרין או ארמס
 ומתאזר לסכך רס ולא משכ ארס עד שלפעמים מרוב

חדון אפו וכעסו נטבע לגיש אטו . או להתרחק מחטבתו
ולפעמים מתחלק ומסלק ריכו ומתהפך לאיש אהי ער לחוק
ומדרך גרופים ויקלל בחלפנו ובאלהיו . ויהי השאת הכעס
גרולה מאד .

וכן אין צריך לספר בגמות החטק וכתאווה כי כל היום
יהאוא תאווה וכפשו אואה ויעש . כי כל אשר
שאלו עיניו לא מנע מהם ואחריו טרדיות תאווה לבו הלך . אחרי
לפס הזונה ויצר מחשבות לבו רק דע כל היום . השבו מחשבות
רעות בלב כל יום . יגורו מחשמות ולא יבצר מהם מנמא כל ר
אשר יזמו לעשות זמותיו כל יעבור כי הוא זמה ונוא ען ר
פליים זמת אולת השאת בכפליהם אשר נכלו ובפתנות השבו
הטבות רבים להתכבל בעבריו . וימלך לבו עליו לעשות
אח אשר מלאו לבו ואשר נטאו לבו כיונה פותה אין לב .
ויפת בסתר לבו . ואחר עיניו הלך לבו . ואין איש שם על לב
להסיר כעס מלבו . ולהעביר רעה מבטיו כי לבו צפון חטבל
ומכפי חטק האות לבו . לבו כל עמו . לבו ישן ותאווה לבו ער .
ויהי לבער .

ישאלה אחר שהכעס והחטק הם סבת כל אלו ר
העבירות ומחמתם נמשכים פעולות זרות
אין לא הנהיר המנהיר בתורתו טלא סכעוס ולא נחטוק .

הרשוכה דע טהכעס והחטק הם תכונות נפשיות
נפשיות ונגריות סגומה החמר
ומתפעלות כדגשת פועלי אין כי טעל חמס בכפיהם והיה אסון
החסון לנעורית ופועלו לניאוף ובערו שניהם יחדו ואין מכבה
מכפי רוע מעלליהם איש פאחיו ודובקו יתלפרו ולא יתכירו .

ומפני

שכן תבנות נכסיות מתהוות מתוך האוות
 הגוף והנפש . טיש ורפט . נקטת נפאס
 ויקוט כסלס זכ ררכס כסל למו פי לכס כתנור נכמרו ואין יכולת
 לארס להתאפק . כי הוא נגיד ונפך . מתעורר מתוער מפכך
 ויעל לפתיו פיונק . וכשרט משרטיו יפרה . וארס בעיר
 פרא . באות נפשו שאף רוחקנאה . ונקום ינקס מפני טנאה
 ונקנאה והטנאה מעות'ס המחטבה . והאהבה והחבה .
 אף טכבעס והחטק הם ענינים הסגליים כחוק לארס ועטוט
 האף ופחוק הפה ורפרק העץ . ומותר הארס מן הבהמה אין .
 כי הם באים ונחשפים מבטליהן בעל כורח . והיו עליו לטויה
 נלאה נטא טרחס ומטאס וריבס . וחמתו בעיה בס . ולא
 יכול להשיבס . ולהיות הרבר כן . והטס לבנות תוכן .
 לא יאה הטס בחכמתו להנהיג ולהתדות
 לבני ארס . בטנס הוא בשר ודם . פי הוא
 ידע יצרנו . זכור כי עפר אנהנו . טאס הוא מוכרה

לכז

במעשיו אלן לטוא יצנה וינהיג . לנר יהיר .
 ועוד
 אם היה בא מצוה ואעורה טלא נכעוס ולא ר
 נחטוק היינו חייבים על מצות לאו בכל עת
 ועונה עונש ברת בעבורס . להברית מארץ זכרס . ולא
 טוב היות הרבר הזה . לכן החביס המשורר טאמר כי
 החטק מחלה רוחנית טרטה במוח נשעת . ואס אין ברעת
 טוב לחטוק טוב ברעת לחטוק . ולהיות טלכעמיו נצרך
 החטק כפתוב חטק יו' ככס . חטק יו' לאהבה אותס . אני
 לרודי ועלי חטוקתו . ואל אישך חטקתך והוא ימטול כן
 פי כי חטק ואפלטתו . חטקת נכטי משהת בלי . הרי

אס

אם כן מדת החטק לפעמים נדוך . כי כלי חטק לא היה העולם
כרה ורבה . והולך ומתרבה .

וכן

לפעמים טוב כעס משחוק . טוב לשמוע ה

גערות חכם . כי ברוב חכמה רוב כעס . הת

געה במובין כי נערכת לפעמים הגעה והכעס להראות ה

טגים שבעים לרלמורים ולעור כס על פי דרכם ולעור

ולכעוס על העבריים ועל המכעיסים בהבליהם ועל ה

הנטבעים שבועת טואו צו לצו קו לקו .

לכן

המוריע דרכיו למטה לבני ישראל עלילותיו .

רחום וחמון יי ארך אפים ורב חסד . טוב יי

לכל ורחמיו על כל . פי הוא ידע יצרנו נכור כי עפר אמתנו

ויצר מחטבת הלב דק דע כל היום . כל היום יתאוה תאוה .

למען ספות הרזה . והבוחן כליות ולב הטוץ תרופה לכל

טחלה יאם בחכמתו . לבלאיש לעם קרובו ולהנחיל לטחלתו .

והורה להם לעשות ציצת על כנסות בגדיהם . להיו תרופה למחלותיהם

והמנם הכלית

סבת לביטתם וראייתם היא כטתקיה

לארס אינו סבה מהסבות ה

המפעילות לו להתפעל מן ויחיה אכו לכעס סיר פטידא

ארבע כנסות הציצת יתחייב לכבוט הרון אפו כי יפוד מלאת

יי אשר הרמזנו במאמר אל תבהל ברוץ לכעוס . והסר

כעס מלבך והעבר דעה מבוטרך כי הכעס וההתפעלות ה

מביאים כמה מיני עבירות כמו שזכרנו לעיל . קצתם

טחנתפעלות הכעס והחמה משתבב תולדת הגוף מרתחת

הרס והליחה האדומה ומתקלקל טווי המזג אשר יצר את הארס

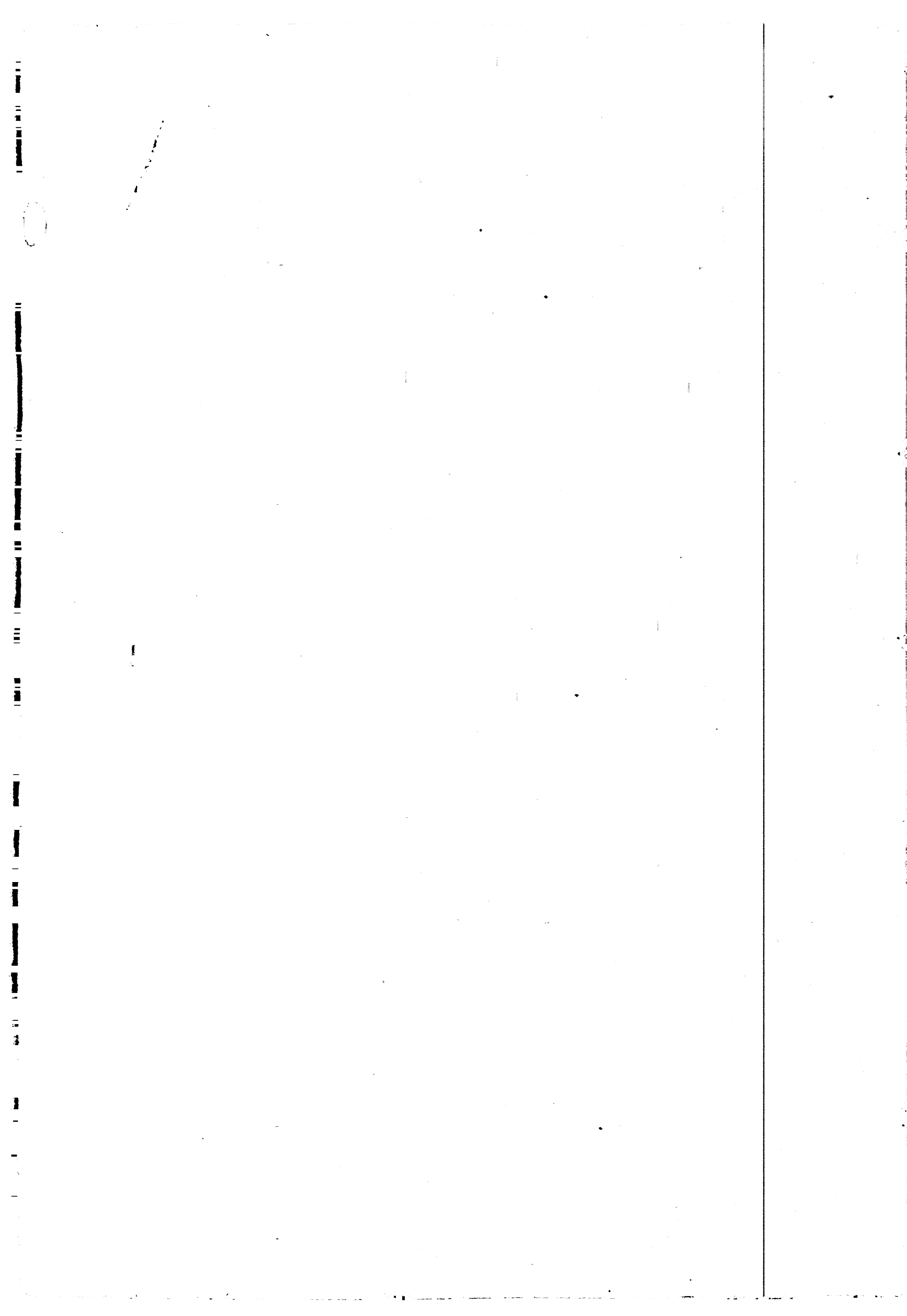
יטר ומלכד כל הרעות הנמשכות מהתעוררות הכעס לפעמי

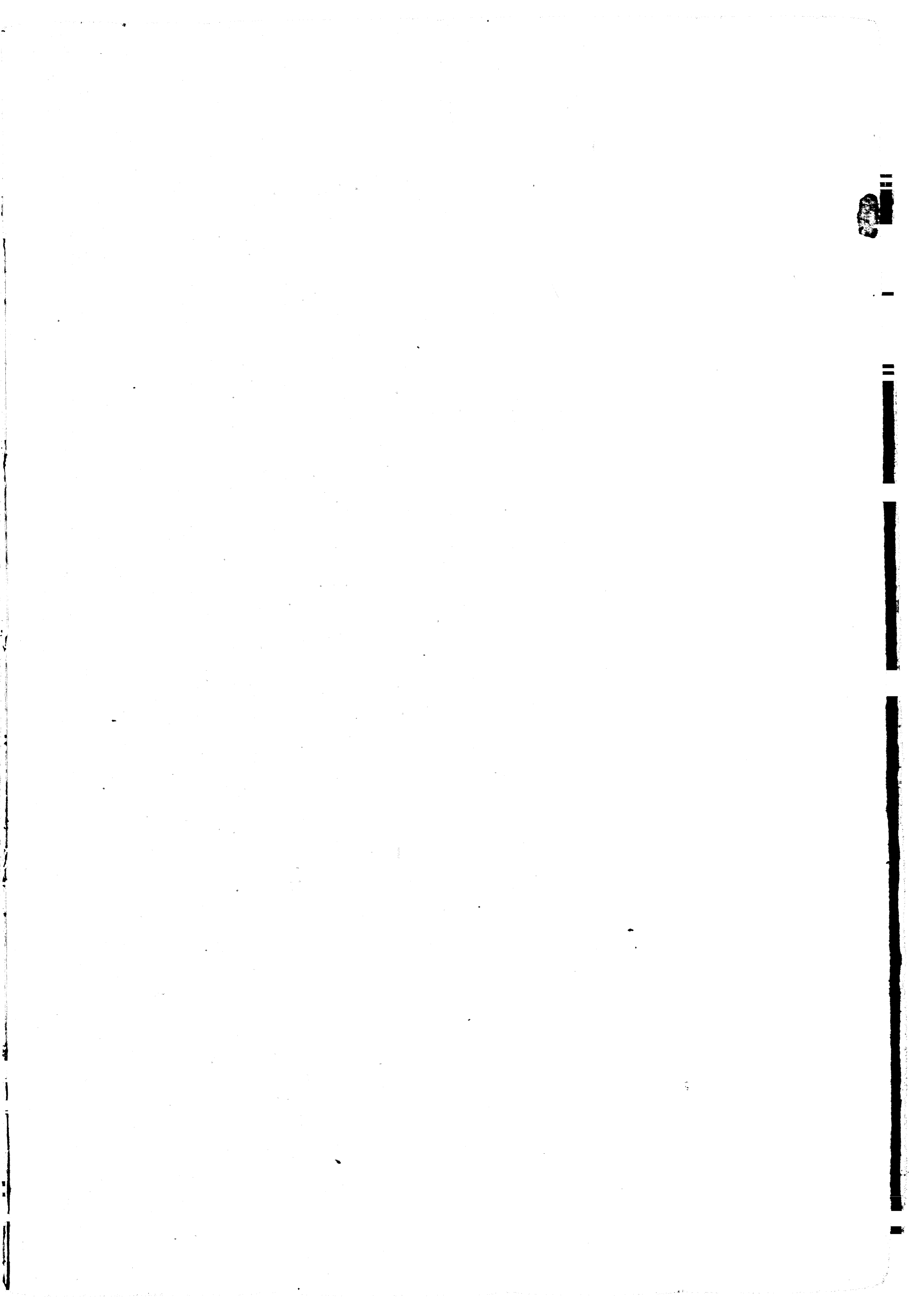
עטן ציצת

יתלה הגוף וכשיחלה הגוף תטהומו המטמון לאו למזוא י
 כתיב שער יי אשר צדיקים יבואו בו באשר הוא סוף כל
 האדם ולכן הדין הוא להתעורר בכל ענין שיחזק ויאמץ לבנו
 שיגבר שכלו שיכבוט כעסו ויחוש שמתוך חמתו אשר
 בערני בו באמור אי זה הוא גבור הכובט את יצרו ואיזה
 הוא חכם הרואה את הנולד מתולדת השבע הטבוע בטיט
 ורכט המטמטטם ההטבלה והמטמטט הגוף והנפס ביוצאו
 מדרך היושר ומתיב כושר ולכן צוה לביטת ארבע
 פסוק בציצת לנטיק בעיניך להיות עיניך רואות את מורד
 להטקיך באשטבי השכל שמתגבר על המית מעץ אשר המו
 לכעוס לזכור כי בטר אתה רוח הולך ולא ישוב לכן
 צריך שתכבוט כעסך ותשוב מארץ אכך מן החטיא הכעס
 אורח לי פרעהו אל תעבור בו שטה מעליו ועבור ער
 יעבור נעם רוח סועה מסער ולהב את אובלה אשר
 בשלנו הסער הגדול גדול עוטו מטטוא פי הכעס מטטאת ר
 רובץ ואל השכל תטוקתו ואתה תמטאל בו

וכן החשק והרעורר הם מרות התפעלו הכונו
 נכסיות פי העין רואה ר
 וכלב חומר חושק ואב ומתאוו בהכרח ולכעמים מתאכך
 לכבוט יצרו ואיטו יכול כנרמז ולא יכול יוסף להתאכך
 לכן לא צוה ולא הוצי שאלא כחשוק ושללא מתאוו כלל
 כי היינו שלכרים בכל יום בנו החטא פלי מפלט
 ואם תאמר לא תחמוד בית ריעך לא תתאוו רע שהכוננה של
 תחמוד אותו לקחתו כמו כרס נפוח ופתו והמדו טרות ועלו
 ובתים ונטאו ועטקו גבר וביתו איט ונתתלו

וגלא פתוב

ענין התפלה

כשחזיר

חזק מצורץ תקף ענין התפלה
ועקרי אמונת יסודי הרב באמונת

מציאות האל וקיום השגחה ואחרותו . ואיוב עבורתו .
ויש טבר לפעולת מצדקי הרבים שתקנו עקרי האמונה ופירת
זמירות ישראל וטדי מעלות . וסודי תפלות ושכחי תהלות לעולם
עלילות . ואין ספק שבכל זמן ובכל דור ודור היו להם תקנות
והנהגים בעניני תפלותיהם ויום ליום יביע אחר מאת כל אשר
נתן אלהים רוח חכמה לבבו להוסיף אמונה אמן להתניק תוקף
עקרי האמונה ויסודי סודות הרב הרי מטכורתם שלמה .

לבן

ראיה לפרסם טבר ועבות מפרסמי פרסום ר
מציאות האל וטאר עקרי האמונה ברדכי פופת
הטבל . וטבר ועבות מחברי חבורי מדברי פרוח הקדש לגי
לדרך עניני תפלותיהם . כל תפלה כל תונה אשר תהיה לכל
אדם ולכל עמך ישראל אשר ידעו איש טעם לבבו אלץ ועקו
ונחלטו בהתפללם ברב קדשך קרוב לכל קוראיו ככתו ויקרא
שם אפרם בטם יי רל פרסם מציאותו והיותו אל עולם הכל
תלוי בכחו אל עליון על כל אלהים ומלך גדול על כל הארץ
קונה שמים וארץ . המציא מציאות עולמו מאכס . וכל
אלו עקרי אמונות הם אשר רצה אב המון לפרסם מציאותיהם
ואמתם בלב אנושי זמנו כנרמז ואת הנפש אשר עשו בחק
טהופים רעות אמתיות ולבטל רעות בעבות . ועוד העיר
עליו הכתוב על פרסום טאר האמונות באמרו כי ידעתיו למען

ענין התפלה

אשר יאזו את בנינו ואת ביתו אחריו פי לזרעו אחריו להם
לפרס ססר אלו האמונות ונכס אמונות פרטיות לאומות
הרמוניות במאמר ושמו דרך יי' דרך עץ החיים ודרך עץ
הדעת . שדרך עץ הדעת הוא הקוץ הססודסמות טהם
הקוץ עניני בני אדם להתקיים העולם השפל בעטות צדקה
ומטבט לקוריע סרר ישר ולהסיר עול לקניית מדות טובות
טין שלמות ראשון שלמות הגוף שמטלמות ראשון יגיע
לשלמות האחרץ שהוא דרך עץ החיים . והנה זכה היה הטל
אברהם אבינו לזוסיע אמונות אמתיות מאהבתו לט' . ולבטל
דעות כעבות מצד אהבתו האמת ולהודיע מעלת הנדבות
כנרמז ויתן לו מעט מכל וכן ואקחה סת לחסוס ערו לבכס .
לכן זכה ובא בטברו ויני ברך את אברהם בכל . בעטון צדקה
ומטבט למען הביא יי' על אברהם את אשר רבר טליו כנבואת
הבתיים שהבטיחו עור בטת גאלות עתירות חוץ מן הגאלה
טאלו מיר צר כנרמז אפי יי' אשר הוא אחר מאור פטרים לכן
היתה נבואת הבתיים מטולטת כנרמז קחה לי עגלה מטלטת
ועז מטלטת ועיל מטלט פי ליל טמורים הוא ליי' שמורי לכל
בני ישראל לרורותם . לכן נכתב טמורים טתי פעמים ליל
טמורים הוא ליי' להוציאם מארץ מצרים . ולעתיד לבוא טמורי
לכל בני ישראל לרורותם כנרמז בימי צאתך מארץ מצרי' אראנו
כפלאות לפני בוא יוס יי' הגדול והנורא . ונתן דמו אפי מטמ
לך בעולם הגג . טכרך הרבה מאד בעולם הבא . להנחיל
אזהבי יש זרע אברהם אורבבי . ונה היה מטק אברהם להיו
לן בן מטרג פרי לחסוד לו אמונות אלו במוכת השפל מעקר
ראשון עור עקר הארון . ונרמז עקב אשר טמא אברהם בקולי
עקב

ענין התפלה

עקב טבר באחרונה באשר הוא תבלית פל הארס . וישמור
מטמרת כענין ואפיו שמר את הרבר כלבו וויחטבה לו זרקה
להביא מורה דרך משיח ערקטו טנה הוא העקר האחרן . ועל
אמונת אלו העקדים סייע לו באמרו והיה חמים באמונתך ר
כרי טאקיים גם אני את ברית ארך ובדעך אחרך באחרית הי"ם
והארפת בכל זה להודיעך כי אברהם אבינו היה ראש המאמינים
ועל כן זכה הוא וזרעו בקיום טע העולמים ועל ידי זרעו פרסם
שמו האל יי והטבתו בפרטות ותרומת עולמו בטנותו טבעי
העולם באותות ומופתים טכל אלו העבנים הם לקיום לו העקדים
ולפרסם מליטותו יתעלה ואמונת הנבואה בלבו וטמונת מרה
כך הטמים ואמונת טלומו ומעלה נבואת משה ירבר והלהים
יעטנו בקול . טכל אלו עקרי אמונות הם טנתאמתו על ידי
זרע אברהם ראש המאמינים וע"י זרעם יראנו נפלאות . וידעה
אל עבדך פעליך והדרך על בניהם . כי קיום העולם בקיום עם
יי . וקלקולו בקלקולו ועוד קיומו בקיומו על כן בראשית בראשית
ואחרית יטראל מרה פנגר מרה כי מסכת טפרסם אברהם אבינו
אלו האמונות הנכללות בעניני התפלות זכה הוא וזרעו ר
להטבה פרטית בעלה טהטכין כבודו בתוכם להיו לעם סגולה
מכל העמים לא עשה כן לכל גוי ומטמטים בלידעום בזפות
ויטמור מטמרת מלוות תקותי ומדותי . והמטבילים יגידו
ומצדיקי הרבים יאירו . תורה אמת היתה בפיו ועולה לא טמלא
בטמיתו בטלוס ובפטיטור הלך אתי ורבים השיב מעץ .
וכן תפלת חנה האדקת כללה רוב עקרי האמונות
כטעלה עליה רוח ממרוס רוח ר
טמחה ועלו בה . ותתפלל חנה ותאמר עלך לבי ביוי רמרה

ענין התפלה

קדע ביוני כי בגופיה שם שתי פעמים לא על חנם הנבירתי אלא
להרמיט שהיא מורה לנמצא והיא מורה למצויים כל המציאות
שגוף עקר הרוח העולם . ומעקר הרוח יורע מציאות
המחירט שהיא עקר מציאות השם והוא סוג לעצמות אחרות
האל והרחקת הגשמות . על כן אמרה רחבש על איובי
שהם המבחישים ההטעה הפרטית והביאה מופת על זה והוא
עשות לה היטועה בהיותה עקרה השניה עליה הטעה פרטית
ויסתה את רחמה ונתן לה זרע אנושים כפי מה שהתפללה
יוני בתחלת החנוניה ככתוב ותפלל אל יוני ותאמר יוני לבנות
אל אלה מהוה הצבאות ואתה יכול לתקן מערכת צבא מרום
עד עקרה ילדה טבעה שגימטריות עולה כמטן שמואל .
ואחר שהביאה מופת להטעה השם דעתה להודיע עקר היותו
נברל מן הגשמות כנרסו אין קדוש כיו . ומכני היותו נברל
הוא מופת על היותו אחר ואין לו שני דומה לו ואין צור בלתינו .
סובל בזרועו עולם עיניו בגוים הצפינה הסורדים אל ירמו
למו סלה . שהם מסורדים ההטעה בפרטים ואמרה להם אל
תרבו תדברו גבוהה גבוהה כי האלהים בשמים ואתה על
הארץ על כן יהיו רבירך מעשים . יפא עתק מפיכם חנני
כי אל דעות יוני . ונאמר כי כבוד ירוע שהיריעה היא סבת ר
ההטעה לפן אמרה כי אל דעות יוני . ונאמר דעות פלילי
רבים להורות על ידיעה פרטית . ואחר שאמרה עקר היריעה
וההטעה שבה להורות שהוא טורח עליה על בע אדם .
ולו סתבנו עלילות לפי הקרי ולפי הכתוב ראוי להתפרס על
שני אופנים . אם לפי הכתוב יפורט כי אל דעות יוני ולא ר
סתבנו עלילות המעלילים שמסורדים היריעה וההטעה הפרטית .

ויאמר

ענין התפלה

ויאמרו לא יראה יה ולא יבין אלהי יעקב . ולפי שהם טוענים
ואומרים כי החושים מתפעלים ומשיגים הראות . וכל
מתפעל מקבל טעו והט" דחוק מאופני הטעו . טוענים כי
ההרגש ישיג הפרטים . והטענת הפרטים תחייב רבוי בעצמו
ואפואו האפואו שהוא מיוחד ייחוד אפואו .

עוד

טוענים טענה שליטת ואומרים כיון שאפואו
לא נשיג אלה המורגשים רק בחושים והחושי הם
כלים גשמיים . והט" דחוק מעניי הגשמות א"כ לא נחם
לאל יה ההרגש . וחנה הצדקה משיבה ואומרת ל' רבנו
תרבו גבוהה גבוהה כי טעני יוממות ומעלת הט" ואלא יגיע
לו חסדן וטעני . אתם פסידים ההטענה הפרטית מהטעם אל
הרבו . וכן מה שאתם חושבים שמצד גבוהות ורוממות ומעלת
גאות הטעם אינו מנבא ילוד אשה . ולכן אינם פאמינים תורה
מן הטמאים . אמרה להם אל תרבו תרבו כדבר הזה שמצד
גבוהות ורוממות אינו מטיגיא ואינו מנבא אל תרבו תרבו כזה
הרוממות וכבאת המעלה אלא יצא עתק מטכס כי אל רעות
י' ומטכיל ולא יטגיא בחושים כמותו אלא מפני יריעתו ומטכילתו
לעבראין יכונה בטס מטיגיא . ומפני שמדידיעה המטכ
הטגחתו לעבראין אל תחטבו שהטס מטיגיא בכלים גשמיים
ח' לבן לא נתכנו לו פאלו העלילות שאתם מעלילים ובורים
מלבכס שאינו מטיגיא ואינו מנבא .

והורלם

לפי הקרי ולו נתכנו עלילות . תפרט
שחכונת מעטץ נמטכיס על פי הרצון והכח
והבחינה והחכמה . והכונה אם היות הטעם ית אחר פטוט לאן
חבור והרכבה הוא פועל פעלות טונות על פי החכמה והרצון

ענין התלה

והבחינה הנבחרת . ואפילו אם תן בעלות נגדיות זאת היא
 האמונה שבאמוץ אנהנו קהל המיתרים . ועם הביא משלו
 מפעלות טונות באמרה קטת גבורים חתים . ונגד ייס לבו
 הם הנכטלים אצו חיל . וכן טבעים ויעבים . וכן עקרה
 ילדה . ורבת בנים אומללה שהוא עם שנוי הטבע עם רצון קט'
 ועם הכמתו וידיעתו הכלת בעל תכלית . וכן יי' מלית ומו'
 שהוא מעקר תהיית המותם ולכן כתוב מוריר טאול ויעל .
 וכן שאר הפסוקים כלם מורים לכונת מכון ואינו בדרך מקרה
 כנראה יי' מוריש ומעמיד כמו טבת משלי עטיר זרע
 נכטאו זה ירר מנכסיו ונתענה מעט וזה הדויה ונתעטור
 ונכטאו שניהם למדרגה שיה . וכן הענין לא נעשה במקרה
 אלא בכונת מכון וזהו אמרו אחרי כן עושה כלם יי' . וכן
 מטיל אף מרוחם . מקים מעפר רל וכן . הרי הביאה
 מוסתים טמעטיו כלם בהכמה עטה . ואחריון הוריעה
 עקר גמול וענט . גמול טוב להסידיו . וגמול ענט לרשעים
 ככתוב רגלי הסידיו ישמור ורשעים בהטף ידמו שהטף רמו
 לגיהנם . ואמרה כי לא בכח יעבר איש רל בטעמו טין חוקת
 לפי סברתו כי לכלם יש תירושים ותשובות לכך יתנו מריביו
 עליו בטמים ירעם כי תחבלו אש לא טוסח ואשם לא תכבה
 ותיו דראון לכל בשר . בזמן ביאת משיח צדקנו ביום דינא
 יתיב וספרן פתחו . ויתן עט למלכו למלך המשיח
 ישפוט תבל בצדק ועמים בסמונתו . ובנה יתרומוס קרן
 משיחו להיות מושלים ומלכים מורע רור טלא תופר בית
 מעם רור עברי לעולם ועד . וזה לער כי ברוח קדש רבנה
 אלו העקרים כי העירק גם כן בעינים עתידים . ובעבור

טטרסלה

טפסמה אלן העקרים זכרה להיות זרעה נביא יי' וזני בניו
 מטרת עלין שרים ונוגנים ומהללים במעללי יי' . חטה
 ואהרן בכהניו ושמאל בקוראי שמו : אם יעמוד חטה ושמאל
וכן זכה דוד ע"ה בעבור טהרן המטמרות ככתוב
 ואלה אשר יסר דוד ושמאל היראה
 באמונתם . יסודי עקרי הרת והאמונה באמרו דרך אמונה
 בחרו . ולכן הוין להיות חזירעו מוטלים טוכו עלמו חורה
 לעולם ההטחה האיטיית . והפלותיו יעידון יעידון על קיום
 עקרי האמונה . והתקוטטו עם המכחישים והמתקוממים י
 והנוגנים כנגדם ככתוב הלא מטמאך יי' אטמא ובתקוממין
 התקוטטו . אמר נפל בלבו אן אלהים אן עושה טוב . והטיב
 לו חיר יי' משמים הטקיף על בני אדם . ואמר סורו ממי
 מדעים וכו' . כל מצותיך אמונה סקר ריטוב עזרע . לרור
 ודור אמונתך . והם כחטו לחל ויאמרו לא יראה יי' ולא יבן
 אלהי יעקב . והנה כחטו היריעה וקטחה והטיב ביסוד
 בוערים בעם וכו' . והביא מוכת בקיומו ואמר הנוטע אן
 הלא ישמע אם יוצר ען הלא יביט רץ אחר שפעל הטפ בלי
 מסוונים לאלו החושים גם הטבת החושים אינה נחטעת מהטם
 וכין שפעל בליס חושיים אין ספק שמיטג הרבר החמרי והגשמי
 אגם שהוא רחוק מן הגשמיות והחשיטי הגשמיות . כי הוא
 ידע יצרנו . היוצר יתר לבס המבן אל כל מעשיהם . הנה
 עין יי' אל יראיו . ממבן שבתו השניה אל כל יושבי הארץ .
 וכן היה מאמת טאר כל האמונות ע"ב קריא ונאמן פיתך י
 וממלכתך עד עולם . והבטיחו בנבטחה אחרונה כסאך יי' .
 נכח עד עולם . לעולם אטמור לו חסדי .

ענין התפלה

והרחרי

שיסר נעים ומירוח ישראל לנו התפלגות
 ונתהלות והוראות והתשבות בהם
 היו מתפללים ומשוררים ולטבחים ומתחננים כל מי שהיה צריך
 להתפלל ולהתרוח באשר אשר צרכי רוח ואסף חזונה . פי
 כל מה שתקן הקנס סבי ראון איש ואיש על פי אופן שמוצטרך
 כל אחד לפקט מבורחו שפ פנתו למ יחסר כל בו . בין
 לענין שפה ומורא'עדין . בין לענין בקטנותה למחילות
 עין . בין להוראת גמילות טובות והסד'ים שגמול השם לישראל
 שמו ונפלותיו אשר עשה . בין כל מה שהמציא מעניני ר
 המציאות . בין מה שיקרה לעתיד מעניני הגלות והדפן הבית
 הכל ברוח היה עמו . פוזמור אלהים באו גוים בנחלתך .
 וכדון על נהרות בבל . וכדון זכור יי' לבני ארום את יוס
 ירושלים זכור צא באלו . וצג לאות כי הקנס להתפלל בהסג
 כן אשרי הגלות . השם יצאלנו ברחמינו בזמן קריב .

לכז

ענין התפלה ערוכה מכל . ושמויה כפי הכל .
 וסקובלת לכל . והקת ראון סכל . וכפר אסטל
 ומסלת גמול הכל . ומזכה ספר על כל . ומושבת טמע
 מחפל . ומגרת אשרי הי' יכול . וכוללת עקרי אמונו כל
 ומלאיטה לשוב כל . להדבק אל כל . פי זה סוף כל . סוף
 דבר נשמע הכל .

והארכתי

ברוח זה כרי להודיע כי עקרי האמונה
 שהוכירו חכמינו הם מנחלת אבות הקדושי'
 וממדברי ברוח הקדוש מצדיקי הרבים להחניק ידי האמונה והדת .
 קרי קראת לדעת ספר וצבות מחברי התפלו והאמונו
 מפני שהם מצדיקי הרבים . ב"ט מעלת התפלה
 וסגולתיה

161

ענין התפלה

וסגלותיה שהיא עבודת הקדש עבודת השם עבודת הלב . ובט
שכר וזכות המתפלל עצמו אמר שהיא מצות עשה . ופיה
הועלות נמשכות ממנה . כ"ט כשתעשה בתקונה על ידי שלם
ומסוף כוונה שלמה ונאותה . כ"י היא יסוד שרש הדת והאמונה
כלם . ויש לה תפלה סגולה הרבה העיקר אל השמים
וזכו סוד ולדבקה בו

בענין התפלה

בארן קדמונתו עשה אופנים
ואלו הם

ישאלה ראשונה

מאי זה אופן הוא פאת חיוב
התפלה

התשובה רע

טפאת חיובה משפיעת הטפל
ומפאת משלום הכתובים . אמנם

חיובה ממשמעות הכתובים ממה טפאת ועברתם את י"י אליכם
לעבדו בכל לבבכם ובכל נפשכם . ואין ספק שהתפלה היא
עבודת הלב כנראה בכל לפי דעתך . וכמו ברשתי א"י
וענני . וכמו וקראתם קוה ואלכמה והתפללתם אלי .
וכיוצא באלו מורים על חיוב התפלה .

ואמנם

חיובה משפיעת הטפל מפני מה שמתחייב
להודות ולשבח למי שהקדים לנו טובה או
חסד או חסד רצון . כ"ט לט" שמו אשר המציאנו מאמנם
והחיינו וקיימנו עד עתה וחסן לנו טפל ובינה . ומה
מחיינו וקיימנו ובידו לשמרתנו מכל פגע דע ולחן לנו כל
טובה . וחיינו ודוחנו תלויים על ידיו בכל עת ובכל שעה
ע"פ אמת מחוייבים להודות ולשבח ולהלל ולקדר לאל יתע ויש
בכל דעה ושעה כדי שיחיינו ויקיימנו ולתת לנו כדבר וכל טובה

ענין התפלה

ולשמרנו שבעתה מכל פגע רע ומדלות וגלות ולגלות אור
 יבנתו וקורו וישועתו ושפע השגחתו אלינו . כי האל יתעלה
 וישתבח הוא אל רחום וחסד ורוב חסד לכל קוראיו .
ומה טעריך להודיעך טעם ענין תפלה טעם אחר
 מפתח לשלשה סעיפים . תפלה . וטפלה .
 ופלה . אלהים . אעפ"י שיש בהם משהלך . טעם ענינם משהלך
 ובעד שיש בהם משהלך . ככל הלמד במורה . פי' בתוב
 וטפל חלל בתוככם . ובסוף אחר וטפל חלל בתוכה בחרב .
 והנה מפורש קדוש כי בתוב ואתנפל לפניו . ואחרי כן
 ואתפלה אליו . כי כל מהתפלל מתנפל . והמתנפל
 מתפלה ושואל מדין האמת טובט צדק ואמת שיוצא לאור
 משפטו . כענין ואתה השמע כן השמים ועשית וטפלת
 את עברך להרשיע וישעלת רדכו בראשו ולהצדיק צדיק י
 לתלו כצדקתו . ופירוש כי עשית משפטו ודין ופן
 וצדיק להתפלות גם כן שהכלית ענין התפלה על השלשה אופני
 אם שואל מהטעם לריב דיבור ולעשות משפטו . או
 שמתנפל לפניו ונותן תורה ומשפחה לשם להפיק רצון מאלו . י
 לפלות ימיו פטוב וטנותו בנשיאים ולתת לו משאלות לבו
 לטובה . או שמתפלה ומתחנן ומתודעה לפלותו ולפניו
 ענותו וחסדו להפיל גמול הרע כי ארס אין צדיק בארץ
 אשר ישנה טוב ולא יחמא . ויתחייב גמול הרע על מעשיו
 הרעים . ואחר שהופטר בינינו למחול איש לאיש אם פטע
 לו ויעביר על פירותיו כ"ט הש"י ויש' שמו שהוא אל רחום
 וחסד כשיתורה הארס על ענותו בשופו תשובה שלמה .
 התפלה והתחנה וקורו יעבירו הגמול הרע הטובין לבוא י

עליו

ענין התפלה

עליו שמתוירא האדם סן יקראנו אסן ככתוב עברו את יי
 ביראה וצלו ברעה . ומצד שהיא מזוה עשה יט לן שכר טוב
 אס סן התפלה תהיה ליראה השא וטון . ולתקות גמול טוב
 לטן ענין התפלה זולת ענין הוראה שהוראה היא לתת טבח
 הלל והודות ליי . לטן מטפטיט הטבל ומספורי הפתובים
 גס סן יתחייב האדם בקצת עתים בעת חרוט המעשים ובעת
 טטוי הענינים . ובעת דאית העמעס הנוראים והמעשים
 המופלאים . ובעת האכילה והשתיה . ובעת ריוח
 והצלחה וההצלח המוקדמות הזמן בעטן מה שהצריך איוב הרץ
 ואמר את הטוב שקבל ואת הרע לא שקבל . יהי טס יי מבורך
 ופתוב כי הוא יברך הזבח אחרי סן יאכלו הקדושים . ופתוב
 ואכלה וטבעת וברפת את יי אלהיך . הנהחייוב המעשים
 ראוי לתת טבח והוראה לבורא הכל ויברך בטמו הטוב והמטיב
 שהחיינו וקיימותו והגיענו לזמן הזה . וגהו טעם והשתחוית
 לסני יי אלהיך . ולא יקראו כמו אלו רמבלות אלא ברבות
 והודאות הלל והודות ליי כי טוב כי לעולם אסרו .
 והוצל יכטיל טבר ה" כלב אב"א טקדס ופתב כל מיני
 הכרבות בפירוטות פהבור פהטמן פתב קרת
 על פי הנמוס והרת
 שאלה שנית פמה הם עמות התפלה בכל
 יוס
 התשובה דע טמהערת רברי הנביאי מנאטו
 מספרים מחולפים כי פתוב
 טבע ביוס הללתיך . אעפ טענינו רבוי כי לא הודיע זמן
 מעויין טכ"ו חכמים מנו טבע עמות מרב ובקר ועתים והצות ית"

ענין התפלה

לילה שהם ארבע תקוסות היום והלילה . ומזה טבתו באטמורו
 אהיה כן . אלו הם נשטי הלילה מחאמר הכתוב בראש ה
 האטמורית התיבונה . ולפי דעתו מזה שאמר שבע ביום
 הללתיך ולא אמר התפללתי אלך מורה שאלו הלולים ותורות
 וברכות לא תפלות חובה . וכתוב אחר אומר ערב ובקר וזהו
 אטיחה ואחמה לכך מחייבים אלו השלש . וכתוב אחר אומר
 ולעמוד בבקר בבקר להודות ולהלל ליון וכן לערב . שהם
 ערות הקרבן שאם לפחות משתי אלו והם הראויות להיות עתי
 תפלות חובה שיהיינו להתפלל ולזכור ענין הקרבן ומנחתו .
 ונסכו ושעת העלת הנרות בין הערבים והטבת הנרות והקטת
 הקטרת סמים בבקר בבקר . וכן חיוב להתפלל בכל קרבן
 מוסף בכתוב ובעת החל העולה החל שיר . וכל הקהל מט
 והשיר שטורר כי בעוד שאברי הקרבן נשרפים השיר שטורר
 עד לפלות העולה . וכתוב יומם יאזר יוי חסרו ובלילה שירו
 עמי תפלה לשל חיי . מזה נודע שהשיר הוא התפלה .
 ובטבת עצמו נתקן השיר בכתוב מזמור שיר ליום השבת .
 טוב להודות ליון ולזמור לטפך עלין וגו' . ומזה טבתו אחריו
 להגיד בבקר חסרך ואמונתך בלילות . הודיע ששע אלו הם
 עתי חובות התפלה .

שאלה שלישית מאי זה עת מתחילים עתו התפלה .

והנה ששור זמן המשך התפלות .

התשובה דע שהתחלת תפלת חובה של בקר .

הוא מעת שיובל אדם להביט באור .

הבקר לקרוא בספר בכתוב ויקראו בספר תורת האלהים מן באור .

אמנם אם יאזר לבקרים להתפלל הקדמות ותושבות ומזמורים .

ופיוטים .

ענין התפלה

ופיוטים על פה אור באור הנר קודם אור הבקר הנה הם נחשבים
תפלת נדבה ודמונים והוראות . בענין בין יתר ככבי בקר
ויריעו כל בני אלהים . והוא כמל לטען במלות טובות . כי
בני אלהים ובני אלים הם הככבים הנזכרים .

אמנם

עת תפלת הבקר הוא בטענת עשיית העולה
ככתוב ולעמוד בבקר בבקר יל בכל בקר
ובקר להודות ולהלל ליה' וכן לערב . שהם עתות הקדבת התמיד
ועמנם עת תפלת הערב הוא אחר טקיעת החמד שהוא

אמנם

סוף הערב הראשון והתחלת ערב שני שהוא
זמן בין הערבים ככתוב את הכבש אחר תעשה בבקר ואחר
הכבש השני תעשה בין הערבים . שהיא טענת עשיית הקדבות

אמנם

המטען זמנם הוא כשעור המטען טרפת
הקדבות דבר יום ביומו . אמנם בימי
השבתות והחדשים והמועדים ממטכות עתות תכלותיהם
כשעור עשיית קרבן התמיד ושעור עשיית המוסף . וביום
התרועה כשעור שני המוספין של ראש החרט ושל המועד .
וכן אם יכול ביום שבת ימטען זמן התפלה ער עשות וער פלות
ארבעת העולות שהוא קרוב לעת חצי היום . אמנם עת תכלו
טרפה בכל עת שתרצה כגון אהרים נטף אשמורות .

שאלה רביעית

באי זה מקום ראוי להתפלל .

התשובה דע

טבונתן המלכות היה המקדש בית התפלה

ככתוב כי ביתי בית תפלה ילה' וכתו' והתפללו ואתחננו אבנ' .

אמנם

מחאמרי הכתוב נראה שיתכן להתפלל גם
בזולת המקדש ככתוב ובקטתם חטם את יו' — אלהיך

ומצאת : ואמר והתפללו אליך ררך ארצם וקורס הבטן
המקדש היו נעשים הקיבטות בכל מקום שהיו חונים וטס
היו מטורדים ומתפללים כל זמן היותם במחנה . ואחר
עברם את הירדן לבוא לרשת את הארץ טאו היו כשרות הבטן
עד הבטות בית העולמים שהם ארבע מאות וארבעים טנה
פי עדיין לא מבנה בית לטמו ובבטות היו מקריבים וטס היו
מטורדים ומתפללים כפתוב בבמה אשר בגבען . ואמר
אלך עולות יעלה טלמה על הבמה היא .

המנחם סחר הבטות בית העולמים נאסרו הבטן
לכן נאמר עד הופחה רך הבטות לאסרו
עור העם מנבחים ומקטרים בבטות . ובער זמן הגלות
כתוב פי הרחקים בגוים וכי הפילות בארצות ואהי להם
למקדש טעט בארצות אשר באו טס .

הכה יראה מכל זה שישראל מחוייבים בכל מקומות
גלותם להפץ מקומות מיוחדות להתקבץ טס
הקהל להתפלל בתוכו כפתוב במקהלות ברכו אלהים וכתם
אלהים נצב בערת אל . ונקרא המטקן אהל מועד מכני ר
טתיו מתקבצים טס ערת ישראל וכתוב אורה יו בכל לבב
בסוד יטרים וערה . וכל הוצאה שיצטרך להבטות בית
הכנסת עם המרדט ולטבת הפרנס דרך טיתנו כל אטטי
הקהל היא עמר לגלגלת מסכר נכטותיכם העטיר לא
ידבה והרל לא יחשט מאותו הסך אשר יראה לעיני הערה
אשר על ראטיהם לגבות קצב מטוער . והנראה קרוב
לתח חטיטית לפדעק הוצאת גן הבטן והכתלים והתקרה .
פי יסוד המטקן שהם האדעס נעטו מכסף קקורי הערה לגבוץ

לכט

16

לכפר על נפשתיכם . וארבע הירדות שיעשו נדבם מאת
 כל איש או אשה אשר ידבנו לבו תקחו את תרומת הקדש .
 וראוי לכל אחד ואחד לתת מוסת נדבת ידו כפי בחו וכחשגתו .
 וכל המוסף נדבתו . בדרך מאל שרי . אבל כל הקופץ ידו
 מלאת או לטרוד ונדב מערכו כפי יד הנודר יערי פוה וכו' .
 יקום להטלים בנין גוף הכנסת וכל הנצרך למדרש . ואחר
 שיבנה הבית ראוי לעשידיים ולנריבים לפני עור לפאר מקום
 מקדשו ומקום רגלו לכפר . וקודם כל דבר חייבים כל
 קהלה לבנות בית מדרש והיה כל דורט י' יבוא שם . וכן
 חייבים להוטיב מלמד תורה ומצות איש תם יושב אהלים .
 ולתת לו די ספקו . טרף לביתו לפי חקו . לכלכל את שיבתו .
 להיות תורתו אומנותו . להורות את בני ישראל את כל בחקים
 אשר צוה י' את משה . תורה צוה לנו משה מורשה קהלת ישראל
 כי כל למידה וכל למוד צריך אל ידיעה קודמת לתלמיד
 וכתוב ושתנתם לבניך . והגית בו יומם ולילה . כי את המלכה
 כי בקיום כל זה יתקיים העולם ותקיים התורה והמצוה .
 ובזולת כל זה תאבד דרך כי יבער כמעט אפן אשרי של חובי בו
 וצמרו בה . כל עיר שאין בה תינוקות אל בית דין
 מחרימים אנשי העיר והיא ער .
 שמוטיבין מלמד תינוקות שאין העולם מתקיים אלא בנבל פיהם
 ומסבה זו צריך להקדיש ספרים ללמוד בהם בע העני' והאביונ'
 ולהלבישם ולפרטם להדבות תורה בישראל כי היא חייך וארך
 יסוף . וכל קהלה שלא תהעסק בקלה אחרייתה לא תבורך כי
 אותי השלכת אחרי גוף . וכתוב ותטבח תורת אלהיך וגו' . וכל
 כך החמירו הראשונים בער בנין בית המדרש עד שאמרו לעשו

עטף התפלה

בית הכנסת סדרט . אבל בית המדרש אין עושין בית הכנסת
 ספק שקדושת בית המדרש יתירה מקדושת בית הכנסת שקיוס
 בית הכנסת שתפלתו התפלה לא התקיים אלא בלמוד התורה
 שהוא המדרש . וכן אמרו אין הורסין בית הכנסת והמדרש
 כדי לבנות אחר אלא בונין ואחר כך הורסין . אבל אותם שנתישנו
 וצריכים בנין הורסים אותם ובונים מיד ביותר מהרה שאפשר .
ומשום והיה מחניך קדוש חייבים כל ישראל לטהר
 ולנקות בכל סביבות בית הכנסת והמדרש
 מכל טנוף ואטמה ולכלוך ויהי יע מטוס לא יראה כך ערות
 רבר ושם מאחריו . כי לא יאמר לו . ובבית הכנסת
 ובבית המדרש אין אוכלין ושותין בהם ולא שוחקים ולא מחטבין
 חטבנות ירושות אלא חטבנות של מצוה וחטבנות של ד
 צרכי צבור . ובה אמרו מותר לתלמידי חכמים לאכול ולשתו
 בהם מפני הרחק . ובפרט כל עניני בנין וחלול ואף ד
 להתקוות ברוב אסור להעשות בתופס . וכן חייבים הצבור
 להכתיב או לקנות ספר תורה בכתוב כתבו לכס את השירה הנזאת
 ואם בעד השירה צוה ק"ו לכלל התורה . וכן לקנות חומט
 וסרוח כל הטפה וההפטרות ולעשות שליחות בארבע כנסות
 בעולם . ולהעמיד חן הגון להתפלל בה ובחוד הגון לעשות
 פתח לעניים יודע לקרוא הפרשה כהגון . ולהטביר פרנס
 נאמן וטלח אנוע לשרתו וקורא נדיב .
ובחיוב לאנשי הקהלה להכנס בבית הכנסת בקר
 וערב קפחוב אורך בקהל רב . בתוך רבי
 אחלסנו . אלא אם יהיה לאדם הכרח או דחק ויחנע מהתלה הצבור
 יתפלל לבדו תפלה יחיד . ואעפ"י שבתפלת יחיד יוצא מידו
 חובתו

ענין התפלה

חובתו אין תפלת הפרט בתפלת כלל הצבור . כי התשדחה
בכלל בעצם וראשונה . ובפרט בשנית .

שאלה חמישית באי צד מקביל פניו להתפלל ה
ולתתחווה .

התשובה דע כי במשכן היה התשתחוויה לצד
מערב כי באותו צד היה ארון ה

עדות . כי ארבעה פלי הקדש ופתח המשכן היו פתחי ארבע
רוחות ופאות העולם ככתוב וישם את השלחן באהל מועד על

ידך המשכן צפונה . וישם את הכטורה באהל מועד נכח
השלחן על ירך המשכן טרפה . וישם את מזבח הזהב לפני

הפרכת . ושער האהל היה מרח קדים כולו נגד היכל הקדש
ששם לוחות הברית . וכתוב בחזיון יחזקאל אחורי היכל אל

היכל יי ופניהם קדימה והם פשתחווים קדמה לשמש . ופתחו
בעד החוקים סן המקדש והשתחוו להר הקדש . ואפילו

מי שהיה במערב בית המקדש השתחוויתו כנגד המקדש כמנהג
ואמר והתפללו אליך ירך ארצם . וכתוב בירמיהו וכוון פתח

ליה בעלי היה נגד ירושלים . על כן צריכה כל בני ישראל
חלונות מכוונות לנגד הר הבית ששם מקום התשתחוויה משום

היו עיני ולבי שם כל הימים . וכתוב אשא עיני אל הררים
ירושלים הררים סביב לה . אם כן מי שהיה בעלות במקום רחוק

בארבע פאות העולם השתחוויתו לעולם כנגד הר הבית .
ולכן צריך לבוין להיות ההיכל ששם ספרי הקדש מבוין לצד

הר הבית ששם מקום התשתחוויה וחלון פתוח עליו להביט
בשמים כנראה אליך נשאת את עיני היושבי בשמים .

שאלה ששית מי הוא החייב בתפלה .

ענין התפלה

התשובה

החייב להראות את פני יי' הוא החייב
 בחיוב התפלה שנאמר יראה פל זכורך
 והם הבוגרים אשר שלמה רעהם . ובתוב רע את אהי אביך
 ועבדו בלב שלם . הרי הודיע באמרו דע ואחרי כן אמר
 ועבדו טעריך להיות לו יריעה למי עובר ולפי הוא נעבד
 ולפע פוי הוא עומד . ואחרי כן טיתפלל . כי התפלה היא
 עבודת השם . ופל אלו לא יאותו רק על הבוגר אשר שלמה
 רעהו . והקטנים ראוי לחנכם ולהגילם לאט אל התפלה
 לא להעמידם במקום שליח צבור . אף אם הוא צור . ובתוב
 לא ידעתו דבר כי עבר אנכי . אולם קטורה בלב נעדי . ואיך
 אנולים יקומו וירבונו כי . והלא המתפלל מדבר עם ה
 בוראו . והקורא אלהיו מדבר עמו . ואיך טפת לא ירע
 אטמע ותיטב ליני משור פר . ותי חטאת הנעדים גדולה
 אשר גדולי החטאנו ויני יכפר בעדי .

שאלה שביעית

איך הוא תקון המתפלל

התשובה דע טעריך פל
 מתפלל להיות כטוב בלבוטו . ולבוט ה
 במועילו בדרך העומר לפני שליט . ופל טכן טעריך כסוי
 ערוה . ועריך לנטילת ידים ככתוב ארחץ בנקיון כפי .
 ועריך להיות מרין ולבוטו נקיים מכל טנוף וחלמה וירחטוט
 לבדוק נקביו קודם תפלה כדי שלא יצטרך בעת טמתפלל ויהיה
 טרוד ויפסיד פונתו . כ"ט לשליח צבור שהוא עומד במקום
 פקן לטאת את עין העדה לכפר עליהם . טמתחייב בכל אלה
 יותר ויותר . ועריך שלא יהיה צור שליח הצבור כי עריך
 להיותו ירע ומבין מהות לשון הקדש מכיר מה מדבר לא מתפלל
 כעטוף

כצפוף עוף . ואף צריך להיותו יודע איכות הקרבן ולא יזו
כונה ותכלית נצטוו הקרבנות ומי הוא המכפר האמתי ומי
המיטיב להגעת התכלית כי כל זה מתחייב על שליח הצבור
לדעתם כפי שיטלם פנים בטבתו . ודענינים כסלאים
כאוסניהם מיסורי התורה . ולכן צריך כל החפץ למלאות
יו לקרבה לעשות מלאכת הקדש להיותו שליח הצבור לפחות
צריך ללמוד ענין באור יוס כפור ולעייץ כל הכתוב בו כי בו
כללנו עניני הקרבנות ולא יזו כונה ותכלית נצטוו ומי הוא
המכפר האמתי . כ"ט טוב חיוב למי שיעמוד במקום בתן גדול
לעשות מעשה יוס הכפורים שיצא קרבנו והגיון לבו לפעול צורו
ומסכה זו יצא ללמוד גם כן מענין יוס הכפורים עניני הפרחי'
לדעתם כגון ידיעת רפ"ה ה"י וידיעת מדותיו ובפרט יטיל
לדעת באור ענין שמו"ה ככתוב הטל וידועותי . ויבין
מציאות ויטות האל ית' . וסדר פרשת ויעבור י"י על פניו .
ויבין באור היאני נא את כבודך . וידע איכות וכמות המדרו
טל הק"ב . טבל זה צריך ללמד ולדעתם כל מי שיתחמה
להיות שליח צבור . כ"ט שליח הצבור התמיד טבל נטעם
על דעתו ומחוייב לדעת כל אלו שאם לא כן עושה מלאכת י"י
ימיה ופי תרבו תכלה אינני טועה כי לא לפעו חטף יפוש .
עוד דע   טתקון המתפלל הטלם שיהיה בעל ידע
יודע למי מאשר ולמה הוא מאשר .

וצריך להיותו יודע פגברל טטברלים תארי אשורי הבורא כי הם
טתלקים לשלטה חלקים . מהם לפכט . ומהם לעלה . ומהם
לא לפכט ולא לעלה . אמתם מה טהם לפכט כגון
יכול יודע חי יודע כמלא . ומה טהם לעלה כגון רחום

ענין תפלה

חטון ורומיהם . ומה שהם לא לטבט ולת לעלה כגון אחר קדמון
 ראשון ואחרון ורומיהם . טלית יתאר קצתם יתת קצתם טלית
 יהפך ספורי הטבטלספורי העלה וכן להפך . טכל זה
 פטלון פתק בבורא אף שצריך טלית יהיה בו אמונה כוננתולא
 הטגה טעדרת . אמנם באור ההטגה הטעדרת כגון טיהטוב
 שהוא ית' ח' גוף או כח כגון . או בעל תארים . או
 טישלו כלי' הרגט . כגון עינים ואזנים ופה וידיס ושאר
 כלי' הגוף . ויהטוב שהכחובים הם כחטמטעם כפי טרבת
 תורה פלטון כע ארס טיביטו הטומעיס והוא ענין טעדר טלית
 כמציאות דבר כגה . ואמנם באור אמונה כוננת כגון
 טיהטוב טיש לבורא יכון הרט או הפז והרוט רעת ושטני
 מחטבה כגון ויטתס ית' . ויהטעב אל לבו . וכרולת
 הנה השגתו טעות וככב לא כפי מה שהוא עליו כמציאות
 יתעלה מכל החסרין .

מצורף

טצריך להיותו יורה בעקרי האמונה לטכ
 טקו ותפללה על יסוד עקרי האמונה סוכב
 לפן מחוייב לערס ולהביטס ולכוין ארשת טפתו והגיון לבו
 להבחין כל אלה ולהתפלל בכונה מכוונת להיות פיו ולבו
 טוים . ולפן לא יתפלל כשהוא טכור או שתייה כוננתו
 עוסקת בכונה אחרת טרור כשכלו וצריך לטקביו ונולתס .
 ומתבאר יתקון פל סתפלל וסגלת התפלה טלית
 ירבה כטיחה בטלה תוך התפללה כן י
 יססר הכונה . ופתובובי יברכך איש לא מעטו . אלא
 אס יהיה לצרך יריעה ולמור באותו רגע ועוד יתגור לפונתו
 כיל המרבה כטיחה בטלה הוא חוטא ומחטיא וחוטא אחר
 יאמר

ענין תפלה

יאמר טובה הרבה שלח רי טאיתו מתפלל בעצמו אלא מעבב
 ולוונע כל השומעים פטליו ומלוליו ומליציו סבתוב אנטו
 לכין יפיו קריה ואין ערך לספר בגנות הלוצאים והמליצו
 בטיחה בטלה כ"ט בטעת התפלה כי מפורסם הוא ופתו
 בטבואת ישעיה אנטו לכין מוטלי העם הזה והוכיחם ואמר
 ועתה אל תלוצצו ובעונות המנהג שב בטבע
 ולכן אמר שלמה ולך לא שמע גערה ואמר לא יאהב
 לך הוכח לו לכן אמר אל תופח לך פן יטנאך ומאמך
 השם כי תבואו לראות פני מי בקט זאת מירפם ימוס אצרי
 ותבני תפלה לאלהי ישראל לאמר שמרה זאת ר
 לעולם ליצור מהשבות לבב עמך והפן
 לבבם אליך השיבנו יי אליך ונטובה
 ושליח צבור לא יתפלל עד שירחק להטהר אם
 טמא מחמת עצמו או מחמת טרף
 טמא ובכלל מכל טמאה שיכול לזאת חמטה בנפן הגלו
 הבא מירו כי יש טמאות כלליות שאין בא מירינו לזאת
 לידו טהרה כטמאת המת מפני טאץ אפר הפרה בגלות
 ואפילו מה שהוא מוטל עלינו להגדר מוטו כנגיעת המת
 או אהילתו אין בא מירינו להטמא מלהטמאת בהם ר
 מפני שבטווקים שאנו מתהלכים בין הגוים מעבירים בהם
 פגרי מתים ואנחנו נאהלים תחת התקיה שיט ברוב הטווקים
 והחטויות והדרך צר אין יכולת לנטות יפן ושמאל
 ולפעמים מפני הרק וצרות המעבר נועים נוטאי טמא
 המתים במלבושינו ומשמאים אותנו ובגדינו אף
 טמאנוהנו ומנהג מלכות שמאל שאנו רדים ביניהן לרחוק

ענין התפלה

המתים במים . ואולם המים הטמאים נגרים ארצה ולא ר
 יאסנו ויהי מרי עברנו כדרכים טובעים רגלינו במי רחלי
 המת ונטמאים אנטנו להם ברוב בכל יום . ואפילו אם נחטט
 ללכת בכל יום במרחץ לטהר אין תקנה להטהר מטומאת
 המים כי היא טומאת שבעה . ובעבור טיטהר מטמאה
 אמת קורס עבור הטבעה ימים ברוב נחטט מטמאת מת
 אחר ונטמאט הטמאה . והנה אנו מצוכרים בנו הטמאה
 והכבדה לא ינוה . אבל הוא נגוע ומשונה . ולהפנע
 מהתפלה בגלות א"ה מי מצאנו כתובים מורים בהבשר התפלה
 בגלות . לפי הוא אשר רבות להם שכל מי שהוא נטמא
 מטמאת יום אחד אשר הוא יכול לצאת ממנה חייב לטהר
 ולהתפלל ואין חטט אם לא העריב טמטס .

המחכם

מי טמטט טמאתו כמין טוב יתקן מריו
 מכתם מצבו ויתפלל יחיד והוא לא יכנס
 בתוך הצבור כי הוא מטמא אחרים בניגעה בלבו .
 אמנם פער התפלה אמרו רברי תורה אינם מקבלים טמאה
 ונמצא שהתפלל הטבוח על המת ככתוב ויתמזרר עלה לר
 יקרא אל יי . וכן כתוב ויסגור הדלת בער טמיהם ויתפלל
 אל יי . וזה הענין שאה לתפלת תורה ונרבה ולתפלת חובה
 ורבנו יוסף ע"ה השיב למי שאמר שהתפלה כמו הקרבן
 ופמו שהקרבן אין ראוי להקריבו טמא כן אין ראוי להתפלל
 טמא . והשיב החכם הנזכר טנה הרמיון אינו מפני ר
 קדושתה רק לאופן שהוא מכפר כמותו . ולפע טפנת
 פבור יי על המטבן וכבית המקדש הזהיר שלא להכנס מי
 שאינו טהור בתופס כפגוב בטמאס את מטפני אשר בתופס
 והאנשים

161

והאנשים עמי הארץ שאין להם עדיין ידיעה בתפלה מלמדים להם החוט קרוטות עם קרית שמוע ומלכות שמים להתפלל כפי טלא יפרקו עול התפלה מעל צוארם .

שנהלה שמינית מה הם תנאי התפלה .

התשובה תנאי התפלה

הם עמידה . השתחויה . אברך .

כדיעה . קרה . גביה ידים . כרישה פנים . רפוק הרגלים .

נשיאת עינים . רוממות קול התפלה והטבה . ועקב .

זעקה . ענינם קרוב כאלו שניהם אחר אונם יבאר הפרטם .

לחישה . כלפי י"ג תנאים . ופסד נזכרו לעיל גם כן תנאי .

נמתפלל והם שלשה תנאים פוללים נצרכים שיהיו לכל טליה .

צבור שיהיה בו טבל וידיעה וטהרה . הרי עלו כלל תנאי .

התפלה המתפלל לטטה עטר תנאים . זאולס העמידה כעין .

טאמר ויעמוד שלמה לפני מזבח יי' ויסרוט בפיו השמים .

וכעין קומו ברבואת יי' אליהם . ובהשתחויה באימה .

ויראה טאמר כואו נשתחוה . וכל הקהל משתחוים .

והוא שחוח הראט . אברך כענין ויקרא לפניו אברך .

כענין כורעים ומשתחוים להמן . והוא הרבק כרעים בברכים .

ואחר כך כריעה . הרי אם כן קודם הוא שחוח הראט בעור .

טהוא עומר ומרביק כרעיו בברכיו וכורע ומשתחוה לאפיו .

ארכה שהארץ היא הרק עלי השם כאמור בה אמר יי' השמי .

כסאי והארץ הרום רגלי . ופתוב נשתחוה להרום רגלי .

והיא הנפילה על פניו . כל אלו מורים אפלות והכניעה .

לפני הארץ להודיע הסדק ערכו בעקף מעלת טלמות הארץ .

טלא יהיה מוקטט כן ומתו הקופה אטר עקף מטאר בעלי .

ענין התפלה

חיים אלה להראות עצמו בשחוח ראשו לצד מטה כבה שאין
 להם מעלה . ואולם קורה היא יותר שפלות מההשתחויה
 שהקורה כוסף ראשו ומתניו ומטה אז קדקד ראשו לצד ה
 הארמה . כענין לילה אכף לאלה מרום . שבת שלומנו
 אכף שבנין טבעל . ונהו אמרו ויקור העם וישתחוו בעוב
 עומדים הכניעו ראשם עד קרוב לגעת מלחם כלפי ברכיהם
 מרוב השחוח של גופו וראשו לא שהוא השמלת הקדקד בארץ .
 כי זה לא יתכן אלא כשישים קדקדו בארץ ויקומו רגליו לצד
 מעלה כלפי הרקיע . והעד ויקרו וישתחוו כי קודם הו
 קדקדו כלפי מטה ונהו וישתחוו . גביהות ידוים כענין
 במזעל ידוים . וכן טאו יריכס קרט . להרמיו פיהמגביה
 לשבת לו יאות השבח והמהלל . פרישת כפיס כעקפריטה
 די אלך נפטי בארץ עיפה . רמין שטואל טרה מזון ומחה
 מיוצרו . זכרון ופירט כפיו אל הבית הזה . רמק
 הרגלים כענין מטה רגלי באילות . וכן רגלי עמדה במיטת
 כמקדלים אפרך יי . נטיאת עינים כענין אלך נטארת
 את עיני באלו בשחוחי ותוחלתי ותקוהי וחיילי תלויים עלך .
 הנה בעיני עברים אל יד ארזיהם בעיני טפה אי"צבע אל
 יי תלביטו עד שיחטטו רל תמיר שיחטטו . רוממו
 קול התפלה כענין קולי אל אלהים אצעק קולי אל יי אהמק .
 הכונה להשמיע הצות והפסס לשומע תפלה . ואע"פ שהוא
 יורע רצף וחפץ השואל בלי רבוור אלא הכונה להשמיע א לאחר
 תקף תלפנתיו וחונק מפעליו ורבווי טבחיו כענין ויצעקו בקול גדול
 קומו ברכו את יי אלהיכם . וכן לעקף היא הרמת קול . אמנם
 לפעמים היא פאיש אועק מפאב לב . כענין ואמס תצעקו מפאב
 לב

ענין התפלה

לב . ויצעק צעקה גדולה ומרה . וכן לעקת סביר יעווערו .
כי כמו אלו אינם לענין הודאת טבחים אלא מכאב לב ומטבר
יוח יילילו . להיטה היא תפלה יחיד להודיע סתרי
לבבו ולהתודות על עוונותיו הסתורים . וכדין סיהיו
דבריו מחותכים כי דברים שבלב אינם דברים . ופתו
יק שפתיך טעות וקולה לא ישמע . הנה
אלו הם הנאי התפלה .

ומעתה נבאר ענין עצם התפלה

שאלה השיעית מה הוא ענין התפלה ומותה .
התשובה ענין התפלה
הוא טבה . ודיו . בקטה . תחב . הלוי .
מהלל . טחאלי . שמיע כל תהלה . ואולם הטבה הוא נאמר
לספר טבחים כגון דוד לדודי טבה מעשך ועבורותך יגידו
לך להודיע לבני אדם גבורותיו וכבוד הרר מלכותו . ונאמר
לענין טבה לטמו כגון טבחהו כל האומים . כי גבר עלינו
חסדו . וכן טבה ירושלם את יי . מטבה ומרומם ומררר
למלך שמיא די כל מעברוהי קטוט וארחיה דין . טבה
יטבחהו כר טבחהו היקרים ולהודות לו בחסדיו הגדול
שהמליא את העולם ומקיימו בחוט חסדו המוח ומשע
טובו המוח . לכן יש לנו להתודות על עוונותינו ולטאל
טאלה ובקטה בדרך תחב וחלוי . ונהו דין טח לכל אדם

ענין התפלה

להתכפר ולקחת לירי חובתו . וכן למדנו מדברי הנביא
פגון דניאל בהתפללו אמר יי' האל הגדול והטוב . ואחרי
כן השיב בודוי העונות שטאמר חטאנו עם אבותינו העויתו
הרשענו . ואח"כ אמר מה שחל להם מאד עונותיהם .
והצדיק הרין והטלים התפלה בעניני תודאות .

הרי יעלו עניני התפלה לששה ענינים . שבה
ודוי . בקשה . תהנה . חלוי . מהלל
כל . ועלו גם כן תנאי התפלה והמתפלל לששה עשר .
סך שלשים פ"ב פוספר אותיות לשון הקדש . לכן אם
תשתכל המלא בראשי תיבותיהם של אותיות הקדש א' מהם
לא נעדר כי פי הוא פנה .

שאלה עשירית . באי זה לשון צריך להתפלל .

דין . שעקר הלשונות היא
לשון הקדש והיא לשון עברי . שהם מעבר הנהר .
והיא לשון קדומה מונחת ומוסכמת מאדם הראשון יצוי
כפי של שם ית' איט טבון והכס בעבע לכן קרא שמות לכל
חית הארץ ומצד שלא אכל עדיין מעץ הדעת לא הוכיר
שמות מוסכמות לענינים מגונים וערות רבר . לכן
נקראת לשוננו לשון הקדש שאין בה שם מוסכס לרבר
מגונה הסך לשונות של חול לשונות הגוים אשר בלל יי' .
והער בקדימותה כי קרא שמו אדם מפני הארמה אשר לוקח
מטם . וכן ויקרא האדם שם אטמו חוה כי היא היתה אם
כל חי המדבר . ובלשון הנהגות נתן השם תודותו
לישראל עם קדומו . ובזה הלשון ראוי להתפלל כי היא
שפה ברורה לקרוא כלם בשם יי' .

אמנם

מי שאינו יודע ומכיר בלשון הקדש כלל
יתחייב לו להתפלל בלשון שירע ומכיר
משימנע מהתפלה לגמרי . ולפי דעתו יותר טוב להתפלל
בלשון שמכיר משיתפלל בלשון שאינו יודע מה מדבר לפע
בוראו כי אחר שתכלית הדבור להודיע לשחרים חפצו יתחייב
להתפלל בלשון שמכיר עד שיפונן להודיע חפצו לכל החבוב
אליו . והנה לבחו אלו צריך להודיע להם למלל שם השם
בלשון הקדש כשאתפלל בלשון פי קטה שיתודגם שם המפורש
שיופן על פי מכוונתו וזה שזכרנו הוא כבר לאנשים כרטיי
עד שירגילו עצמם ללמוד לשון הקדש להתפלל בו .

אמנם

כל קהל ישראל הם מחוייבים בבית הכנסת
הם מחוייבים לקרוא ולהתפלל בלשון הקדש
ומי שאינו יודע פירוט לשון הקדש בשלמות ישמע על פונת
המחבר והמסדר התפלה והגור החנן פרי שלא יפירט עצמו
מהצבור ויקבל גם הוא שפרו בכלל תפלת הצבור פנוכר
י' עוז לעמו יתן יי' יברך את עמו בשלום . ופתוב ושמעו
את שמי על בני ישראל זמני אברכם . ומי שהוא במדרגה
גו ראוי להזכיר שם המחבר המזמור הכתוב בראש אורתו
המזמור פמו שכתוב ברברי דוד ואסף . וכן לדוד אלנך
י' נפטי אטא . וכן לדוד ברכי נפטי את יי' . תפלה
למטה . וכן לדוד אלנך יי' אקרא . וכן שיר המעלות
לדוד . וכן כל מה שבו כתוב שם המחבר המזמור בראשו
וישמע על פי פונת המחבר .

אמנם

כל מי שהוא יודע ומכיר מענה לשון הקדש
בשלמות אף צריך להזכיר שם המחבר פי יאה

ענין התכלה

פסוקי שכלות היה משורר . ואם ימצאו בתוך המזמורים ר
רבים שאינם נזרפים לפונת המתפלל . השוב בלבם שהם
עד ספור למי שראוי באותם המאמרים . ואם ישבם עתה
יהיו עד בקשה ושאלה מהשם יתעלה .

וכשר למכוון ונאמר . אם נתפלל בלשון שהיא
קרובה ללשון הקדש כגון שהתפלל רמיהל ר
באמרו להוא שמה די אלהא מברך וכיוצא בו . וכעין
שאמר נבוכדנאצר ודריוש פמן משבח ומרומם וכו' . וכעין
אתוהי כמה יברכין ופרומה נהר די נור וכו' . אך ספק
אחר מסדרים הכמינו תוך התפלות ראוי בהתפלל כמותם

הפיוטים שמתפללים בהם צריך להיות בלי
שגיגה ושעות . לכן צריך להיות תקונם
על פי הבנה שלמה ויריעה אמיתית שלא יזחם הסרן ודבור
סרה לטעם ית סכל הסרן . ואף החמץ צריך להיותו לומר ר
לרעה באור ענינם כמה שאפשר מפי שהקהל נשענים על
ידו ויר מל בו פי הם עד ועונה דל החמץ מתחיל ואומ' הפסוק
והקהל משענים אותו . או אומר חצי הפסוק החמץ והקהל
משלימים חציו האחר . לכן צריך להיות רוח אחר לכל .
וענה יתחייב להיות החמץ עם הקהל בשעת הענייה כבונה א'
משותפת ומשמש קטורה כפשוטו לבלתי יחטאו והיה בעם ר
כפרן . כי שם יני אקרא הבו גדל לאלהינו . וצריך
להפסיק החמץ חצי הפסוק במקום ההפסקה הראויה . ואחר
כך יסיימו הקהל סוף הפסוק שהוא . לא מיר בשמתחיל
החמץ הפסוק אינם ממתנים לשמוע ולכוין עד אנה צריך
לומר החמץ אבל מיר יחלוקו ממשו כאשר הענינה הרבוי

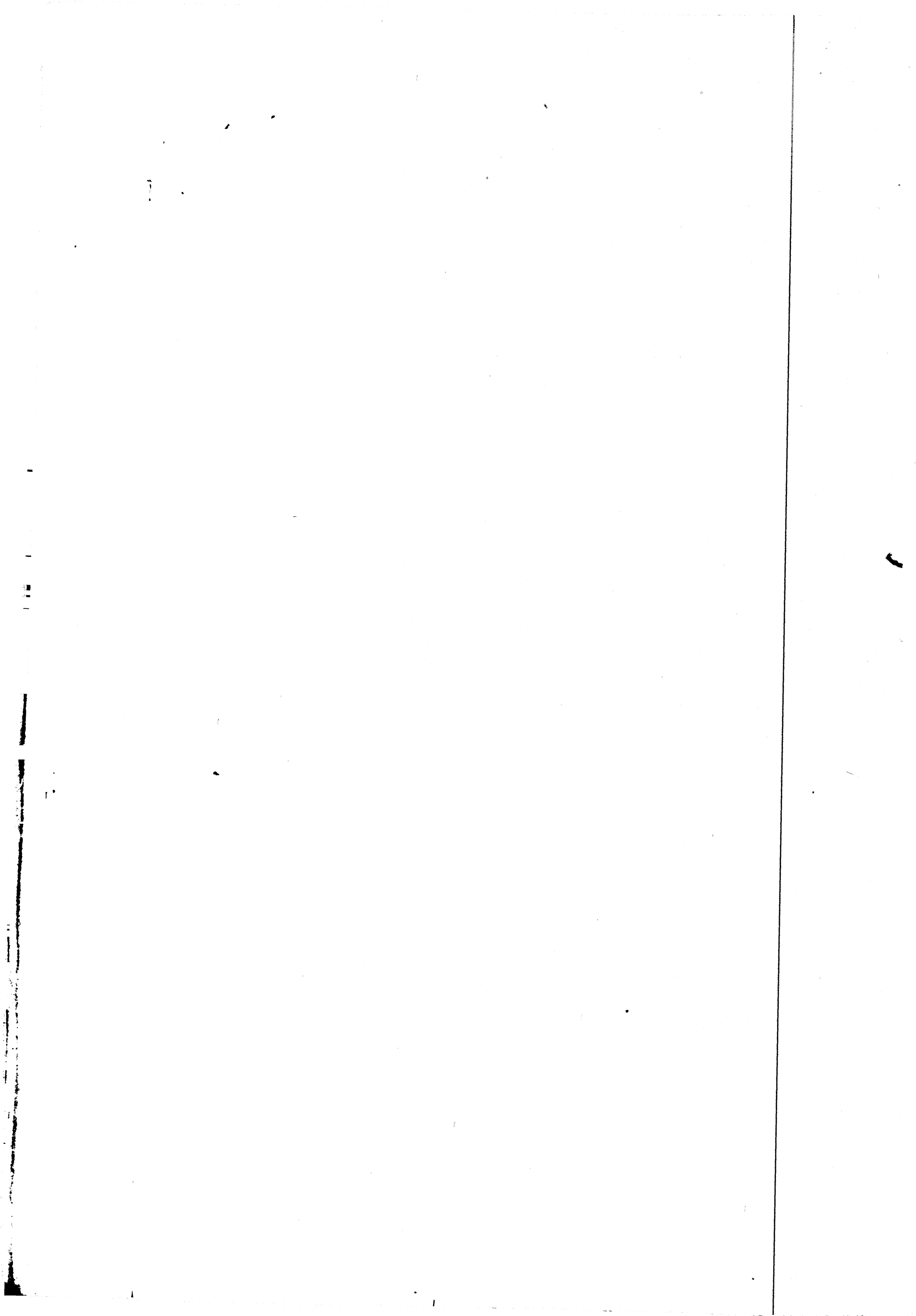
ענין התפלה

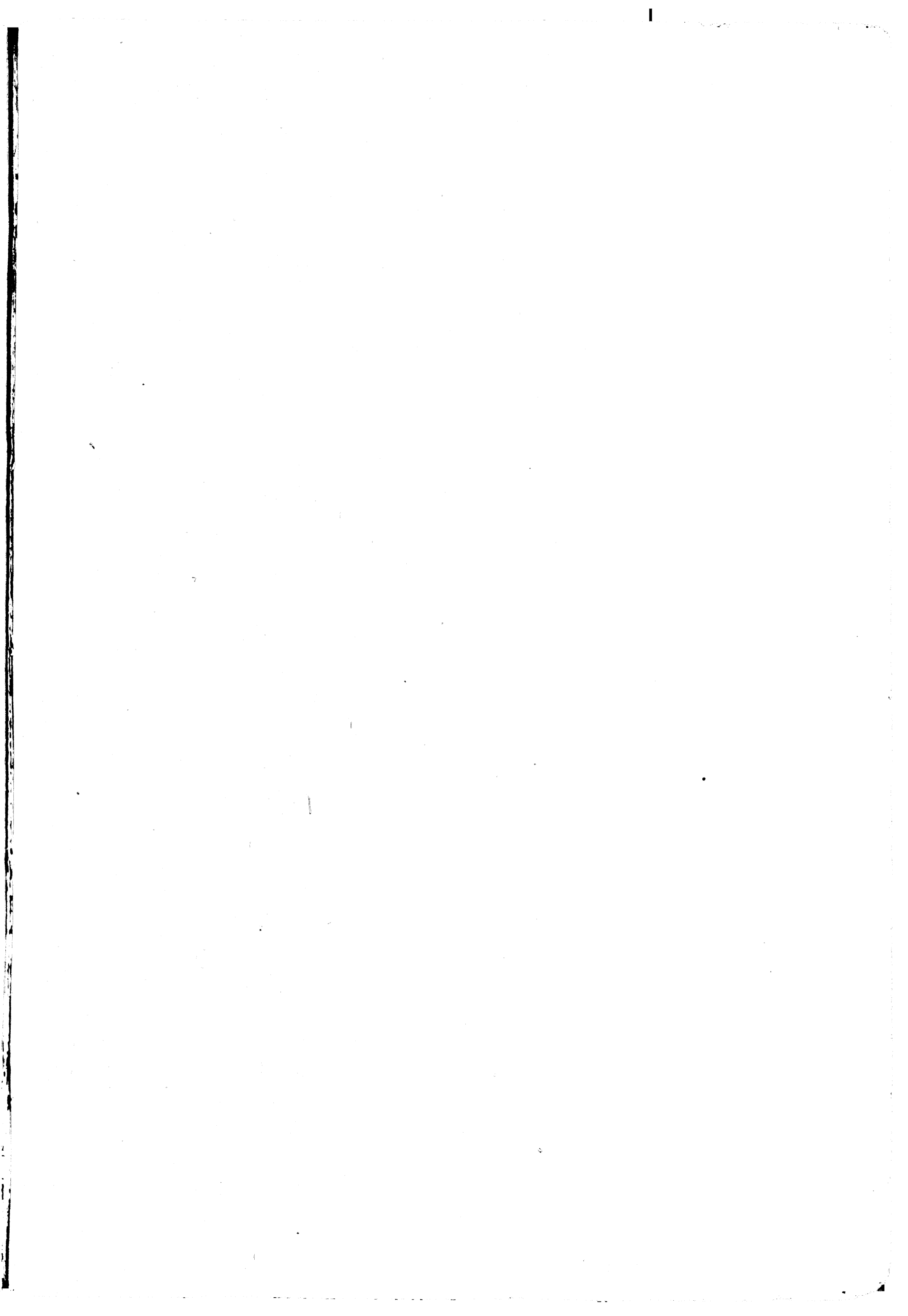
כי שם כלל . ונכלה שם שפתם . תכל עטו המהים בם כל
טומעם . ועל זה בחסדנות הכפה נפטי . כי איך אדעה
ברע אשר יחזיק את עמו . ומי יתן ישמעו לי דודי בדרך
עם תורתו בלבם איך תראו חרפת אטוט ומדרופותם לא תראו
כי . יתן לי טומע לי לטעות המנהג כי בטבעו י
ינהג כי למה נחלוק דברי אלהים חיים אשר לא
חלק להם ותחלקם לפאה ולא חלק להם בביתה . והלא יותר
טוב להתפלל כל התפלה בדרך ישר לא יבטלו בה ינהג בדרך
מישור כי ישרים דרכי יי . ולמה יעבטן אורחותם ודרך אריות
בלעו יבחידינה החת לטוננו . לכן אמרתי אשמרה דרכי י
מחטוא בלטוני . יושר לבי אמרי ודעת שפתי אנו ברור מללנו
ואני יהיו לראון אחרי כי כשאקרא ואחך לתמי מתחלת המזמור
וער סוכו וכל הקהל ימטבו אחרי תפלה החן מתחלת המזמור
וער סוכו גם הם כדרך שמתפללים כל קהלות יטוין בדרך י
ישר הולכים בדרך מישרים לא יבטלו בה ולא חלק להם אלא
היו לאגודה . ולכן תפלתם תעורב וקולם ערב ויברלו מכל
ערב רב . ולכן הטו אנכם ולכו אלי שמעו ותחי י
נפשיכם לעשות כמעשיהם ולהתנהג על פי מנהג כל קהלות
יטוין ואל השימו לאל מלתי . כי דעת שפתי ברור מללנו
ולכן השומע ישמע והחריץ יחריץ ואני את נפשי תעלתי .

ואם קרמוטנו חלקום לפאה והורו בקצת המזמורים
לומר חזי הפסוק החן וחזי הפסוק הקבל פוטם
היתה להיותם נאחרים כפוטת אחת שלמה לא בלב ולב ידברו
ואיש אל עבר פניו ילכו אלא יהיו מתפללים על פי הקן התפלה
בזמן והוא בחתינות ובשקט לא בחפזון כסוס טועה במלחמה .

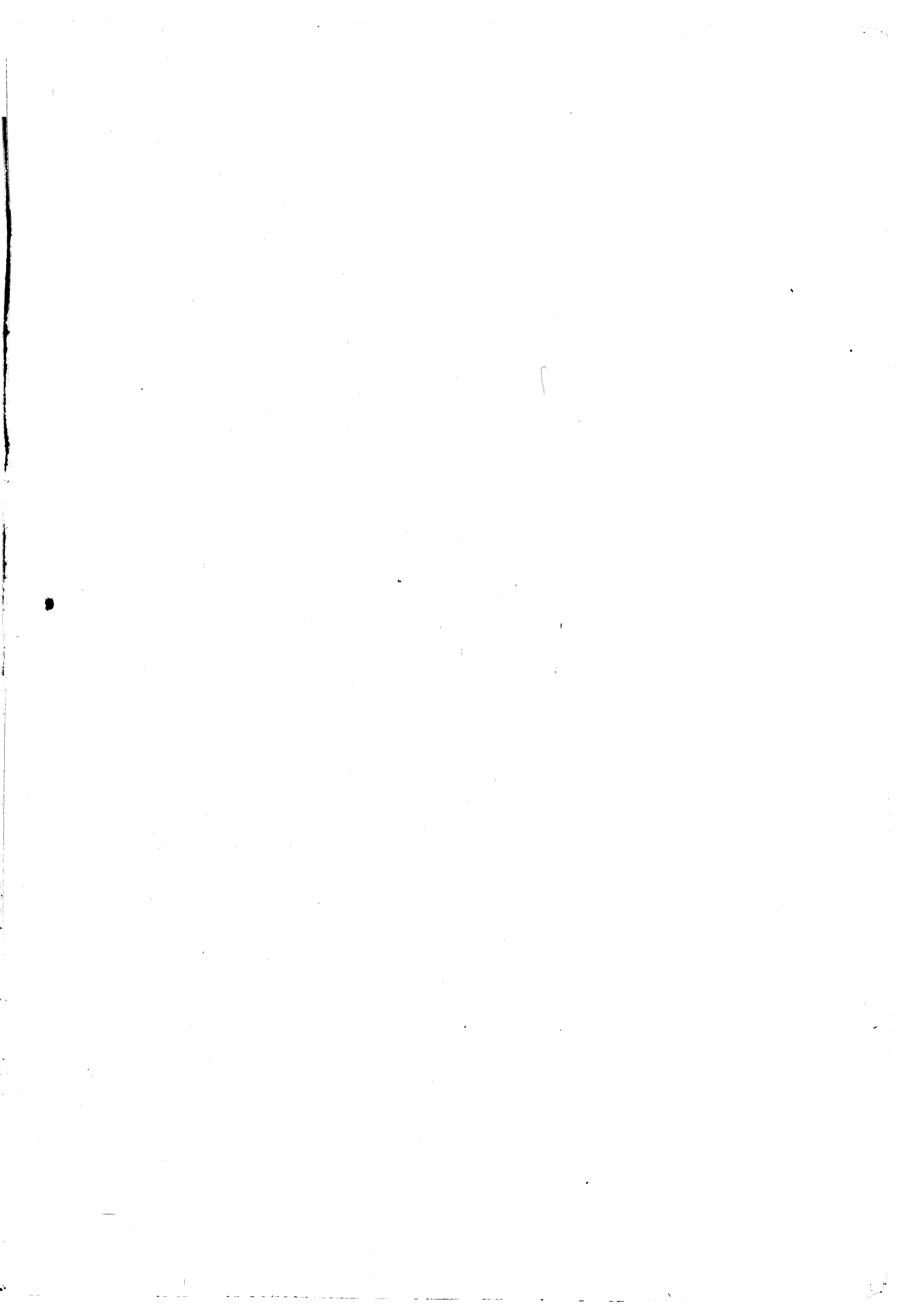
ענין התפלה

אמנם
בושך הנה טובבה העם הזה משופה כנחת
מאנו לטוב כלו טוב במדעותם רץ לקראת
רץ וטב מתהגם כטבע ואפילו החץ מהרה ירוץ דברו ויריץ
לכל בני העם ותי מדעותם רעה וכונתם לא כן
ואני

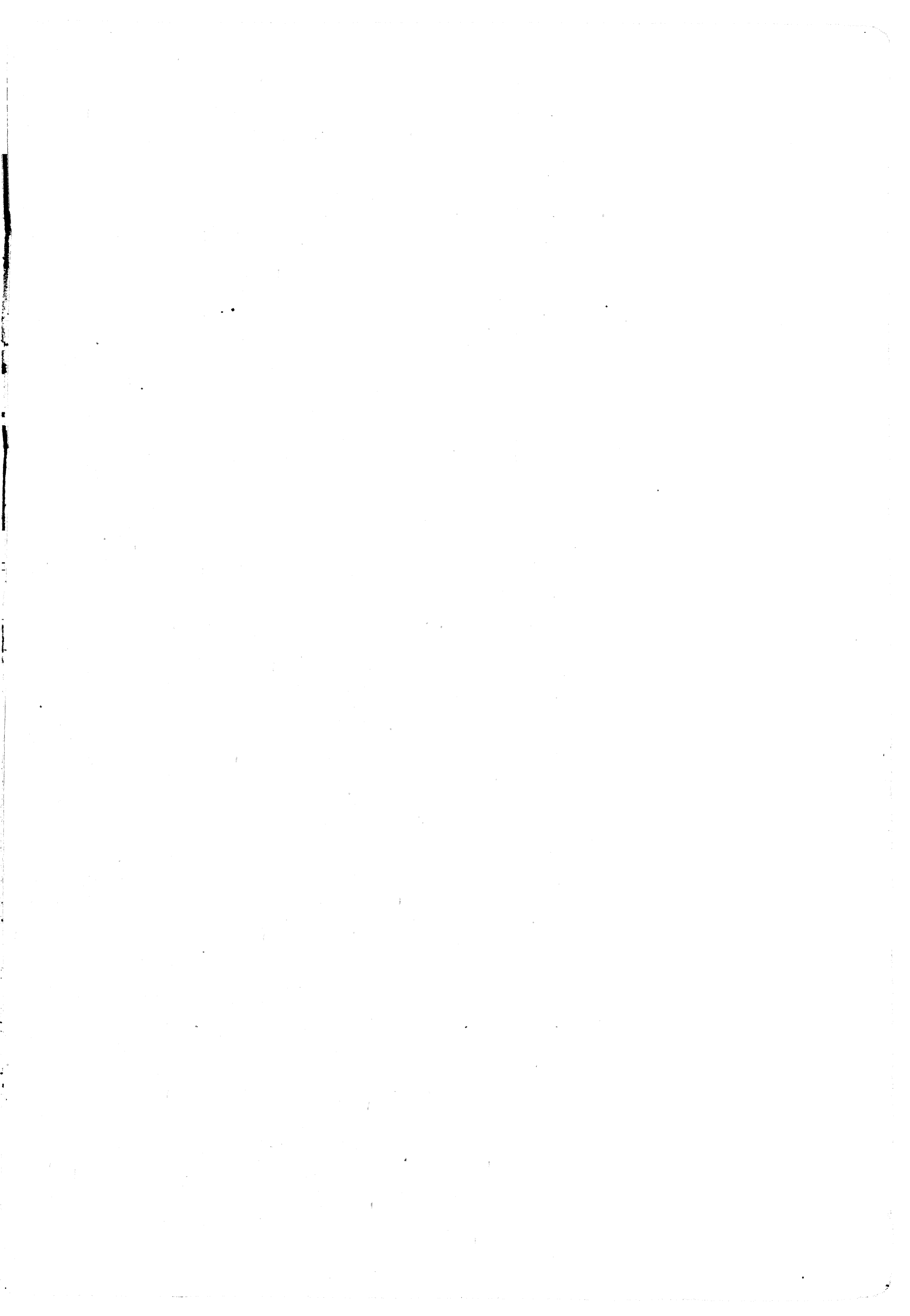

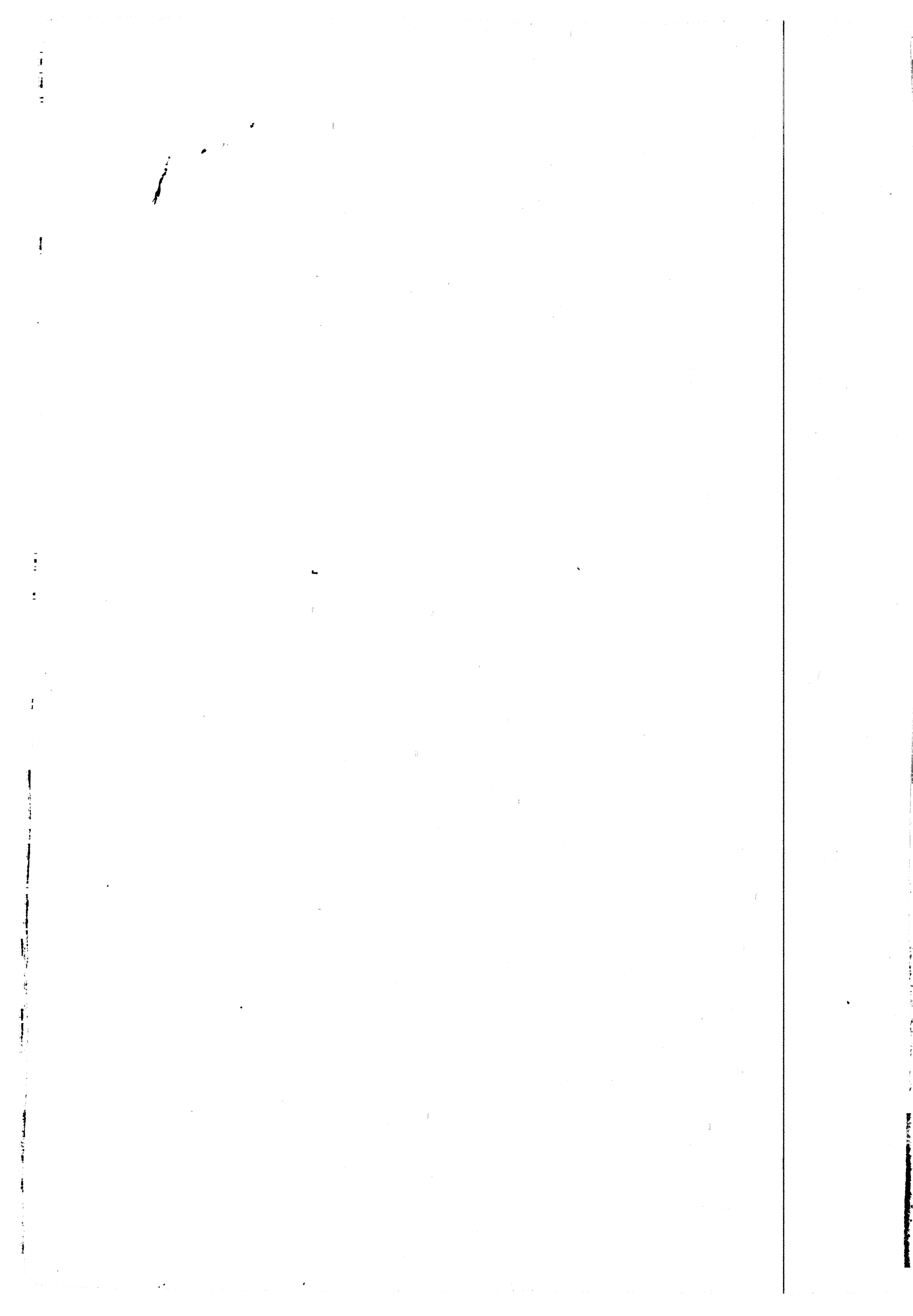
17

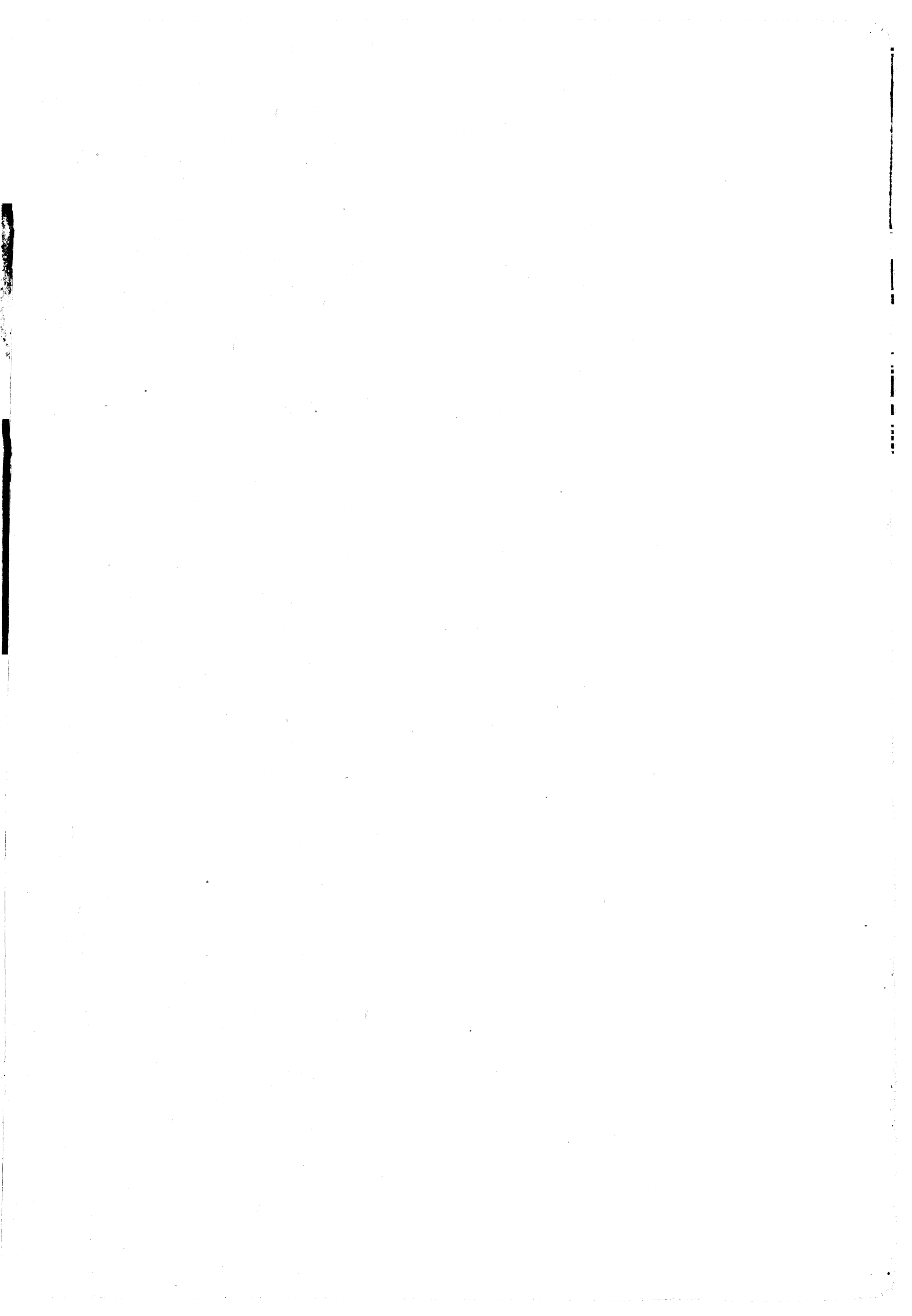

11/11

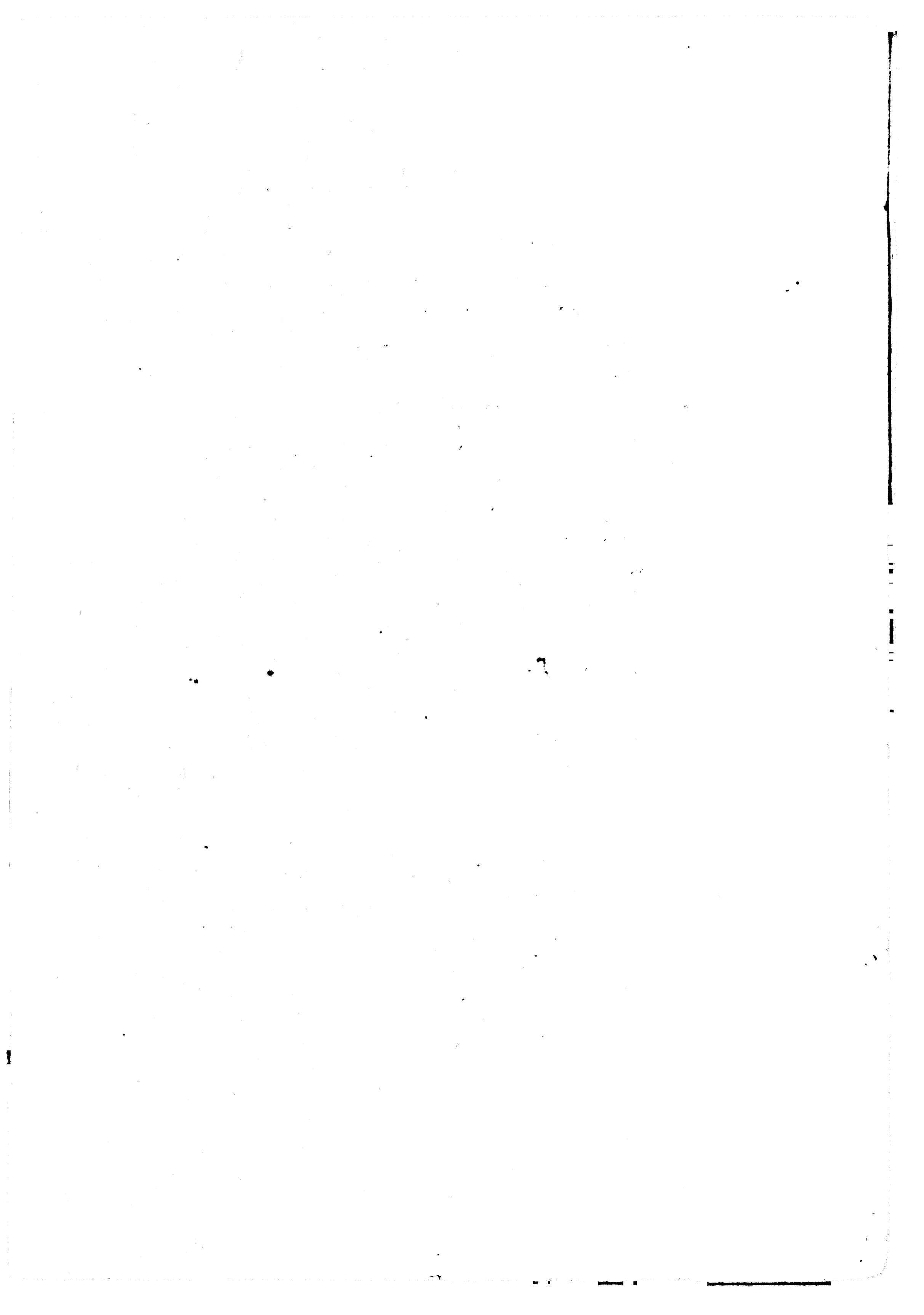

10

5

ענין התפלה

בהיות שבתחלה כל התפלה צריך בתחלה י
 לתת שבה והתלה להתחלה קראטונה
 לפי רעיוני המסדר בטוב השכילו בהחלו התחלה התפלה י
 במומור מתחיל לשון ברכה וסדר בתחלה מומור אברכה את
 יי בכל עת תמיד תגלתו בפי וצריך לרעה שלשון
 ברכה ענינה הטבה וכולל כל השלמיות אשר בהם נברל חסד
 טוהר ועבירה מזורק שטם ברכה משהחט והסתעף
 לארבעה ראשים האחר מהעלין לשטלים והשט
 מהשטלים אל העלין והשלישי ברכה
 קצתם אל קצתם והם שטע מנינים פמו טעבאדם
 למטה כי הנה מוצאנו ברכה מהבורא לברואיו ומלצאנו
 ברכה מהברואים אחר לאחר והברכה שהיא מהבורא
 לברואיו המכונן הוא השמעה והוספת טובה בהם
 וברומה לאור לא לענין טבה והוראה **השם** כענין ויח
 אותם אלהים וכן ויברך יי אורך ליה וברומה
 ומה שהיא מהשטלים אל העלין אינה **השם** השמעה ולא קצת
 כי השטלים מקבלים מהעלין לא משפיעים ונותנים לו
 אבל המכונן מהם לתת תורה ושמה וקלל לו להריו ולבארו י
 וברומה לענין אלו פמו ברוך יי אלהי ארע אברהם וכן
 אברכה את יי בכל עת והעד תמיד תגלתו בפי וברומה
 לענין אלו והברכה שהיא ~~מהברואים~~ אחר לאחר אינה
 השמעה ולא שבה וקלל להם אלא לפי המכונן היא נתינת טלום
 אחר לאחר או הכפפתה קת יצון למבורך פתלה ועתרת

אלע ית ומואלטו
 ברעה סקפריואים

ענין התפלה

אישת טפתיס בתחנה בבקשת רחמי שמים ויעתר לו ויטיחנה
ברוח הקדש על המבורך ברכות מפי עליץ גזרות כעטן וואת
אשר דבר להם אביהם ויפוך אותם איש אשר פברפתו בלא
ופן ושמו את שמי על בע ישיאל שיברכו אותם בהזכרת השם
עד אחירה ותפלה ועתרת באמרים יברכך יי ויטמיר

והשם יפיק רצונם ויברכם פי הוא המבורך האמתי ומאתו יבורכו
הכל והמין הרביעי שהוא נרונה שלום אחר לאחד הוא
כמו ויבורך יעקב את פריעה וכן ויאל שאל לקראתו לברכו
וכן וכי יבורך איש לא העמנו

והנה ענין הברכה שמתחייב למבראים לברך לבוראים
הוא ענין השבח לשבח ולפאתו בכל מיני הטלחיו

כמו שיבוא באורים בקרוב . ולחיות שיה המזמור הוא הקדמה
לשבח כל טליה צבור לבוראו לברו כמו שאר הקדמו של תפלות
מבל שיטתכו עמו הקהל בקריאתו והקהל מארשישים ואינס
מטמיעים קולם . ולכן הוא בלשון יחיד כשאר כל הקדמות
שתקנו הכמיוסן בכל דור ודור על מן הם בלשון יחיד . ועל זה
אשר אברכה את יי בכל עת והואם תמיד תבלתו בפי ביי
תתהלל נפטי יעו . גרלו ליי אנו

והנה זה המזמור משופח ומעולה מכע שהיא מעיר
סבות שמתחייב האדם לשבח בשם ית ולעברו
בכל לב מכע שחיו ושפירתו תלוים בידי השם בכל עת ר
לפריטסו ולהחיותו . ואך שיש לו תקות גמול וידאת עמט
ומטלים לתקון גמול אחריו כנרמו פודה יי נפט עבריו

והואם ברוך יי לעולם אמן ואמן
קדם לנו שמכונן לשון ברכה הוא את תורה וטבה
וכבר

לשם

ענין התכלה

לטעם ולהרדו ולכבודו ולהללו לפי פונת המבורך בענין שאמר
 בסוף ספר התלות כל הנשמה תהלל יי' וכלת עולם
 משתמש שאמר לזמן ארוך בענין שאמר ועבדו לעולם עד
 זמן היותו ארוך של זמנו ישראל וזה לא יספיק למפון זמנו
 ומשתמש גם כן לכל ימות עולם בסג שאמר טעם בענין
 אמרו ובור ימות עולם ביטו שטות רוד ורוד שהודו לזמן
 קדמון ובענין יחלץ יי' לעולם אלהיך עיין לרוד ורוד
 הללויה שהוא לזמן עתיד בלתי בעל תכלית ומשתמש
 בענין אמרו ברוך יי' אלהי ישראל מן העולם עד העולם
 שהכונה יבורך יי' אלהי ישראל מראשית העולם ועד סופו
 מכל טובי רב ויטובי הרב וכן קומנו ברבנו את יי' אלהיך
 מן העולם עד העולם הוא בענין אמרו מתמיד שמשמש
 מבוראו מהלל שם יי' ומשתמש לתמידות הזמן בענין אמרו
 הי אכפני לעולם וכן כי ברית עולם טעם לי וכן לעולם ועד
 ובעבור שהזמן נמשך אחר תנועת הגלגל אע"פ שהזמן אינו
 עמו התנועה אבל הוא רבד היסוד מן התנועה והעולם
 נברא עם התכלה זמנית ומציאות כל העולם מתחדש ועל זה
 נקרא כל המציאות בשם עולם בענין אמרו בשם יי' אלהים
 וכן מוטל בגבורתו עולם וכן ואריק יסוד עולם ועל
 כי השמות הוא באר פסוק אמרו ברוך יי' לעולם אמן ואמן
 ואמר אמן בבחינה מה שמתחייב בשלמותו יי' ואמן
 מה שמתחייב לעולם שצריך לו מאד שהוא מתחדש בלתי
 עד כאן לטעם הרב בבאו בכל לטעם אמן ואמן

ולפי דעתי   גם כן יכאן באור זה הפסוק שיפורט
 משמעות המידות הזמן והצמותו בענין

עטן התפלה

טנאמר עולם ועד . ויפורט בוטת הכסוק על אופן זה ברוך
 יי' לעולם ועד ולפני נשחית סלה . עד כאן יאמר המברך
 והעם עונים ואומרים אמן ואמן . פלו טנאמר בפירוט
 ויאמרו כל העם אמן הללויה . וכמו ויברך עזרא את יי'
 האלהים הגדול ויעשו כל העם אמן אמן כמו על ידיהם .
 וכמו ואמר כל העם אמן הללויה ר"ל יעשו העם ואחר כך
 ויאמרו אמן לא שיאמר אותו החנן אלא העם יעשו להנן
 ויאמרו אמן ר"ל אמת דברת מה שעתן ברוך פולל ויאמן
 שיבורך הטם מעתה ועד עולם תמיד והנה בעבור שהם שט
 ענינים נכפלה לטן אמן ואמן ר"ל אמת מה שאמרת וכן יהי רצון
 וכן אמרה הקשה אמן אמן ר"ל כן יני רצון אם עשית כדברי ה
 הרע הזה שיאמרו דבריך שאהיה לאלה ולקללה באת יי' את
 ידך נוסלת ויאמרו דבריך שיהיה בטע אבה לכן נכפלה
 פלת אמן ואמן . לקיום הרבר והזקן . ומשתמש לעטן
 אמת כעין אמרו יטבע בשלהי אמן . ובעבור שגרי
 האמת הוא מה שבטט מסכים עם המציאות הוא לטע
 ר"ל הסכמת הציור עם המציאות לפי נאמר יאמן נא דברך
 אשר דברת ר"ל שיצא לפעל מה שבונת ודברת לעשותו .
 כעטן אמרו אמן כן יאמר יי' שיקים יי' את הרבר אשר נבאת
 ונשוב למכוון .

לכז

כוון באמרו המסדר בראש הייחוד קומו ברבון
 את יי' אלהיכם וחיותם ומדומים על כל ברות
 פי ששם שחייב החן בעצמו לחוד לבדך ולטבה וליתר הטם
 כך חייבים כל קהל עמך ישראל לעמוד בפניך להודות
 ולתלל ליי' וכן לערב . לכן סדר המסדר כפוקים רשומים
 חלשט

מלשון ברכה בלשון ימים באמרו קומו ברכו את יי אלהיכם
 העולם ער העולם וט"ב ומע"ב"ו ולקח המסדר סוף
 מהכתובים בכל ענין ובכל פירוש סדר . ולכן בחר וסדר
 זה הפסוק בתחלה כי באלו שני הפסוקים תקטו התאנים הטובו
 עולי בכל שהם סיעת עזרא הסופר ונחמיה . לכן שם
 הפסוק הראשון שהוא קומו ברכו ראשון והתחלה . והפסוק
 השני הסמוך לו שהוא אתה הוא יי לברך וכו' שהוא באחרונה
 ובסוף הייחוד . ובתחלה שמו הפסוק המורה ליחוד השם
 שהוא פסוק שמוע ישראל . ואמר אחרי כן שמו יריבס קט
 וברכו את יי . ברכו עמים אלהינו והק"ת . במקומו ברוך
 אלהים יי ממוקדו ישראל ר"ל ברכו יי כל מי שהוא מזרע
 ובעבור שהסגיל נעים במירות ישראל הברכה למי שהוא מזרע
 ישראל ס"ע המסדר לכונה זו ואמר ביי יצחק ויתללו כ"י .
 ובעבור שענין עבודת השם שהיא התפלה תלויה יותר ליראי
 יי ולחושבי שמו כי הם זרע ישראל בכתוב יראי יי ברכו את
 יי . לכן הסמיך אחריו פסוק יראי יי הללוהו כל זרע יעקב
 כבודו ומכ"י . ואחר שהטלים ברכת הקהל שהם כל
 זרע ישראל התחיל להקדים לפסוק שמוע ישראל שמורה על
 הייחוד לכן פירש פסוקים כלם ישום בס לשון שמועה .
 והאזנה כמנהג קדמונים לסדר הקדמות לכל המצוות וכן י
 חתימות להם מפסוקים נאותים ורומים להם ולענינים לכן ישום
 בכלם לשון שמועה כפי שמתחיל פסוק הייחוד שמוע ישראל .
 ולבנות מפסוק שמוע ישראל מטלים בשם יי אחר לכן פירש
 לו פסוקים ישום בס יי ובדקטס לקחא כלם בשם יי ולענין
 שם אחר . והם ער כפי אשר שמוענו במצוותנו .

עטן התפלה

ומה טעריך להתבונן גם כן שא"כ שאלו הפסוקי
 הם בער הקדמה והתימה ע"כ יש בהם י
 סגלה למען ייחוד השם עם שאר עקרי האמונה עד שמסבת
 אותה הסגלה הביא אלו הפסוקים ולא אחרים מפני שרומזו
 לענין עקרי האמונה ויסודי הדת . ובאמצעות זה ייחוד
 רמוזים רובם . כי שלמות התפלה לא תהיה כ"כ באמונת
 דרש התורה ודרש האמונה .

והנה מהוספת עוד חמאור הגדול דבנו אהרן י
 האחרון האז עינינו ממה שבאר שלטון
 ברבה כולל שלמות השם שהוא נמצא קדמון בלי ראשית
 ותכלית רחוק מן הגשמות וממשיגי הגשמות והוא מיוחד
 ייחוד אמת בלי חבור והרכבה מאן משותף לו . הנה
 הרב הורה שכל אלו העקרים והשלמיות כולל לטון ברבה
 אשר הם נלקחים מענין מעשי שהוא העולם במלל .
 ואמר הרבולא נקרא העולם אלא מאד שהוא מחוץ
 שלטון עולם לטן חרוט מגדלת בן מי זה העלם . ואמר
 וכיך שהוא מחודש הוא צריך לפועל מלאימו ומקיימו הוא
 האל י"ה שהוא נברל מחסנו בשלמותו י"ה בכל מיני השלמיות
 ע"כ לטן הרב . ראה גם דאה א"ך השט הרב להודיע
 שלמות התפלה היא בדרש התורה ובדרש האמונה עד
 שראה להכליל במלת ברבה שבע עקרי אמונה כפי טעמו
 לעיל באמרו שלטון ברבה כולל שלמיות השם שהוא נמצא
 קדמון בלי ראשית ותכלית רחוק מן הגשמות וממשיגי .
 הגשמות והוא מיוחד ייחוד אמת בלי חבור והרכבה מאן
 משותף לו .

ענין התפלה

וכישוב

לבאר מכוון פסוק עקר היחוד שהוא פסוק
שמע ישראל והתימותו . גנה הפיע

המסדר פסוקים בער התימות יי' אחר ע"י הוראה וכבוד
ואמר אורך יי' אלהי בכל לבבי ואכפדה שמך לעולם .
והסמיך לו פסוק יי' שמך לעולם יי' זכרך לדור ודור .
כפי שנאמר בתורה זה שמי לעולם וזה זכרי לדור דור שבאמת
זה שמי לעולם יחייב העין שהוא מחוייב המציאות לעצמו
וזה זכרי לדור דור מראה שהוא ממש ית' כל מלאכה ומעשה
העולם השכל על עז ההויה וההכשר . לא כפי רעת בעלי
הקבלה שיוצר בראשית הוא הסבה הקרובה על כן הסמיך
לפסוק שמע ישראל במקומות אחרים לטון אחר אלהינו גור
ארוטנו קרוט ונודא שמו לעולם ועד . וכן מצד כרת
האמינו ביי' אלהיכם ותאמנו . לכן רמז לזה באמור
יי' אלהינו בודאנו גואלטנו יוצרנו קרוטנו יחיד בעולמו אמת
קורס פסוק זה שמי לעולם . וכן המשתכל בפסוקי ספר
המסדר בענין שבת קורס פסוק יי' שמך לעולם ואחר שמע
ישראל שהם מקוה ישראל יי' והשאר יבין רבך מתוך דבר .
שאין ראוי לעבוד ולהתפלל לאמצעי אלא לטעם . ומענין
היחוד יתחייב שהשם פשוט ואין בו הרבה כלל ואינו גוף
ולא כח בגוף והוא רחוק מהגשמות וממשיגי הגשמות ושאיין
לו דמות מכל עז לא ארך ולא רחב ולא עמק ואין לו רבוי
במציאות ובליוד ובמחשבה ובדמיון אבל הוא אחד ושמו אחד
באמת ואינו כאחר שבראש המין ולא כאחר הסוג הכולל ולא
כאחר המין הפרטי . ולא כאחר המורכב שהוא מחלק לאחרים
רבים . ולא כגוף הפשוט שהוא אחד במספר והוא מקבל חלק

ענין התפלה

לאין תפלה / כל הש"ה אחר באחרות טאין כמותו מחוייב המציאות
 ובאמרו י"י בהכמה יסר ארץ כט"ב י"י בהשמים חסדך
 י"י בשמים הפך כסאו י"י ארוננו וכו' אשר תנה הדרך
 על השמים גנה מה שצריך להשגבל הוא אחר שבפסל אלו
 הפסוקים רטום בהם מלת שמים שלח לחנם או במקרה סודרו
 כך אלא יש להם כונה מכוונת וסובל הענין לומר שכונת
 המסדר היא אחר שהוריע בפסוק הייחוד שקרא אחר מחוייב
 המציאות ושמו אחר שהושע עקר א' מעקרי הייחוד שהוא
 מציאות האל פני שמורה מחות שם י"י הא' ו' הא' ולפי
 המבואר בפסוק י"י שמך לעולם בשם נמצא אחר יסנה
 י"י וסרך לרור ורור כפל שמו מורה למחצית בנרמו לעיל
 ועל כן הספיק לו י"י בהכמה יסר ארץ כונן שמים בתבונה
 להרמינו על בריאת השמים והארץ שהוא גם כן עקר הרוח ה
 העולם ואף כונה יסרך ויסרך מציאות האל שאחרי שהשגבל
 מחורט יש לו מחרט שהרשו מאתם הנמור אחר שהוא על צר
 החסר בנרמו י"י בהשמים חסדך אמונתך ענין שחקים דל
 שהוא ציור מושכל צורת העולם שהושכל מאמנו על צד החסר
 הנמור ויכא לפעל נמור מאתם הנמור דל מהעדר נמור ה
 למציאות נמור בפועל נמור אמתי וזהו אמונתך ענין שחקים
 כנגדן אמרתי עולם חסד יבנה שמים לפני אמונתך בהם
 ואחר שהורה עקר חרוט העולם דעה להורות עקר אמות ה
 בהטחת השם בשמים ובעליונים ששגבל שהשם בשמים הפך
 כסאו שהוא מרום וקרוט טובן מלכותו בכל הנמנים חטלה
 טלו שוער העדר כל המציאות מציאותך לא יעדר לעולם ועד
 בכל הנמנים לפך כתוב בייחוד שבת וי"י לעולם ישב ענין י"י

למבול

עטן התפלה

למנוח יטב ויטב יי' מלך לעולם ועד ולמנוח נאחיס סלה
 על פסא מלכותו . כוון לחשט פסאן שיוטב על פסא
 דין מזרח בעינו כל רע . פי קוא טגור עיניס מראות רע .
 והבט אל עמול לא יוכל שכל זק מורה להטעה הטס בשפלים
 פי נעור מחעין קרטו . והער בתפלת שבת קורס פסוק
 יי' ארוטנו הבא אחינו סרר המסדר ססוקים מוריס להטעה
 הטס בשפלים באחיו יי' כהיכל קרטו יי' בשמים פסאן עינו
 יחזו עפעפיו יבטו בע ארס . פי הטקף מחזוס קרטו יי'
 מטמים אל ארץ הביט . מטמים הביט יי' וזה את פבה .
 טהוא עקר לתת לאיש כדפון ופרי מעללו פי זק העקר הוא
 סעיק מסעיפי הטעה גס סן . יי' מטמים הטקף על
 בני ארס לראות היט מטביל את אלהים דל על בני ארס כפוט
 לראות היט מטביל דל טהו זיא טפלו מהבא אל הפעל לתנות
 כטעם יי' ולרבקה בו דודט את אלהים כענן פיוטא אלו
 העס לדוט אלהים . ואחרי סן סרר ססוק יי' ארוטנו מהארי
 טמך בפל הארץ אשר תבה הוור על גטמים .
הנראה לי כי בזה הסוק דמו המסדר לעקר תחית
 המים . והער פטיקרה סבלות אופרים
 קורס זה הסוק פסוקים מוריס לענן תחית המים כגון יי'
 תחית ומחיה מוריר טאול ויעל . יי' העלית מטאול כפטי
 וכו' . ואחרי סן זה הסוק יי' ארוטנו מהארי טמך בפל הארץ
 כענן הורו על ארץ וטמים טהוק מייקד עפרי הארץ והטעה
 טוקרה מיסור מרומי . פי עקר תחית המים והעלותם
 מטאול אן ספך טהוא מפר הטעה הטס כפוט לתולעת יעק
 מתי יטאל . ולכן אחרי זה הסוק טרוטנו לעקר תחית המים

דוד

ענין התפלה

הביא המסדר ביחוד שבת פסוקים מוריס לעקר שלא מאס השם
לאטטי הגלות אכנס הם תחת יסורי השם וטקנים יטועתו ר
והשם למען בריתו לא ידק ולא יעבך ולא יטבח את בא"מ
ואך גם זאת בהיותם בארץ אויביהם לא מו"ג לל בא א"ה
שאלם היה מואס לאטטי הגלות היו הולכים וכלים כליון חרוך
פי אפן בעונותינו עם אחר מכונר ומפורר בין העמים בכל
פרינות אשר הפיצנו י"י אלהינו שם ולולי רחמי שמי
והטגחתו בטן במעט חיים בלעטנו בהרות אפס בטן ברון
י"י שלא נתנו טרף לטניהם ועל עקר שלא מאס השם
יה לאטטי הגלות רמז המסדר באמרו י"י זבאות עמו מלאים
אשרי ארס בוטה כן וכו' טומר הברית והחסר לעבדיו וכו'
טמיה זאת לעולם ליצר מחשבות לבב עמך לטוב אל י"י ר
לרחמנו ואל אלהינו כי ירבה לסלוח והכן לבבם אליך
לסווק לבבם לקוות יטועתו ע"י מטיח צדקטו כי אין ל"י מעשור
לבוטיע בין רב עמים רבים או למעט כי אתם המעט מכל
העמים וכו' עזרפנו י"י אלהינו כי עליך נשענו וגו'
ואחר של טבטלים עקר שלא מאס לאטטי הגלות רצה המסד
לענין שבת להורות עקר ביות המטיח וכתב בעל
האדרת בעקר העטירי שהוא עקר שלא מאס לאטטי הגלות
וגל' ומבואר שהיטועה היא הטגחה וא"ה היות הטגחה
בכלל הטמה כ"ה ע"י נביא ומלך ונהו המטיח או נביא עמו
ונהו אליהו הנביא ככתוב הנה אנכי שולח לבס את אליה
הנביא ובסוף העקר הנה כתב ולהיות טוה העקר הוא
ללאוט יותר לאטטי הגלות לכן רבו המתפללים בוברו ר
בתפלתם האל יזכנו לבוא בימינו אמן ער פאן דבריו
וכן

ענין התפלה

וכן הוא האמת . לכן סדר המסדר פסוקים מורים לעקר
ביאת המשיח באמרו יי' אלהים אל תשב פני משיחך וגו'
בעבור דוד עבדך אל תשב פני משיחך . והבט פני משיחך
ורי בנה הבאוד בייחוד של שבת ומועד ושאר הפסוקי מסוד
הם בער החטות ובקטות לאל שיטפדנו ולא ישחיתנו אלא
ישכוט בם וינקום נקמתנו כי עלך עינינו הושב בטמים
עד שיחטנו כי יפרוק עול הגוים מעל צוארתו אשר רדו
בנו שונאנו כי דב טבענו בוג במצרים אלי כל היום איה אהך
לכן יי' חטנו לך קוינו .

והנה בארתי בפניך בונת המסדר בייחוד שבת לפני
שמונה שהאריך לשם יודע בונתו בזה
הייחוד שמה תקצר בפני האריך לשם . ועוד שלא אצטק
עוד להאריך לבאר תפלות ימי הקדש כי מי שיט לולב יבין
מתפלות החול סדר תפלות הקדש ופוקדט לחול .

וכשוב לבאר סדר ייחוד החול מפרקם שהשלמנו
הרמז מפסוק יי' ארוטנו טרוטנו על עקר
תחיית המתים וביאת המשיח אמר יי' אין פתח . מאין פתח
יי' גדול אתה . ובפל מלכותם מאין פתח . אלהים מי פתח
מי פתח באלים יי' דל אל מי תרמיץ אל ומה רמות תערכו לו .
למי תרמיזו ותטו ותמטילוני ונרמה . ואל מי תרמיזו
ואטוה יאמר קרוט . שכל אלו הפסוקים מסדר המסדר ר
רומוים לעקר שאין לשם ית טוס רמות ולא ערך עם זולתו
ולא תאר נוסף אלא הוא נבדל מהגשמות וממשיגיו ואין לו
רמיץ משלשת חלקי המציאות כי הוא בחוויב המציאות ושאר
כל הנמצאים הם אפסרי המציאות כי הוא בודא ולא ברא עצמו

ענין התפלה

וזו אחר מפל צר פשוט בתפלות הנשיטות . לכן לא יושג
 לו רבוי בטוס צר . יי' אין פמוך ואין אלהים גולתך . מאין
 פמוך יי' . ובכל מלכותם מאין פמוך . וכל אלו העקריו
 מורה בהם הפילוסוף ומקיימם במופת מדרך הקידתו .
 אמנם העקריו האחרים שהיא יורה הדברים הפרטיים ה
 ומטגיה בהם ושהי' גומל טבר טוב לצדיקים כפי מעשה
 המצות אשר ביריהם . וענש רב לרשעים אם לא ישמרו
 התורה לעשותם . וכן ביאת המשיח כרי להתקיים הטב
 והענש ההוא . ובאחרית הימים ישני ארמית עפר יקיצו
 הם מפלאי הטס . ולא יורעו מצד הקידתו הפילוסופית
 לכן לא יורה בהם הפילוסוף אלא יבחיטם . ולהיות ששלטה
 אלו העקריו מפלאו מהם וארבעה לא ירעום מרעתם .
 ולכן לא האמינו באלו הטלוסופים כי הם מפלאי ערותיו ה
 והעירו בהם הכתובים והם מצדקות אלהים אשר עשית בפלאו
 והם מעקרי הדת ומיסורי האמונה גלות מרחוק אמונה חסון
ולכן מחוייב כל אשר בטס ישראל כונה להראות
 בפלאי הטס . ולכן סדר פסוקים רטומים
 בהם לטק טלא . מפע טהם הפלא ופלא . המוחנו יפלא
 יפלא כל דבר . היפלא מיני כל דבר .
מצורך לזה גם כן טעמיית ותכונת הגלגלים
 ואופניהם כאשר יהיה האוסן בתוך האוסן
 וכוית המאורות וצורך מציאותם להבדיל בין היום ובין הלילה
 נאמר עליהם עשיית טלא באמור לעושה כבלקות גדולו לטו
 לעושה הטמים בתבונה . את השמש למחשלת ביום . את
 הירח וכופבים למחשלות בלילה . לכן סדר אחרים הטת
 הטך

ענין התפלה

חטך ויהי לילה . מונה מספר לכוכבים . לך יוס אהלך לילה
אתה הביטות מאור ושמש . שבאמצעותם מאיר ומחטיך
אתה הצבת כל גוף שהם גבול שבעה עומדים כמספר שבעה
איך עומדים המוטלים בהם שבעה צבא מרום כוכבי לפת
ק"ץ וחרף אתה יצרתם שהם מסגלות מהלך השמש . כי
גדול אתה ועושה נפלאות שהם צבאות מהלכי הכוכבים ופלא
סגלותיהם ומערבתם שכל אלו נפלאותיו אשר עשה .
והארץ . כל זאת הקדמה סדר הפסוק הכולל שהוא אתה
הוא יי' לברך אתה עשית את השמים שמי ר
השמים וכל צבאם . ואתה מחיה את כלם תלה כל הפעולות
בפח הבורא לברו ולעצמו ובעבור שבראה שיש גם כן פעולות
ע"י האמצעים הורה שהם משרתיו עושי רצוננו עלינו גאותנו ר
זהם כגדון ביר החושבנו ועל כן אמר וצבא השמים לך משרתו
ולא לאמצעיים . לכן גם אמרנו בעבור את יי' כי הוא אלהינו
לברו ואין עוד . כסדרת אחרים בשתי רשויות . זה אלו
ולא אחר . ואנוהו דל אושיבהו בנהו קרט . אלהי אבי
אברהם וארומומנהו . אלו אתה ואורך הוא הקדמה
למזמור הורו ליי' כי טוב . כי לעולם חסדו כי כל מה ר
שברא והמציא הוא ע"פ החסד הגמור ברא אותם והמציא טלמ
חלקי המציאות והוא אלהי האלהים שהם המלאכים וארץ ר
הגלגלים ורוקע הארץ על המים . לעושה אודים גדולים
לצורך העולם השכל שהם צבא השמים שמש ירח וכוכבים .
ולתיות שיציאת מצרים רומה לבריאת העולם מתוך האותות
והמופתים וגם הם מנפלאות גדולות וחייבה התורה לגבה
כל ימי חיינו כבתוב לחשב תזכור את יוס אהלך מארץ מצרים

ענין התכלה

כל ימי חיך . ואחר כן הזכיר הפלאות שהפליא השם לעשו
עם ישראל עמו המודים להשגחה פרטית . וזהו שבשכלנו
זכר לנו . ויפרקנו מצרנו בדרך בחירה ודבון להיות לי לעם
כפתוב ואבריל אחבס סן העמים להיות לי . וכל זה מורה
אמתת ההשגחה הפרטית במופת הרגשי בבחירתו לישראל .
ונותן להם לכל בשר שהוא אן ומכרנס לכל . ועל כל אלו
אמר דוד ע"ה הנרו לאל השמים כי לעולם חסדו . ואחריו
אמר יהי חסדך יי עלינו כאשר יחלנו לך דל כמו שיחלנו לך
לדוב חסדך הרבים . וחוטם ברוך יי לעולם אמן ואמן

ואחר טחמס מעטני עשיית הטבלאות סדר אחריו
סדר בריאת כל יום טבל זה מורה גם סן ר
לעשיית פלאות בבחו הגדול על סן הסמיך עליהם מי לא ידע
ככל אלה כי יי עשתה זאת . על סן בתחלת בריאת יום
ראשון אומר בה אמר יי קדוש ישראל וינוצרו האותיו טאלוני
על בני שהם בני ישראל שקיוס העולם בקיוס עם יי . ועל
פעל ידי תצוב . אנכי עשיתי ארץ בעבור האדם אשר עליה
בריאת אני לבני ירי וכחי נטה שמים וכל צבאם צויתי .
כבתוב כי הוא צוה וטבראו . אך ירי וכחי יסרה ארץ וימיני
טפחה שמים קורא אני אליהם יעמרו יחרו המרכב והמקק
כבתוב בראשית ברא אלהים את השמים ואת הארץ . ובכל
יום ויום סדר סדר בריאתו וביום הששי יאה את כל אשר ר
עשה והנה טוב מאד . ולכן הליע פסוקים שרשוד פהר
ענין עשייה כי הם חתימה אל כל אשר עשה וכי יי עשתה
זאת . מה רבו מעשך יי כלם בחכמה עשית לא טנתחייב
העולם ממנו ברעת הפילוסופים . לפן אמר מלמד הארץ

קטיניך

קנינוך כענין קונה שמים וארץ . מה גדלו מעשיך יי' מאד .
 עמקו מחטבותיך מחטבותיו כי במחשבה ברא העולם בעת
 שראה בהפמתו . ולכן הסמיך אליו ירעה כי כל תוכל ולא
 יבצר ממך חזמה כי כל אשר יצאת וצוית בציורך מיד יוצא
 בפועל ולא יבצר ממך מכל אשר יצאת לעשות . וזהו
 גדולתו מכל אלהים כל אשר חפץ יי' עשה בשמים ואין עבוב
 ומניעה מגדולתו אפעל ומי ישיבנה לאחור מהטבע שהטבע לא
 וצחקו **וזהו** שהשלים התחילת כל אשר חפץ יי' עשה רצה
 לסדר ענין קרבן התמיד והזבחי קודם פסוק **לשלי**
 בקול תודה כי המקריב קרבן אפילו שלמי תודה קודם היה סומך
 ידו על ראש קרבנו ונמין תודה לשם ואחר כך מתודה עליו את
 כל מה שיט לו להתודות ואחר כך היה נשחט . על פי הקדים
 מתמודר לתודה שיט לו מענין תודה ודמיון בתודעה לעבוד את
 יי' בטמחה ולבוא לפניו ברטנה . בואו שיעריו בתודה אצותיו
 בתהלה הורו לו ברכו שמו . כי טוב יי' לעולם אסרו ועבדו
 ודור אמונתו וחתם לזה עם פסוק ראש דברך אמת שמוודה
 לאמתת התודה כענין יי' קניי ראשית דרכו . והסמיך לוי פסוק
 אמה לוית פקודיך שהם תקון הקרבנות כענין פקודי יי' ישרים
 משמחי לב מצות יי' ברה על פי הסמיך לשון צווי אל צווי אמה
 צווי אל צווי בני ישראל ואמרת אליהם אקלל ד"ג מלל"ב .
 פבשים בני שנה משלעת העשויה בהר סיני ר"ל הצווייה בהר
 סיני כמו עשה עט שקר סוכרים כי לא היה מעשה קרבן התל"ד
 בהר סיני אלא בהר סיני נאטות . ומשלים ענין הקרבן ומטתו
 ונסכו רביעית הקץ לבבט האחר בקדש הוא מנבח העולה
 כבתוב והיה המנבח קדש קדשים . ונאמר בנשמת אל המנבח

ענין התפלה

לשרת בקרס : וסדר הקטרת הקטרת והעלת הנרות
שם עבודת המקדש : ומזכיר ולעמוד בבקר בבקר
להורות ולהלל ליהוה וכן לערב בזמרי תודה והלל ושייך
למן סדר לומר מזמור בכל יום ויום תמור השיר שהיו משוררי
בשעת הקרבת הקרבן למן מתחילים כלם בלשון הללויה ר
להורות ולהלל ליהוה : ובסוף כל הנשמה תהלל יה הללויה :
וחותם ברך יהוה לעולם אמן ואמן

וליהוה

טבעות אבותינו נהרב מקדשנו ושבת
עבודתו עבד אומר על שר הקינה ונופל על
פניו ואומר וורוי ועתה מה נאמר אלהינו אחרי זאת שבת
מטוט לבנו : על זה היה דוח לבנו : על הר סיני ששמים
ואומר אם אשכחך ירושלים שהיא קינה שקוננו בה הפהנים ר
והלויים בעת לבתם שבי לפני שר על נהרות בבל טס יטבנו
גם בפנינו ואומרים הפהנים והלויים אחר לאחר אם אשכח
ירושלים השבת ימיני : ומצדיק ריטנו של הקב"ה כי כל מה
שאל עלינו מוצר רשענותנו חל ומבקט מחילת וסליחה אולי ינחם
על הרעה לעמו לשוב מחרץ אכזר למשך עבריו שבטי נחלתו
ומתחשך לחל להשיב לבבנו אליו ללכת בכל דרכיו ולחרא ימינו
פקדם ומבקט לסלוח לעונתנו ולחטאתנו ונחלתנו שתקחנו
לך לעם נחלה : וחותם ברך יהוה לע

ואחרי כן

סדר מזמור אני קראתיך כי תעני אל
מעיר כי ארשת שפתנו תפן תמור
קרבן ופטאת כפי מנחת ערב : יהוה קראתיך חל ועשה אל
תאחר וגו' : ובהי אלהים רוח נשברה וגו' : הטיבה ברצון
את סיני תהי : להשיב העבודה על מתכונתה וישנו אג ר

קרבנות

ענין התפלה

הקרבנות בסוד לא בבטן לבר . אז תחפוז זבחי צדק אז
יעלו על מזבחת זבחי צדק ולא זבחי חטא וחטמה . אז
יעלו על מזבחת פרים בענין אעשה בקר עם גמורים סלה .
ומהחטן הושיעה את עמך וברך את נחלתך ורעם ונחם ער
העולם . וחיות ברך יי לעולם .

ואחרי כן

עומר על גליו ומתחיל קורס כסוקים
גדלו ליי אתי וטי . כי טס יי אקרא
הבו גרל לאלהינו . והם הקדמה למזמור הבו ליי בני אלים .
וגו המזמור דומה להשפלת האומות כגון חלחלת גוג ומגוג
וגאלת ישראל ומבאר שהטמים מספרים כבוד אל ועוזנו
וכבוד שמו . ואחר שהטמים וכסיליהם נותנים כבוד ר
לאלהינו וצבא הטמים לך משתחוים והם הקראים בני אלים
בענין כי מי בטחק יערך ליי ידמה ליי בני אלים . ושעם
הבו כטעם תנו ענו לאלהים וכו' . השתחונו ליי בהרית קרט
בענין הללו אל בקרטו . לכן גם אהטנו ראוי שנטתחזה ליי
בהרית קרט . לכן הביא בענין המועדים בהקדמת זר
המזמור שהיא הבו ליי בני אלים הבו ליי כבוד וענו .
כסדר שירו ליי שיר הרש . ואמר על פן באורים כבוד יי
באיי הים טס אלהי ישראל . ושימו ליי כבוד ואחר פן מזמור
לטס השפלת אשור ומלחמת גוג ארץ המגוג ושאר גוים
הטובים פוט ולור . קול יי על המים אומר אחר שנה
המזמור סדרו לענין השפלת האומות ולגאולת ישראל .
יש לסבור שכונת המחבר להודיע שהאומות נמשלים למים
והער אשר בניאו נהרים ארצו . וכן ונחלי בליעל יבעתוע .
כאלו פתוב קול יי על הגמים אל הכבוד הרעים עליהם ר

ענין התפלה

הרעים יי' על עמים רבים . ולהיות שיט את"ה במלת הרע'
יש לומר שהוא מקרא קצר ודל הרעים הרעים יי' בענין ר'
ירעם אל בקולו נבלאות . ירעם בקול גאונן . עליו בשמים
ירעם . וירעם בשמים יי' ועלין יתן קולו ברר וגהלי אש .
וכן קול יי' טובר ארזים כנה והמטיל המלכים הארירי פטס
ארזי לבטן וישבר יי' את ארזי הלבטן המלכים החזקים ר'
והארירים והגבורים . כי בהרבה מקומות מלכאטן טמטלו
מלכים לארזים כגון התמלך כי אתה מתהרה בארז . וכן
ואפרות קושרת ארזין מבחר ברוטיו . וכן כי נטל ארז .
אשר ארירים שדרו . הנה אשר ארז בלבטן . ופלה רבים
פסקרא . וירקירם הקרים הכנוי כמו והפתח והראהו את
הילר . ויפורט הפסוק פסדרו דל וירקירם כל אחר ואחר
דל וירקיר כמו עגל את לבטן . ושדין הרקיר כמו בן יאמים
ושדין גם הוא טס מקום כמו יקראו להרמון שדין . והכונה
טגטס יטלטל המלכיות ברקור עגל וכן יאמים . קול יי'
חוצב להבות אש אש וגפרית אמטיר עליו ועל אגפיו ועל
עמים רבים . קול יי' יחיל מדבר בענין יחיל מדבר העמים .
קול יי' יחולל אילות דל יחריד האילות הטופנות ביער ר'
כטיחטק יי' היערות הטופנים האילות ביערות לבטן ושדין
והרמו טיגלה ויטלטל העמים והממלכות ממקומות טטופני
בהם . ובהיכלו כלו אומר פבור בענין ויי' בהיכל קדשו
הם מפני כל הארץ . והתגדלת והתקרטה ונורשה לעיני
גוים רבים וירעו כי אפי יי' . יי' למבול ישב דוזה לומר
כשיתבלבלו האמות והממלכות כגון המבול אג ישב יי' מלך
לעולם על פסא רץ ביום בוש גוג על ארמת ישראל . ונטפטה

אתו

ענין התפלה

אהו ברבר וברס כמו טטפטי דור המבול וגמלתי להם כפעלים
 וברוע מעלליהם כן אטיב נקם לצרי ולמטמאי אטלם .
 ואז י"י עזו לעמו יתן ויקי יברך את עמו בטלום כי יוטיעד
 סיר שונאוינאלם מיד אויב . ויוטיעם למען שמו להודיע
 את גבורתו . לפי חבר המסרי פסוק הוטיעה את עמך ופק
 את נחלך הוימת פסוק הקורס לו . וחותם פרץ י"י לאו .
ואולם בראש החדש מתפללים ופרמינים לענין
 תרוט אור הירח כנגד המבט ומתחילים סר
 לדגל רברך ואור למתיבתא . כענין מלות י"י ברה מאיר עיני
 והטעם פתח רברך שהם רברי התורה הם כמו הנר שואיר
 להלך ללכת בדרך ישרה ע"פ בונת התורה כנרמז י"י מאורות
 על פן הביא פסוקים רטום בהם לטען אור הרמיז שקדוש החדש
 ע"פ אור הירח ככתוב עשה ירח למועדים כשהטעם ירע
 מבואו . לא על דרך הוברי טמים כי אותותם לא הנפרז .
 וזהו כי התרפים רברז אק וגו' . ולכן סדר פסוקים לסכל דעת
 הוברי טמים . וכער המחליפים אמר על כן נסעו כמו זאן
 ככתוב זאן מופרות היו עמי . עמי מאירך מתעים ודרך
 ארחותך בלעו . מפני שמחליפים סנהג הכתוב ורהוטפט
 הכללי והדרך הראטק שהיו מתנהגים כל ישראל בזמן המלכות
 ועתה מקדשים על פי החשבון ובטלן הראייה בלא ראייה על פי
 מאמר הקמיהם לפי סדר שטיב הכמים אהור ורעתם יספל .
 כי אפילו המולד עצמו האמת אינם מתנהגים חפט שהיא קטה
 להשיגו על אמרתו ועמוק עמוק מי ימציאנו על פוריו .
 על הרועים ארה אפי חפט שהם מתנהגים לקרט החדש ע"פ
 מחלק האמצעי והנה ער עתה מרקרקיס עליו התופנים ולר

ענין התפלה

יכלו לעמוד על קנו . ועל העתודים אפקוד שהוא כנו .
לגדולי וחפזי ומכתיבי האמת ועיני העדה אשר על ראשיהם
על מעלה שבאמת טנה תעבות לא היה אלא מגדולי האומה
לכן ימוז ועל העתודים אפקוד ביום פקדי ופקדה עליהם בזמן
שבוא נחמה לישראל בזמן פקוד י"ו את עדרו את בית
יתורה וטם אותם בסוס הורו במלחמה . מקיס דבר עברו
דמו המסדר על קיום דברי הכמיטו קרוטי עלין מפני שהם
יורפים על פי הרטום בפתח אמת לכן צדקו בטענותם על
המחליטים . ועצת מלכאביו יטלים לעתיד לבוא לעשרו
שכפ אחר על פי הראייה באשר פתחה . ואחריו מן מחני
פרק יהי מאורות עם כסוקים נאותים לענין מורים על שקדוט
הקדש עם ראיית הירח פנדמו עשה ירח למועדים שלט
ירע לבואו ר"ל כשיראה אחר ביאת השמש . בירח יפון
גולם באורו לא במולד אלא כשיהיה נראה לעין ויביה עד
בשחק נאמן סלה . כי אראה שמיך מעשה אצבעותך י"ו
אשר פוננת כשיראה הירח בתחלת הרוטו בעת לאת הכפפים
פי הוא אמר ויהי פרי להיותו עד בשחק . הוא צוה ויעמוד
להיות עד על הגלותו לעינינו . ויעמידם לעד לעולם
ועד על הקדש אחר ולא יעבור לשנות הקו פטו שאומרים
מב"ה הלכה היא מסיני שכל נמן טיט סנהדין לעשות על פי
הראייה ובזמן הגלות להמטך על החשבון . לזה אמר
הקדש לעולמו עד ולא יעבור לשנות ולתחלק הדת מנמן ו
לזמן טיקדוטו בזמן סנהדין בראייה ובזמן הגלות על החשבון .
טאם יחוטו החקים האלה סנ"י ג"י מ"ג ל"ב . ואחר שישראל
לא שבתו מלהיות גוי לבעל הימים ככה לא יתכן לשנות הק
קדוש הקדש כל הימים .

ואחר כך אומר כסוק אטידה ליי' פהיי אנמ' ללהי
 בעודי וזכ' כסוק הקדמה לטידי
 מזמורים שרועה לסדר שמרטיניס לענין המאורות ולעבדי
 השמים והם מזמור הרטינו לאלהים עוויטו בעבור תקעו בחרט
 טופר כי חק לישראל הוא פונת המסרר צדץ לבארו לפי
 מסוון הרוש שמרבר אפילו טכונת מחברו היא לפונג אחרת
 אחר שהלטץ מתרמה לפונת המסרר וסובל אכטדותו להתפאר
 על פי טכונן רצון המסרר ולפי נושא ריושו שמרבר פו
 וטוב לריוט כי חק לישראל הוא אין לשנות חק ישראל
 ולא מוטט אלהי יעקב כי ערות ביהוסף טמו בצאתו על
 ארץ מצרים פפתוב החדש הזה לפס דאט חרטיס ועתה
 טפת לא ידעתי אטמוע פאמרפ כי משהנה חק והרת מוסון
 לנסן מראייה לחטבון ורי לשעור זה הפאר
ומסדר גם מזמור הללויה הללו את יי' טן השמים
 בעבור הללויה שמוט וידה הללויה פל ספבי מור
 כי טלטהם נצריפס בטעה קרוט החדש בעת ביאת השמש ר
 ועריפתו והראות הרוט מור הירח בטעה הראות פל ספבי מור
 ובתוך זה המזמור כתוב ויעמידם לעד לעולם חק טמן ולא יעבור
 מסרר המסרר מקורס ובארטנו אכטדות פונתו
ומסדר גם מזמור הללויה הללו אל בקרטו
 טמטילהו על פי נושא הרוש רועה לומר
 בקרטו החדש כטיראה לנגר המבט ברקיע עגון הללויה
 בתקע טופר כפתוב תקעו בחרט טופר ומטוס טחסייס
 המזמור כל הנשמה תהלל יה ואומר הללויה גם טן לכן
 חתם המסרר התימתו כפסוקיס רשוס בהם הודות והלל ליי' יה

ענין התפלה

ואבקש להושיענו יי אלהינו וקבצנו מן הגוים ללך לב
כמו שהיה בזמן המלכות שהיו מרעטס לאלהי עמנו ומדיעים
בקול ינה לאלהי יעקב בכסא וביוס חגנו בטאות זמרה ותנו
הוד פנו נעים עם נבל מתחמץ טיהיו כל אלן העניניך
בבעל לא כפטוי טפתיס לבר ותותם ברוך יי לעולם
אמן ואמן

נשלם ענין תפלת החדש

ובעבור שבזמן הגאליטיטיון לאל טיר חדש פבתוב
ביום ההוא יוטר השיר הנה בארץ יהודה
אומרים מזמור מה טכאות לפי דען המתפלל אם לטבה אחר
לבקשה אם לתחנה אם לטמחה אם להסך ובמזמור
טבת אומרים מזמור יוטב בסתר עליון בכל שרי יהלוק
והפונה בנה הא לפי סברתי היא שירוע הוא לחכמי התפונה
שהטבעה בכבי לפת מוטלים כל אחר ביום אחר מטבעת ימי
הטבוע וכן מוטלים כל אחר בלי א מלילות הטבוע

ובעבור שבליל ערב טבת מוטל פכב מארים
ויום טבת מוטל ככב טבת וטני אלו
הככבים מארים הוראות רעות רבות וזרות פי דגליהר לרע
ידעו ויפתרו לשכוך דם פי פכב מארים על ירו מעשים
קבורא יא על כריומו במכות והרג ואפרן ונגעים סצע וחכוק
ושרכת אט ובזרת וכל מיט מכות רעות פי מוא הולך אחרי
דיב ומלחמה לעקור מדינות ועיירות ודכיל מפריד בין אחים
וסן כוכב טבת מוטל ביום טבת עצמו על ירו כועל הקבה

בעולם

בעולם הגבורה והעצמה והמוחלטת ומשפט ונקמה ומלחמו
וכנה שבי ורעב ושלטון מלכיות ועקידת ארצות . יאה
כמה הוראות רעות מורות אלו השני כוכבים .

על כן

ביון המסדר לומר מזמור יושב בסתר עליון
לא מרד ברך בקטה ולהיות פטחן לאומות ר
ישראל כי סתרים ועלם אל עליון קונה שמים וארץ מלך גדול
על כל אלהים . שהם מלמדי השרת . וחלק יי' עמו ולא
חלק להם כאשר חלק יי' אלהיך לכל העמים אחת כל השמים
דל כל צבא השמים ואתכם לקח יי' להיות לו לעם נחלה .
יי' ברך ינחמו ואין עמו אל נכר . לכן נכלאנו סגל העמים
אשר על פני הארמה . זהו היסוד בעל שרי יתלונן . והוא
יגילך מכה יקוט מדבר הוות טאם מרד ענותותנו מסע ר
הגבור מבינינו ופמעט נפלנו אחת ממשלת צבא השמים
לפן צריך לבקש את יי' אלהי הצבאות שהוא אל טרי לתקן
מערכת הכוכבים אשר רגליהם לרע ידועו וישתרו לטמך דם
נקי . והם השני כוכבים מאדים ושבת מכה יקוט מדבר
נוות . באברתו יסך לך ותחת כנפיו תחסה צנה וסחרה
אמתו . לא תירא ממהר לילה מהוראות הכוכב המוטל ר
בלילה . מחץ יעוף יוסם מהוראת חץ כוכב שבת .

ואחרי כן

מסרי מזמור אטא עיני אל התרים מטוס
הנה לא ינוס ולא ייטן טומד ישראל . יי'
ישמך מכל רע ישמור את נפטיך מכל פגע רע מופן לבוא .
וחותם ברך יי' לאו .

ואחרי כן

סרי מזמור תפלה לקטק איש האלהים
כענין הנה נא ידעת כי אלהים קדוש הוא .

ענין התפלה

והפונה להורות על עקר אמונת הנבואה ובפרט נבואת משה
 י"י מעין אמת היית לנו כענין באמר צפניה הנביא תקחו ר
 מוסר ולא יכרת מעונה ר"ל ההשגחה כי מעין קדשו לא יכרת
 נסה אם פן זה המזמור כולל אמונת הנבואה וההשגחה בכלל
 האומה ברור ודור ו"א"א היות ההשגחה בכלל האומה כי אם ע"י
 נביא א"כ הם כשני מאטרופים . שהנביא מצד דבקותו מוטק
 השפעת קשר ההשגחה בעולם השכל מעין קדשו מן השמים
 ומצד צדק ההשגחה בשכלים להורות מה שלא יושג בשכל
 העיוני שבאדם הוצרך הענין להנבוא בעצמו ברור ודור .
 לתודיע להם דרך עקב החיים . והנה מזה יתאמת עקד
 שהשם י"ה נבוא שאר הנביאים גם כן . וכן זה המזמור
 מעורר דרכי התשובה שהם לב נטבר ונדכה כרי טנבקט
 לשוב לרחמנו ככתוב טובה י"י עד מהי ונכחם על עבדיך
 לקצר גלותנו . שמחנו כימות עניתנו ט"ר . יראה אל
 עבדיך כעליך טיוציאנו מהגלות והדרך על בניהם .
 ויהי נועם י"י אלינו עלינו טעיות מימינו טעח .
 ומעטה ידינו כוננה עלינו לעשות צדקה . ומעטה ידינו
 כוננהו לעשות משפט פי בעשיית טע אלול ר"ל צדקה ומשפט
 שהם מלאוטי התשובה ושבת ער י"י אליהן . ושב י"י אליך
 את שבועך . וכתוב לין בשפט תכרה וטביה כצדקה .
 כצדקה תכוננו . ולכן מעטה ידינו כוננה עלינו . וכתו
 פה שמר י"י שמרו משפט ועשו צדקה כי קרובה ישועת לבוא
 וגו' . והנה בארנו שתי קצוות המזמור כרי לקשר מלוי התשובה
 שהם תשב אמוט ער רכא ו"טבא עם טובה י"י ע"י . ושתי נטוב
 לבאר תוכיות המזמור על דרך טעח כלי הרחבה .

ותאמר

והתאמור

טובו בני אדם בטרם געת עליהם וקמח
 טאפילו אם תהיה אלק טנים יראו בעיניך
 כיום אהמול פי יעבור ולכן טובו בני אדם בטרם יבהילך
 סתאום חלאך המות ואלתאמר בטאכנה אטוב פי אולי
 לא תכנה ללכת אחרי פי יעבור הזמן כיום אהמול ואטמא
 בלי לה טחלק הלך לו כרוח עברה בו ואיטנו זרמאם טנה
 כזרם מים יטטוף במהרה כן זרמא אותם מהרה ויהיו ימיו ר
 טבעים טנה והגדת אותם לגיא טנה יהיו בענין סן איטן המות
 ולא יעורו טמנתם בטאמול תכפינס תטית לך ותזכרני
 בבקר בחציר יציק וחלק לערב יחולל ויבט פי בלינו באך
 מוריע קוטי גלותם וכי תמו סכו וטבהלנו מכתך מכת ר
 טטה עונותינו גרונותינו לטערך עלומנו טגונותינו טטגע
 בהעלם ונראים ועלויים לפאור פניך ומכני עונותינו וטע
 כל ימיו פנו בעברך בעבור טהעברת בלינו ימיו פנהא
 טהוא יוא טהנה ולא יטאר לו רוטם ומטמות בהבל פלו ר
 ימיו מכני בטת עלומנו לכן טתמעטנו ימיו וימי ר
 טטותינו בהם כבהלג עברו מעט ורעים ולא השיעו ימי טני
 אבותינו ואם פגבורות טמוטס טנה ורהבד וגדולתך
 ומעלתם תפורתם עמול ואן פי טטה גבורתם פי גג
 חיש וטעופה פי טגגנו ימיו וקל יחיש טעופה פכקר בעבור
 קוצר ימי חיינו כי יורע עגז אכך ערי מתי אטוב תרחמנו
 ק אתה קצת ונחמא בהם עולם ונוטע חרט ימיו פקדס
 וכטנים קרמוניות טתקיים בטורותיך טבטרת לא יהי מטס
 עור עול ימים וקן אטוד לא יחלא את ימיו כי הנער כן מיה
 טנה ימות והחוטא ב"מטי וכיראתך עברוך למען תווא

ענין התפלה

למנוחת ימינו סן קודע . קודיע מספר שני חיינו טבעים
טנה פסספר סן . ונביא לבב חכמה לטיס לב רבה נתחפלה
לו סן ירבה עברתו נעה . אלא לטוב אליו בתשובה שלמה
לטוב גם הטס מחרון אפו . ופאמר טובה יי' ער סתי כי רב
טבענו כנו . ונחם על עברך לקצר גלותנו וסוף המזמר
פפר בארנונו מחובר עם חג טעליו .

והנה

אס סן זה המזמר כולל ההטחה ואמונת ר
הטבואה והערת התשובה ומוריע קוטי גלותנו
וסבקט ומתחק לטס להוציאנו מגלותס ויראה אל עברך
פעלך להראות נחה משיחנו . וחוטס ברך יי' לעולם א"ו .
וואחרי כן סדר פסוקים מורים לענין בקטה על הלול
טמו גדול ועל הלול פסח פבורו ולנסור
כדיתו טלא תוכר ויביט בחרפה הלול עמו . ויביט מחפן
פסאו מן השמים ויטיגה מובול קדשו שיהטו מעין ויכמרו
רחמיו ולא יתאכז אלא יעיר קנאתו ועבורתו על הלול כטו
בפורו ישראל . כי אתה יי' אבינו גואלנו מעולם טמך .
פי אנחנו פחמר ואתה יוצרנו ומעטה ירך פלטו .

ואם

יט אכלות מוסיק פסוק זכור נא כי פחמר ר
עשיתני ואל עפר השיבני . זכור כי דוחתי
לא תוסיק עיני לראות טוב . לפן מתחק אל תקצוף יי' .
ער סאר . ומבקט טלא יזכור עונס לער ויראה פי עמך הגוי
הזה . ערי קדשך היו מדבר סיק מ"הי"ט . ואיך תאכז על
טרפת בית המקדש ואיך תטה ותרדיט ומעטנו ער מאר .
ומתחק לטס לטוב מחרון אפו ושיחם על רעת עמו טבטו
נחלתו . ומתכלל לטס להטות לבבנו אליו טנטובה בתשובה

ענין התפלה

ושיחרט ימינו בקרב . ומחלה בנינו לסלוח לעונתנו ולחטאתנו
ומחלתנו . וחוטם ברוך יי' לעולם אמן .

ואחר כל זה סדר החמש קדושות כנגד החמשה ד
חומשי תורה כי כל מי שיבין מהשפלה

על זו הכונה באלו קרא כל התורה בלה . ועוד שכבר באו
שענין התפלה כולל כל עקרי האמונה לכן גם אלו כל א' מורה
לעקרי האמונות כפי שנבאר .

הקדושה הראשונה היא פסוק ואתה קדוש יושב
תהלות ישראל . דע שכל

אתה מורה על עצם נמצא ומציאותו אינו נמצאיות כל שאר
הנמצאים כי הם כלם אכזרי המציאות כי הם עלוליד מחטו
והוא לבדו מחוייב המציאות כי הוא עלת מציאות . ומכאן
זה לא ידמה הפועל לפעולו כט שיכלל גרי אחר . כי

כבר בארנו שאחרות הבורא אינה באחרות שאר האחרים אבל
הוא מיוחד יותר אמת ואין רומה אליו לאחרותו אלא הוא נפרד
ומפריש לעצמו הברל גמור מאין שותף לו כלל קדוש יושב
תהלות ישראל . ענין ישיבה דומה לענין התפלה והנצחות .

והשם שא"ע שהעולם מחודש מאשר תורה בראשית בראשית
הי' נצחי קיים ושוכן לעד לעולם . ושלמות הפסוק יושב
אתה תהלות ישראל היות פלת אתה מספיק לשנים . תהלות
ישראל שבתוב עם זו יצרו לי תהלתו יספרו . מהלל אקרא יי' .

עוד יתלפץ סלה . והשם אל החשוב שאם תקב"ה נפרד ד
לעצמו הברל גמור ואין לו רומה למעלתו ומצד מעלתו
ודומותו אין מקביר לתוה ולתקטיב לעולם הטפל ואפל ואינו
מטגיה לברואיו ולמעשה ידיו אלא עם רוב דומותו ומעלתו

טופן עיר בתוך בחדק בני ישראל וטקטיב בקול הללו שמהללו
לשמו ובין יצחקו ויתהללו כל זרע ישראל

והנה סוד המסודר זה הפסוק וייחסו לספר בראשית
 מפני שתכלית העולם השפל הוא האדם ומכל
 האדם אשר על פני הארצה יעקב בחי לו יישראל לסגלתו
 ובעבור היות עם ישראל גוי אחד בארץ לפי פתב פעל המפור
 זל פי יברא יי שמים חדשים וארץ חדשה וגו' ראשית
 תורה בתורה ואחרית תורה בתורה והמשכיל יבין פי הרמו
 פלו תקיוס העולם בקיוס עם יי וק לקולו בקלקולו ועוד קיומו
 בקיומו וגם זה צורך הדלת העולם בתורה כאשר הוא בראשית
 בראשית ואחרית ישראל וזרע זה שפתיס יטק מטיב דברים
 נבוחים והמורה לכל אלו הוא מה שסופר בספר בראשית
 מהשגחת השם ליראיו לא הניח אדם לעטקס ועמו וכל
 ספורים שסופרו בספר זה לכלם יט תועלות והוראות יסודי
 עולם פרטיות וכלליות כפי שהעיר עליין בעל התועלות
 רבנו לוי זלל ופתוב ביעקב אנפי האל ביתאל דל אנפי
 האל אל בית אל היות מלת אל מעוסף באתים והרמוז אע"פ
 שאני אל עלין מתעלה מכל מה שגורתי וטברא פי הוא אמר
 ויבי ברבר יי שמים נעשו וברוח פיו כל אבאס ואני מתעלה
 מהם ואל מי תמטילוני ונרמה יאמר קרוט עכו אנפי האל
 טופן בית אל פכתוב את מקום כסאי ואת מקום כמות דגלי
 אשר אטפון שם בתוך בני ישראל לעולם והו עקר פונת פסוק
 ואתה קרוט יוטב תהלות ישראל דל טופן כהדרת קרוט שם
 עלו שבתי יי להורות לשם יי ושם תהלות יי יבשרו לשם להלה
 ולתפארת כל זרע ישראל

בן אדם

והקדושה

והקדושה השנית

היא גואלתו יי' צבאות שמו קדוש
 ישראל . והנה ענין הגאולה י
 טגאל ישראל הסתוב בספר הזה מורה לענין ההטחה פי עקר
 ההטחה הוא שאדם שלא יתא הוראת מערכת העליונה מורה
 בעת על הגאולה פי כל הגזרות מפי עלין גזרות השם ית' אשר
 ראותו הלחץ אשר מצרים לוחצים אותם אשר ואחריהם את ברית
 יזה לגאלם לפני בוא קץ הגאולה ואמר עמנו תקום וכל הפני
 אעשה פי צבאות מעלה שבראם הם פתח ביד החושב בו י
 וביתפאר המטוי על חניטו לכך נקרא יי' צבאות ר"ל מהוה
 הצבאות והוא המצביא לכל צבא השמים ומתקן מערכתם לפי
 רצון קונם וזהו סוד אפי אל שרי התהלק לפני . לכך נסמך
 שם יי' לצבאות .

והנה

פונה בפסוק הזה שהיא מתחנן לטי' לגאלם
 מנו הגלות כמו שגאלם מצרים בכה גדול י
 וביר חזקה . ושלמות הפסוק הוא היות מלת גואלתו בטתים
 מעופף יוצא לומר גואלתו יי' צבאות שמו גואלתו קדוש ית' .
 והקדושה השלישית היא כנגד ספר ויקרא והוא
 פסוק קדוש קדוש קדוש יי'
 צבאות מלוא כל הארץ כבודו . וכפי בארשו שלטון קדוש
 ענינו מורה להברלה והפריטה . ואמנם בעבור שגאלם
 בשלוש קדוש נאמר שרומנו לשלטה עלמות שברא בראשית
 שהוא נברל מעולם המלאכים ומעולם הגלגלים כשמעולם השמי
 בתפלות הברלה והפריטה מכל צדפי הגוף שכל מה שכתוב
 בספר הזה מעניני הקדושות הנקראים אינם לצורך ולהטחת
 השם ית' מכל חסדן . אבל כלם לצורך השכל בעבוד יודעו

ענין התפלה

יזר לב האדם וע סטעוריו . ואין אדם צדיק בארץ אשר
לא יחטא וזאת הקב"ה מה שהוא לאו ונהול לברואיו שבטעת
חטאם יקריבו קרבן פגרתם להנצל ולהטהר מנאולי החמר .
וזכו תפלות תקן הקרבנות שהם לצורך השכל לא להנאת האלי
כפתוב אם איננו לא אומר לך פ לי תכל ומלואה .

והנה כמו שהקב"ה קרוט פכה אומר ואנטי קרט
תהיך לי . והפריטנו מאכילת מאכלות
מתעבות וטמאות ומנגעי טמאות מטמאות וצדועי
ונב זכה ויולרת . לא עטה פן לכל גוי ומשפטו כל ידעוס
ואף הפריט בקרוטה יתרה לכהניו מטות מקרטו כפתוב
קרוטים יהיו לאלהים כי אני יוני מקרטו . וכן קרטנו
כמלותיו וצוטנו כמעטה ארץ מצרים לא תעטו . וכמעטה
ארץ פנען לא תעטו . וכתוב קרוטים תהיו כל כרטר
קרוטים אמור בהר בהקות . ואף קרטנו כמקדתי קרט
ובשעטה ויובל וקרטתם את טנת החמטים טנה . ואיש כי
יקרט את ביתו קרט לני . העטירי יהיה קרט . וזאת כמה
מיני קרוטה קרטנו מכל האומים ככל הכתוב בספר הזה .
וטוערת לכס טמה ונקרט בכבודי . מלא כל הארץ כבודו
כאלה וכאלה בון המסדר בנה הפסוק לפי שכל אלו הענינים
הפריטנו . ובכל אלו קרטנו וכלם כתובים בספר הזה .
ולכן נסבר בשכל טעל כל מה שכתוב בזה הספר בון המסדר
בהביאו זה הפסוק על עניני זכ הספר . ואף על פי שכות
הנביא שכתבו הוא על פי הכונה שהיתה בלבו אז . אבל
המסדר הביאו לפי כונתו ודרושו כפאן .
כפי שהענינו לעיל .

והקרוטה

111 ✓

והקדושה הרביעית

היא כנגד ספרי במדבר סיני
שהוא ברוך כבוד יי' מלקומו

טכספרי זה מספר בתקון משפחות נסיעתם ונטיית ארץ ר
הקדש בתוך ארבעה דגלים שבישראל דומים לעולם העליון
מתרמים לארבעה כני המרכבה . והכבוד טופן בתוכם על
ארץ הקדש .

ובעבור

טנה הכסוק אמור לענין המרכבה על סן
סדרוהו בענין זה הספר ברוך כבוד יי'

מלקומו . דמין המרכבה שהורה על הרובכ שמי שמי
קדם . והנה גם הכסוק הזה מורה שמבקש מהטם ברוך הוא
לפוט מקום קדשו ולטכץ כבודו שחלק הלך לו אל מקומו .
באמור אלך אטובה אל מקומי עד אשר יאטמו ובקטנו סבל .
לכן משחרים טיבנה הטם פיון ויראה בכבודו במסודר קורס
לן . כיבנה יי' פיון נראה בכבודו . ברוך כבוד יי' מלקומו .

והקדושה החמישית

לספר החמישי שהוא מטת
תורה והוא כסוק טמע

ישראל יי' אלהינו יי' אחד . ובחר המסדר זה הכסוק לאמור
סעמים באהבה בכל תפלת האבור בפעם הראשונה הקדומו
בענין הייחוד להורות על עקר אחרות האל . ואץ המתפלל
מטבחים לטמו המיוחד עד קבלה מטי הנביא כי לטץ שמיעג
מטתהפת לקבלה ולטמיעה . אמנם בכאן בקדוטה הכונה
להיותו מורה אחרותו על פי מוסתי הטפל .

והנה

בכל קדוטה וקדוטה מקדוטים כסוקי נאות
והם פדמות הקדמה לכסוקי החמש קדושות
לפי דאן כונת המתפלל והענין הנצרך לפי הנוסף והנצרך אף י

שבץ התכלה

לעולם חותם באותם כפסוקים מעין הקדושה לחבר בין השלבים
דמיון שאומר הקדמה פסוק אין קדוש פי' כי אין בלתי לפסוק
ואתה קדוש . ופגון אל מ' תרמין אל . ואל מ' תרמין ואתה
אתה קדוש . ואתה קדוש . . . . . וכן בקדושה השנית ר
י' תרין ג' תול' י' . אשר גאלם מיד צר . גואלנו י' . צבאות .
וכן בקדושה שלישית והסתחוו לגדום רגליו קדוש הוא . קדוש
ק' י' צבאות . . . . . וכן בקדושה רביעית אך קדוש ל'
לפני סבור באדענו . ברוך כבוד י' . מלקומו . . . . . וכן
בקדושה החמישית מקדושים פגן ב' י' יצקו ויתללו כל זרע
ישראל . שמוע ישראל .

והחזר פסוק שמוע ישראל סדר המסדר לטון אחר
אלהינו גדול ארוטנו קדוש וסודא שמו לעולם
ועד . . . . . וכו' היתה לפסוק שמוע ישראל י' . אלהינו י' . אחר
אחר אלהינו נגו . . . . . וגם זה נראה לסדר כונה מה שפונט ב'
להאריך ב' לא לחנם סדר המסדר בין פסוק שמוע ישראל זבין
ואהבת את י' . שהם רבקים בפתוב אלא אין ספק טפון לחזק ר
אמנה על כן זה הלטיץ באמצע העריך . ואין צורך להאריך .
וספר הרב כי בוסץ הקדמונים לא סדרו לומר פירק
ואהבת את י' . בכל ימי החול לאופן מה שפונט
כו ב' כי יצו להרחיק המחשבה היות והמבין יבין . והעקר
כוח אהבת ארץ לאמרו כרי להודיע טגור פירוטם אשר סבבו
הם ולהודיע שבוט דרך טשל ומליצה דברי חכמים ואידותם ר
מבוסר אל ילנו מעניץ שחרס בתך לבבך . . . . . וכן קטרס
על אפעותך סתבס על לוח לבך . לכן ראוי לשמרו בכל
יום בקר וערב סטוס זה ונאוס צווי הכתוב וטננתם לבטח
ודברת

ענין התפלה

14

ורבות בם וגו' כ"ט בטעם התפלה וכן כדק והיה אם שמוע
ועם פרישת פיצת מטוס צוואת דבר אל בני ישראל ואמרת להם
ועשו להם פיצת ורשימת אותן

ואחריו כן מסדר ארבע הוראות שהם י"ן אלהינו אל
אחד אמת וגורתו אמת וסדרשו
אמת ונביאיו אמת ואלו הם פרשות סדר קטס לחלול
שםך וחלול גורתך וחלול בית מקדשך וחלול צדע
כנהת אהן שהיה נביא י"ן זמטה ראש על הכהנים ונביאים
וחלול בית דוד וחרפת כלל עמך כנרמו נביא מקדשך מ"ב
וברח מוסף הוראה חסדית וראשי חרשיו בראיית
הירח אמת ובכל מועד וחג ומקרא קרא
וטבת מוסף הוראה חסדית וטביעית כגון וטבתוהו אמת
ומועדיו אמת ומקראי קרא אמת וחג פלוני אמת וזס
הפסודים אמת ולבית האכלות בימים שהתכללים בבית
האכל מוסף הוראה טלמינית כגון ותחיית המתים אמת וזס
הרין אמת ואחריו מוסף הוראה טלמינית בכלל ואומר
ומלכותיו ומקנותיו ועדותיו ומשפטיו ופול דבריו אמת ואחר
פל ההוראות העשירי יהיה קרא וי"ן אלהים אמת הוא אלהים
חיים ומלך עולם וכו' כפי שהיה כתוב בכתוב ומקלפו הרעש
הארץ ולא יכילו גוים ועמו בקום למשפט אלהים להרמוזו שעתיד
הקב"ה להעמיד ברין את כל בשר בזמן תחיית המתים וזהו
עקר אמנות לכן חבו לי נאס י"ן ליום קומי לעד כי משפט לאסוף
גוים וזהו הרמוז בפזן ואל תכל חסי דבר אמת עד מאד כי
למשפטיו יחלתי כענין כי את כל מעשה האלהים יביא ר
במשפט בכתוב דינא יתיב וספרין כתיחו ושמעם ודאיתם

ענין התפלה

בין צדיק לרשע וגו' ואחרי כן הביא פסוק בתוב בו דבר
 אמת ער מאר שהוא פגץ התימה לכל גוראות האמת ומהחטן
 ואל תלך מפי דבר אמת ער מאר כי למוטפטיך יחלתי כסופי
 ופלותיו וקנותיו ומוטפטיין וכל דבריו אמת ואחרי כן סדר
 פסוקים רשום בהם לטון מלכות בי הם הקדמה למה טרצה לסדר
 שהיא מלכות שמים והיא יי' למלך וכן ימלך יי' לעולם
 מלכותך מלכות כל עולמים פי ליי' המלכות יי' מלך
 יי' מלך יי' ימלך לעולם ועד טבולל שלטת חלקי הים
 ודברה רצה המסדר להתחטן למלך יי' צבאות אחר
 מלך יי' הממלכה ומלכותך מלכות כל
 עולמים וממלכתך בכל דור ודור ומנהג המלך להושיע
 לעמו לפי אמר הושיע יי' את עמך את ישראל כענין
 שכתב בתפלת שבת חופה יי' על עמך וכן למה יאמרו בגוים
 איה אלהיהם וכן סדר אחריו פסוק הושיע את עמך וברך
 את ישראל בעבור שברוך אתה יי' אלהי ישראל אבינו ברפנו
 גם אנו אבינו וכן אמחנו נברך יה ונודעה לו כפסוק יורק
 יי' כל מעשיך ואסיריך יברכוכה על כן סמוך לו ברוך
 אתה יי' אלהי ישראל והוא מלכות שמים טבולל שבת של שם
 יה שבת מוטבחה בבחינת שלטת חלקי הארצות ומשלים
 פתוחה והלול וברכה ואמחנו נברך יה וחוטם ברך יי' לאו
 ואחרי כן קופל על פטו ובמזמור שבת מסדר ריו
 כך כטמו אבותינו בן אלף זעקו
 ומלנו כעין מה טרפנו במזמור יוטב בסמי עלין מאר
 מוטלת הכבבים ויבטחו כן יודעי שמך כי הוא ימלך
 ספתיקוט בדרך עתותי קצילני וכן מאר הענינים הם תחילת

פיר

שטן התפלה

בדרך עמותי הצילתי מיד אויבי ומרדופי והטאר . וחונם
 רבקה בערותך יי אל תביטני . ואל תביטני מספרי רוצה לומר
 מספרי הנכונה טאני סובר . וסערת על זה ואוטע מספרו
 זרות ואטעה בחקך חמיר . סמוך לו יהי לבי תמים בחקך
 למען לא אבוט . ומסרר תפלת טלמה ע"ה יי . להיטו עמו
 וכן להטות לבבנו אליו ללכת בדרך יוטר ולשמור מצותיו ו"
 אשר לזה את אבותינו על הר סיני תורות אמת הקים ואלו טובי
 כתובים באצבע אלהים . למען רעת כל עמי הארץ כי יי הוא
 האלהים . ועוד טופל על פניו ככתוב ויכלו על פניהם ר
 ויאמרו יי הוא האלהים יי הוא האלהים . וגוסיך המסר
 למען רעת כל עמי הארץ כי יי הוא האלהים אין עוד להטלים
 תפלת טלמה המלך ע"ה .

והחרי כן

סדר בקטה ואמר ליני אלהיטו הרחמים
 והסליחות כי מרדנו בו . ומבקט
 סליחה ורחמים ומתורה כי לא על צדקותינו אטחנו מפיליך
 תחנוניטו לפטיך כי על רחמיך הרבים . ומתחטן ואומ' יי
 טמעה יי סלחה יי הקטיבה ועטת אל תאחר לא פ"ט טעע"ע
 להטיב תפלה בפעל על עירך לכן מתחטן על זה ואומר טוב
 מחרץ אסך והנחם ע"ה . טוב למען עברך ט"ט . יאטיבנו
 יי אליך ונטובה ח"כ . וסלחת לעוננו ולחטאנו ונתלתנו
 וחונם ב"לאו . ועושה תפלה בלחט באשר מצאנו הרמז
 מחנה הפרקת פאמור יק טכתי טעות ול"

וזמרה תפלת של יחידים

טמבקט כל אחר פיטו ובין
 בוראו למלאלת מטאלות
 לבו לטובה לכפר בערו ובשר ביתו ולמצוא מרפא למכאופו

ענין התפלה

ומאויבו ענין יצילנו ולחם הקדוש ישריכנו ובידי בשר ודם אל ר
תצדיכנו בימי זקנה אל השליכהו בעצתך תטחנו ותצילנו
מכל צרה ואוקה ומעניות ושיטלה ברכה במעטה ידיו ויהי
לבו אל ערותך ואל תש לבו לרבר רע ומחמת המלך ושדיו
ועבריו יצילנו ומעלילות רשע ירחיקנו ומרברי טף ומשחת
ומרעב סרך חמות לא יביא ארס לעטקו ויקצר גלותנו חמה
ומבקש לשלום ביתו וברומה לחלו כפי צרכו וחפצו בימינו יא
גואל ויבנה גולת אריאל ויצלח משיח צדקנו לראות בשופת
בהירץ לשמוח בטמחת גל עם נחלתך

וארחריכן

מתפלל החזן בקול רם ואומר חזקו
ויאמץ לכהל מרמיז לארץ גלותנו

אכל חכה לו כי בוא יבוא לא יאחר אליהו הנביא חמה יבוא
עלינו ואומר ואתם חזקו ואל ירכו ידיכם כי יש טב לפע
בונה ירושלים יי' בורא טיב טפחים שלום שלום לרחוק
ולקרוב אמר יי' ורפאתו פתב הרב רבנו אהרן האחרון
גל כלומר שלום למי טטב בנות רחוק ושלום למי טטב סומן
קרוב וזכר תפידוט לקוח מסברת קצת בה ובעל
הארדת לא הוכשר זה הפידוט בעיניו ובין לפיטו באופן יותר
טוב ואמר ויתן שלום אטלו לרחוק ממנו בטגה ולקרוב אליו
אמר יי' ורפאתו

ולפי דעתו

לא זו הדרך ולא זו העיר אלא הוא כמותו
דניאל ע"ה שאמר ולכל ישראל הקרובים
והרחוקים בכל הארצות אשר תרחם טס ופמו טאמל טלמח
ע"ה ושכוס טוביהם אל ארץ האויב קרובה או רחוקה וזהו
שלום שלום דל שלום למי טהוא בארץ מרחקים ושלום למי

טהוא

ענין התפלה

שהיא קרוב בארץ אמר יי' וירפאתו . והער על פירוטו זה
 כי כמו שכתב בפסוק בכל הארצות אשר הרחתי שם פקדתי כו'
 המסדר זכ אחי נרחי ישראל יבנים . ואומר המטל ופחד
 עמו עושה טלום במרוסיו . יי' עזו לעמו יתן יי' יברך את
 עמו בטלום . וטבקט בעד כלל ישראל הקרובים והרחוקים
 טימן להם השם עזו ותעשועות לעם לקבל עול הגלות ולקחת
 ישועתו ויי' יברך את עמו בטלום ויחיה ברוך יי' לעולם אמן זא'
 עושה תפלה בלחש מעין הענינים הנזכרים
 ועוד
 לעיל חלק כחלק קצת יצוטו יתחטן בתפלתו
 קודם שיאמר החזן חזקו ויאמץ לבבכם כל המוחלים ליי' .
 וקצת מן תפלה בלחש יתכלל אחר כן . או אם ירצה יאמר בלחש
 מזמור טמות טיתחטן לטם לסלוח לכל עוונותיו וטיקרב שטר
 חובותיו הקבועים . לכל תתן עין במעשיו הרעים . והוא מוציא
 יהי רצון מלפניך אלוהי הרחמים והחרחבה לסלוח הנאמר בערב
 יום כפור עד כי אל כחץ טוטא עין ועובר על שטע . או
 כגון מזמור אלהים בטחך נוטיעני וכו' . או מזמור חמשתים
 קראתיך יהי . ואחר ההשתחויה לאכין ארצה קמים ויוטבים
 ונותנים טלום איש לרעהו . והחזן אומר יי' עמכם . ויאמר
 לו יברך יי' . והולכים לבתיאם לסעוד . וקודם עוטי טחילת ימים
 כבדכת ברוך בורא יסוד המים לטהרה . ואחר כך מברכין על
 היין וטועמים בלם . ובמוצאי שבת מברכים בלום יין בין
 קדש לחול . חטאתנו יחחול . ואריך לטעום כל המסובים
 בטלמן קודם טועמים הבוגרים וקטערים ואחר כך כל הנשים
 והטף . לה כמו שמוטחטות קצת נשים טאטנות זאמן טותו
 מזהבדלה טאומרות טגרים להברל בעליהן טעליהן . והכתוב

ענין התפלה

אומר לא תפחטו ולא תענטו . פי לא תחט ביעקב . לא
 כאלה חלק יעקב . ואחר ברכת היין עושים ברכת המזון עם
 הלחם כמו שכתוב לגו' צ"ח לחם סוף הארץ . ויין ישמח לבב
 אנוש וכו' . ולחם לבב אנוש יסעד . ומתחיל הגדול המעולה
 קודם לשעום כן המאכל ואומר ברך שהכל ברא לכבודו .
 והלסובין עושים אמר לכל ברכה ויוצאים ליד חובתם כפתו פי
 הוא יברך הגבה אחרי כן יאכלו הקדושים . וכתוב ואכלת ושתית
 וברכת את יי אלהיך . בית ישראל ברכו את יי . ואחר
 טיסערו עושים ברכת המזון בכפר לחם כמו שכתוב כל אלו
 בסדר התפלה כל אחד ואחד לפי יומו אין צורך להודיעם בפרטות
 כל אחד . ואחר כך עושים ששילת ידים פעם שנית כפתו
 ארמך במקיון כפי . ובטס יי אקרא . שהכל לכבודו ברא .
 לתועלת ברואיו לא לתועלת עצמו . כפרחו כל פעל יי לעשי

הס

<p>זהו סדר תקון תפלת מנחת ערב כמות כללו פתקונו עליון שיהו יערב והמבוק פונה נכונה יכובס קרב לעשי ומחמאתו יטהר כליותיו והקרב פי דרפיה דרפי טועם וטוב טעם עת וכל שתיבותיה בעקרי האמנה מתעב ולטוב טעם עברך לטוב ערובת עת ואל יעשקונו זדים אורבים כעורב</p>	
---	--

הס

נחל סדר תקון תפלת הבקר " בעזר בוחז כליות
ולב חוקר "

בבקר

הטכס פאים בבית הכנסת וכו' עינים
ומטתחויים לאפיים ארעה פכתו נבואה
למטכנותינו מטתחוק להרוס רעליו . ונחזק מתחיל לפרו ממנו
ברכי נפטי את יי' שמתחיל בלטון בדפג כמו שבארנו הכונה
בהקדמת תפלת הערב . והקדים עליו המסדר טע פסוקים
הטוס בהם ברפת והלול טמו וגם הקדמה למזמור ברכי נפטי
את יי' כי פטיטער אדם מטתנו בבקר הטכס נפשו פנויה ר
מעסקיו ומברכת ומהללת לטמו ביוך הוא הסולה לכל עונמי
הרופא לכל החלואיכי וגו' . וכן ומסרנס לו ככתוב המטביע
בטוב עריך טפירוטו פך מלטון ערין לבלום . ומטלים
עד התימתו ברכו יי' מלאכיו . ברכו יי' כל צבאיו . רמיו
ברן יחד כוכבי בקר ויריעו כל בני אלהים . ואני אליך יי'
טועה ובבקר תפלת הקדמך . וחוטם ברכו יי' כל מעטמי
בכל מקומות ממטלתו . טכולל ברפת הטלטה עולמו מעט
טמטגיה בכל מקומות ממטלתו והטתתו עד ברכי נפטי
המטבלת המטגיה פך פפוטות .

ומחבר

עמו מזמור יי' אלהי גדלת מאד . ופתג
הרב ז"ל ואמר ידוע לחוקרי האמת טטפי
המזמורים פאחר גרמניס יט בנה המזמור לפי העת פגן עונה
אור כטלמה . הורה הטמט יאספן . יע"א אדם לפעלו ע"ל
ומה טפריך לרעתו הוא כי פונת הרב באריכות הלטון הזה ר
להודיעך אף מנהג קדמונת ע"ה לא היה לומר המזמור הטע

עטן התפלה

שמואל יי' אלהי גדלת פאת כל ימי החול אלא בראש חודש פסח
 שבת המסדר בסדר החנוכה היטן אפילו אחר סדרו המבחר
 ע"ה בעבור שלא תוכשר קצורו בעיני הרב עוד בדברים טראוי
 לחברו ולאחריו בכל ימי החול גם כן כי טענתו כ"ה וכן האמת
 ועוד שגם המזמור חותם ברבי נפטי את יי' בלשון שמחתהיל
 חברו הקודם לו שמואל ברבי נפטי את יי' על שני קצותיו וחוצו
 וזה סג טברוחי עברי יי' כי נפון הרבר ועוד אוסף להודו
 דמיין הרבר וזה שכתוב לעיל יהי כבוד יי' לעולם קיים
 ישמח יי' במעשיו המביא לארץ בהבטת ובהטעה
 ותדעך דומה כל זה להתייחס המזמור הקודם לזה באחריו ברפן
 יי' כל מלאכיו ברפן יי' כל צבאו שהם שני העולמי הקיימים
 באישיהם ברפן יי' כל מעשיו שהוא הוא ישמח יי' במעשיו
 הנה מוכח גם כן מזה טבלית טעיהם שזה פתח לכן
 טובים הטנים כן האחר ומה טוב ומה נעים שבת אחים גם
 יחד ובהטרפות פסוק יהי כבוד יי' לעולם ישמח יי'
 במעשיו אתם המסדר בשני פסוקים שהאחר מתחיל בדרך
 יי' אלהים אלהי ישראל עושה נפלאות לבדו בדרך מה
 שהשלים ישמח יי' במעשיו הנפלאים ובפירוש פסוק יהי
 כבוד יי' לעולם אתם ואמר ובירך שם כבודו לעולם וימלא
 כבודו את כל הארץ אמן ואמן

אחר אישלים החן לבדו אלו הטע
 מזמורים במקום מוטב קס
 ועולה ועומר לפע הרובן ומהכלל סדר הייחוד כמו שכתוב
 בתפלה ערב ובתעלה לפסוק תטה חטך ויהי לילה בערב אומר
 בבקר

ענין התפלה

בבקר ברוך היוצר אור . עושה אור ששלחה וכו' . ואומר
והוא מהשמש ערניא וזחתיא . ונהורא עליה שרא . אתותי
פנה רברבין ותמיההי כמה תקימן מלכותיה מלכות עלם וערין
בברוך אלו הפסוקים הביא המסדר פסוקים להוריע לפני הארד
גבורותיו והמ' . מלכותך מלכות כל עלמים וגו' . ותתם
אין במוך באלהים יי' . רם על כל גוים יי' . כי גדול אהובע
מכלאות כמו שכתבנו בייחוד ערב שכל אלו ככלאותיו אשר
עשה . ומטלים היחוד ואומר רבחסר ומסדר ענין סדר וצ"ל
פסי יומן . ואחריו כן מסדר מ' לא ידע בכל אלה פי יי' ע"ג
ומזמור לתורה . וענין הקרבן כפי סדר הערב . ובמקום
שאומר בערב ובהעלות אהק את הנרות כהי' . אומ' והקטור
עליו אהק - קטרת סמים . וכפני עליו שבאל מזבח הזהב
ואחריו כן מסדרים מזמור דברי יוס ביזמו ככתוב ולעמוד ר
בבקר בבקר לול . ומיום סתחיל מזמור יי' מלך גאות לבט
ומסדר בכל יום שאר המזמורים הסמוכים לו ער סוף והורן
לזכר קדטן . אמנם יי' ארומטן אומרים אותו ביום ששי
כפי שנתות לבריאת היום . ואזתם בכל אחר ברוך יי' לעולם
ואחר הקרבן והשיד נוסל על כפיו ואומר ורין ועשה מה שא
אלהינו . ומטלים הורין . ומתחיל מזמור אמרי האלהים יי'
ולקדים לו פסוק יהיו לראון אמרי כי והציון לפי זהו כינה הגיע
ובעבור יי' בקר תשמע קולי . וכן ברן יחד כוכבי בקר
ובבקר תפלת הקדמך . חבר פסוקים מכה ומפה שמדמיני
לתפלת ודנה הבקד . ואחריו כן אומר ותיטב ליי' מאורע
מקדין חפרים חרמיז שארשת שפתינו תחשב תמור הקרבן
ומתפלל לטם שיטלה אור ישועתו ויפחני אל תר קדטן להעשו

ענין התפלה

קרבן כבעל אל מנחה אלהים ואנחה באהלו זבחי תרועה
 אטירה ואנחה ליהוה . ובטביל טאחר עולת התמיד היו
 מקריבים קרבנות נדרים ותרבות סדר אחר לך אנחה זבח
 תורה . נדר ליהוה אטלס בחצרות בית יהוה . וערבה ליהוה
 פנתה יגודה וירושלם פיו עולם . השיבנו יהוה אלך ונשובה
 כעין שבארנו בתפלת ערב . וחוטם ברך יהוה לעולם .
 ואחר כך סדר מזמורים להשמיע ולשמוע תפלתו ותהנתו
 לכן הקדים המסדר פסוק שמעיה אלהים רנה הקטיבה תפלת
 ואומר ואת תפלת לך יהוה עת רצון . ובזה כתוב האזינה אלהים
 תפלתו והקטיבה בת . וחוטם ברך יהוה לעולם .

ואם

יהיה יח מוסף בפאן וריו יהוה אלהי ישראל צדיק
 אלה . כפי גוספת המרי אשר מרו ועצבו את
 רוח קדשו . ואחריו אומר הטאתי אוריעך ועזע לא פסיתי .
 ואח"כ בכל יום מוסף מזמור הנני אלהים בחסרך . ומזמור
 מי אל כחך נע ועם לחילת העם וגאלת ישראל מנו הגלות .
 ובר"ה מוסף אספיה טמך . וכן מוסף הללויה הללו את שם
 יהוה . הללויה כי טוב יהוה זמרו לכ"ה . הקדמה למזמור כי את
 ידעת כי גדול יהוה . והמזמור הזה משובח ומעולה שמזכיר
 ענין הגאלה טגאלס מזמורים ונחון מלכיס גדולים .
 יגאלס מנו הגלות כנדרמו כי ידן יהוה עמו ועל עבריו יתנחם .
 עצי הגוים פסק ונהב מ"ח . וחוטם ברך יהוה לעולם אמן וא
 ומקדים טמח נפט עברך כי אלך יהוה נפטי אטא . אלך
 יהוה נפטי אטא . וחוטם כרה אלהים את ישראל מ"ח . פענין
 ואף גם זאת בהיותם בארץ אויביהם לא מאסתים ולא געלתים
 לפלותם בהיותם בגלות אלא כרהו מפל צרותיו כנדרמו לעל .

ואה

ראה אויבי פי רבו וטנאת חסם טנאונ . טמורה נפטי והזילני
 אל אבוט כ"ב . תוס וינאר יצרוני פי קויתוך . פורה י"י
 נפט עברין . טאך זה מורה לענין הגאלה העתירה . וחורם
 כרוך י"י לאו . ואומר מנצור י"י אורי וישעי מפני אירא .
 ומקרים לו כסוק אור זרוע לכדיק ול"ט . ומנצור אורך בעל
 לבי נגר אלתיס אנצורך . ואלו הם טבח ומורה .
ומחרי כן
 אומר טירת מטה רבנו על היס ומתחיל
 ויוטע י"י ביום הווא את ישראל מיר
 מצרים וגו' . וירא ישראל את תיר הגדולה וגו' . ויאביטו
 ב"י ובמטה עברו . אז ישיר מטה . לאמת ההטחה פנרמו
 י"י ילחם לכם ואתם תהייטן טאמות הטבואה והתורה מתאמת
 בהטחה . והקרבן האמור אחר כך הוא לאוט תורי .
 ואחר טירת היס הסמוך מנצור אשרי טאוי פטע בגלל רקלטק
 מים רבים אליו לא יגיעו . ומנצור רטנו כריקים ב"י בגלל ר
 כונס כנר מי היס . ולסייס הוטייענו י"י אלביטו . וחורם פון
 י"י לעולם אמן ואמן .
ומתחיל
 י"י בליק גרול מאטר טורן התורה ומאטר גס
 התורה באמרו כי ישר דבר י"י . ראט דברך
 אמת . אתה צוירית כקורין . גל עני ואביטה נפלאות טורן
 ומתחיל הקרבן . ואם יהיה ראט הרט ניסן מקרים כסו גהרט
 הזה לכס ראט הרטיס . ובטאר הרטיס אומר לכר וביראטי
 הרטיס תקריבו עולה ל"י . ולסייס וביום טלחתם ו"ה .
 ואומר שיר פמו טהיו מטרדיס בנפן המלכות . ומקרים
 עוד אטייר ל"י בתי אל"ב . הרטיטו לאלתיס עניטו . פ
 בכל המוסטיס תוקטיס בחוצרות ומנצורים כטיר . פפחוב

ובעת תחילת העולה תחל שיר יי' והתפלות ועל ידי כלי נגינה
 ומסדר פסוקים חדשים ומעריכים . לאמר מה יעבדו ה'
 וקטבתו כל משושה חנה חדשה . שכל אלו מורים לענין החט
 ומסיים בבקשת מחילה וסליחה טוב מחיין אהרן וכו'
 ואחריו כן אומר לא השמינו מלכנו ארץ כל יושבי תבל כ"ל וכו'
 וקם ואומר אלהים באו גוים כנחלתך בגלל ועולה לא העלו בקט
 לאתתי ישראל ויהי קצף יי' על יהודה וירושלם . ומכאן זה
 שנתחייבנו גלות ונחוב בית המקדש ושבתה העבודה בקרבן
 המוסף . וחזקת ברך יי' לעולם . ואחריו כן מנצח מסרי
 יי' ארוננו ועם הללויה הללו את יי' מן השמים הללונו במזון
 ומנצח הללויה הללו אל בקדשו . שארבעת דומים לענין
 המאורות . ומסיים בפסוקי היטועה כמו שרמזנו בתפלת
 ערב . וחזקת ברך יי' לעולם . ואחריו כן אומר מנצח
 הראוי בחול דבר יום ליום . ואחריו כן אומר מנצח לפי
 מפוסק הענין הנאות לכל אחר . וחזקת ברך יי' לעולם .
 ואחריו כן אומר ענין הנבואה עם אל הנאץ . וחזקת כפרון
 יי' . ואומר קדושות הנאות לכל ענין . ופראט חרט
 מחבר פסוקים מורים לענין המאורות . ומסדר פרשת ואהבת
 עם והיה אם שמוע ופרשת ציצת וההודאות עם מלפני שמים
 ואומר מנצח ההלל עם מנצח הללו את יי' כל גוים ט"ה .
 מפני שכל א"י זה יום שנתחייבו ישראל בקרבן המוסף היו
 אומרים הלל במקדש לכן הפנים המסדר פסוק הלל והודות
 ליי' כי טוב כי לעולם אסרו . וכל המנצח . ומסיים
 בפסוקי יטועה . וחזקת ברך יי' לעולם א"ן .
 ומטלים התפלה כפי צדקה הערב .

תם סדור תפלת הבקר עם ענין החדש בעזרת

נאדרי בקדש

ונחל סדר תפלת ערב שבת " בעזרת אשר

ברך את יום השביעי כי בו שבת "

ניהם

המחבר קודם החלי דאית לכתוב

הנה הצעה אחת שהציע הרב בעל

המבחר קודם פתבו הקדמות הפיוטים שהפד לומר פל אחר

לפי הפרטה שאומרים באותו שבת פני שמעתי אותה ההצעה

פתובה בסדור היטן שהיו מתפללים עמו הקהל ילדו וזו נוסחה

נדבה רוחי לחבר פסוקים מלוקטים

ועתה

לענין כל פרטה ופרטה להאט בקדושת

השבת בלתי טאחרי אותם פני הראוי להזכר אלם יוחזקו בעבור

הענין ולא אחוש לבוא בתפלות סדורים ואע"פ יודע אע"פ שהרואה

יחטרי בעל קנאה או יחטבני טועה בעבור שהלכתי הפך ר

ההרגל המפורסם לפי שזה דעת אנטי דורנו שאין ראוי ר

טיחליך ארם חמה שהספיקו הקדמונים ולא ישתכל באמת

כל דבר ודבר רק טייה הולך אחריהם בלתי עיון וזה אשר מטעני

מלקצרי בעטנים רבים ומלחבר הראוי במקומות ולא אזכור

קצת פי ערבתי לעצמי להלך בטבילם ולפי כך לא סדרתי זה

טעלה ברוחי במקום הראוי לו ועם פל זה לא נטפעת במקצת

המקומות מלהוסיף ומלגדוע ואני מבקש לכל הבא אחרי ר

ענין התפלה

למעתיק זה תרמו יכתבו בשמי ואם כה יעשה יטא ר
ברכה מאת יי וצדקה מאלהי יטעו . עד כאן לטק
הלצה שהציע הרב ע"ה .

Handwritten mark or signature in the top left corner.

201

הקדמות ענין השחיטה

טוב אתה וטטיפל מדע הקיץ . חסדך יי
 מלכה הארץ הקיץ למדע .
מה יקר חסד אלהים אשר עשה עם ישראל .
 עם סגלתו ונחלתו בע כבודי אל .
ומה יב טובו אשר עמן . ללמדו ולהלויטו
 לשמרו משור וכסן . להשליטו בשמי
 שלמות . גולות עליות וגלות התמות . שלמות יאטע
 ושלמות אהרן . לבל יקרה לו שום חסדן . שלמות הגוף
 ושלמות הנפש . לבל תשבע בטיט זרע . ונהיה מפלל
 שלמות הגוף הן ללמוד מדות הגונות . ולהתרחק ממדור גונות
 לקבל שכר למען ייטב לך ולבניך והארפת טנים . פי
 מעשה אבות יעשו בנים . ופרי שצריך להיות הגוף חזק
 ובריא . כי רוחה ברומה כבריא . ולהיות חזרוך נקי וטהור .
 מאוס ברע וכחוב בחור . כרי לשמור טווי טבע קמוג ר
 הממוג . מהרצנים וער נג . כן יקראנו אסע ויחלב .
 ואף הנפש תלמה ותשלה . לכן כחכסריו הלאיה לעמו
 והנהיגם . וייתר מסלולם לעלות במעלות הסלם .
 בהנהגת טוץ גופם . אמרת יי רכס . בשלמות שלמות
 ומצות תוריות . בנייות לתלפיות . מצות עשה ומצות לא
 תעשה . למען יכיל את אשר יעשה . והגהירם לבלתי
 אכול על תועבה . כן יופיו לראבה . להיות מאכלו
 פריא . מתוק לטעם ולעצם רפואה . וטוטיטי בי בראת .
 הומץ מוננו ותמית . כן האמחים ובהי האלם . כן תבשר

הקדמת השחיטה

וכן הלחם להעמוד גדולם . ולא על ידי טה הוררתי לאפילה .
באמור כל דמות אשר הוא חי לבם יהיה לאפלה . אבל הורה
שיתיה חוק ופריא וחי . כי אחר שאמר כל דמות הורה שהיא חי .
ומה שגם אשר הוא חי אם לא כיון לשתק שמו . ולאסור המות
מותר עליו . ואך שנה הכסוק התחלה . לפסוק הבא אחריו
שהוא תפלה . פרי לומר אך בשר בנפשו רמו לא האכלו .
להגדוקם משהגם האכזרי אשר בו נתגדלו . בהשחיתתו
פרי דמותו ולא חטלו . ואפלים אפר מן החי אשר הורגלו .
ומהגדמות גה הורגלו להשחית להרוג ולאבר ולעטוש . למורי
הרע ולא השבו אטוש . כפרמו מספור לפך לנשיו שמשך
קולי נשי לפך האגנה אמרתי . כי איש הרגתי לפכתי וילך ר
להבורתי . כי אם שבעתם יקם קין מצד איבה וקטאה .
ולפך מותקם אפילו ספגה וחבורה שבשם ושבעה . ובהוב
ותשחת הארץ לסעי האלהים ויתהי צעקה . וגשחות נשאלת
על הרצחה אל השחיתתו כי מי שלח ירו במשיח יין וטק .
והנה לא באר התחייבם בעגט חטום סבלותם באמונה . תאורו
ראש אמונה . או שפברו בו ית שהוא קיום הטט אל לא לצד
השחיתים בקיום מן האטוש . ומה בכל עבירה שנגרסנה ר
בכל זמן וכל טחלה . היה מקרים ומתקן לה הרופא חטס י
רפואת העלה . פמו שהקרים טעות המילה בעבור קטשך
עבירה וירא חס אפי כעטן . ויאמר ארור כעטן . ויראה את
שמוה פי השחית כל בשר את רדפו יטן וביטן . בשמוי המטה
והטבע פתפך עד שחיותם . עד זמן גוצא האטשים וטעה
אותם . לפן מדר להם מרה פנה טרה ויהפך את הכפר וכל
יטבי הערים וטעה ארטה . פמהכבת אלהים את סרוס ואת

עמורה

הקדמת השחיטה

ואת עמורה ואת חרמה . לפן אף הורה תקנה בזה והדמינו ר
לבאכל על ידי פעלה . אשר בה תהא תמלית הדם במקלה . כי
הורה לאכול החי ולא הסות שהיא טבלה . באמור אשר הוא חי
לפס יהיה לאכלה . ושבו והזהיר שלא לאכול החי בעוד נפשו
בו שהיא רמה . אם פן הימנו להוציא רמו ע"י שחיטה שהיא
כדיות מקורי הדם שבצואר וכלי הנשימה . להמעיט באבו
בהסרת חיוו . ולהלתישם מהיות ברשע מאויו . להפין טאם
הבעל חי שמהיה זה מפני זה הנתייר למעט באבו . כל טפן
לנברא בעלם אלהים שלא הרטה לנעת בו . מפע מעלת חסד
הנפש הרמה . ופותר האדם פן הפהמה . שאמר תוצא
הארץ נפש חייה פתח השיחים . וליתרון נשמתו אלו יבא
אלהים את האדם בעלמו בעלם אלהים . לפן העניט וגור
אומר ואמר שופך דם האדם באדם יל בעבור היות אדם .
רמו יטכך והורה העלה ואמר כי בעלם אלהים עשה את האדם .
ויאמר אליהם אל תשפודים . והנה טס העניט כי באשר
עשה פן יעשה לו . לא שטס העלה מור הכאב שהוכאב בעללו .
ועוד נתן טעם ואלו ואך את דמכם לנפשותיכם . יל
בעלל יתרון נפשים ורמות כלמפס . אדרוש דמכם מיר האת
ומיר כל חיה . כי טוב טובאלי בעת חיה . לפן חוק הק
ואמר והחית איש הטור יסקל . וגם בעליו יזמת כי לא יותן
סגור תחתיה וכסף מחירה לא יסקל . לפן מיר איש אחיו
נפשים אדרוש סקין והבל . כי השופט כל הארץ לא עשה
טחית לחבל . הנה בעבור אלו הנסתרות לוי אלהינו .
באו אלו הדיושים להיות נגלות לנו ולבנינו . לא בעבור
שקודם לפן היה אבילת החי באסור . והסוס אסור והחמור

הקדמת השחיטה

אסור . ועתה בא להתייר אכילת הפטר . פי אף קורס ביוא
 אלהים ארס הופטר . באמרו וידרו פרצת הים ובכל הרמט
 הרומט . וכל החלוקה כמבנה ונמס . תמטילתו פמטעט
 ידך על שמה תחת רגלם . צונה זאלצוס פלס . אף
 פמאן קניד בם הכתוב על צד הודעה . להשיג על אופן היותם
 סונן לו לאכול לשבעה . באמרו פירק מטעב נתתי לכם אתכל
 פי להיותם למנון הונמנו ובשר לאכול . לפן אמר נתתי
 לכם נסודת לשעברי . ולא אמר הנני סונן פי כך היה בטפרי
 ועוד שאמר לכם ולכל חיה הארץ כלווי . וחי האלם אינו ה
 נאות לקבל צווי . והנה יט סן הכתוב ראיות על זה מורות
 באמרו והכל הביא גם הוא סבכורות . ופתוב ויקח מכל
 הפמה טהורה ומכל העוף ויעל בעלות . ואם לא היו
 אובלים ובשר מה צורך לאלו תולות . ועוד שהמנון
 קורס סן המנון בטבע . ואכלתם לחמכם לטובע . וירוע
 טמון הארס מן החי וסן הזומה . פי צריך להיות המנון
 עם המנון תחת סוג אחר בהפחה . וננה הורו כל אן הרמטי
 טאינו תרס פי ססברו אטשים . אמנם מקורס לפן לא היו
 חוטטים על השחיטה . ונה היה להם למחרתה . מנשא
 כנים לחי המדבר . והוא לא פנים לקקל והיילים יגבר . ונה
 פעבוד העבירה שהיתה בנמנו מה שהיה על צד תלמוט הוא
 להאכל חיי ע"י שחיטה לא ע"י פרויות אבר ותחירה . לשמית
 סן הארס אשר עקר יומו לא הספיק הוראת טכלס . ומטע
 זה לא שמרו סן הארס טסברו הוא קיוס העולם . מאר
 נפשו ממטלת מתכטת השחתה טס פמולס הטכל .
 הטכל תגבה וקבוצה הטכל . על כן העידים על זה בטגס
 הוא

המקור

הקדמת השחיטה

הוא בשר ולא ירין יוחי בערבה . והאריך אפו בהם עד מאה
ועשרים שנה . והם מאתן קחת פוסר וזה היה פטעם . עכ"ל
מדר להם והענינים כפי דעתם . כמה שהיה סבתו קיום העולם
בהקוות המים והראות היבשה . ויבא עליו את גיס ויבסחו י
ותראיתו עיניכם את אשר עשה . וכשראה עור הטפס להיות
קיום העולם וקיום המין האנושי . העידם כמה שלא הפיק
הוראת טבלס ע"י טבואה וגם הורה העניט הנפטי . וזאת היא
הסבה המחוייבת להבנות הנביאים להורות ולרעה . מה שלא
הספיק הוראת טבלס שהורה להם עץ הרעה . שהוא יריעת
תקנת המפורסמות . לבנותם קדושים אחרי מות . טהם בער
קיום מן האנושי והם היו משחיתים אותו . וכובעלים דען
קונם שהוא מציאות האדם שמתקיים העולם הטפל לסבתו .
שהאדם הוא תכלית העולם הטפל כאשר הרמז מורה . ותחסרת
טעם לחלקים וכבוד והדר העשרה . כי הוא ראשית הפחטי
ואחרית הטעם . וכורתך אשר תעשה . כי לא יעשה י"ד
אלהים דבר כי אם גלה סודו . אל עברין כי לעולם חסרו .
ועל פי הדרך שהורה להם ע"י טה היו מתהגים דורותיו .
וישמור משמרתו שאותיו הקותו ותורותיו . עד בא זמן משה
דבטו והיו אובלים החי ע"י שחיטה פטרה . ומכני טפסו נחת
הוא ויתן להם מורא . והער ספנות הארץ שהיו אח"כ רועת
בטאות רשא וכעמקים בהרים ובבעות . ועל ידי משה רבנו
העמו סוה להאכל ע"י סימנים גדלים ומבואחים . להפדיל בין
הטמאים לטהורים . לפן אשר קצרו והתיר קצתו . לפי שראה
באפסותו . ולא לבד להפדיל ביניהם . אלא כדי להודיע ד
מגוס ומבטיהם . לכודיע המין המטובה והמגונה . גמאות

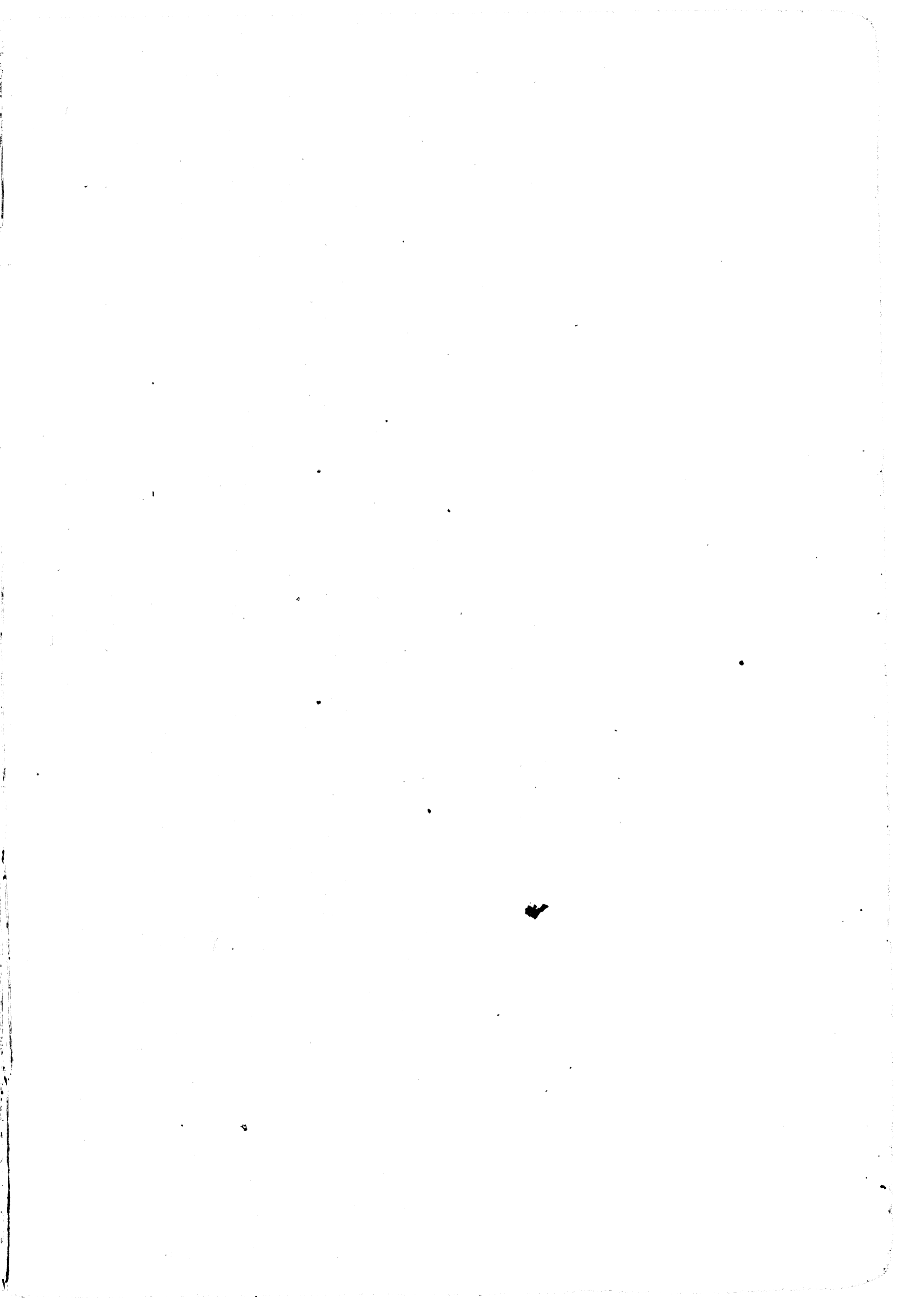
הקדמת השחיטה

לגוף כי הוא לחלק אבר מוטתה . לפי הגמיר אל השקצו
 את נפשותיכם בכל השרץ . לכל נפש השורפת על הארץ .
 כי פזונם רע מוגזאל גם ועב . ומאכלם מושרץ ומתועב .
 וגם מאכילת נבלה ומדכה הזבחים . כי עבולם קטה ופזונם
 רע מושרץ גופם מפסיד חמדם . ושרץ מהגוף השחור קצתו
 התייר וקצתו אסור . באמור לא האכל הנפש עם הבשר . כי
 אי אסור לאכול הנפש מינה . כי תהגבר הנפש הנפשית
 ותקל גבירתה בעיניה . ותחלט הנפש החושפת . והשאר
 סבלה ומוטתיה מוטלת . ובמאוסם השכל גאות ומש
 התגברות הנפש הבהמית . טובי טובי השולטות . ויהיה הסוס
 שכל . לרובבו ותכל ואכל . בהדבק העמק עם השרץ .
 ולא יכיר בהכרת מהאילן סצל חורט . להיותה צורה בצור
 החיים . התמידים בערסה והנחיים . על כן באה הצורה
 הים בענשים הרבה . ובהבטחה העבתם וקטבת זרעם
 וטפרים ירבה . מה שלא עשה כן לכל מצוה ואזהרה . כי
 אם בנאת ובעבודה זרה . וזה מרוב האות נפשו לאכול בשר
 והתעלם ברוב בעד דמו טיוסר . כי לא יוסר בעקל .
 על כן יפא מטפט מעוקל . וכן אכילת החלב הקרב . מטפיע
 ומפסיד עבול הקרב . ושרפתו יותר ראוייה מאכילתו . לאסר
 לו יתנו ביום אטמתו . ברך השם אשר גורמו סבלאות ר
 מתורתו . ושר גופתו להיותנו קדושים פקדושתו . ואמר
 ולא תטמאו בהם וטמאתם בהם . כי הם מטמאתים הלב
 בבואם אל קרבם .

חסרי

יי אופיר תהלות יי פכא"י וט"ל יטבת .
 לא עשה כן לכל גוי ומש בל יד הלכו אל

204

20

הכתוב

התחיל ואמר זאת החיה אשר תאכלו ר
 מכל הבהמה אשר על הארץ . ואמר
 שאמר זאת אשר תאכלו מכל הורה שהוציא כרם סך הכל .
 ולעולם הפרט צריך להיות פחות סך הכל וצריך להיותו סמיטו
 על סך הבהמה צריך לבאר הכתוב על זה האופן . כי זאת החיה
 היא הפרט ואינו כולל רק הבהמה השתורה המאכלת פתו אשר
 תאכלו והוציאה סך הכל שהוא מכל הבהמה שהוא כולל השמא
 והשתורה על סך אמר אשר על הארץ להורות שהוא כולל ביתי
 והרדיו . הנאכלוהבלת האכלת . מה שכולל ויאמר עליהם
 תוצא הארץ נפש חיה למינה בהמה ודג וחייתו ארץ שכולל
 השמא והשתור יחרו . פאלו כתוב זאת הבהמה השתורה אשר
 תאכלו מכל הבהמה אשר על הארץ . אמנם לא הוציאו בלשון
 בהמה פלו שבארנו במשנה הורה שאמר זאת הבהמה אשר תאכלו
 והורה שדוצה הנאכלים לבר שהם שור שה איל וצבי . אמנם
 בבואן אחר שהוציאו בלשון זאת החיה ולא אמר זאת הבהמה ר
 נוכל לומר שבין להרמיז שרתיה חזקה ובריאה פלו כי חיות
 הנה . פלו שהרמיז בענין זה באמרו כל דמש אשר הוא חי לכם
 יהיה לאכלה . ומאמרו אשר תאכלו הורה שכולל הבהמה
 והחיה הנאכלת לבר ביתי והרדיו כי סך בארם בשר במשנה
 הורה באמרו שור שה שטפים ושה עגים . אלו הן הביתיים .
 איל וצבי ויהמור ואין ורישק וראו ועמר הם ההרדיוס . ואמר
 אחריו וכל בהמה בון המוסף להורות שיש בסקות אחרות חוץ
 מאלו העשרה מינים שהוציאו כגון המריא . ועמר ואלם מריאים
 וכן ואלם מריאים לא אביט . ואין פירוטו בריאים . ועמר

ויזבח טור ומריא בון המוסיק ולא אמר מריא . ופתוב
 ועגל ופפיר ומריא . ואינו מין היה פי אין היה טקדבת סלל .
 ואמר כל מפרסת פרסת וטוסמת טסע סרסות מעלת גרה
 במתנה אותה האכלו . ואין הפרעה ברורה אם הסימני טנים
 או שלטה . ואין לנה השטה . עכ"ז קצת הפמים הקרו והפאו
 והורו סימנים אחרים להבדיל בין השמאים והשהורים שלא תוק
 בס הפרתב ואמר רע שכל בהמת והיה שהיא מעלת גרה אין לה
 טנים למעלה דל בפע הלחי העליץ אמנם גם הגמול אין לו טנים
 למעלה . וכל בהמת שהיא מעלת גרה הרי היא ספרים פרסת
 חוץ מן הגמול . וכל בהמת שהיא ספרסת פרסת היא מעלת
 גרה חוץ מן החזיר . וכל בהמת שהורה פכפכי העוקץ קרוב
 לאליה בשדה והלכה נארג טה וערב . אמנם גם העורר
 שהוא חמור חבר נארג בשירו וחלבו טה וערב גם מן אף עלפי
 שהוא מפיץ טה .

וכתב רבנו לוי וכאשר מלאנו טני אמות לבהמות
 השתורות הא הקדנים והג היות אונטו בטרי
 פאנו . ואנן אינם בכל סמל אבל מקצתם ועל מן זכר בו
 הסימן אשר קטן מהם ובגדול והזברים והתקבות . וכתב
 עור ורע פי החכמים הראשונים כבר טמו טנים סימני אחר
 חוץ מאשר זכרנו והם אשר אין טנים למעלה ואשר אין פשו
 וחלבו טה וערב . אבל אשר פלפר וחלב כלפר . ואמר
 ואלו הסימנים אם יהיו תמומים לא יודעו אלא בנסיך ובגדול
 מהם . ואשר זכר אותו הכתוב הוא טורע קורס שהיטרו
 וקורס טיגדל עכ"ל רבנו לוי .

ואמנם מיט הבחנה שהזכיר הכתוב מין הבהמה

תפיתית

הביתיות מפורסם לכל שהם טור טא כטבים וטה ענים
 אמנם תהרדיום יש מהם ידועין אצל האוסה כגמן איל וכבי
 אמנם הספק נפל באין ודיטין ותאן פתחוה הגה אשר אנו טופעם
 בו בקוסנדיטא רבתי עם שאי זהו אקו ואי זהו דיטין ואי זהו תאן
 אמנם הנמר היא היה מפורסמת בערי מזרח פי תסימט ישידן
 ישידן עליו והיא תהיה שצוארה ארוך ועב ונקוף והיא הנקראת
 זורטפא

שאלה

איך יודע העוף תהור ותרג תהור

התשובה דע

העוף הסך הבהמה טענהמה טחן סימנים ובאר שמותם
 גם כן אמל בעוף לא טחן סימנים ולא באר שמותם אבל
 באר שמות הטמאים לבר וכל האחרים טמאין בהתר
 באמרו ואת אלה הטקצו טחן העוף לא יאכל טה את הנשר ואת
 הפרס ואת העזניה ואת הראה ואת האיה למינה
 ובפושטה תורה תפיר טס אחר יותר טאמר והראה ואת האיה
 והריה למינה ונראה טענהמה הריה בכלל איה בפרט
 טמיט ונטארה הראה בטקוס ראה פי טני שמות יש לה ונטארי
 בטורים עופות והנה כל עוף טעורט לאומה טמו פפרור
 כגן קצת עופות טמתגדלים בביתו ומהרדיום הרומי להם
 טכך שמותם באמת כגן יועם ותורים והטלו והקודא ותרגול
 ואווגים ופרפורים וזולת אלו קצת עופות הרדיום טעורט טמס
 אצל האמה טההמתקה הטטלטלת טהם טהורים כגן הרענים
 הטקדאים טווס וכן העוף הטקדא קינטוס הנה אלו ר
 ופרומה להם הם בהתר וכן האפריים הקטנים טהורים
 הביתיים הטקדאים פלטין טפורטיטיא

שהערו בערם חרדי מלדים שבאו משם טהם בהגר שנוגע
 להם שהעמיק המושל שלט והודגלו גם כן בכאן מקדמת
 רגא לאכלס שבין העמק הנקרא טפיטו והנקרא כלורו והנקרא
 טקטיוע . אחנס כל עמק שנסתפק בשמו אסור לנו לאכלו
 כי כל ספק לחמרה . והנה כל מאן עמק שנוגע שמו ר
 מהסכמת לשוננו ולא נזכר בתוך שמות האסוריו שנתבאר
 בשמס יגיה בהגר . לכן אם נרע טס הרעגול שהזכר טס מאן
 חוספס מאן לשוננו נרע כי הוא בהגר ימא טלס נזכר שמו
 בתוך האסוריס וכן הכל .

והכה ממה שכתוב מבטרים לא תאכלו דייקו החכמי
 לאסור ביצי עוף טמא וכל מה שיסופק שמו
 כי הטעם היוצא מבטרים . לא כמו שאמרו ב"ה כל היוצא
 מן הטמא טמא וכל היוצא מן הטמא טהור עד שלפי דיומם
 מותר להם לטחוש ולאכול המאן הנקרא וודיוע כי הוא טהור
 מפלמים אביו חמור ואמו פרה . וכן אם יולד חזיר מפנה
 התרדוהו ואכלותו כפי דברי רבונתנס שכל היוצא מן הטמור
 טהור וכל היוצא מן הטמא טמא אפילו טלח יאיתו שיצא מן
 הטמא טהור . כמו שנתבאר שיצא מן הטמור טמא .
 ובה טלחם לבס לתת סימנים בעומות והם פלמי טיש לו
 נסך וקדקבנו טלק ואצבע יתרה ואיתו דורס ואופל .
 וחכמינו טעמו עליהם שהצות והסימן צריך להיותם קינחיס
 לא העררים . ורבו עמא אפר בהיותו טוף קמים בלי
 גבול ומאכיל אפרוחיו כדון היונים . והנה זה האות
 איתו נראה ברוב העומת לעשות כן . אך רבנו געמורו
 ספרת ונבולות בסימנים שהזכיר הכתוב והעומות בטס .

כי באלו הימים ירושם . כי הם ככל המין ובכל עת ה
וסבלתם היא שתנשא על מין אחד ועל האישים אשר תחת
זה המין בטובה .

אמנם

ברצונם נתן הכתוב בהם סימנים והם סמני
וקטקטת טרופה לשריין קטקטים .
וקטקטת בקצת מיני הרגים נופלים בעת הצדייה ונשארו
עודם חלק בגן מיני הרגים הנקראים בלשון אורקיסו ופלסיה
וטקוברי וטוורירי וזולתם . ובקצת מינים עומדי הקטקטי
קיימים על עורם בגן הנקראים לכראקי וקבלו וקיכרינדי
ונמירידי וזולתם . אמנם הרג הנקרא טייקי והנקרא
קטיפיו אשר חוטפים מבה טיט בהם קטקטת ונופל אינו
כי כפר הטטו קצת מיראי הוא מוטנו ומתה ורובו בסידות
רובה ולרו מהם גופים הדבב למאות ולאלפים והטטו לבקט
קטקטת אפילו ברשת ובחלונות ולא מלאו ומלאו נחשור
קצת מאחינו מאפילתו . ואותם הנראים על גב הטייקי
כמו בתמים טחוסים הם לא קטקטים ורענו . ומכאן
הטני סימנים ביהר לרג הוא מותר להאכל . ואחרי שהכתוב
לא הורה ברגים אופן מיתתם להתייר אכילתם כמו שהרמזו
בהמות ובעוף אלא הניחנו על פי המנהג הקרוי טסר
בערם באמרו הצאן ובקר ישחט להם ומצא להם אש את כל
רגי הים יאסר להם ומצא להם . והנה מאמר ישחט להם
ומצא להם ירכוז שבטחיטה הותר האכילה כבה בטאסר
אם את כל רגי הים ולוץ . ר"ל שבאסיפתם יותר להם ר
אכילתם כמו שהחיטה בצאן ובקר . על כן אמרו בעלי
הקבלה אסיפתם שחיטתם . וצריך להיות מיתתם על ידי

אסיפה לא ע"ה הכאה במולד או ברומח שמכיס אותם ונכנס
 לפעמים בשעה הרבה כי זה יקרא דקירה והריגה לא אסיפה
 ואין ראוי שישמו הדגים על האש בעוד שלא תאכל רוחם כי
 לטון אסיפה שטומק לביתה כמו וימת ויאסף אל עמיו
 וכן בשרץ העוף נמצא לטון אסיפה שנאמר אסף
 החסיל והחכמים אמרו שאסיפת
 שרץ העוף היא בפנים המים או קרית הכר הדגים שהדגים
 חיותם במים ואסיפתם באויר ושרץ העוף אחר שהיותם
 באויר אסיפתם במים והכתוב נהגו בו בשני פנים ולר
 כסיפן כבדמות ומרר השמות בעופות מפני שקשה שרץ
 העוף להודיע בן טמא לטהור והסיפן שנתן לו הוא אשר
 לו פרעם כמנהג לרגליו לנתר בן על הארץ והזכיר גם
 שמותם את אלה מהם האכלו את הארבה למיטו ואת הסלעם
 למיטו ואת החרגול למיטו ואת החגב למיטו ואת
 ארבה כולל לחסיל וילק שנאמר ויתן לחסיל יכולם ויגיעם
 לארבה והתוב אמר ויבוא ארבה וילק ואין מספר ומפני
 שלא ידענו שמות של שרץ העוף בחרו בו הוא זה ואי זהו
 שמענו מאבילתם כי הם מסופקים אצלנו ובמטתה תורה
 שום ענין מאלו לא הורה אלא אמר כל שרץ העוף טמא הוא
 לכם לא יאכלו ובעוף אמר כל עוף טהור האכלו

ישאלה ² האם של המינים הטהורים נטחשים
 בכל עת אם לא

התשובה רע אבל המינים הטהורים נטחשים בכל
 עת וזמן פיוס ובלילה חוץ מהימים
 שנאמר המלחה בן כפי שבארנו כטנרע טהור בריא

וזה יורה ממשכלו ומטקיו ומחליפתו ושאר תנועותיו
 הטבעיות בהיותן שלמות שכל אלו יבין החזק הוא הרבה
 החלש הוא או בריא - חוץ מן המוכה לכות שלא יאמנו חיו
 מחמתו והחולה והגוסס שמסרפס לכות שטוס פגעי
 רע ומקרה דבר ומצפה הקך טבעו מיתה פטונה . טהטס
 לא התיר אכול החי אלא בכאב סכל הטחיטה שלא תהא סבה
 אחרת למותו שהכתוב אמר תזבח ואפלת דל הזבחה היא ר
 המכשרת לאכילה לבר לא ענין אחר . ויט בעלי חיים טע
 שהם אסורים בטחיטה ובאכילה מטוס טחייבים מיתה וכל ר
 האסור באכילה אסור בטחיטה . והם הרובע ארס והרובע
 מארס שנאמר ואת הבמה תהרגו . והמלית ארס כטור
 טגח שאלו מחוייבי סקילה . ובהמת עיר תהמת ובהמת
 מועל בארס בעטן שאלו מחוייבי טריפה . ובהמת
 זוכה לאלהים יחדם שחט בכלל הארס אפילו שלא אמר ואת
 בהמתם ואסורים בהנאה . ומין שהוא הקרוב לעגו והוא
 מעת טיעטה בן רוטס מעטה לשם עגו והוא נקרא הועבה
 כי הועבת יי אשר טטא עטא לאלהים . ובהמת אחרים לא
 תאכל כל הועבה . ומין אחר כדון עגלה ערופה ושעיר
 המטלה ואסור טל מאורע המטלה הי . ומין אחר
 כדון מה שהוא מחוסר זמן טבעת ימים יהיה עס אמו ואין
 הטבעה ימים מעת אל עת . ואפילו טגח אמר לעגו
 הקרבן מטעם והיה טבעת ימים אין הפרט בין קרט לחול לטן
 הוא אסור להשחט תוך הטבעה . הוא הרין לאמו סאסורה
 להשחט תוך הטבעה מטוס החת ~~הוא~~ כל עור טהולר הי .
 ואפילו אם מיתה האס או נפדו אחר ~~הוא~~ אחר מלר עטוס .

* על
 וזה

או כפרו מן שיהפירו אסורה להשחט . ואחר שיתכן להעביל
עלה לאופן חמלה ורחמים א"כ שאלטה סינים לבר נאסרו י
מלאמר טור או פטב או עב יתכן להקיש בהקלות והחיות כלם .
אך לפני העסק הורה המד הכירו כן אמרו במשנה טלה השלח י
את האם ואת הבנים הקהלך . ואל יטעך מאמר הרב טאמ
אמן הנטחט הורק השבעה לא טורע הכטרו כי כונתו טלה
הודיעו לנו הכתוב בברור אבל הוא טורע שכה הענין כי אחר
שהכטיר העוף להכריזו מאסו קודם השבעה תהיה טחיטתו
סותרת . ועל כן הקב"ה הרב לשונן באמרו אמן הנטחט וכן
השבעה ולא אמר להשחט תך השבעה ורענו . והעד
טכסדי טהיה כתב בסוף פרקו ז"ל וכל אלו התנאים עומדים
על העסק חוץ מן הדרך מן הבץ וטחיטתם קודם יום השביעי
כי כן נאמר טלה השלח את האם ואה"ל ולא סנע טחיטתם
ע"כ . ואמר לקחת האם ולטלוח הבנים כי יטחלו הבנים י
אבל לטלוח האם ולקחת הבנים יסור . כל עוד טהם יאויס
לאכילת או טאכטיר להאכילם ולכלכלם עד שיאותרו לאכילה
לא לטחיטתם ליקב"י עדין אכטיר הגיעו רחמיו . והטתכל
אסרו אפרותים ד"ל טטתכלאו טאה ומוכנים לפירוח באויר .
ואין הפרט אשה היא טעונתה או רובלת ואם אמר רובלת לבר
רבר במה טהוא על הרוב . וכן אין הפרט בין היות העוף י
ביתו או הרדיו . והכתוב רבר לרחם במה טאינו סכיר
כ"ט במה טמכיר . ואחר טאמר הכתוב או בל"ס והב"ס
ברוב לא ילקחו אלא בעד אכילה ולכן טראה להיותם מחץ י
הטגור הוא הרין באפרותים כי לא הרטה בלקיחתם אלא בעד
תכלית האכילה . ואחר טאמר על הבנים ולא אמר על הבנים

הרמ"ז

209

הדמיון בזה שטעב בעין נופל עליו להוסיף ביצי גרוד . וכן
 אין הפיט בין שהם בדרך יבשה ככל עץ ארבע הארץ או לחוף ר
 ימים מקום יטגא אחר בין הקנים כ. מקרא לים דרך הנחל ביד
 דרך . והרץ טוח באם וכאב ואם הנפיר האם דבר במוזה
 ואמר לטחוט הטובה שהכתוב אמר ובשר בשרה טובה לא
 האכלו . ומה שאינו ראוי לאכילה אינו ראוי לשימוש .
 והטובה היא הנטיפת מחיות הטובה כנכר ורוב ונאב . וכן
 הנטיף מהעוף כגון הנץ . ואמר בשרה טעל הרוב הוא ר
 טעל בשרה כי הוא נטיף מחיות הטובה . והוא הרץ הנטיף
 בעיר ובבית . וכולל גם העוף טעל נאמר וכל הנפש אשר
 האכל טבלה וטובה בארץ ובגד כעץ וכפרה ואין בעוף
 אופני הטובה שהנפירו בה מפי סופרים לא טע ספרים .
 והכתוב הנפיר טעל האכל הטובה אפילו לגר לא כפי הטובה
 טעל נאמר לגר אשר בטיףך תגה ואכלה . אבל על הטובה
 כתוב לכלב גליבן אורו והסבה חסני טיט כבשר הטובה
 מארם הטורף כרמות סם מניק לטבע הארם . באת הטובה
 אמרה אם טעלה בעור טעלה טעלה .

ג
כבד

שאלה

האם אמר לטחוט העקר עם נפיר
 ביום אחר .

התשובה

התשובה אמר לטחוט העקר עם נפיר
 ביום אחר טעל נאמר וטור או טה אורו
 ואת בנן לא טחוטו ביום אחר . אבל אורו וכן כפי לא נגרי
 הכתוב . וכלת אורו פולל האם כפי טעל כולל קטן
 ורבת . ואם אינו נדע האב כפי האם האם כזה כפי טעל
 כי יום אחר וזירוף אחר לבן בטיףם בטוח . ואפילו אחר

משיקם חייב מיתה יטאר ער לשחרתו ולא יומת ביום אחר .
 ואפילו אם נטרף או נהרג האחר הטע לא יטחט . וספך
 לרבר כי נפלא ענין הדינה בלשון שחיתא באמרו וישחטם י
 בטרבר . ובתוב הרוב בקר וטחוט אמן . ודין זה טוב בכל
 סוף בנחה ודיה ועדן בין ביה בין ברר . ואם יזכיר טע
 מית פתי טור וטה שפולל גם העו הוא מוסבת טחוט ידעם
 ברוב תביתיים אורו ואת בטן מה שאין כן בהרררר ברוב .
 ואחנה על מה שגלגלנו טאר חמלה ורחמים טפני כן כללנו
 קלם ברין זה בין בקרטיס בין בחוליס . דאן הרין לטיע ר
 נעוך ספני טלא טחוטו אפרילו בענין אחר כמו שפטרנו מו
 ימים במאמר טלה טלח את האם . ולא יטחוט בכל מקום
 ובכל זמן בין ע"י טוחט אחר בין ע"י טע טוחטים בין יטחול
 בין גוי טחוט אחר לעצמו אחר לא יטחוטו יטחול באותו יום
 ודין יום אחר . כמו ויהי ערב ויהי בקר יום אחר .
 הטוחט שטחם ביום אחר על הראשון טטור והטחוט פטר כי
 אין תליאה ופועל לשחיתא הראשונה בשחיתא השניה כלל .
 ועל הטע חייב מלקות כי עבר בלאו בכונה והטחוט הטע
 אסור . ואם עטה כזך בכונה דאנו למנעו מלשחוט .
 לא שטחוט עובר וקייב והטחוט יהיה בהתר . וכן אם
 טחוטטים טנים טחוט האחרין בכונה אחר שטחוט הראשון
 הוץ חייב . אבל הראשון טטור . טנים טחוטו באחר
 בכונה טניהם חייבים והטחוטטים אסורים . דע
 אחר לטחוט האחר ובלך האחר מיד וטחוט האחר לפתחלה
 הוא חייב אחר שטחוט הטע והטע פטור . אפנים הטחוט
 באסור . ומתי הטע פטור אם לא הרגיש שטחוט אחר .

אפנים

110

אמנם אם הרגיש וטחט אחר כן הוא החייב כי היה לו להסגת
 מלשחוט . ואף מסבתו נאמר הרשע והטע . אם כן
 אם נשחטו אותו ובטו ביום אחר ע"י אחר או ע"י טפי טוחטים
 בהעלמה או בטגה . ואחר כך מודע שהיו אותו ואת בטו .
 הטוחטים סטורים אבל הנשחט באחרונה נבלה אפילו טענה
 בטגה ובהעלם . והנה הע"פ שהכתוב אחר לא הנשחט לא
 לא הזכיר מאכילתם ביום אחר . לפי כעל הכתוב אחר והע"פ
 טטניהם מותרים והנשחט עובר בלאו . אבל לאותם הנשחט
 אין סבה ע"ל . ואף כפי כעל הארית טאם ר
 נשחטו בטע ימים אסור לאכול את טניהם ביום אחר . כי
 טעם הנשיטה היא האכילה . וטעם לא הנשחט כטעם לא
 האכלו . ואם כן קיים מאמר קצת מקדמונה טאחרו ר
 טכל מה טנאסר מעטנו אכילתו יותר וחמור כן טענה .
 נלא הוא כעצמו אחר שהוא אסור לעשותו לבר לא לאחרים
 ואף אחר כפי כל טלא יאכלו ליום אחר אפילו טנשחטו
 בטע ימים כי טעם הנשיטה היא האכילה וטעם לא הנשחט
 כטעם לא האכלו והלא כעצמו כתב כלל אחר ואמר כי
 האכילה ראוי להיות לפי טטפת הנשיטה כי אם הנשיטה ר
 בהפטר גם האכילה בהפטר . והנה הנשחט ר בטע
 ימים טחיטתם בהפטר . ולפי רבדיו גם אכילתם ראוי להיות
 בתר . ולמה אסר אותם . ואם אחר טעם לא הנשחטו
 כטעם לא האכלו כמון טגביון ראיה על זה מואמר לא בטל
 גרי בחלב אמן טעמנו לא האכלו . ירוע טמאמר לא
 תבטל סופל פירוטים וחלוקות ועמוק עמוק מי יבאנו לבוא
 עד תכונתו . ואף ביא ראיה על ענין מענין יותר טעם ר

כספן . כי יט סי שפירט לא תבטל מעטן כי בטל קציר
 ופירטו גר שלטון סגור תבואות שמש בפנים זרים . והכונה
 שלם לעמא טוס עמין וטוס תבולה להתבטל חפרי קורס זמנו
 תבעי . לכן פקדו אטון קוא האילן ושם חלב הוא המים שיעלה
 סן העץ אל חפרי ויעשה אותו ויבטלנו . ועמין זג יטוב אל
 ראשיה הבבור שפאמור בתלת הכסוק ראשיה בבורי ארסותך
 ופסק שלם יעשה תבולה פעמין שמוטיס שחולטיס פרי האמה
 פנה שיופא מוטון דמיבות לכן פמו חלב ועם אותו החלב ר
 יפדחו על שאר התמיס פרי להתבטל בחקיה להביאם בבורים
 אל תפתן . ואחרים פירטו אותו שלם להניח הטלה עם
 אותו יתר שייק שהחלב של אמו ער שיגדל אלא ער טבעה
 ימים יהיה עם אמו וביום השמיני תתנו לי . וגם זה פער הבבור
 ותנה פער עמין פירטו כמו אלו הפירוטיס התפליס ד
 בלי טעם יוצאים חוף מעמין ומטעם הלטן . אכן יט
 שפירטונו על פי הלטן . כי יט אומרים שאגוריה לא
 תבטל גר היא לטעם שיט בן ריה ע"ג שפך היה מחק דתם
 פבואם לתגא בזמן ילידת גריי עגיס שהוא בזמן ראשיה בבורי
 ארסות . היג מטעם לבטל גריי עגיס מופוס עם חלב אמו לא
 ביום אירס בבית מועדס בער פתס דומות המבריל בין טמא
 לעבור ויבטלן את הפכה פאט פמטפא והקרטיס בטלן בסידות
 ולכן אפר לעמו שלם לבטל גר בחלב אמו פרי להרחיק מחקו
 גגויס על סן תהיר ואמר אל האכלו מוטון טא ובטל מבוטל ר
 פמיס פי אס עלי אט . ואע"ג שיט לכלי טעם אחר יכטר גס
 זה לפי רעהו אטלנו לבטלן במים . ותזוק דעתס זו זכור
 אותו תורה בטני פוקמות אחר מכות החג שלם פעמיס בטנה

ובפוטנה

211

ובמטנה תורה קודם עטר תעטר אכתו ועו ואחריו ואכלת
 לפני יי אליך וגם כטע המקומות הזכירו אחר זכרו רח
 הכסח עם ראשית בכורי ארמותך תביא בית יי אליך לא תבט
 גרי בחלב אמו ובמטנה תורה הזכירו אחר פרטת לא תאכל
 כל תועבה טבסוק כהוב כי עם קדוש אתה ליי אליך לא
 תבטל גרי בחלב אמו מטוס מנהג עז כמו טבאר פל זה הרב
 מורה לך בדרך סך מחלק סך וכן בא אחריו ופולט את
 רכרו החכם הר' יצחק קארונזל לכן הגהרס פולט כעמים
 להרחיק מהפעור ופן הרופה לו ובעבור שהוא מחק ר
 תועבות יושב הארץ וכונת התורה לחיות רושם עז עכשיו
 טלט עליו הנהיר וראוי לחסרו בכלל פדס הניר

שאלה

מאי זה כח אסרו הפמיט עליהם
 השלום טחיטת ההרה

התשובה גם זה

ממאמר אותו ואת בנו לא תבא
 כי הפמה מעת שפזרהה הנקבה
 עם הזכר הטפת זרע שיפא ש מאבר המוליד בחזק כח רוח
 החיוע אשר בו נטתקעה ברס הרחם טאפה מרוח אשר טעבה
 בן ונקבא רס הנרות ונהיית חמר מלובט לורת טבט חיונית ר
 ומאז יתחיל להבריל את כלי האברים טיבנה פהס הגוף ומאז
 יוסכס עליו טפ הפן והוא בתוקת חי לכן אמר תוצא הארץ
 טפט חיה למינה בהמה אבל בארס כהוב וייצר יי אליהם
 את הארס יל טלא יקרא ארס אלא אחר השלמת לורת התארית
 טיטלמו כל אברי העובר ותכונת גופו וזה בהמשך זמן ארש
 יוס לזכר וטמוטס יוס לנקבה להטלים תמימות היצירה ומאז
 יקרא ארס כי פן טאמר וייצר יי אליהם את הארס אכן

אבאמא דעמא דתחילת דרס להתפעל מבורע לצאת מהבה אל ר
 הפעל מאז הס בחזקת בהמה . לכן נכללה בכלל מאמ' אותו
 ואת בנו . ולכן נקרא העובר בעורו במעי אמו בן . כבתו
 ויתרולצו דבנים בקרבת . העור לי בנים במעי . ואינם
 נקראים בנים על טעם מוסס כי אם מתחלה בריאתם . כי
 הם נמצאים בפעל . ומה שנקרא על טעם סוסו אינו נמצא
 בטעם קריאתו כלל . אבל כשיהיה אותו הנקרא נמצא
 צריך שיכונה עם האר המלאו . ואחר שהעובר נמצא
 במעי אמו הטעם מוסס עליהם עם נכלל תחת אותו ואת בנו
 ואע"פ שרבו על הרוב באמרו תשחטו והעובר אינו נשחט
 אלא נחנק כבר כללנו אי זה צד שיגרום מיתתו יחייב אסור
 שניהם כי פעולה אחת תכללם . והכתוב לא הרטה ר
 להשחית החי אלא על צד שניהם זה מפני זה . ואם ימות
 העובר בלי שחיטה הוא מבלה ואסור להאכל . ואף שמשפא
 את אמו ואוסר גם אותה . ואפילו אם ימלא טפה ברחם
 הבחמה שמשפא את אמו כי כבר הורינו כי מעת קבלת הזרע
 הוא בכלל בהמה . לכן אמרו ב"ה בהמה שהפילה טפיה
 פשעורה פטרה לבא אחריה כן הבכורה . בהמה או
 חיה שהיא השורה להרין אסור לשחטה . אך אם נשחטה
 על סנת שאינה הרה ונמצאת הרה ויפא העובר חי ונשאר
 בחיותו שיעור יום אחר אפילו שמת אחר יצמו מותרת להאכל
 אחר היום ההוא . אמנם אם מת ביצמו נאסרה אכילת אמו
 כי פועל השחיטה הפסיד את שניהן .

אמנם

יש בפסולות טען נזונות פרסת באבוס בעליון
 ולא נהחברו עם זכרים כלל . וירע פעלה

112

דעת וראית שאינה הרה פריך להתנות עמו שאם תסלף הרה
 להכסיד משויונה לפחות שליטתו כי אז יאמץ טמחטבתו גבוק
 שאינה הרה כזכה שהיא הרה . וכל ארס לעולם חס על פדונו
 ויראת החטא בטגלה אצל בני ארס ברבים וכרי בנין וקלף ומפט
 כל זה יגביר מחטבתו שאינה הרה ויעבור אז לשחטה
 אמנם אם גביר מחטבתו שהיא הרה כ"ט אם כן לשחטה בער
 שהיא הרה וינאה בלתי הרה שהיטתו נחמבה והיא בחוקת טבלה
 וטבל טבלה יעשה . כי את דבר יי' בזה בוע יבועו לו . והיו
 לחטטה ולבו .

אם כן הרה בבהמה והיה לא השחט . והטוחט
 אותה למכרה לגורים עובר מלא השחטו כ"ט
 למכרה לאחינו הרבעים כי לפי דתנו כל מה שהוא יוצא מכה
 התורה א"ע שהרבעים מפרטים אותו באופן אחר ואנחנו
 באופן היוצא מן הכתוב לא נדרשה אנחנו להכשילם ולהאפילם
 מה שאין אנו אוכלים אותו אפילו שהם רוצים ומסכימי באפילתו
 כי מה שהוא אסור עלינו אין ראוי להאכילנו לבר ישראל אף למכור
 להם החלב היוצא ממנה בגן האליה והכליות ויותר הכבר
 שהכתוב קראם בשם חלב והם משמות המוסכמות של תורה
 ונאסר לנו לאכלם כאשר נתבאר באמרו כל חלב וכל דם לא
 תאכלו . א"ע שהם לא אסרו אלא התירו אותם ואסרו כל
 מה שהוא משמוט הלשון לבר ואמרו ששם חלב יאמר על חלב
 לבן שהוא נקלף במהרה . ע"כ אנחנו לא נדרשה לתת להם
 לאכלם לא כמו מה שעושים בקצת מאכלים וכלים כטיקת
 ויתמאנו ממנה כרה או מאהילת פת שנאסרו לנו לפי הרה
 והם מוכרים אותם לרבעים . אסור לנו לעשותה הכשילן אפי'

שהם חכמים בו . כי כמו שאסור לישראל להאכיל הגד רם
 חמור שנלעו בו בני מה וכלנו מבני מה אמ"ם שהם אינם
 חוששים על זה עב"ז אסור לנו להאכיל את הגד רם .
 כרי שלם להפטיילם כ"ט להפטייל לאחנו בשרנו הם וישמענו
 אחיו . כי הנה אנהנו היום נשמרים כי קרה וישמענו בהנה
 אמת בחבריה הקדאים עם הרבנים לאכלו יחד או לחלקן ביניהם
 ונקרה ויצאת הבהמה לפי דינים פסולה מוצר מן מופיט ה"ח
 חיי טרפות שאומרים כי הם הלכה למשה מסיני . ואנחנו
 הולכים על פי שמורה מהות הלשן ובשר בשרה טרפה לא
 תאכלו ועב"ז בעבור שיצא מפי הבורק שם טומאה באסורו
 שהוא אינו בשר לאכל היא טרפה . ולפי סברתו הוא
 טמא אנהנו נשמרים מאכילתו . כ"ט מה שהוא אכלנו
 טמא אך נזכר להאכילו לטהור . הלילה לנו מעשות זאת .
לכן כל מי שהוא מכונה בשם קדאי ר"ל הנמשך אחר
 מקרא הכתוב אסור לו לעשות קצבות למכור
 בשר לאחינו הרבנים כפי מנהג הרבנים שאומרים הרהר ר
 ואוכלים אותו . ואף שמכור להם האליה ויותרת הכבר
 והבליות שהם אסורים לפי מקרא הפטט והפסק הנמשך ר
 מהכמיטו כלם מה אחר שהם אסורים אחר שהם נקראים בשם
 חלב מהספוח שם התורי . וכן אסור שחיטת הרהר מטוס
 אותו ואת בנו לא ת"ב"א . כי שניהם נשחטים ביחד . על
 כן חוב על אילי בני ישראל ופנהיגיהם למנוע לקדאים ר
 לעשות קצבות לרבנים פרחס אב על הבנים .
 שואלה ד
 אם יש רשות לטהור ולאכול בשר בכל מקום
 ובכל זמן או לא

התשובה

21

התשובה דע טיט דעות חלוקות לעמון זה וקצות

הספר הזה שלא לחלוק עמוהם כרי
שלא אחריך . אבל אבא בקצור כל מה שאריך .

דע שמען אכילת הבשר . קודם ברוח אלהים אדם

הוכשר . כסון שהרמזנו כל זה בתקדמות עמון

השחיטה . וע"י נח הנביא לתאכל החי ע"י שחיטה . וכטבא

התורה העמידנו על אותו המנהג ואמר ונבחת ואכלת עקל

והלחטך כבשר צויתך . ובמאמר באשר צויתך וכן הרעות

באשר בספרי החכמים ידועות . אבל עקר הפירוט הנפיק .

אשר בלב נפון יטוח ויטבן . הוא באור למה שהוא עליו ולמה

שהוא תחתיו . כי למעלה כהוב לא תעטן מן ל"י אלהי פסד

והכונה שלא יעשו במנהג הגוים אשר עברו שם את אלהים

בכל מקום אשר תראה על ההרים הרמים ועל הגבעות ותחת

כל גז דעמן לא תעטן מן . כי אם אל המקום אשר יבחר

י' אלהיך לטוס את שמו שם לטבא תרדנו ובאת שמה .

והבאתם שמה עולותיכם ונבחיכם וכן . לא תעטן בכל אשר

אנחנו עושים כה היום איש כל הישר בעיניו ר"ל טעמולות ר

והמעשרות הם ברשות לעשותם או לתתם כי לא באה ער

עלה אל המזבח ואל הנחלה . אבל כשתעברו את הירדן

ויטבתם כעמ הארץ לך מן העלה עולותיך בכל מל"ה . כי אם

במקום אשר יבחר י' אלהיך שם העלה עולותיך וטבא תעשה

כל אשר אפי מאוך . שכל זה יהיה כעווי ובחוב לא בחכך

ובראון וברשות רק בכל אמת ספסך תזבח ואכלת בשר בכל

שעריך ר"ל שנתנה חוליס בכל מקום אשר תראה בכל שעריך .

ולכן הטבא והטהור יתרו יאכלנו כעבי ובאיל וכל זה כרי

למור בטעריך האכלנו חולים ולא בטערי יי' ובטערי יי' קרטי
ולא בטעריך לבן חמור בטעריך האכלנו וזהו כאשר צויתך
לא לאסרו חוץ מטערי ישראל לכל העולם כאשר כהדו קצת
מקד סונטנו ער שמזה אסרו לטחוש ולאכול חולים חוץ מטערי
ישראל ער שיבוא גואל

אמנם

בהיות ישראל במדבר ייחד להם הטלטה מינים
לאכלם קרטיס ולא חולים מפני סבות טנזכיר
בעבור שישראל היו מלומדים מבלולי מזרים טנאמר ואומר
אליהם איש שקווי עיניו הטליכו ובלולי מזרים אל תטמאו
ונאמר יצחו לשרים לא אלוה אל יאמ"ב ונאמר ויצחו את
בנינם זאת בסותיהם לשרים ויתערכו בגוים וילמדו מעשיה
אל ההרים אכל ועיניו נטא אל גלולי בית ישראל

והנה

לרעה עובריהם שהשרים טובנים במקום חם
טמס וטרור לכך נקראו שרים והיה
סמנכט עובריהם לטחוש זכחי תועבותיהם ולעטות גביס
וחפירות בארץ להתקבץ הרם בתוך גבור וחוטבים טהרד
אנץ השרים והם היו אובלים הבשר בחבורה ובסבוב כמעל
לבור טהרם בתוכו והיו מביטים ברם וטרטיס צורותיהם
בזחירות הרם וחוטבים שהם צורח השרים וכרמיס צורותם
לצורות שעידיס והיה מוטנה עובריהם ללכת למקום טמס
ככיתוב היוטבים בקברים ובנצורים ילינו פרי שיבואו בחלומס
להגיד להם עתידות ולהטיב להם ולא טמו לב שאין להם
מציאות רל לשרים דק דעתם טורדים והלא יש
להם לטיס לב שאין מטיב ומריע בעולם חוץ מאל חמור
אשר טען פלחי נעלם

214

לכך

בהיות ישראל במדבר שמחה ובתנונו יליל
 ישיחוק ייחור השלטה מינים להשחית במשכן
 ושיטכך הרם על המזבח כדליל יראה הרם בחוק שלא י
 לשכול על הרם להעתיק מעבורת הטרים . ובטאר
 הטמחים כגן חיב ועק הורה תקנה לכסות רעם וטכך את
 רטון וכסו בעמר לבל יראה ולבל ילאה כרי לכליטוד שלא
 יוכחו עור זבחים לשעירים אשר הם זנועם אחריהם .
 ובעבור שאז היה חמור ישראל במדבר וסביב למשכן יחמו .
 על כן אמר איש איש אשר יטהט טור אפא"ע בחמור . זאל
 כחה אהל מועד לא יבטאון להקריב קרבן ליוי הלב והרם רם
 יחטב לאיש הוא . אם כן בהיותם במדבר אשר להם ר
 לטהוט חולים בכל מקום כרי למחות החולי הוא מעקרו ר
 ולאכלס טלמים . וכחוב ואני טתיו לכם על המזבח
 לכרי על טפלותיכם . ובהיות טנהירים בהיותם בחמור
 טלא יטמו חולים פי היו למקום קרוב סביב למקון צבול ר
 המחנה לכן בוצרך להורות להם בהרחק במקום תקנה אחרת
 לכן אמר כי ירחק ממך במקום אשר יבחר יוי . וזבחה
 חבקיך ומלאךך כאשר צויתוך ואכלה בשעריך . הטמח
 והטהור יחרו יאכלטן . יק הרם לא תאכלו על האר' הטפ'
 כמים . יק קרטיך אשר יהיו לך ונדריך טאט ובאתל המקום
 אשר יבחר יוי . ורם זבחיך יטכך על מזבחה יוי אהך והבאר
 תאכל . הרי טידוט כאשר צויתוך הוא לתור החולים בהרחק
 המקום ולמסור אותם בבית הבחירה עם המנהג הקדום טלא
 לאכול במקום קדש חולים אלא קרטיים בטורה וקדושה .
 ולאכול חולים במקום חול כאשר בתחלה לפני טאמר החולים

להאכל בנות המדבר מחוץ למחנה ובא עתה והתירם לכל העולם
 ובאמרו בטעריך האכלנו אך הכונה כפי להסגילו בטעריך
 לפר ולאסור חוץ מהשערים או להתירו כל זמן שטערי ישראל
 עוסדות על תלם . אבל בגלות שיהיה אסור אלא אמו בטעריך
 שאמר טיוביל ולא אמר בכל מקום אשר תראה חפץ שיראה
 כמבשר להם קלקלה כי ירושלים לא נחלקה לשבטים עיר אחת
 קדוש משפני עלין אלהים יבוננה ער גולם סלה ע"כ ראוי
 להאמין כי בגלות יש לנו רשות לשחוט ולאכול בטעריך
 האכלנו ולא בטערי יי . והאומרים ששחיטת חולים צריכה
 מנבחה כפי שמביאים ראיה מן ודס זבחך יטכך על מנבחה יי
 אלהיך . ער שמנה הוכרחו להסגיל שחיטת חולים בארץ
 והלא זה הפסוק אמור בער השלמים . אך על כן אמו על הארץ
 אטכט כמים . והאומר כי הוא דם שחיטה הלא ודס ר
 זבחך יטכך שהוא דם שחיטה ואינו דם שחיטה

וכרב הרב בע"ה ז"ל והמביאים ראיה מנבחה שאל
 שנתאמר הנה העם חוטאים ליי' לאכול על
 הרם . זאת ראיה חלוטה כי אין יודע הרבר הנעלם ר"ל
 היות החולים צריכים מנבחה במה שהוא נעלם ממנו וזה לומר
 מנבחה שאל כי זכ המאמר יסבול פירושים

מהם אומרים כי החטא שלהם מפני שהיה הארון
 לשם ולא היה ראוי לשחוט חולים והם שחטו
 על כן אמר הנה העם חוטאים ליי' על הרם כדרך דם יחשב
 לאיש הוא דם טכך . על כן אמר גולו עלי אבן גדולה
 ואמר פונו בעם להקריב איש טורו ואיש טיהו ואמר ושאחם
 בזה . ועל פי זאת זאת הכונה כחלקן רעות החבמים : מהם

אולרים

21

אומרים שנה נעשה מצבה לזבח שלמים ועל פן אמר אותו
החל לבנות מצבה : ויש המה שתי קושיות שבעים היה
מהשלחמה ואפשר שהיו שטאים ואף אפשר שהיה שלמים
ועוד שהיה לילה : והכתוב אמר כי לא העולה על מוקדה
על המזבח כל הלילה עד הבקר : ועל עולת הבקר היו מקטיף
הלבי השלמים : ועוד מה שעם אותו החל לבנות מצבה
לוי : ואם פן אותה האבן לא היה מצבה לשלמים .

ומהם אומרים עשהו מחיצה לשחוט חולים בדרך
כי ירחק ממך המקום : ואם הוא מחיצה
אינו מצבה : אם פן מה שעם אותו החל לבנות מצבה לוי .
ואמרו בזה שתי בנות : האחת כי כנה בפנים פן האבן י
לזבח שלמים האחרים וכבר בטענותו .

ומהם בער תורה שיצליחו בדרך ויבן מצבה מצבה
ויקרא שמו יוי נסו : והלא אחר המלחמה
עשהו שאול : וגם זאת כונה בשלה : ויש פן
החבמים אומרים שנה המזבח בעבור החולים והיא האבן .
ובעבור ששחטו מקודם לפן בלי מצבה על פן אמר המה
העם חוששים לוי לאכול על הרס : ושמו זה פירוט על
לא האכלו על הרס : ויש קושיות לדבריהם כי מה שעם
אותו החל לבנות מצבה כי אם היה פן המצבה : ובדבר שהיו
דגלים אף שגו : והלא פן הפסוק לא מצאו ענין שהחולים
צריכים מצבה : ואם מפסוק זרם ובחץ יטב הלא הוא
אמור על הקרשים : וסאמר לא האכלו על הרס אף דא
שמורה על זה דל לחולים האכלים בלי מצבה : ואינו
ידוע לא פן הכתוב ולא פן הקבוצ ולא פן הקט : וענין

טאול יסבול החלוקה . אם כן בטל טיהור החנלי צריכי מנבחה
 עד שיסגל היותו בשער לבאסר חוץ כן השער ויפיה אסור פגלות
נכז מה שיש לנו לומר ש מאמר לא האכלו על
 הרס כולל כל מה שהגזירה התורה שלא ר
 לבטח . וכל זאת מה אמר לשונת במדבר דס יחטפ ר
 לאיש הוא דס טכר . ונהה התורה הגזירה אותו ואת
 בנו לא השתו ביום אחר . והעובר ושונת ואוכל הוא
 אוכל על הרס . ובזה הענין אמר ויעש העם אל השלל
 ואמר וישתו לאן ובקר ובע בקר ועברו על אותו ואת בנו לא
 השתו ביום אחר . על כן נאמר הנה העם חוטאים ליי .
 וזכ לא היה אלא בעבור היותם כפוצים . ועל כן אמר גולו
 אלי היום אמן . ואמר ושחטתם בנה לעשות הסגל במקום
 והיו מענינים שלא ילכדו על ידי הטא בידוע ואמר פוצו בעם
 להקריב איש שורו ואיש שיבו . וזאת הכונה יותר ראויה
 כי לא היו שוגים כל כך ישראל אם לא היה ראוי לשחוט חולים
 ונבחו חולים . או אם צריכים מנבחה ולא עשו . ע"כ טגו
 בואת העבירה . ועל כן פסרו בבאור בקר ובע בקר שנה
 היה החטא . ואלו היה דבר אחר היה מבאר . וכל מה
 טפארו החפמים הם סברות . וכלם נבערות . פסו טנופה
 צראיות בחרות . אמרו וכות ופיות . אמרו יי אמרות
 טחורות .

נכז מה שיש להקשות הוא ממאמר אותו החל
 לבנות מנבחה . ואם אינו חונר אל גולו
 אלי לא הורה שבטה ולא הורה שהעלה דבר ונה אי אפשר
 אבל הראוי לומר כי כל מקום מיוחד לשחוט יקרא מנבחה ואן
 נברל

216

מקום

הברל בין חולים ובין קרטיס . ובעבור שיחד טאול לשחוש
 כרי טלא ילכו בחשא קראו מנבא . ונה אינו פן המצוה דק
 ע"י ענה וכל מקום שהיו הולכים במלחמה והוקרה להם זה
 הפקרה היו מיחדים מקום . וע"כ אמר אהוה החל לבנות טענה
 לוי' אל טלא יעברו במלכות השם ועל פן אמר לוי' . והבנות
 לא היו לשחיטת החולים אלא על הקרטיס והיב מותר להקריב
 לבמה עד שיבנה הבית כאשר הובא ע"י טלמה לבמה אשר
 בגבעון ואמר אלק טענות יעלה לבמה ההיא . ואמר
 כי לא נבנה בית לשם יוי' . מפלל אחר שנבנה הבית נאסרו
 הבמות . ועל דרך תופחה אמר עזר העם טענות ופקטיו
 בבמות . סוף דבר כל העובר בכל מה שהגבילה התוה
 בין מקרטיס בין מחולים הוא אובל על הרס . הנכ השוחט
 קרטיס הוא פן המקרט נחשב לו טרס טרף . ע"כ לטון הרב .
 ואחריו בא פעל הארית וכתב ז"ל ומה שפירט
 החפס רבנו אהרן בע"ה טע טעמם הטאו
 על טאפלו בקר ובע בקר ועברו על מאמר אהוה ואת בנו לא
 תבא . אן הענין כן כי פבר הזכיר החפס רבנו אהרן בעל
 המבחר זאת הרעה ואמר ואין צורך . ועוד כי בקר ובני
 בקר לא יודעו דק ע"י נבואה . וכתב והנראה לי חפס טאו
 העם עינים פן הטלל ככתוב ויעק העם וטאמו פל אחר ואחר
 באהלו בלתי שיטאמו אותם אצל הפתנים מורי התורה . כנה
 אותם המתוב אובלים על הרס . כי לא גטאו השחיטה כהוין
 להטפך הרס מהתקורות כזורת השחיטה שהיה מסורה להם .
 ואמר ויש לתת טעם אחר והוא כי העם לרוב עיפותם לא המתיא
 שיעמוד המלח בבטר עד שיוסר דמו . וכן שיוסר דמו בקרף

פשוטו אמונים מהרו ואכלו הבשר בעוד שרמזו בו וזהו
 אמרו ושהטחם בזה ואכלום ויהיב מאמר בנה העם חוטאים
 לאכול על הרס פטעם-עמיתם פשו ויבאו האנשים על הטעו
 שפירושו עם הנשים וקפסוב הרמזי שהטאו בלאמר ולא
 האכל הנפש עם הבשר ומה שאמר אמתו החל לפנות ר
 מנחה הטעם לפנות מקום-החיטה מיוחד לחולים לא
 לחיותם חולים אלא לפת שופרנו ומקום החיטה קראו
 הפתח חזק מנחה-ע"ר החטא... כי כמו שהנחה יקרא
 מנחה מאד לפי שפיר מונות בני ישראל ע"ה הנבחים בן נה להיות
 סמיך החטא-טבעי ישראל קראו מנחה ולפי הפטח מנחה
 עזר מן-נפתח ולכן כל מקום שהיטה יצדק עליו שם מנחה
 ע"ה פתן לטען בעל הגדרת

כאם דמחבר - אמת אמר הרב בע"ה ז"ל שכל מה

שבארה החכמים הם סברות
 ואמר ועתה הפונה היא היותר יאמה על כן בארו בבאר בקר
 ובעי בקר ואלו היה רבר אחד היה מבאר
 וא"ר אמר שהכתוב בארו באר הטוב אבל א"ר
 המיך איך נעלמה מעיני כל חי כי הנה
 הכתוב באר בפרוי כונתו באמרו הנה העם חוטאים לוי לאכול
 על הרס והוא הוא שבוע הפתוב באמרת לא תאכלו על ר
 רגס לא טהטו ולא תענונו כי חולי אמונת הטרים הוא א"ר
 ולא טהטו אכילו ע"ה היום מהמץ העם ב"ט באותו זמן שהיה
 מנצבדות עם הכתובי יושב הארץ אשר האיר השם ית' לנסות
 בפתח ישראל על כן היו הנביאים מאיר מוכיחים על עבדות הטרי
 פכתוב על יושבי החרבות על הרס האכלו ועיניכם טאו על

עליונים

11/12

גלגלים . וכאמר ובגלגלי מדדים אל תמלאו . ופנתן
 ומארים אחים הם בני חם . ובתוב פלעטה ארץ מדת לא תעשו
 וכן . לכן אמר וישחמדנה כי נאסף דבוי הרס .
 ומתג עוברי השרים שמביטים ברס זבחים ונראים כזרותים
 ברס והושבים שבאים השרים לאכול רס זבחי עליהם בארץ .
 לשבת על טבור הארץ . וישבו אתם לארץ . אוכלים
 וטובים וחוגגים על חוג הארץ . ופרעה אמר לפני זבחי ר
 לאליהם בארץ . לכך אמר וישחמדנה . שחם לא
 פון לפך היה מספיק לומר וישחמדו ויאכלו רעם על הרס .
 ועור . רעה מלמד שחם שחמר ברעם ולא אמר
 חטאתם טלשן בנידה . יאמר להסרת ברית פכתו
 מרוע נבדר איש באחי לחלל ברית . ופתוב בני בגדו כי בני
 זרים ילדו . כי כשיכנה הארס לרמין ריה ע"ג פובר ר
 מאזרת אל תפנו . ויקרא פובר . שחם היה חטאם פון
 עבירה אחרת חוץ מע"ג היה אומר חטאתם . ועוד ראה
 באזור חטאים לוי כי אמנת עובריהם היא טלן מטיבים ולפי
 ומגירים לפני בזנתה . והטס אמר ומוי כחונז יקרא ועידה וכו' .
 ואשר תבואנה יגדו למו . ולכן כל המאמץ לאמנות חטא
 משהך עם הטס יה' אלוה אחר ע"ב אמר לשרים לט אללה .
 והנה יראה מכל אלו ההוראות לפי משמע הענין שנה היה עקר
 חטאם ועל פן אמר וישחמדנה בנה ר"ל בתזבח לעבד הרס ולא
 יזבח עור את זבחיהם לטעמים . על כן אמר חותו החל לבנת
 מזבח לוי . לכבוד הטס אפילו שהיה חוטא לארץ הודאת טעה
 היתה על צד הפרה כרי טלא . לכן ע"ג עון אשר חטא לפדור ר
 בטס יה' לחלל ברית אבותיו .

וישחמדנה עם
 הארץ .

והיניח מפיחיו שלא היו משגיחים שלא ילכדו ג"כ
על אי זה עון אשר חטא שאפשר שהיו משגיח

על אותו ואת בטן גס סן חזר אמרו בקר ובני בקר ואף
אפשר שהיו חוטאים להעשות כל מיני הבשר שארץ בין
לשחיטה בין לאכילת הבשר .

אבל

איננו שזה לי בכל עת אשר אני רואה את דרכי
היהודים שחפני עמך מה כרי לומר ולפיכך
סברתם מהלויים ומזויזים קצת חלולת הטעמים והמטעמים
כמוטעם כעץ העמך שאנו בו שהוא אמרם הנה העם חטאים
לוי' לע"ה שפירטוהו עם הרס כרי להמטיך הכתוב ע"פ סברתם
שהיו אוכלים הבשר עם הרס איננו כן . אבל הוא כמטעמו
ואינו בטקום עם כמו שכתוב לא תאכלו על הרס עד שהביאו
דומתו ויבאו האנשים על הנשים שהוטבין שפירוטו עם
הנשים . ולפי האמת טגס הוא כמטעמו והוא כמו הנני ר
טוקר על רברי לעשותו . ובגן והוא עומד עליהם תה' ויאכלו
ודל ויבאו האנשים והטירלו בטקידה רבה ועמדו על הנשים
להתרדב סן הנזמים אשר באנו נטיהם ומהלויזים אשר על
ידיהן לתתם לטרבה הח ונזם וטבעת ובומז פל כלי זהב .

הכה . גראית לרעת איך לפי משמעות המלות סתפריטים
העתיקים על עמך . לכן לקראת מכתב זהך הפך .

21

שאלה

מה הם תנאי הטוחט וספר פורתו .
 התשובה הכתוב אמר איש איש
 מבית ישראל אשר ישמע . ופושטעות לטען איש
 בזה הענין מורה על מעלת הטוחט ושלמותו כגון שפסל גרען
 בן יואש איש ישראל . וכן והאיש אלקנה וברומה באלו .
 ויאמר לענין חכמה ויריעה ותבונה כגון שפסל פי נחש ינחט
 איש אשר כחוט . ויאמר על היותו חזק בעל כח הזרוע
 כענין שפסל התחזקו והיו לאנשים . ויאמר לנאמן רוח
 נק וישר כעלו איש אמונים מי ימלא . ויאמר על בעל
 אומנות ותקן . ויאמר בפרט על הבוגר כגון כויתק איש
 אשה ובא אליה . שהרמז הכתוב באמרו איש איש .
 ובמלת הכפל ירמוז באמרו איש ואותו האיש צריך להיות איש
 חיל דב פעלים מקבצאל . אם כן הראשון שם עצם נושא הפעל
 והשני שם תאר לאיש חיל דב פעלים שלם במדותיו בין במדות
 הגוף בין במדות הנפש דוגמת שפסל כפול לטען והענין ד
 ענין . כגון שפסל ותזקת והיית לאיש .

הז ועלה

קצות דרבי איש ותארינו אשר יאמר
 לקרבה אל מלאכת כועל השמיטה לשאו
 אותה . כי המלאכה הזאת צריכה אמונה בלב ותקון אמוץ ד
 ידים . ולכל אחר מוטעהים יש לנו יריעה ומעטה . ועל פי
 איכות היריעה והמעטה יש גנאי וטבח . ועל פי הגנאי
 והטבח יחטבו הגמול והענין . וכל אלה אינם נוספי וראוי
 דק מהבוגר אשר טלמה רעתו שראוי להקרא איש איש וטמא
 דבר לא מלאכה בן . ורעם גבורותיו יתבוננו בן . מי
 יספר אנשים טוחטים בחכמה ובתבונה וברעת ובכל מלאכה

אשר ימצאו בהם אלו המדות . כי כולת לשון איש נמצא לשון
ישות ופועליות כמו אם איש להיטין ולהטמיל טפירוטו אם יש
ולכן לא אשר אדם כמו אדם חכם כי יקריב קרבן ליהי כרי טל
יכול את הגריוטים . אם כן לפי האמת זאת המלאכה אין
ראוי שתכול ביר אדם הרוט בלי טיט לון אלו התנאים שכולל
לשון איש . והקטן לא יבנה בטעם איש רק הבודד טכבוד
ענינו גבר והוא הפך כמו כבש כטב טנאמר גבר הוקס על
הכך מאמר בה טאמרו חרט טוטה וקטן טכונתם אלס טהוא
חרט באזניו טטחטן ואחרים רואים אותם טטחטן פהוגן ר
טחיטתם כטרה . וזה אי אפשר כי לא תתלה פעולת הפועל
באטור זולתו ובהכטר זולתו . ולכן כל עמו . רק לדיך להיות
הפועל ההוא בבחינת הפועל והוא בעצמו לא בבחינת זולתו .
אך טכבר זכרנו שצריך להיות לון אמונה ותקן ולכל אחר מהם
יש יריעה ומעטה . והכתוב עם הטלס ירבר אשר טלמה ר
רעמו . כי המעטה הזה הוא יריעת תקונו בטלמות ע"י הטחט
עצמו . וכן היריעה היא בבחינת השוחט ההוא כי עקה
זאת היריעה לרעת המאמץ לשון תורתנו ופירוטה לכך הכטטוג
הכטטנו ע"י עם עקרי האמונה ולרעת עקרי האמונה לפי חוב
גטוחט ועל פי הראוי מוכני טאכולת התי הוכטרה על ידי פועל
הטחיטה כמאמר הנבואה . ויריעת הטס ית קורטת מאמונת
הנבואה . וצריך להאמין גם כן טיט תורה סן הטמלים ר
ולא טתנה לתועלת טורתה אלא לתועלת סוקבליה . ואף
טכבר בארנו בתנאי השוחט טעל פי הגנהו והטבה יטטכנו ר
בפעולות העט טגס זה זה צריך להאמינו כל מי טיקרב לתלמת
הטחיטה גם כן . אך טצריך להאמין טכונת טאר הטפויים טהיא

219

גם כן מעקרי הטבואה חספי טעל ידי טח טח באתי במאמ' כל
 רמט אשר הוא חי לכס יהיה לאכלה וכלל כל החי כפי טהוכן ר
 בראשית הבריאה . כ"ט טבואת פטה רבנו ע"ה טעל ירו הוטל
 אשר יאכל חמוץ הב"ה ע"י סימני הטרה . אף טתורה לא טעג
 לתועלת עצמה אלא יודע מעקר אחרות האל כאשר נודע עם
 התבוננות . חספי טהוא מחוייב המציאות ומסתפק לעצמו י
 ואינו נצרך לטוס דבר . טגס זה הוא ד"ל עקר האחרות הוא ר
 עקר עקרי האמונה . ועוד טאחר טכל סי בטס ישראל יבנה
 ראוי להאמין בכל עקרי האמונה כ"ט האיט הצריך לקרבה אל
 מלאכת השחיטה הצריך שתהיה לו אמונה שלמה בכל עקרי
 האמונה . על כן צריך להודות ולהאמין בכלם ולירעם ע"פ
 הראוי . ושירע להוציא כאב טועל השחיטה מהיותו חספ .
 כי פועל השחיטה לא נעשה בחי האלם אלא מרטיק המדטהבכ
 הטבואה . והמדטה טהוא הט"ה הוא אל אמונה ואין עול ר
 צריך ויטר הוא כמו טנתבאר במוסמי הטכל טהוא חבת הטמנע
 לבוא חספ מאתו ית' וטלא הרטה להשחיתו לבטלה אלא לפי ר
 צורך האכילה . חספ טהמוץ קודם טן הטון בטבע . וטמו
 טקדם בריאת הצמחים להיותם מונן לחי האלם . ככה קרדי
 בריאת חי האלם להיותו מונן לחי הקרבר . אס טן לפך טהיה
 זה חספי זה לבן הוכטר להאכל החי האלם . והפתוב הגדלם
 על צד הערעה ואמר פירק טטב טתו לכס את כל . פטו
 טנתבאר . אמנם צוה אחר כך טלא להאכל על חי זה אופן אלא
 ע"י פועל השחיטה כדי להמעיט באבן במק טאכטר . פמו
 טטרמו אף כטר כנפטו דמו לא האכלו . כי הדכ הוא הטטט
 ולא האכל הנפט עם הפטר . אלא צוה להאכל על ידי פועל

פועל

השחיטה על צד הלכות לנטות פנים לחי המדבר בעבור שפירא
באלה אלהים וצדק לקיימו לפן אמר שוכך רם האדם באדם רל
בעבור היות אדם כמו שבארתי לעיל כי הפיה ענינו ר
בעבור פמו טרמו במאמר כל טהה תחת רגליו צונה
ואלפים טלם וגם בהמות טרי טפידוטו טרה . אפור טמזים
ורגי הים ופן . יוי אדונטנו מה אריר טמך בכל הארץ . לפן
אין פועל השחיטה חמם אלף אררבה להמעית פאבו בלה
טאפטר כי רחמיו על כל מעשיו .

זרו ידעת האמונה שפירך לרעת השוחט המזכה
ואמנם מעשה האמונה הוא להשתל בעשיית
מצות **מצות** התורה טכפתב ושלם יתשל בהן .
ואין צורך לומר אם יבטלם כי מעשיו הרעים יעידון יגידון על
אמונתו המקולקלת . אבל צריך להיותו נזכר ושומר ועושה
מצות התורה . מצות יוי ברה . נכנה לכן המעשיו והשפלות
הפטויות לתלפיות . הפתופובספר התורה . ועל כמו נכחמ

ונבחה ואמלה בשר . כי הבשר טר
ואולם ידעת התקון לרעת הגופים שהורי הנשחטו
כמו שבארטוס לעיל . ולרעת איפות וכמות
פועל השחיטה כמו שבאר בעזרת האל . ולרעת הרברים
הפועלים את השחיטה כמו שבארס בה .

ואולם מעשה התקון הוא עשיית פועל השחיטה
רל להיותו בעל זרוע זרוע במלכת השחיטה
ושלא יהיה ירא ורך הלבב אלא בעל טוב המטער עושה פועל
השחיטה בזריזות ביותר טוב מה שיובל פרי להקל כאב החי
טנה הוא הטקרא מעשה התקון

ומתאי

ומתנאי

הטוחט להיותו שלם הרעת ר"ל שלא יהיה ר
טוחט או שפור או פוי טאחזו רוח רעה
או פוי טנתבלבלה רעתו ער שיטוב ויתרפא מפני טכועל ר
הטחיטה צריכה למעטה הלב והאברים להיטיד גזרתו יתעטלא
יהיה בררך השוא ושלא יהיה חסס כטנכר לעיל . וכן צריך
למעטה האברים להשכיל את ידיו למלכסת הטחיטה . ולעטות
כבוטה טלמה וראויה לא כמתעסק ודרך טחוק כי עושה מלאת
ק"י רמיה . וצריך ללמד עצמו לדרוך ברדכי חנינה ורחמים
ואז יכירו רחמיו אל אחיו לבלתי הכות אותו כל מוצאו כי כולם
אלהים וברמותו עשה את האדם . לכן מכה בהמה יטלמה
וסכה אדם יומת .

ומי

טישלו אלן התנאים הוא הראוי להיותו טוחט
ולקדש טוחט מוטחה .

אמנם

מי טאין לואלנו התנאים ואפילו נחסר אחד או
טנים מהם אין ראוי שיטחוט . ואין צורך
לספר בגנות מי טמאמין לזולתו ית' או השיג אותו ית' בהטגה
טגדרת או האמין בו אמונה כוננת כמו טכארטוס כי עליו
טאמר זכה רשעים תועבה . וטותן התורה זנה לא אבה .

סוף המאמר

מה טכולל תנאי הטוחט המוטחה
הוא להיותו איט כונר בעל צדע
זרע כמלאכתו לא רך לבב יכול להפיל מלאכת הטחיטה על
אופן הראוי . יודע דרכי האסור וההתר בטחיטה . יודע
עקרי האמונה על פי הראוי . יודע רצון האל יתעלה וכונתו
בזוואתו להאכל החי ע"י טחיטה כרי לקל הכאב כטטפ על
זר טכחיה זכה מפני זכה טאין צורך טיורה כתמור פרעת קדמונתו

ע"ה . ולא שיאמר שהוא גזרת מלך ואין לנו רשות להרדיף ר
 אחרים פרעה ב"ה שלא שמו לב תכלית חפזות לפעולת
 השחיטה . וטוטר מלכות התורה .
 סוף דבר הכל נשמע את האלהים ירא להרדיף ר
 עצמו בדרך היראה . ואת מלכותו שמו
 להרדיף עצמו בדרך מלכותו במדת חנינה ורחמים .

תמו הנצי השוחט " כי משרתנו אש לוחט
 שהוא הפועל " על פי גזרת חוקות האל "

שאלה ² אחר שהכתוב אומר איש כי יטחם היפטר
 לשחוט האשה גם כן או לא .
 התשובה האשה מאיש לוקחה . וכל זמן שאין שם
 איש טראוי להקרא איש הגון טיבה ראוי
 לקרבה אל המלאכה הנחת לעשותה . ותמצא לאותו מחמ
 אשה חפזת לב אשה חיל נכללת בתנאי השוחט והיא משלוחי
 אמוע ישראל ראוי אז לשחוט היא . והביאו ראיה קצת חפזי
 על זה דומה לענין השחיטה מצבורה אשה משה ע"ה טענתה
 הסילה מוכח שהיתה בדרך במלך ומשה ארוננו היה חולה ואין
 שם איש טבאמר ותקח אכורה צור ותפרות את ערלת בנה .
 וכן הביאו קצת חכמים ראיה על זה כן ולאשה עגל מרפך בבית
 ומחיר ותזבחהו . ולפי זה יראה טבעלת הבית ישראלית היתה
 אמנם לפי האמת שגם השכל מחייב זה .
 שאלה ³ היתכן לשחוט הסומא שהוא מומחה נזיר
 פמלאכת

במלאכת השחיטה אם לא .

התשובה לפתחה אין ראוי לשחוט כל זמן שיש שר

שוחט אחר . כי אפשר שלא יטל פועל

השחיטה בראוי אלא על הפעם . אולם אם היתה שעת דוחק

והוצרך לשחוט וראו אחר שיודע ומכיר לבר אופן פריית ר

הפיסנים וראה שפירתו בראוי מותר להאכל השחוט ההוא .

שאלה היתכן לשחוט המלא .

התשובה יטחוט לאכול . וטעם

אחר כחוקו טעם . טעם המלאכה הריש לו

מטעמה שהיא יותר חמורה שאמר המלאכה והטעם יחדו

יאכלטו . וכיו שהיא בטעמה קלה הוא יותר מהור בעק

כיו שהיא טעם בטעמה יותר חמורה .

שאלה היתכן לשחוט הגר אם לא .

התשובה אחר שפתע איש איש לבית

ישראל וספן הגר הגר בתופס אשר ישחט .

ואחר שפתוב ואל פתח אהל מועד לא יביאנו אין ספק שהוא

גר צדק פי המצומה באכילה הוא המצומה בשחיטה שהוא בתוקף

ישראל . והפתוב עם הראוי ידבר . כי הגר צדק שפתגיידי

הוא כישראל גמור בכל עניניו . על כן יצדק לשחוט האיש ר

הגר צדק הטלם בכל תנאי פועל השחיטה כי מטעמיו ומדותיו

יודע אמות לבו . כי רחץ פרעיו וקרבו .

שאלה היתכן לשחוט המטומר רל איש יטל ששחיטה

ברצונו בלי אפס ונקרא טמו פ"ט עם אחר אולא .

התשובה אין ראוי לשחוט ולאכול מטעמי שחו . אע"פ

שיש לו ידיעת האמונה והתקן הנה אין לו

מעטה כי הלך אחרי אלהים אחרים ופועל המצות והוא נחשב
כסוף שנאמר ויאמץ בבעל ויסות . ואף אם הוא אפוס ר
וטופר מצות התורה תחת יד בהצטע אף ראוי לאכול מטחיטתו
אחר טיול שמו משם ישראל ונקרא בשם אחר . וכל
זמן אשר בשם ישראל לא יבונה . אף בפיהו מענה . ברר
ישב מחוץ למחנה . עב אשר ישוב לעיר מקלט . אולי
ימצא מקלט .

שאלה

היתכן לאכול מטחיטת אחינו הדבנים אם
הפיל פועל הטחיטה בראוי .

התשובה

אחר שבדרטן תנאי השוחט ומכללם הוא ר
לדעת להוציא בראב פועל הטחיטה מהיותו
חכם מפני שפיהו זה מכע זכ . וסברת ספק אחינו מפני
שהוא גזרת מלך ולא שמו תכלית מכוונת למצוות . ובפרט
לכאב פועל הטחיטה שהוא מוכווטנו באמרם מה איכפת לנו
להקב"ה בין מי שטוחט מן הצואר בין מי שטוחט מן הערך .
וירוע שמאופן זה לא ישימו תכלית למה צוה יתעלה
לשחוט מן הצואר שהוא להקל הכאב ולהיותו
לאוט למצווים לנטוא פעם לחי המרבר לבנתו הכורת אותו
כל מוצאו פשוט בארמו .

וכי

טאין אמונתו על זה האופן ואינו מטיס תכלית
מכוונת לכאב פועל הטחיטה ואינו מוציא ר
רוע כאב הטחיטה מרועו מהיותו חכם . כי כל כאב הוא
רע וכל רע הוא חכם . והחכם קם למטה רשע . חלילה
לאל מרשע . כי הוא על פי סברת חכמיו מיהם החכם ללא ית
מכל חסדן . וכרי בגין קלף וחרון . באמרם כי לא טתנו
המצות

המצות אלא לצדק בהן את הבריות . וחקקה היא מלפני אין לך
 רשות להדיר אחריה לבקש תכליות . בטויות לתלפיות
 ודנה . מורה צדק בפניה מקומות באר תכלית במצות
 התורה . ומהן תלקח ראיה והקט טיט למצות
 ולחקים כלם תכלית מכוונת . וסתובב לא דבר דין הוא ר
 חכם . ואם נסכל בקצתם . ולא ידענו תכליתם . לבוא
 עד תכוונתם . נחשוב כי החסידן בא מחסר דעתנו
 והנסתרות לוי אלהינו . והנבלות לנו ולבטנו . וחוב
 עלינו החקירה והחסוט להדיר אחרי בקשת תכליות המצות והק
 והמטפטים כי לכל תכלית הוא חוקר . ולתכוונתו אין חקר .
 שאלה . אם ימצאו במעמד אחר טוחמי יותר פל
 מי יטחוט מכלם .

ח

התשובה . ראוי שיטחוט אז היותר מעולה מהם .
 אחרים אם ידעה הוא לאחר אז יש לנו רשות
 רשות לעשות פועל מלאכת השחיטה היא .

שאלה . היותר לנו לאכול משחיטת מי טחוט
 עצמו שהוא ראוי והגן למלאכת ידו לטחוט
 או לא .

ט

התשובה . מותר לנו לטחוט לעצמו אחר שמתפאר
 כי כבר השיג במדרגה הגהת ולאכול הוא
 ומי שהוא למטה מחמתו בידיעה ובהטגה אשר אינו מביד ומבין
 חסרון בעל המחטבה וכל זה מצד הברה במקום טלח יט טס
 טוחמים אחרים יותר ראויים ומעולים ולומדים מחמתו ומורטו
 מראשי בית דין ומן המרשים לומדי הדור ההוא . וכל זמן
 שהיותר טלח עושה וחוטט לעשות פועל השחיטה ואינו ר

מתרשל מטרה הצבור אסור לבעל המחשבה לשחוט מעצמו
אפילו לעצמו מפני שטגתו עולה זרון

המנבם   ההולכי ריפוס ארוטס ויורדי הים הגדול

ומלואו איים ויוטביהם מצד ארך הספן

שמה יקרה ויסכנו נפשות יתכן אז לבעל המחשבה כשאין שם
יותר ראוי ומעולה ושלם ממנו לשחוט מעצמו ולאחר. לאכול
בשר באשר צויתוך כי לא נתנו המצוות להנקס בהם או למות לא
אדרבא בתוב וחי בהם

וכשוב למכווננו   ופדין אמר הרב ז"ל ולא אמרנו זה

המאמר מטולה לכל מי שיהיה שיט

לו רשות לשחוט   אבל כוננתו במי שיאמץ להתלות מצוה י

לידו   עדין כפי לטען הרב   והאמת אתו

לכז   כל מי שהוא ראוי והגן אצל אחרים וירצה לקרבי

אל מלאכת השחיטה כדי להיותו שוחט מומחה

בתוך קהל ועדה ראוי להכניע ללכת אצל מלמדיו ליטול רשות

מהם   ובפרט מהיותר מעולה שהוא ראש בית דין ברוב ההורא

עם חברת שני לומדים מלומדי הדור ההוא והכמיו כדי שיהא

מוטב תלמי וזה כשיעשו עמו שקלא וסרייא מעניני המלכות

והדינים   ובפרט מעניני דיע מלאכת השחיטה והכמות התורה

לרעת הטגתו כ"ט שיטאלו לו הרבדים המכפסידים את השחוט

וכ"ט לרעת הטגתו בעקרי האמונה והדת כדי לבחון אותו אם הוא

ראוי והגן לפי הדור והזמן ההוא לקדמה אל המלאכה   ותנאי

השחיטה בפרט לפי שבארנו   ולשאול לו כל מה שתכלול ד

מלאכת השחיטה כפי שבארנו   ולשאול לו מה כוננת

תכלית פועל באב השחיטה מהיותו חכם מפני שיהיה זה מפני

זה כפי שהוכן ונזדמן בראשית הבריאה אשר פירא בחכמתו ית'
 ויתברך . ולטאול לנו מה תכלית פועל השחיטה שהוא לאונט
 והרגל . ומה תכלית הגוף הנטחט וכל התלוי למלאכת י'
 השחיטה אם יודע אותו כפי הראוי לאותו הגוף והדרור ולפי כח
 ויריעת השוחט הראוי שהוא . ואז יתנו לו דעות לשחוט
 מיד ולאכול הוא ואחרים רבים ונכבדים מוטו . ואם לאו
 שימנעו אותו על שחוט פי זה טוגע בדת . וראוי להעטו
 על פי העצה הישרה ועל פי התורה אשר יודרך והמשפט אשר
 יאמרו לך העצה . וזה שיורו לנו ללכת ללמוד עור כרי
 להטלים עצמו כפי הראוי טלא יעשה מלאכת יו'
 דמיה . ולן טאנה דומיה .

הם ונחתם ענין הפועל שהוא השוחט השלם

שצלה

מה הם תנאי הכלי אשר ישחוט בו ירצה
 לומר המאכלת .

התשובה דע

ט הכלי אשר ישחוט בו שהוא הספן
 הוא אשר נקרא בטס מאכלת בהא
 הידיעה כמו שנאמר ויקח את המאכלת והוא מענין ואכלורו
 ויכלורו ואת טוהו הטלו . מלטן ואכלת את כל העמים .
 ארץ אובלת יושביה היא . והוא טס מוסכס מטס של תורה
 שיש לו חלק טן הלשע . והמס עליה היא מאותיות האצט"ה
 הבאים בתוספת בראש המלה . ופא גס כן בהא הידיעה לתוו
 שהוא הכלי הידוע המוסגל להעשות עמו פועל השחיטה לא ר'
 להשתמש לענינים כרי טלא יסגס . ולזנ התבוסטו טאין

ראוי לשחוט באי זבדבר חוץ כרי שלא יכנס ויוסיף יותר מאב
 חוץ מאב השחיטה ויפסל הנשחט ותלך השחיטה והברכה לאל
 לבטלה . אבל כריץ שיהיה מהברכה החזק מצור . כענין שנתנו
 בכלי שפורתים הערלה ותקח לפניה צור שנקראת החרב צור
 מצר חזק ותוקף מאב הברזל שלו . וכן צור ליהושע עשה
 לך חרבות פורים . וצריך להיותו חר וחריץ בלי פגימה . כי
 הסכך הכגוס יוסף מאב יותר על מאב השחיטה . והפתוב לא
 קדשה להפאיב הבעל הי יותר מאב השחיטה אלא אדרבא קדמי
 למעט הכאב במה טאפטר כמו שיתבאר . לפי אין ראוי
 להשתמש המאכלת בזולת פועל מלאכת השחיטה אלא תהיה
 מוסגלת בער פועל השחיטה לכר שלא תכנס . כי תבאיה
 וסגולותיה בת שבע היא בת צור .

התנאי הראשון הוא שצריך להיות המאכלת ממתכת
 הברזל החזק מצור לא ממתכת אחר
 פרי להעשות בה הפעלה בנקל ובמהרה ולא תהיה מטאור מתכות
 כגון זהב וכסף ונחשת . ולא ישחוט בזבוביות ולא בעצם חר
 ולא בקרוס טלקה . שכל אלו אין מטבעם להיות להם פעל חזק
 להתוך בקלות אבל אלו על הרוב יסגמו בקלות לפי אין ראוי להיות
 המאכלת שפין אלו אלא מצור .

התנאי הב הוא להיותה פניה לא נוטה על גבה כחרב של
 הישמעאלים . ולא תהיה פניה נוטה כפני המגל
התנאי הג שלא תהיה אגרת מצודיה כגון פי הקערה י
 והוא מלשון אגרה בקציר מאכלה . ד"ל שלא
 תהיה כי המאכלת נוטה מצר רחבה אלא תהיה אדמה ורחבה שוה
 וטמונה להעשות פעל השחיטה בנקל .

התנאי הר

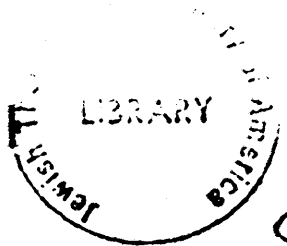
שלא יהיה ראש המאכלת חר כשכר שלא יקרה וינקוב ותהיה חולדה בחוליו המאכלת בצואר הבח כי החולדה אחת מהנבלים הנשחט כמו שיתבאר בזה שיבוא אמונם אם יצטרך לשחוט בה כי אין בלתי קושר ראש המאכלת ושוחט עמה בהנכע

התנאי הה

שלא תהיה קצה כחות מפכל רוחב צואר ה הנשחט והכל כפי גרלו וקטנו של יקרה ויעשה דדסה וכל זה תלוי לפי תגבורת יד השוחט שיעשה פעולתו בלתי כפי שלא יפסל האמת ראוי להיות המאכלת הבהמוגדולה וכל מאכלת תורים ובני יונה והשלן ונולתם שלא יקרה ויתנו הראש בבתי ויפסל הנשחט וגם כל זה תלוי לפי תגבורת יד השוחט שיוכל לשחוט בה ולא יחטא וישמור שלא יתנו ראשו

התנאי הו

הוא שיהיה חרה וחריפה בלי פגימה אמונם אם יקרה ויכנס קצה המאכלת קושר הפגם ושוחט בה אם תטאר שגור כפל רוחב הצואר לפן קודם שיטחט צריך שיברקנה בצפורטו או בעור אצבעו אם משלש רחקה שלא היה בה פגימה אלא שיהיה חלקה חרה וחריפה כראוי וכן אחר שיטחט צריך שיברקנה שלא נפגמה בעת השחיטה שאם גברה דעתו שנפגמה בשעת השחיטה כבר הנשחט פסולה ונבלה וזה כל זמן שלא נשחטה ברבוקטה כי יש לחוש שאכשר שברבו הקטה נפגמה ואין ראוי לנבל הנשחט בטקל ברבר פוסוק אלא ברבר ברור וזה כשידגיש השוחט שנפגמה כשנגעה בעצם צואר הבהמה בשעת הולכת והובאת הסכין השוחט ראש הבהמה צריך לברוק הסכין בין שחיטה לשחיטה שאם לא ברק בראשן וברק באחרון ונמצאה פגומה הכל ספק נבלות אפילו הראשן חבלם

04632

וסן ראוי לראות ולברוק בכל צואר וצואר הנשקט אס נשחט בראוי
בטעת השחיטה שאם נפסל אחר מהם נתבלה המאכלת לפי מה
שבארנו דינו . כל אחר במינו . להטיב האמת על פני . כפי
שטעה הכמת קונו .

התנאי הז טלח תהיה מנואלת מנאולי גויס או שנבלה
מרס בהמה שנתבללה שחיטתו כי אז צריך
להחזיקם להלבינו באט ואח"כ לרחצו בעס טנית ויערב שמשו ר
ויטגר וסודק ושטף במים שינקת אפי עץ יר הספן מאלאתו .

אמנם כשיתנבל הספן משחיטת עוף אינו חובה לטרט
באט כמו כשנבלה משחיטת הבהמה סופני

טאין דם העוף משחא במגע ולא נבלת העוף כמו שפטרואת
נבלת הבהמה הטורה שהזריד הכתוב בנביעתה .

מחמת
במגע

אמנם כשיקרה ותגאל המאכלת מנאולי גויס או
מנביעת טרף שחא או שפצע נרה וברומה .
אז צריך על כל פנים להעמידה על גחליה דיקה למען תחס מזה
שנאמה ונתכה שופאתה תחוס חלאתה . ואחר שטרף
יהאנה על ידי מאמין לא על ידי גויס ויערב
שחטה לראת לירי טורה לטמאנה .